N. Inv. 1344.

II

Compilatio est hec magistri
Iohannis pragensis vtilis
legatus per Jacobum presbiterum
et nunc vicarium apud omnes sanctos
in Ciuitate pragensi ... [illegible]

In hoc volumine continentur dominicales sermones per annum circulum
Et primo Adventum domini incipiendo. Venerabilis domini ... Jo...

Sermo · primus · Ecce rex tuus
Sermo · secundus · Erunt signa
Sermo · tercius · Cum audisset Johannes
Sermo · quartus · Miserunt iudei
Sermo · quintus · Apparuit benignitas
Sermo · sextus · Exiit edictum
Sermo · septimus · Ecce evangelizo
Sermo · octavus · Eicientes Stephanum
Sermo nonus · Dicebat Jesus
Sermo · decimus · In medio ecclesie
Sermo · undecimus · Dixit Jesus Petro
Sermo · tredecimus · Nisi quis fuerit
Sermo · quatuordecimus · Angelus domini
Sermo · quindecimus · Erat pater et
Sermo · sextusdecimus · Postquam consummati
Sermo · decimusseptimus · Postquam consummati
Sermo · decimusoctavus · Cum iret esset
Sermo decimusnonus · Cum natus esset
Sermo · vicesimus · Cum factus esset
Sermo · vicesimus primus · Postquam impleti
Sermo · vicesimus 2us · Cum induxisset
Sermo · vicesimus 3us · Nuptie facte
Sermo · vicesimus 4us · Cum descendisset
Sermo · vicesimus 5us · Ascendente Jesu
Sermo · vicesimus 6us · Respondens Jesus
Sermo vicesimus 7us · Simile est regnum celorum
Sermo · vicesimus 8us · Cum turba plurima
Sermo · vicesimus 9us · Assumpsit Jesus xij
Sermo · tricesimus · Cum ieiunasset
Sermo · tricesimus 1us · Ductus est Jesus
Sermo · tricesimus 2us · Egressus Jesus
Sermo · tricesimus 3us · Erat Jesus eiciens demonium
Sermo · tricesimus 4us · Abiit Jesus trans mare
Sermo · tricesimus 5us · Quis ex vobis arguet
Sermo tricesimus 6us · Cum appropinquasset
Sermo · tricesimus 7us · Habet autem (?) ...
Sermo · tricesimus 8us · Maria Magdalena
Sermo · tricesimus 9us · Ibant duo ex discipulis
Sermo · quadragesimus · Stetit in medio
Sermo · quadragesimus 1us · Cum esset sero
Sermo · quadragesimus 2us · Ego sum pastor
Sermo · quadragesimus 3us · Modicum et non
Sermo · quadragesimus 4us · Vado ad eum
Sermo quadragesimus 7us · Amen amen
Sermo quadragesimus 6us · Recumbentibus
Sermo · quadragesimus 7us · Cum venerit paraclitus

Sermo quadragesimus 8us · Si quis diligit
Sermo · quadragesimus 9us · Emitte spiritum tuum
Sermo · l · Erat homo ex phariseis
Sermo · l 1us · Benedicat nos deus
Sermo · l 2us · Caro mea vere est cibus
Sermo · l 3us · Ad cenam magnam
Sermo · l 4us · Homo quidam erat dives
Sermo · l 5us · Homo quidam fecit cenam
Sermo · l 6us · Erant appropinquantes
Sermo · l 7us · Estote misericordes
Sermo · l 8us · Cum turbe irruerent
Sermo · l 9us · Amen amen dico
Sermo · lx · Cum turba plurima
Sermo · lx 1us · Attendite a falsis
Sermo · lx 2us · Homo quidam erat dives
Sermo · lx 3us · Cum appropinquaret
Sermo · lx 4us · Dixit Jesus ad quosdam
Sermo · lx 5us · Exiens Jesus de finibus
Sermo · lx 6us · Beati oculi qui vident
Sermo · lx 7us · Cum iret Jesus
Sermo · lx 8us · Nemo potest duobus
Sermo · lx 9us · Ibat Jesus
Sermo · lxx · Cum intraret Jesus
Sermo · lxx 1us · Accesserunt ad Jesum
Sermo · lxx 2us · Ascendens Jesus
Sermo · lxx 3us · Simile est regnum celorum
Sermo · lxx 4us · Simile est regnum celorum homini
Sermo · lxx 5us · Erat quidam regulus
Sermo · lxx 6us · Simile est regnum celorum
Sermo · lxx 7us · Abeuntes pharisei
Sermo · lxx 8us · Loquente Jesu
Item sermo in assumpcione Marie virginis.
Item quinque libri Salomonis: Proverbiorum 12us
Ecclesiastes 13us Canticorum 14us
Sapientie 17us Ecclesiasticus
Item sermo de sancta Margaretha Item de
dedicacione templi duo sermones Item tres
de defunctis Item 3es de dominica(?) Item
3es de uno martire Item 3es de pluribus
martiribus Item 3es de pluribus confessoribus
Item quatuor sermones de visitacione
beate Marie virginis liber 27 ordinis

Deus in ihesu christo cum naturis temporalem [illegible] gaudiose percepimus qui fuit verus homo
et verus deus in matre in ortu suo cepit ostendere quedam signa sue divinitatis
et quedam sue humanitatis, ut autem [illegible] in eius nativitate angeli apparuerunt
pastoribus cum magna claritate dicentes, Annuncio vobis gaudium magnum quod erit omni populo
quia natus est nobis hodie salvator qui est christus dominus in civitate david
Signum fuit divinitatis eius, Sed quod pastores ammoniti angelorum
iverunt in bethleem et invenerunt puerum iacentem in presepio et [illegible]
signum fuit sue humanitatis. Ergo totum factum est ut dyabolus non co-
gnosceret ipsum esse verum deum. Unde cum dicit angelus in quadam sermone
super [illegible] [illegible] in [illegible] Ecce video [illegible]
filium tanta [illegible] [illegible] volvebat [illegible] et arbitror
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], quem nescio [illegible] [illegible]
in [illegible], [illegible] quedam, quam deformem [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], adest [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] non possum
[illegible] video, [illegible] agnosco [illegible], Et quod [illegible]
[illegible], in [illegible] lege [illegible], [illegible] de [illegible]
exultat et [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] radio et stelle
[illegible] [illegible], [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
quod non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] video
[illegible] quod [illegible] non possum, ut [illegible] [illegible] [illegible] ut
deum, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] ita [illegible] deus sit
[illegible] [illegible] [illegible] potest [illegible] [illegible], [illegible] deus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
et omnibus [illegible], [illegible] [illegible] possit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

Cum appropinquasset Ihesus Ihero-
solimam et venisset Bethfa-
ge Mt xxi° Avicenna philosophus
dicit: Secundo lapis cadens in aqua quatuor
efficit in ea et relinquit. Primo spu-
mam gignit. Secundo strepitum facit. aqua
sursum salire cogit. circulum describit
circulariter. Sic Christus dicitur lapis iuxta
illud Psalmi: Lapidem quem reprobaverunt.
Iste lapis id est Christus homini fideli per
gratiam suam veniens ad animam spu-
mam gignit dulcedinis interne.
Unde dicitur: Canticum intus [illegible] et amare
dei dulcedinem degustavi quam ine-
stimabili gaudio quod intus habui
me fere totaliter penitus ignoravi.
Et illud gaudium fit celo tocius elevatoris
in domum. Secundo hic commemorat officium
misse hodierne dicens: Ad te domine le-
vavi animam meam deus meus in te etc. Ter-
Secundo adventus Christi incitat nos
ad laudem dei et hoc dicens Gregorius
Verbis quod Christi primo erat ex proprio
peccata absorpta. Nam hic ait gratissima
excitat demum adveniendi in mentem
boni hominis. Et propter hoc orat propheta
maiore dicens: Excita quesumus domine
potentiam tuam et veni. Tertio
adventus Christi desiderantibus celestia
mentes nostras facit salire. Aug 9:
Nichil michi dulcius cum fuerit
qua mori in corpore ut ipsius et sa-
liat [illegible] cuius [illegible]
placeo et dulcore atque [illegible]
[illegible] dulcissima visione et ut illam
[illegible] oportet nos cicius sur-
gere ut Apostolus in epistola hodierna
amonet nos dicens Ro. xiii° Fratres
scientes quia hora est iam nos de somp-
no surgere nunc enim etc. Quarto adventus
Christi facit in nobis circulum eterne fe-
licitatis. Unde Apostolus: Expectamus
dominum nostrum Ihesum Christum qui reformabit
corpus humanitatis nostre configuratum
corpori claritatis sue. Ut ergo Christus
ad nos per suam gratiam dignetur venire
tunc et bonis operibus obviemus
sternentes vestimenta nostra id est corpora
domantes iter et terram nostram preparantes
ut ipse dignetur appropinquare intellecti-
bus nostris sicut appropinquavit in die
palmarum Iherosolimis gloriam geni-
tricem impleverunt dicentes. Hunc materia
expositionem seu postillacionem [illegible]
require in die palmarum.

Ecce rex tuus venit tibi mansuetus
Mt xxi° Si aliquis principem
ad nos venturum presentiret sum-
mum propter quatuor valemus suscipimus
Primo propter statum seu dignitatem
quia est persona valde sublimis. Secundo
propter affinitatem scilicet quia esset nobis propinquus
vel affinibus. Tertio propter beneficium scilicet quia
veniret ut non reciperet nostra sed daret
sua. Quarto propter comitatum scilicet quia veni-
ret nos ducens secum exercitum gran-
dem et crudelem scilicet [illegible] et ele-
phantis quatuor causis regem nostrum dominum Ihesum
Christum in terra sive ecclesie representamus
tempore isto suscipere venientem. Primo propter
statum sive dignitatem quia ipse est
rex valde excellens et sublimis quod
notatur hic cum dicitur: Ecce rex sive
illud Apocalipsis: Erat rex regum et dominus
dominantium et vestito suo rex regum
et dominus dominantium xix°. Et tamen
adhuc nolunt ipsum regnare dicentes
Io. xix° Regem non habemus nisi
cesarem. Christus dicitur sanctus cesar
a cedendo. Hic ergo respuerunt regem
ingentem et elegerunt dyabolum
tediosum. Iste ergo rex habet triplex
regnum de quo dicitur ad Philippenses ii°:
In nomine Ihesu omne genu flectatur
celestium terrestrium et infernorum. Et
in quolibet isto regno habet milites suos.
Primi sunt derelinquentes et illos habet
in regno terrestri de quorum numero sunt

Ille qui dixit ephe. vi° Non est
nobis colluctatio adversus carnem
et sanguinem solum sed adversus prin-
cipes et potestates tenebrarum. Secundo
hos collocat in regno celesti quibus pro
remuneratione dat coronam glorie eterne
secundum illud ij thymo iiij° Nemo corona-
bitur nisi qui legittime certaverit.
Tertio subtrahunt et cetera in plus re-
tinuit et illos collocat in carcere infernali
li secundum illud ysa. xxiiij° Congregabuntur
in congregatione unius fascis in lacum
et claudentur ibi in carcere. Secundo de-
bemus libenter suscipere propter affectum quia
ipse est frater et propinquus noster quod bene
notatur cum dicitur tuus i. de tua cognatione
generatus. Noluit enim corpus celeste
similem cum natura angelica sed cum huma-
na. Unde habetur hebreorum ij° Nusquam
enim angelos apprehendit sed semen
habrahe. Ex quo videtur quod inter deum
et hominem maior sit fraternitas quam
inter angelum et deum et est probatio.
Fraternitas quedam que tum causatur
ex altera parte firma est sed que
causatur ex utraque parte firmissima
est. Angelus est frater christi tamen ex
parte patris eterni qui etiam est pater
christi sed per eternam generationem et angelorum
per eternam creationem. Homo vero est frater
christi ex parte patris eterni qui est pater
christi per eternam generationem et hominis ex
parte matris per creationem quia maria fuit
mater christi et nostra. Unde ps. xxi° non vo-
cavit angelos fratres sed homines
secundum illud ps. Narrabo nomen tuum
fratribus meis. Exemplum genesis xlv°
de Joseph qui in suo convivio dedit
partem maiorem Beniamin quia frater
fuit ex utraque parte quam ceteris
qui tum erant ab altera parte. Sic
christus dabit homini duplicem partem in
resurrectione scilicet corporis glorificationem

tum anime ex visione divinitatis angelos autem
in divinitate tantum reficit. Tertio
debemus ipsum libenter suscipere propter bene-
ficium quod notatur cum dicitur: venit tibi
scilicet ad utilitatem tuam. Non enim venit
ut auferret nostra sed ut daret sua.
Omnia enim que habuit dedit nobis.
Primo enim dedit corpus suum in lava-
crum peccatorum nostrorum secundum illud apoc.
i° Lavit nos a peccatis nostris in sanguine
suo. Secundo dedit etiam animam in redem-
ptionem nostram secundum illud Joh. x° Animam
meam pono pro ovibus meis. Tertio
dedit et dat cottidie corpus suum
in refectionem secundum illud Joh. vi° Ego
sum panis vivus qui de celo descendi.
Quarto dabit nobis divinitatem in frui-
tionem secundum illud Johannis xvij°. Hec
est vita eterna ut cognoscant te
solum verum deum. Quarto debemus ipsum
libenter suscipere propter comitatum
quia ducit comitatum humilem quod
notatur cum dicitur mansuetus sedens
super pullum asine. Per asinam
signatur synagoga iudeorum que
iugum legis traxit. Per pullum intelligitur
ecclesia gentium que tamquam filia a
synagoga generata fuit. Christus
igitur super pullum et asinam sedet
quia utrosque populum sibi subiungit utrosque
in [illegible] finibus peccatorum
secundum illud Rom. x° Non enim est distin-
ctio iudei et greci. Omnes enim producet
et egerit gratia dei. Iste fructus ipse
efficitur ex multis filiis. Item mala
cogitatio generat delectationem. Delec-
tatio consensum. Consensus opus. Opus
consuetudinem. Consuetudo tollit
duriciam. Duricia desperationem. Desperatio
mortem eternam. Sed quod dixit dominus
discipulis: Solvite et adducite mihi
pater enim solvit et ad se [illegible]
opus sed venit ad [illegible] penas
ducitur a peccatis secundum illud ps.

Dominus solvit compeditos ps. 145. Et nunquam plus super terram erit solutum et in celis. Et nam solutorum liberat nos pater et filius et spiritus sanctus amen.

Erunt signa in sole et luna Luce xxi. Ex qua apparet scriptura colligi quod tres fuerunt cause que Christum in sinum mundi venire coegerunt. Prima fuit miserie multitudo. Unde illud Exo. iii. Vidi afflictionem populi mei in egypto et clamorem eius audivi et descendi liberare eum de manibus egyptiorum ut adducam eum ad terram melle et lacte fluentem. Unde psalmista propter miseriam inopum et gemitum pauperum nunc exurgam dicit dominus. Et hoc commemorat ecclesia in officio misse hodierne dicens Populus syon ecce dominus ad salvandas gentes et auditam faciet dominus. Secunda causa fuit clamoris multitudo cuius similitudinem possumus sumere accipere in elephante qui inter cetera animalia dicitur esse maioris virtutis et nobilitatis qui accedens ad desertum ubi habitant due virgines caste una gerens alveolum alia gladium et incipiunt altera [illegible] cantare ad quarum vocem veniens eas lambit et dormit. Et tunc una virgo veniens gladio latus perforat. Alia in alveolo sanguinem eius colligit qui est utilis ad medicinam. Per elephantem intelligitur Christus antequam venisset in desertum huius mundi. Due virgines scilicet synagoga et ecclesia dulciter cantaverunt. Synagoga cantavit illud Esaie Recordare domine [illegible] Ysayas veni domine et noli tardare. Alia scilicet ecclesia Veniat dilectus meus in ortum suum ut comedat fructum pomorum suorum. Et sic ille celestis elephans venit in desertum huius

vide quid acciderit nobis et respice obprobrium nostrum hereditas nostra versa est ad alienos pupilli facti sumus absque patre matres nostre quasi vidue

mundi. Et ex dulcedine huius cantus obdormivit in cruce. Tunc synagoga tamquam cauta latus eius perforavit ut habetur Johannis xix°. Unus militum perforavit latus eius. Alia vero sanguinem eius colligit in alveolo id est in meditatione sua. Ita ut ille sanguis lavit nos a peccatis. Propter quam gratiam apostolus in epistola hodierna ad Romanos nos docet habere pacienciam et consolationem mediantibus scripturis sacris dicens Quecumque scripta sunt ad nostram doctrinam scripta sunt ut per patientiam et consolationem scripturarum spem habeamus. Tercia causa fuit amoris fortitudo. Unde Ieronimus in decretis dicit Amicus nequaquam cognoscitur in prosperis nec in casibus infortunatis et adversis. Ergo si aliquis factus est noster in ipsum peccabimus offendamus quia malis in iudicio futuro non amicus sed inimicus fortissimus apparebit. De quo iudicio in euvangelio hodierno dicit In illo tempore [illegible] predicationis ipso [illegible] quadam luce sicut habetur Marci xii° et Luce xxi°. Respiciens Ihesus vidit eos qui mittebant munera sua in gazophilacium divites. Vidit autem quandam mulierem viduam pauperculam mittentem duo minuta. Et dixit Vere dico vobis quia hec vidua pauper plus quam omnes misit. Nam omnes ex habundanti miserunt in munera dei. Hec autem ex eo quod deest illi omnem victum quem habuit misit. Et cum egrederetur de templo ut habetur Marci xiii° ait illi unus discipulus Magister aspice lapides et quales structure. Ait illi Ihesus Vides edificationes magnas.

Venient dies in quibus non relinquetur
lapis super lapidem qui non destruatur.
Et cum sederet in monte Oliveti in-
terrogaverunt eum separatim Petrus
Jacobus Johannes et Andreas: Dic nobis
quando hec fiant et quod signum erit quando hec
incipient consummari. Et inter alia
verba dixit hec dicens: Erunt signa
in sole et luna. Judicium enim dei pre-
cedent signa et mirabilia miracula
iram dei in peccatores designancia. Ipse
enim semper quietus est in se et placi-
dus secundum illud Malachie: Ego sum deus
et non mutor, imperturbatus. Sed iram
suam ostendit in creatura, et iratam secundum
effectum deus. Vibratur familia tota
contra eum qui eum offendit. Secundum illud Sapientie v°:
Armabit creaturam in ultionem ini-
micorum. Quia sicut domino irato
familias movetur donec sedatur
familia gerat et per vestimentis ni-
gris induitur. Sic quando que prius
quod omnia facta sunt ita funere consti-
tuta corpora celestia lugent et cando-
re deposito tenebris induentur. Deus
autem qui creavit solem ut preesset
diei et lunam ut preesset nocti et
stellas ut luceant in nocte et or-
naverunt firmamentum, posuit in hiis
omnibus signa sua. Signa in sole et
luna et stellis spiritualiter. Nam
secundum in hoc seculo luna et stelle de-
sole mutuo obscurantur et luna.
Sic in gloriosa Christi apparicione sol
obscurabitur et luna non dabit lu-
men suum et stelle cadent de celo
quasi spoliate candore. Tanta enim
eminencia splendoris in Christo et in sanctis
eius apparebit ut clarissima celi
luminaria pre fulgore lucis dei et
sanctorum eius obscurarentur. Rabanus:
Sicut tempore passionis Christi ad tempus
luna et sol et sydera legimus
obtenebrata. Sic veniente Christo
ad iudicium clarescente luce future
glorie in Christo et sanctis eius sol et luna

et stelle obtenebrabuntur propria
obtenebratione increduli declarant
lucis accipient ut impleatur illud
Ysaie: Erit lux lune sicut lux (et lux solis)
solis, septempliciter erit clarior
quam nunc est. Et stelle cadent.
Non sic est intelligendum quod stelle celi
que in firmamento fixe sunt cadant.
Sed intelligendum est de impressionibus
aeris que in scriptura celum dicuntur.
Tunc enim impressiones et corrus-
caciones erunt aeris in aere ad
terram descendentes ad terrorem malorum
ut a simplicibus stelle putabuntur
cadere. Secundum autem allegoriam per
solem Christus intelligitur, per lunam
ecclesia, per stellas [illegible] fideles.
Erunt ergo signa in sole et luna
id est in Christo ante diem judicii, quia
sol tenebrescit in tenebras factus
niger secundum dictum Apocalypsis vi°. Nam
tempore Antichristi fides in hominibus deficiet.
Sol id est Christus obscurabitur quia nomen per
persecucionem Antichristi ante consummacionem
seculi audebit confiteri et laudare
nomen eius. Erunt etiam signa
in luna id est in ecclesia. Per lunam intelli-
gitur ecclesia. Sicut enim luna recipit
lumen a sole, sic ecclesia recipit lumen
cognitionis sapientie a Christo. Hec enim
luna id est ecclesia convertetur in sanguinem
et obscurabitur quia tempore Antichristi cum
iniquitate super habundante caritas
in hominibus deficiet et innumerabilis multi-
tudo (martirum) mori exposcet. Erunt signa
in stellis. Similiter enim stelle id est multi
fideles et iusti in celo id est in ecclesia
cadent metu persecucionis id est recedent
a fide Christum abnegantes. Legimus
enim in sacra scriptura stellas cecidisse
per terram id est fideles in ecclesia per
caudam draconis, quia Antichristus
decipiet quosdam cauda id est mi-
raculorum operatione simulata
ut patet Apocalypsis xii°. Secundo per [illegible]

motus .i. per donorum largitionem qui
prius motum ut patet Apocalypsis vi° Stelle
[illegible] .i. [illegible] et
terminos illationem et istas dicit quod
[illegible] ut patet Danielis viii° Videlicet dicit
signa in sole et luna et stellis / Per
solem intelligitur summus pontifex qui debet pre-
esse diei .i. statui spirituali statum
spiritualem regendo in fide spe et cari-
tate // Et debet lucere vita sancta et
operibus virtuosis ut eorum sanctitas con-
veniret cum operibus pietatis. Ille sol
autem temporibus antichristi mutabitur in sanguinem
.i. in crudelitatem qui non dicetur pater pietatis
sed crudelitatis quia non faciet [illegible]
[illegible] sed amore [illegible] // Et tamen
ille sol vertetur in tenebras .i. vita eius
in actus illicitos et scandalosos / Per
lunam intelligitur imperator qui de-
bet preesse nocti .i. statui seculari
qui est in tenebris ignorantie et errorum
Ille debet lucere errores et prelia
eliminando et recidendo gladio secu-
lari reddens unicuique iuxta opera
sua quod suum est viduas et orphanos
defendendo et protegendo rem pub-
licam strenue prosperantem dirigen-
do et opera pietatis in amicis et ini-
micis sunt actus exercendo au-
diendo pauperes sicut divites / Per
stellas autem que lucent in nocte et
recipiunt splendorem a sole et luna
et sunt magne [illegible] mixte
signant barones cum populo communi
Ille enim stelle etiam magis eclip-
santur et errant in temporibus suis barro-
nes enim et milites debent splendere
et lucere protegendo orphanos et
viduas et communem populum actus pietatis
exercendo / [illegible] aurum et ar-
gentum super eas imponunt et illud
in callis suis deferunt / Per auri
fulvorem designatur caritas [illegible] de-
bent [illegible] in populum quem [illegible]
quod est album designat famam cor-
laudabilem quam [illegible] erga

[margin: precedebant (?)]

subditos papa nunc eas ab hinc et
[illegible] precipiendo / Sed quia scolares
[illegible] temporibus erunt ille stelle
.i. barones et milites sunt in sanguinem
et predonem pauperum mutati / Ideo
cogendum est dum ut omnes illuminet
hanc sic intelligere / Deinde hominis
dicit signa in creaturis celestibus
consequenter dicit signa in creaturis
terrestribus dicens / Et in terris pressura
gentium quod dicitur propter [illegible] celestium
[illegible] etiam magne angu-
stie erunt in terra quia hic [illegible]
alibi dicens / Surget gens contra
gentem et regnum adversus regnum
[illegible] ait / [illegible]
volunt intelligere [illegible] que in sic [illegible]
[illegible] sed que administra-
[illegible] / et sequitur / Qualis est
pressura gentium [illegible] tunc
dicit / Erit tribulatio qualis [illegible]
non fuit ut [illegible] ventura / Sed [illegible]
illa ventura est tribulatio [illegible]
ab antichristo / Magister qui [illegible]
[illegible] Danielis [illegible]
[illegible] Danielis [illegible]
[illegible] in Israel prevalebimus [illegible] et
filia [illegible] nascetur in Babilo-
nia [illegible] quod erit filius
perditionis / Secundum [illegible] nasce-
tur in [illegible] et [illegible] in Bethsaida
et regnabit in Capharnaum / Et
secundum glosam / Cum autem venerit
ad plenitudinem etatis [illegible]
annum / Veniet in [illegible]
dicens se Christum [illegible] lege quam
Judei susceperunt / Regnabit secundum
Raymundum [illegible] annis cum dimi-
dio [illegible] predicavit cum dimidio
[illegible] aut [illegible] modis
[illegible] / Primo [illegible] persecutionis
[illegible] legem [illegible]
et legem Christi destruet [illegible]
[illegible] ante se [illegible] / Sed
omnes [illegible] / Destruet [illegible]
[illegible] mundi [illegible]

sacram scientes et t. in aliis sp̄s
opponentes et prohibentes ne creden-
tibus et predicantibus hiis exponat. /
Secundo autem subvertet homines sublimibus
miraculis. Ipse secundum arbitrium magistram
faciet enim statuam suam loqui et
futura predicere. Unde glo. Et aliquando ignem
faciet super suos in igne descendere
ut loquantur variis linguis tota ha-
bebunt. Unde confirmabunt in malo se et
apostolis et fidelibus et tunc non faciat mi-
racula. Sed Gregorius dicit: Quod ipse
pauperes et veritas et simplices in
predicatione sua elegit. Ita econtra in-
fert ad predicationem suam assumet astu-
tos huius mundi habens et superbos et
elatos hominum hic. / Tercio decipiet homines
muneribus quas enim sibi subs posse
subiugare non poterit avaricia sub-
iugabit. Inveniet enim omnes the-
sauros absconditos per quos adsentien-
tes huius mundi generabit et incli-
nabit. / Quarto compellet homines ad
se tolerando per diversa tormenta quos nec
suis persuasionibus nec signis nec mu-
neribus flectere poterit. / Tribulatio
enim illa erit per totum mundum. Nam [illegible]
ni erunt tunc tamquam excommunicati
habebuntur nec vendetur eis quicquam
nec aliquis emet nisi suis habeat
caracterem bestie i. antichristi. / Et qui
ad eum convertentur habebunt signum
unum in manu dextra ut memorent
quod nichil dextere et iuste faciat sed
sinistre i. perverse. / Secundum signum habebunt
in fronte quod non memorent passionem
Christi nec nomen eius ut fecerunt sed
ignominie ut ipsum antichristum tamquam in ter-
ra in corde habeant. / Ipse et quinque
regnorum illa signa in se non habebunt
tormentis diversis afficientur et tunc
implebitur quod dicit [illegible] / Et tribus
pessima generatio i. tribulatio quae quasi
duplex erit. / Prima est quod hora
tenebrarum potestas iniquitatis qua po-
tentes decipient in populo / Secunda [illegible]

et sic vesaniam hominum / Tercia ves-
perdita et sic vanitate repletarum
et dolum et fraudem eorum / Quarta est
autem quod est crudelior omnium aliorum
Sequitur: prefusione sonitus
maris et fluctuum eius. Finita
persecutione autem in idem filius in-
perditionis interficietur per sanctum Michaelem
in monte Oliveti. Iusti autem [illegible]
gaudebunt in diebus xlv concessis
bonis ad penitenciam qui titubaverunt
in persecucione. Illi autem in [illegible]
convivia facient dicentes licet in-
princeps mortuus est in hominum pace
et securitate et in illa [illegible]
Tunc superveniet interitus repentinus
i. tempestas maris cum aliis signis
dierum iudicii precedentibus terre p-
terrentibus ut dicitur in libro / prefusione
sonitus maris et fluctuum descen-
dentibus hominibus pre timore instancium
malorum et expectatione scilicet extremi
iudicii de proximo venturi. / Tunc
superveniet tempus sibi quod expec-
tabant adventum iudicis cum ma-
gno timore. / Et est sciendum quod in hiis
verbis ipse Christus tangit statum
eorum ad quos venturus est in die iu-
dicii tamquam iudex districtus et tunc
verificabitur illud Romanorum i° Reve-
labitur ira dei de celo sed que nunc
latet super omnem impietatem et in- vo[illegible]
iusticiam eorum qui cognoscebant
veritatem eam negabant ut face-
bant. / Nam virtutes celorum move-
buntur i. angeli movebuntur i. admi-
rantur tremendi. Ipsi habebunt timorem sic quod timebit
reverencie qui numquam [illegible]
in celis [illegible] tunc in celis apparebit
signum [illegible] Columpne celi i.
angeli expavebunt adventum eius
Consequenter salvator post predicta ad
iudicium loquitur de predicti adventu
dicens: Tunc i. post predicta omnia
scilicet hora qua non putabitur [illegible]
cum hora iudicii tam universalis quam

particulare videbunt filium hominis. Theo-
philus. Etiam fideles quam infideles
videbunt eum amplius cum felicitate
ipse quam tunc eius // In forma enim
humana apparebit bonis et malis
sed in forma divina apparebit tantum
bonis /// Et dicit quia videbunt filium
hominis venientem in nube, scilicet mate-
riali ad iudicium, sicut in nube ascen-
dit in celum. Actuum primo: Videnti-
bus illis elevatus est et nubes
suscepit eum etc. Et nubes erit
lucida et divina virtute facta non
virtute nature. Unde Apocalypsis primo: Ecce
veniet in nube. Et sciendum quod ad-
ventus Christi ad iudicium congrue fit
in nube. Nubes enim terram irrorat
et quasi letificavit et etiam tonitru-
antem et fulminat. Sic [illegible] iudicium dei
et iusticiam tamquam [illegible] terribile
iudicium cum irrorante consolabitur iustos
iusticia vero tonante fulminabit
contra peccatores. Secundum illud Psalmi: Nubes
et caligo in circuitu eius. Cum
potestate magna et maiestate, scilicet in
[illegible] [illegible]. Ecce deus in fortitudine
veniet atque in potestate magna attin-
git enim a summo celi usque ad profundum
inferni. Veniet etiam in maiesta-
te et gloria magna. Et nunc enim
corpus [illegible] in omnibus melius
suis apparebit gloriosius indutus
hinc scilicet vestimentis ut sic potestatem
puniat malos et per maiestatem consolabitur
bonos. Et tunc secundum Gregorium. Et dicit
reprobi ipsum videbunt ut de remune-
ratione sua sine gaudeant et de [illegible]
ratione supplicii inspectum gemant.
Respicite. Hiis autem scilicet que dicta sunt
fieri incipientibus respicite, scilicet
et levate capita vestra et cor-
da vestra, quoniam appropinquat redemptio
vestra. Gregorius: Ac si deus diceret
Cum plage mundi crebrescunt leva-
te capita vestra, id est corda vestra exhi-
larate, quia cum finitur mundus cuius
amici non estis, prope est redemptio quam
quesivistis // Exemplum Christus ponit de
claritate [illegible] subsequatur simili-
tudine fructum ipsarum arborum. Dicit
Videte ficulneam et omnes arbores
cum producunt iam ex se fructum scitis
quoniam prope est estas. Ita et vos cum
videritis hec fieri scitote quoniam prope est
regnum dei. Unde Theophilus: Sicut
cum ficus nascuntur folia statim estas
erit [illegible] angustias [illegible] non
[illegible] mediis Christi erit adventus
que estas erit iustis exhibenda [illegible]
[illegible] tempus expectate. Augustinus
Redemptor [illegible] appa-
ruit iustus et terribilis iniustis vide-
bitur [illegible] terribilem [illegible] electi
non videbunt quia modo [illegible] eius
iudicii terrorem considerare non desinunt
Sed [illegible] reprobi terribilem [illegible] con-
[illegible] quia modo ultimi illius iu-
dicii terrorem post ponunt // Exemplum
[illegible] ponit [illegible] certitudinem
dicens Amen dico vobis, id est pro certo dico
vobis ego qui non mentior // Donec (non preteribit generacio hec)
omnia fiant, scilicet que dicta sunt. Beda
[illegible] concedat quod ita promittat
sed si dicitur [illegible] est [illegible] eius
est quod dicit Amen dico vobis. Amen
quippe interpretatur verum. Igitur veritas dicit
vera qui mentiri non potest. Celum
terra que habent videntur eterna transi-
Celum scilicet aereum et terra de parte sui
forma renovabitur, permanebit tamen
substantia. Celum et terra transibunt
non abolicione sed transmutacione. Augustinus
Pars [illegible] desinet esse [illegible]
celum et hec terra et incipiet novum
celum et nova terra mutacione [illegible]
rerum non [illegible] in circuitu transibit hic
mundus. Apostolus: Preterit enim figura
huius mundi [illegible] quia terra
in eternum stat. Verba autem mea que
vobis videntur transitoria non transibunt

scilicet effectu completio. Ideo quod difficile
esset tunc tam quam verba Christi quia
verbum cum factus est mundus et
verbo ipso est stabilitus. Dominica tertia [margin: Luce vii°]
Cum audisset Iohannes in vinculis
opera Christi Mathei xi°. Solinus in
speculo naturali dicit quod ferrum
ignitum cum aque immergitur mox hoc
submersus qui invenire non patiatur
super enatat. Sicut vero cum quod ferrum
calidum tempus ipsum extinctione
violenter aquas subsequens bullit. Tertio
Spiritualiter vero per ferrum intelligitur Deus qui olim
fuit durus scilicet fatiens [illegible] et
ignitus in ira. Secundum illud ad Hebreos
Deus ignis consumens est. Sicut
autem ferrum scilicet deitas cum humanitate
a patre celesti missus fuisset in aquas
huius mundi secundum psalmum veni in altitudinem
maris et tempestas demersit me.
mox Christi humanitas a deitate super
enatavit. ad eos [illegible] missus tamquam dux
ad spiritus suos ipsos redemptos de quo
missione debemus maxime gaudere
quod bene in [illegible] Officium misse dicit
Gaudete in domino semper iterum dico ga-
udete. Secundo missus est tamquam me-
dicus ad egrotum. Augustinus: Magnus
de celo venit medicus quia per totum
mundum magnus iacebat egrotus.
Sicut super quod Spirituali medico spiri-
tuali [illegible] [illegible] [illegible] tamquam
medici pecuniis [illegible] aut [illegible]
placatur. Ergo [illegible] sumus
huic medico sicut dicit si [illegible]
sanari cupimus. Et [illegible] in [illegible] Apostolus
in Epistola hodierna ad Corinthios Sic exi-
stimet nos ut ministros Christi et dispen-
satores misteriorum Dei. Tertio missus
est tamquam dux ad discipulos docens
nos viam [illegible] [illegible] [illegible]
illud Mathei xxii° Diliges dominum Deum
tuum ex toto corde tuo et ex tota [illegible]
Damascenus dicit Omne opus quan-
tumque bonum [illegible] [illegible] [illegible]
nunquam celeste [illegible] accipiet nisi
in amore [illegible] Dei fuit [illegible]

quem amore quidem habuit beatus
Iohannes Baptista quo ad Deum et quo
ad proximos suos quia propter Deum et
predicationis veritatem fuit vinculatus
et tamquam fidelis magister ne disci-
puli sui in errorem inciderent mi-
sit eos ad illum veluti narrat [illegible]
hodie in ewangelio. Littera est in vinculis
duo predicationis [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] dies ante pascha Iohannes baptista
propter zelum fraterne salutis sicut
legitur Mathei xiv° et Marci xiv°. Sicut
erat vinculatus a [illegible] [illegible]
propter [illegible] Herodiadis qua tenuit
in concubinam uxorem fratris sui Phi-
lippi que valde insidiabatur illi bene-
dicte lingue ipsius quia arguebat
Herodem ut ipsam dimitteret. Unde
et totum caput propter linguam voluit
habere sicut dicit in ewangelio. Cum audisset
Iohannes in vinculis opera Christi scilicet miracula
que faciebat mittens duos de
discipulis suis. Littera [illegible] nec alium ex-
pectamus putaverunt discipuli enim
beati Iohannis propter zelum et amorem
sui magistri invidebant Christo quia quod
maior [illegible] [illegible] [illegible] quam Iohannes.
Unde dixerunt sicut legitur Iohannis iii° Rabbi
qui erat tecum trans Iordanem cui
perhibuisti testimonium dicens Ecce agnus
Dei ecce hic baptizat. Littera [illegible]
valde [illegible] eius venerunt ad eum
te dimisso quod videtur [illegible] [illegible]
[illegible] quia medicum et me-
dicinam volens [illegible] [illegible]
ut crederent in ipsum tamquam in eum
qui salvaturus erat Israel. [illegible]
[illegible] ipsis [illegible] [illegible] [illegible] re-
manserunt post eius mortem quia
sibi in [illegible] [illegible] in [illegible] ut si
crederent nollent eius simplicibus
verbis saltem magis [illegible] miraculis et
verbis crederent et ipsam [illegible] [illegible]
[illegible] Rabanus et Hylarius. Unde
[illegible] ut illis [illegible] dicite
Tu es qui venturus es an alium

expectamus Audistis ad passionem
et ad mortem Christi Johannes dubius
venturus audit scilicet Christum et anti-
christum Unde Jo v° Ego veni in
nomine patris mei et non recepistis
me si alius venerit in nomine suo
8 nō illum recipietis Ubi nota quod de in-
terrogatione Johannis doctores multipliciter
loquuntur Gregorius dicit Johannem se
dubitasse Tu es qui venturus
es etc. dicit michi si tu qui per te in mundum
venisti per te ad inferni claustra de-
scendes ut te in inferno premittens (?)
que iam mundo venisse nunciavi
Sed salva reverentia salutis (?) doctoris
que videtur esse via contrarietas quod Johannes
dubitat non dubitavit qui vocem
patris audivit et spiritum sanctum in specie
columbe vidit et cum digito
demonstravit Et nunc eius prophete
secundum Zacharias qui prophetavit de
descensu eius ad inferos non du-
bitavit multo magis qui fuit
plus quam propheta non ignoravit Secundum
nostros auctores non dubitat fide sed
pietate secundum quod et petrus dubitavit pri-
mus et dicit [illegible] ut fieret et hoc
Unde Johannes dubitavit i. admirans
dubitavit sic fuit Secundum nostros Chri-
sostomum non dubitat Johannes non igitur
ignorans interrogat sed secundum quod
dixit de Lazaro ubi posuistis eum
vel Adam ubi es Secundum Hylarium
non dubitavit Johannes non enim sibi
defuit lumen et gratia veritatis in
tantum quia adhuc in matris utero
tu grand… adventum Christi exultans confessus
est Quia igitur responsio perfecta
fortior est quia verba non tamen verbo
vero sed et facto Unde Ambrosius in
omelia [illegible] aut Johannis [illegible]
agnoscens non dixit quia ego
sum quia per hoc aliquis [illegible] audi-
entibus tacitasset enim si non
dixissent quod iudicii advenerit (?)

dixerunt Tunc dicite testimonium ope-
ribus magis firmabis credunt operibus
quam verbis Ideo sequitur Respondens
Jhesus i. magis facto quam verbo ait
illis scilicet discipulis tamquam dubitantibus
et non Johanni qui non dubitat Euntes
scilicet revertentes unde venistis re-
nunciate Johanni non dubitanti sed
ad suam consolationem et ad maiorem con-
firmationem que audistis in mea predicatione
et vidistis in miraculorum operatione ut
testentur verba et loquatur opera sed dicit
Audistis Non enim ad interrogata sed ad
scandalum nunciatorum videt Ceci
vident scilicet nunc illuminati scilicet
[illegible] et doctrina sancti [illegible] illu-
minantur claudi i. qui prius erant
claudi ambulant scilicet nunc erecti
leprosi mundantur i. nunc per te curantur
surdi audiunt scilicet auditu [illegible] pre-
dicando mortui resurgunt ad vitam
[illegible] auditu pauperes evange-
lizantur i. felices et beati predicantur
tu antiquitus tamen divites beatifi-
cabantur secundum illud psalmus Beatum dixerunt
populum cui hec sunt Unde et in quadam
sua predicatione elevatis oculis
dixerat Luce xi° Beati qui
audiunt verbum dei et custodiunt
illud Et item Luce vi° Beati
pauperes spiritu quoniam ipsorum est regnum celorum
Vel evangelizantur i. evangelio instruuntur
ut in predicatione [illegible] sit divisio inter
pauperes et divites secundum illud [illegible]
[illegible] pauperibus dux
[illegible] Johannem intelligit [illegible]
iustus qui dicit gratia dei quia deus
gratiam suam non dat nisi bonis
et iustis secundum illud [illegible]
quem requiescet spiritus meus nisi
super humilem et quietum ac tremen-
tem sermones meos [illegible]
[illegible] et ponat diabolum qui co-
tidie querit quem devoret nisi
de bono [illegible] ad malum secundum illud
petri adversarius vester [illegible] circuit

Vel duo nuncii possunt dici / devota oratio
et humilis pro ipsis captivis / Primum misit Ezechias
cum orare pro clausus esset et a 2 [illegible] Secundum
publicanus qui oculos suos non audebat le-
vare ad celum / sic agnoscendo se peccatorem in-
dignum percutiebat pectus suum. d. / Dicitur [illegible] zos

tenens quem devoret. Carcer est
lacus abissus / et significat peccati delecta-
tionem / Vincula sunt diversa peccata hanc
ligantia. Secundum illud Proverbiorum: funibus peccatorum
[illegible] sunt me / Canit Herodes
captivat Johannem .i. diabolus virum iustum
cum suggerit ipsum peccare. Ut in car-
cere ponitur cum consentit. Ut vincula
cum diversis peccatis involvitur. Sunt
accidentia / cum moriens in peccato mortali
decedit / sed antequam accidat faciat
sicut Johannes fecit corporaliter captivatus mi-
nuncius (?) ttat discipulos ad Christum / Primum signat
bona opera quae misit Ezechias
Christo. Cum angelus vidit / quod accepta
erant deo. Unde Tobias: Quia acceptus eras ut temptatio
probaret te / Secundum nuncium misit
Tobias: scilicet dilectionem proximi. Secundum quod dicebat
illud / Flebam super illum qui gestus (?)
erat / et anima mea compatiebatur pau-
peri. Vel duo nuncii sunt contritio et
confessio cum satisfactione / Primum misit
magdalena cum summa contritione
amore fletus lacrimis tersit pedes
domini / Secundum misit / cum penitentiam egit
satisfaciendo in heremo xxx annis
sicut habetur in vita eius / Similiter
fecit zacheus, matheus, petrus / et quam-
plures sancti quibus nunciis vident
duas primas / ceci vident in fide claudi
ambulant leprosi mundantur / quia de
Ceci qui sunt ceci in fide / claudi
in operatione / leprosi sub in voluptate
carnali / si in me credit et verum
adhuc habuit / sicut nos homines sano
[illegible] / sic et spiritualiter ut patet in [illegible]
pitis que sanat in corpore et in ani-
ma / sic primo dicitur. Et beatus qui
scandali zatus … messiam non fuerit in me / discipuli cum Johannes
non credebant ipsum esse in lege pro-
missum / ideo Christus eum probat se
verum esse messiam et maxime ex
pro … miraculis fortior / Ille ipsi facit
opera que prophete dixerunt messiam
facturum / Ille est messias in lege
promissus / sed ego facio talia

opera ergo ego sum messias / Ergo
beatus qui non fuerit in me scan-
dalizatus / Et beatus dicitur sit ex-
ponit beatus qui non fuerit in me
scandalizatus scilicet tempore mee passio-
nis non negando. Unde dicit [illegible]
[illegible] in eo scandalum patiuntur [illegible]
tunc cum etiam post tanta mirabi-
lia morientem vidit. Unde paulus
Nos predicamus Christum crucifixum, Judeis quidem
scandalum. Nota de scandalizatis No
dicit Crisostomus: Hic qui ex Christo
adversissimus agendis [illegible] provocat
aut singularitate [illegible] / aut [illegible]
[illegible] inquietat / aut impatientia
molestat / aut quocumque modo ipse
dei qui [illegible] constat / Nonne
hic manifeste Christum [illegible] / Hec ille
Contra tales dicit Apocalypsis 2 ad
angelum .i. episcopum ecclesie pergame perga-
mi habes adversum te pauca quia ha-
bes illic tenentes doctrinam Balaam
qui docebat Balach mittere scanda-
lum coram filiis israel edere
de sacrificiis et fornicari [illegible]
pena scandali / veniam tibi cito et
pugnabo cum illis in gladio oris mei
quod fiet in die iudicii quando exibit de ore
Christi gladius ex utraque parte acutus
qui corpus et animam occidit / Vero
homini propter scandalum venit. Sicut
cum [illegible] intendebat [illegible] du-
bitationem a discipulis de Christo / sic sal-
vator [illegible] / quedam
[illegible] ad instantiam [illegible] per-
vant quod Johannes [illegible] Tu qui venturus
es etc. / [illegible] digito demonstrat
[illegible] tu ipso [illegible]
[illegible] et ipso absente [illegible]
[illegible] / [illegible] ad invidiam ut
[illegible] ipsum [illegible] invidia
nollet [illegible] quod [illegible] / De hiis
igitur [illegible] discipulos excusat
[illegible] et [illegible] ipsum [illegible] co-
mendans. Unde dicit [illegible] autem
abeuntibus cepit Jhesus dicere ad turbas

de Iohanne / Certificati cum discipuli
de opere prophetia que Christus fecit tacen-
tes / voluit et turbis satisfacere que
eorum interrogatione fuerunt scanda-
lizate / et incepit ipsis istam commen-
dare / non presentibus eius discipulis
sed absentibus secundum Hylarium. Verum
devertitur eum adulatione commendare
quibus cum adulatores in conspectu homi-
num laudant et in absentia eorum [illegible]
sed etiam vituperare / Et ideo dicit
Quid existis in desertum videre arun-
dinem vento agitatam. Hic [illegible]
dicat / numquid Iohannes mutabilis est / qui
prius commendavit eum / numquid adversitas
deiecit eum ut nunc hunc abnegaret
que vigor prosperitatis non extulit
in prosperitate esse prius / et ideo dixit
non esse prius. Gregorius in omelia.
Arundinem quippe mox ut au-
ra contingit in partem flectit / per
quam carnalis animus designatur
qui mox ut favore vel detractione
tangitur in partem qualibet declinatur.
Arundo cum vento exagitata con-
[illegible] non erat / quia astatus sin-
ceritudine nulla varietas verborum in-
Nota flectebat. Nota quod per arundinem
possumus intelligere ypocritam propter
Item arundo multa que sequuntur / Arundo cum separatur
et vadit exterius et tota [illegible]
movetur. Scilicet ventus / pluvia et flumine
ut habetur [illegible] ubi [illegible] edificat
domum suam supra arenam et descen-
dit pluvia et venerunt flumina
et flaverunt venti et irruerunt in
domum illam / Per ventum qui
ab aere procedit / intelligitur demonis
suggestio / per pluviam que de celo ac-
cedit descendit / intelligitur adversitas
que ab eo venit / per flumen quod per
terram fluit / intelligitur [illegible]
[illegible] parte quod est arundo
in terra fundata que vento tempe-

tationis diabolice tangitur / statim in-
clinatur consentiendo. Vel pluvia domi-
nationis et prosperitatem [illegible]
Vel flumine mundane prosperitatis
evadat quod contingit ypocritis.
Arundo cum vento movetur / Sic ypo-
crita temptationibus impulsus et in no-
stra [illegible] per inconstantiam subicitur / et pro
hominibus veritatis brevi tempore [illegible]
Nam cito crescit et cito arescit sic
ypocritarum gloria parvum durat / Sequitur
quod opus ipsum excusat de adulatione
Quid existis videre hominem molli-
bus vestitum / quasi diceret non / Sed cum pre-
tiosis vestibus et mollibus et
delicatis uti voluisset / de[illegible] non
[illegible] / Unde dicit Crisostomus
Alloquens eum quod Iohannes non erat
similis calamo mobili qui move-
tur vento / secundum Gregorium / Mollibus vestibus
sunt intelligi adulatores / Iohannes cum
mollibus vestibus non fuit insti-
tutus / quia vitam peccantium non fovit
blandimentis sed vigore asperi-
tate increpationis increpavit. dominus [illegible]
nia [illegible] quibus [illegible]
[illegible] a [illegible] ventura i. audire
[illegible] Et adiunxit intuitu ei dixit
adulatores adulantur ut vestiuntur
mollibus / ut sunt in [illegible] / Sed in
domibus regum i. divitum / Unde
adulatores dicuntur ab aula / Sed
Iohannes talia spernit / Unde dicitur
Plinius de quo narrat [illegible] Va-
lerius libro [illegible] de abstinentia [illegible]
Diogenes semper lavabat olera
quod videns Aristippus [illegible] alii
qui erat in curia imperatoris / dixit
si vellet [illegible] dyonisio adulari
olera non lavares / Cui Plinius
[illegible] Si tu olera lavares dyoni-
sio non adulares / Valuit cum [illegible]
[illegible] oleribus sustentari / quam
[illegible] adulari / quia per adulationes
[illegible] veritas / Sequitur / Sed [illegible]

qui mollibus vestiuntur in domibus regum
sunt. Iohannes enim si adulator fuisset in
deserto cum bestiis non vixisset sed in domibus
regum ubi latent adulatores. Secundo
Iohannes non mollia dilexit sed aspera vestimenta
de pilis camelorum habuit et zona pelli-
cea circa lumbos suos. Esca autem
eius erant locuste. Ex predictis potest
colligi quod predicator veritatis non debet
esse in curiis principum prelatorum sed austeri-
tatem ducere vitam. Unde dicit Ieronimus
tales oportet vestiri mollibus
id est uti verbis adulatoriis. Consequenter
vero Christus excusat Iohannem dicens
invidie qui tacet quod non est tacendum
non laudanda habeant qui tunc laudari
debet. Dicens Ecce unde existis videre prophetam
quod dicit ut tacet commendacio quod habuit
tacet enim non potest tamen potest propheta. Respondit
enim mihi nobis venientem. Unde dicit
propheta quasi pondus videns. Vult ergo Christus
dicere sicut fuit et propheta et veritatem
dicere, fictam non potest non loqui neque
tacere. Zacharias primo capitulo. Ieronimus. Propter Syon
non tacebo id est propter ecclesiam triumphantem
et propter Ierusalem id est propter ecclesiam mili-
tantem non quiescam propter dolorem
quem habeo ad ipsam donec egrediatur
desyderium patris in mundum scilicet incarna-
tionem ut splendor iustus eius
et salvator eius ut lampas accen-
datur scilicet ut alii habeat alios accendant
scilicet ut alii habeat alios accendantur.
Consequenter ipsum commendat et hoc duplex
primo quantum ad prerogativam cogni-
tionis et etiam quo ad intelligentiam
claritatis dignitatis. Dicit enim sicut quod
Iohannes est propheta. Etiam dico vobis
vobis scilicet ego cum credendus est quia
exterius vos possumus non solum est
prophetam sed plus quam prophetam quia
alii enim prophete me dixerunt venturum
iste vero me digito demonstravit
dicens Ecce agnus dei. Fuit enim
propheta quia prophetavit adultus sed
plus quam prophetam quia prophetavit in utero
matris clausus. Vel plus quam propheta
quia eius meritis pater et mater
prophetavit secundum dicit Luce primo. Vel plus
quam propheta quia dominum prophetarum bapti-
savit. Unde Ieronimus fuisset etiam
ceteris prophetis maior et gratia ipsum
privilegium prophetarum ut prophetale fuit
etiam primum baptizet ut sui
dominum baptisavit. Secundo laudavit eum 2°
quantum ad dignitatem officii cum dicit
hic est enim de quo scriptum est scilicet Ma-
lachie iii°. Ecce mitto angelum
meum ante faciem tuam qui prepa-
rabit viam tuam ante te. Ubi Iohannes
commendatur in nomine ex quo habet
dignitatem officii per servus quia ad eos
enim alia persona primo ad filium. Ecce
inquit pater filio mitto angelum. Ieronimus dicit
fuit hic missus a deo et enim conve-
niat a deo quod hic officium angelicum
officium enim angelorum et archangelorum
venire angelica vita ducit fuit
officium a deo scilicet ut Christo pervenit. Angelum
dicit ante faciem tuam id est ante manife-
stacionem tuam. Qui ut propheta prepa-
rabit. Unde dicit qui preparabit viam
tuam predicando primo baptisando
ad assuefactionem ante te id est ante adventum
tuam admirandum. Unde fuit vox
clamantis in deserto parate viam domini.
In Iohanne enim sunt specula omnis
humana deformitate cupiditatis
sue quia aia terrena contempsit. Super-
bi deformitate elacionis sue quia
predicavit se ipse Christo humiliat dicens Non
sum dignus solvere corrigiam cal-
ciamenti eius. Gulosi et luxuriosi
deformitate voracitatis sue quia
minus abstinens fuit. Vani glorio-
si deformitatem sue ambicionis quia
de pilis camelorum vestem habuit. Ex-
emplum ergo Iohannis et eius primus quod
predicavit hic sacerdotes tempore presbiteres

Ut xpm quem predicat remuneratorem
habeat et in futuris possimus habere ipso
adiuvante domino qui vivit in secula
seculorum Amen. Dominica tercia

Miserunt Iudei ab Ierusalem sacer-
[illegible] consentiunt [illegible]
minime dicit quod lapis preciosus
[illegible] machina [illegible] tangat
[illegible] tunc terra in [illegible] sic apparet [illegible]
operibus apparet missus dominus ad [illegible]
[illegible] venit ipsa [illegible] sic [illegible]
atque adventu eius apparuit in [illegible]
[illegible] et iusticias [illegible]
Vnde cum [illegible] adventum
[illegible] absque iusticia et [illegible]
[illegible] ut [illegible] nobis domine ad eos dat
[illegible] in officio misse dominus
[illegible] in beneplacito popu-
li tui visita nos in salutari tuo [illegible]
[illegible] morborum dicit [illegible]
[illegible] super terra in [illegible] venit me-
dicina [illegible] operibus fuit [illegible] ala-
[illegible] Origenes de [illegible]
dicit [illegible] adventu [illegible] filii dei
spirituales [illegible] medicina fide-
les [illegible] ita medicina
[illegible] amara [illegible]
[illegible] nos apostolus in epistola [illegible]
ad Philippenses [illegible] solliciti sitis
sed in omni oracione et obsecracione cum
graciarum accione [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] circa eum [illegible] qui [illegible]
fuerit in [illegible] dei [illegible]
[illegible]
apparet [illegible] Iohannes
baptista qui negat [illegible]
et confessus est [illegible]
[illegible] ut [illegible]
illo [illegible]
ante [illegible]
tuos [illegible] Iudeorum a qui vita

[illegible] phariseorum [illegible] sadu-
cei et [illegible] Pharisei [illegible]
[illegible] decalog[illegible]
[illegible] brachiis et in fron-
tibus [illegible]
[illegible] defunctorum [illegible]
[illegible] corpora [illegible]
Saducei negabant [illegible] putantes
animas cum corporibus interire [illegible]
[illegible] animas
[illegible] corporibus in [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ira dei [illegible]
[illegible] miserunt
ab Ierusalem sacerdotes et levitas
ad [illegible] ut interrogarent eum [illegible]
[illegible] ut [illegible]
[illegible] quem [illegible]
[illegible]
[illegible] venturum [illegible]
[illegible]
[illegible] fraudulenter
miserunt ad [illegible] volentes eum
inducere ut [illegible] dicit [illegible]
reputabat [illegible] indignum
[illegible] genere [illegible]
vita apparet sanctior [illegible]
[illegible] sacerdotum [illegible]
[illegible] ut [illegible]
[illegible] videbant [illegible]
[illegible] quia ei [illegible]
[illegible] fabri filius
[illegible] dicta
[illegible] subdit [illegible]
[illegible] mittebant
volentes magis [illegible]
mittunt ad eum [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] ergo [illegible]
[illegible] mittunt ad [illegible]
[illegible] sacer-
dotes et levitas [illegible]
[illegible] qui [illegible] ab Ierusalem [illegible]
[illegible]
mitte [illegible]

es scilicet animam et corpus et secundum
configurationem mundanam. Quia secundum animam
hoc est creatura rationalis adeo sublimis
creatus et additus nec etiam ordi-
natus pro quo omnia sunt creata
scilicet id est primo. Contra superbos superbi-
bus eius. Secundo intraret
quod sit secundum carnem quia hoc ex
vili materia generatus passibilis
et mortalis. Et vanitas scilicet id
est. Contra hoc vanitas vanitatum vani-
valaz tatem ostendit Job. Homo natus id est
delicatus ecce vilitas natus de
muliere ecce fragilitas brevi
vivens tempore ecce temporis modicitas
repletur multis miseriis ecce cala-
mitas. Qui quasi flos egreditur et
conteritur et fugit velut umbra et numquam in eodem statu per-
manet ecce mundi [illegible]
Tertio intraret secundum quod sit [illegible]
vitam. Unde Job [illegible] hoc
quia magnificas eum quod non est
talis vite qualis deberet esse ut
debeas eum extollere. Magis homo
est vile morte et mansuetudo
creatura quia alia animalia in [illegible]
de [illegible] munivit aut bellari ipsi [illegible]
ut corvus aut volatilibus pennis
ut avis [illegible] aut unguibus
ut lupi et ursus aut dentibus
acutis ut aper vel canis aut
cornibus ut boves. Homo vero
creavit absque istis [illegible] ut infirmitatem
sue [illegible] tractus semper habeat dei
[illegible] et adiutorium. Sed absque
mansuetudine hoc non medicine deli-
gavit quia cum animalia bruta habent
ad pugnandum arma illa sibi iam
hoc dimisso adiuncto et ymagi-
apte multis tibus quasi ne dei [illegible] quisque [illegible] multo
[illegible] comparatur ut avarus
lupis, iratus ursis, fraudulen-
tus vulpibus, libidinosus porcis,
invidiosus canibus, superbus avibus
[illegible] hoc [illegible] sua in bestia [illegible]

[illegible] quod intraret [illegible] non [illegible]
Tu qui es deponendo modum besti-
alem studeamus [illegible] mansue-
tudinem et [illegible] [illegible]
ut [illegible] passimus [illegible] hoc [illegible]
mortalis et mansuetus. Tu ergo
[illegible] sunt intraverunt [illegible] con-
fessus est et non negavit et confes-
sus quia non sum Christus. Sunt enim
aliqui qui veritatem negant
tacendo sed Johannes non tacuit sed
eam manifeste dixit. Primo non
sum ego Christus nolo in [illegible]
[illegible] et [illegible] Christi [illegible]
[illegible] inducere. Unde Gregorius
[illegible] magna Johannis [illegible] humili-
tas cum tante virtutis esset ut
Christus credi potuisset elegit so-
lide subsistere in se et non humana
opinione inaniter rapi super
se negavit plane quod non erat
ut veritatis [illegible] membrum eius
fieret cum sibi fallaciter nomen non
usurparet. Non enim glorians de
potentia ut superbi, nec de [illegible]
ut [illegible] nec de sapientia secundum
vane glorie quia scriptum est
[illegible] Non glorietur sapiens
in sapientia sua, nec fortis in fortitu-
dine sua, nec dives in divitiis suis
Sed in hoc glorietur qui gloriatur
scire et nosse me qui facio miseri-
cordiam [illegible] et gloriam [illegible]
cendo [illegible] mala puniendo. No-
luit igitur beatus Johannes sibi ista attribu-
ere ut [illegible] esse Christum. Secundo no-
luit sibi arrogare [illegible]
[illegible] Heliam qui licet fuit ma-
[illegible] causa humilitatis
negavit. Unde sequitur Et inter-
rogaverunt eum quid ergo es tu quod de Helyas
Iudei [illegible] Heliam
[illegible] adventum [illegible]
[illegible] non [illegible] nobis si tu

es helyas. Dixerunt enim tunc temporis dog-
mata hereticorum quod anima intraret de corpore
in corpus. Unde quod Judei dixerunt secundum
helyas putaverunt animam helye intrasse
in corpus Johannis. Secundo licet Johannes non
erat helyas corpore tamen fuit spiritus
helye in eo. Unde Christus ait ipse dicit
loquens de Johanne helyas venit. Luce i°
ipse precedet ante illum in spiritu et virtute
helye. Tercio sicut eum precessit helyas
ante adventum Christi ante diem iudicii
sic Johannes precessit nativitatem Christi. Quarto
Et sicut helyas fuit vir pilosus
et zona pellicea circa renes accinctus
sic Johannes habebat vestimentum de pilis
camelorum et zonam pelliceam circa lum-
bos. Et sicut helyas regem achab
reprehendit sic Johannes herodem in-
crepavit propter adulterium. Certe quod
Johannes fuit helyas spiritu et non corpore
et tamen non dixit se esse helyam quia
proprium est sanctorum et iustorum humilia
sentire de se. Sexto noluit sibi
attribuere vanam gloriam sapientiam dicendo
se esse prophetam. Unde tunc dicunt ei
propheta es tu. i. ysaias de quo dixit
deus moysi prophetam de gente tua
suscitabit tibi dominus ipsum tamquam me
dictus. vel propheta es. i. helyzeus qui
patris predictus fuit [illegible]
in utero habitavit baptizans. vel propheta
es tu. i. unus ex prophetis. Respondit
magna humilitate Johannis. Nam salva-
tor dicebat ipsum esse plus quam prophetam
tamen causa humilitatis respondit non. Dixerunt
ergo ei scilicet nuncii predicti. Quis es
ut responsum demus hiis qui miserunt
nos. Quid dicis de te ipso? Nichil magnificum
predicat sed de se ipso nichil magnificum
asseris. Unde dixit: Ego vox clamantis
in deserto dirigite viam domini sicut dixit
ysaias propheta q.d. ego non sum Christus
neque helyas neque propheta de quo
queritis. Secundo dico [illegible] sic quod sum
Tunc dico vobis quod ego sum vox clamantis
in deserto cum qua responsione audit

sue predicacionis qualitatem. Primo
enim audit ipsum esse ydoneum tunc
dicit Ego sum vox. De racione
enim vocis est quod sit post verbum. Dicitur
talem puta in verbum sine [illegible]
[illegible] tamen cum ydonee
[illegible] vocis ordinatur adverbii ex-
pressionem. Ideo Johannes dicens se esse
[illegible] sic esse ydoneum
adverbii sine manifestatione. Secundo
de racione vocis est quod respectu sit
noticia prior tamen sit origine post-
rior quod sicut vox originis [illegible]
verbum concipitur quam vox formet.
Johannes ergo consistit se esse vocem. i.
[illegible] ydoneum quod respectu
fuit noticia prior licet origine
posterior. Tercio cum dictum est
[illegible] autem amagis usitis
[illegible] quod de racione vocis est quod sit
primus et non primus. Et tamen dicitur
inter primum et spiritum quod primo opa-
[illegible] intellectum vox dat verum
[illegible] interius in corde per intellectum
Sed exterius in aure. Secundo Johannes
[illegible] dicebat exterius sicut
[illegible] predicationes [illegible] Sed
Christus sicut [illegible] principalis [illegible]
[illegible] formabat interius habet
enim secundum [illegible] cathedram
in celo qui corda docet intra.
Johannes ergo dicitur se esse vocem
consistit se esse [illegible]
et non principalis. Quarto quia vox
[illegible] verbum [illegible] producit Johannes
ergo dicitur se esse [illegible]
se esse [illegible] sed Christum [illegible]
vox [illegible] illud Johannes i°
[illegible] apparet [illegible] illud [illegible]
[illegible] Et dicitur Ego vox
clamantis [illegible] quia sicut [illegible]
[illegible] accipitur [illegible]
[illegible] tamen [illegible] magna cla-
matione [illegible] Sic
Johannes [illegible] qui [illegible] propter peccata
[illegible] elongaverunt secundum illud (longe)
[illegible] longe a peccatoribus salus clamavit

predicationis sue ad penitentiam [illegible]
dicens Dirigite viam domini .i. per
fidem et operationem quia ingredietur
ad vos et vos ad illum. Sed dominus quam
via domini. Auctor dicit tu veritatis
sermo similiter audietur. Vel dirigite
viam domini .i. contra operationem con-
fessionem lapides supplices. Sicut Ysay-
as ait Impias audivit et aliorum
viciorum removete sordes de cordibus
vestris. Et facite rectas semitas .i.
intenciones rectas ut opus non tam
exterius sed etiam personalibus
operatis. Secundum illud Ysaie. Omnis vallis
.i. humilis implebitur gratia in presenti
et gloria in futuro et omnis collis .i.
superbus evacuabitur quia gratiam et
gloriam amittet hic et in futuro. Et
sequitur miserunt Iudei qui fuerunt
sui interrogatores dicentes Et qui mis-
si fuerant erant ex phariseis.
Intellexerunt et per invidiam quibant
Iudei eum interrogare ... ad cuius
adiectionem per novum ritum baptiza-
di ceperunt ex invidia. Et quia
parant eius baptismum impedire
Et interrogaverunt eum et dixerunt
ei Quid ergo baptizas si tu non
es Christus neque Helyas neque propheta.
Iuxta. Respondit eis auctoritate baptiza-
di et in hoc planum per eorum invidiam.
Origenes querit. Quare pha-
risei tunc per eam venerunt ad baptis-
mum eius. Dicendum ubi questio quo
pacto primo ad baptismum venerunt
et salutis dicit quod pharisei non quia
credebant ad baptismum accedunt
sed ex proposito tamen timent populum
unde Iohannes ad verba invidie [illegible]
necta videt vite dicens Ego bap-
tizo in aqua .i. quod dicit non de audacie
neque presumptionis ut ergo baptiza-
bat non sunt Christus quia dictum est
inter meum baptismum et Christi. Nam
meus baptismus solum est in aqua
et ideo solum lavat corpus co-
rporis. Baptismus autem Christi lavat
animam et ideo iustificat. Medius
autem vestrum stetit. Ergo baptizat quod
Origenes non esset sic volentes et prohiben-
tes a baptismo volentes [illegible]

pecta per baptismum non relaxat nisi
in [illegible] penitencionis sue secundum
humanis qui nascitur nascendo pre-
venit baptizaturus quam dominum baptizando
prevenit qui predicando fuit et pre-
cursor domini baptizando etiam precursor
eius fuit in mutatione ... [illegible]
Et sequitur Medius autem vestrum stetit
quem vos nescitis Iohannes .i. corpore
prius vobis apparet. Vel in medio vestrum
conversatur sicut alius homo quem sic tam
ignorantes nescitis, quia secundum Gregorium lux
est visibilis corpore tamen et invisibilis
in maiestate. Et subdit Iohannes dicens
Ipse est qui post me venturus est Iohannes
quia ante tempora perfinitum est quod post me
venit sicut nascendo ita predicando
et baptizando. Qui ante me factus est
.i. michi prepositus dignitate honora-
bilior et clarior. Vel aliter Ipse est
qui post me venit quantum ad humanitatem
et nativitatem. Sed ipse ante me
factus quantum ad divinitatem quia
ante generationem eternam. Secundum Grego-
rium Christus nequaquam existimet compa-
rabilem esse excellencia habet Iohannes
volens ostendere incomparabilitatem humilis
comparationis subdit Cuius ego non
sum dignus ut solvam corrigiam
calciamenti eius quasi dicit Secundum Crisostomum
Tantum est ante me ut ego nec in
ultimis ministrorum eius vocari dignus
sum. Sed notandum quod non est intelligendum
quod Christus fuit calciatus. Beatus Ieronimus
de Eustachio dicit apostoli eius
secute ut vestibus Christi non habebant ca-
ligas quas tollerent nec enim hoc
parat dicens quod prohibuerat suis.
Sed est sciendum hoc mistice expo-
nendo intelligi sicut dicit Gregorius
dominum dicens incarnatus venit quasi
calciatus apparuit. Calciamentum enim
est humana natura secundum Gregorium Quis iste
incarnationem exprimendum calciamentum
Corrigia autem calciamenti est huius
divinitatis et humanitatis que tanta
fuit quod nemo Iohannes investigare

non potuit secundum illud Ysaie vi°
Generationem eius quis enarrabit
i. quasi nullus homo in terra. Secundo
licet in Bethania facta sunt trans Ior-
danem ubi erat Iohannes baptizans
Iohannis primo. Ista enim in domo vel in angulis
[illegible] predicabat sed Iordanem trans-
iens in media multitudine [illegible]
qui alios baptizabant. Nota secundum glossam
due erant Bethanie una trans Ior-
danem alia citra non longe distans
[illegible] in latere montis Oliveti
ubi Lazarus fuit suscitatus. Betha-
nia dicitur domus obedientie vel [illegible]
[illegible] et post quam [illegible] fi-
[illegible] ad baptismum venire
quod per illud [illegible] ad vitam eternam
Iordanis autem descensus interpreta-
tur et significat eum qui descendit de celis
ut ipse dicit Iohannis vi° descendi
de celo ut non [illegible] in medi-
[illegible] secundum id Apocalipsis i° lavit
nos a peccatis nostris in sanguine suo
[illegible] autem Iordanis bap-
tismum [illegible] quod secundum filios Israel
terram promissionis oportebat transire
Iordanem ita per baptismum oportet
celestem patriam intrare. Et ergo
dicitur licet [illegible] facta sunt
quia Iohannes ante baptismum [illegible]
[illegible] baptismi [illegible]
[illegible] promissionis patria celeste
[illegible] nos [illegible]
Apparuit benignitas et humanitas
salvatoris nostri Dei. Ad Titum
iii° [illegible] in [illegible] ca°
Cum Ioseph filius Iacob propter
accusationem iniquam uxoris Phutifaris
cui noluit consentire actu carnali
fuisset incarceratus ante tempus quidam
pincerna Pharaonis [illegible] erat vin-
ctus qui [illegible] somnium quoddam
[illegible] [illegible] tristis [illegible]
[illegible] Ioseph inquirit a [illegible]
causam tristitie et ait pincerna

videbam coram me vitem [illegible] in qua
tres propagines et paulatim crescere
in [illegible] gemmas et post flores uvas
maturescere premebamque uvas in
calicem Pharaonis. [illegible] somnium
exponens ei Ioseph dixit. Tres
propagines id est tres palmites tres
sunt dies post quos recordabitur Pha-
rao ministerii tui et restituet te in
pristinum gradum. Ista figura est mistica
[illegible] Nativitatem Christi quia ante
nativitatem salvatoris nostri humanum genus
sustinuit miserabilem captivitatem
[illegible] in limbo [illegible] cla-
mantes illud [illegible] Veni Domine et
noli tardare. Et David [illegible] nos
Domine [illegible] tui [illegible] tandem [illegible]
i. [illegible] i. [illegible] mala
[illegible] qui tres palmites
mirabiles [illegible] Dominum [illegible]
tempus [illegible] audit
nos [illegible] benignitate [illegible] ut intelli-
gitur in epistola presenti [illegible]
[illegible] gloriosam [illegible]
[illegible] mala. Apparuit benig-
nitas salvatoris non ex operibus iusti- et humanitas
tie que fecimus nos [illegible] verbis magna
[illegible] Dei qua nos salvos fecit. Notate
possumus quod hodie de [illegible]
mater ecclesia et eius capellani [illegible]
[illegible] non unam tantum sed [illegible]
[illegible] tres missas celebrare. Et
[illegible] consuetudine ecclesie [illegible]
et die quo papa mortuus [illegible]
die [illegible] nisi una missa in
ecclesia [illegible] sunt plures [illegible]
et [illegible] ordine [illegible] Hodie vero
[illegible] in [illegible] ecclesia tres misse [illegible]
celebrentur [illegible] quod non [illegible] sine causa
[illegible] quia quodque ecclesia facit
[illegible] facit semper ex aliqua causa et
[illegible] hodie [illegible]
[illegible] facti sunt Dei benignitate
[illegible] misse fuit [illegible]
[illegible] que vulgaribus [illegible]
[illegible]
nativitatis Christi. [illegible] habet [illegible]

trina ipse sub licet divinitate tamen
et aliam secundum divinitatem nascitur
apud eternali generatione secundum illud
Psalmus | Secundo natus ex patre ante
mundi originem | Et Athanasius
filius a patre non factus nec creatus sed
genitus eterna generatione | Et de ista
nativitate nobis non licet multum loqui
cum sit nobis racionabiliter occulta | Et
in signum istius occulte nativitatis prima
missa fit tempore noctis | Secundum autem
temporis est natus autem de virgine Maria
sicut quia hec secundum mater ecclesia
recolit in cantu Luce 2o dicitur | Exiit
edictum a Cesare Augusto ut describe-
retur universus orbis | et iterum infra in
eodem capitulo Impleti sunt dies Marie
ut pareret et peperit primogenitum
| Et hec nativitas est nobis partim
occulta et partim manifesta | Et in
signum huius nativitatis fit 2a missa
in aurora quando non est dies nec nox
| Tercia est nativitas gracie qua
nascitur Christus in cordibus bonorum
spiritualiter | Et hec fit in illis qui habent
et cottidie corpus Christi digne et
vivunt purum cum integra fide.
Luce Salutatis secundum illud Filioli mei
quos iterum parturio | Et in signum istius
nativitatis fit missa in die tamquam fides
vera lucet in nobis | Ex [illegible] tercia
debet esse nativitas habens in spiritua-
lis lacrimosa et gloriosa | Spiritualis est
baptismus | de qua natus est Christus Iohannis 3o
nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu
sancto non intrabit in regnum dei | Et hec
nativitas per primam missam que fit in
nocte | quia sicut homo non habens lucem fidei
[illegible] ambulat in nocte obscuritatis
| Secunda nativitas est lacrimosa que fit a ama-
ritudine in contricione | confessione
in confessione | laboris in satisfactione
Unde dicit | Rachel plorans [illegible] et animus
[illegible] in amaritudine animi
| Et hec fit [illegible] in [illegible] petrus et
et deus in gracia dei appropinquat | Et
in signum huius nativitatis fit missa in aurora

| Tercia nativitas est gloriosa quam acci-
pient fideles habens nasci in celestibus et
hec habet gaudium sine dolore et
requiem sine labore | vita sine morte
secundum illud Ysaie | Gaudium et leticiam
habebunt sed | fugiet autem ab eis
gemitus et dolor | Et hec nativitas
comparatur misse que fit in die | quia
sicut dies illuminat mundum sic nati-
vitas celestis illuminat animas sanctorum
Unde ecclesia canit lux perpetua lu-
ceat sanctis tuis in eternum | et
quia fuerunt magna dei beneficia
que nos per istorum misteria misericordie pro pec-
catorum nostrorum salutis nos fecit
ut dictum est in principio capituli | Ideo qua
nos [illegible] digne [illegible]
Exiit edictum a Cesare augusto
ut describeretur universus orbis
Luce 2o | Cassianus super hec
verba quod duo quando fecit deus op-
timum et [illegible] in ea dicit | Et
licet deus [illegible] singulariter
[illegible] quod in [illegible]
nativitas quod [illegible] mortalitati convenit | quia in ea dyabolus
[illegible] perdidit et mundus
in [illegible] salutem inve-
nerit | Unde legitur in naturalibus
de una herba que radicata in mari
que tam diu [illegible] quamdiu [illegible]
[illegible] tunc adit [illegible]
[illegible] flos ex qua [illegible]
[illegible] qui [illegible]
et vivit in acie [illegible]
flos aperitur et [illegible] in occi-
dente [illegible] et flos
[illegible] | [illegible] illa quin sit
| De illarum radicum spiritualiter
intelligitur David [illegible]
natus est Christus [illegible] | [illegible]
[illegible] radicis ipsius que radix
[illegible] a mari in [illegible] in mundo
[illegible] illud [illegible] | [illegible]
[illegible] nec [illegible]
| Tanta [illegible] in [illegible]

huius seculi / huius [illegible] est natus flos .i. maria ysa. 11. Et flos de radice eius ascendet / Et de illo flore exiuit [illegible] .i. xpus 2 ad illud ysa. [illegible] super illos [illegible] pulcritudinis / [illegible] [illegible] .i. in sua natiuitate [illegible] et [illegible] 2 in psalmo / tamquam sponsus dominus procedens de thalamo suo in [illegible] .i. tempore passionis [illegible] se abscondit in sua pulcritudine ysa. Vidimus eum non habentem faciem decoram [illegible] qui [illegible] ad [illegible] / Super illud [illegible] vado ad eum qui me misit Et sic [illegible] partu sue natiuitatis atque [illegible] sue passionis maiores erga nos efficit gratie et pietatis Unde [illegible] in quodam sermone de [illegible] natiuitatis et passionis domini ihesu cum constat melior atque [illegible] [illegible] hec audiant [illegible] utique gaudere et letari oportet cum pastoribus quibus angelus domini [illegible] apparuit dicens Annuncio vobis gaudium magnum quod erit omni populo [illegible] testatur [illegible] [illegible] Exiit edictum In illo tempore [illegible] Anno [illegible] mense [illegible] sexto quo maria [illegible] est in domo patris Et angelus gabriel missus a deo in ciuitatem Nazareth [illegible] dicens Aue gratia plena dominus tecum ut habetur luce 1o Exiit edictum a cesare augusto ut describeretur uniuersus orbis / [illegible] [illegible] octauianus imperator tunc imperasset [illegible] annis et iam [illegible] annis fuisset pax in toto orbe ut ad litteram videtur impletum esse quod prophetat ysaie [illegible] Non leuabit gens contra gentem gladium et conflabunt gladios suos in uomeres et lanceas suas in falces Unde [illegible] imperator [illegible] mundi pacificum voluit scire numerum [illegible] orbis que subessent dominationi imperatoris Romani et [illegible] ciuitatum et villarum in qualibet regione

et numerum capitum in qualibet ciuitate et villa [illegible] edictum ut describeretur uniuersus orbis [illegible] quod habet [illegible] in omnibus et [illegible] [illegible] in principales partes [illegible] / [illegible] [illegible] aliqui [illegible] [illegible] [illegible] fuit [illegible] [illegible] intelligendum est quod uniuersus orbis qui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tempore [illegible] partis Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tempore pacis / Et insinuatur nobis quod venit in mundum ut afferret nobis triplicem pacem / [illegible] pacem temporis pro qua petit ecclesia [illegible] Da pacem domine [illegible] pacem cordis [illegible] pectoris de qua apostolus ad philippenses Et pax dei que exsuperat omnem sensum custodiat corpora [illegible] [illegible] pacem eternam dedit nobis de qua ysa. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in multitudine pacis et in requie opulenta / [illegible] [illegible] eius imperium et pacis eius non erit finis [illegible] [illegible] dignitatem [illegible] in mundo describebatur uniuersus orbis [illegible] [illegible] orbis 2 in illud ps. Domini est terra et plenitudo eius orbis terrarum / [illegible] quod totus mundus describebatur insinuat magis imperium [illegible] qua [illegible] [illegible] in [illegible] / [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] mundus describeretur nisi [illegible] quod ille apparuit [illegible] in carne qui [illegible] suos describit in [illegible] / Et sic facto tali edicto misit per omnes regiones et prouincias [illegible] suos promulgantes [illegible] edictum ut de singulis ciuitatibus et [illegible] et villis [illegible] [illegible] [illegible] omnes et [illegible] [illegible] [illegible] suo soluit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] facto [illegible] romanus imperio et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] regione

et civitatem a qua dicitur quod de hac/ Et
sequitur civitatem ex qua processerunt non
imperatoris sive regnantis/ Et venit ex
nomine praesidis de hac. Haec descriptio prima
facta est a praeside Syriae Cyrino. Iste
missus erat dux Cirinus dicitur praeses
imperii super regionem Iudaeae et Syriae
fecit et iudicium ac iussit/ Et dicitur
prima quantum ad generales descriptiones
quia ante istam hic fuerunt aliae
descriptiones speciales de quibus habetur
subiectorum legi sive in statuto Iuda
aut quae in medio terrae habitabilis
Et ideo ubi incipit descriptio ut in-
in aliis provinciis tenebantur fiet et hic
non sine mysterio factum est quia imperator
in tempus quo Christus tunc nascebatur in
medio terrae in carne. Glossa. Et ibant
omnes ut profiterentur singuli scilicet certa et
provinciis solutionem sive fidelitatis
romano imperio singuli non promiscue sed
quilibet personaliter in sua civitate scilicet unde
oriundi erant non in qua habitabat sed in
qua nati erant. Beda. Congrua dispensatione
professio census ita descripta est ut ad suam
quisque patriam ire iuberetur. Et ideo sicut
est ut Deus alibi conceptus alibi natus alibi
nutritus insidiantis Herodis furorem fugiens
evaderet. Crisostomus. Et quod hic in [illegible] professionis

nunc debet primo

confessione sua ad propriam patriam/ caelestem sive
spiritualem ex libero corde et mortis ar-
ticulo recognoscat. Unde sequitur Ascendit
autem Joseph a Galilaea de civitate David

Nazareth scilicet ubi Christus erat conceptus in Iudaeam civitatem

id est Bethleem quae civitas David dicitur et
ibi natus fuit ut dicitur i Regum primo.
[illegible] dicit ascendit quia Galilaea
respectu Iudaeae est in convalle et proprie
Galilaea dicitur transmigratio et sic significat
quia hic de vitio in virtutem transmigrare
convenit in Iudaeam quae confessio dicitur. Iste
erat igitur quod inter eos Joseph a Galilaea
[illegible] in Iudaeam hoc est de bono processu in
bonam operationem ut sit transmigratio de
vitiis in virtutem. Unde dicitur illud psalmi
ascensiones in corde suo disposuit. In
in valle lacrimarum actus illicitos descen-
dens/ Et sicut Augustinus/ Eadem ratione inda
videtur in humilitatis sinus [illegible]
ad altitudinem civitatis/ Et ponit

civitatem huius ascensus causam dicens eo
quod esset de domo David
id est de genere et familia David/ Ascendit
in qua ut confitetur scilicet vos et suos id est ex
censum [illegible] caput et [illegible]
sic et [illegible] regno imperio/ Cum
Maria desponsata sibi uxore praegnante.
Quae licet forte non fuisset obligata
tamen [illegible] propter viae longitudinem
profectus est/ Et cum Joseph sibi tam thesau-
rum commendatum adeo noluit procul
dimittere sed voluit ipsemet custodire.
Exemplo igitur ipsius Joseph et Mariae
debemus efficere tale iter spirituale
ad patriam nostram caelestem. Unde Beda
Civitas nostra est patria nostra et patria
[illegible] ad quam cottidie [illegible] virtutibus ven-
tutibus [illegible] de [illegible]
[illegible] in civitate Iuda confessionis
laudis [illegible] regi aeterno profitendo
[illegible] autem [illegible] Deo secundum
te [illegible] erat ibi scilicet in Bethleem ubi
nasci voluit propter multa/ Primo in
signum quod ipse est panis vivus qui
de caelo descendit. Sicut illud Iohannis vi

Ergo sum panis

Bethleem domus panis interpretatur.
Sic [illegible] locus virgo [illegible] Deus na-
sci voluit domus panis antea vo-
cabatur/ quia futurum erat ut ibi panis
iste [illegible] omnibus appareret qui
electorum mentes in aeterna satietate re-
ficeret. Beda. Unde erat David et ipse
[illegible] est [illegible] [illegible] carnem
sicut illud Romanorum primo de filio suo
qui factus est ei ex semine David. Tertio

a [illegible]

propter [illegible] non in domo [illegible]
[illegible] Crisostomus. [illegible] in via nascitur
[illegible] per humilitatem qua assumpsit
quasi in aliena domo nascebatur
[illegible] non aliena [illegible] sed
[illegible] assumpta/ Et [illegible] propter [illegible]
[illegible] Bethleem erat locus
[illegible] in quo Christus debebat nasci
sicut illud Michaeae v. Et tu Bethleem
Ephrata parvula es in milibus Iuda
ex te mihi egredietur qui sit dominator in Israel.
Glossa. Impleti sunt dies ut pare-
ret scilicet [illegible]/ Et peperit
filium suum primogenitum. Et impletum
est quod dixerat Isaias vii capitulo. Ecce

Et peperit ut [illegible] [illegible] nasci ipsa manente
integra. Et ut [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible]

nec alia ipsum lactabat / [illegible] sola virgo lactabat ipsum regem angelorum ubere de celo pleno

ille [illegible] angelus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] missi sunt ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Virgo concipiet et pariet filium. Et
notanter dicit primogenitum qui ante
illum nullum pepererat nec post peperit
[illegible] [illegible] [illegible] solatium
et curam [illegible] matris circa puerum
natum et primo quantum ad vestitum
pannorum / Et pannis eum involvit s.
vilibus [illegible] [illegible] indumentis. Unde
[illegible] dicuntur pauperes qui pannos
veteres sunt [illegible] induunt [illegible]
Nulla igitur obstetrix nulla [illegible]
sedulitas intercessit ipsa sola pannis
hunc voluit infantem ipsa mater et
obstetrix fuit. Unde Beda Et in totum
mundum [illegible] non erat [illegible] pannis
involvit ut nos stolam primam [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sunt manus
pedes [illegible] stringit ut [illegible] [illegible]
bonum [illegible] pedes sunt in via pacis
dirigendi. Secundo circa [illegible] circa puerum
quo ad locum [illegible] / Et reclinavit
eum in presepio ut adimpleret illud
dictum Abakuk iii° In medio duorum
animalium cognosceris / presepio reclinavit eum
in loco [illegible] ut [illegible] [illegible]
[illegible] sed in presepio ibi posito in
loco publico quia non erat ei locus
in diversorio quia iste locus [illegible] fuit
inter duas domos in publica via ad
receptionem [illegible] tempore calido et
pluvioso / Et sunt in eo [illegible] prope
[illegible] pauperibus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
fuit sine clausura / Et [illegible]
ille qui [illegible] [illegible] [illegible] locum
[illegible] non habebat. Unde Beda Et in
[illegible] [illegible] [illegible] in diversorio loco
[illegible] ut nobis in domo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] angustia continetur / Et in [illegible]
[illegible] est ut nobis celestis regni
dilataret qui pannis [illegible] angelorum
presepio reclinatus est ut nos [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Et nos pastoribus pauperibus [illegible] non
divitibus [illegible] sunt nunciatus
Et pastores erant in regione eadem
scilicet iuxta turrim quandam inter [illegible]
et Bethleem / Hii [illegible] pastores
erant vigilantes et custodientes
vigilias noctis supra gregem.

suum / Et cum dicit quod vigilaverunt
pastores ut pascerent gregem
suum et custodirent [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ibi [illegible] / Et ecce
angelus domini stetit iuxta illos
ad annunciandum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] nec audita nec [illegible] visa
nec audienda. Stetit iuxta illos
quasi [illegible] et amicus. Nota quod [illegible]
illos stetit [illegible] [illegible] exaltacionem
humane nature in Christo. Unde [illegible]
[illegible] [illegible] angeli adorare / ut [illegible]
[illegible] [illegible] Sed [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] assumpta
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / ut [illegible]
[illegible] [illegible] / Et claritas dei [illegible]
[illegible] sed [illegible] circumfulsit illos
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
fuerat [illegible] Unde Beda [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] angelos qui tam [illegible]
apparuit [illegible] cum luce [illegible]
[illegible] [illegible] privilegium / [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est / [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / Et timu-
erunt timore magno [illegible] [illegible]
tam angeli apparicionem et [illegible]
claritatem / Et dixit illis angelus
Nolite timere [illegible] [illegible] [illegible]
angelus dimittit [illegible] [illegible]
sed bonum confortat alios [illegible] Unde
[illegible] dixit angelus [illegible]
Nolite timere / Sed timeat [illegible]
et [illegible] mali qui [illegible] non sunt
[illegible] / sed magnum gaudium / Ecce
evangelizo vobis gaudium ma-
gnum [illegible] vobis bonum [illegible] magnum /
gaudium [illegible] magnum [illegible]
[illegible] quia eius altitudo attingit
celum / Unde [illegible] [illegible]
[illegible] gaudium [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quia eius pro-
funditas [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] qui [illegible] in [illegible] illud
[illegible] [illegible] in regione [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] / Tertio quia
eius longitudo extenditur [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible]
fuit [illegible] [illegible] illud
[illegible] [illegible] Abraham exultavit

Vnde quod xpus natus est ibi et ut ductor (ut dicitur [illegible]
adventum videat Jo. 14o Ego sum via veritas et
(2o [illegible] natus est (ut [illegible] illuminet
[illegible] lumine [illegible] cordis (3o
[illegible] natus est (ut ignis [illegible] frigidos cale-
faciat [illegible] ignem veni mittere in terram

ut videt dicens meum spiritum et mo-
dum iam exultat de iam nato dicen-
tes / Exultet deus quia fecit dominus exultet
et letetur in ea / Dicto quia cum latitu-
do occupavit celum terra est ideo
bene dicit angelus quod sit gaudium om-
ni populo / Consequenter angelus audit
causam huius gaudii dicens / quia natus
est nobis hodie s. hominibus et angelis
puer / quia corpore [illegible] replenda est
ruina angelorum / Salvator i. salutis
dator in civitate david i. bethlehem
Unde alibi fuit david qui est xpc
i. unctus dominus i. magnificus et benignus
Consequenter angelus instruit pastores
quo signo [illegible] / Et hoc vobis signum
inquit non superbus / Ubi [illegible]
[illegible] et humilitas [illegible] q
est apparata [illegible] invenietis / tamquam
abscondita non ostentantur sicut non cum
ut dicit Ber. / [illegible] nate
voluit nasci infante i. non fante
et in verbum dei [illegible] ut dicitur
[illegible] pannis / non sericis involutum
et positum in presepio non in pallacio /
Bern. [illegible] quid salvatoris es de
regali edificio ecce rex tuus iacet
in presepio. [illegible] de nobili
vestimento ecce rex tuus induitur
vili panniculo / Unde laboras de [illegible]
tum collegio / salvator tuus iacet
in presepio cum bove et azino / Unde
ampliaris de domus rex glorie mane
et Joseph [illegible] presepio [illegible] ipsum
videre [illegible] [illegible] quia [illegible]
est quia si rex tibi aula tibi tronus sub-
limitas [illegible] / [illegible] / Et subito
i. repente et q. in instanti quia si
nimia mora fuisset inter [illegible]
istas forte non crederent idem annun-
ciare [illegible] cum angelo [illegible] apparuit
[illegible] i. [illegible] facta est cum angelo
ut s. pastores magis sibi crederent
multitudo celestis milicie i. quanto cum
aliquid [illegible] pluribus affirmatur tanto
efficitur credibilius et magis divul-
gatur quod hic deus et homo nascitur in
[illegible] et pax et deo gloria canitur / Unde
Dicitur laudancium deum et dicencium

In principio erat verbum et verbum erat apud deum et deus erat verbum

Gloria in altissimis i. in angelis vel
hominibus [illegible] vel in altissimis i.
in celis q. d. [illegible] deus [illegible]
sed in celis ab hominibus glorificatur / Consequenter
angeli optant hominibus pacem cum
dicunt / Et in terra pax hominibus bone
voluntatis et non quibuslibet hominibus
sed tamen bone voluntatis s. ut dicit
Beda eis qui susceperunt natum bona
voluntate et non [illegible] sicud herodes
et alii mali / de quibus dicit Ys. non
est pax impiis dicit dominus

Ecce evangelizo vobis gaudium
magnum quod erit omni populo
Luce ii o / Consuetudo est hominum
[illegible] ad apparitionem lucis
[illegible] gaudere quia [illegible] lucem [illegible]
dunt ad eam / [illegible] [illegible]
[illegible] sunt quasi [illegible] in
tenebris ambulantes / de quibus ps.
Nescierunt neque intellexerunt ambu-
lantes in tenebris / Talibus [illegible]
hec lux orta est [illegible] Ys. ix populus
qui ambulabat in tenebris vidit
lucem magnam in regione umbre
mortis lux orta est eis / Videant
ergo lucem divinam [illegible] tenebris
[illegible] gaudent [illegible] debent
omnes fideles [illegible] hoc audiendo
exemplo pastorum quibus hec [illegible] lux
apparuit quia [illegible] lucem non [illegible]
[illegible] spectaculis [illegible] sed [illegible]
divinis [illegible] gaudent [illegible]
[illegible] gaudium spirituale ut nobis
deus concedat [illegible] dicendo
Zdrow bandz krolo angelski kraly
[illegible] wecki przysly Ty zagyste
[illegible] swithu wswatye [illegible]
wite / Zdrow bandz stworzyteli
wsego stworzena narodyl sie
[illegible] twoy lud zawnuecne
zdrow budz zawe nadpam gnyz
sie narodil zawe / Zdrow budz
[illegible] xpe krolo vaz przygyczy nasse
[illegible] chwali vaz nam dalize
cato dazy [illegible] y pokoy sgednacz

Raz dagy dobri skonanye przet
twe matki zasluzenie abichom
my wszdi chwalily a z tobą wyeczne
krolowaly Amen. Secundo cum
evangelizo vobis gaudium Angelus
dicebat Deus noster [illegible] primo pre-
nunciacionem eius tunc d. ecce enim
Secundo magnum gaudium cum dicit evangelizo
vobis gaudium. Circa primum notandum quod
prenunciatus nativitatis Christi ab antiquis
est prenunciata. Unde Ysaie vii. Ecce virgo
concipiet et pariet filium et idem alibi
libro iiiio Rorate celi desuper
et descendens et [illegible] brevi dicitur
et noli tardare. Item in qualibet
enim missas tres nuncios mittit
unum prophetam aliud apostolum 3. tercium
Et isti eius fuit fidedignissimi
Primum prophetam scilicet ysaiam qui fuit
apud sanctos inspiratus. Apostolus usque
ad tercium celum raptus. Evangelista s.
lucas qui in duabus primis missis
ponitur. Affuit altera maria advocata
mala regina doctus. Et isti enim
nativitatem Christi prenunciaverunt
esse futuram. Unde dicitur angelus
et eciam ipsam iam factam nativitatem
Christi. Circa secundum notandum quod magnum gau-
dium fuit nativitas Christi quo ipsius eius
creatura videlicet celestis et terrestris.
Creatura celestis fuit gaudium
audivit eius nativitatem. Unde Inno-
cencius papa. Sic Octavianus impera-
tor cum totum mundum possideret et
Romano imperio subiugasset convocavit
Sibillam prophetissam si ma-
ior aliquis eo nasceretur quia a Romanis
quasi pro deo colebatur. Et sibilla in
camera imperatoris eam inspiceret
in die media circulus aureus apparuit
circa solem et in medio circuli virgo
pulcherrima puerum baiulans in gre-
mio et audivit Octavianus quod audi-
vit vocem hec est ara celi. Dixitque
ei Sibilla quod maior te est ipsum
adora. Ipseque locum magno gau-
dio in honorem [illegible] sancte

maie dedicavit qui usque ad
hodiernum diem ara celi dicitur.
Imperator nos [illegible] illi gaudi-
um [illegible] hostias et thura obtulit
et deos suos deos non coluit
Fuit eciam dicto quondam Thy-
moteus historiographus et
Orisius. Item Petrus historiarum
[illegible] ipso die nativitatis
Christi tres soles apparuerunt quod pau-
latim in unum corpus solare re-
dacti sunt ad designandum quod in Christo
sunt scilicet anima sancta corpus creata
deitas eterna et humanitas vera.
Secundo eius nativitatem manifestat
creatura celestis cum gaudio sed
[illegible] in quolibet elemento. Terra cum no-
vam fecunditatem sensit quia de
vineis engaddi balsami mira-
culose erupit. Aer induit novam
claritatem. Luce ii. Et claritas
dei circumfulsit illos. Aqua induit
novam saporem dulcedinis quia
fons tunc aque Rome in ipsa nocte
in liquorem olei conversus est et toto
diem largissime manavit usque Fluxit
in tyberim. Unde Sibilla prophetizat
[illegible] quod non [illegible] fons olei
nisi virgo pariet salvatorem
Ignis induit novam virtutem
quia [illegible] ignis [illegible] lu-
minare tunc fuit virtutem illuminatum
et non consumptum. Et signatum est
Exodi iiio In Rubo quam Moyses vide-
bat sed non comburebatur. Sic beata
virgo peperit Christum sine corrupcione
virginitatis et non doloribus sed gaudiis.
Tercio eius nativitatem testificati
sunt cum gaudio creature irrationa-
biles. Sicut bos et asinus. Ysaie i.
[illegible] Cognovit bos possessorem
suum et asinus presepe domini sui. Unde
sicut et asinus dominum suum [illegible]
eius genibus flexis adoraverunt
[illegible] multos malos [illegible]
[illegible] qui ipsum ut [illegible] bonus
[illegible] ut [illegible] flectunt
[illegible] nimia [illegible] Circa

testificata sunt eius nativitatem. Creature
venerabiles ut pastores circa gregem
suum vigilantes quibus angelus dixit
dicens Annuncio vobis gaudium magnum
et ipsi admirantes dixerunt Transeamus
usque in Bethleem et videamus hoc
verbum quod factum est et pangelio dicentem
Annuncio vobis. Gaudeat iustus quia
hodie ex virgine processit sol iustitie.
Gaudeat peccator credentibus quia natus est
corpus qui venia invitatur. Sunt cum
vincti nullus morbus stare potest.
Creata testificata sunt eius nativitatem
ydola demonum non cum gaudiis sed
cum ruinis sicut patet per pillam statuam
magnam que Rome ante dyaconiam stat
in aere elevata de qua responsum
fuit quod non caderet donec virgo pa-
riat. Que die media nocte peperit
statim cecidit et alia ydola conregit
per demonum vocabatur quod iam pertransiens ... -
nimo conversa sunt secundum Iosephum qui in
egiptum descendens ut dicit eius ...
quod tunc ydola eorum corruerunt cum
virgo pareret. Unde sacerdotes iudeorum
illi ymaginem virginis cum puero in por-
ta templi collocaverunt et adoraverunt.
Sed in ipsa nocte qua virgo gloriosa peperit
ydola corruerunt. Expositio testificate
sunt eius nativitatem creature intellectu-
ales sicut angeli videlicet parentes
honorabiliter et letantes. Per quod
occultum veniat sed angeli ipsum non
sunt passi occultare et ideo angelus
ipsius pastoribus parvulum nunciavit dicens
Ecce enim evangelizo vobis gaudium.
Testificati sunt ipsum honorabiliter
quod non tam unus vel duo sed exercitus
milicie de celo venit. Testificati
sunt ipsum letantes dicentes gloria in ex-
celsis deo et in terra pax hominibus bone
voluntatis. Sermo de sancto Stephano
Audientes Stephanum ex parte eius
stridebant dentibus in eum. ... non in-
... tunc ex audientium cordibus atque
... quod Iudei ausi sunt beatum
Stephanum lapidare et tamquam ingra-
tos ipsos et impios ... adversus

homines sed non mirandum quod non Iudei
sed multi ... hoc non solum beatum
Stephanum sed ipsum Christum non solum
lapidabant vel lapidant ymmo
secundum apostolum ad Hebreos vi^o rursum
crucifigunt peccatis mortalibus et
perpetue. Hii qui hoc affectio permisso
cum ... quibus contra ipsum exercent. Et
fortassis aliquis audiens corde
tacite dicit Deus absit quod ego ... Christum
lapidarem. Audi Bedam tibi hec
declarantem. Dicit tot lapides mi-
ttit in Christum quot quibus cogitationes ma-
las cum voluntatis consensu in corde suo assu-
mit. Sed vos qui contra ipsum ... ex-
ercent non solum cogitationes malas
sed multa opera iniqua ... promittunt
et peccata exercent. Et ergo Iudei
abiecti sunt propter Stephani lapida-
tionem multo magis tales obiciendi
sunt secundum illud Psalmi Iniquos odio
habui. Hec de opera eorum mala odi-
enda sunt et ipsis e contrario ut
dividatur a malo et faciat bonum
et spaleat ... sicut fecit beatus
Stephanus dicens Domine ne statuas
illis hoc peccatum ut ideam faciamus pos-
simus gloriam ... pad
... implorare. Nunc materia
Circa beatum Stephanum ex synago-
gam lapidabant ... illis
duo tanguntur scilicet iudeorum malitia
ubi ... contra. Secundo pa-
tionis beati Stephani ... ibi
lapidabant. Circa primum nota
magna malitiam iudeorum et ini-
quitatem qua lapidabant hominem talem
plenum. Ut vult beatus Stephanus fuisset
plenus talis per ... quod fuit plenus
spiritu sancto et fortitudine cum caritas
de ... ubi dicitur Stephanus
plenus gratia scilicet spiritu sancto et forti-
tudine faciebat signa et prodigia in populo
ymmo caritas eius manifestabatur
in hoc quod dum lapidabatur rogabat
pro lapidantibus suis dicens Domine
Ihesu Christe ne statuas illis hoc

petivit quod instituit quod fecit. Circa
primum notandum quod cuius civitas tunc dicitur lapidabat.
Ubi notandum quod dominus in veteri testamento fecit la-
pidare quinque genera hominum. Primo sicut
Judei tradebant beatum Stephanum fore virum
et ideo ipsum lapidabant. Et primi fuerunt
blasphemi. Unde dixit dominus ad moysen
levitici xxiiij: Educ blasphemum ex-
tra castra et ponant omnes qui audierunt ma-
nus super caput eius et lapidabit eum
universus populus. Tales proh dolor hodie multi
inveniuntur qui blasphemant christi membra
eius et omnes sanctos ut accidit in ludis
taxillorum in tabernis quas tabernarii
patiuntur propter modicum lucrum suum. Alii
blasphemabant deum in miraculis suis. Et
etiam in bonis et devotis hominibus insul-
tant ipsos in divinis officiis aut virtuosis
operibus deridentes. Quibus dicit dominus
Mt xxv°: Quod uni ex minimis meis
fecistis michi fecistis. Tales debent
considerare quod dominus propter blasphemiam
per angelum raphaelem percussit centum
lxxxv milia hominum in castris assyriorum.
Et beatus Gregorius scribit in dyalogorum
quod puer quinque annorum etatis quem pater suus
temerarie dilexit et hic consueverat
blasphemare nomen dei statim cum
aliquid sibi aliquid obsistebat. Accidit
quadam vice dum pater eius teneret
eum in brachiis clamat dicens mauri ho-
mines venerunt volentes tollere me
qui tunc quod dixisset nomen dei blasphe-
mavit et expiravit. Et dyaboli animam
eius tulerunt ut dicunt aliqui.
Secundo lapidabantur adulteri. De quibus
dicitur deuteronomii xxij°: Si dormierit
vir cum uxore alterius morietur uterque.
Item eodem modo virgo desponsata si op-
pressa fuit et inventa in civitate et non
clamavit et tunc ea opprimens ibidem.
Si autem fuit oppressa in agro vir solus
lapidatur. Tercio virgo que fuit tra-
dita pro virgine et non est inventa in ea
virginitas. Unde dicitur ibidem: Eicient
eam extra foras domus patris sui et
lapidibus obruent viri illius civi-
tatis. Et propter istam causam virgo glo-
riosa fuit desponsata viro Joseph

ne lapidaretur tamquam adultera.
Quarto et quinto hodie lapidarentur
qui sub pretextu virginitatis adulterant. Unde
dicit non vult in debitum solvere.
Alter dicit plogmum temporibus suis
fauces non possum dimittere. Tercio
lapidabantur propter furtum. Unde
Josue vij° de achor ubi la-
pidavit eum omnis populus israel
et cuncta que illius erant sunt
igne consumpta. Talis hodie multi
reperiuntur symoniaci usurarii ra-
ptores fures qui nolunt reddere
mandatum dei docentis prophete
finaliter ut adducit illud dictum:
peccatum non dimittitur nisi ablatum
restituatur. Tales omnes lapidantur
sentencia eternali. Quarto lapida-
bantur irreverentes festa sanctorum
ut dicitur numeri xv°: Quoniam filii
israel in deserto hominem colligentem
ligna invenissent in sabbato
contra mandatum dei lapidaverunt
eum. Hic audiant transgressores festorum
dei qui per inobedientiam dei vio-
lant sabbatum. Quinto lapidaba-
ntur divinantes adhuc spiritum phitonem incan-
tatores sive prestigiarii vetu-
le male. De quibus omnibus dicitur
deuteronomii xiij°: Si tibi voluerit persua-
dere frater tuus aut filia tua aut
uxor tua sive amicus quem di-
ligis ut animam tuam perdat clamans
et dicens eamus et serviamus
diis alienis, lapidibus
obrutus necabitur. Ecce istorum
quinque modorum beatus Stephanus
non expressit et tamen lapidatus est
propter christum in terris ut coronaretur
primum in celis corona martirii. Et
illud psalmi: posuisti domine super caput
eius coronam de lapide precioso,
qua nos donet pater et filius et spiritus sanctus.
Item notandum quod quedam genera hominum sunt (Nota)
quibus statim ut exeunt de hoc
seculo ianua celestis regni aperitur.
Primi sunt innocentes qui per
puritatem baptismalem casti et

cante custodiunt no admittentes
pcta actualia nec mortalia sed
pueri qui post baptismum moriunt
statim ad celos euolant Et si qua
illius dicit Gl. sup. Eze. sup. quem
baptisatum celi apti sunt Scdi
sunt penitentes. qui et si primam
vestem innocentie perdiderunt et
sibi regnum celorum per peccata clauserunt
per fortissima penitenciam cum s'termini
appiunt Unde Bnds: Non licet
secundalis baptisare sed iam alios
lacrimas unda elegit et propriam
baiulare crucem ipsa mortificare
membra Et qui propriam culpam
commisit dignum est ut propriam primam
diluat Aug. loq. loquens de prima
sic dicit Si quis vestem prime pccta
udo corrupit tunc prime remedio
poterit reparari Pgit nos ergo peccata
in corde malis cogitationibus et de-
lectatione consenciendo et in ore
vana et turpia loquendo et ope
mala operando huiusmodi celis primam
agamus scilicet in corde ut amare pro
peccatis nostris compungamur ore ut
fidelem confessionem faciamus et
opa nra mala passionem primam
seu satisfactionem reddimamus
Tercio appit Janua celestis con-
templatiuis et deuotis et si ad hanc
gram volumus puenire oportet nos
tre seu observare tria Primo ut
humanas consolaciones illicitas fu-
giamus Unde Bnds: Paua delicata
esto sola ut illi te soli serues qui
te solam ex omnibus elegit Scdo
ut nos a consolacionibus carnali-
bus separemus Bedo. in ps. Renuit
consolari aia mea Et b. Bnds
Si quis vult cum deo consolari ex
cum delectacionibus huius placet solari
abrenunciari Tercio ut mentem
et cor ad deum semper eleuet Gl. ad
Ephe. v. Eleuare nitim eleuare
consurgere Ubi dicit eleuare sup
intellectum et affectum Quarto celi Ja-
nua appit omnibus martiribus
veluti beatissimo Stephano
Act. vij. Cum lapidaret vidit
celos apertos Primo non solum virtutibus
perfusionem sanguinis appit sed et
virtutibus Gl. sup. Cum carnalia de-
sideria in nobis supamus Unde Bnds
Satis martires. Deum cum corpus nostrum
cotidiana castigacione et macerac
affligimus Et si sanguinem in persona
non effundimus saltem dum tamen
laboribus corpus maceramus Scdo
totiens martires sumus quociens
videmus proximos miseris opprimi et
eis quociens compatimur totiens mar-
tires efficiunt Gl. Aplm Quis in-
firmatur et ego non infirmor Quis
scandalizat et ego non uror Tercio
Gl. Greg. in Mor. Cum adversitates
uel patientes sustinemus atque sine fro
iniurias et possumus et nobis Janua
celi sicud beato Stephano appiat si ista
supra dicta tenebimus sint in ope im-
pletus veluti fecit beatus Stephanus
quod nobis prestare dignetur qui sine fine

O tebat ihus turbis Judeorum et
principibus sacerdotum Gl. Crisostomus
Videmus quod medicus qui infirmum sibi
commissum curare intendit diuersis
utitur medicinis quia nunc debilem nunc
fortem medicinam solet ministrare
Gl. quod viderit infirmo per dispositionem
corporis et scilicet varietatem dispositionis
expedire. Sic spiritualis medicus ce-
lestis qui non herbis sed verbis curat
animas languentes i. dominus Ihesus in-
tendens salutem fieri et maxime filios
Israel ad quos specialiter missus fuerat.
Gl. id. Mt. xv. Non sum missus nisi
ad oues. qui perierant domus Israel ad
quas cristus missus varijs verbis
medicinis nunc amare nunc terre-
ens salutare temptabat Contigit namque
frequenter quod qui examine et promissione
premiorum apertis verbis non possunt re-
uocari saltem terrore comminacionis
et timore pene dampnacionis Gl. dicto quod
filios Israel in peccatis obstinatos acri-
ter comminatione premiorum dum [illegible] agitur
penarum appropinquabit eum usque ad celos
Mt. apertis. sic nolentes [illegible] re

ad terrorem et comminationem penarum
ut sic saltem expavescant ipsi velut
aspectis replicat prout narrat ewangelista
[illegible] xxiii et ut intelligere valeamus
glosam [illegible] salutis [illegible] Tunc
In illo tempore id est ultimo anno pre-
dicationis ihesu xpi appropinquante hora
passionis eius per diem palmarum
feria tercia secundum quod ponit Engardus episcopus
in cronica sua excerpta de materiis
biblie Scandalum vite miserunt princi-
pes sacerdotum ut apprehenderent eum quibus
ait Scandalis me et non inveneritis
et multa alia que verum dixerunt michi
sic locutus est ihesus et inter cetera ad tur-
bas dixit ihesus Super kathedram moy-
si sedebunt scribe et pharizei que dicunt
facite que faciunt nolite facere et dicens
que sunt cavenda a pharizeis addit
Ve vobis pharizei et ypocrite et [illegible]
ultionem subdit ewangelista Dicebat ihesus turbis
iudeorum et principibus sacerdotum Ubi sci-
endum quod turba dicitur congregacio iudeorum quia
turbulenta quia [illegible] dicitur fuisse [illegible] id est
turbati sunt et moti sunt et ipsi fuerunt
layci principes sacerdotum fuerunt clerici
Iudeorum ex quo patet quod sermone hic [illegible]
contra sacerdotes fortius acrius se [illegible]
tavit tam ad laycos quam ad clericos si-
cut hic est quod clericos [illegible] temporibus qui valde
[illegible] qui ipsorum vicia sub [illegible] tem-
ptacione coram laycis in predicacione
vulgariter arguunt dicentes [illegible] in
populo scandala oriri non attendentes
quod ex eorum actibus [illegible] manifestis
multa plurima scandala oriuntur per que
[illegible] sacerdotalis dignitatis [illegible]
quam si correcti coram laycis vitam
suam studerent emendare bonum esset
Sequitur Ecce ego mitto ad vos prophetas
et sapientes et scribas Ubi est sciendum
quod xpi officium fuit mittere sed ipse mis-
sus fuit [illegible] Io xx Sicut misit
me pater et ego mitto vos in mundum Sed
quos misit [illegible] apostolos et alios discipu-
los suos qui [illegible] de futurorum
revelacione prophete fuerunt de [illegible] agnicione
sapientes et de legis intelligencia scribe
Ex illis occidetis et crucifigetis et fla-
gellabitis in synagogis vestris persequi-
mini ex discipulis xpi occiderunt
enim Jacobum fratrem Iohannis Act xii
Misit herodes rex manum ut affligeret
quosdam de ecclesia occidit etc. Et
paulus occisus est cum aliis multis
Crucifixerunt petrum et andream fratrem
eius Supra 2o [illegible]
[illegible] Et paulus ter virgis
cesus est quia quinquies quadragenas
una plaga minus accepit et semel
lapidatus est [illegible] Et persequimini
de civitate in civitatem Ubi est
notandum quod tam diu persecuti sunt iudei
discipulos usque dum a finibus suis
expellerent eos Unde paulus dixit
Act xiii Vobis primum oportebat
loqui verbum dei sed quia indignos
iudicastis vos Ecce convertimur ad
gentes Sequitur Ut veniat super
vos omnis sanguis iustus qui effu-
sus est super terram a sanguine abel
iusti usque ad sanguinem zacharie
filii Barachie quem occidistis inter
templum et altare Ubi notandum
quod eius culpa effusi sanguinis in-
nocentis iudeis imputatur propter effusionem
maxime xpi sanguinis [illegible] quod
iusticia fuit in aliis sanctis semper
sive viventibus [illegible]
Et nota [illegible] de isto abel quod
fuerat nulli dubium est quod [illegible] fuit
Cayn qui eum occidit occasione
eius quod deus respexit ad abel et
ad munera eius Ad Cayn vero et
ad munera eius non respexit ut
habetur Gen iiii Sed de zacharia quod
quod alii dicunt credendum est quod fuit
filius Ioiade sacerdotis secundum quod fertur
[illegible] de quo habetur ii Paralipomenon 24
quod occisus fuit inter templum et altare
Sed quod hic dicitur [illegible] filius
Barachie Ioiade [illegible] ideo [illegible]
[illegible] salvator voluit ex-
primere [illegible] Ioiade sacerdotis
Et ideo vocavit eum barachiam
id est benedictum domini [illegible] alii
vocaverunt Salomonem propter eius
sapientiam [illegible] non [illegible] nomen
eius Vel dicendum quod Ioiade fuit

nota

nota

Iudeos

Binomium et sic nomine exprimitur
et aliud ibi in psalmo. Sed sic
queritur cur tantum istorum duorum nomina ponuntur
cum tam multi alii postea sunt interfecti
prophetas tamen et aliorum sanguis
ultio veniet super eos. Ubi dicendum cum
Remigius secundum Remigium. Abel fuit pastor
ovium et in campo occisus. Zacha-
rias fuit sacerdos et in atrio templi
interfectus est. Et ideo hos duos
commemorat. Item quia pastores
duos omnes sanctos viros de primo aut
laycalis et sacerdotalis ordinis quorum
omnium super illos veniet. Beda dicit
in omelia Abel commemorat
dicens quia sicut Cayn propter invidiam
ipsum interfecit, Sic Iudei ex invidia
contra Christum et discipulos eius occi-
derunt quorum hic impleverunt tempore
et opera in beatum Stephanum. Zacha-
rie autem mentionem fecit quia duplex
pretium fuit in eius occisione.
Non enim solum in sancto homine, sed
etiam in sancto loco. Et sic in sancto
in loco sancto in Iherusalem acciderunt. Ter-
tio secundum Crisostomum in omelia quia sic
debent pena quam Iudeis commi-
natus fuerat non comminatur eis
pauca mala cum dicit Amen dico
vobis venient hec omnia super genera-
tionem. Sicut fuit hec omnia de-
clarat Crisostomus super dictum. Quod cum
sua bona in singulis generationibus
a constitucione mundi omnes sancti
merebantur illis novissimis sunt
donata qui receperunt Christum. Sic
sua mala que in singulis genera-
tionibus pati meruerunt omnes
iniqui super novissimos Iudeos
venerunt qui Christum repulerunt.
Quod enim sicut primus fieri omnia
filium dei cum vera et humilitate
venientem non suscipere. Sed tali
modo ipsum interficere quam illi. Secundum
Crisostomum. Post predicta queritur dominus
sermone suo ad Iherusalem exprobrat
vulnus illud crudele audientes
et facientes. Unde dicit. Iherusalem

Iherusalem que occidis prophetas et lapi-
das eos qui ad te missi sunt. Ubi
secundum Crisostomum geminatio duplicatio
hec Iherusalem Iherusalem est misericordis et
valde diligentis compaciebatur
enim Iudeis quod vocat maxime eos
quos diligebat tamquam ad iratum me-
dici diligentis in finem. Glossa Iherusalem
est secundum Crisostomum quia tu dicere duos
occidisti et lapidasti sed occidis
et lapidas. Quasi dicat. In hoc malum
et pravam consuetudinem ut occi-
das et lapidas sanctos eadem fecit
sanctus que aliquando prophetas quam illi.
Crisostomus et est super dictum. Ysai adi-
am et serrasti. Hieremiam adi-
Iheremiam et lapidasti. Ezechielem adi-
Ezechielem prophetam et tractasti
cum lapidibus excerebrando quos
sanabilis quasi illum medicum ad te
puerorum mittis. Quos curabilis infir-
mitate tua que ad medicinam
corruebas. Quasi dicat. Tua gravissima
fuissem nisi ad te prophetas meos
misissem. Et tu per eos voluissem quam
illi. Unde sequitur. Quociens
volui congregare filios tuos quemad-
modum sunt quemadmodum congregat galli-
na pullos suos sub alis et noluisti.
In quo notatur magna pietas dei
qui licet periculum sit animalis et
magna a Iudeis ab initio mundi
tamen adhuc misericorditer cum eis egit
promovendo ex gallina que cum
pullis suis misericorditer agit. Unde
voluit eos congregare ad unitatem fidei
et caritatis superne civitatis. Super
Augustinus. Ad instar galline co-
ngregantis pullos suos. Prima plaga
naturalis. Secunda plaga spiritualis. Tertia plaga
generalis. Quod valde lamentabile quia
voluit pectoris omnes salvos fieri. Quod
illud Ezechielis. Iugulare cum tota
ipsa lingua misericordit enim in peccatorum ipsi
non ... Sed tamen

Noluit quod ubi nota in glosa vel Et
noluisti Ierusalem neglexit et contradicit
et impedivit. Sed quaeritur: Volui
congregare et noluisti. Contra quoniam
quaecumque voluit dominus fecit in caelo et in
terra. Respondeo: auctoritas debet sic in-
telligi: Quotienscumque volui quod
congregarem mea voluntate efficaci quod
tu voluisti fieri. Sed apparet magistri
sententiarum libro primo distinctione xlvi.
Secundum glosam quod gallina pro-
tegit cum tota pullos suos et ipsi
ma contra falconem aves congregat ut contra
miluum defendat gemit et laborat
filiorum certam egritudinem plus de
pullis quia de se curat contra aves ma-
gis quam se pascit invitat esca aves
vocat pullorum defensione gemitus
impugnat et gemit illorum. Unde
mittit mutat pluma de pectore et
tota ... fit et dimissis illis
incedit. Sic iustitia corpus adpul-
los id est ad fideles suos magnum affectum
pietatis gerit cum sub ala protegit
sic immunitate fidei et caritatis congregat
quod patebat postea dicens: Sub umbra
alarum tuarum protege nos. Contra mi-
luum id est diabolum sinistrum eos de-
fendat gemit et laborat non langui-
dus in cruce apparuit plus de nobis quia
de se curavit. Ecce panem vitae
eternum sacramentali et spirituali sic dat
tunc nos cottidie pascit. Invitat esca
nos vocat dicens: Venite omnes ad me
qui laboratis et onerati estis et ego
reficiam vos. Post ea defensione
diabolum expugnat in cruce quando
languidus et vere de foris vanus
factus est Psalmo xxi: Pascua sic sunt
fames mee. Ubi etiam plumas
vestimenta deposuit in cruce flagell-
atus totus confusus fuit ... fuit
et dimitatem(?) abstenendus alius ...
matribus suis dimissis ... que
sua passione nos fecit. Deinde co-
minatur eis penam quia ... formida

vivit sic civitas et templi exponit
dicens: Ecce relinquetur vobis domus
vestra deserta. Propheta novus quod domus
ista est templum. Respondeo quod ... proprie
domus mea domus orationis vocabitur.
Et vocat domus mea sicut quando in ea
fuit diligitur non ... in ea efficitur
quando in ea non divinus cultus sed que-
stus et ambitio exercetur. Et non dicit
domus vestra deserta non mea. Similiter
dixit dominus ad moysen peccavit populus
tuus. Ipsum quamvis populus dei erat
propter rationem suus tamen non erat propter obe-
dientiam secundum ... augustinus
dicens. Et affirmat iudex iudicia
quae est modo punitum quando tunc
noluit esse pro eorum et quando vene-
runt accidit eis quod post aliquorum
dierum templum destructum est et civitas
desolata et translati in terram alienam.
Et dicta desolatione dicit danielis
ix° capitulo. Dico enim vobis non
me videbitis amodo donec di-
catis Benedictus qui venit in nomine
domini. Secunda alteratio passionis christi
quod iam instabit altera secunda autem
passionem quando istam dicat lectionem
plorent videre ... videbunt cum
dant in iudicio finali ... habunt
apostolum missum. Sic appareant eum
quorum transfixerunt Zacharias xii Mo.

quod ... dominus audit
nobis quidem quae pertinet ad omnes
generalis et multorum instructionem et ...
meritorum commendationem et ...
... Et primo audit
quanta sit malicia iudeorum infidelium
quod non solum perfecti sunt ... ipsorum
admonitione verum illos qui ...
missi sunt praedicantes eis salu-
tem ... suarum ... maior
malicia quia illos ... aut
flagellavi et occidi nisi quia illos
qui dabant nobis viam salutis
... cum christo persecutus patitur
et occidit. Unde Paulus persecutus
patiens dominus dixit Saule Saule

quid me persequeris. Tunc b. Stephanus
quem lapidabat et Paulus adole-
scens existens et suas vestimenta
lapidatorum propriis suis custodivit
Secundo audit quia sit paciencia mar-
tirum et caritas qui predicacione et
defensione fidei pro amore et honore
Christi et zelo animarum proximorum tribu-
laciones et angustias et turpissimas
mortes constanter sustinuerunt atte-
dentes dictum Christi In paciencia vestra
possidebitis animas vestras. Tercio
quia est bonitas Christi qui tot mi-
tit fratres et amicos ad predicandum
aliis salutem animarum quas in se habe-
bat esse evangelizandas et attenden-
dos tamen voluit in penis et mor-
tibus eorum salutem qua debitum
predicans animas pie ut magis
quod dilexit salutem vestram in tantum
ut eam morte propria acquireret
Quarto quia sit veritas que tam
dure contrariatur illis qui predicant
et imprimit qui amicos dei affli-
gunt igitur malicia et perversitas
hominum vindicanda est detestanda et
fugienda iusticia vero quia super-
ea timenda propter quam Stephanus
predicans lapidatus est. De s. Johanne

Ecclesiastici. [I]n medio ecclesie aperuit os
eius Sapiencie proverbium. Vulgari
vocabulo dicitur amor alisonsius
qui propria non audit dici
esse potens Secundo verum aliter semper
pro aliqua persona corrupta audit
Unde Gregorius probacio dileccionis
est exhibicio operis. Unde non quod
dileccio comparatur igni Secundo sicut
ignis naturaliter habet tamen in se sicut cali-
ditatem fumum et flammam et
illa non potest occultari in igne
Sic eciam vere dileccio dei habet ignis
in se spiritus sanctus caliditatem divinam
pro qua petit ecclesia dicens Veni
de lumine cordibus in fumo
amarum cordibus Secundo habet

fumum tribulacionis. Unde apostolus
ad Romanos. Quis nos separabit a caritate
Christi tribulacio an angustia an per-
secucio an fames an nuditas
Sed in hiis omnibus superamus propter eum qui
dilexit nos Tercio dileccio habet flammam
predicacionis laudis divine. Unde propheta
Benedicam dominum in omni tempore semper laus
eius in ore meo. Hec tria habuit beatus
Johannes in se. Unde licet propter sui gratiam
pro qua superavit fumum tribulacionis
in dolore ubi fervens et flammam
predicacionis ubi dicit. Et ideo bene dicitur
In medio ecclesie aperuit os eius
ut quod iste amor divinus habuit in
cordibus nostris glosatum generat
salutem dicens Ave Maria gracia plena
In medio ecclesie aperuit os eius
et implevit eum dominus spiritu sapiencie et
intellectus Stola glorie induit eum
In quibus verbis ostenditur ubi sit ista persona
dileccionis ad quam adhereat non est. Unde et
vulgaliter dicitur amor fortis viget. Tercio
dileccionis persona est altitudo doct-
rine sapiencie secundum quam in comparacione ewan-
gelistarum quia ipse de divinitate Christi inter
ceteros evangelistas plus tractat aliis
Marcum Matheum de humanitate secundum quod plurimum ma-
gis ideo depingitur in forma hominis
Lucas autem de passione domini magis
ideo depingitur in forma bovis Marcus
vero de resurrectione Christi magis ideo de-
pingitur in forma leonis Sed Johannes
magis de divinitate ideo depingitur in
forma aquille que aliis volat
omnibus avibus. Unde Ambrosius in libro
de sacramentis volare non potest nisi quod
purum leve et subtile Johannes igitur
tam sublimiter volavit quia purus
sine admixtione terrene materie
fuit levis sine ponderacione seu pro-
sperpitate carnalis corrupcionis et
subtilis sine grossitudine superbie
Et ideo dicitur verificat de eo In medio
ecclesie aperuit os eius scilicet ad secretum
scripturarum Secundo per quod dileccionis Christi
adhesionem fuit plenitudo sapiencie quod

pz in cognitione secretorum celestium
Ipse enim interfuit secretis actibus
Christi / scilicet in resuscitatione puelle ut
patet Marci ix. Iterum interfuit transfigu-
rationi Christi in monte Thabor ut patet
Marci xvij. Iterum recubuit in cena
super pectus domini presentibus qui esset
Christum traditurus Johannis xiij. Item cum
erat missus in insulam Pathmos
ubi audivit vocem de celo dicentem Bea-
ti mortui qui in domino moriuntur
Apocalypsis xiiij. Vidi etiam
stans / Item iste dicitur implevit eum
dominus spiritu sapientie. Secundo patet in dilecti-
one Christi ad seipsum fuit in sua vocatione ac
eius ad gloriam eternam unde legitur
de ipso cum iam nonaginta novem
annorum erat apparuit ei dominus Jhesus
Christus salvator [illegible] Veni
dilecte mi ad me quia tempus est ut in con-
vivio meo cum fratribus tuis
epuleris. Surgens cepit ire cum domino.
Dominica venisset convenit populus in
ecclesia que in honore eius fuit
fabricata qui a prima hora sub galli
cantu usque tertiam horam diei populo
predicavit hortans eos ut in fide con-
stabiles et in caritate ferventes essent et
postea / post hec fossam iuxta altare fieri
iussit et terram extra ecclesiam portari
descendens quoque in foveam expansis
manibus hec oravit dicens Invita-
tus ad convivium tuum domine Jhesu gratias ago
quia me ad epulas tuas dignatus
es invitare. Sciens quod toto corde de-
siderabam ipsas. Quod autem cum fecisset
tanta lux celestis super eum descen-
dit quod nullus in eum posset respicere.
Recedente autem luce in fovea man-
na et vestita sua inventa sunt.
Nichil tamen sit credulitati si cum corpore
sit et cum anima simul receptus sit in
celum / De anima vero non dubitatur quin
paradisi gaudia optineat. [illegible]
dicitur. Epistola glose [illegible] cum dicitur

[marginal note, illegible] ... ad ... vii ... dicta

De corpore si in paradisum translatum
est ut habent aliqui vel occul-
to ministerio angelorum sicut corpus
Moysi absconditum est. Vel dicitur
[illegible] de talibus secretis miste-
riis dei involvimus cum ipse dubi-
tacione qua [illegible] aliquis diffi-
nire. Igitur dominus donat nobis ut
eius imitatores simus dilecti in
caritate et dilectione // formam
quam ipse dixit discipulis suis
preceptum domini est et si solum hoc
fiat sufficit ad salutem. Ad quam
nos perducat qui vivit et regnat.
Dixit Jhesus matri Zebede-
i Quid vultis. Habent homines
filios quos tenerrime di-
ligunt absque molestia corporis
et anime quantum valent conservare
maxime filii qui fuerunt commu-
nes formosi et sapientes. Sic
quod dilexerunt parentes. Zebedeus
quando eum miserunt pugnare
timentes ne aliquid molestie ei
accidisset. Sed quia salvator inter
omnes alios discipulos [illegible]
[illegible] plus dilexit quia Johannes
formosus et sapiens fuit. Ideo
absque corporalis occisionis mo-
lestia conservavit / quia per effusionem
sanguinis vitam non finivit prout
narrat epistola istius cronografi
dicens Sibilla (?). Item et octava die
post [illegible] 27 Dominicam [illegible]
post. Item Beda in omelia dicit
quando dominus post resurrectionem sua apparuit
septem discipulis inter quos erat
Petrus et Johannes // Christus ipsis pis-
cando tota nocte laborantibus
et stans in litore / retibus eorum
piscium multitudine implevit. Item
quod egressus ad terram invitavit
et inter prandium ter Petrum an
se amet interrogat. Item tercio
amorem confitenti / quia ter eum ne-
gaverat ei pascendas oves co-
misit

Et dicendum quod perfundi omnino
tenua (?) pastorali usque ad marti-
rium esset perventurum intimavit
dicens ipsi Petro sequere me
Sequeris. i. mortem compatiendo sustine
dico quod non sufficit simpliciter sequi
deum nisi propter ipsum aliquid pati
2ª illud Beati eritis cum vos
maledixerint homines et persecuti
vos fuerint / et dixerint de
malo adversus vos mentientes
nota propter me Matthei vº Ubi nota quod non
est bonum sequi mundum / quod decipit
/ nec carnem quod inficit / nec dyabolum
qui interficit / sed Christum qui reficit. Sic
Bernardus quidam clamat
Ego decipiam. Caro inficiam
/ dyabolus interficiam / Christus ego re-
ficiam / ergo Christus est sequendus
Secundum autem sequuntur deum per via
mandatorum suorum / secundum illud Iob
xxiiiº Vestigia eius secutus
est pes meus / opera eius imi-
tando / vias eius custodiendo
in bono. Alii sequuntur deum per pietatem (?)
que est directrix qua via. Unde
psalmista Dirige me in semita recta
propter nomen tuum / ne demones michi
insidiantes me accedant / hac vice di-
cit dominus Luce xviiiº: Vade et ven-
de omnia que habes et da pauperibus
et sequere me / dixit deus adolo-
lescenti / qui audiens hec tristis
abiit et magis versus est / hic sunt
multi sicut divites indurati no-
lentes deum sequi / ut patet in Epulone
divite Luce xvjº. Alii autem sequuntur
deum per viam tribulationis diversarum
temptationum martirii. Dicitur 1ª
Petri 2º Christus passus est pro
nobis relinquens exemplum ut sequamini
vestigia eius. Alii sequuntur deum
per viam castitatis et dilectionis
que est via liberior planior et
excellentior. Unde [illegible] Qui
dicit se in Christo manere / sicut Christus am-
bulavit / sic et ipse ambulet per
viam caritatis et pacis. Unde
Apostolus ad Ephesios iiiiº Obsecro

vos fratres ut digne ambuletis
supportantes invicem / caritatem habentes
tes. Et istas omnes sequitur est bonos
[illegible] Sed lamentabile est valde
quia pauci sequuntur deum etiam tempore
pacis. Unde Gregorius in pastorali (?) Quamvis
tempore nobis sit / quod deum nolumus salva
pacem sequi. Ecce nulli [illegible]
hoc tempore de hoc [illegible] mori / sed
illicita tamen vite desideria secunda
[illegible] in pace [illegible] carnis desideria
nolumus / quo in bello [illegible]
carne dabimus / qui [illegible] ille
Et nondum est [illegible] Christus dixit Petro no
sequere me. Statim cepit [illegible] di-
lecto [illegible] et respiciens [illegible]
[illegible] Sic ergo sequens Christum [illegible]
[illegible] ad Iohannem [illegible]
Consilia (?) [illegible] discipulo
quem diligebat Ihesus quasi iam
[illegible] eius [illegible]
[illegible] dilectus et non
[illegible] habuit sed etiam duo / non
[illegible] quod deus discipulos alios
non dilexerit. Unde dicit Beda in
Omelia diligebat autem cum ipsis
non exceptis ceteris singulariter
unum solum / sed pariter quos dili-
gebat familiarius unum quem specialis
prerogativa castitatis ampliori di-
gnum fecerat dilectione. Omnes enim
quippe se diligere probat quibus ante
passionem loquebatur dicens Sicut di-
lexit me pater et ego dile-
xi vos manete in dilectione mea
Ubi nota prerogativas dilectionis
Christi ad Iohannem / prima causa est virginis
castitas. Unde et virginem virgini
virgini commendavit dicens Mulier
ecce filius tuus Iohannis xixº
Secunda diligit [illegible] mundiciam
habebit amicum regem. Tertia pro-
[illegible] intellectus / qualis fuit
Iohannes ewangelista. Unde in omnibus aliis
[illegible] altius intellexit et scripsit
Ille enim ut plurimum de Christi divinitate
Iohannis jº [illegible] intelligitur

et delicijs que gessit mea Johannes
nos de eius dimittit | propter quod alij
dicunt paradisum terrestrem Johannes
nos patet nec terrestre sed celeste
in aquillam figuratur Unde ecclesia
decantat Volat avis sine me-
ta | Tercia causa dilectionis acceptionis
dicta scilicet | tenerum domestici et
carnalis | Secundum vero id quod primo filii
autem relictis retibus et patre
secuti sunt eum Relinquentes om-
nia relinquerunt et navem | per
[illegible] super quod carna-
libus concupiscencia | per virginitatem
fervens amor | per primum domi-
sticus amor intelligitur Quarta di-
lectionis causa est pudicia | puer
cum amplius tenere diligitur
illud dicitur primo puer iste dilexit
eum | et magna pudicitia qui deo
sine tenetur | Et ideo Johannes pudicia
deo famulabat | merito ergo diligitur
Sed arguet aliquis quod debebat
amplius petrum diligere quia Johanni
quia dicitur primo Symon Johannis diligis
me | Ego diligo | ergo plus dilig-
tos plus diligo | sed petrus plus
dilexit Johannes ultro Symon Johannis
diligis me plus hijs quod Unde
quod petrus plus diligit in membris
suis quod sibi commisit ecclesias | Johannes
nos plus dilexit ipsum in corpore | Ideo
commisit ei matrem suam | Cuius dilec-
tionis fidem ostendit in [illegible] et in corpore se-
cuti sunt et viderunt in cena super
pectus eius | et dixit domine quis est
qui te tradet | Ubi notandum est quod ipse
fuit dignus tamen de alio | causa
familiaritatis accepit Tercia in hoc dependet
debemus | primo non mediatam virginalem
que fuit in Johanne illo cum dignus est
ut super pectus ipsius nisi ergo voluit
Sedens est et ipsum | ad ipsum familiaritatis
in hoc quod dixit Domine quis est qui te
tradet | Unde nullus deo fuit ita
familiaris ut auderet sicut
Johannes primo interrogare dicendo
sicut secundum est eius mentem
Unde tanti meriti fuit ut ceteris
aliis apostolis mittere dicens Domine
quis est qui te tradet | rogo ut
meis tradas Et ait Dignum est
mihi fiat Unde petrus damianus
in sermone quodam dicit | Ecce perdicis
est fides quia devocionis instancia
ut beati Johannis debemus amplius
implorare que sibi met intro-
taverit Et ipsi apostoli petere
qui admisso Judice patris Abus
patuit cuius oppositis celestis
tunc secretis introivit et
quasi advocatus est summis | Similiter
implorandus est omnibus | Quando
autem dixit petrus dixit ihesu
hic autem quid | Ubi notandum est nota
hic | quod propter dupas eum interroga-
bat petrus de Johanne | Primo voluit
scire quid facies est possessio | quod de
Ego sequar te martirum possidendo
sed hic quis moretur tuam possessionem
possidebit | Secundo petrus Johannem diligit
quem sequi voluit sicut hic dicitur
unde petrus et Johannes ascenderunt
in templum | Tertio voluit hic Johannes
apostolum ut nutrito predicacionibus etc
| Et est contra illos qui soli volunt
predicare et alios admittere nolunt
| Et quod aut exposicionis temporale | aut
secundum mundanum hic mittunt
Secunda Responsio est hic eum volo
domine Responsio quid ad te
manere donec veniam quid ad te nota
tu me sequere | Ubi notandum quod
aliqui estimati sunt quod Johannes adhuc
non mortuus sed translatus | sicut
Enoch et Helias in paradisum | Et
quod arguunt multi dicunt quod hic
dicitur hic dicitur in privilegio Johannis
non sufficiat quod ei concessum sit
dictum est de ministerio eius
et non sufficit si tamen dominum tradere
affirmare quod alijs apostolis in
gloria existentibus | Et ergo dicit Beda Beda
sicut in omelia hic dicunt

salvator / malo eum consummare per
mortem crucis sicut te. Volo. Sed
tamen domine volo eum manere in senectu-
te donec langore confectus venio
me vocante transeat in pace ad re-
quiem / non quod nulla adversa esset
passurus pro nomine Christi / quia cum
aliis invenitur flagellatus. Actuum
quinto. Ibant apostoli gaudentes a con-
spectu [illegible]. Et a domiciano in ferventis olei dolium
missus / deinde in pathmos insulam
relegatus. Ubi apocalipsim scripsit / No-
luit eum deus dolore passionis vitam
cum finire. Sed iam servavit eum sine
dolore passionis per compassionem
[illegible] expoliavit. Secundo addit: Sic eum volo
manere in hac vita ad predicandum. Tu
me sequere habendo plenitudinem
[illegible] / Donec veniam ad iu-
dicandum per iudeos [illegible] destruc-
tam [illegible] sicut patet in hystoria
scolastica: Johannes non recessit de iudea
usque ad tempus quo vespasianus venit
et cepit illam et tunc de iudea recedens
recessit. Tercio repetitur mali opi-
nionis fama inter apostolos. Exivit
sermo inter fratres quod discipulus
ille non moritur. Opinionis illius
occasionem traxerunt ex isto quod Christus
dixit: Sic eum volo manere. Sed
illam opinionem tu alia causa que
dicitur adhuc quod vivit translatus
in paradisum cum enoch et helya.
Et non dixit Ihesus non moritur sed
sic eum volo manere donec veniam
quid ad te. [illegible] Johannes
sicut et alii sancti et celesti po-
titur gloria. Unde psalmus: Quis est homo
qui vivit et non videbit mortem.
[illegible] mortuus
invenitur in legenda eius. Quarto
[illegible] discipulus ille qui testimonium
perhibuit de hiis et scripsit hec et scimus
quia verum est testimonium eius. Nota quod
[illegible] perhibuit de hiis que vidit
et audivit. [illegible] Johannis primo
Quod audivimus et vidimus oculis

Nota

nostris perspeximus et manus nostre con-
trectaverunt de verbo vite. Et loquimur
et non solum testimonium perhibuit sed scripsit
contra hereticos qui ceperunt fidem ecclesie
maculare [illegible] marcion et ebion [illegible] Cerinthus
dicentes Christum non fuisse ante mariam
[illegible] quare scripsit Johannes In principio
erat verbum et verbum erat apud deum
et deus erat verbum. De innocentibus

Nisi conversi fueritis et efficiamini sicut
parvuli non intrabitis in regnum celorum
Matthei xviii. Legitur in hystoria scolastica
quod cum rex Cirus [illegible]
Regina [illegible] fecisset
illa caput suum amputatum ipsius in vas
plenum sanguine humano proiecit dicens
Satia te sanguine quem sitisti. Sic
rex herodes qui effudit sanguinem
parvulorum bibit sanguinem proprium. Nam
sua ipsius [illegible] bibit sanguinem
filiorum suorum quia filios suos interfecit
Unde dicitur [illegible] quoddam cronica [illegible]
filium suum parvulum in bethleem ad
nutriendum tradidisset [illegible] fuit
[illegible] ut ipsum non evaderet
et sic cum ceteris parvulis innocentibus
est occisus. Unde Augustus imperator dixit: Mallem
Herodis esse porcus quam filius quia porcos
parcit filios occidit. Et ideo iam bibit
sanguinem ire dei. Sed si volumus
evadere iram dei et cum innocentibus
[illegible] in regno celorum [illegible]
[illegible] apostolum invitantem
et respondentes illud psalmi [illegible]
Domine quis habitabit in tabernaculo
tuo aut quis requiescet in monte sancto
tuo. Et unde [illegible] innocens
manibus et mundo corde qui non accepit
in vanum animam suam [illegible] Si volumus
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] nos deus [illegible] gloriosam
eius [illegible] implorent dicentes

Tercio

Ave maria. Nisi xviii conversi fueritis
ut parvuli. Secundum Crisostomum hoc in lo-
co dicit: Sancta simplicitas simpli-
citatem parvulorum sequitur, quia cum si parvuli
et infantes ex consuetudine contraqui-
runt quam adulti consuetudinibus
et acquisitis moribus acquirunt. Secunda
propter sanctitatem regni celestis
percipere volumus oportet nos que pueri
natura sunt ut nos ea per studium
ex gratia et virtute. Primo enim pueri
sunt ex natura puri. Unde puer dicitur
a puritate. Quicunque enim habuerit pu-
ritatem cordis et corporis ille vere
puer dei dicitur. Secundum enim Christus apostolos
puritate qua habebant in corpore
et in anima ipsos pueros vocavit dicens
Johannis xxi° Pueri numquid pulmentarium
habetis. Responderunt: Non. Dicit eis: Mitti-
te etc. Secundo quod hanc puritatem perpetuam
amisimus. Ad Romanos iii° Omnes
peccaverunt et egent gratia dei. Oportet
ergo ut primam ad puritatem innocentie
redeamus et tunc per penitentiam prius damus
cum doloribus nostris lacrimas peccatis nostris
emittimus exemplo magdalene. Luce vii°
Secundo pueri sunt simplicitatem in actibus
que agunt. Sic et nos que agimus
talis habete simplicitate cordis et corporis
nemus. Est autem simplicitas ex-
cordis oris et operis. Prima cordis
ut anima interiora scilicet cogitatio
ratio voluntas et memoria in unum con-
currant scilicet in deum ut scilicet quod ratio
apprehendit voluntas velit memoria am-
plectetur. De hac simplicitate dicitur Sapientie
i° In simplicitate cordis querite illum
quoniam invenitur ab illis qui sunt simplices
cordis. Secunda oris quia veritatem lo-
quatur cum loquitur in verbo
concordat in veritate. Tertia est operis quia
sua opera cum testimonio conscientie
ad deum ordinat. Et de ista simpli-
citate Proverbiorum x° Voluntas dei est
in hiis qui simpliciter ambulant. Tertio
autem pueri sunt amore indutivi

ad bonos et ad malos ut a cunctis
ab omnibus. Sic qui deo et hominibus
vult esse amabilis studeat pueros
in hac imitari. Sicut dicit Bernardus ar-
bitror quod tu bene vivas si ordi-
nate facias et humiliter bene vivas ordi-
nate quo ad te sit ut scilicet deum pacificus
habeas et nichil cogitas ut loquaris
ut aperias quod dei gratiam offendat
etc. Et illud Ecclesiastici xx° Sapiens verbis
seipsum amabilem facit. Socialiter vivere
debes ut studeas omnium mores et
opera bona portare patienter et te bla-
dum et affabilem in deo exhibeas.
Humiliter vivere debes quia humilitas
reddit hominem hominibus et deo ama-
bilem. Unde Bernardus: Quid enim ama-
bilius videtur quam humili adolescen-
te quam pulchra et splendida gemma
verecundia in vultu adolescentis fuerit
illi. Quarto pueri facillime le-
dentibus sibi iniurias sibi illatas
solent parcere et condonare. Sic et nos
offensoribus nostris parcere debemus propter
tria. Primo propter mandatum dei Mat-
thei xviii° Non sic moveris iniurie
inimicorum tuorum. Secundo quia tunc
desperante te dimittitur et peccata tua
sicut dicitur Luce vi° Dimittite et dimit-
temini vobis. Tertio exemplo christi qui in cruce
pendens pro suis inimicis oravit dicens
pater ignosce illis. Quinto humilitas
quia pueri sunt humiles naturaliter.
Unde dominus dixit discipulis: Nisi
conversi fueritis et efficiamini sicut parvuli
scilicet humiles non intrabitis in regnum celorum
Hanc humilitatem docet dominus Mat-
thei xi° Discite a me quia mitis sum
et humilis corde. Ut autem semper
humilitatem servare possimus quod
sit humilis. Dicitur quod sit humilis primo
humilis autem dicitur fertilis stabilis
et dispectabilis quia talis in vera humi-
litate debent concurrere. Primo ut
humanitas vera sit fertilis ut
sumus humiles non verbo sed opere
Secundo humilitas vera debet esse stabilis

in exaltacione et abieccione in
laudibus et vituperiis ut in illis
per humilitatem serviret immobilis
sicut dicit Crisostomus omelia xvi^o [illegible]
[illegible] immobiliter. Tercio ira humi-
litas fuit despectabilis quia dilexit
esse despecti [illegible] habitu [illegible] videri
quasi terra quia terra primo sicut illud
Genesis: homo quia cinis es et
in cinerem reverteris. Hanc humilitatem
Herodes non habuit quia tumore superbie
inflatus timuit regem natum
ne perderet illa superbia [illegible]
ut [illegible] satisfaceret.
Primo misit in Bethleem et in omnibus
finibus eius ut iussu eius inter-
ficerentur pueri a bimatu et infra
secundum tempus quod exquisierat a magis.
Super hoc dicit Crisostomus: ut quid hoc
homicidium fecit nisi quia Herodes de-
lusus fuit a magis; sicut fera
[illegible] dolo-
ris si ab aliquo fuerit vulnerata
quasi [illegible] non aspicit [illegible]
vulnerantem sed quicumque ante
oculos eius occurrerit quasi auctorem
vulneris sui dilaniat. Sic et
Herodes videns quia iam a magis
est illusus qui promiserant ad
eum reverti et regem natum quem
stella demonstraverat eidem [illegible]
adeo non redierunt [illegible] iram
suam super parvulos effudit [illegible]
[illegible]. Ecce magi inve-
nerunt puerum et illum quem regna-
turum [illegible] aut [illegible] acce-
perunt [illegible] aut [illegible] pro-
[illegible] placati [illegible] ad
me non sunt reversi. Primus est iste
qui [illegible] repugnet me
vincit et [illegible] regnat [illegible].
Primo putas factus est ille
in regno meo si [illegible]
[illegible] dominicas [illegible]
et tamen [illegible] diligit. Sic igitur
misit interficere [illegible] parvulos
ut unum inveniret in omnibus.
Et tunc impletum est illud Ieremie:

Vox in Rama audita est. Rama ut
dicit Crisostomus est civitas Saul. Saul
autem erat de tribu Beniamin
qui erat filius Rachel cuius sepulcrum
erat iuxta Bethleem [illegible]
ante Rama i. excelsum. Et ideo dicitur
Vox in Rama i. in excelso audita
est [illegible] effusio sanguinis innocentum
ascendit ad celum. Et secundum dicit
Crisostomus Herodes per stragem innocen-
tum dignam [illegible] mortem
recepit. Nam filios proprios non
interfecit et alios non interfectos ab aliis
interfici videt. Deinde multis doloribus
oppressus [illegible] sensit se mori sciens
quia Iudei gaudebant de morte eius
congregavit omnes principes Iudeorum et
iussit ut cum [illegible] eius exhalaret [illegible]
omnes [illegible] interficerentur ut sic
[illegible] civitates saltem exspiracione [illegible]
[illegible] morte defleverunt [illegible]
[illegible] dolent [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Salome [illegible]
eius omnes [illegible] absolvit quos
[illegible] occidi [illegible]
mala [illegible] regis [illegible]
[illegible] simplicitatem [illegible]
et humilitatem [illegible]
[illegible] Regi [illegible]
passi sunt possimus regnare in [illegible]
[illegible] Amen.

Angelus domini apparuit in sompnis
Mathei ii^o. [illegible]
[illegible] nobiles et raras [illegible]
custodire [illegible] salvator noster [illegible]
[illegible] in celo
ubi ut [illegible] demollet
[illegible] auferet [illegible]
quia [illegible] no-
bilissimus [illegible]
[illegible] abhominanda [illegible]
[illegible] custodit [illegible]
[illegible] parvulos [illegible]

Gabrielem in sompnis apparere
Joseph ut tolleret puerum et matrem
eius ut fugeret in egyptum ibidemque
custodiret puerum. Secundum Crisostomum
narrat dicens Angelus domini apparuit
in sompnis dicens Joseph. Ubi nota
quod Herodes primus credidit magos
delusos fuisse ex apparicione stelle
lusi. Et iam non curavit tunc de
pueri inquisicione. Sed impletis pur-
gacionis diebus mane ablato puero
in templo a Symeone iusto predicato
et manifestato similiter ab Anna
prophetissa coram omni populo et eciam
a pastoribus divulgato. Rex Herodes
magos sibi nichil innunciasse in-
tellexit quod erat illusus a magis.
Herodes [illegible] puerorum Bethleemi-
tarum cogitabat ut ille quem igno-
rabat cum ceteris occideretur. Deus
ergo hec previdens amonuit Joseph
in sompnis per angelum ut fugeret cum
puero in egyptum. Sed quare in sompnis
ei apparuit et pastoribus in vigilia
nativitatis manifeste. Videtur [illegible]
Quia erat tunc Joseph iustus et
fidelis et revelatione manifesta non
indigebat secundum pastores qui erant
simplices et rudes. Quia non fuit
[illegible] mortalem quem timebat Herodes
et demones. Fugit mortem qui venerat
[illegible] gustare mortem. Fugit mortem
qui parat morientis mundo salutem.
Adhuc dicitur quod deus fugere voluit propter
nostre exempli ut discant alios fu-
gere rabiem irati [illegible] Ubi est
[illegible] Si hoc percuti
fuerint in una civitate fugite ad aliam.
Secundo [illegible] fidei. Quia si ita
tenera etate mortuus fuisset non
credidissent homines tam [illegible]
et [illegible] non loquimur ne dicat
non miracula [illegible] facientem
voluntate fuisse passum sed tamen
Et [illegible] non credidisset [illegible]

esse filium dei nec esse salvatorem
mundi. Et hec [illegible] Angelus domini
et accipe puerum et matrem eius et
fuge in egyptum et esto ibi usque dum
dicam tibi. Futurum est enim ut Herodes
querat puerum ad perdendum.
Ubi nota [illegible]
non dixit angelus accipe matrem
et puerum sed econverso accipe puerum et matrem
eius quia non propter matrem puer natus
est sed propter puerum mater [illegible]
Sed quare in egyptum dominus et non in
aliam terram fugit. Videtur ut adim-
pleretur verbum domini per prophetam dicentis
Ex egypto vocavi filium meum. Secunda
causa ydolatrie evacuatio. Refert
enim quod cum Christus in egyptum intravit ea
nocte qua exivit populus Israel quod non
fuit templum in quo non corruisset ydolatria
[illegible] Sequitur dominus ab
egypto. Sequitur Qui consurgens acce-
pit puerum et matrem eius nocte et
recessit in egyptum et ibi mansit usque
ad obitum Herodis regis. Ubi nota quod
non dicit filium suum sed puerum quia
non erat verus pater sed tantum nutricius
vel pater putativus. Sed quare in nocte
recessit in egyptum cum tamen de egypto
rediret in die in Iudeam ut nos ut
timere [illegible] Unde [illegible]
[illegible] persecucionis tempore est
[illegible]
persecucionis iniit in egyptum in die
pacis cessante persecucione revenit.
Et non quod [illegible] annis ma-
sit in egypto ad [illegible] quod tanto
[illegible] manet cum bonis
et [illegible] participacionem
[illegible] pluit super bonos et malos
[illegible] racione [illegible] illud
[illegible] Rogo enim [illegible]
[illegible] communi-
cando eis sua beneficia [illegible]
[illegible] Herodes videns
quod illusus esset a magis iratus valde.
Ubi nota quod illusio [illegible]

quod magi ad eum non redierunt sed per aliam viam eo ignorante redierunt in terram suam et habetur illusus. Prima autem causa interfectionis puerorum fuit invidia. Subtimuit enim puerum quem regibus plus quam ipse placuit. Unde Crisostomus: quia parvulus ille magos proprio imperio subiugavit non potestate temporis sed gratia spiritus irascebatur Herodes quia quos ipse sedens in trono regni subdere non potuit hos ille parvulus placuit iacens in presepio. Alia causa fuit timor regni quod timebat amittere. Unde Crisostomus: Nulla enim invidia regnum maior singularibus est quia regi zelus accendit. Tertia causa fuit contemptus. Unde Crisostomus ibidem: Deinde contemptus cum magi addiderunt causas doloris. Quarta causa metus Cesaris ne sine Romanorum licentia quemquam regem diceret. Iterum xo. Et nota secundum illi natus est quia timuit regnum perdere ita multi nascuntur qui regnum potestatem et honorem mundanum vel etiam ecclesiasticum beneficium quererent ut adipiscerentur volentes esse primi non sunt contenti esse secundi. Et sequitur: Et mittens occidit omnes pueros qui erant in Bethleem et in omnibus finibus eius a bimatu et infra secundum tempus quod exquisierat. Ubi sciendum quod sevitia Herodis hic tangitur in tribus scilicet in numero loco et tempore. Primo in numero quia non est contentus aliquos pueros occidere primo omnes occidit ut unum inveniret in omnibus sed nec unum invenit et alios ut ... perdidit. Secundo apparet sevitia Herodis in loco. Unde Rabanus: non autem cum vastatione Bethleem sed adiacentia loca vastavit. Tertio apparet in tempore

quia a bimatu et infra occidit pueros. Propter quod notandum est quod Herodes citatus fuit ad curiam Romanam a duobus filiis suis accusantibus et ideo non fuit ausus pueros occidere nec tamen in aliis facinoribus de tanta crudelitate accusaretur. Eundo autem et manendo in via et redeundo in Iudeam annum et plus apposuit et ideo forte per duos annos ... et in regno confirmatus qui timebat propter quia contra filios habuit. Et non fuit primo adimpletum occidere pueros ... qui habuit duos annos usque ad pueros unius diei quia iam duo anni fluxerant ab ortu stelle et magorum inquisitione secundum Crisostomum. Et ... notat occidisse omnes ut patet a bimatu et infra id est a duobus annis et ultra usque ad pueros quinque annorum. Et enim stellam ... magis ... apposuit ... ad quos annos interfecit pueros. Primum ... est ... et habetur ... Tunc impletum est quod dictum est per Ieremiam prophetam dicentem: Vox in Rama audita est ploratus et ululatus multus Rachel plorans filios suos et noluit consolari quia non sunt. Ubi est notandum quod licet Iudas non sit natus de Rachel sed de Lya ut habetur Genesis xxix tamen dicitur hic mater puerorum in Bethleem que erat sita in parte Iude quia ipsa Rachel sepulta est circa Bethleem. Unde habetur Genesis xxxv. Et ideo ratione sepulture dicta est mater omnium Bethleem et habitatorum in ea. Et non dicitur plorare ... vox audita in Rama id est in excelso. Ploratus autem dicitur ululatus signat matrum lamentum plorabant parvuli quia separabantur a matribus non quia dolebant

ad mortem nec sciebant mortis ho-
rem. Secundo quia ab uberibus multi avelle-
bantur et eiulabant matres super eos
duplicem dolorem unum quia parvulos
suos interfici videbant alterum quia
ipse despoliabantur [illegible] suis parvulis
carum mors [illegible] funerum faciebat
dolores funeribus autem memoria
parvulorum semper [illegible] dolorem
Augustinus in sermone de innocentibus dicit
[illegible] duos capitis dissipabant
que [illegible] amittebant. Quarto quia
valebant [illegible] modis abscondere et ipse
se publicabat et nesciebat tacere
quia nondum didicerunt formidare. Cla-
mabant quid separas anime que genu-
[illegible] venter meus genuit. Ubera
mea lacte nutrierunt et [illegible]
Alia mater clamabat cum [illegible] la-
tronum [illegible]
cum puero ut quid dimittis me [illegible]
in tua non est [illegible] mea est. Alia di-
cebat quid meum queris unum queris
unum et multos occidisti et adeo qui
est unus contingere non potuisti. Alia ei
clamabat. Veni iam salvator [illegible]
quid diu queris quia nullum times. Vide
ut te milites et [illegible] non occidat
infantes. Sed ille qui agnum [illegible]
talit ipse persecutorem agnus [illegible]
manet auctori nostrum supplicium
Herodi diabolo iudicium cum [illegible]
cepit [illegible] mortuorum [illegible] illi
[illegible] est [illegible] magis [illegible] dicunt
sed quia quos propter plura. Primo propter
[illegible] compassibilem. Unde [illegible] abs
de bonis filiorum gaudeat tamen magis
pater et licet ambo de malis tristantur
filiorum tamen magis mater. Unde dicitur
proverbiorum x°: Sapiens filius letificat
patrem. Stultus vero est tristicia matri sue.
Secundo propter [illegible] magis
mater quia pro filiis [illegible] et ideo
plus diligit. [illegible] 27 [illegible] +
Secundum [illegible] amat filium sic
te diligebam. Secundo [illegible] diligitur

cum vehementi dolore amittitur. Tertio
propter laboriosam educationem. Magis enim
mater laborat quam pater cum puero. Unde
illud Thobie x°: [illegible] cum [illegible]
[illegible] passa propter te. Quarto
propter maiorem [illegible]
est mater quam pater filium suum [illegible]
quia ipsum genuit. Sed quia non [illegible]
[illegible] celestium [illegible]
et benignum [illegible] nobis cum parvulis scilicet
sic donet regnum celorum.

Hostendit autem [illegible] mirantes hu-
ius [illegible] quod triplici morbo la-
borat genus humanum videlicet
in nativitate in vita et in morte. Nativitas
erat immunda vita perversa mors pe-
riculosa. Venit autem Christus triplicem morbum
abstulit per triplex remedium. Sua
nativitate nostram mundavit. Vita sua
nostram instruxit. Sua morte [illegible]
nostram. Primo quod nativitas nostra sit
immunda [illegible] quia in
iniquitatibus conceptus sum. [illegible]
[illegible] 27 [illegible] Job: [illegible]
[illegible] illum. Hanc immundam mun-
davit Christus sua nativitate ut nos [illegible]
originalibus mundaret [illegible]
[illegible] nichil eum nasci profuisset
nisi redemisset. Et ita [illegible]
[illegible] in nobis et [illegible]. Et hoc
[illegible] in officio misse
[illegible] medium [illegible]
[illegible] et mox in [illegible]
Secundo vita hanc fuit perversa [illegible]
[illegible]
[illegible] facti sunt non est
qui faciat bonum. Apostolus: [illegible]
[illegible]
vita sua. Augustinus: Magnus de celo
venit medicus quia per totum mundum
magnus iacebat egrotus. Et quia
[illegible] autem
[illegible] in opere [illegible]
in epistola [illegible] dicit [illegible]
[illegible] Tertio ipse [illegible] plurium est

nichil differt a primo eo quod sit dubius
ar.) Tercio per mortem reddit
vitam: Ebr. 2 Qui mortem nostram
moriendo destruxit et vitam
resurgendo reparavit. Osee 13 O mors
ero mors tua morsus tuus ero
inferne. Quartam mortem Symeon
iustus esse [illegible] [illegible] prophetat
dicens: Ecce hic positus est in rui-
nam et in resurrectionem multorum in Israel
Secundo narrat eorum devotionem cum
dicit: Et erat pater et mater mirantes
super hiis que ut intelligere valeamus
premittendum est [illegible]
[illegible] quod in die purificationis
beate marie quando cum eo portasset
ad templum et symeon iustus ipsum
in ulnas suscepisset mirabilia
de eo audientibus omnibus dixisset
ita quod non solum mirarentur
[illegible] [illegible] non [illegible] sicut
Joseph et maria. Et audiens eum
sic incipiens eum dicit. Et erat
pater et mater eius. scilicet Joseph qui erat
pater putativus. Luce 3. Et pu-
tabatur filius Joseph. Ut dicit pater
quia maritus eius fuit quod secundum com-
munem dicitur vir. Et mater maria
eius vera mater quod ipsum verum
[illegible] portaverat [illegible]
mirantes super hiis i. de hiis: que
dicebantur de illo sicut pueri et mi-
steriis incarnationis eius qui
[illegible] non esset possibilia tunc
transcendunt intellectum humanum
sed quod deus [illegible] minor
si talia audientes mirabantur
sicut [illegible] Quia transcendunt
eorum noticiam quodcumque in memoriam
venerit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quod maria [illegible] mirabatur
[illegible] que audierat et viderat
de puero [illegible] quod ab angelo
nunciante audierat quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Secundo mirabatur quod [illegible] dalac[?] [illegible]

nota

quorum sine libidine corporales [illegible]
[illegible] alie [illegible] [illegible] in
libidine et pariant [illegible] [illegible]
Tercio mirabantur quod audierat quod
angelus pastoribus [illegible] filii eius
nunciavit et quod [illegible] pastores [illegible]
in presepio adoraverunt. Quarto mirabantur
propter adventum magorum qui cum mu-
neribus advenerunt et [illegible] adoraverunt
Quinto cum symeon eum benedixit
tenens in ulnas suas dicens Nunc
dimittis domine servum tuum in pace. Unde
sequitur: Et benedixit illis symeon
Unde [illegible] laudibus divinis ex-
[illegible] [illegible] symeon ad benedictionem
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] legis [illegible] [illegible]
tabant [illegible] in templo sacerdos be-
nedixit parentibus. Quia quod symeon
ut [illegible] erat sacerdos ideo
benedixit parentibus portantibus [illegible]
Sed [illegible] benedictionis symeonis
non [illegible] [illegible] [illegible] dici quod
fuit [illegible] [illegible] tali modo
[illegible] david [illegible] benedixit
[illegible] [illegible] [illegible] Et dixit
ad mariam matrem eius: [illegible] quia
ad Joseph quia magis pertinebat
ad eam [illegible] [illegible] [illegible]
erat [illegible] Joseph non [illegible] putativus
[illegible] [illegible] [illegible] ad mariam prophe-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
passione et [illegible] eius [illegible]
fuit [illegible] qui [illegible] dixit ad
[illegible] [illegible] [illegible] et non ad Joseph
[illegible] [illegible] [illegible] dixit [illegible]
[illegible] [illegible] Ecce hic [illegible]
[illegible] filius [illegible] in statuta
[illegible] in ruinam multorum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] qui non videbant
[illegible] et qui videbant [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] dicens
in ruinam [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod illi qui per
legem et prophetas [illegible] [illegible] [illegible]

ardebant tetiderunt. Et quod tetiderunt
prodolorum ut gentilibus resurrexit
spiritum. Ideo ponitur in resurrectionem
multorum vel peccatum est in ruinam. [illegible]
malis qui salubribus documentis
Christi adversum uti noluerunt salutis. Et
probat Crisostomus super epistolam ad Colossenses quibus ipse quia
lux oculis sanis est amabilis et egris
odiosa. Unde Augustinus lux que oculis lippi-
entibus est odiosa est sanis amabilis
sic et Christus. Odor Christi est et odor bonus
quibusdam contrarius sicut scarabeis
et bufonibus qui odorem vinee flo-
rentis non valentes sufferre aufugi-
unt. Sic mali. Exemplum de eo
medicus egros et infirmos illos non
respicit nec curat quos cura me-
dicina detrimentum facit. Crisostomus
sic doctrina Christi est lux illuminans men-
tem bonis ut sciant que sit voluntas
dei bona placens et perfecta. Et est me-
dicina que a malis voluntatis sagittas
peccatorum medetur. Et est odor salutis
sive quod [illegible] et [illegible]
sapidus odor qui [illegible] sunt fetidi. Et
quod mali veniunt atque dampnantur non hoc
[illegible] salutis qui omni-
bus [illegible] largitur sed [illegible] pe-
[illegible] at [illegible] salu-
tem. Exemplum de medicus si infirmus
[illegible] medicamenta et [illegible] non [illegible]
et non [illegible] medicus qui [illegible]
medicinam sed infirmus cui [illegible]
[illegible] malo stomacho non [illegible] medi-
cina. Origenes. Et in signum cui contradicetur.
Hec [illegible] glosam [illegible] exponitur [illegible]
[illegible] accipit quod cum [illegible]
[illegible] sicut [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] 2 [illegible]
[illegible] [illegible] faciebat [illegible]
et prodigia magna in populo [illegible]
[illegible] [illegible] porta in
bello [illegible] militibus [illegible]
[illegible] [illegible] accipitur
accipit Beda in glosa in [illegible]
doctrina cum [illegible]
[illegible] timentibus [illegible]
ut fugiant a facie arcus [illegible]

dei. Sed habuit signum contradictionis
et in multis malis [illegible]
accipitur in glosa. Origenes. [illegible] que
de Christo narrantur sunt signum [illegible]
[illegible] ut [illegible] de virgine [illegible]
resurrexit a mortuis. Habuit signum [illegible]
[illegible] libus [illegible] accipitur
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in loco eminenti
ut pateat et in loco evidenti ut
[illegible] in [illegible]. Ubi [illegible]
[illegible] Sic Christus in alto et evidenti loco
[illegible] [illegible] in [illegible]
qua [illegible] salutem voluit [illegible]
habuit signum [illegible] [illegible]
qui [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] vio
[illegible] [illegible]
dei. [illegible] Et tuam ipsius animam
pertransibit gladius. Origenes. Nulla
[illegible] [illegible] mala [illegible]
[illegible] gladii [illegible] pri-
[illegible] [illegible] corpus [illegible]
[illegible] Unde [illegible] gladium
illud intelligi [illegible] Et gla-
dius [illegible] in [illegible]
dolor [illegible] passionis [illegible] eius
[illegible] Et quod [illegible] virgo non
dubitavit [illegible] morte sua [illegible]
[illegible] non [illegible] sufferre [illegible]
non affligeretur dolore [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] dolor [illegible] eius [illegible]
[illegible] quasi gladius pertransibit. [illegible]
[illegible] Damascenus [illegible]
[illegible] quos in [illegible] illos
in passione filii [illegible] sustinuit. Et
[illegible] pertransibit in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] in
[illegible] mortuus [illegible] gla-
dius doloris [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] doloris [illegible]
[illegible] [illegible] ut [illegible]
[illegible] salutis [illegible]
[illegible] [illegible] Sic [illegible]

prius aspiciendam ut dicta dispen-
dationis apparentibus nisi ante
mortem. Tuam autem exponit s[ecundu]m
animam ipsius i[d est] corporis tuam i[d est] quam
tu tuam reputabas i[d est] diligebas ut
tuam quia ubi est amor ibi est anima
[illegible] colligata pertransibit gladius
i[d est] passio quia erit cruciatus i[d est] vul-
neratus in cruce q[uasi] d[icat] gladius i[d est]
dolor passionis christi non figetur
[illegible] pectus [illegible] animam tuam
i[d est] [illegible] [illegible] et [illegible]. Deinde
ut revellentur ex multis cordibus
[illegible] cogitationes q[uasi] d[icat] [illegible]
[illegible] est [illegible]
ut revellentur ex multis cordibus cogi-
tationes que prius [illegible]. Unde
[illegible] cogitationes cum male in
[illegible] [illegible] [illegible] revelate
[illegible] [illegible] qui [illegible]
mortuus est [illegible]
[illegible]
penitus. Unde et nobis si [illegible]
[illegible]
abscondi. Si cum revelaverit peccata nostra
non solum deo sed etiam [illegible] qui
[illegible] videri [illegible] nostris [illegible]
[illegible] peccata nostra. [illegible] ergo volens
audire q[uod] testio[n]is datur de christo sed
[illegible] [illegible] testificatam [illegible]
viduam [illegible]
dat. Et erat [illegible]
Symeon [illegible]
[illegible] Elyzabeth [illegible]
[illegible] vidua ne [illegible]
[illegible]
Et ut [illegible] erat eius testio
[illegible]
Unde sequitur. Et erat Anna vidua
prophetissa filia Samuelis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
et [illegible]
[illegible]
et [illegible]. Deinde [illegible]
[illegible]
cum viro annis septem. Et [illegible]
quia magnum donum dei est [illegible]

Et hec vidua usque ad annos octoginta quatuor.
Cepit vivere. Deinde quod alias non
potuit esse [illegible] nisi dei [illegible]
[illegible] non cum alio viro [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. Deinde
[illegible] [illegible]. Et hec vidua [illegible] annis [illegible]
[illegible] sua i[d est] [illegible] [illegible]
[illegible] et hec vidua usque ad annos
[illegible] s[ecundu]m [illegible]. Que non disce-
debat de templo non quia ibi dormi-
nit sed quia [illegible] templum
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Et [illegible]
[illegible]. Hec cum deus [illegible]
[illegible] [illegible] appellant
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
et [illegible]
[illegible] die ac nocte i[d est] [illegible]
et [illegible]
[illegible]
[illegible] longa
[illegible]
[illegible]. Deinde et
hec illa hora superveniens qua
Symeon accepit puerum ductus spiritu
sancto in templo. Deinde [illegible] quod
[illegible] ut [illegible] est bonum
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] spiritu ducta
quia et Symeon. Confitebatur domino [illegible]
[illegible] redemptionem [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] omnibus
qui expectabant redemptionem [illegible]
i[d est] [illegible]
[illegible] quia ibi passus
est pro salute nostra. Deinde. Et ut
perfecerunt omnia que debebant fieri
[illegible] legem domini
[illegible] civitatem Galileam
suam Nazareth. [illegible] Beda quod
[illegible] Nazareth [illegible]
[illegible] [illegible] quos [illegible]
[illegible] [illegible]

s(ecundu)m Matheum scriptum est. Cum quidem
stella quereret stellam ad comendandam
eam pueri deo. Puer autem scilicet
Ihesus qui iam erat puer etatis
crescebat scilicet secundum quod homo est omnibus
secundum quod deus. Crescebat corpore secundum
quod homo est in mensuris secundum quod deus. Et
confortabatur spiritu scilicet suo vel spiritu ange-
lico. Unde Luce xxii° dicitur Apparuit
illi angelus confortans eum. Unde
Theophilus vidit eum qui voluit
processum esse et non magis nasci
de ... eum secundum corpus ex ipso
utero in mensura nec etatis perdu-
ceret ... secundum fantasiam fieri
apparenter paulatim crevit. Repletus sapientia
quamvis maxime sit ... lucis ... ta
lucis ... et meridie ... altius
ascendit maiorem ... vigorem et
calorem. Sic et quanto magis etate
crescebat tanto magis sapientiam et
gratiam ... Ideo secundum
plenus sapientia ... ad intellectum
Et gratia erat dei in illo quantum
ad affectum. Ideo Iohannis i° Vidimus
eum quasi plenum gratia et veritate et multo
dicitur plenus sapientia quia in quo sunt
omnes thesauri sapientie et scientie absconditi
Coll. ii° ... In circumcisione

Postquam consummati sunt dies
octo Luce ii° legitur in ... valibus
... quod carbunculus est lapis pre-
... ... virtutes primus ... ... illuminat ... et calorem
... confortat ... dilatat
Primo ... ... et
nobilis quod filius ... ... illud
Luce iii° hic est filius meus dilectus
... nobilis ... sunt
... et ... ...
qui ... sunt ... ...
... et ... est ... et ... operacionem
... ... in celis ... ...
... sunt ... et non ... q. d. ...

Sermo ... ...

sunt nati ut ... ... et non ut
alii ... quia nati in commodat ...
... ... dicitur puer natus est
nobis et filius datus est nobis. Secundo car-
bunculus illuminat noctem sic Ihesus
... sua ... illuminat tenebras
... ... Iohannis i° Erat lux
vera que illuminat omnem hominem ve-
nientem in hunc mundum. Et ista luce
receperunt ... ... in lum-
... ... illuminat ... ...
... et in umbra ... Tertio car-
bunculus est igneus calorem per quem in-
telligitur caritas qua ... ad omnes
quod sua caritate ... facta sunt
... ... ad Colossenses dicitur ...
... ... Quarto carbun-
culus ... confortat. Sic Ihesus
confortat ... intellectum fidei in
... cum bonis ... operibus
Nam fides sine operibus mortua est
ut dicit Iacobus ii° et e converso opera
sine fide nihil prosunt ut patet
in paganis Iudeis et hereticis qua
... bona opera faciat tamen cum fide
... opera non sunt meritoria
... Quinto carbunculus dilatat audi-
tum. Sic et nomen Ihesus dilatat
reverenciam ... in celo ... in
... in terra ... in infernis ... illud
illud ... ad Philippenses ii° ... ...
... omne genu flectatur celestium
terrestrium et infernorum ... ...
... ... Ihesus ... ...
dicit ... ut intelligere valeam ...
... ... In circumcisione
Postquam consummati sunt dies octo
... ... tria
festa ... octava nativitatis
domini. Secundo ... ...
... ... Tertio
... salutiferi nominis ...
... festa tangit ... ...
... ... Postquam consummati sunt
dies octo scilicet ... ...
... ...

de festo primo ut circumcideretur puer
Luce ij° / Communis puer nisi ille
de quo dicitur puer natus est
nobis / factus est sub lege
ut eos qui sub lege erant lu-
crifaceret / Circumcidit ergo puer
iuxta preceptum dei Levitici xij°
ubi dicitur Infans octo dierum circum-
cidetur et quod de festo 2° / Vocatum
est nomen eius Jhesus id est salvator
secundum quod dixit angelus ad Joseph
Matthei 1° Vocabis nomen eius
Jhesum ipse enim salvum faciet
populum suum a peccatis eorum / Et Luce
dicit / Vocatum est nomen eius
Jhesus quod vocatum est ab angelo
antequam in utero conciperetur ad quod
illud Ysaie lxij° Vocabitur tibi
nomen novum quod os domini nominavit
vide [illegible] quod prius nomen vocatum
est ab angelo cum dixit ad Mari-
am virginem Luce 1° Voca-
bis nomen eius Jhesum In quibus
verbis continentur [illegible] de primo festo et quod
ad festum 2m / Circa quod primo
no. ut supra dictum est tria [illegible] sunt
notanda [illegible] octava nativitatis
domini circumcisio et impositio no-
minis eius / Circa primum
est quare deus voluit octavo die
circumcidi et non primo vel 2° / Ad
quod dicitur quod propter plura / Primo ut
mandatum legis servaret quod preceptum
est ut supra dictum Levitici xij° In-
fans octo dierum circumcidetur
quia deus non venit ut solveret
legem sed ut adimpleret Matthei
v° / Secundo voluit ad signandum
quod octava etas erit universalis
circumcisio [illegible] et [illegible]
quod incipit quodammodo
in tempore gratie [illegible] mundus / totus
cum [illegible] totus gratie est perfecte
natus [illegible] quod [illegible]
[illegible] temporis gratie licet [illegible] per
[illegible] gratie si unitas
addatur facit octonarium

et in hoc capitulo [illegible] status beatorum
et moriendi / Debet igitur [illegible] homo
in hoc septenario [illegible] et [illegible]
ut in die octavo [illegible] mortis sui
possit reddere animam suam deo mun-
dam / Tertio voluit octavo die circum-
cidi propter nostram instructionem quod [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] vita
que sit [illegible] circumcisionem / Et
et ideo quod illa etas est disciplina
[illegible] novella cum plantatio
facilius flectitur quam antiqua / Unde
[illegible] Filii tibi sunt erudi eos
a pueritia eorum / Circa 2m [illegible] quare
deus voluit circumcidi qui non contraxerat
erat originali peccato nec comiserat
actuale quod masculi de semine
Abrahe [illegible] die solebant circumcidi
et per hoc a peccato originali munda-
bantur / Similiter vero [illegible] abra-
[illegible] apud [illegible]
[illegible] mundabantur / Sed alii [illegible]
[illegible] per oblationem decimarum munda-
bantur primiciarum et victimarum / Sed
[illegible] ipse [illegible] non indiguit
sed ideo non [illegible] circumcidi
voluit / sed primo propter vitandum Judeorum
scandalum [illegible] quod eos [illegible]
Matthei [illegible] / Ubi dixit Petro ut non
scandalizemus eos Vade ad mare
et mitte hamum et cum [illegible] qui
primus ascenderit tolle et aperto ore eius
invenies staterem [illegible] da ei
[illegible] / Secundo propter [illegible] veri-
[illegible] carnem / [illegible] ut [illegible]
[illegible] quod veram assumpsit [illegible]
qui [illegible] [illegible] suum effundebat
sanguinem ut [illegible] possunt [illegible]
Illud Galatarum iiij° Misit deus filium
suum natum [illegible] Circa quod est secundum
[illegible] de Rupella quod [illegible] sanguinem mo
sanguinem suum fudit / Primo [illegible]
[illegible] in [illegible] et hoc fuit
ad emendationem [illegible] originalis
[illegible] [illegible] [illegible]

pueribus peccatum originale // Secundo
effudit sanguinem in monte oliveti
cum dixit ad patrem orationem dicens
pater si fieri potest transeat a me calix
iste et factus est sudor eius sicut
sanguis decurrentis in terram ut habetur
Luce 22 // Et statim effudit suo [illegible]
ergo [illegible] sed [illegible] nos
[illegible] spiritualitatem [illegible]
[illegible] vacans [illegible] peccatum
surgit [illegible] // Aliud [illegible]
et aliud [illegible] // Tertio fudit sanguinem
in flagellacione propter ablucionem culpe
[illegible] propter [illegible] in-
ferunt flagella / unde Luce 22 [illegible]
[illegible] voluntati [illegible] et
[illegible] flagellabat // Quarto fu-
dit in coronacione capitis propter ablucionem
culpe in singulis [illegible]
in capite sunt // Quinto fudit in
manuum confixione propter ablucionem
culpe commisse [illegible] per manus
opera perficiuntur // Sexto fudit in pedi-
bus propter culpe ablucionem que fit in
delectacionibus et in affectibus pedum ambu-
lacione adiecta propter quod [illegible]
[illegible] gressum [illegible]
[illegible] Septimo fudit in
lateris apertione ad delendam culpam
malarum cordis cogitacionum // Nota [illegible]
[illegible] nota [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] sanctitatis [illegible]
[illegible] abstergit deus omnem lacrimam ab
oculis eorum et iam non erit neque lu-
ctus [illegible] non erit
amplius [illegible]
[illegible] dolor [illegible]
[illegible] abierunt // Et [illegible]
[illegible] Luce 1 [illegible]
[illegible] deus [illegible] david [illegible]
[illegible] non erit finis // [illegible] sanitas
languencium [illegible] sanat ab
infirmitatibus tuis [illegible]
fecit [illegible] in sabbato // [illegible]
[illegible] gloria et divicie
in domo eius [illegible] gloria in domo eius

[illegible] trinitatis [illegible] gloria [illegible]
[illegible] divicie [illegible]
fons indeficiens [illegible] qui [illegible]
habundat aqua [illegible] ipse [illegible] fons
in quo sunt omnes thesauri sapiencie et
sciencie reconditi // Et [illegible]
qui invocat illud [illegible] sanitas
[illegible] Unde [illegible] // [illegible]
[illegible] non comburetur
et flamma non ardebit [illegible]
[illegible] deus tuus et salvator tuus
Unde [illegible] nomen [illegible] est [illegible]
ad salutem [illegible] quicumque
invocaverit nomen domini salvus erit
[illegible] qui sunt in
[illegible] salvatoris [illegible]
[illegible] Luce [illegible]
[illegible] dabit vobis
[illegible] allegat [illegible]
[illegible] deus [illegible]
[illegible] deus [illegible]
Postquam consummati sunt dies octo
ut circumcideretur puer Luce 2
[illegible] omni [illegible]
[illegible] peccato
morbi originalis [illegible]
[illegible] statim [illegible] morbum
[illegible] peccati originalis [illegible] deus
deus dedit [illegible] remedia [illegible]
tali peccatum [illegible] sunt
[illegible] et ista remedia [illegible] peccatum
Abel [illegible] ut habetur Gen
4 [illegible] Abel obtulit de primo-
genitis gregis sui [illegible] // Et
[illegible] addiluvium
[illegible] remedium fuit sacrificiorum
[illegible] et incepit statim [illegible]
[illegible] arca [illegible]
[illegible] altare domino et tollens
de cunctis pecoribus et volucribus
mundis obtulit super altare ut habetur
Gen 8 // Tercium remedium fuit
[illegible] et incepit tempore [illegible]
[illegible] sacerdotis [illegible] Gen
14 // Quartum remedium fuit circum-
cisio et incepit tempore Abraham
patriarche // [illegible] dixit Gen
17 [illegible] pactum quod [illegible]

cipit vim et vocem et penitus tunc
parte emundatur contra hoc autem
quidam [illegible]. Ecce sunt tres [illegible]
Circumcisio fuit sicut baptismus
que etiam originalis peccati remi-
ttebat sed penam non tollebat et
ianuam in celestibus [illegible] sed
post tempus suo addidit. Remedium
remedium quod fuit in baptismo et
incepit quando Christus est baptizatus aqua
in Jordane. Et tunc cum tactu
sue sanctissime carnis virtutem rege-
nerativam contulit aquis quando
ad ferendum eam docuit baptizare
apostolos dicens: Euntes ergo docete
omnes gentes baptizantes eos in
nomine patris et filii et spiritus sancti. Triplici de causa
Cristus ergo fuit circumcisus et postea
baptizari voluit ut per hoc nobis
indulgeret quod ille in carne apparuit
qui peccatorum culpam et baptismus
et penam relaxare venit. Sed si
diceret aliquis contra hoc quod voluit
circumcidi qui nec contraxerat origi-
nale nec commiserat actuale peccatum.
Responsio: huius causa prima fuit
huius festi [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] actio est nostra
instructio. Unde alius super omnem
[illegible] super [illegible] laquos deceperunt
Abrahe sicut ait [illegible] aut plus
in actione [illegible] ad circumcidendas
[illegible] suscipite signa circum-
cisionis ubi dicit in aliis unus et
in labiis et in corde spirituali circumcisio-
nem et in aliis [illegible] [illegible]
ergo aures vestras ut non
audiant verba blasphemie adulatio-
nes detractoria sicut dicit Ecclesiastici xxviii.
[illegible] Sepi aures tuas spinis
et noli audire linguam [illegible]
nequam. Secundo circumcide linguam
ab inordinatis sermonibus locutionibus
quia deus [illegible] dedit linguam
homini ad laudandum [illegible] psalmista
Benedicam dominum in omni tempore semper
laus eius in ore meo. Secundo ad
proximi edificandum [illegible]
i. deus dedit [illegible] in linguam
eruditam ut sciam sustentare

Nota

eum qui lapsus est. Tercio circumcide oculos
ne per oculos lapsus [illegible]. Ieremie nono ascendit
mors per fenestras nostras et ingressa est
in domum nostram. Domus nostra est corpus
quod habet duas fenestras i. duos oculos.
Habitator huius domus est mens vel anima
nostra. Cum ergo fenestra domus non
bene custoditur mors i. mortalis cogitatio
sepe cum delectatione domum mentis nostre
ingreditur usque ad consensum. Et ideo dixit
Job xxxi pepigi fedus cum oculis meis
ut non cogitarem de virgine. Quarto
circumcide possessionem ab avara [illegible]
[illegible] ne nobis dicatur id Ysaie iii
[illegible] [illegible] [illegible] quod multi
sunt qui portant divitias [illegible]
ut [illegible] pauperes [illegible] non
[illegible] quod non fecit beata Elyzabeth
que [illegible] ipsos [illegible] et [illegible]
portavit ad [illegible]. Quinto circumcide
manus ab illicitis actibus. Unde Ysaias
primo propter hoc remissas manus et disso-
luta genua erigite et gressus rectos
facite pedibus vestris ut [illegible] quod clau-
dicans erret magis autem sanetur.
Inordinata operatio fit quando modicum
bonum quod fit cum negligentia. Et ideo
dicitur remissas manus erigite. Secundo quando
fit operatio non cum perseverantia et ideo
dicitur dissoluta genua. Tercio quando fit
cum recta intentione et ideo dicitur gressus
rectos facite pedibus vestris. Quarto quando fit
cum admixtione [illegible] ut [illegible]
[illegible] [illegible] i. dimissis. Et
ideo dicitur ut non claudicans quod erret.
[illegible] aut [illegible] culpa et [illegible]
circumcidere debet [illegible] a peccato [illegible]
peccati [illegible] Ecclesiastici 7 id [illegible]
[illegible] cogitationem [illegible]. Septimo debet
[illegible] [illegible] declinandi malum et faciendi
bonum [illegible] Psalmista Diverte a malo et
fac bonum [illegible] [illegible] Unde
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible]. Octavo [illegible]
de [illegible] [illegible] Job [illegible]
[illegible] super [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] comedam sive bibam sive
aliquid faciam [illegible] sonat illa ter-
ribilis vox in auribus meis Surgite

mortem adiudicaret. Tercio quia tempus
gratie factum est vniuersale. et psalmus. Cor
contritum et humiliatum deus non despicies.
Sexto quia confessio. psalmus. Confitebor aduersum
me iniusticiam meam. Jacobi v. Confitemini
alterutrum peccata vestra ut saluemini. Septimo
quia spes venie. psalmus. Sperate in eo omnis
congregatio plebis. Illi salutare vultus mei
et deus meus. Octauo quia satisfactio. Augustinus
in Enchiridion. Opera in terra sunt. De
vero sufficit penitentiam ... in melius
mutare et a malis factis recedere nisi
de hiis que male facta sunt satisfaciat
deus. Nono habetur cum actis quod pacto di-
es circumcisionis. ... tunc fides
... ... in ... et ... in
futuro et ad gaudia eterna perducunt
... ... digne ... Sermo ...

(C)um natus esset ihesus. Matthei ii. Hec
in ... Jacobus est lapis
preciosus qui in se ... ...
colore ... ... in se claram ...
... constans ... facit deo ...
et ... cararum ... sit ...
... hic lapis ... ...
qui est ... ... et
rubeus ... dilecto ... ... qua
... audit ... ...
Unde ... ... spiritualiter dilectio
caritatis ut ... ... filium tradi-
disti. ... ... in se est clarus et
in ... ... in sua ... ...
in bonis est clarus ut patet in magis quibus
ipsum querentibus stellam ... ...
... ... caritatis ad ipsum. et
nebulescit ... ... ut patet in ... ...
... stellam quod se abscondit cum
magi loquebantur cum Herode. Tercio lapis
facit ... ... Sic fidelis ... ...
... qua in se ... sit deo grata
et ... ... ut habetur
Jacobi iiii. ... ... lapis facit
... ... caritas
... ...
... mundi ... ... quia ...
... ... magi ... ... ut
stella ... venimus adorare eum.
... cum muneribus ut ... ...
... ... ut intelligere valeam ...

In hoc tempore legitur quod tercio die a natiuitate
Cum natus esset ihesus in Bethleem Jude. Nota quod
festum ... ... dicitur Epiphania quasi ... ...
... ... manifestatio vel apparitio. ma-
nifestationis. Septuplex autem ... ... non
... ... anno ... ...
... ... xiii ... ... eodem
eodem die ... ... ma-
nifestatus est ... in voce dicentis hic est filius
meus dilectus ... ... in columba spiritus
filius in ... ... mortalitatis ...
quasi ... tota trinitas ... ...
manifestatio ... Tercio ... ...
... post baptismum ... ...
festauit ... eodem die ... ...
... aqua in vinum in nupciis ut
habetur Jo. ii. Si igitur volumus ... ...
... ... qui natus est nobis et
ipsum inuenire ... ...
... ...
... ipsum ... magi ... ...
et inuenerunt ... ...
Cum natus esset ihesus ... ...
... ...
qui ... ...
... ... inquam. Cum natus esset
in Bethleem Jude. ... illius
Bethleem qui fuit in sorte ... ...
Zabulon. Et dicitur ... in Bethleem
que domus panis interpretatur. ... ...
est qui dixit Jo. vi. Ego sum
panis viuus. ... ...
... qui sunt alienigena et
... ...
... substancialiter ... ut ...
... ... prophecia Danielis ... ...
... ... de Juda ... ...
et ... ...
veniet qui mittendus est ...
... prophecia ... ...
... ... Ecce ma-
gi venerunt ... ...
... ubi est qui natus est rex Judeorum
... ...
... ... magnitudinem ...
et dignitatis ... ... reges
in terra ... ... vocauit
... ... magos ... ...
... ... appellauit ...

sup(er)ius Ecce magi venerunt Hoc
est q(uo)d s(cri)ptum ut nat(us) e(st) i(n) magno
d(omi)no audientib(us) i(n) q(ua)re p(o)p(u)lo no
p(ro)q(ue) a(n)i(m)o q(uo)d t(ame)n n(on) inveniret(ur) in
p(ro)prio s(e)d i(n) egipto s(e)d p(ro)p(r)ijs dic
Et h(ic) 2.o glo(ssam) dic(itur) sup(er) t(ri)b(us)
no(min)ib(us) q(uo)d tria mun(er)a obtulerunt
s(e)d ut p(ro)b(ati) sunt que p(ro)p(ri)is
filijs noct(e) nati sunt ad fidem ven-
ture p(ro)p(ri)e signare vel tot fuit p(ri)n-
cipales qui multos secu(m) i(n) comitatu
duxerunt / Venerunt aut(em) ab oriente
s(e)c(un)d(u)m Crisost(omum) sup(er) q(ui)a h(ic) dicit(ur)
nascit(ur) inde i(n)cipit fides p(ro)ficit p(er)
fides e(st) lume(n) m(un)do(rum) / Et nota
h(oc) cu(m) i(n)travit palatiu(m) herodis
statim p(er)diderunt stellam et qua(n)
diu ibi fuit ea(m) vid(er)e n(on) p(otu)erunt
q(ui)a g(rati)a dei p(er)dit(ur) p(ro)p(ter) mala(m) societatem
Dicit(ur) h(ic) s(e)q(ui)t(ur) g(rati)a dei p(er)dit(ur)
i(n) pallacijs malor(um) d(omi)n(o)r(um) ubi ma-
le i(n)trat(ur) et alter(um) p(ro) tradunt
Ubi e(st) qui nat(us) e(st) rex iudeor(um) i(d est)
ubi i(n) qua civitate vel quo loco nat(us)
e(st) qui debet ess(e) rex iudeor(um) / Ecce
magi dicu(n)t duo v(er)ba p(ri)mu(m)
int(er)rogac(i)onis s(cilicet) ubi e(st) aliud v(er)o
p(ri)mu(m) ~~supplicationis~~ sup(er)positionis qui natus
est / ubi supponu(n)t t(ri)a p(ri)mo q(uo)d sit
q(uo)d puer que(m) quer(u)nt est natus
S(ecun)do q(uo)d rex 3.o q(uo)d rex iudeor(um)
Et ag(itu)r q(uo)d nat(us) debet i(n) nobis
g(e)n(er)ar(e) affect(u)m exultac(i)o(n)is 2.o d(icit)
Luc(e) 1.o Anim(a)e v(est)r(a)e gaudiu(m)
et h(oc) q(uo)d dicit(ur) rex debet i(n) nob(is)
par(er)e affectu(m) v(e)n(er)ac(i)o(n)is 2.o p(ro)d Cay
p(ri)mo Ego d(omi)n(u)m s(cilicet) d(e) tribu i(n)q(uo) nat(us) e(st)
p(ro)pt(er) filie syon i(d est) a(n)i(m)e d(e)v(ot)e spe-
culantes et videte rege(m) d(omi)n(u)m p(ro)p(ter) q(uo)d 3
Rex magnus sup(er) o(mn)es deos / q(u)i
sunt d(omi)nic(ara) p(er) ... ideo s(e)c(un)d(u)m i(n) vesti-
me(n)to i(d est) h(u)manitate d(omi)n(u)m
exerce(n)te(m) et i(n) fe(mor)e i(d est) i(n) d(omi)ni-
ca v(er)itate ad modu(m) vestis suste(n)-
tante(m) s(e)c(un)d(u)m Rex regu(m) et d(omi)n(u)s
d(omi)nantiu(m) Iste cu(m) titulus ag(e)b(atu)r
e(st) h(ic) i(d est) i(n) imag(in)e imitat(ur) Ide
i(n) iudeis i(n) die mortis x(rist)i i(m)pleu-
t(ur) t(u)n(c) dicant s(e)c(un)d(u)m Ioh(ann)is 19.o Cu(m)

d(i)x(e)r(u)nt noli sc(ri)b(er)e Rex iudeor(um) s(e)d
q(uo)d sit i(n)titulatu(s) s(e)d t(amen) titulat(us) sunt s(e)p(tuagin)ta
t(ame)n p(er)manse(r)unt e(st) (con)firmat(us) / Unu(m)
dixit Quod s(cri)psi s(cri)psi / Quod d(icun)t
Vidim(us) eni(m) stellam eius i(n) oriente
et venim(us) adorare eu(m) Ubi t(ame)n nati
sumus s(e)d locu(m) ubi sit natus nescim(us)
ig(itu)r a(d)h(uc) venim(us) ut ostendatis nob(is)
locu(m) q(uo)d p(ro)pt(er) hoc sc(ri)bi(tur) q(ui)a vos sapie(n)tes
p(ro)scientes s(cri)pturas / Et si q(ui)s scire
q(ui)d h(oc) scim(us) dicim(us) tibi q(uo)d nos
q(ui)a vidim(us) stellam
existentes i(n) oriente vidim(us) stellam
eius indicante(m) eius nativitate(m) Et
dicit(ur) nova eius s(e)c(un)d(u)m q(u)ida(m) q(ui)a q(u)i
d(e) novo creavit celu(m) et p(ro)d(u)xit nos
ip(s)os h(oc) d(e)mo(n)str(ari) / Admirabant(ur) et i(n)-
t(er)rogant tradunt et quer(u)nt tanq(uam)
p(ro)ficientes eos qui ambulat p(er)
fide(m) et d(e)p(ro)bant p(er)sona(m) / Dicta ste-
lla s(e)c(un)d(u)m Crisost(omum) et s(e)c(un)d(u)m Isid(orum) nova stella fuit
nova(m) regis d(e) novo creata ut nar-
rat historia ex quibusda(m) libris
ap(er)tis q(uo)d g(e)n(er)us q(u)ida(m) fuit i(n)
ap(er)tib(us) sicut sapie(n)tes multu(m) et no-
tabilis h(ab)ebat lib(ro)s Balaam d(e) q(ui)b(us) scri-
bitur q(ui)b(us) p(ro)phetavat d(icen)s / Orietur
aut(em) quib(us) p(ro)ph(et)avit stella ex Iacob q(uo)d ... est t(u)
stella ex Iacob s(e)c(un)d(u)m x(ristu)s est et t(u)
ista g(e)n(er)us illa intelligit q(uo)d nascente
x(rist)o stella illa appareret elegerunt
d(e) ... exp(er)tis ita q(uo)d unus d(e)ce-
de(n)te alius i(n) locu(m) succederet et illi xij
te alius i(n) locu(m) succederet et illi xij
s(em)p(er) sollicite debebant custodire ortu(m)
eiusdem stelle et ut facie melius
possint i(n) quoda(m) altissimo monte
i(n) oriente ubi fuit s(em)p(er) p(ri)ssim(us)
aer t(ra)nstul(er)unt i(n)mi(ssi) i(n) palla-
tiu(m) et capiam ac(ce)p(er)unt necessaria
i(n) ordinance / Ubi aut(em) isti xij i(n)
orac(i)o(n)e et vigilia et abstinencia d(e)vo-
tione expectantes et d(e)p(re)cantes ortu(m)
istius stelle / Adveniente itaq(ue) t(em)p(or)e
nativitatis x(rist)i et ip(s)is i(n) orac(i)o(n)e p(er)ma(n)e(n)-
tibus i(n) illa hora noctis media app(ar)uit
sup(er) eos stella pulcra et fulgida i(n)
cuius summitate erat i(m)ago pueri
a(n)t(e) seciu(m) s(e)c(un)d(u)m ymaginem v(ero) crucis ap(pa)r(u)it
t(u)n(c) fuit valde gavisi q(uo)d p(ro)p(ri)is t(em)p(or)ib(us)
meruerunt illud vid(er)e et audiverunt

nota

sapientibus illius regionis qui de
quibus tres sapientes et nobiliores elegerat
qui irent et munera preciosa afferrent
ut natum puerum ut deum et regem ado-
rarent muneribus. Et magi statim arri-
pientes iter stella antecedente eos
cum muneribus venerunt puerum adorare.
Unde Crisostomus. Et nota secundum glosam. Magi de
tam longinquis partibus orientalibus
in terram ubi est medium terrarum mundi
venerunt. Dicitur quod habebant equos arabi-
cos qui dromedarii dicuntur qui sunt
multum veloces qui iter peragunt per
unum diem quantum equi usuales sunt
in spacio trium dierum. Sed quare angelus
apparuit pastoribus iudeis et magis
stella. Ratio Crisostomus in omelia dicens
quod iudeis tanquam racione utentibus ange-
lus predicare debuit, gentiles vero qui
deum non cognoscebant per signa tanquam ra-
tione carentibus adducuntur. Et venimus
cum muneribus adorare. Similiter cum singu-
lariter isti magi secundum Crisostomum ita simul
ipsi in amore Christi quamvis intellige-
bant quia quemcumque regem viventi
alium regem pronunciaret aut nuntiaret
regnaturum timuerunt. Tamen sic erant co-
firmati in fide quod non obstante quod
sciverunt iuxta edictum imperiale esse
puniendi sua capita, tamen Christum
regem confitebantur intrepidi. Unde dicit
Crisostomus. Felices magi qui ante conspectum
crudelissimi regis prius quam Christum
cognoscerent Christi facti sunt confessores.
Audiens autem Herodes rex. scilicet regem
natum iudeis de genere iudeorum cum
ipse esset scilicet alienigena
turbatus est timens valde ne regno
privatus ad iudeos ipse expelleretur
a regno et genus eius per ipsum puerum.
Unde Crisostomus. Et in libris genea-
logia iudeorum tenebatur ante cremare
fecerat. Augustinus in sermone de Epipha-
nia domini. Quid autem faciet tribunal
iudicantis cum superbum regem cuna
turbabat infantis? Pertimescant reges

ad dexteram patris sedentem, quem
rex impius timuit adhuc inter
ubera lambentem. Et non solum ipse
turbatus est sed et omnis Ierosolima cum
illo. Herodes cum turbatione in urbis
et in facie audiebat tantum constabilis
ita quod verba ista divulgata sunt
per civitatem. Et ideo civitas turba-
ta fuit. Et quia causa adula-
tionis vel timoris ne natus rex
regiones separaret. Augustinus. O
Herodes quam stulte times. Non
enim venit te privare qui venit de
peccatoribus salvos facere, nec venit
accipere regnum mundi qui habet
regnum in celis. Nec venit te occi-
dere qui venit pati et pro omnibus
occidi et sanguinem suum fundere,
hec ille. Et congregatis omnibus princi-
pibus sacerdotum qui a deo instituti
erant in tabernaculo ad serviendum
deo et scribas populi qui in morali-
bus preceptis instruebant populum.
Unde Remigius. Scribe autem non tam
dicti sunt ab officio scribendi sed
potius ab interpretatione scripturarum.
Erant enim legis doctores. Sciscitabatur
id est querebat quasi bono affectu
secundum glosam valde ab eis inquirebat
si de rege nato letarentur ab eis
tanquam peritis et sapientibus. Ubi
nasceretur Christus. Crisostomus. Quare
autem interrogat Herodes qui non
credebat scripturis aut si credebat
quomodo sperabat interficere illud posse
quem scripture regem futurum esse dice-
bant? Et videtur dicens. Sed diabolus
instigabat eum qui credebat quod
scripture non mentiuntur. Sic sunt
omnes peccatores qui habent quod
credunt autem perfecte credere non permittuntur
quod cum credunt veritatis virtus est
que non potest esse occulta, quod autem
non credunt perfecte cupiditatis est
inimici. Sic cum perfecte crederent

sit venient quasi per medium tuis-
tum debeat mundo non gestum in extre-
mitatem At illi dixerunt ei in bethle-
em iude. Ex quo patet quod non ex
ignorancia sed ex cordis duricia
credere noluit Unde leo papa
scribis qui ex formis susceperat
et non venit indicavit sanctitatem
bethleem pelegit nativitatem cum
passionem Sic enim scriptum est per prophetam
Sequitur Et tu bethleem terra
iuda quod addicitur bethleem in
galilea sita secundum glossam super
eciam Nequaquam es minima in
principibus iuda quia es gloria mi-
norum an adventum christi et
postquam non eris plus minima
sed nobile quoniam quod christus est
dicetur Unde sequitur Ex te enim
exiet dux quo ducere potest. Dux
itineris suscepti in conspectu eius. Qui
regat populum israel pater eius: Ipse re-
get nos in stella Tunc herodes
cognito nativitatis loco de se statim
tvendus dictis sapientum et propheta-
rum herodes clam vocatis magis
id est remotis sacerdotibus et scribis
Timebat enim secundum dicit Crisostomus
ne forte iudei regem suum quem
tantis annis intelligens expec-
tavit herodis / contra magis pro-
diderunt / et multarent insidias
vel promissum regem
maiores quod herodes dicunt quod
ipse herodes / diligenter didicit
ab eis tempus stelle que apparuit
eis / Scire tempus stelle querit
non tempus pueri ut eidem videatur
insidiari quasi vellet agnoscere
regnum et venerari puerum Unde
Remigius Ideo didicit ab eis
tempus stelle diligenter quia
timebat ne rediret ad
eum et ut sciret quid ageret
pueris occidendo ut igitur
certificatus de loco inquirit pro-
nuam nati pueri Et mittens
eos rogando ut percipiendo

illos magos sic in bethleem dixit
Ite et interrogate diligenter de puero
Crisostomus super quod ut deciperet eos indu-
ceret promittebat et gladium acu-
ebat et malicia cordis sui humili-
tatis colore depingebat Talis enim
consuetudo malorum est cum aliquem
occulte ledere volunt in occulto hu-
militatem illi et amiciciam fingunt
Unde dicitur eis / Et cum inveneritis re-
nunciate michi / et ut ego veniens
adorem eum Beda in omelia Ado-
rare se eum simulat ut illum
si invenire posset extinguat Ra-
banus Christum fingit se vultu et
verbis adorare eum velle / quem quam
da cogitatione occidere tractabat
/ et hoc ut adquirerent magi alacrius
i. velocius redirent venirent Qui cum
audissent regem. scilicet auditu obe-
diencie non propter eum / sed propter deum
quem querebant: Abierunt Remigius
Audierunt magi herodem ut que-
rerent deum / sed non ut ad eum re-
verterentur / significant enim bonos
auditores qui bona que audi-
unt a malis predicatoribus faciunt
sed tamen opera eorum non imitantur
Et ecce stella quam viderant in
oriente antecedebat eos usque
dum veniens staret supra ubi
erat puer Crisostomus super quod Ex
hoc loco auditur quod cum stella deduxisset
magos in iherusalem abscondita
est ab eis ut relicti a stella coge-
rentur in iherusalem interrogare de christo
et manifestare / propter duos / primo ad
confusionem iudeorum quia gentiles stelle
tantum lucis confirmati per multas paliae
nas provincias requirebant / et
iudei ab infancia propheticas le-
gentes de christo et in suis finibus
natum non susceperunt / Secundo ut
interrogati a iudeis Unde nasci-
turus adquirendum suum / responderet

in Bethleem quia qui Herodem de-
suos devitavit ipsi soli ignorabant
Christo / ergo plus fideles fuerunt mathe-
matici qui ipsum laboraverunt et soli
in diluviis submersi sunt / Stetit cum
stella supra caput pueri / quod dicitur e-
st quia loquendo monstrare non po-
terat stando monstravit Allegorice
secundum Remigium Stella significat gratiam
dei / Herodes dyabolum qui autem peccatum
se dyabolo subdit mox gratiam perdit
Et si per penitentiam recessit mox gratiam
invenit que non dimittit donec
perducat ad domum pueri i(d est) ecclesiam / Vi-
dentes autem stellam gavisi sunt
gaudio magno valde / Non suf-
fecit dicere ewangelista gavisi sunt sed
addit gaudio et magno valde
Unde Crisostomus super Matheum Gavisi sunt
quia spes eorum non erat decepta
sed amplius confirmati quod tanti itineris
non sine spe susceperunt laborem
Secundo dicit gaudio quia secundum glosam
de magno gaudebant quia de signo
Christi nati / Tertio dicit valde / quia secundum
Crisostomum promissionem stelle intellige-
bant cum dignitatis tanti nati re-
gis excedebat mensuram omnium mun-
danarum rerum / Quarto Et intrantes
domum i(d est) in diversorium ubi puer
natus fuerat in qua diversorio per dies
creditur habitasse / Invenerunt puerum
cum Maria matre eius s(cilicet) in gremio
vel in brachiis / quia cum viderit beata
virgo ad diversorium hostium magnum
recepit puerum de presepio in gremium
et in brachia sua ut sic ipsi forma-
tum pueri audirent / Prima autem despe-
ratione fecit et sed dicit Rabanus quia
tunc deerat Joseph ne aliqua mala
suspicationis occasio daretur
regibus magis / Quinto Et procidentes
adoraverunt eum et apertis thesauris
suis ut puer apparet omnibus the-
sauros nunc suos / Obtulerunt
ei munera aurum thus et mirram
Habuerunt enim magi apud se
et quilibet eorum hec triplicem substan-
tiam corporis et animi et rerum temporalium
Fecerunt enim ymaginem regi suo Goldwanc
pueri nato De prima corporali cum
procidebant in quo notatur eorum
magna humilitas / De secunda spiritua-
li quia adoraverunt in quo notatur
eorum magna fides / De tercia temporali
quia ei munera obtulerunt
plus enim non habuerunt nisi corpus et
animam et res temporales / Aurum
cum auro et aliis quibusdam aro-
matis habundabant Arabes
affluentes divitiis maxime sic fue-
runt / Unde aliquid mistice in
muneribus monstrare ~~[illegible]~~
volebant / Secundum Crisostomum aurum offerre
regi convenit thus non cum deo sa-
crificium ponebatur mirra autem
corpora mortuorum condiuntur / Et
secundum hec dicit Remigius quilibet
magorum hec tria munera
obtulit et per hec ipsum regem deum
et hominem predicavit / Sed tamen
legitur in gestis trium magorum quod
unus aurum alius thus / Et
tercius mirram obtulit / Sed glo-
illud aurum sicut legitur
in gestis eorum quia fuit pomum
grossi aurei quod beata virgo
mala fugiens in Egyptum in
itinere cum furibus amisit / Et
quidam pastor inveniens ipsum
iterum obtulit domino predicante
tempus suum et ipsi mandatum
a Christo recepit ut offerret eos
in gazophilatium in templum domini
quos pharizei precia decipientes
dederunt Iude traditori quibus
Christus venditus fuit que omnia
inclusive declarantur in gestis trium
magorum

Postquam igitur magi [illegible]
adorassent et se sibi commendassent
et munera eius et ipse Joseph li-
centiam accepissent et sero ad
ad hospicia iuissent cogitare
ceperunt quid facturi essent
super responsione facta Herodi. Vide-
bat enim Herodes quod gentilis esset
timuit ne crescente fama pue-
ri istius ipse cum posteritate sua de
regno iudeorum expellatur et ideo
forte cogitat eum occidere. Tum si
renunciaremus ei nos invenisse
puerum essemus causa mortis eius
et propter hoc vagabantur dubii quid
super hoc facere deberent et ecce
singulis per revelationem divinam
in sompnis ut non redirent ad
Herodem et mane facto [illegible]
[illegible] sibi alterutrum facta reve-
lationes et hoc notat littera dicens
Et responso accepto in sompnis
ut [illegible] [illegible] et [illegible] per
[illegible] [illegible] ne videretur ma-
nifeste [illegible] [illegible] fidei
[illegible] diminuit [illegible] i. [illegible]
quia [illegible] [illegible] [illegible]
ne redirent ad Herodem ne
[illegible] i. [illegible] [illegible] nati [illegible]
[illegible] viam reversi sunt in
regionem suam quia descenderunt
[illegible] et inde [illegible] [illegible]
[illegible] i. [illegible] venerunt propter
quod Herodes [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] incendit ut implere-
tur prophetia David: Spiritu vehe-
menti [illegible] naves Tharsis.
Deinde quod magi ad Herodem non
redierunt [illegible] quod qui [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad Herodem i. [illegible] [illegible]
nunt [illegible] [illegible] [illegible]
i. [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
i. [illegible] [illegible] et [illegible] i. [illegible]

[illegible] et [illegible] i. corporis
mortificationem ut tandem pervenire
possimus ad celestem patriam quod
nobis dignetur prestare pater et filius et spiritus sanctus.

Cum natus esset Jhesus in Bethleem
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] exponitur
[illegible] et moraliter [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quia nato domino in Bethleem
magi ei munera obtulerunt. Bethleem
domus panis interpretatur et significat reg-
num celorum in quo est ille panis de
quo dicitur Jo. vi°: Ego sum panis vi-
vus qui de celo descendi. Ergo et
nos si volumus pervenire ad illam celestem
Bethleem et gustare illum panem
celestem oportet ut [illegible] illorum
trium magorum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] est [illegible] [illegible]. [illegible]
magi venerunt ab oriente [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] ab [illegible]
ut [illegible] [illegible] ubi [illegible] iniquitas
ibi etiam [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] iniquitatis malicia [illegible]
[illegible] i. [illegible] ubi [illegible] [illegible] est
[illegible] i. [illegible] quod [illegible] quadam
[illegible] paradisus dicitur [illegible] i. [illegible] lo-
cus [illegible] [illegible] altus quod
[illegible] [illegible] attingit. [illegible] [illegible]
diluvii aque [illegible] [illegible] [illegible]
non attingerunt ibi [illegible] in obediencie
[illegible] [illegible] [illegible] quod Adam cum
[illegible] precepto dei non obedierunt
[illegible] i. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
invidie quod Cayn [illegible] [illegible]
suum Abelem propter invidiam quod
deus respexit ad munera Abel et
ad munera Cayn non quod obtulit
[illegible] [illegible] Abel vero [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i. [illegible]
sunt lingue cum [illegible] [illegible] turrim
Babilonie [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quia ibi unus aliud non intel-
lexerit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Hebrei cum quo

creatus est adam. Ecce quanta mala facta
sunt ignorante. Recedamus ergo quia
abolevit [illegible] id est a peccatis que in ori-
ente facta sunt. Et precipue autem male-
dicentie non sumus pugnes sed velo-
ces ingratitudinis. Ieremias: Comboria capta eum
magis et illud compleuit. Ecce tu vero
tardes quanti addimus. Et ne differas
de die in diem. Nescies quid superventu-
ra dies pariat. Recedamus et ab
invidia Herodis invida taltatem mu-
ta quia tres reges dicuntur suppre
ad de cognationem quibus dicit quorum tripli-
cem taltatem scilicet addam add... et
ad ... Recedamus ab avaritia quo-
rum magorum qui thesauros suos
non reddi diviti sed Christo pauperi ob-
tulerunt. Et nos pauperibus bonis
Christi elemosinas faciamus. Et hoc ...
invitatos ad refectionem et non divi-
tes iuxta dictum Christi Luce xiiii
Cum facis prandium aut cenam noli
vocare divites sed pauperes et erit
tibi retributio eterna. Recedamus cum
a confusione linguarum ...
confundentes linguas nostras inde-
tijs detractorijs ... et male-
dicentibus. Conficit cum lingua sua
confunditur dum habens duos audien-
tes scandalizantur. Et secundo non est
... fonti ... aqua
dulcem et amaram nimdam et immu-
dam. Ut cum exeunt habens non de-
... malum sed bonum. Et ideo
ita recedentes ab oriente id est a peccatis
que ortu abolevit. Venerunt ut nos
eadem stella que magos adduxit ...
eandem ducat. Ut dicitur Ubi est qui
natus est rex iudeorum. Vidimus stellam
eius in oriente et venimus cum
muneribus adorare dominum. Ecce per
stellam venerunt magi ad Christum. Que
... doctores iiijor modis visa fu-
isse dicitur. Primo in aere sicut magis.

visa est non cum aliis in firmamento
cum fixis stellis nec in ethere
cum planetis sed in aere proximus
terre. Secundo visa est in monte ...
Crisostomus dicit magi super montem
qui dicebatur victorialis consti-
terunt stella ad instar pueri etc.
in capite habens eius apparuit. Tertio
stella apparuit secundum quod Orosius
et Ummodocus circa solem in
forma puelle puerum tenentis
in brachijs secundum visa est Octaviano
imperatori a Sibilla prophetissa Rome.
Quarto apparuit in celo rotundo. Per
ipsam stellam significatur gratia dei que
iiijor modis se ostendit cordibus
hominum. Primo ostendit se
illis qui sunt quasi in aere habitant
non ascendentes in celum perfectione
et presumptionem ut descendentes ad
infima inordinate appetendo
sed stant in medio et timore
dei. In talibus apparet stella
spiritus sancti gratia. Unde illud Ezechielis viij
Elevavit me spiritus inter terram et celum
et terram. Secundo stella id est spiritus
sancti gratia apparet in monte id est
in viris perfectis qui sunt mos super
alios elevati vite sanctitate. Stant
in iusticia dei. Unde illud proverbiorum x
iiij Iusticia elevat gentem et
miseros facit populos peccatum. Tertio
apparet stella id est gratia spiritus sancti illis
qui sunt circa solem ... vo-
lunt. Hoc est ... a bello
ad ... dei ... Unde illud
... viam mandatorum tuorum cucurri
... Quarto apparet stella in celo illis
qui habent celestem conversationem.
Unde ad Philippenses iiij Nostra conversatio
in celis est. Et istam gratiam magi
... ideo puerum invenerunt. Ut dicitur
Et intrantes domum invenerunt puerum
cum Maria matre eius et procidentes
adoraverunt eum. Et apertis thesauris
suis obtulerunt ei munera aurum.

thus et mirram. Augustinus: quia tria
ciebantur / tris cordis et oris et operis / verbo
confiteri in dei cognicione dileccione
Et fruicione: et fruicione / et sic
modo magi eum adoraverunt quia eum
deum et hominem verum cognoverunt
Tercio adoracio fit in confessione divine
maiestatis quod fit fieri orando / gra-
tias agendo / ut magi fecerunt
Quarto adoracio fit fieri corporaliter ut geni-
um flexione prostracione tunsione
et huiusmodi Ysaie xlv michi
curvabitur omne genu. Sic ergo
adoracio dum munera ei obtule-
runt: videlicet aurum thus et mirram
Sic et nos instruimur quod debemus
offerre munera scilicet aurum dilec-
cionis: thus devote oracionis / mir-
ram carnis mortificacionis /
Primo aurum [illegible] dileccio intelligitur
aurum enim est preciosum et ama-
bile / sic dileccio dei et proximi
[illegible] valde cara et in medicis
habitus / Thus est odorifera quia sicut
unguentum confortat et letificat
nam carnem [illegible] facit cor robus-
tum et forte ad sustinendum multa
pro [illegible] ad Corinthios [illegible]
[illegible] spiritus separabit nos a cari-
tate dei. Tribulacio an angustia
fames an nuditas an persecucio
sed in hiis omnibus superamus propter
eum qui dilexit nos. Item [illegible]
est et amabile sic et caritas
non frangitur adversitate ut dicitur
ad Corinthios xiii caritas non
[illegible] non emulatur non agit
[illegible] Secundo debemus offerre
thus devote oracionis et bene per
thus [illegible] [illegible] oracio. Nam
sicut thus [illegible] liquefactum
emittit [illegible] odorem [illegible]
[illegible] Sic oracio devota [illegible]
[illegible] dileccionis dei [illegible] digna
[illegible] [illegible] in [illegible] in [illegible]
[illegible] Sic sicut thus [illegible]

lucidum / Sic oracio debet esse munda
et immaculata apud deum [illegible] dicitur
illud Ysaie primo Cum multiplicaveritis
oraciones vestras non exaudiam vos
quia manus vestre plene sunt sanguine
id est peccato / Tercio debemus offerre mirram
id est corporis mortificacionem contra [illegible]
[illegible] [illegible] quia odore eius ex-
pellit [illegible] Sic mortificacio carnis
expellit omnes temptaciones carna-
les ad Colossenses iii mortificate membra
[illegible] dulcedinem [illegible] et in peccato
abstinencie mortis / Secundo mirra me-
[illegible] debilia confortat. Sic mortificacio
carnis [illegible] infirmum et debilem
facit constantem ad Corinthios xii cum
enim infirmor tunc potens sum
nam virtus in infirmitate perficitur / Tercio est
mirra apud [illegible] conservat [illegible]
putrefaccione [illegible] sicut sal Sic mor-
tificacio carnis a corrupcione [illegible]
[illegible] et ut omnis iste sale sali-
atur Marci ix omnis enim igne
salietur et omnis victima salietur
et talis mortificacio carnis indu-
cit [illegible] in hac vita
et in futura Ad quam nos perducat

Quoniam secundus [illegible] aurum [illegible]
[illegible] Bernardus [illegible]
quia tria beneficia que nobis exhi-
buit sua humilitate / Primo quia diligat
nos dilexit / id est ut nos carnales
sua carne redimeret / de qua [illegible]
[illegible] adorare cum angelis et ve-
[illegible] [illegible] / et hac [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] vidi [illegible] [illegible]
adorat [illegible] / Secundo dilexit
sapienter nos / quia peccatum non fecit et
in [illegible] dicitur / [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
Petri ii qui peccatum non fecit nec
inventus est dolus in ore eius / quia
sapienter [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] nos imitari [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dei ut [illegible] angeli
prelati

corpora vestra hostiam viventem et nolite
conformari huic seculo. Tercio dilexit
nos fortiter quia pro nobis mortem susti-
nuit. Ambrosius. Diligis domine non tua vul-
nera sed mea, non tuam mortem sed
meam infirmitatem. Et tenebam hec
solvebat iuxta illud psalmi: que non
rapui tunc exsolvebam. Et ergo quam
dulciter et fortiter dilexit nos ut ipsum
sequamur, non tamen in senectute ipsius et
iuventute docuimus sapiencie perfeccionem
et obediencie, de quibus omnibus ewangelista
hodie dicit. Et ut intelligere valeamus
gloriosam dei graciam imploremus dicentes
ypo t. Cum factus esset ihesus annorum
xii scilicet etatis sue a nativitate carna-
li quam evangelista sic introducit. Cum eum
enarrasset quomodo christus in templo esset
presentatus et a symeone et anna esset
laudatus secundum audivit completa dona
facit saltum illud dicens quod fecit
usque dum iam reddisset de egipto
in quo fuerat vii annis et postea hic fuisset
v annis in nazareth cum parentibus. Et
tunc ascenderunt ad diem festum iudei
cum habebant preceptum ter eundi in anno
in ierusalem ut habetur exodi xxxiiii scilicet in
pascha quod fuit festum azimorum et
hoc festum recolebant exitum et
liberacionem de egipto quia tunc come-
derant panes azimos quod non habebant
tempus ipsos fermentandi compellentibus
egipciis ut exirent. Sequitur significat
nos corpus domini in festo pasche
sumimus. Secundum festum fuit penthe-
costen quod fuit festum frugum sive
primiciarum. Et per hoc recolebant me-
moriam legis date in quinquage-
simo die in exitu de egipto. Tercium
festum fuit in scenophegia id est dedicacio
templi seu thabernaculorum per quod reco-
lebant quomodo per xl annos in deserto

habitaverunt in thabernaculis. In his tri-
bus festis quilibet vir tenebatur
se presentare in ierusalem cum hostiis ad hoc
determinatis. Sed qui erant va-
lde remoti poterant se a duobus
festis excusare, sed non de festo pas-
che nisi necessitate infirmitatis vel im-
minentis letalis periculi. Mulieres autem non
tenebantur ire, sed si ibant bene
faciebant. Et ideo plus est quod frequen-
ter viris iniunxit. Diligunt eum mu-
lieres pedes et distancia. Secundo ascenden-
tibus illis scilicet ipso ihesu maria et
ioseph in ierusalem, secundum consuetudinem
diei festi id est secundum quod erat consue-
tum in illo festo pasche. Et non solum
tunc ascendit cum eis. Racio autem
est quod ihesus semper cum eis ascendit
sed tunc tunc ascendit, cum erat annorum
xii sicut dicit beda. Et duodecim
quamvis annos cum parentibus in pascha
ierusalem venit, humilitatis est
humane indicium habens nam quod est ad
offerenda deo sacrificia ceteris
cum eis cucurrit tamquam sicut quod deus
tamquam verus homo quod faciendum homini-
bus imperavit deus. Deuteronomii xvi
in loco quem elegerit dominus deus
vester. Unde Bernardus. Et eciam
hostias. Unde Augustinus. Cum eum
habuerunt eciam visitant et in primos
deo presentat, secundum quod filius
dei sit. Cum vero advenit tha-
bedes ludos et alia quibus specta-
cula libencius erant, quia ad
domini affectum secundum quod non sit
filius dei quia adit que oportet
pater suus habens fieri, secundum quam
legit consuetudinis eius si debatur ptev t
gloriam delectatur intuitu. Con-
summatis scilicet id est transactis diebus
scilicet actis pertinentibus ad sollempni-
tatem cum redirent scilicet maria
et ioseph remansit puer ihesus
in ierusalem non parentum negligencia.

Nota

primum est vana sollempnitas

sed per diminutam providentiam. Et non
cognoverunt parentes eius, id est non adu-
terunt(?) quod ibi remaneret. Dicit
Beda: quomodo filius tanta parentum cura
nutritus poterat oblivioni relinqui?
Et videtur quod filius iste moris fuit
in tribus festis advenientibus confluentibus
vel ad propria redeuntibus seorsum
ablasonie viri et seorsum femine
incederent, infantes autem vel pueri cum
quolibet parente indifferenter ire pote-
rant. Ideo Maria vel Joseph vi-
cissim putasse puerum illum quem
secum non videbant cum altero parente
regressum. Et tunc ille non ipsum reli-
querit. Unde sequitur: Existimantes
autem, scilicet Maria et Joseph, illum,
scilicet Ihesum, esse in comitatu, inter eos
qui simul fuerunt comitati, ita
quod Maria ipsum putabat esse in comi-
tatu virorum cum Joseph. Et ideo
eciam putavit Joseph illum esse in
comitatu mulierum cum Maria. Su-
per hoc dixit Beda: Ubi hoc quod ta-
sunt per quem perdidit Ihesus, id est
salus? Primum est vana sollempnitas,
quod notatur per hoc quod beata virgo dominum
tenere tactum dextra sua transfugit
in Egyptum et in tanta tribulatione consti-
tuta(?) filium non perdidit, sed per quam
ad sollempnitatem festi venit, ipsum
amisit. Per hoc datur intelligi quod saepe
in adversitate Ihesus custoditur et in
prosperitate perditur, ut patet in David
qui dum a Saul rege persequebatur
deum non dimisit, postquam autem
in regno est positus, in adulterium
et homicidium incidit. Sic multis
modernis temporibus contingit qui
domi existentes probi sunt, et ve-
nientes ad sollempnitates inebri-
antur et diversis peccatis involvuntur,
atque deus dicit Ysaie primo capitulo:
Sollempnitates vestras odivit
anima mea. Et dicit notanter quod vestras,
non meas, quia vestre sunt et contra vestram
et non mee, et ita ubi deberent
mereri indulgentiam, ibi peccata multi-
plicantur. Secundum est nimia fiducia,
quod notatur in illo verbo: Existimantes eum
esse in comitatu. Et tunc ipsum ami-
serunt Ihesum. Sic multi sunt qui ni-
mis confidunt in sua sapientia et intel-
lectu et fortitudine et constancia,
cum nemo Sampsone fortior, nec
Salomone sapientior, nec Absalone
pulchrior, qui omnes decepti sunt.
Primo multi confidunt in sua constancia,
ut legitur de Petro, qui dixit Domino:
Et si oportuerit me mori tecum,
non te negabo. Cui dominus: Amen
dico tibi quod in hac nocte antequam
gallus cantet ter me negabis.
Et ideo dixit apostolus: Qui se existi-
mat stare, videat ne cadat. Tercio
perditur Ihesus per negligentiam, quod notatur cum
dicitur: Et non cognoverunt parentes eius.
Sic peccator multis modis perdit Ihesum, id est
salutem anime, quia non vult cogitare
peccata sua. Unde Ysaias: Propterea captivus
est populus meus ductus quia non habuit
scientiam [struck] Nulla causa periculo-
sior est infirmitas quam illa que
non sentitur. Peccator enim quilibet est
infirmus usque ad mortem, et non vult
cogitare infirmitatem suam. Ideo medi-
cum celestem non querit, quod tamen non
neglexit David, qui dixit: Quoniam ini-
quitatem meam ego cognosco. Et post
venerunt iter unius diei, scilicet eadem die
qua redierunt domum. Et requirebant
eum, scilicet secunda die, inter cognatos
et notos, id est vicinos. Et dixit
notanter requirebant, id est iterato re-
quirebant. Unde sequitur: Et non inve-
nientes inter cognatos et notos
regressi sunt, scilicet tercia in Jerusalem requirentes

cum Redda una quod dic venisse sunt
circuy / 2a querunt inter cognatos et
non invenerunt / 3a dic regressi sunt in
urbem. Unde Luc. 2. Et sunt cum [illegible]
. Dic quod ceteris invenerunt eum in templo
non in ludo / sicut pueri solent inveni-
ri, sed in loco orationis et doctrine sacre
disputantem. Ubi nota quod prima ihesus
.i. salus terris invenitur et custoditur
primum et mundanum gaudium spiritualis
quod notatur in eius cum dicitur Dolentes
querebamus te / sicut enim inepta
leticia facit ipsum perdere / sic salubris
tristicia facit ipsum invenire. Unde Bernardus
O bone ihesu quis inveniam te in gau-
dio / quem mater dolens vix inve-
nit in templo. Ysidorus ultra Maria
stabat ad monumentum foris plorans
et ideo plorando Christum invenit / sic fa-
ciunt et Petrus et habet / Christus in-
venitur per devota orationem / quod notatur
quia Maria invenit eum in templo
quod dicitur domus orationis. Mt. 21 id. Math.
Ysa. 56 domus mea domus orationis
vocabitur. Deus enim aliquem dimittit
ignorancia. Sic Paulus qui dicit
1 ad Thimo. 1 Gratias ago ei qui me conforta-
vit in Christo domino nostro / qui prius fui
blasphemus et persecutor et contumeli-
osus. Sed misericordiam dei consecutus sum
quia ignorans feci in incredulitate. Aliquem
dimittit deus peccatum infirmitatis sicut
Petrus mortem timens Christum negavit
ut habetur Mt. 26. Aliquem dimittit
peccatum per malicie sicut David qui
adulterium et homicidium commisit et
cum isti peccatum Christum invenerunt. Ita
Paulus ut habetur Act. 9. Tribus
diebus et tribus noctibus oravit. Un-
de dixit Ananie: Ecce enim orat.
Et de Petro dicitur quod egressus foras flevit
amare ut supra dictum est. Et David cum
tamen psallebat fecit et ymago dei pro-
meruit 2 Reg. 12 id. Peccavi [illegible]

Tercio invenitur ihesus per plenam
satisfactionem / quod notatur cum dicitur Post triduum
invenerunt eum / Prima dies fuit
contricio / 2a confessio / 3a satisfactio
Sequitur tercio dicitur Luc. 2o. [illegible]
nam tunc dicitur cum satisfacit [illegible]
[illegible] cogitaciones illa et ipsa dicitur
Sedentem in medio doctorum audi-
entem illos et interrogantem. Ecce
virtutis ordo discipline / primo au-
dire / et postea dicere audita interrogare
Sed multi oppositum faciunt multi / antequam
audiant volunt esse magistri / contra
quos dicitur Eccl. 11o Prius quam
audias ne respondeas verbum. Econtra-
rio dicitur In medio ut melius
audiret et intelligeret / Diligit enim
semper medium / quia virtus in medio
consistit. In medio matris nasci
voluit. Luc. 2o. In medio animalium
nutriri voluit in presepio quod fuit
medium civitatis / pati voluit in
medio duorum latronum. In medio doc-
torum sicut hic. In medio discipulorum
stetit. In medio tria in medio
[illegible] Apoc. 1 id. post. In me-
dio throni apparuit est [illegible] In medio
[illegible] apparuit in [illegible] ultra
ferem ipse dicit Mt. 18. Ubi enim
sunt duo vel tres congregati in
nomine meo ibi sum ego in medio
illorum / quod verum fuit illis qui in die
resurrectionis duo ibant dicentes
in Emaus ut habetur Luc. ultimo
quibus ihesus apparuit in via tris-
tibus dixit Qui sunt hii
sermones quos confertis ad invicem
ambulantes et estis tristes / Et
eadem hora [illegible] et attente
audientes verba dei et tractantes
de ipso nobiscum est Christus. [illegible]
[illegible] civitas [illegible]
[illegible] ipsius audientem
dicens Stupebant autem omnes qui eum
audiebant super prudencia interro-
gando ipsum et responsis eius

Beda stupebant quia humanam simp-
licem videbant et intus deitatem
latentem non cognoscebant. Et
videntes admirati sunt. scilicet Joseph
et Maria vel ceteri circumstantes alii vi-
dentes ipsum tam prudenter interrogantem
et respondentem. Et dixit ma-
ter eius ad illum fili quid fecisti nobis
sic scilicet nobis ignorantibus re-
manens. Ecce ego et pater tuus
putativus scilicet Joseph dolentes que-
rebamus te. Crisostomus docuit quod
dolere debemus cum ihesum amittimus
id est salutem eternam quod sit peccatum
sed proh dolor multi plus dolent
de amissione rei temporalis quam
de amissione salutis eterne. Unde
Hugo. Cadit asina et est qui
sublevet eam non est qui erigat (Cadit asina et non)
vel erigat. Apostolus ad philippenses ii°
Omnes que sua sunt querunt.
Glossa. Sapiens in proposito quod tamen dicit
Et ait ad illos. Quid est quod me
querebatis scilicet inter notos et cog-
natos cum pater meus sit in templo tu tamen patris
deberetis me querere in templo quod
est domus patris mei non intpat
cas ista verba. Unde Gregorius
Ipse dominus videt ad eam et convi-
cens quodammodo dictum matris eius
de eo qui putabatur pater verum
patrem manifestans docet non
infima gradi sed in altum ex-
tolli. Unde postea. Nesciebatis quia
in hiis que patris mei sunt oportet
me esse. Filius enim est in potestate
patris magis quam matris.
Origenes. Spiritualis est sine matre
querens sine patre. Et igitur dubi-
tum est primo quomodo legitur virgo
dominus locutus fuisse cum ipso quod
oportebat eum in hiis esse que patris
sui erant scilicet in doctrina salutis
populus humani et veritatis ut patet
salutem omnibus fidelibus unde in
quod dominus Jo xvi° hec autem est volun-

tas patris mei qui misit me. Unde
et opus iam preventus fuit exercitio
interrogando et videndo ut expectat apud
audientes iam venisse redemptorem
Glossa. Et ipsi scilicet Maria et Joseph non
non intellexerunt verbum quod locutus
est ad eos id est quid vellet tunc quod
scilicet ut dicit Beda: de propria deitate ad-
cas loquebatur videbis in nunc quod secundum
ad primum ita ad ipsum pertinet cura tem-
pli et spiritualis gubernatio quod quorum
est una maiestas gloria est una sedes
et domus non solum materialis sed etiam
spiritualis et talia misteria non intellex-
erunt ipsi plene ac tunc. Glossa similiter
ipsi. Et descendit cum eis de templo
et venit Nazareth et erat subditus
illis. Ecce quos complevit omnem iusti-
ciam id est perfectam humilitatem subdendo
se minori. Superat enim Bernardus xxx°
humilia primum et minimum. Glosa quia
hec erat et dominus nunc exercita deitas
nunc infima presentat humanitas quia
filius dei commorat in templo quia
filius hominis cum parentibus quo iubet
regreditur. Unde Ambrosius. Non utique
infirmitatis sed pietatis sunt ista sub-
iectio ut nos eciam spiritualibus parentibus
subiecti et obedientes simus. Et Maria
autem mater eius conservabat omnia verba
hec conferens in corde suo in quibus
verbis audiuit eius diligentibus affectis
quia verba et facta filii sui retinebat
memoriter vel quia verbum et audiebat quod
memorie notat. Et notanda tamen dicit
Conservabat quia tamen dicit cuncta verba
audiunt tamen dicit in corde suo non enim
cor eius erat quasi vas confractum
quod nichil potest conservare sicut cor fatuorum
Eccli xxi° Cor fatui quasi vas con-
fractum non omnem sapientiam tenebit
sed fuit sicut archa dei in qua re-
posita erant precepta dei. Glossa. Et ihesus
proficiebat etate. Ecce eius ad corporis in-
crementum scilicet apparencia addimentum

Et sapiencia quos ad intellectum. Et gracia qua
accessum apud deum et homines. Blasia
gratiam prestabat etati et pacem faciebat
hominibus dona que quidem infundentur
eos ad laudem dei excitabat et
hominibus ad salutem proficiebat. Apud
deum enim sufficit consciencia sed nichilominus
apud homines exigitur bona fama
c. 7 id 2° ad Cor. viii° providemus bona
non tantum coram deo sed etiam coram
omnibus hominibus. Item: Et tibi consciencia
et bona fama due sunt res necessarie
consciencia tibi fama proximo prodest
et si habes duas res studeas conservare
tunc dicetur tibi id quod Mathei xxv°: Euge
serve bone et fidelis quia in pauca fuisti
fidelis intra in gaudium domini tui. Et
nos faciat dignos qui vivit et regnat in secula seculorum.

Postquam impleti sunt dies purgacionis
marie Luce ii°: Solinus de mirabilibus mundi inter cetera narrat
de quodam monte qui dictus est
Tamcolumne dicitur et fons tante
mirabilis et nature ut plus homines
ad stuporem inducat qua de causa est
fontis quidam rivulos irrigantes
totam adiacentem terram emittit
quasi penitus exsiccatus ac si illos
numquam defluxisset. Homines autem
circumstantes qui solito more custodes
fontis fluere viderunt ut aliud aquas
habent pro certitudine concedunt aquas
et fontem virginem pulcherrimam ac
castam invenerunt inventamque supra
margines fontis ipsam collocant
ita quod fit ut virgo in medio laoris fons
et vena desistente aquas fontis irrigacionis
excitat et in ea aquas
in flumina pristina reducit. Hic spiritualiter
est fons altissimus in altitudine celestis
patrie collocatus c. 7 id. xvi°. Hinc apud
te est fons vite. Set propter dulcis [illegible]
quas desiunt peccatorum vita et in
cordis dulcedinem fluere flumina graciosa
sic subtrahendo. Sed in virgine
pulcherrima exquisita et virgine

maria prelata ut luna electa
ut sol. Hec in qua super hunc fontem
collocata cantat illud sapiencie domini
Iustitie adhuc quidem qui complecti
meum me et aquarum rivulis meis ad
implendum que sicut supra flumina
mia dei videat effluendo quorum
ipsam impletur et salutem dicitur
Hinc maria. Et Postquam impleti
sunt dies purgacionis marie — c. 7 leg. moysi
i. ad diem nativitatis usque in quadragesimum
diem ut quod inclusum quia hoc pars
est xl. dies nativitatis filii. Unde
ut dicitur Levitici xii°. Et mulier
suscepto semine filium peperisset
immunda erit vii diebus et per xxx
tres dies manebit in sanguine purificacionis sue omne sanctum non tanget nec ingredietur in sanctuarium donec impleantur dies purgacionis eius. Et habitis xl diebus ad templi
Sed complectis xiiii diebus immunda
efficiebatur quia adiuncta sed absque
septem diebus immunda fuit
quos adinguissimum templi. Cum
completis xl die templum intrabat
et precepto cum vitulis offerebat. Si
vero filiam peperisset duplicabat
dies. Sed quare hoc fiebat. Respondendum
primo quia per hoc debebat
intelligi secundo sicut ad masculum
xl die ad conceptionem ingreditur
corpus nature. Sed et xl die
ingreditur cum anima ad templum
naturale. Sed ita vero non fuit
locum cum x° quia corpus eius non
fuit factum post xl dies sed
in instanti formatum fuit et anima
infusa et dotatus corporis et anime
ducta. Beda in mirabili virginis
nutrices. Et fons fit advenientes
maxime intra utrumque fit verbum caro
nec est locum habuit purgacio in
beata virgine quia non concepit virum
sed sed mistica operacione. Unde
Beda: Virgo beata non indigebat
purificacione sicut nec filius tuus
circumcisione. Esto inter feminas
una illarum nam et filius tuus
sit est in medio puerorum. Voluit
legi fieri subiectus ut eos qui erant
sub lege redimeret. Et a beata

Quia voluit purificari et ad templum
ire .2. mandatum legis ut similitudi-
nem audiret et nobis .3. purificandi
daret exemplum sic fidelis anima pro
pter honorem exemplum debet se re-
putare immundam .2. Ysa. Omnes
iusticie nostre sunt sicut pannus mulie-
ris menstruate. Et Job .9. Vere-
bar omnia opera mea sciens quod non
parceres delinquenti. Et si ergo munda pu-
rificari voluit quanto magis peccator
immundus purificacionem querat.
Sed per quid possit hic fieri certe
per confessionem et penitenciam. Unde Cri-
sostomus purgatur cum paucis scilicet cum prima
per quam commissa expelluntur et se-
cunda per quam committenda prohibe-
tur. Primum hijs duobus purganda est
intus. Voluntas et mal-
memoria affectus ut intus sit ha-
bitaculum dei. Unde Bernardus Bonum
est habitaculum deo cum ut voluntas depre-
ta. et voluntas purgata. memo-
ria fuit inquinata. Tercio. Tulerunt
illum in Ierusalem ut sisterent eum domino
Ubi est notandum quod sicut parentes Christi
domino obtulerunt ita carna-
lium domino obtulerunt ita carnales
filios suos domino vel-
lent purificare educando eos in timore
Dei. Ideo dicitur .viij. filij vel sunt
Item. Leviticus .xx. dicitur
cavete ne tangatis
filios vestros ut tancant
in immundiciam et ne molantur
Nam sic faciunt quidam parentes
qui ait .xv. .viij. nam
sum filius patris mei tenellus
et unigenitus coram matre mea
Sed multis tunc dicit .106. Immola-
verunt filios suos et filias suas
demoniis et non deo. Et depinguis
moribus in bucolis. Sed
scriptum est in lege domini. Prima est

iiii

mascellum adaperiens vulvam sanctum domino
vocabitur. Ubi est sciendum quod hec scilicet
Exodi .xiij. ubi precepit primogenitum
omnibus urbibus mactari. Et si fuit
primogenitum de tribu levi non fuit ma-
ctandum. scilicet Deus obtulerit deputatum
templis et nutriret qui tunc adulta
etate in procinctu dominus proprie servi-
ebat in templo. Si autem de alia tribu
erat offerebatur domino et quinque siclis
redimebatur. Si autem primogenitum
fuit de pecoribus mundis sa-
cerdotibus erat ad usus eorum. Si vero
de immundis in aliud commutabatur. Nota
siclus .2.m quoque dragmam valet .x. denarios
usuales etc. Et ut darent hostiam
secundum quod dictum est in lege domini. Par turturum
Leviticus .xij. par turturum aut duos
pullos columbarum. Hec oblacio pauperum
est et divitum. Augustinus: Nam licet
pauperissime esset agnus sit et divites
ex hoc tamen non fecit. Primo propter condi-
cionis veritatem quia per administra-
tionem temporalium impeditum. Propter quod apostolus
precepit .iiij. Nolite possidere aurum
neque argentum. 2o propter collacionem di-
viciarum eternarum. Nam sicut cum immor-
talis esset mortalis factus est pro nobis
ut nobis immortalitatem conferret ita
cum dives esset pro nobis pauper factus est
ut nobis divicias eternas conferret
2.a Cor. viij. Scitis graciam domini
nostri Ihesu Christi qui pro nobis egenus
factus est ut cum in copia divitias
facti essemus. 3o propter vitacionem scanda-
li contingentis ne quasi fidelium scan-
dalum pateretur apostoli diviciis seu
potencie dedicari. Hijs de causis sic
pauperum oblacione utebatur. Et pullas
oblacionis et facit misterium sue
oblacionis. Unde Beda in
Omelia Columba que simplicitatem
et turtur castitatem indicat quia celebs

simplicitatis et castitatis amator est
Et iuxta hoc in casu quinque perdiderit
non aliud ultra querere curat sed utraque
avis incurvata quia gemitum pro
cantu edere solet. Et ideo in hoc festo
designat ploratum de quo dicit
dominus Iohannis xvi° Amen amen dico vobis
plorabitis et flebitis vos mundus
autem gaudebit sed tristicia vestra vertetur
in gaudium. Sicut ergo et nos simplices
ut columba casti ut turtur pro delictis
nostris et alienis lamentationibus et
tunc per dictas aves deo offerimus
Sed dicit sicut duos turtures aut
duos pullos columbarum obtulerunt
pro quo aliud intelligitur innuitur scilicet quod perfecta
Luce ii° in quinta dies nisi unius
pectoris alter in holocaustum recipitur
duo namque sunt genera compunctionis
quibus principaliter deo ipsius fideles
in ara cordis immolant videlicet
ut timor de malis perpetratis in talibus
sese in lacrimis afficiat et cum suppliciis eterni
eterna supplicia pertimescit quod est tur-
turem offerre aut pullum compunctionis et
amor dei longa mora eius anxieta-
te fuit ferendo compuncta que iam
de presumptione venie securitatis na-
scitur et in amorem gaudiorum celestium
animum inflammat et qui prius fle-
bat ne duceretur ad supplicium tunc quidem
flere amarissime incipit quia differtur
a regno quod est de altero turture sive
pullo columbino holocaustum offerre
licet est. Sequitur Et ecce homo erat in ierusa-
lem cui nomen erat Symeon et homo
iste iustus et timoratus expectans
redemptionem israel et spiritus sanctus erat
in eo et responsum acceperat Symeon
a spiritu sancto non visurum se mortem nisi
prius videret. Ubi tres condiciones
sunt notanda scilicet que dicuntur de eo
nobis in exemplum. Primo quod iustus describitur

xpm domini

viij

Sed respectu sui proximi et dei summi cui
quod tribuens quod suum erat. Et de tali
triplici iusticia requiritur in evangelio illo
Nisi habundaverit iusticia vestra plus quam
[illegible] intra scriptas. Dicitur tamen iustus
fuisse in operatione boni. Secundo quod fecit
iusticiam spiritualem quam ad omnes.
Unde dicitur iustus Luce ii° capitulo quia
non prave cum sit sub lege gratie
requirebat. Item et nos ita iusti
essemus declinando a malo et facie-
ndo bonum. Et illam iusticiam Symeo-
nis possumus nomine ipsius intelligere
quia Symeon quasi sine malicia
2° describitur timoratus scilicet in tan-
tum habens mali quia qui sine timo-
re est non potest iustificari. Ecclesiastici i°
Unde Basilius quia difficile iu-
sticia sine timore custoditur. Non
dico illum timorem qui temporalia
bona perhorrescit quem perfecta
dilectio foras mittit. Sed timorem
dei qui permanet in seculum seculi
quo iustus divina quanto ardencius
diligit tanto solercius offendere
cavet. Ille est timoratus perfecte qui omnibus
horis declinat a malo et facit
bonum. 3° describitur expectatione con-
solationis super angustiis et pressuris
afflictionum variarum expectantium
adventum desiderabilis quem expec-
tabant in temporibus. Sed quibus hec
patribus in tribulationibus et angu-
stiis dimissos miseriarum propter peccata
sua cum desiderio divini auxilii
consolationem expectare debet. Psalmo xxxix°
Expectans expectavi dominum
et intendit michi. Unde Ambrosius
Quia audierat desperato hoc iste
expectabat. Luce ii° Spiritus sancti promissum
videre xpm in carne quod multis
datum non fuit. Sicut dicitur Luce x°
Multi reges et prophete voluerunt videre
que vos videtis et non viderunt
Quarto describitur habitatione spiritus sancti in eo

Sed

3°

4°

corporis plenitudinem qui cum instituta
sit vic(?) et manifeste videtur. Sic et
nos exemplo symeonis debemus
parare corda nostra. Iuxta illud Cor.
3o Corpora nostra templum sunt spiritus
sancti qui inhabitat in vobis. Sed oppo-
situm nunc fit, quorum corda
non spiritus bonus sed eciam septem
maligni inhabitant. De quibus dicit Luc.
2o Cum spiritus immundus exierit
ab homine etc. Et tunc vadit et assumit
secum septem spiritus alios nequiores
se et ingressi habitant ibi et erunt
novissima hominis illius peiora pri-
7o oribus. Tercio describitur responsum
accepisse a spiritu sancto non visurum se
mortem temporalem nisi prius
videret Christum in carne. Erat enim
nimis tunc apud sapientes qui inhi-
bat tunc adventus Christi secundum propheta
prophetis et patriarchis [illegible] idem
in cordibus suis Symeon petivit
se non moriturum nisi videret eum
de quo prophetam [illegible] testificatus fuit.
Sic eciam qui cum aspicere in divinitate
cupiunt responsum accipiunt secundum
illud a spiritu sancto non visurum se
mortem nisi videret eum. Secundo si
corrupti [illegible] in hac corporali vita cum spiritus
contra [illegible] apertis fidei ocu-
lis eum aspiciunt non iam in carne
passibilem sed iam in divinitate im-
mensum quod etiam tunc apostoli dixe-
runt. Et si iam non Christum secundum carnem
novimus tamen Christum in divinitate novimus.
Et venit in spiritu in templum Beati qui [illegible] sunt. Quarto de-
scribitur ipsum venisse in templum
in spiritu scilicet humilitatis. Et in [illegible]
non in spiritu cupiditatis sicut multi
sacerdotes et clerici non in spiritu su-
perbie sicut multi [illegible] in su-
perbo [illegible] non in spiritu fornicationis
sicut [illegible] in-
pudice inspectionis mulierum.
Sed potius revelationis spiritus
sancti etc. Et cum inducerent puerum
Ihesum parentes eius ut facerent secundum
consuetudinem legis pro eo et ipse acce-
pit eum in ulnas suas. Ubi secundo
quod sunt in scriptura ut frequenter dicuntur
pueri secundum illud Math. 19o Sinite
pueri et laudant [illegible] nos. Et [illegible]
[illegible] quod Christus dicitur puer. Primo racione
humilitatis et obediencie quia factus
est obediens patri usque ad mortem.
Secundo racione puri quia peccatum non fecit
secundum illud Petri 2o Qui peccatum non fecit
nec inventus est dolus etc. Tercio racione
servitutis quia venit ministrare et
non ministrari. [illegible] Sed plus [illegible]
me fecisti in [illegible] Sic ita
nobis in Christo [illegible]
Symeon ulnas brachia sua accepit
et gratiarum acciones egit de complecione
promissionis. Unde sequitur Et benedixit
Deum id est gracias egit vel canticum
cecinit et dixit Nunc dimittis
servum tuum domine secundum verbum tuum
in pace. q.d. Secunda [illegible] tuum
quod sunt [illegible] in pace
[illegible] gaudio cordis [illegible]
dimitte me de hac vita que est
tribulacio et guerra quia milicia
est vita hominis super terram. Secunda
viderunt oculi mei salutare tuum
Christum dicit salutare dei secundum id Ps. [illegible]
[illegible] dicit in [illegible] salutare dei
[illegible] quia ipse salutem fecit populo [illegible]
[illegible] Unde sequitur Quod
parasti ante faciem omnium populorum
id est coram omnibus hominibus quibus
ministerium incarnacionis predicatum
est per apostolos tam gentibus quam iudeis
secundum illud Ps. Viderunt omnes fines
terre salutare dei nostri. Lumen
ad revelacionem gentium et gloriam
plebis tue Israel. Ubi [illegible] describitur
Christus esse lumen ad illuminacionem

gencium / deinde gloria iudeorum quia cum
plenitudo gencium intraverit tunc
omnis israel salvus erit. Unde Ambrosius
exponens illum versum ultimum in cantico
sic dicit / Hoc lumen illustrare sit
omnibus gentibus sicut scriptum est Ysaie
populus gencium qui ambulabat in te-
nebris vidit lucem magnam. Quarto dicitur
lumen secundum quartum. Erat lux vera que
illuminat omnem hominem venientem in
hunc mundum / quia illuminacionem fidei
in hoc mundo et in celis quidam
Iudeus obtinuit / Legitur tempore Boni-
facii pape et Foce imperatoris in scola-
stica hystoria quod quidam iudeus
Rome civitatis civis / iudeus natus
sed cum christianis liberis primus erudiendus
frequentavit cum scolas / non solum latinorum
sed eciam grecorum / et quecumque in scolis
intelligere potuit / alte memorie comen-
davit. Hic namque quodam die eadem
solempnitatis sancte verbis veritatis con-
fractus ingressus est in iudeos et
tanta constancia eos redarguit
ut pene omnes vincerentur. Iudei
autem ad blasphemia quamplurima valde reprehen-
sionem improperare ei dicentes. Nunc tu pos-
tea peccator / et in peccatis totus natus / quis
es ausus fidem Romanam defendere
absque lumine / et nobis ad pugnam provo-
care / nonne manifeste patet nobis / tamen
impedimentum expositi / quia non potest tibi
actus informare. Addicit iudeus / Ex
potestate inquam tridue et videbitis
tunc magnalia dei / Erat autem
tercius festum purificacionis sancte Marie
qua greci ypapanti vocant / quod quarto
nonas februarii conventum erat ut
eadem solempnitas apud prefatam
ecclesiam sancte Marie aliquando tempore
Rome eadem anno celebrari debuisset.
Et Iudei dixerunt si in presencia nostra
te illuminabit / credere nos omnes vo-
lumus in illum / Hoc pacto firmato

Iudeorum Romanorum confessus ad papam meavit
Secundum nos sic predicari iussit ad
papam Bonifacium prefatum indicatus
ei pactum et continuacionem iudeorum per-
fide renuncians rogavit admitti
quibus auditis beatus eciam atque
eadem momento ubique iudeis man-
davit / Cras / sine tarde et dubio
prefate solempnitati intersint
inter ceteros / Adveniente autem ceteris
clericis Romanis ad prefatam ecclesiam
sancte Marie Rotunde cum multis pri-
vilegiis celebraturis / ita quod ex parte
iudeis eos in medium populus adduce-
retur / Ductus est et cecus ille in
medium fide plenus et spiritu sapien-
tie nichil hesitans disputans. Cumque
aliis fidelibus iudeis notum ca-
nentibus iam actorum lectio re-
citaretur / cecus sic ante altare
unus precepit iussit ibique baculo
presentatur tantum cepit id ipse
sacerdos Gaude Maria virgo cunctas
hereses sola interemisti etc. / Quod
Responsorium autem Iudeus quia in hijs
tre actibus erat gravamen conspici-
rat in quo tam vocaret iudeorum
errorem confutavit ut sbaculus
omnium qui aderant completo
versu cuius responsorii / vera lux
que cunctis est / generibus sue infun-
de tunc eidem oculos clarissi-
me reddit / quem lux tanta mira
cum aliis christianis illico / Sola
in conspectu dei cantavit. Iudei quoque
usque ad quingentos viros statim
baptizati sunt / reliqui fuga
lapsi in urbe Romana ulterius
non comparuerunt. Unde postea pla-
cuit Romane ecclesie ut eidem
responsorium in eadem festivitate can-
tantur per octavam lectionem appo-
nitis tribus / Quarto / Est mediale
miraculum fidei lucis inclusum et laudem

xpo et vivos eis semper sacrificiis inservirent.

Cum inducerent puerum ihesum parentes eius. Luce 2°. Quando hodie Maria et Ioseph Symeon et Anna xpm hunc presentaverunt in templum adduxerunt sic et nos candelas accensas in manibus ad ecclesiam processionaliter baiulamus.

Nota. Quare autem quod istius festi observantia et ex consuetudine Candelaria est / cum Romani olim in hoc mense tria festa luminaria celebrabant / primum in honore Proserpine / 2m in honore Februe / 3m in honore deorum infernalium.

Primum festum. Primum secundum quasdam [illegible] fabulas poetarum Proserpinam flores colligentem Pluto deus infernalis concupiscens et eam in sponsam accipiens ipsam rapuit et deam fecit / Parentes autem eius tota nocte cum luminibus eam querentes in ipso [illegible] acceperunt quod Pluto eam rapuit et in sponsam sibi accepit. Igitur singulis annis mulieres Romane tota nocte in kalendis Februarii luminaria deferebant in memoriam Proserpine rapte et inde festum luminare.

2m festum. 2m festum faciebant in honore Februe que fuit mater Martis id est dei belli. Unde tunc per istum [illegible] vocatum et de lustro id est a quinquennio in quinquennio [illegible] urbem cum luminibus in honore lustracionis circuiebant ut filius suus eis victoriam concederet. Unde [illegible] sic honorarent in festo luminaria.

3m festum. [illegible] mense faciebant ad honorem deorum infernalium ut ipsis placerent et animas eorum inducerent quod animas defunctorum suorum misericorditer punirent.

Sed quia difficile est consueta relinquere Romani conversi ad fidem xpi voluerunt adhuc festa ista luminaria in februario facere. Ideo papa Sergius ipsa istud festum luminare ad honorem matris domini transtulit ut in eius honore deferrent lumina que nobis genuit verum lumen 2° / et quod iam non fiet in honore deorum et dearum demoniorum sed ad honorem virginis matris dei et omnium sanctorum et mutato ista luminaria facta sunt. Honorabant autem Romani Proserpinam ut sic apud eos pro [illegible] impetrarent gratiam / honorabant Februam ut a filio eius impetrarent victoriam 3° / honorabant demones infernales ut eos inclinarent ad misericordiam. Sed ista tria scilicet gratiam victoriam et misericordiam a deo recipimus. Unde cantat ecclesia Maria mater gratie [illegible] ipsa cum filius gratiam impetrat / ideo dicitur [illegible] / [illegible] victoriam [illegible] obtinet victoriam / [illegible] tu nos ab hoste protege in hora mortis suscipe. Tercio [illegible] salutem dicens [illegible] Maria.

Cum inducerent puerum ihesum etc. sup. [illegible] quibus [illegible] tria [illegible] Symeon portabat puerum 1° / Unde dicitur Senex puerum portabat / ihesus in oblatione et Maria in purgatione. Circa primum nota in glosa [illegible] quinque portabatur [illegible] qui [illegible] qui [illegible] Tale portabat apostolus qui dicebat ad 2° Galath. 6°. Ego enim stigmata domini mei ihesu xpi in corpore meo porto. Et ibidem. Qui autem xpi sunt carnem suam crucifixerunt

habet operacionem continuam qui possideat(?)

cum viciis et concupiscenciis.
Galatas v°. Secundum exemplum castra(?)
in presencia eius portantes simpliciter(?)
Christi sunt afflictiones quas pati-
untur propter Christum que a [illegible] tibus imp-
[illegible] reputatur. 2° portatur ab hiis
qui signatur per Joseph qui augmentum
interpretatur et tales ab adolescencia
incipiunt et usque in finem non deficiunt
sicut b. Nicolaus Wenceslaus Vitus
et ceteri plurimi. Unde Trenorum 3°
Bonum est viro cum portaverit iugum
ab adolescencia sua. Tales enim
non recedunt retro ut frigidi sed
persistunt ut calidi. Apocalypsis 3° Utinam
frigidus esses aut calidus. 3°
portatur ab illis qui habent in adversis
longanimitatem et perseveranciam qui
signantur per Symeonem iustum qui habuit
longanimitatem et perseveranciam in
expectando Christum. Unde Luce 2°
[illegible] Symeonis cum et porta
illam scilicet dimidiam sapienciam. Secundum
subiciunt eos qui sciunt alios in-
ducere ad [illegible]. Secundum subiciunt
dignitates qui aliqualiter et medica
habent quasi paciam(?). Secundum totam
manum qui sunt pacientes in penis
tribulacionibus. Secundum subiciunt
Symeonem(?) qui portat in omnibus tribu-
lacionibus et penis. Quarta portatur
ab illis qui habent puritatem et mundi-
ciam et castitatem qui signatur per
Annam que mundiciam et continenciam
servavit portavit eum Christum. Qui habent
mundiciam cordis et corporis. Corinthiorum
Glorificate et portate Deum in corpore
vestro qui habent puritatem mentis et cor-
poris ut sponsa invitat sponsum
dicens Dilectus meus [illegible]. 2° in
hac purificacione(?) fuit [illegible] cum
oblacione quam obtulerunt ipsi duo
et par turturum aut duos pull-
os columbarum. Non enim obtulerunt

Luce 2° post(?)

Ideo hanc in manibus pie candelam porto magis(?)
tempore [illegible] dignam veram
[illegible] ad signum divinitatem

agnum propter paupertatem. Voluntatem(?)
ut alias causas [illegible] in [illegible]
dixit par turturum aut duos pu-
llos columbarum. Per spiritualiter quis(?)
et nos debemus offerre turtures et
pullos columbarum. Unde ante(?)
in precedenti sermone. Ibi Secundum
Bedam in Omelia. Ubi dicit
Columba simplicitatem turtur
castitatem designat. Tercio in hac 3°
purificacione(?) fuit Maria cum
purificacione que purificat non
indigebat quia tota purissima
erat, iuxta illud Canticorum 4°
Tota pulcra es amica mea et
macula non est in te. Ipsa enim
fuit pulcra quia in utero erat
sanctificata, secundum illud Psalmo Sanctificavit
Dominus tabernaculum suum. Fuit et(?)
tota pulcra quia omnibus virtuti-
bus et gracia illustrata. Fuit amica
Dei quia a Dei filio adamata.
Fuit sine macula quia ab omni peccato
immunis effecta. Nos autem non
sumus pulcri quia multis peccatis
deformitatibus deformati, nec
sumus tam pulcri quia multis
defectibus denudati, nec sine
macula quia multis venialibus
peccatis sumus respersi, nec sumus certi
an simus Dei amici quia nescimus
utrum odio an amore digni sumus.
[illegible] quod purificari
possimus, induitur [illegible] candela in manibus portata
Candela enim in se habet tria videlicet
flammam lumen et ceram. Per flammam
fidem, per lumen opera bona,
per ceram corpus bonum designatur.
Sine quibus nemo salvari potest.
Per flammam intelligo [illegible]
[illegible] fidem catholicam que
ut [illegible]. De invencione crucis(?)
[illegible] spiritus in publica [illegible]
[illegible] [illegible] stultos. [illegible]
[illegible] dicit Dominus Matthei 5° videant

ipsa vita bona et glorificat
patrem verum qui in celis est

Nuptie facte sunt in chana
galylee Iohannis ii° Refert
Beda quod beatus Augustinus
tria documenta didicit ab Ambrosio
primo ne alicui suaderet militare
ne forte opprimat pauperes et viduas
quorum defensores debent esse
sed heu sunt exactores Ieronimus
super epistola ... dominici cui
inventi qui sunt pauperes opprimunt
aut cogunt quia oppressio pauperis
est oppressio creatoris iuxta illud
est Quod uni ex minimis meis
fecistis michi fecistis Et ne sibi petenti
uxorem macularet peteret etiam
celeas in officio uxoris dicas ubi
tra adeunt te deus et Iacobum
docuerit ne alicui conviviari
suadeat ne forte temperantie modum
perdat et vbi loquatur de fabula
Papie Gregorius Noli esse in conviviis
potatorum nec in comessationibus earum
qui adversantur quoniam glossa: id est
qui vicissim vicia praviora ducunt
pocula Sancto Augustino habuit sobrios
vere christianos toto vita sua
Nuptias tamen dum asserunt
vera vita habent uxorem indigere
nam necesse esse sibi Et quia
a malo ad bonum inclinare debemus
ideo Christus in ista hodierna
ammonet nos dominus habentes
donationes vel gratias que data
cum nobis differt Item docuit
ne alicui uxorem petat ne
forte pluribus maledicat qui
petit sibi semper quia par est cum domino
dei ubi bene cohabitat Papie cui
lucet sapiens est cum vita nostra et
ne sibi qui malam ducat Item
Conmorari vellem draconi et
leoni plusquam mulieri nequam Item
multe sunt que habent nam illius

pueros dicti Scholastici Scolastici qui
non potest esse ex illis quam hic perire
vos volueritis Item mala multa quod
cum verberent semper mala erit
Item multi defectus habent in uxore
ideo diligenter attendatur prius et cum
quod tractat de nuptiis quod ut intelligere
valeamus ex glosarum vigore explanemus
In illo tempore id est in sexto anno post
baptismum Christi cum ihesus erat annorum xxxi
nuptie facte sunt in chana galylee
et erat mater ihesu ibi Vocatus autem
ihesus et discipuli ad nuptias Glossa
venit tamquam qui vere sit invitatus
dicentes cum in galylea notus erat dominus
vocant eum ad nuptias non tamquam
magnificum aliquem sed simpliciter tamquam
notum Sicut eius matrem vocaverant
ita et filium vocatus autem accedit Item
cum non dedignatus est formam servi
accipere neque dedignatur esse Ambrosius
hic supernus cum filius est humilis deus
iustitie sit Similiter hic qui desponsat
vera admitti imperatoris regni
celestis sed prius hic malam id est amaritudinem
prius exceptus suis in mente
et tempore ihesum in corde diligere ...
et devota recordatione et discipulos
id est pauperes in elemosinarum largitione
beatus ille servus quem dominus ita invenerit
facientem ille vero qui hic
contempsit malam id est amaritudinem
prius et ihesum id est dilectionem dei et discipulos
id est pauperes omnino non habebit
malam in agone mortis adiuvantem
nec ihesum salvantem nec discipulos id est
pauperes intercessores Glossa Deficiente
vino dicit mater ihesu ad eum vinum
non habent Beda Discumbente domino
ad nuptias vinum deficit ut vino
meliori per ipsum facto manifestaretur
gloria dei latentis in homine Crisostomus dicit
cum epule venit invenit in mente
mater magnum quod ymaginari deficis
neque cum autem invitatus ceterat

Hoc enim fuit inicium signorum sed
revelari incipiebat / Vinum autem ca
ret vinis nuptiarum ita consumabatur
Unde non dissimulabat ei mater talem
quod dico quia non audiuit quod Johannes
ei testimonium exhibebat et quod ea disci
pulos habebat de aliquo confidenter
rogat / Ex quo debemus capere argumentum
quod hec eadem mater non cessat in celo
exponere nostras necessitates et eadem filio
impetrare vinum compunctionis penitenti
bus / consolacionem tribulantibus Ex 2o pone
responsio Dicit ei ihesus Quid michi
et tibi mulier nondum enim venit hora
mea Quod dupliciter exponitur 2m quod
augustinus dicit Hic miraculum quod facturus
sum 2m divinitatem fiet sed non secundum huma
nitatem quam habeo a te quasi diceret / quando me
facit miraculum scilicet mea divinitas
sed non tua humanitas 2m crisostomum sic
Quid michi et tibi mulier id est ad te non
pertinet ut rogares sed cum tempus sus
pecta miracula que facio / Ab hoc enim
qui indiget rogari oportet non a
liis Nondum venit hora mea id est non
dum sunt cognite hominibus quod sed / nec
sciunt quod defecit vinum / sine eos hoc
primo sentire Qui enim necessitatem non
senserit nec beneficii magnitudinem
suscipiet Ex 2o quod Quid bonus
et tam dulcis filius sic videtur
matri dulcissime quasi improbavit(?)
contra maternam pietatem / Dicendum quod fecit
hoc propter tria / Primo ne crederetur
hoc miraculum amore adiutorem(?) quod dederunt(?)
dit aliis propter dei amicitiam puros divini
te / 2o ne crederetur ad impetrandum mater
facere miracula que expediunt ostendere
persuadet / 3o ut sic unius paciencia
probaretur que ipsi mittebatur reprehensa
ex verbis ihesu Ex 2o Dicit mater eius
ministris Quodcumque dixerit vobis
facite / Licet enim ipsa non haberet respon
sionem de faciendo miraculo ex expe
rientia sua non desistit sciens quod a
filio diligi cuiusque petimus prestat / nobis

Sextum dans magis de prima vina de
spacius Ubi notandum quod quatuor vicibus
locuta beata virgo fuisse dicitur / Et semper
adest libet ubicumque primus locus fuit
thalamus in quo locuta est cum angelo
ad quam locucionem secutum est illud
summum miraculum scilicet quod dei filius factus
est homo / Secundus locus fuit domus za
charie in qua salutavit Elyzabeth
et secutum est miraculum quod infans ex
ultavit in utero matris sue et Elyza
beth repleta est spiritu sancto / Tercius locus
est templum salomonis / cum invenit filium
inter doctores cui dixit fili quid
fecisti nobis / secundum hoc luce 2o
Et secutum est miraculum quod filius dei
subditus est matri et Joseph /
Quartus locus fuit domus nupciarum
in qua dixit Vinum non habent et post
tum est miraculum quia aqua muta
ta est in vinum Allegorie Hec verba
sunt dei dicenda cum angelis id est cum
sacerdote in confessione confitendo / cum
Elyzabeth id est cum infirmis et tribula
tis exhibendo eis consolacionem spiri
tus / cum ihesu in oratione et dulci
ssime mortis eius assidua medi
tacione / cum ministris id est cum viris
religiosis et sanctis de intellectu sacre
scripture et de salute tractare
Ex 2o Erant ibi lapidee ydrie
sex posite secundum purificacionem iudeorum
capientes singule metretas binas
vel ternas Beda ydrie vocantur
vasa aquarum receptiva parata ex
eo cum aqua ydor dicitur / Hec autem
ibi erant 2m purificacionem iudeorum
quod secundum dicit Alquinus inter alias
phariseorum tradiciones eciam hoc observa
bant ut crebro se lavarent Nota
quod vasa ad purificacionem parata nobis
aliquid signat / deus enim ad emunda
cionem animarum nostrarum reliquit nobis
sex purgatoria culparum nostrarum / que
habere debet quilibet parvus ut mun
dus et lotus in hac mundo vivat
discedat a malo et addiscat veniat

2o no

secutum fuit miraculum

nota

que sunt hec: cordis contricio, con-
fessio assidua et devota oris, ele-
mosina, ieiunium devota. Ubi dici-
tur: Dicit eis scilicet ministris
Ihesus: Implete ydrias aqua. Et
impleverunt eas usque ad summum.
Hic querit Crisostomus quare ante-
quam implessent ydrias aqua non fecit
per se vinum, quod esset multo mirabilius quod
aliud ex substantia in qualitatem aliam
transmutare et ipsam substantiam ex nichilo
facere, quod quidem est mirabilius. Et
solvens dicit quia non ita viderentur
credibilia multis. Propterea multorum
miraculorum magnitudine abstinet,
volens magis credibilia esse hec que
faciebat. Consequenter Christus publi-
cat miraculum quod fecerat mutando
aquam in vinum. Et tercio debuit hoc
probari. Igitur dicit textus: Et dicit eis
scilicet ministris Ihesus: Haurite
nunc et ferte architriclino. Ar-
chitriclinus: triclinium est ordo trium lecto-
rum cum lecto sit. Unde archi-
triclinus princeps triclinii, id est primus
inter convivas qui more antiquo
in lectis discumbebant. Crisostomus:
Iussit eum Ihesus dare architriclino
quia erat sobrius et poterat discer-
nere bonitatem vini. Unde sequitur:
Ut autem gustavit architriclinus
aquam vinum factam et non sciebat
unde esset, ministri autem sciebant
qui haurierant ad supplendum vini
defectum, vocat sponsum architriclinus,
scilicet ad arguendum eum. Et dicit ei:
Omnis homo primum bonum vinum ponit,
id est in principio bonum vinum ponit,
id est apponit suis convivis, quia tunc
sensus eorum est vivax et potest conside-
rare vini bonitatem. Et cum
inebriati fuerint, tunc id quod deterius
est, scilicet apponit suis convivantibus,
quia tunc nesciunt discernere inter
bonum et malum. Tu autem servasti
vinum bonum usque adhuc: quasi diceret,
Nota imprudenter fecisti. Ubi notandum

quod cum ministri abstulissent vinum archi-
triclino et gustasset ipsum et vidisset
quia optimum vinum esset, sciendum cum
dicit Crisostomus: Consuetudinem fecit Christus,
fecit ea meliora quam natura.
Et cum nesciret unde esset, vocavit
sponsum ut eum gustaret, et postea eos
vocavit ministros qui sibi vinum pre-
standebant, ut dicerent illi ubi inve-
nissent. Et ut sic, ut dicit Crisostomus,
aqua vinum facta ministros testes ha-
beret, architriclinum et sponsum. Et
nota quod sic antiquitus habebant: prius bo-
nis vinis utebantur et postea deteri-
ori, ut hic dicitur. Sed et spiritualiter
exponendo faciunt peccatores hodie,
qui in principio in hac vita utuntur
bono vino, id est consolacionibus, delecta-
cionibus huius mundi, que videntur eis
bone et dulces. Et hoc ideo quia
prosperitatem habent in temporalibus, et postea bi-
bent deterius in futuro, ut habetur
Luce xvi de divite epulone qui
cottidie splendide epulabatur delec-
tacionibus huius mundi, et iam bibit
quod est deterius in inferno, cupiens
guttam minimam Lazari aque, cum
tum michi non fecit. Sequitur: Hoc fecit
Ihesus inicium signorum in Chana Galilee. Augustinus
loquens de hoc miraculo dicit: Hoc
autem miraculum domini quod vinum de aqua
fecit non est mirum eis qui noverunt
quod deus fecit. Ipse enim fecit vinum
in ydriis qui omni anno hoc fecit
in vitibus, sed hoc assiduitate ami-
sit admiracionem, et istud insolitum
habet admiracionem. Et manifestavit
gloriam suam. Alquinus: quod ipse est rex
glorie qui sciendo dum elementa mu-
tabat. Et crediderunt in eum disci-
puli eius. Et notandum quod isti duo …
dicuntur fuisse discipuli Christi, non quod
erant discipuli, sed solum vocati ad
noticiam et familiaritatem eius,
tum viso miraculo statim crediderunt

mecum scilicet quod esset ihesus filius dei / quo
angustiam multorum ducia quia tot mi-
rabilia / tot doctrinas / tot bonitates
xpi sepius audiunt sed tamen nimis aut
male credunt / de quibus dicitur ~~[illegible]~~
~~dicunt~~ luce xiij O stulti et tardi
ad credendum / qui parte credit non solum
apertis abstinet / sed deo fruit et in
prima vite studet ut possit venire
ad nuncias regni celestis Dnica

Cum descendisset ihesus de monte
secute sunt eum turbe multe quia mus
omne quod est in mundo aut est concu-
piscencia carnis aut oculorum vel superbia
vite Jacobi v° hijs tribus peccatis totus
mundus est plenus Jo v° Quidam totus
in maligno positus est / In malo igitur
concupiscentia carnis Augustinus de vitanda
familiaritate extraneorum mulierum dicit
Concupiscentia iniquitas et concupiscentia lugenda pius
tas ut animas quas xpus sanguine suo re-
demit / luxuriosus propter unius momenti
delectacionem libidinis vendat quod peccatum
extinguitur cum castitate / hoc munus
spaliter a deo datur Sapientie viij° quia
non possum esse continens nisi deus det
ut ego illam assequatur deo plus accede
cum angelis adorarum cum in extasi habi-
cius dicentes / Adorate deum omnes
angeli eius / Secundum peccatum est mali-
Augustinus / Avaricia semper cupit / nunquam
saturatur ut deum timet / nec honorem
veretur nec patri parcit nec matrem agnoscit
nec amicum fidem servat / hoc extinguitur
cum contemptu sicut fecerunt sancti
ut lucet actorum iiij Apostolus tamquam
nichil habentes et omnia possidentes / mal
sunt plurimis sapientes et alios despice-
rent Ideo Apostolus amonet nos dicens
Nolite esse sapientes apud vosmet
ipsos nulli malum pro malo reddentes
Tertium peccatum est superbia vite quod aliquis
nocet et exurit omnes ideo dampnati
sunt dicere illud sapientie v° Quid nobis
profuit superbia vite aut iactancia di-
viciarum nobis quid contulit transierunt
omnia tamquam umbra et tamquam navis

que pertransit fluctuacionem aquarum
que cum preterit non potest inveniri
vestigia eius Sed extinguitur
cum humilitate Beda humilitas est
virtus qua homo verissima cogni-
cione sui ipsius vilescit ipse sibi
Et propter humilitatem mundatus est
leprosus curatusque est servus centurionis
de quibus miraculis hodie dicit
ewangelium / Sed nota / primo duo predica-
tores ihesus et iohannes / Arguebat
iohannes baptista propter herodiam propter quod
incarceraverat eum herodes Sed
audiens ihesus reliquit iudeam et
abijt iterum in galileam et habitavit
in capharnaum in finibus zabulon
et neptalim apud predicare di-
cens penitenciam agite / Et vocavit
ad se xij discipulos quos docuit
in monte dicens / Beati pauperes spiritu
et precepit eis ut predicarent et
dedit eis potestatem eiciendi spiritus
inmundos / Cum autem descendisset
de monte curavit leprosum quem
misit sacerdotibus Cum descen- [sidenote: secute sunt eum turbe multe]
disset de monte ihesus et in monte
cum docuit apostolos in vallem autem
descendit ut doceret turbas et
sanaret infirmos Ideo quod non plura
sunt propter quandam edificacionem monu-
bantur ad faciendum miracula disci-
pulis autem tamquam perfectioribus et
non gravatis onere peccatorum sermonem
fecit in monte / turbis autem imperfectis
et gravatis onere peccatorum in valle
predicavit / Sed quas sarcina de-
primit delictorum ad sublimiora subl-
limia scandere non valent sicut
dicit Gregorius Erasmus de incarnatione
sunt predicatoribus ut in predicacione
sua habeant sermonem temperatum
et sicut viderint unumquemque
capere posse ita verbum dei annunc-
ient / Ascendit enim in montem
doctores cum perfectioribus excellen-
cia precepta sudant / Descendunt vero
cum infirmioribus levia demon-
strant / Et ecce leprosus veniens

Crisostomus

adorabat enim. Intellectus autem
qui in monte non ascenderant. ecce
leprosus infirmum ascendere non valebat
quasi peccatorum baiulans pondus. Hec
via enim est peccati nostrorum ... magister
dominus de altitudine celi quasi de excelso
monte descendit ut lepram pec-
catorum nostrorum mundaret. Unde
Crisostomus. Pro autem confessa est fides
et confessio. Unde leprosus fidei opus
adorans implevit. Sed opus con-
fessionis in verbis complevit dicens
Si vis potes me mundare. Dicit
quidem Tu qui per Naaman principem
Syrie per Heliseum prophetam in Iordane
infectum lepra mundasti et me
si vis potes me mundare cum potestate
infirmitate laborantem. Quia domine
cuncta facta sunt voluntate tua.
Opus est et opera tue voluntati obe-
diunt. Crisostomus. Non dixit si roga-
veris deum neque si oraveris
sed si vis potes me mundare neque
dixit domine munda me sed ei totum
commendat et dominum dominum facit et
potestatem omnium ei tribuit et ita
spirituali medico spiritualem afferebat
mercedem. Nam sicut medici
pecuniis ita iste orationibus placatur.
Nichil enim dignius offerimus deo
quam orationem fidelem et mundam.
Sequitur. Et extendens Iesus manum
suam tetigit eum dicens Volo
mundare. Et debet legi Crisostomus
ut hic volo per se sit posita ac si dicat
et hic mundare et est secunda persona
imperativi ubi passivi ita ut dominus
petitioni leprosi videat. Dixerat
enim si vis. Unde inde dominus
volo. Dixerat ille potes me mun-
dare. Respondit dominus mundare id est esto
mundus. Quod dicit Crisostomus.
Confiteris consistere quod ego pos-
sum et si volo sit voluntatem
si peccatum confiteris magnifice
credis magnifice et mundaberis
plenissime confiteris et plenissime
letificaberis non dubitasti

credere non tardabo sanare. Non
distulisti confessionem non differam
te mundare. Et ut magnam
gratiam tibi ostendam magnum adiungo
preconii auxilium. Et confestim
mundata est lepra eius. Et non dum
Crisostomus quod per naturam dominus
in quo ... discipulos suos docuit
sanans lepram et miraculum
fecit. Nec forte apud se cogitans
diceret aliquis Verba quidem sunt magna
et terribilia sed opera nulla. Dicere
quidem non est mirum sed facere.
militum ... invadunt ipsum ut ...
vationis illius miraculum ...
verbis auctoritatem ... et ut in
verbis miraculis mirabilior erit in
opere. Et ait illi Iesus Vide nemini
dixeris. Crisostomus. Curans eum corporaliter
nulli dicere iubet docens nos dili-
gere ostentationem et honorem mundanum.
Sed vade et ostende te sacerdotibus.
Beda. Mittit enim ad sacerdotes propter
humilitatem ut sacerdotibus deferre
videatur. Deinde ut mundatum
videntes leprosum si crederent salva-
tori salvarentur. Si non crederent
inexcusabiles fierent. Et simul ne quod
persepe criminabantur legem
infringere videretur. Beda. In lege erat
preceptum ut qui mundati fuerant
a lepra afferrent sacerdotibus munera.
Unde sequitur. Et offer munus quod precepit
Moyses in testimonium illis. Crisostomus. Non
sic intelligas quod hec Moyses precepit
in testimonium illis. Sed providens Christus eos
nichil profecturos non dixit
in emendationem eorum sed in testimonium in ac-
cusationem et attestationem quam quecumque
a me facienda erant facta sunt et licet
eos non emendavi non tamen
dimisi que facere oportebat. Illi autem
in propria manserunt malicia. Non autem dixit
munus quod ego precipio sed quod Moyses
precepit ut interim mittat ad legem et in-
gratorum ora obstruat ut eum non
dicant quod sacerdotum gloriam rapuit

operis quod ipse implevit probacio autem
illis congruit corporaliter loquendo secundum R-
migium per leprosum designatur peccator
narum peccatum culpam immundam et validam
facit qui ante Christum procidit cum de-
pressionis pectus confunditur et debet
conteri et remedium penitencie postulare
sicud fecit leprosus. Extendit autem
dominus manum statim cum auxilium divine
miseracionis impendit et statim conse-
quitur remissionem peccatorum nec debet ecclesie
reconciliari nisi iudicio sacerdotis. Et
talis mundacio potest fieri quinque modis
corporaliter. Primus per ablucionem sicud patet
in libro Regum capitulo v° in Naaman prin-
cipe Syrie qui mundatus est per lavacionem
septies in Iordane ex mandato prophete
Elizei quod fit post effusionem lacrimarum.
Ps.: Lavabo per singulas noctes lectum
meum stratum meum lacrimis meis ri-
gabo. Secundo fit per oracionem sicud patet de x
leprosis Luce xvii° Et similiter dominus dixit
Ite et ostendite vos sacerdotibus et eundo
mundati sunt. Et post confessionem. Ps.: Re-
tribuet in iusticia mea dominus. Tercio
per separacionem sicud patet Numeri xii° in Maria
sorore Moysi que septem diebus separata
fuit a castris hominum et post excommuni-
cacionem que administrata tamen debet
esse medicinalis sicud dicitur Capitulo de sen-
tencia que amplius excommunicavit.
Quarto per inclusionem sicud patet Exodi iiii°
in manu Moysi que de sinu extracta
leprosa fuit. Sed in sinum reducta sanata
fuit. Sic multi qui in seculo erant sparsi
leprosi mundantur per conversacionem bonorum claus-
tri. Ps.: Cum sancto sanctus eris. Quinto per
tactum sicud patet in Evangelio Matthei viii° quod
quidem fuit duplex scilicet corporalis et spiritualis.
Corporalis eius fuit valde virtuosus et
medicinalis Luce vi° Omnis turba que-
rebat eum tangere quia virtus exi-
bat de eo. Spiritualis quando dominus salubre
preceptum sibi infudit ut sanitatem
corporis et anime impetraret. Ultimo
peccator facit etc. Cum autem introisset
Capharnaum accessit ad eum centurio
rogans et dicens Domine puer meus
iacet in domo paraliticus et male
torquetur. Ubi dicit centurione dicat
Orig.: Accessit alienigena gene-
racione sed domesticus corde. Alie-
nus nacione sed proximus fide. Princeps
militum sed socius angelorum. Accessit
autem rogans reverenter et rogans
humiliter et dicens fideliter Domine qui
prius satis patenter in eius dictione
cuncta sunt aperta sanitas et infirmi-
tas mea et vita. Ieron.: Videns autem
dominus centurionis fidem humilitatem
et prudenciam statim se iturum et
sanaturum promittit dicens Et ait
illi Ihesus Veniam et curabo eum. Sci-
ebat autem dominus ut distinctius centu-
rionis humilitatem prudenciam et
virtutem nisi ipse dixisset veniam
et curabo eum nunquam iste respondisset
Domine non sum dignus. Secundum quod per
eius preces ibat ideo ire promisit ut nos
doceat non colere magnos et contem-
pnere mediocres sed pauperes et divites
similiter honorare. Unde Crisostomus in Opere
Imperfecto nostra [...] retunditur quia in
hominibus non naturam qua ad ymaginem
dei facti sunt sed divicias honoramus
et loquitur quia Christus non noluit adspicere
dignitatem et non despiciens regulum etc.
Et respondens centurio ait ille Domine
non sum dignus ut intres sub tectum
meum sed tantum dic verbo et sanabitur
puer meus. Hic videtur magnitudo fidei
et humilitas centurionis nobis in ipso
manifestavit. Ambrosius dicit si in dignum
prestitit se dignum non in eius pectus
sed in eius corde Christus intravit. Unde
eum hic dicit tu tanta fide et humilitate
nisi illum quem timebat intrare in
domum suam corde suo gestant etiam
non erit magna felicitas si Ihesus
intraret in pectus eius et non esset
in pectore eius. Ecce hic dicto confunditur
nostra stulticia qui volumus ut Christus
intraret in cor nostrum sed nolumus separari
peccatum et ego sum homo et ita nature
fragilis. Orig.: Homo vanitati similis
factus est sub potestate constitutus scilicet

in regno celorum
Sed Abraham Ysaac et Iacob quia fuit illis specialis
promissio de terra promissionis que signat in regno celorum [illegible] de semine
eorum [illegible] Abraham celi [illegible] in regno
celorum [illegible] et Abraham [illegible] nationes
que crediderunt in Christum filium [illegible]

Centuriona: Habeo sub me milites et
ita sertunc mutabiles quod Dominus non
potest me mutare. Et dico huic
Vade et vadit. Quoniam adiungat
implendum in absentia. Et alii
et [illegible] confirmatio id est alii
Veni et venit. Quando ad officium
implendum in presentia. Et servo
meo Fac hoc et facit. Volens
ex hoc concludere quod si ad iussum eius
unus vadit scilicet [illegible] sicut miles
et alius venit et servus suus facit
quod iubet, tu multo plus scilicet Christus Dominus
vide de [illegible] dicat infirmitati vadat et sani-
tati veni et veniat. Audiens
autem Iesus scilicet quod centurio [illegible]
verba tanta [illegible]
et spiritibus scilicet [illegible] [illegible] maiestatem miratus est
id est admirantibus se hunc [illegible]
sequentibus se dixit fidem centu-
rionis approbando et in exemplum nobis
proponendo Amen dico vobis
non inveni tantam fidem id est
tantum fidei [illegible]
Israel id est in populo israelitico. Et ex
hoc [illegible] occasione accepta de
[illegible] illius [illegible]
filiis et [illegible] dicens
Dico autem vobis quod multi ab oriente
et occidente id est [illegible] mundi parte
[illegible] venient scilicet ad fidem [illegible]
[illegible] filii tui de longe
venient et recumbent id est [illegible]
requiescent. Filii autem regni id est Iudei
eicientur in tenebras exteri-
ores id est in [illegible]
ibi erit fletus et stridor dentium
Iob xxxiiii° Transibunt ab aquis
nimium ad calorem nimium
Et dixit Iesus centurioni vade
id est [illegible]. Et sicut
credidisti fiat tibi [illegible] nunc
[illegible] tibi. Et quia
centurio habuit fidem quod [illegible]
posset [illegible] sanare in absen-
tia [illegible] sanatus est puer
[illegible] Vide [illegible] ex [illegible]
in [illegible] Et sanatus est puer ex
illa hora [illegible]

[illegible] nunc cum solum timere sed
inopinate. Et in montis [illegible] hoc
facere [illegible] turbabat. Et non
fuit mirum quia [illegible] fiat
creavit [illegible]. Et sicut
dixit [illegible] ita dicit
[illegible] multa
dimittit

Ascendente Iesu in naviculam
secuti sunt eum discipuli eius.
Matthei viii° Marci iiii° Luce viii°
Theophilus dicit in libro [illegible]
si [illegible] vestiebant [illegible]
[illegible]. Et nunc [illegible]
est [illegible] templi [illegible]
penetrabilem reddit visum [illegible]
[illegible] Deus qui ita lucidus
fuit quod [illegible] claritate videri non
potuit. [illegible] cum videbit me
homo et vivet. [illegible] ut fieret
visibilis [illegible] id est humanitatis
[illegible] in pluvia [illegible]
[illegible]
[illegible] corpore fuit
[illegible] ut nobis [illegible]
fieret [illegible] beneficiis [illegible]
[illegible]
[illegible] que [illegible]
Et hoc [illegible] nos hodie [illegible]
[illegible] ut in angelis [illegible]
[illegible] angelis [illegible]
[illegible] terra [illegible] fuit
[illegible] stabant [illegible]
videbant. Tandem venit quidam magnus
et fecit unum speculum quod qui illud
inspiciebat videbat [illegible]
intelligere [illegible] quis [illegible] ad
venire [illegible] stabant. Tandem
venit magnus id est Deus et fecit nobis
speculum cum misit filium suum qui fuit
Deus et homo [illegible] natus [illegible]
et totus mundus [illegible] (p'a)
vobis gaudium magnum. Et hoc fecit
[illegible] dilectione qua erga
nos [illegible] apostolus in hodierna
epistola nos incitat dicens. Nemini
quicquam debeatis nisi ut invicem (2a)

diligatis / qui enim diligit proximum
legem adimplet. Item virgilius
fecit speculum in quo Romani causa
custodia paganorum cognoscebant
et semper caute vitabant. Quod fractum
fuit ex supervenientium cuiusdam gentilis
[illegible] illud speculum intellige Christum qui fuit
tale speculum in quo potuit cognosce-
re custodia dyaboli id est demonum quilibet
peccator suum et illud speculum fractum
est ex superventione demonum. Est in sua
passione in qua generalis primam
assumpsit. Cum ascendit in naviculam
id est crucem suam / de qua naviculam
[illegible] in tractat. Eum que intelliga
passimus. Vide sermonem magistri salomonis
super postillam id est primo anno predicacionis
que incepit a deo venies [illegible]
ego sequar te Domini dominus. Unde
sancti et volentes velut nolentes
filius aut servus [illegible] ut super magistro heres
ego adulterum non diuertit. Sequere
me. Et ille dimitte me primo ire
quere. Domini dominus dimitte ut mor-
tui sepeliant mortuos suos. Et inter
alius sequar te. Sed dimitte
me renunciare hiis qui domi sunt.
Domini dominus nemo mittens manum ad ara-
trum et aspiciens retro / aptus est
regno dei. Et tunc ascendente ihesu in
naviculam / unde cum legitur ascendisse
navem mercatorum vel piratorum [illegible] pis-
catorum. Et ideo dicit naviculam non
navem magnam / sed parvam / in signum
humilitatis sue qua elegit veniens
in mundum / parvam civitatem in qua nasceretur
/ parvum locum in stabulo / parvam societa-
tem discipulorum / parvam naviculam in qua
portaretur / parvam congregationem mulierum
et dierum de qua plangitur. Simile
et tu sic parva de te sentias et humi-
litatem diligas. Nota quod in quadru-
plex reperitur navicule quibus homines ascendit.
1a Prima littera virgo maria causa assumen-
dus. Unde Salomon facta est quasi na-
vis institoris portans de longe
panem suum / et in hac nullus unquam
est ventus / quod nullus nascitur de virgine
nisi solus Christus qui navigat navicule
2a in corporibus in desiderius [illegible]. Secunda na-
vis est ecclesia / de qua habetur deinde
ascendente illo in naviculam etc.
Secunda. Et dominus mira fecit in
terra tamen sumit ad mare ut ibi faceret
mirabiliora / ut ostenderet se credent-
dominum terre et maris. Unde habetur quod est duo animal usque ad
sentiunt sicut cum discipuli eius
/ secundum quod quassatur ventus id est
tribulacionibus et persecutionibus in-
fidelium / Similiter per hunc na-
vicule intelligitur fides per ultra
bona opera que delectatur quia
fides sine operibus mortua est. Unde Jacobus. Fides sine
operibus mortua est. Tertia figuratur
navis in qua pedes consultum
intelligitur timor. Unde Salomon.
Nisi te in timore domini tenueris
cito domus tua id est navis subvertetur.
3a Tertia navis est status fidelis
anima virtutibus boni habens. Sapientia dicit
Salomon. Anima iusti est sedes sapie-
ntie / in qua ipse deus quiescit.
Spiritum suum Ysaie. Super quem
requiescet spiritus meus nisi super humi-
lem et trementem sermones meos.
/ Unde etiam in mari naviculam
4a descenderit. Quarta navicula est
crux Christi / de qua dominus Mathei xii. Nunc
iudicium est mundi nunc princeps
huius mundi eicietur foras / et ista
ascendit pro nobis peccatoribus ut nos
ascendamus naviculam crucis quia
peccatis mortui. Apostolus. Qui autem sunt
Christi carnem suam crucifixerunt / non in recolles
sed firmi et stabiles in fide Christi
et sicut sunt multi qui non tam gau-
dent eius reparacione sed magis
penitentiam eius imitantur. Et
hoc modo in diluvio factum est in
mari. Sequitur et ecce motus ingens fa-
ctus est in mari. Sed nunc in impia
[illegible] id est motus. Secundum rem quibus [illegible]
mare / fecit enim Christus contrarium
tempestatem creditorum [illegible]
/ ita ut navicula operiretur fluc-
tibus id est quasi fluctibus. Et non
dicit opprimentur non submergetur
/ quia navicula [illegible] contra [illegible] sed sub-
mergi non potest. Virgilius [illegible]

Erit aut(em) illis ventus dur(us) ... venti q(ui) c(on)tra navigantes ... libido carnis q(ue) vicit p(re)delectacio(n)e(m) ... c(on)tra castitati / Et ibi vicit ad rege(m) [illegible] / Salo(mon)e(m) sapie(n)tissi(mu)m et Sampsone fortissi(mu)m / De h(oc) ... Adducit d(omi)n(u)s ventu(m) urente(m) et siccabit venas eius ... vetus est ... Dara naq(ue) fram(en)s inst(ar) vita ho(min)is ... et adicia(m) ... ubi cu(m) est s(an)ctitas ... illi q(ue) sit cu(m) d(omi)n(u)s ... sit passi / Danielis ... cordis ... madide va(n)e glorie ... ib(us) ... ut(er) ... in u(ir)tu(te) ... in co(n)templacio(n)e / s(ed) ... vel negare ...

... Danielem fecit, tunc mare / commovit ventos / concitavit fluctus. Cur hec fecit / respondet dicens / ut discipulos mitteret in timorem et sui auxilium postularent / magis patienter postulantibus manifestaret. Deinde ille non dormiebat q(uia) in eis uti ... timorem causabat. Ipso eum dormiente non credebat posse salvari. Ideo / Est non miranda et stupenda res. Qui numq(uam) dormitat dormire d(icitu)r / dormiebat quidem corpore / sed vigilabat deitate / demonstrans q(uod) verum portabat corpus et corruptibile induerat. Deinde

Et accesserunt s(cilicet) non tantum passibus corporis / quantum affectibus mentis et suscitaverunt eum dicentes. S(ecundu)m illud ps(alm)i. Exurge quare obdormis d(omi)ne. Qui parvus es / salva nos perimus. Ideo / Tanto autem motu fuerunt discipuli Christi et parentes alienati / ut invenerint in eo ut non magistro ac ... s(ed) tribulati suscitaverunt eum. Nota. Ideo primum isti in hoc mundo / ut ipsi clamant clamatores expanduntur / exauditi glorificant deum. Ubi nota quod tria genera hominum solent clamare ad deum / Primo illi qui in aliqua angustia sunt constituti / sed ... nia / quae in ... esset ad mortem unus iusti / clamavit et d(omi)n(u)s misit Danielem ... ut liberaret eam a morte ... abi[illegible] ... Ad deum cum tribularer clamavi / Secundo clamare solent periclitantes in mari vel in aquis ne pereant ut contingit eis ut fecerunt apostoli dicentes / D(omi)ne salva nos perimus. Sed quia nulli in mari huius mundi periclitantur et magis isto tempore ... aliis ... nunc ... in luxuria / alii in gula / alii in superbia etc. Et nullus nunc ... ut aliter ... clamavit dicens salva nos ne pereamus. Tertio solent clamare pauperes famis ...

... illi / ut faciunt. Iste clamor signatus est in clamore Iudeorum ... in deserto et aqua ... Deinde ... Domine ... audi clamorem ... tui appareat fons aque vive. Et tunc apparuit eis d(omi)n(u)s ... in petra et liberavit ipsos et ... corporis ... nos clamare debemus / ut d(omi)n(u)s appareat petram id est duritiam cordis nostri / ut exeat aqua lacrimarum de fonte cordis ad abluendum peccata nostra. Exemplum Marie Magdalene / Petri. Deinde / Et dicit eis Ihesus / Quid timidi estis modice fidei / Q(uia) d(icit) Crisostomus / Origenes. Dicit [illegible] ... super terram ... quae non credidistis quod in mari possumus ... et si mors immineat non nec eam ... constantissime sustinere / Qui modicum credit arguitur / Qui nichil credit ... Tunc surgens s(cilicet) ... discipulos / et ... imperat ventis / ut cessarent / et mari ut ... corporis ... et facta est tranquillitas magna / Exemplum ... Cui(us) ... omnis potestas eius ... quod omnis ... soluta est tempestas et ... Cum ... ad ... fluctuatio ... quae ... Unde ... dixit et stetit spiritus procelle ... Nota quod duplici de causa d(omi)n(u)s permisit fieri tribulatione(m) venti sive tribulationis / Primo q(uia) ... valuit ... et ... Iudeorum / qui ... plus ... Secundo ut ... quod ... peccata male ... aliquando ... tribulationem et tempestatem ... permittit / Ut legitur de Iona qui dum ... navigaret ... fluctuationes maris ... Dicit ... tribulationes contingit ... pati ... malos ... Sed ... quales ... venti et mare obediunt ei. Dicit

Affectum

Nota

2°

3°

Qualis est hic / quia optimus factor universe creature / cui omnia serviunt / cui obediunt singula celi iacentia / cui ea que audiri tacent obtemperant / cui ea que invisibilia sunt obedientia inclinantur / et cum compositione hominis ei data sunt verba audientium et intellectus et plus creaturis ipsis et impossibilia / homines soli ipsi sunt / homines soli sunt contumaces / homines soli in obediendo deo ... homines soli in iudicio contempnabuntur tanquam dei voluntatis impugnatores. Sed quia homines mirati sunt etc.

Sed quia homines mirati sunt non puto
hic qui apostolos signatos / nunc eum
post hanc miraculi cognoscunt discipuli
discipulos sed semper aut discipuli
aut apostoli vocantur nominabantur ergo
homines hanc qui cum eo navigabant
quorum erat navicula / Dicit origenes
Hos autem negatos dicunt qualis est
iste / sed assumentes quia est iste talis
cui venti et mare obediunt / qualis
ergo est iste i. quantus / quam fortis / quam
magnus iubet enim ventis et mari
supergreditur imperium. Tales homines reperi-
untur / et ideo in iudicio futuro dampnabuntur
habuntur. Iustitia autem omnes in hac vite
navicula cum deus reperit undosum
mundi superatas / ipse autem deus praesens
absorbeat tempore ... maris
et impiorum expectatus ... Vi-
demus quia qui sumus in peccatis debemus
ad eum accedere fiducialiter exemplo
apostolorum / et maxime qui sumus in tempta-
tionibus tanquam ad auxiliatorem et refugium
nostrum ps. 9: Dominus tu factus es refugium
nostrum ... Respondens ihesus / Iterum
Respondit: Confitebor tibi pater domine xi°
Beatus Bernardus dicit: Vide ubi fuisti
et erubesce ubi es et ingemisce /
... et contremisce / hec ille. Docemur
ab eo Bernardo quod nos monet ad humi-
litatem ... / Primo cognoscere
debemus ubi fuimus et cognoscamus ...
vilem nati ... quia in peccatis concepti
et nati sumus ps. 50: Ecce enim in iniqui-
tatibus conceptus sum. Unde quidam in...
vocavit ... quid fui quid
sum et quid ero / Unde ... fuisti sperma
fetidum es vas stercorum eris cibus
vermium / Quod ergo sumus mortales et
viles et deus est immortalis ipsum tunc
adorare et rogare debemus ut ipsius
immortalitatis ... et ad hoc
afficit nos ... invitat dicens
Adorate deum omnes angeli eius /
Secundo docemur ubi sumus quia in mundo
ubi pauci sine peccatis vivunt prov.
xxx Omnes declinaverunt ... et tamen
... sumus apostolus / Tertio nos
... ut ... nuptia-
les ... celestes ad quos

Apostolus in epistola hortatur nos
et monet dicens / Induite
vos sicut electi dei sancti et dilecti
Tertio docemur cognoscere ubi erimus
quia in iudicio dei ubi mali contemp-
nabuntur. Unde sanctus Ignatius
tantis horum multitudinem afficior
cum meditacione eterni supplicii et
tormenti quod si celum et terra cadere
possent ... tantum me terri-
rent. Unde Bernardus: Sive comedam sive
bibam semper videtur in sonare
illa vox terribilis surgite mortui
ad iudicium dei venite. Unde superbi
humiliabuntur et humiles exaltabuntur
Quia quidam humilitate docet nos tam
sancti ... dicens discite a
me quia mitis sum et humilis corde
... ut ... vigilias
... Nunc mala est
hec ... / hec est dominus ... cum
... et alias septua-
ginta discipulos ... binos fuit
... et ...
... binos ante faciem
... dicens qui vos audit
me audit / qui vos sperni-
t me spernit / qui cum sunt
... reversi sunt cum gaudio dicentes
Domine demonia subiciuntur nobis
in nomine tuo / Quibus ait Nolite
gaudere super hoc sed gaudete
quia nomina vestra scripta sunt in celis
Tunc videns ihesus dixit: Confitebor
tibi i. gratias ago tibi ...
... pater i. pater domine ...
domine celi et terre et ...
quia abscondisti hec archa-
na sapientie tue que in adventu
tuo ... sunt adimpleta a sapien-
tibus et prudentibus s. superbis et
...
... et ...
... vel sapientibus in dimis-
...
... et revelasti
ea parvulis i. humilibus ...
... fidei capitulis
et ... prima
...
Vel ... dicens Sapientes

non verum primam dicit sed eam
quam videbantur sibi et phariseis ab
eloquencia habere / propter hoc necnon dixit
revelasti ea stultis sed parvulis id est
humilibus et sermonibus aut rusticis id est
quos credunt nobis parum ab ellatione
et humilitatem autem amat Gregorius
autem salvator videt causam
huius revelacionis proximam que immedia-
tam dicens Ita pater. id est ideo est quod
abscondisti ab illis et revelasti istis
quia ita est quod sic placitum est ante
te. Ante quem nichil quod iniustum
est placere potest / nullam enim aliam
rationem voluit reddere filius quare illos re-
probavit quia istos elegit / nisi solum
beneplacitum voluntatis id est cuius ut precepta dei
disticte non presumamus et in quesitionem
illorum qui de secretis dei volunt que-
rere Gregorius xxv° moralium et
hiis verbis ex ista accipiamus humilitatis
huius virtus ne temere discutere superna consilia de
aliorum vocatione / aliorum vero repulsi-
one presumamus ostendens quod iniustum
institutum esse non potest quod placuit
iusto / sed quia pro gratis egit pro
aliquibus secundum dicit Crisostomus propter
existimare quod ipse penatus abstu-
Omnia mihi tradita
sunt a patre meo Et ut ostendat quod
pt equalis potentie cum patre propter hoc quod
dicit omnia / Sed diligunt arrianus
principij id est patre propter hoc quod dicit tradita
Et propterea credunt se esse equalis
sicut cum patre cum videbit Et nemo
novit filium nisi pater et hic contra
plene et perfecte et comprehensive hoc
dicit propter hereticos qui cognoscunt
per fidem et litteris id est prima qui cognos-
cunt presumpcionem et [illegible]
intuitivam visionem non tamen per
visionem comprehensivam / necque patrem
novit quis nisi filius id est ideo
et cui voluerit filius revelare et
ita filius est causa revelacionis
Unde Hylarius hoc dicit nec sit
minus id est quam id est deus est esse
existimandum Consequenter docet
nos quid omnes exemplo faciamus
ut per hoc inflammemur vim affectum
Sequitur igitur predicta insinuerat quod
per omnem hominem acerrimum adpinam

Igitur consequenter vocat nos eximia tripliciter
invitacione ad se quos ad se ... per
fidem formatam dicens Venite ad
me omnes qui laboratis sive secundum
naturam id est qua nascimur quia homo natus
est ad laborandum ut dicitur Job v° Sive
secundum culpam / quia transgredimur id est qua transgres-
sione est labor magnus ut dicitur Jere-
mie ix° ut inique agerent laboraverunt
Sive secundum penam id est qua nobis Romanorum
viii° Maledicta terra in opere tuo Sive qua
laborat luxuriis id est voluptatibus
et vanitatibus Ecclesiastes x° labor stultorum
affliget eos Remigius Venite dicit
non pedibus sed moribus / non corde
sed fide per se namque est accessus spiritua-
lis quo quisque appropinquat deo / Et
honerati estis id est gravi pecatorum
... servitute psalmus iniquitates
mee etc. Et ego reficiam vos
id est triplici cibo doctrine Eukaristie
/ doctrine Deuteronomii viii° Non in solo pane
vivit homo sed in omni verbo quod procedit
de ore dei Eukaristie Iohannis vi° Ego
sum panis vivus Glorie psalmus Glo-
ria et divicie in domo eius Subdit
secundam invitacionem ad tollendum iugum
eius quod sit parvorum dicens T-
ollite id est voluntarie accipite id est quod
minuit libertatem arbitrij Iugum
meum super vos. id est cum ...
dicens quod secundum dicit Rabbanus
Iudeos et gentiles id est unitate fidei
coniungit dicitur iugum ... quia
nos ora iungit deo Vel iugum
mortificacionis carnis et imitacionis
dominice passionis secundum id Trenorum
iii° Bonum est viro cum portaverit
iugum ab adolescencia sua / Et dicit
notanter iugum meum quod idem dominus
prius tulit / et dicitur super vos non infra super-
... quod est vera ad iungere dilectionis
Secundo super vos id est in vestro exteriori quod
est ... coniungere mortifi-
cacionis Galatas vi° Stigmata domini
mei Ihesu Christi in corpore meo porto
Consequenter ponit tertiam invitacionem
addiscendum mores eius quod sit per eius
imitacionem Et discite sine fallacia
simpliciter intelligendo / sine labo-

memoriter retinendo / sive perfectia
efficaciter complendo anime devote
illo et expositio quia mitis sum exte-
rius et humilis interius in affectibus
cordis. i. exterius non ficto designans
laudibus / Hec tamen sunt duobus imi-
tanda scilicet mititas in conversatione / humi-
litas in cogitatione / veritas in inten-
tione ut quilibet unus cum salvatore
possit dicere mitis sum quia nullum
ledo / humilis sum quia nullum despi-
cio et hec exterius quia nullum
decipio / Unde dicitur de ipso
propter quod desine anime non invenit fallaci-
as in ipso nimis mirabilia fecit
propterea mitis sum et humilis corde
quod ut faciat statim subdit sive
tunc dicens Et invenietis. s. si anime
didiceritis addiscendo requiem
animabus vestris. s. in presenti et in futuro
ut possit dicere modicum laboravi
et inveni michi multam requiem
Eccli. ultimo / Et quia in isto invitatorio
dixerat tollite iugum meum super
vos ne discipuli formidarent iugum
eius tollere supra subiungit / Dilecti
mei quos lenire quia grave est et in
dulcedine quam amarum videtur dicit Iugum
enim meum. s. doctrine eruditionis sua-
ve est quod addicitur respectu
iugi legis quod fuit grave propter
multas cerimonias et propter austerita-
tem iudicialium et propter defectum sacra-
mentorum iustificantium / sed non est
sic in evangelio Et honus meum leve
quod addicitur / sufficit enim sola
Simile est regnum / Karitatis
celorum Mt xx° cap°
dicit unus sanctus audit ani-
ma. s. dimittere undecimam / pau-
peribus / Denarius salutis est
impartitum / ipsis illis tamen datum
primo ut diviti non inveniant
Proverbiorum xiiii° Non dicas amico vade
et revertere cras dabo tibi cum possis
statim dare / Crisostomus / divinus est
mundus in futurum ac temporalia possidens
et [illegible] / quia non complet quam promit-
tit. s. longam vitam / Nam ita

eius inveniens moritur quando
penes / adhuc in mundo clamat
prophetia in officio habere misse
dicens / Tamen dicit nisi solus
mortuus est / Exo docet ut
pauperes exaudias non sinas superbi
Unde / Tamen superbis vita et tunc
superbis tamen humilis et tu superbus
Undecimam / pauperem superbum intellige
tarde moram qui utique pauper est in va-
nitate / requita et humilis / quia est
superba / quia tamen impetrat ut sibi con-
fidit / hic cum tempus salvare
debet adhuc spernat voluntatem
Unde tempus debet salvari vacare
totaliter et post mortem primum
celeste / Ergo sic curramus ut con-
prehendamus / prout in epistola hodierna
dicitur / Nescitis quod hii qui currunt
in stadio / omnes quidem currunt sed
unus accipit bravium / Ecclesiastes
docet ut exaudias senes non sinas
fatui / Homo tunc est fatuus / quia
senex est et se non emendat / etiam
si mille vixerit annos / Gregorius om.
ad magnum iusticiam iudicantis
hec pertinet / ut si nunquam carere velit
suppliciis / qui in hac vita noluerit
deserere peccata / Crisostomus / pessimum
fatuum inter diabolus. qui est se-
nex sex milia annorum et plus
et plus / est fatuus etiam / quia ut
dicit Ysa. xiiii° / Ezechiel dicit in
celum ascendam super astra dei
et exaltabo solium meum / qui
similis est patri familias / Die
domestici eius / Ergo quoniam
addunt qui est summe bonus
in eius vinea / Et in mundo sic
laboremus ut premium recipiet
ediscitant / Ex qua vinea habe-
tur Ecclesiastes dicit Eccli. x° / Ecce
a. in fine anni sedeo predicatoris
ipsius / cum apposuit discipulis para-
bolam de villico iniquitatis
concludens / facite vobis amicos
de mammona iniquitatis. ut habetur
Luce xvi° / post hec apposuit

Rg. 1 c. 2

parabolam hanc: Simile est regnum celorum
homini patrifamilias qui exiit primo ma-
ne conducere operarios usque ibi Sed antequam
procedamus parabole intellectum primo
est sciendum quod regnum celorum intelligitur
ecclesia militans propter quod in ea et non
alibi regnum celorum acquiritur
vel quia in ea per fidem et graciam regnat
Christus Secundo paterfamilias intelligitur deus
trinitas Tercio dicitur homo racione pietatis
et mansuetudinis homo enim est
animal mansuetum Quarto propter similitudinem
imitacionis quia homo homines addidit
Gen. 1o Ad ymaginem dei homo
factus est homo qui eciam dicitur paterfa-
milias qui eciam racione creacionis
et gubernacionis et instruccionis quia
sicut paterfamilias creat filios suos
alit et instruit Ita deus per graciam
humanum pascit et instruit in hoc
mundo Quarto vineam autem hic per
iste mundus seu ecclesia militans per
inscitur iuxta illud Ysa. 5o Vinea

Vinea

enim domini exercituum domus israel est
Unde Gregorius in omelia pater-
familias id est conditor noster vineam
universam scilicet ecclesiam que ab abel
iusto usque ad ultimum electum qui
in fine mundi nasciturus est quot
sanctos protulit quasi tot palmites
misit Ista vinea excolitur in
sua predicacione / floret in fidelium
honesta conversacione fructificat in
bonorum operum multiplicacione et
meritorum cumulacione Quinto ista
ergo vinea quilibet debet esse
vitis fructifera Sexto possumus
vineam per intelligi animam cuiuslibet
hominis que sicut vinea constat
ex multis vitibus Ita anima constat
ex potenciis quibus ea plantat
deus intellectu / memoria / voluntate
visu / auditu / tactu et ceteris par-
tibus sensitivis Hanc vineam
facere pluralitatem et abundanciam
fructuum pampinatam et ramis
superflua resecando et inducere
castitatem et benivolenciam propter
diligendo / ligare per castitatem

operarii

et continenciam corporis macerando
ut possimus dicere illud Cant. 2 Vinea
mea coram me est Et ingenium
procedamus ut sciamus operarios
operibus Septimo operarios huius vinee sig-
nificans duplici significacione Uno gra-
ciam et designatur scilicet predicatores vel
prelatos adhuc quod vinea sit cuiuslibet
fidelis hominis anima qui ideo dicuntur
operarii quia debent facere opera addita
devocionis et ipsum glosa... Ideo
ut dicit Augustinus super ... deus conduxit
operarios in vineam suam / Ecce in istis
suam dedit in passibus iuris / non propter
suam utilitatem sed propter nostram
utilitatem Ergo quia mercenarii sumus
conducti Secundo ergo merces ideo conduci
mereamur / ut quod plus faciat quod
mandatur Tercio et nos non ideo per
vocati ad hoc ut plus operemur quam
adiuvat pertinet nostrum sed ad gloriam
dei Quarto sicut mercenarius operibus assi-
ciat operibus deinde cottidianum cibum
Sic et nos debemus operari quod ad gloriam
dei pertinent / deinde quod adiuvat
utilitatem Quinto sicut mercenarius
totam diem circa opus domini impen-
dat aut ... circa alium Sic
et nos omne tempus vite nostre debemus
impendere circa gloriam dei / medicam
aut partem circa usus nostros transi...
Sexto sicut mercenarius qua diu opus
domini non fecit erubescit intrare
domum et petere panem Sic nos tu
non conderis intrare ecclesiam et stare
ante conspectum domini dei qui nichil
boni in conspectu domini egisti Istos autem
operarios semper ab inicio mundi mi-
sit deus in suam vineam scilicet ecclesiam
militantem Unde Gregorius Ad erudi-
endam autem deus plebem suam
quasi ad excolendam vineam suam
nullo tempore desistit operarios mittere
quia hoc primus patres et postmodum per
legisdoctores / deinde per prophetas / ad
ultimum vero per apostolos quasi per
operarios in vinee cultura laboravit

Sed(?) 2 [illegible]

Per denarium autem et horas eius significatur totum tempus seculi. Unde [illegible] totum autem hoc seculum omnibus denarium unum dico possumus magnum [illegible] adnuas medietatem(?) aut contra ad dei vitam. De hora autem huius dici dicit Crisostomus. Mane siue prima hora mundi fuit ab Adam usque ad Noe, 3a a Noe usque ad Abraham, sexta ab Abraham usque ad Moysen, nona a Moyse usque ad adventum domini, undecima usque ad diem iudicii siue ad finem mundi. Rabanus dicit quod prima hora 3a et sexta nona prius electus ebraicus populus in vineam domini laboravit. Undecima vero hora gentiles vocantur. Per istas horas etiam potest intelligi cursus humane vite a nativitate eius usque ad mortem. Unde mane nostre siue hora prima est pueritia, 3a adolescentia quia quasi sol in altum proficit cum calor etatis crescit. Sexta autem iuventus quia velud in centro sol figitur cum in eo plenitudo roboris solidatur. Nona senectus est in qua sol ab alto descendit quia etas ab adolescentia(?) iuventutis deficit. Undecima decrepita etas vel veterana vocatur et durat prima etas a nativitate hominis usque ad annos xiiij°. Secunda etas scilicet adolescentia ad annos xxviij°. Tertia scilicet iuventus ad annos xlv(?). Quarta scilicet senectus ad annos septuaginta. Quinta decrepita usque ad mortem. De qua Psalmus: Dies annorum nostrorum in ipsis septuaginta anni. Si autem in potentatibus lxxx anni amplius labor et dolor. In prima igitur etate intraverunt vineam Abel(?) martir et Agnes et plures cum istis [illegible] quod in iuventute deo servire incipientes secundum illud David et cetera [illegible] mane vigilaverunt ad me invenient me. Et mane est

[illegible] in quo manna dulcedinis divine colligitur. [struck through] In ista enim etate qui colligit gulam(?) [illegible] debet. [illegible] illud quod nova testamenti(?) capit [illegible]. Hora 3a significat eos qui in adolescentia intraverunt in qua calor naturalis ascendit sicut Katherina et plures. Hora sexta qui in etate virili sicut Johannes(?) [illegible] qui fuit quasi xxx annorum cum deo(?) conversus fuit. Hora nona in qua vocati sunt quidam alii senes scilicet in senio ut [illegible] et [illegible] qui habuerunt plures(?). Hora xj significat primum quod fuit homo est [illegible] et in hac quasi fuit latro Zacheus et multi tales. Per denarium significatur vita eterna quod denarius habet formam rotundam in quo significatur vite eternitas. Habet etiam regis ymaginem in quo significatur [illegible] ipsa conformitas. Habet pulchritudinem delectabilem in quo significatur in dotibus corporis forma [illegible] spirituales(?) in quo significatur meritorum equitas et quia non datur [illegible] tibus precepta decalogi que ducunt ad eternitatem. [illegible] prius. Si vis ad vitam ingredi serva mandata dei. Ex his premissis potest intelligi parabola domini de qua est sermo. Paterfamilias i. deus qui exiit per manifestationem primo mane i. prima etate conducere operarios i. doctores predicatores et quosdam istos sibi servientes et nomine suo aliis manifesta [illegible] multiplici invitatione in vineam suam i. in mundum [illegible] etiam et principaliter in hac hora [illegible] Adam [illegible] placuerunt ad suam ymaginem dans sibi mandatum

Denarius

Exposicio

q de omni ligno paradisi comederet
excepto fructu arboris scientie boni
et mali / quod noluit nos prohi-
bitos esse a obedientes suis
mandatis / Adam non coluit et
eiectus fuit / similiter et nos eici-
mur nisi colueris vineam domini
Conventione autem facta sit cum
operariis conductis. Ex denario di-
urno .i. vita eterna / quod secundum
dicit Christus unusquisque agro
ecclesie laborat propter future remu-
nerationis / dicitur autem premium
eternum denarius diurnus eo quod
non datur nisi operantibus in die
gratie et non in nocte culpe / quia
tota vita hominis iusti reputatur
una dies. Unde Jo. ix dicit
dominus Ampliius me oportet
operari dum dies est. Item [illegible]
quod dabitur plenum in die glorie
et claritatis eterne / de quo dicitur Prov.
Melior est dies una in atriis
tuis super milia. Exiit eis in vineam
suam. Exivit ab initio mundi
advocandos quosdam ad fidem
redemptionis. Cum morte Abel
redemptionis signatur mors / primos
etiam filios suos invitabant
ad colendum deum. Quod fecit
Seth et filii eius. Et egressus
est hora tertiam que fuit
a Noe usque ad Abraham in
qua expressit manifestando ma-
gis quam prius / pepigit cum
fedus cum Noe dando signum
federis scilicet arcum in nubibus
celi / quem prius significabat quod
Christus esset restitutor de virgine
et quod genus humanum deo pre-
reconciliaret. Unde archam etiam
que facta est diluvii / signabat
ecclesiam significabat regeneracio
baptismalis. Dum quod esset ex-
spes vidit alios stantes in foro oti-
osos / stantes / tamquam nos per

natura / in foro / tamquam de cunctis
mundi concupiscentia / ociosos tamquam
fugientes bona operacionum. Forum
quippe sive forus est mundus in quo
sicut dicit Crisostomus Omnis calumpnie
invidie contentiones dampna negotia-
tionis turpitudines tumultus et
alia venialia / Ociositatem multum
detestemur / vitae opera cum multa
mala generantur. Eccli. xxxiii Multam
maliciam docuit ociositas. Unde
commendatur mulier fortis Prov. 31
xxxi panem ociosa non comedit
Et dixit eis tria promittendo
primo laborem dicens Ite et vos in
vineam. Unde Jo. xv posui vos
et in hunc mundum ut eatis et fructum
afferatis etc. / 2o opus dicens
in vineam meam scilicet ut colatis
et custodiatis et dilatetis / et
quod iustum fuerit dabo vobis. Premium
licet deus remuneret de labore
pro carum conditionem bonitatis
tamen et carum quantitatem operatis
impleta .i. Petri Qui reddet unicuique
secundum opera sua / tamen constat quod
nobis plus dat quam meruimus
Illi autem abierunt .i. alibi sibi
obediendo ex illis / quem cum homo
invitatur ad opus meritorium licet
sibi sit aliquid difficile / tamen debet
deo humiliter obedire / prout
Ezechiel cap. [illegible] Sed missus
esset ad [illegible] abii amarus
in indignatione spiritus mei / manus
enim domini erat mecum confortans
me / etc. Iterum autem exiit circa
sextam et nonam horam et
fecit similiter. Ubi sciendum quod secundum
Crisostomus Deus quidem sextam et
nonam horam quod in istis duabus
horis venit generatio Judeorum
et sequentur cum hominibus disputans
restaurata quasi de fundamento
salutis cum tempore iam appropinquaret

[i]i 6

Unde in hora sexta christus exiit cum dedit
circumcisionem abrahe ipsi et posteri-
ris suis ut per illud sacramentum
tanquam populus peculiaris
discerneretur ab aliis populis nationum
In nona vero hora que fuit
a moyse usque ad adventum christi
exiit cum iudeis per moysen dedit
precepta et legem secundum quam vivere
debebant et eam observare. Item
circa xi[am] scilicet horam id est in ultimis temporibus
scilicet ultima etate mundi christus exiit
id est per se ipsum apparuit qui autem per
primos instituit. Exivi id est processi
a patre et veni in mundum. Exi-
vit cum in hac hora de sinu dei
patris carnem assumendo. De ipso
ipso autem exeunte invenit homines
negligentes. Unde dicit textus
Et invenit alios stantes scilicet oci-
osos seu vacuos. Unde Gregorius
Qui cum in facto cum longo tempore
pro vita sua laborare neglexit
quasi tota die ociosus stabat
Et dixit illis scilicet iudeis propter
gentilibus per prophetas. Quid hic
statis tota die ociosi quasi diceret deputa-
tio nulla vos excusabit.
Glosa. Quid id est qua ratione cum
habetis conductores et collaboratores
vos et laboris [illegible] et mer-
cedis propinquitatem. Sequitur. Dicunt
ei: Nemo nos conduxit. Genti-
les enim qui fuerunt in ista etate
christi non habebant exteriorem instructorem
predicationis prophetarum et legis revela-
tionis sed habebant instructionem
naturalem que non sufficiebat in
omnibus sed erat in eis [illegible] exterior
tus in eis ideo excusant se quod
non fuerunt conducti. Gregorius: Nullus
quippe patriarcha ad eos nullus
propheta ad eos venerat. Et quid
est dicere Nemo nos conduxit
nisi viam vite nobis predicavit.
Sequitur. Dicit eis: Ite et vos in
vineam meam id est dimissa

acceptate in bonis operibus labo-
rare scilicet in monte credendo ore co-
fitendo opere laborando. Et quod iustum
fuerit quia qui tarde venit in hoc sero
non mandat in futuro unus iste
et dies spacium dies qui sequitur
est dies iudicii. Consequenter
vero de operariorum conductorum et in vineam
missorum ostendit salvator labo-
rantium remuneracionem dicens
Cum autem sero factum esset dicit
dominus vinee procuratori suo: Vo-
ca operarios et redde illis mer-
cedem suam. Rabanus: Sero est
cum dies totius mundi ad occasum
consummationis inclinata est. Sed quer-
itur sero quod quidem adhuc
est aliqua pro precedentibus dici
fiat autem retribucio secundum
suos. Gregorius super hoc dicens
Considera quia sero in illo
mane reddit mercedem quod ad-
mane reddit iudicium
fuit stante isto seculo indicium
est venturus. Et unicuique sua mer-
ces est reddenda. Dominus vinee
deus pater dicit procuratori suo
scilicet christo qui ideo dicitur procurator
quia nostram procurat salutem. Con-
sequenter tangit remunera-
tionis ordinem dicens: Incipiens a no-
vissimis usque ad primos. Non
enim servavit ordinem hominum
in remuneracionis commendando
primos quia ultimos sed eque
quia per remunerandus genti-
les novissimos. Hoc fecit ex
sola gratia iudeos non remune-
rans tanquam primos, videns super
ex iniusticia. Gratia enim incipit
a minimis. Iusticia vero a maioribus
Cum venissent ergo scilicet ad vocationem
procuratoris qui circa undecimam
venerunt scilicet accepturi in vinea
acceperunt singulos denarios
id est vitam eternam. Gregorius: Eundem
denarium acceperunt qui labora-
verunt ad undecimam qui expect-
taverunt toto desiderio qui

discerneretur

incipiens

ipi

laboraverunt ad primam quia consortium
vite eterne remuneracionis sortiti sunt
tam hij qui in fine mundi ad deum
venerunt. Venientes autem et primi
scilicet iudei vel illi qui prius vocati
sunt ad primam. Arbitrati sunt
quod plus essent accepturi. Ubi dicit
dicit mattheus dignitatem loco
in regno qui prius fuerunt in tabula-
culo. Sed nimis iuste arbitrabantur
qui acceperunt et ipsi singulos
denarios scilicet singula premia in non
conventionem pactam scilicet eandem et
unitatem tam cum gentibus iustificatis
scilicet consequacionem corporis claritatis
nota corporis. Et notandum quod in remuneracione
tocius laboris quo ad quedam
est equalitas et quo ad quedam
est inequalitas. Augustinus de tali
disparitate dicit Denarius est
vita eterna in meritorum quam diversi-
tate fulgebunt alii magis
alii minus unde pro facultatibus pre-
missis fiet daturus quod in seculum fue-
rat veri tamen equalitas erit vita
eterna meritorum omnibus nulli
longior nulli brevior quia non
habebit finem. Sequitur Et accipi-
entes murmurabant adversus
patrem familias dicentes hij
novissimi una hora fecerunt
et pares eos nobis fecisti qui
portavimus pondus diei et estus.
nota Hic merito querit si denarius
est vita eterna quis est ibi murmur
et secundus nequam oculus quod hec
lectio de murmure multis modis
exponitur. Primo de murmure
infidelium iudeorum. Preterea
notandum quod premium vite eterne non
solum accipiunt premio glorie in
futuro sed premio gratie in presenti
quam quidam et dispertio ad primi
[illegible] Videmus ergo iudei
secundum dici in actibus apostolorum quod
gentiles erant vel positi in gratia
qui erant [illegible] ad deum et ipsi
diu laboraverunt et invidebant

eis et se ipsis preferebant dicentes
hij novissimi una hora venerunt
Secundo potest dici quod ista murmuratio
iudeorum de tanta gloria gentilium
et de tanta bonitate dei in remu-
neracione sanctorum novi testamenti
sed quis comparet quod precepta. Sequitur
An oculus tuus nequam est quia
ego bonus sum. Sed nequam non potest esse
[illegible] comparacionis in equalitatem
quia ista murmuracio procedit ex com-
paracione divine iusticie nisi quia
conformitate eius nunc sunt aut in
murmuracione videt duos principales
ordines in littera que dicit Et ille
respondens uni eorum dixit Amice
non facio tibi iniuriam quod sibi
dat quod promisit. Ego tibi do quod
promisi. Ergo amice non facio tibi in-
iuriam nonne ex denario convenisti
mecum. Videt uni eorum et per eius
omnibus quia illud est proprium dicendum
uni dico omnibus dico quia una
et equalis dat omnibus murmurandi
occasio. Amice propter iusticiam
et si non [illegible] non facio tibi
iniuriam si istis reddo premium equale
tibi premium unam dando et quod
promisi premia iusticiam. Ergo tolle
quod tuum est et vade i. cessa a mur-
muracione. Exponitur secundo de malo
murmurante. Nonne ex denario con-
venisti mecum i. nonne premia
eterna promisisti servare decalogum
tolle quod tuum est i. penam eternam
quam meruisti propter decalogi con-
temptum. Vade in ignem eternum.
Tercio exponitur de bono murmuran-
te quia si murmurant non tamen in murmu-
re fuit optimus [illegible] tolle quod tuum est
partes eius sunt reddere mercedem
tuam et vade i. intra in gaudium
domini tui. Volo autem et huic novis-
simo i. populo gentili nunc tanto
dare scilicet premium vite eterne sicut et
tibi. Ille qui est liber et potest dare
multis et paucis non debet reprehen-
di si dat multis ex propria liberta-
te. Ego ergo sum huiusmodi ergo si

do pendit tibi / non debes conqueri /
habet verum tangens dicit An
non licet mihi facere quod volo / quasi dicat /
immo licet michi facere quod volo / nullo
debet alteri invidere / si aliquis qui
sit bonus facit bonum alteri / que
invidia mihi est sive oculum nequam
/ quia ego bonus sum et bonum facio
alteri / sed hec non debes facere
nec me reprehendere / si do isti pendit
tibi / habet verum tangens An oculus
tuus nequam est quia ego bonus sum
Concludit propria parabola dominus per-
cutiens adaptationem dicens Sic erunt
novissimi primi et primi novissimi
id est equabuntur primi et novissimi
/ pendit eis in cena ut est prima sunt
est similis / ita inter status quantum
ad tempus in illo seculo / nemo dicetur
novissimus nemo primus / Vel Sic erunt
novissimi primi id est humiles
quantum ad reputationem erunt in primis
primi per exaltationem et primi per superbi-
am quantum ad suam reputationem
erunt novissimi in supplicio eterno
dampnationis / Sequitur Multi enim
sunt vocati pauci vero electi / Hic
sic intelligitur Multi sunt vocati
ad fidem unius dei / quia omnes habent
/ sed pauci in fide electi qui sunt
illi qui habent fidem per [illegible] / Vel sic Multi
ti sunt vocati id est pauci ad primatum
sed tamen pauci in prima bene ordinati
perseverant / Et nota quod licet nullus
certo possit scire utrum sit de electis
nisi sit ex divina revelatione / tamen
dedit deus nobis tria signa per que
homo similiter potest scire et credere quod
sit electus ad regnum dei / Primum
est vita pura / Unde apostolus Galat.
Qui autem Christi sunt carnem suam cru-
cifixerunt / Secundum est vita que co-
in corpore compassionem / in corde compla-
in spe presumentem / Tertium est ardens
divina dilectio per quam mundus et eius
concupiscentia despicitur / Talium con-
tenuit concupiscentia / pectus fugitivum
in istis operibus vivitur / qui hec in
se sentit indubitanter credere potest
quod sit de electis dei et domus

salvandorum | Dominica [illegible]

Cum turba plurima conveniret
Luce viii° Sexagesima
vocatur hodie initium celebra-
tur et durabitur feria quarta post
pascha / quia cantatur venite benedicti
patris mei et cetera. Designat tempus vi-
duitatis ecclesie et meroris propter
absentiam sponsi / qui raptus
est ab oculis corporalibus / quia viduis
fructus debetur sexagesimus ut
habetur [illegible] cum sequi movetur
in hystoria Regum vi° et vii° adimu-
star nec qui saltavit coram archa
sit instant diligunt edificationem
ecclesie / per exhortationem seu operum pie-
et operationem legis decalogi et
faciunt sexagesimam / Et quia | quia sex per decem faciunt sexagesimam
ecclesia habet tres ordines salvandorum
scilicet prelatorum / activorum et contemplativorum
pendit illa archa nec continebat
habens animalia et volucres / et
[illegible] fuit in pedes sic et nunc
dicit consistit [illegible] ecclesie
continue [illegible] statibus ecclesia ad
[illegible] clamat in
[illegible] missis diebus xv [illegible]
quod quia [illegible] dicit et
[illegible] in adversis patria et nostra
[illegible] in [illegible] hodierna Apostolus ad
[illegible] movet nos ad patriam
ubi narrantur multa et magna
[illegible] patria qua habet in periculis
et qua patria [illegible]
facit laborem [illegible]
actum quod est verbum dei / Similiter
narrat et hic aliud signale (?) pu-
[illegible] movetur in [illegible]
[illegible] ut instimus [illegible]
verbi dei / Et si dicit per [illegible]
[illegible] hec non [illegible]
quia saltem terra [illegible]
in terram bonam et facit fructum
aliud tricesimum [illegible] aliud
sexagesimum [illegible] aliud cen-
tesimum [illegible] / De quo [illegible]
[illegible] dicit evangelium hodiernum
quod ut intelligere valeamus [illegible]
[illegible] salutem / [illegible] / Nunc [illegible]

In illo tempore i. in fine primi anni
predicacionis christi cum exiit in monte
... ubi prouocauit i. ... dic
tus vocauit discipulos et turbis ma-
le congregatis ascendit in na-
viculam et docuit turbas in parabolis
proponens parabolam seminantis reple-
tam Secundo seminantis bonum se-
men cui super seminavit inimicus
zizaniam 3° de grano sinapis
... de fermento abscondito in
... satis et discipulis querenti-
bus cur in parabolis loqueretur
Respondet ut videntes non videant
et audientes non intelligant et
exposuit eis parabolam seminantis
dicit ergo ewangelista Cum tu iam
malam magdalenam penitentiam
suscepisset Et cum turba plurima
conveniret et de civitatibus pro-
perarent ad eum Ibi quod notatur
predicacionis gratiositas ad quam
tot conueniebant de civitatibus
non tamen de villulis modicis sed
etiam de civitatibus tunc Et
dicit notanter quod de civitatibus pro-
perarent ad eum i. ad fontem [illegible]
1° et Luce Vocabis nomen eius
ihesum ipse enim saluum faciet po-
pulum suum a peccatis eorum Et qui cum
vult saluari debet exire de ci-
vitatibus postponendo iniquita-
tes et vanitates que sunt frequent-
ius in civitatibus quam alibi
iuxta illud psalmi Quia vidi iniqui-
tatem et contradictionem in civitate
die ac nocte et debet habere
in memoria passionem christi iuxta illud
Cantic. [illegible] Relinquite civi-
tates et habitate in petra i. in christo
iuxta illud Cor. 1° Petra autem
erat christus Dixit per similitudinem
Exiit qui seminat seminare semen
suum [illegible] quod David in
persona christi [illegible] aperiam
os meum in parabolis [illegible] in-
plet Unde nota quod duo sunt
seminatores scilicet dyabolus et deus
dyabolus seminat semen malum

et in medio [illegible] in terminis [illegible]
cum primo homine adam formatum
adam et gloriam quam ipse perdidit
et iste possidere debebat Quapropter
ut de ligno vite comederet pro-
mittens ei et dicens eritis sicut
dii scientes bonum et malum in
qua moriemini Unde ubi est
ille nequam qui dixit nequaquam
moriemini sed tamen dii eritis
scientes bonum et malum certe [illegible]
moriemini et propterea iste inimicus
causa invidie seminavit semen
suum in primum nostrum adam ita in
nobis cottidie mittit seminare peccata
mortalia in nobis peccatoribus Secundo
seminator est deus pater qui in
agro ecclesie seminavit semen suum
a principio mundi cum magna gratia
prosequitur usque ad finem [illegible] sta-
tum primo seminavit patriarchas
quibus dedit magnam fidem et
[illegible] Secundo prophetas quibus dedit
magnam sapientiam prophetandi Tercio
apostolos quibus dedit magnam ple-
nitudinem spiritus sancti predicandi et
[illegible] apostolos ad eum Quarto mar-
tires quibus dedit magnam
constanciam tollerandi fortiter
diversa genera tormentorum Quinto
confessores quibus dedit magnam
[illegible] et gratiam domandi corpus
[illegible] [illegible] Sexto
[illegible] quibus dedit magnam
castitatem corporis et [illegible] iuxta illud
[illegible] mundo corde quoniam
ipsi deum videbunt Et istud bonum
[illegible] in hoc mundo
[illegible] imitantes [illegible]
[illegible] informati
[illegible] christus autem qui
[illegible] sed [illegible]
[illegible] nobis appropinquavit
[illegible] adventum [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] et
[illegible]

vult reconciliare eos / exponens ad
ipsos extra cum eis loquitur. Com-
pugnabis unum stabis ante regis
eos intercedat / quod dicit / Reginum
sunt ut Christi adiuvans exponet ut
nobis loquens et viam veritatis
ostendens reconciliaret nos deo /
Exponit post dicta auditorum que
sunt quatuor per ordinem dicens
Dum seminat. Secundo aliud .i.
aliquod per homines salutaris cecidit
secus viam / scilicet in cor vaca-
turi et voluptati expositum Obleva-
via est cor pendulo malarum cogita-
tionum strepitu attritum / nec semen
verbi dei possit capere vel germi-
nare / sed amissimus cogitacionibus
conculcat. Unde dicit: Via et
conculcatum est. Conculcatio aut
pulsatinum est / significat frequentiam
discursium / significat frequentiam
carnalium delectacionum / Et vo-
lucres celi comederunt illud / vo-
lucres intelliguntur demones
qui sunt in isto aere caliginoso.
Nota primum cadens secus
viam possumus intelligere luxuriosos
per carnales vie / via eum est quibus
transitus / Sic luxuria est pervia
hominibus quibus omnibus tamquam communibus
loquens vitiis (?) facta
quia pedibus Jeremias: Vias tuas / Secundo
et ite in viis tuis / Secundo
via frequenter est lutulenta et pulvero-
sa transeuntibus maculans. Unde Ecclesia-
sticus: Conspurcabuntur quasi stercus
in platea / Tercio via est
longa / sic luxuria multos ducit
ad finem et si actu perdiderint
tamen malam voluntatem dimittere
nolunt. Sicut dicitur de illud
Danielis: Inveterate dierum
antiquorum tuorum peccata in ma-
licia tua / Quarto via ducit
quem / quem vendit / sic luxuria
ad infernum / ut patet in diebus
antiquis corporalibus preterit ardebat

prius. Tercio. Secundo sunt
tormenta perhennia / quibus
adulteri et fornicatores detinentur
Tercio secunda differentia Et aliud
cecidit super petram .i. cor
durum et aridum et malum
quod non habebat humorem
quoniam non habebat humorem / quod non habebat humorem
¶ i. cordis cum dure ad horam nasci-
turum compunctionis / cum verbum
terminatum audit / sed statim
arescit / quia verbum predicationis
sine humore gracie dimiserit non
efficit / quia petra sunt intelli-
gi superbi / Primam secundum petra
naturaliter est frigida / sic superbi
sunt frigidi non habentes caritatem
sine caritate caritate. Unde
Ysaie: Ubi habundavit iniquitas
refrigescet multorum caritas / Secundo
petra est infructuosa / sic superbia
nullum facit fructum bonum.
Apostolus: Fructus autem fructum huius
in quibus nunc erubescitis / Tercio
petra est dura sicut superbi. Unde
Zacharie: posuerunt cor suum ut
adamantem / ne audirent verbum
dei / Quarto petra est ponderosa
sic superbi. Exodi / descenderunt
in profundum quasi lapis / Exodi
Tercio / Cum perque post terram
Tercio aliud .i. alia
dividens auditorum. Aliud .i. alia
per primis cecidit super terram
inter spinas .i. inter spinosis
angustiis sollicitudinibus curis qui
voluerit et pungunt. Et simul
exorte spine .i. cogitaciones
huiusmodi malorum suffocaverunt
illud s. verbum dei / Per spinas in-
telliguntur avari / Quare per spinas
tales spinis / Primo spine
sunt tenellas in principio Sic
divitie apparent quasi mol-
lientes sed ... Secundo spine
facientes ... in corpore in innumeris
aperto / cum divites ab iniquis

aut lucris iniquitatis. Secundo
spine in compositione pungunt. Sic di-
vicie cum labore acquiruntur
cum labore possidentur, cum dolore
perduntur. Tercio spine conver-
tentem impediunt, sicut et divi-
cie. Luce [illegible] Qui pecuniam habet
in regnum celorum non intrabit. Apostolus:
qui divites fieri cupiunt
incidunt in laqueum dyaboli
[illegible] spine suffocant semen
ne crescat. Sic divicie homi-
nem impediunt ad salutem, ut patet in
divite epulone, Luce 16.
Qui ipse nimis divicias
et in inferno sepultus est. Tamen
propterea appellat [illegible]. Divi-
cie si affluant nolite cor apponere.
Sequitur quarta differencia au-
ditorum. Et aliud, i. alia pars
semen verbi dei cecidit in
terram bonam, i. cor bonum
et devotum, et dedit fructum
fructum contemplacionis, ad terram
cum [illegible] recipiunt terre
in quibus fructus multiplicatur.
Per bonam terram intelliguntur
corda bona fidelium [illegible]
que terram [illegible]
terram [illegible] cognoscunt.
[illegible] 3o [illegible]
et in [illegible] veritatem [illegible]
veram [illegible] cum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
Apostolus [illegible] ut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
carnales affectus [illegible]
[illegible] [illegible] castigo
corpus meum et in servitutem
redigo, illud [illegible]
[illegible] possident [illegible] [illegible]
mea [illegible] [illegible]
[illegible] dicens [illegible]
[illegible] clamabat
ut [illegible] auditorum atten-
cionem [illegible] [illegible]
[illegible] dicens Qui habet

aures audiendi audiat. Hec
verba dicit [illegible] sunt audientes
et non audiunt. Clamabat autem
in signum desiderii salutis audiencium.
Qui habet aures audiendi, scilicet
exteriores corporales, audiat [illegible]
[illegible] interius [illegible] adimplendo.
Unde et discipuli ignorantes
[illegible] [illegible] interrogabant. Unde [illegible]
interrogabant eum [illegible] discipuli
[illegible] ut [illegible] [illegible]
[illegible] discipulis verbi dei auditoribus
datur forma addiscendi, sicut cum aliquid au-
diunt quod non intelligunt, non erubescant
interrogare exemplo discipulorum [illegible]
ipse Christus qui nichil ignorabat [illegible]
in templo in medio doctorum audiens
et interrogans, ut habetur Luce 2o [illegible]
Interroga maiores tuos et dicent tibi.
Interrogabant inquam eum que esset
parabola, i. quid significaret. [illegible]
[illegible] significacio et cuius essencia
est significatio. [illegible] ponens
differenciam inter parabolam et enig-
ma sic dicit. Est autem parabola [illegible]
quasi ficti non aut facti [illegible]
[illegible] possibile aut fieri [illegible]
dicitur [illegible] [illegible] que in para-
bolis [illegible]. Enigma vero est para-
bola [illegible] in hiis que dicuntur
[illegible] [illegible] que [illegible] sunt facta ut
quasi facta que [illegible] sunt facta [illegible]
possibilia fieri [illegible] aliquid
in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut [illegible] sibi regem
[illegible] aut [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] qui [illegible] [illegible]
[illegible] possibile [illegible] fieri. [illegible]
[illegible] aut duas causas [illegible]
in parabolis loquebatur. Unde dicitur
[illegible] discipulis interrogantibus
ipse dixit vobis [illegible] illuminatis
[illegible] amicis et familiaribus
[illegible] qui fideles estis, fide enim
[illegible] intelligenciam. [illegible]
[illegible] nisi credideritis non intelligetis.
Vobis inquam datum nosse misterium
regni dei, i. intelligenciam scripture,
[illegible] glorie [illegible] regnum [illegible]

hanc dicens Est autem hec parabola .i.
eius expositio hanc autem parabolam

vobis datum est nosse misterium regni dei ce-
teris autem in parabolis .i. in similitudinibus
quodammodo ut videntes .i. videre se puta-
tes non videant de quibus vobis supra dic-
tum est nisi sensus meos ut videntes
sensus humanitatis non videant intus
divinitatem celatam sub fidei Et audientes
s. verbum exterius sub mee predicationis
non intelligant spiritualiter interius spiritualis
[illegible] adimpletionem [illegible] illud
Ysaie vi° Excecatur populus hic et
aures eius aggrava et oculos eius
claude etc Et est predicatio non in-
[illegible] Consequenter exponit eis
parabolam .i. eius expositionem hanc
parabolam sicut dicit Augustinus
cum parabolam exponit ut se
ipse ipsam veritas exponit ut sic
figuratiue loqui insinuet et sic
exponendi mistice sacram scripturam
nos doceret Unde ait Semen
est verbum dei hoc est semen de quo
dixi supra [illegible] dominus exponit vel loqui-
tur [illegible] quasi [illegible]
[illegible] parabolas [illegible]
parabolam [illegible] auditorum [illegible]
exponit ipse [illegible] significet
[illegible] parabola semen [illegible]
[illegible] significet via [illegible] petra
[illegible] spine [illegible] bona terra [illegible]
[illegible] dicit sic [illegible] autem
[illegible] viam significati [illegible]
[illegible] qui [illegible] seminatur [illegible]
[illegible] terra [illegible] via hii sunt
qui audiunt sed non faciunt Unde
[illegible] hii sunt qui in predicatione
[illegible] bene age [illegible]
Deinde venit dyabolus per suggestionem
et temptationem et tollit verbum de
corde eorum et impedit ne verbum
dei in ipsis remaneat sed ipsum di-
mittat et labantur per [illegible] et per
[illegible] impedit eum ne [illegible]
[illegible] formatam salui fiant
[illegible] dyabolus saluti [illegible] sa-
lus autem est per fidem formatam
et caritatem [illegible] Fides tua
te saluam fecit [illegible] impe-
dimentum [illegible] supplicia [illegible]

[illegible] cum dicit Nam qui sup-
[illegible] .i. sancti placent [illegible]
[illegible] corda superba et ma-
licia obdurata [illegible] pe-
tra qui nichil [illegible] de-
[illegible] et dilectionis hii sunt
qui cum audiunt cum gaudio
suscipiunt verbum Quia in audi-
endo predicationem delectantur sed
cum de predicatione recedunt cito
[illegible] apparet quod habuerit
Beda Multi audientes dispu-
tationem contra avaritiam vel luxuriam
[illegible] et castitatem [illegible]
et [illegible] Sed ubi [illegible] [illegible]
[illegible] oculis putaverunt
[illegible] recedunt [illegible]
cogitaverunt Unde [illegible] Et
hii radices non habent s. profundi-
[illegible] de quibus [illegible]
[illegible] plantationes
non dabunt radices altas [illegible]
cum dei non radicati fuerint [illegible]
in electis Unde [illegible]
in electis [illegible] radices
[illegible] aut [illegible] arbor non ra-
dicat aliquis [illegible] minus [illegible]
supplantatur ita et hii qui se-
quuntur de bono in malo mu-
tantur non radicantur in bono
Quia ad tempus credunt et in
tempore temptationis recedunt De
quibus [illegible] dominice
[illegible] adversarius [illegible]
[illegible] cum [illegible] de [illegible]
[illegible] Saul qui inter prophetas
[illegible] inter [illegible]
[illegible] in [illegible] Multi hec
[illegible] iniuria [illegible] Sed
[illegible] ut fatigati adversitatibus
vel temptationibus [illegible]
[illegible] relinquunt [illegible]
terra non habet humorem [illegible]
[illegible] adsumptum [illegible]
[illegible] non perdurat [illegible]
impedimenta s. avaricia [illegible]
per spinas cum dicit [illegible] autem s.
semen in spinis cecidit hii sunt

s. per illud semen scripture et intellecti
qui audierunt s. verbum dei et a sollici-
tudinibus i. actiua superflua in
acquirendo et diuiciis i. abiecta re-
habundancia in possidendo et volup-
tatibus i. carnalibus desideriis
vite s. carnalis seu temporalis scilicet
acquiruntur luxuria que diuicias
comittatur contra illud Jeremie v° Sa-
turati estis et mechati sunt contra
s. alios peccatoris adversa ne-
gocia vel solliciti continue suffo-
cantur et non referunt fructum
i. bona opera vel opera mea Sed
sine merito et premio efficiuntur sicut
cum terra nimis spinosa non fruc-
tificat sic etiam nimis curas (?) sig-
natur autem diuicie per spinas
quia pungunt mentem in presenti
vanitate (?) consciencie et in futuro corpus
et animam igne infernali per quam
dus (?) possunt spinis malorum audi-
torum duplicatam consequitur hec sub-
dit bonorum auditorum condicionem
dicens Quod autem s. semen
cecidit in terram bonam i. in eos
qui terre bone similes sunt et hii
sunt qui in corde bono perdurant
tum valorum et optimo conservant
optimum est enim cor stabilire car-
audientis verbum s. utque auri re-
tinet in memoria aliter enim mar-
cescit sicut et cibus qui statim
evomitur et sicut medicina que
non retinetur nichil operatur in corpore
et fructum s. bone operationis affe-
runt in paciencia s. expectationis
premiorum Sicut agricola patienter
expectat fructum terre Unde Se-
nibus concludens et laudans
predictam parabolam dominus dicit hec
loquens expressione dominus predicta
sunt hec dicens qui habet aures audien-
di audiat (?) non enim aliter aliud
ab eo dominus cultus deficit nisi
ex aliquorum auditorum maledo-
licio (?)

Dominica Esto michi

Assumpsit Jhesus xii discipulos
suos secreto et ait illis

Luce xviii° In istis diebus non tam
vani homines laudant deum quod proch
dolor aliqui sub vanitatibus plus
blasphemant et laudant atque dili-
genter honorant suos inimicos assu-
mentes contra illud Matthei v Quasi dei
pater (?) dicentes deus propter nos
diligite inimicos vestros scilicet videlicet
mundum carnem dyabolum. Mundum quidem
laudant et honorant exponendo di-
versos ludos inordinatos et receptos
leticias mundanas cantilenarum in
quibus gloriantur de quibus dicit (?)
Quid gloriaris in malicia qui potens
es iniquitate Ad resistendum tali
inimico quorum mundo sta (?) mat etiam
petit auxilium dominus gratiis in officio
misse Esto michi in deum protectorem
Carnem vero laudant et honorant
in temporibus istis ipsum diversis cibariis
expectantes pascendo non tam ventrem
vino et veltra (?) manum replendo et
tamen deum vocando De quibus
apostolus ad Philippenses iii° Multi sunt
amici et regnat cum dyabolo quorum
deus venter est Unde hec facit
nisi quod caritas dei per quam ipsa volup-
tas carnalis mitigantur extincta
est in ipsis De qua caritate apostolus
hodie loquitur ad Corinthios xiii° Si
linguis hominum loquar et angelorum
etc. et cimbalum tinniens Demo-
nium laudant et honorant s. dya-
bolum ducendo diversas choreas cum mo-
dis (?) saltibus et amplexibus inordinatis
... de quibus Augustinus Omnis saltus cor-
reptus (?) petulantie est saltus in
profundum cloace i. inferni primo
quasi dolor quasi multa alyphia (?) quam
temporis passus est consolatione dura istis
diebus vani homines quo infirmiunt
Juxta illud apostoli Hebreorum x°
Sumere enim magnificantes semet in ipsis
filium dei Vivi Carnem (?) spinea assu-
munt criminalia complexoni et osculari
tamen inde amplexus faciunt

inordinatos in vultus per extensionem
manuum in cruce extenderunt manus
suas in terra pro vestimentis albis /
quibus fuit indutus in domo Hero-
dis illusorie / assumunt similes
vestimenta virorum et equorum / et pro
velacione faciei per facies suas
abscondunt ut non cognoscantur in va-
nitatibus suis / de quibus ebrietatibus
et similibus dicit Ieronimus / Hec tamen
Quod ut intelligas valeant
Super 4 capitulo 1 Dominus meus predicacionis
plus / Cum iret ultra Iudeam in Ierusalem
ad festum pasche / transibat per mediam
Samariam et Galileam / et ingrediens
quoddam castellum occurrerunt
ei x viri leprosi / quibus dixit Christus
audita voce / ostendite vos sacerdotibus / et cum mun-
dati essent / solus Samaritanus re-
diens deum magnificat / ceteri novem
Iudei erant / et cum premisisset
nuncios in civitatem Samaritanorum
non sunt recepti / Unde irati Iacobus
et Iohannes dixerunt / vis dicimus ut
descendat ignis et consumat eos / Sed
Ihesus increpat eos dicens / filius
hominis non venit animas perdere / Et tunc
assumpsit Christus 72 discipulos suos
et dixit illis / sed ipse tamquam suis fa-
miliaribus amicis / Ecce ascendimus
Ierosolimam et quod dico attendamus
Ierosolimam / Audiamus / ubi cum
in Bethania erat / Lazarum suscitavit
cum Christus cum discipulis de passione
tractaret / non enim expectabat longum
sermonem pluribus divulgare / ne tur-
barentur / Unde aut dixit eis
Scitis quia post biduum pascha fiet
audiunt dicens / Provideas salvator
expressione sua discipulos ...
conturbandos / eis longe ante passi-
onis sue penam et ... pro ...
predicit / 2o / Et consummabuntur omnia
que dicta sunt per prophetas de filio
hominis / Unde Lucas ultimo discipulis
non credentibus dixit / O stulti et
tardi ad credendum in omnibus que locuti

sunt prophete / Et ibidem dixit / consumma-
tum est impleta omnia que scripta sunt
de me et in lege et in prophetis
et in psalmis / Unde specialiter
sue passionis ordinem premittit
dicens / Tradetur enim gentibus
et illudetur et flagellabitur et
conspuetur / Unde dicit Ysayas
prophetat dicens / Abstuli scapulas
meas ad vulnera / et genas meas
ad alapas / et faciem meam non averti
a conspuentibus de doctore / Unde non maior — *Nota*
causa penarum mortis / Primo
enim fuit traditus a discipulo
suo precio et osculi signo / Secundo
fuit illusus tribus vicibus / Primo
in domo Herodis indutus alba ve-
ste tamquam fatuus / 2o in domo
Pylati / ubi milites vestem cocci-
neam induerunt ei / et plec-
tentes coronam spineam imposuerunt
capiti eius / et arundi-
nem dantes in dexteram eius
genu flexo illudebant ei di-
centes ave rex Iudeorum / 3o
pendens in cruce fuit illusus
a principibus sacerdotum et scribis
dicentibus / descendat nunc de
cruce et credimus ei / Similiter
et a latrone sinistro / Tercio fuit
flagellatus / Pylatus cum vellet
eum dimittere fecit eum ligare
ad columpnam lapideam in platea
civitatis / et tortores nudum
corpus eius nobile flagellaverunt
Quarto fuit consputus salivis immun-
dissimis Iudeorum / Propter illud
Ysaias / Faciem meam non averti ab
increpantibus et conspuentibus
in me / Iusticia similiter hodie — / iusticia /
traditur id est venditur a symoniacis
et usurariis peioribus Iuda
Iudas enim videns se male egis-
se / restituit pecunias dicens
peccavi tradens sanguinem
iustum / quod non faciunt symo-
niaci et usurarii qui usque ad
mortem reddunt usuram / Illuditur /

ab ypocritis | ludibus 2a petri 3o
In novissimis diebus venient
illusores iuxta proprias concupiscencias
ambulantes | flagellatur a tyran-
nis | qui habent potestates in bonis
suis temporalibus et spiritualibus perse-
cuntur et spoliabant. Unde dicit
dominus [illegible] Quod uni ex minimis
meis fecistis michi fecistis | Con-
spuitur | blasphemiis qui potesta-
tem divinam ascribunt dyabolo | sicut fe-
cerunt mercatores in sacrilegia
vendentes [illegible] Et postquam fla-
gellaverint in corpore tali occident
eum | tamen inimicum a tempore huius cruci-
figendo | Et tercia die resurget
f· gloriose triumphando | hoc addit
ne apostoli eius morte audi-
ta absorbeantur a tristicia | voluit
certam cito resurgere | ut [illegible]
[illegible] scandalo crucis | Et hoc tercia
die | ut hic iustus et [illegible] dei
mortem corporis non timeat | quia
cito .i. tercia die cum corpore inmor-
tali et incorrupto et glorificato
resurget | Prima dies mors | secunda
sepultura | 3a non [illegible] futura
[illegible] Et ipsi horum nichil intelle-
xerunt scilicet [illegible] quam indu-
turam Et erat verbum istud
absconditum ab eis | quia nondum ali-
quid revelaverat eis Et non intelli-
gebant que dicebantur eis [illegible]
[illegible] verba [illegible] ab eis
explanationis modi cognoscendi | scilicet
per industrie doctrine alicuius
Et revelacionis divine | [illegible]
dicit [illegible] intelligebant | ut
[illegible] | voluit autem eis
[illegible] autem facti | ut [illegible]
[illegible] recordacionem [illegible]
[illegible] solidavit | [illegible]
dicit [illegible] in [illegible] car-
nales discipuli non valebat
capere verba tanti misterii veniunt
admiracionem autem oculos eorum
[illegible] illuminabatur | ut eos [illegible]
celestia [illegible] solidavit [illegible]
[illegible] est autem | scilicet deus [illegible]

Iesus autem fuisset in Iericho

veniret | Cum appropinquaret Iericho
Ubi nota quod locus iste mistice
signat dicitur Ihesus appropinquasse
Iericho | que interpretatur luna | que
patitur defectum | Et significat mundum istum
| quia admodum lune est defectuosus
et [illegible] instabilis Nam luna sem-
per [illegible] | nunc apparet
magna | nunc parva | ita est in isto
mundo | quia aliqui sunt in magnis
prosperitatibus | aliqui in adversitatibus
[illegible] dicitur appropinquasse Iericho
| cum assumpsit infirmitatem nostram
Unde dicit Luce xix° Perambulasse
Iericho | Unde eius exemplo aliqui
sunt in hoc mundo corporaliter | sed men-
taliter habitant cum deo | Et tales
non sunt de hoc mundo | quia non vi-
vunt mundialiter [illegible]
appropinquant [illegible] Cor
viiio Utentes hoc mundo tamquam non
utantur. Aliqui autem habitant in hoc
mundo non solum corporaliter | sed eciam
mentaliter scilicet gloriantes in terrenis
diviciis et deliciis | qui eternam non
sapiunt Cum [illegible] ad [illegible] appro-
pinquant Iericho | Cecus quidam se-
debat secus viam mendicans |
Ubi nota quod hic cecus habet [illegible]
in commoditates scilicet cecitatem | quia
[illegible] debilitatem quia [illegible]
quia sedebat | [illegible] quia [illegible]
quia secus viam | temptationem | quia
[illegible] | Et per istum cecum potest
intelligi peccator quilibet qui [illegible]
[illegible] in [illegible] multa
Sapie v° Excecavit eos mali-
cia eorum | Primo cecitate [illegible]
[illegible]
[illegible] scilicet hoc peccator
[illegible] Luce
[illegible] sicut [illegible]
[illegible] qui in tenebris et in
umbra mortis [illegible]
culpe [illegible] illud Sapie v° Erravi-
mus a via veritatis [illegible] Erravi [illegible]
[illegible] qui [illegible] | [illegible] medi-

citatis quia dei etc. illud psalmi Adiu-
va nos deus salutaris noster et propter
gloriam etc. Secunda pauperes facti sumus
nimis etc. Et cum audisset
turbam pretereuntem interrogabat
quid hoc esset id est quibus esset principa-
lis in illa turba / multus enim erat
populus ita quod etc. et cecus qui non
videbat / rapuit auditu affectum quem
non habebat aspectu / quia cum visu
carebat etc. quod sensus non parebat in-
terrogabat ceteros quid hoc esset Sic
et nos [illegible] [illegible] corporali
[illegible] et in petitis perditis debemus
interrogare sanctos et peritos sicut
per illud Deut. xxxii° Interro-
ga patrem tuum et dicet tibi / et
maiores tuos et annunciabunt tibi
unde sanctus dicit Job Interroga
iumenta et docebunt te sapientiam
Et ipsi interrogant Dixerunt ei
id est ceci progredientes eius minis-
tri quod Ihesus Nazarenus transiret et propter
hoc multa turba adesset Dicit
salvator nazarenus quia in Naza-
reth est conceptus et nutritus Et
clamavit dicens non tam clamore
interiori sed cordis exteriori etc.
illud psalmi Clamavi ad te domine
in toto corde meo etc. Ihesu fili
David miserere mei Hic excla-
mat Crisostomus dicens ad Secundum
[illegible] te docuit cecus non [illegible]
libros prophetarum luminibus Unde in
nosti luminare mundi nisi quia
vere deus illuminavit cecos Sed
aut [illegible] Adtendam isti cecos / tunc
dic sit in corde peccatoris tu cum
petat [illegible] suam cecitatis
et tu volens gratie adeundam ve-
nitatis et salutis adeo in spiritus
[illegible] faciendum est et dicit quod
est scilicet quod est in spiritus quod vel
venit in cor de penitendo peccato
et de professione [illegible] pt dixit
veri respondere quod Ihesus Nazarenus
transit per eum quia est via salu-
tis [illegible] [illegible] / et hic

transit per eum [illegible] in spiritu [illegible]
[illegible] quod veniat de peccato [illegible]
quia [illegible] non possit
venire ut spiritus [illegible] Et
qui [illegible] [illegible] eum
[illegible] clamantem dicentes ut tace-
ret / qui secundum dicit Beda [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] qui
dissipat cogitationes [illegible] et
perturbant eorum Ipse vero
multo magis clamabat dicens
fili David miserere mei / homo
Ihesus dimittit [illegible] [illegible]
tam / sed admonendum reducit
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et dignitate / ut et [illegible] [illegible]
includet [illegible] [illegible] [illegible]
gat [illegible] [illegible] [illegible] dicens
fili David miserere mei [illegible]
[illegible] et [illegible] etc. Stans
autem Ihesus iussit illum adduci
ad se Unde [illegible] Secunda cum
[illegible] [illegible] non parebat stat
[illegible] et vocari eum iubet [illegible]
[illegible] [illegible] benignam [illegible]
ut [illegible] [illegible] [illegible] salvandi
[illegible] [illegible] [illegible] Et cum ap-
propinquasset interrogavit eum
[illegible] dicens Secunda quid
vis ut faciam tibi / quid [illegible]
[illegible] quia [illegible] [illegible] dare
vel quia dixit non [illegible]
[illegible] sed voluntates [illegible] etc.
[illegible] te creavit sine te / non
salvabit te sine te At ille
dixit domine ut videam [illegible]
[illegible] et bona petitio / non
enim petivit aurum vel argentum
aut [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] / sed lumen spirituale et [illegible]
[illegible] quod dat nobis [illegible] [illegible] non
[illegible] [illegible] / quia [illegible] [illegible]
[illegible] / sed spiritualia et celestia
que nobis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Secunda Et Ihesus dixit ei
Respice fides tua te salvum
fecit [illegible] apposuit manum
[illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible]

sed solum oculum suum dirigit. Cum
ipse dixit et ita sunt. Et confestim
vidit nichil [illegible] medium dei et
se quod posset impedire. Sicut ibi pe-
riculis mediis ceteris explicuit
tunc cum summa maiestate precepit
ei ut videret. Sed potuit quod ille
cecus dicere gaudenter illud Job
ultimo Auditu auris audivi te nunc
in pristina preterito sum autem
oculus meus videt te. Quod
iste cecus fecerit dicit glossa
videntes. Et sequebatur illum
magnificans deum id est magnitudine
faciens eum non magnitudine
corporis sed virtute. Luce 1 quod post
magnificavit dominus me et magna vir-
tutis quod sunt signum quod esset illumina-
tus quod in corpore et in anima. Cum non
videbat cecus viam sed sequebatur
per viam veritatis. Et quod. Et omnis
plebs ut vidit scilicet quod factum est
non cum videbat sicut pharisei
dedit laudem deo blasfemando
paternitatem eius et congratulan-
do sanationi ceci. Igitur cum hiis re-
tinet sibi dominus de beneficiis suis
scilicet gloriam nobis autem relinquit
utilitatem. Ysaye 42. Gloriam
meam alteri non dabo.

Cum ieiunatis nolite fieri sicut
ypocrite tristes. Matthei 6. Legitur
Regum 4 capitulo 2 quod cum Helyzeus
propheta descendisset ad Samariam in
Bethel cumque ascendisset per viam
pueri parvi egressi de civitate illu-
debant ei dicentes Ascende calve.
Per Elyzeum intelligitur christus qui venit
ad Samariam id est [illegible] custodiam
conversorum ieiunii et reliqui domini mei
divinitatem suam [illegible] qui venit
in Bethel id est in mundum pueri
id est mali parvi deriserunt eum
hiis diebus suis patribus vanitatibus
dicentes descende calve vel de-
cipit qui deriserunt hunc helyzeum
id est christum calvum id est nudum pueros
prudentiam in omnibus suis hominibus
[illegible] vanitates
hoc sunt hiis diebus tribus quod
[illegible] diebus ipsius expiari

Augustinus in sermone quod si quid aut non
moneat qui in moribus ubique apparebat
nos [illegible] signum pati ut in
corporibus [illegible] ubi perpetua
est et spiritus uideat. Addam qui dedit
illum sermonem Augustini dominus sua potest per
quod non potest non misereri peccatoris. Sed ita
autem cuncta hec peccatoribus unus dat
dicens in [illegible] convertimini ad
me in toto corde vestro non valet
sine conversione. Quod dominus in Ezechiele
[illegible] Ezechielis 11 nos quasi querens
dominus vocat dicens Convertimini ad
me in toto corde vestro in ieiunio et
fletu et planctu et scindite corda
vestra et non vestimenta vestra. Sed quia
et hiis maxime hiis diebus esse
[illegible] que debent dicimus et
ieiuniis ut hec igitur Matthei 6 [illegible]
[illegible] non dicit nisi [illegible] et
ieiunio ideo cum hodie in dicit
Cum ieiunatis nolite fieri sicut
ypocrite tristes. Et ut intelligas veraciter
[illegible] Cum ieiunatis
nolite fieri sicut ypocrite tristes
[illegible] ieiunium
[illegible] ita dicit
[illegible] fiat
[illegible] scribe et pharisei
qui tempore ieiunii sui exterminabat
facies suas quibus appareret
hominibus ieiunantes. Si qui ypocrite
erant illi qui ideo facies suas
exterminabant ut hominibus ieiuna-
re apparerent, constat quod qui aliud
tenet in corde et aliud ait in ope-
re ypocrita est sicut scribe et pharisei
qui cum habent [illegible] litteram
[illegible] de vana gloria tristiciam
cum proferebant in vultu exterminabat
facies suas id est depravabant
et lavabant. Beatus Remigius dicit
[illegible] legendi [illegible]
[illegible] exterminare est extra
terminos educere. Verius quod loquitur
exterminant facies suas id est de-
[illegible] et lavant suum palorem
[illegible] faciebus [illegible]
ut videantur abstinentibus. Hoc est

ut uberiorem laudem consequantur
Ubi nota quod quatuor requiruntur si volumus
quod ieiunia nostra deo sint accepta-
bilia et nobis salubria. Primum ut
fiat sanctificatio corporum sicut compositum
quod nullum venenosum corpus possit ad
salutem anime esse coniunctum in peccato mor-
tali. Unde illud psalmi: Si iniquitatem
aspexero in corde meo non exaudiet
dominus. Ideo in epistola hodierna propheta
dicit Joel in 2° capitulo: Sanctifica-
te ieiunium. Secundum est ut ieiunium
sit verum et non falsum vel simula-
tum id est cum bona intentione et
sicut vult deus. Unde dicit: Cum ieiuna-
tis nolite fieri sicut ypocrite tristes.
Tertium ut sit perfectum non diminutum
quod cum ieiunium quadragesimale
teneatur facere quilibet homines integre
qui post Ambrosius: Varum sed religiosis
annis ieiunare pium est sed in
quadragesima non ieiunare peccatum.
Augustinus super Job: ieiunium magnum
et generale est abstinere ab iniqui-
tatibus et illicitis voluptatibus
seculi quod est perfectum ieiunium. Quartum
ut ieiunio associetur oratio et specialiter
elemosina. Thobie 2° capitulo: Bona
est oratio cum ieiunio magis quam
thesauros auri condere quia elemosina
a morte liberat et ipsa est que purgat
peccata et facit invenire vitam eternam.
Unde Ecclesiasticus: Abscondite
elemosinam in sinu pauperis ut ipsa
oret pro vobis ad deum quia sicut aqua
extinguit ignem sic elemosina
extinguit peccatum. Tu autem cum ieiu-
nas unge caput tuum et faciem
tuam lava. Palestini cum
quorum modo dominus loquitur dicentibus
festis ungebant caput et faciem
ungentum ferebant [illegible]. Unde
ieiunans festinato [illegible]
lavem quasi non videaris ieiunare
sed potius sollempnitatem celebrare.
Allegorice vero oleum sicut ponitur
in malam partem ita ponitur in bonam.
Accipitur enim in malam pro adulacione.
Psalmista: Unde propheta: Oleum autem peccatoris
non impinguet caput meum.
Accipitur etiam in bona sed idem
propheta ait: Unxit te deus deus
tuus oleo leticie pre consortibus
tuis. Per oleum caritas significatur
quia sicut oleum cunctis liquoribus
vel [illegible] precellit et supernatat sic
caritas cunctis virtutibus preminet.
Unde Apostolus: Manent nunc tria fides
spes et caritas maior autem horum
est caritas. Per caput eum quod est
principale membrum caritas mentis
intencio designatur quia tunc erunt
grata nostra ieiunia si dilectione
dei et proximi fuerint condita.
Nolite thesaurizare vobis thesau-
ros in terra ubi erugo et tinea
demolitur et ubi fures effodiunt
et furantur. Per hos tres, scilicet
erruginem, tineam et fures,
dominus ostendit nichil esse tutum in
terra in possessionibus diviciarum.
Secundum vero sunt que erugo
devorat sed aurum argentum et
cetera metalla. Alia sunt que
erugo non devorat sed tinea
comedit sicut vestimenta serica
et alia preciosa. Alia vero sunt
que nec tinea comedit nec erugo
demolitur sed fures effodiunt et
furantur sicut sunt gemme et pre-
ciosi lapides. Proinde quia incerta
est nobis vite nostre substantia et
cum vera possessio suadet nobis
dominus in celo ideo thesaurizare.
Possumus autem per eruginem superbiam
intelligere. Superbiam. Unum superbia
mentes quas invaserit in statu
sui rectitudinis deperire facit.
Per tineam invidia significatur.
Invidia enim rem quam carpit aliam
integritate disrumpit. Per fures
vero malignos spiritus intelligunt
qui adesse invigilant thesau-
ris animarum furentes. In celo
ergo erugo non est quia superbia in
celo locum non habet quia diabolus
cum suis complicibus inde corruit.
Ibi etiam tinea non est scilicet invidia

qz nullus invidet beatitudini [illegible]
Ubi fures non sunt i. demones
qz iam cum capite suo inde ceci-
derunt. Ubi enim thezaurus tuus
ibi et cor tuum. Hoc non tam de
pecunia intelligendum est sed et de
quolibet vero. Thezaurus divinorum si
scriptura confessus fuerit ibi et cor
eius meditando erit. Sic autem
fures effodiendo rapiant aut
etiam ab aliquibus corrumpantur
perdit. Thezaurus gulosi ventris
est venter qz semper cogitat
quo ventrem impleat. Theza-
urus lascivi sunt luxuria vo-
luptas et ira et levitas cu-
iusque vero quibus adheret illi ser-
vit et famulatur. Dominica prima xl.

Ductus est Ihesus in desertum a
spiritu ut temptaretur a dyabolo
Mathei iiij°. Chamericus [illegible]
[illegible] capitis dicit quod
extincta vita hominis [illegible]
accidunt et contingunt. Ipsius [illegible]
[illegible] ab apicibus pectus [illegible]
natur alterius. Et propter hoc ta-
[illegible] corpus sic fiat ista [illegible]
sanctissimo et a[n]i[m]a [illegible] similiter
et [illegible] primam factam. Primo
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
quamquomodo talia et [illegible] a-
[illegible] qz a[n]i[m]a nostra [illegible]
est et [illegible] devotione [illegible]
[illegible] nos [illegible] [illegible]
[illegible] ut videat [illegible] [illegible]
ab [illegible] apparet et [illegible] [illegible]
[illegible] Jo. i. ca° [illegible] Si confiteamur
peccata nostra fidelis et iustus est
ut remittat nobis peccata nostra et
emundet nos ab omni iniquita-
te. Et Jacobi v° ca° Confitemini
alterutrum peccata vestra et orate
pro invicem ut salvemini. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] mittit
impedire et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] attencius et devocius
[illegible] [illegible] qui ne-
minem [illegible]. Et [illegible]
[illegible] [illegible] dicens Omnis

[illegible] me et ego exaudiam
eum. Et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible]. Ecce nunc
[illegible] [illegible] [illegible] tempus
acceptabile dicitur. Ecce nunc tempus
acceptabile [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
et hoc [illegible] [illegible] quis [illegible]
facta confessione et satisfactione
condigna. Et tunc [illegible] [illegible] [illegible]
contra [illegible] quo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] nos [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad alias temptaciones
[illegible] [illegible] [illegible]. De quibus
temptacionibus hoc [illegible] [illegible]
[illegible] factis [illegible] [illegible] ductus est
Ihesus. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
post baptismum [illegible] [illegible] Ihesus [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] clamabat dicens hic est
filius meus dilectus in quo michi [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
post acceptionem [illegible] sancti [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] nos et nos [illegible]
[illegible] [illegible] filii [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad temptacionem. [illegible] ductus est
Ihesus. [illegible] spontanee non invitus
nec captus sed [illegible] pug-
nandi in desertum. [illegible]
inter [illegible] et Jericho [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ubi quidam
[illegible] incidit inter latrones [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ibi [illegible] iacuit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. Et [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] eius [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est eius voluntas. Et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Et [illegible]
et nos ut [illegible] [illegible] [illegible]

desertum separatur i. ... solitarij igitur
possimus simus. Exemplo Iohannis qui in ante-
-rum eramus intra in cubiculum tum
-poram multa deus revelavit sicut
in heremo ut patet qui apocalipsim
scripsit. Et moyses invenit quod
... deus sibi locutus. Unde
etiam propter hoc spiritus sanctus duxit
in desertum ut ieiunaret. Et et nos
debemus ieiunare corporaliter et non
dico tamen corporaliter sed et mentaliter
i. a peccatis mortalibus. Unde ecclesia
cantat dicens Utamur ergo parcius verbis
cibis et potibus somnis iocis et
arctius perstemus in custodia. quia tale
ieiunium placet deo. Sequitur Spiritu
sancto ut temptaretur a diabolo non
dicit ut diabolus temptaret eum quia
ipsum temptare non potest nisi ipse
permitteret. Beatus Gregorius super hoc
dicit Ad hoc ... cum vadit diabolus
ut temptet eos qui ... adversus
... diabolus ire non potest ...
diabolus ... Tempus vero quia
baptisatus est dominus a Iohanne in aqua
... ducitur in desertum ut temptaretur
... temptacionis ... in ...
... dominus. Secundus quod ergo post bapti-
maiores sustinemus temptaciones
non turberis et cum propter hoc
accepisti arma et non ...
Ideo autem dat deus temptaciones
... prohibet. Primo quidem ut ...
quis fortis factus es. Secundo ut non
extollaris magnitudine donorum.
Tercio ut diabolus experiencia cognoscat
quam perfecte ... Quarto
ut ... fortior reddaris. Quinto
ut ... tibi ... acci-
-pias ... diabolus tibi supervenit
ad temptandum nisi in maiori honore
videret. Et cum ieiunasset XL diebus
et XL noctibus ...
... dicit Crisostomus super
... ieiunans nec ...
manifestantur esse dominus. Et secundum

hylarium diabolus ... temptandi
occasio que fuit triplex. Locus
tempus et effectus. Consideravit
enim solitudinem et ita ...
sine adiutorio. Item aptitudinem
quia post ieiunium ... debilem esse
putabat. Item esuriem et abstinentiam
... probabat ... inclinari.
Et tamen diabolus non ... victus
fuit. Incipit enim in hac tempta-
cione tria contra temptacionem
primi ade. scilicet desertum contra paradisum
ieiunium contra comestionem. Temptatus
... contra ... Et accedens.
scilicet in specie humana ubi dicit magister
quod in tali etate accessit quasi
esset ... annorum non sicut quidam
dicunt quod ... tamquam ... Ieronimus
dicit Quia illo tempore non erant mo-
nachi nec heremite et ergo non acce-
ssit ad eum in forma monachi vel
heremite sed erant tunc temporis viri
heremite sapientes qui exibant heremum
causa meditacionis ut eo melius
possint studere et sicut dicit magister
... et alij philosophi erant
... et ... quod diabolus
in tali forma ...
... vel ... medicus
... Et temptator
... diabolus qui dicitur temptator ...
officium ... effectum ...
ad temptandum. Non enim sicut dicit
Crisostomus ... ut aliud opus
operatur nisi quod incessanter temptat
... eius est gaudium et honor
et opera infatigabilis est in malo.
Dixit ei Si filius dei es. Non
quod adoptivus ...
... quia ... Ego sum
... et ... tibi
ieiunium. Dic ergo ut lapides
isti panes fiant. ... tibi
dicit noli ieiunare quia debilis
es et ... etiam. Dic ergo
verbo ... ut lapides isti panes fiat

Et si filius dei appares et esu-
riem comedendo panem repellas
dubius. Unde autem cepit unde iam
vicerat scilicet in primum Adam. Augustinus
Sed autem vult sibi tales fuisse ex
pressus quia cognoverit filium
dei esse veritatem sed dubitasse propter
infirmitatem corporis non putabat.
Cogitavit enim apud se diabolus
secundum dicit Crisostomus. Si poterit de
lapidibus facere panes tunc vere
filius dei est. Si autem non poterit
homo est. Unde si per se ipsum ex la-
pidibus panes fecisset diabolus
scivisset hoc factum quod in humana
laudem voluit eum inducere.
Sed ipse respondens sapienter
non se manifestando sed temptato-
rem revelando dixit Non in solo
pane vivit homo scilicet corporali sed
in omni verbo quod procedit de ore dei
quasi dicat licet esuriem tuam dicis posse
solo sermone esurientem satiare
quam tu suadens de cibo corporali
et non spirituali qui tamen melior est
unde tua persuasio magis est
temptacio quam compassio. Sed
enim consistit ex corpore et anima tunc
indiget duplici cibo corporali
quantum ad corpus et spirituali quantum
ad animam. Sed magis cibus est
verbum dei id est divina voluntas procedens
ab eo in mente vel mentem prophetas
predicatores Deuteronomii viij. [illegible]
Afflixit te dominus tuus penuria
et dedit tibi cibum manna quod
ignorabas tu et patres tui ut
ostenderet tibi quod non in solo pane
vivit homo sed in omni verbo quod
procedit ab ore dei. Sed quia igitur
sapis tu de cibis corporis et non
mentis temptator es. Unde magis plus
est anima quam corpus. Sed de
cibo posse quod possimus vivere
ex verbo dei. Ego dico tibi quod
vivunt sancti in celo sine cibo.
Sed ita dicit Cassianus super
evangelium Mathei. Sed tempore eius

fuit quidam heremita qui semper
communicavit et non comedit escam
carnalem per xl annos. Secundo quod vivit
non in solo pane corporali sed spirituali.
Sed ita panis qui debet esse panis
primo sumit cibum in os secundo masti-
cat tercio digerit et sic panis. Unde
et tu pane verbi dei primo audiendo
mastiga cogitacione digere opere
impletione. Et ergo quociens tu
talibus temptacionibus cogitaris induc
tunc memorie scripturam quam audi-
visti in sermone. Nam quod est quod
videmus tales saepe incidere in magna
peccata nisi quod nolunt visitare sermo-
nem et nesciunt scripturam et propter
quod se defendere sed ignorant tem-
ptacionibus. Et ideo dicit apostolus
accipite galeam salutis quod est verbum
dei. Sequitur Tunc scilicet postquam devic-
tus fuit primo assumpsit eum
diabolus in sanctam civitatem scilicet ierusalem
que dicitur sancta secundum dicit Rabanus
respectu aliarum in quibus ydola
colebantur. Ipsa autem erat templum
et sancta sanctorum et cultus id est servitus
unius dei. In quo audit Remigius
quod fidelibus temptator etiam in sanctis
locis impediatur. Sequitur Et statuit
eum id est collocavit. Ad literam supra
pinnaculum templi id est super summitatem
templi [illegible] secundum dicit Re-
migius tecta erant plana ubi
erant doctorum sedes et altaria. Alias
quedam appodiaciones in quibus
innitebantur ne caderent ut scriptum
est Deuteronomii xxij°. Vel sunt de-
ambulatoria circa muros templi
ubi astabant sacerdotes predica-
tes populo quod iiij Regum vj° vocatur
tabulatum templi et fuit triplex
circa templum super unum et illud pinna-
culum templi ut dicit Josephus fuit x
per cubitorum altitudinis. Glosa
dicit quod recepit eum diabolus primum
simpliciter et Jeronimus Matheus [illegible]

in montem excelsum duxit eum per
manus suas quod portasset eum bene
probavit / quia tamen non potuit eum
vincere in prima temptacione quod dixit Christo
quos si non vis signa facere et
bene quod est quia panem quem habes non
sunt hic ex quo est si quod non in
solo pane vivit homo sed in omni verbo
dei / Veni ergo ostendam tibi locum
ubi pateris probacionem verbum dei / Sed
quia non es notus populo assende
ut tu mittas te deorsum / Et si
habes videntes quod deus tecum
talia signa faciat homines famosum
alios et audient te libencius
Sed quia Christus super vsus fuerat auctori-
tate contra dyabolum in responsione
sua / Ideo et dyabolus contra propriam
licenciam assumit auctoritatem scripture
et hoc facit secundum dicit ut simulans
non ut instruat virtutes sed ut erro-
res ingerat / Unde super luc. / Etiam
sathanas transfigurat se in angelum
lucis et deceptivus divinis fidelibus
laqueum parat veri testimonijs scrip-
turarum non ut doceat sed ut fallat
ut igitur Christum commodo suo seduce-
ret adducit testimonium scripture di-
centem / Scriptum est enim quia angelis suis
mandavit de te ut in manibus tollant
te ne forte offendas ad lapidem
pedem tuum / Ecce ea beneficia an-
gelorum que inter dicit duo que
conveniunt valde nobis scilicet custodia
diligencia et cautela / Custodia
[illegible] tu dicit ut custodiant te
in omnibus vijs tuis / Cautela in
malo tu dicit / ne forte offendas
ad lapidem pedem tuum / Pes enim
affectus est / Augustinus / Amor meus
pondus meum ego feror quocumque
feror / lapis est temptacio et
offensa casus / Tercio tangitur
diligencia quatenus adversus tu
dicitur / In manibus tollent quod
dyabolus mittet te deorsum / Nichil
eum mali hominibus quod angeli custo-
dient te / Crisostomus / Vere eum filius

dei manibus angelorum non portatur
sed ipse magis angelos portat
et si portatur manibus angelorum
non ut offendat ad lapidem
pedem suum / sed propter honorem
quasi dominus comitetur sicut [illegible]
Vel flammis decepcionis dyaboli
sagittas Christus verbo scripturarum
frangit clipeis / Unde sequitur
Ait illi Ihesus rursum scriptum
dicit Crisostomus / Nichil dicit motus
vel indignatus sed cum multa mo-
destia scripturarum verba / Scriptum
est scilicet Deuteronomium vj° / Ex quo intelli-
gitur secundum dicit Jeronimus / Omnia
confert verba et testimonia ut
eum legem [illegible] [illegible]
Non temptabis dominum deum tuum
Prudens et efficax responsio quasi diceret
suggeris michi ut temptem deum
[illegible] in [illegible] passus descende
pedibus / Ideo non acquiesco quia
scriptum est / Non temptabis dominum
deum tuum / In quibus verbis sicut
dicit Hylarius dyaboli conatus
tam confundens et deum se protestatur
et dominum / Augustinus in libro [illegible]
contra Faustum dicit quod ad sa-
nam doctrinam pertinet quod homo
habet quomodo faciat non debet
temptare dominum deum suum / Sed
ubi deficit humana racio commendet
se deo non temptando sed devote
se committendo / Sequitur / Iterum assumpsit
super omnia / Beda / Secundo [illegible]
Christi fuit victus [illegible] [illegible]
temptacionem quod eum Christus vana
[illegible] vincit vana vana
gloria superat / ponit ei vana
avaricie / Unde sequitur / Iterum assumpsit
eum dyabolus in montem excel-
sum valde / quia ad summum super-
bie eum trahere voluit / Et
dicit [illegible] in hystorijs quod iste
mons distat duo miliaria
a Ierico [illegible] qui et locus in
quo Christus ieiunavit quibus modo
est impositum ut si [illegible] / non
[illegible] reparant quem
[illegible] montem / Sed dicit Crisostomus

dyabolus ducens omnem terram excel=
siorem ceteris cognouit quanto
enim excelsior fuit mons tanto
eo spaciosior terra videbatur / Unde
sequitur / Et ostendit ei omnia regna
corp mundi et gloriam eorum / [illegible] super os=
tendit autem ista non ipsa regna
vel ciuitates eorum vel populos vel aurum
vel argentum sed partes terre in
quibus vnum quodque regnum vel ciui=
tas posita erat ut puta si exten=
deres in excelsum brachium et digi=
to extenso ostenderem tibi ecce ibi
est roma aut alexandria non
sic ostendo tibi quod ipsas videas sed
partes terre in quibus posite sunt
Sic dyabolus potuit Christo singula
loca digito demonstrare et cuius
cuiusque regni honores et statu
verbis exponere / Sequitur Hec omnia
tibi dabo quasi diceret faciam te regem
non quod hoc posset / Sed quia hoc
arrogantis et mendacis loqui
est enim mendax et pater eius scilicet
mendacii / Ista enim que promitte=
bat non erant sua et ideo dare
non potuit / Glossa Hic docemur contra
ambitionem dignitatum quia omnis di=
gnitas seculi dyabolice subiacet
potestati non quo ad dominium sed quo
ad temptacionis usum / Dixit ergo
ei dyabolus Hec omnia tibi dabo
Si cadens tanquam in fratrem
adoraueris me tanquam superiorem
Ecce quanta dyaboli superbia non
enim sufficiebat sibi quod ipse
voluit esse altissimo nec sibi
sufficiebat principis inclinacio
sed suadet ut fiat totius cor=
poris prostracio / Unde Glossa Ecce
antiqua dyaboli superbia sicut
enim in principio voluit se similem
altissimo facere ita volebat nunc
diuinum cultum sibi usurpare
dicens Si cadens adoraueris me
Ergo qui adoratus est dyabolus in
ante corruit quia quot no=

na testa capitur in secreta sapit
Moraliter loquendo auari caden=
tes in terram adorant dyabolum ca=
dunt enim in terram quando mente
et corpore occupantur circa terrena
quibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
noster .i. memoria mea que est ante
venit / et sic die ac nocte dyabolo
seruiunt / O quantos habet auari=
cia seruitores et studentes / Jeremie
6 A minore usque ad maiorem
omnes student auariciam etc. /
Contra [illegible] ostendit Christus sapienter
respondens / Uade sathana qui ad cul=
turam dyabolicam et in iniuriam
diuinam incitauit / Dixit ei Jhesus
Uade sathanas .i. recede aduersarie quia
aduersarius es veritatis qui contra
bonis omnibus aduersaris quia te
adorare non debemus / Hoc autem dixit
Jhesus quasi cum indignacione quod
autem non fecerat in precedentibus
temptacionibus Unde Crisostomus super matheum
dominus autem quamuis Christus passus fui=
sset temptacionis iniuriam dicentem
sibi a dyabolo Si filius dei es mit=
te te deorsum non est turbatus nec
dyabolum increpauit / Nunc autem
cum dyabolus dei sibi usurpauit
honorem conturbatus est et repu=
lit eum dicens Uade sathanas ut
illius discamus exemplo iniurias quidem
in iniurias patienter ferre / in iniurias
autem dei nec usque ad auditum suf=
ferre / quia in propriis iniuriis esse
quemquam patientem laudabile
est / in iniurias autem dei dissimulare
impium est / Scimus autem dyabolus
saluatori Si cadens adoraueris me
sequens audiuit quod ipse magis cum ado=
racione debeat tanquam dominum et deum
suum / Unde sequitur Scriptum est enim
Dominum deum tuum adorabis / Dominum tunc incompara=
bilis potestatis et ideo metuendus est /
in quo potencia que apparet pri=
dem nunc inperscrutabilis potestas

et ideo venerandus in quo sapientia
que appropriatur filio. tunc. ideo ne ine-
stimabilis caritatis / et ideo dili-
gendus in quo bonitas que appropri-
atur spiritui sancto / adorabis s. in-
tus in corde et illi soli servies quo-
ad unitatem essentie servies domi-
no et non deo sed servitute latrie
operibus in opere Tunc reliquit eum
dyabolus Et dicit notanter s. tunc s.
consummata omni temptatione
et victoria s. pro contemptu vidi
reliquit eum dyabolus s. lucifer ta-
quam confusus de dei supplicio tanquam
alienus a dei consortio tanquam ex-
clusus a dei regno et hoc ad tempus
sed ad diem passionis / tunc / proinde-
os impugnaturus putans ipsum
deicere timore mortis pro quod
misterium quod licet aliquem temptatorem
superemus / tamen dyabolus semper
paratus ad impugnandum quod nos
non dubitemus Sequitur Et ecce an-
geli accesserunt non in adiutorium
sed in ministerium unde subditur / Et
ministrabant ei Crisostomus non dixit
descendentes angeli quod ostendat quod
semper ad ministerium eius essent in
terris sed tunc precipiente deo recesse-
runt ab eo ut locus dyabolo adversus
xpm daretur ne forte videns ange-
los circa eum non appropinquaret ad
eum Docendi igitur quod prestat xpi
pugnam dat nobis intelligi quod
si volumus possidere regnum celorum
oportet nos pugnare contra dyabolum et vi-
tia et ipsum devincere cum tempta-
tionibus suis quod bene signat post
qui antequam regnum israel esset adep-
tus devicit golyam qui interpretatur
transmigrans et signat dyabolum qui
de celo ad infernum transmigravit
sicut patet Sequitur

Egressus ihesus secessit in partes
tyri et sydonis Mathei xv° Ho-
ppilacta prius dicitur insolito de cris
quod illi homines diuturnam vitam

Sunt qui purgant per morbos
scabiosos Et etiam qui varii infir-
mantur et tamen moriuntur Et sicut
hoc contingit corporaliter in hac vita
corporali sic nunc contingit in
xl.a qui non infirmantur in anima
spiritualiter i. qui non ieiunant quia
tenentur ieiunare omnes demum
unde ambrosius / agnosco et confite-
or ut nullus virorum nisi forte in
senibus aut infirmis usque pasca
domini diebus omnibus ante nonam
non manducent aut bibent
Et quia in diebus ista salubri-
ter ieiunamus et demonibus contrarium
to magis abstinens isto tempore
facto in pugnam quod quantum
impugnatur petit in officio hodi-
erno auxilium divinum cum dicit
Reminiscere miserationum tuarum
domine usque ad ... Item per
ieiunium reconciliatur peccator
deo ut habetur ione 3° de niniuitis
quibus missus fuit ionas qui
predicans clamavit dicens ad-
huc xl.a dies / et niniue subvertetur
quod audiens rex niniue scidit
vestimenta sua et indutus
sacco sedens in cinere iussit ieiunium
a minimo usque ad maiorem ut ho-
mines et iumenta non gustarent
quidquam et vidit deus opera eorum
quia conversi sunt de via mala ad
penitentiam et misertus est populo / unde
ambrosius quale est ieiunium non facere
quod peccata fecerunt ut quod fuit
tor est peccator / et ideo apostolus
amonet nos in epistola hodierna
ad thessalonicenses iiii° dicens Fratres quia
precepta dederim vobis per ihesum
xpm hec est enim voluntas dei
sanctificatio vestra ut abstineatis
a fornicatione / que oritur communi-
ter ex nimia crapula non ieiunantium
Item per ieiunium homo ob-
sessus a dyabolo per divina gratia
potestate liberatur / et qui fuit
vas dyaboli fit vas xpi / Sermo

a[...]o hoc genus demoniorum
non eicitur nisi in oratione et ieiunio
Quia quidem eiectione demonis
tractat ewangelium hodiernum cum
dicitur Egressus ihesus secessit in
partes tyri (in illo / tempore / i. an-
no suo predicationis ihesus rogatus
quidem phariseus ihesum ut prandet
cum illo et prandisset et discipuli
eius non lotis manibus man-
ducabant quod cum pharisei ar-
guerent eos / ait ihesus non quod
intrat in os coinquinat ho-
minem / sed quod procedit de ore hoc
coinquinat hominem / de corde enim
exeunt cogitationes male scilicet
homicidia adulteria fornica-
tiones furta falsa testimo-
nia etc. Et sic errorem eorum ar-
guens convertit se ad genti-
les ut ex devotione gentilium
ipsa ostenderetur reprobatio et in-
gratitudo iudeorum quibus fu-
erat missus ad predicandum et
hoc est quod dicitur Egressus ihesus
scilicet de terra genezareth relictis
scribis et phariseis calumpni-
antibus de hoc quod discipuli eius
transgrediebantur traditiones
seniorum. Secessit in partes tyri et
sidonis que fuerunt due civi-
tates intra promissionis apud
montem libani. Unde remigius
tyrus et sidon civitates fuerunt
gentilium. Tyrus metropo-
lis fuit cananeorum sidon
terminus eorum respiciens ad aquilo-
nem. Crisostomus potest intelligi
angustia quam habuit in hac
vita paupertatis quia mater
in sinu modicum tulit / sed vi-
vendo nichil possidebat et
in morte nec habuit etiam ab
[...]ncis et ab alienis sepelliri
oportuit || persecutionem multiplicem pro-
fecto quia etiam habuit cor-
poralem quia fuit in facie

conspuitus flagellatus / alapis cesus
et in toto corpore virgis clavis
et lancea dilaceratus et illud ve-
rificatur de ipso ps. Tribulatio et
angustia invenerunt me / sed eadem
nos oportet transire per istas civi-
tates ad celestem patriam. Et quia
filii israel cum venit de egipto ad
terram promissionis non potuerunt
gentes totaliter expellere de terra sua
ideo sequitur Ecce mulier cananea
scilicet natione / quia cananei habi-
taverunt in terra promissionis ante filios
israel / Unde ista mulier descenderat
ab ipsis qui remanserant / et au-
dierat miracula et famam christi ideo
firmiter credebat quod filia sua sanari
posset / a finibus illis egressa scilicet in
occursum eius ad impetrandam filie
sue sanitatem. Et dicitur egressa a finibus
non solum a civitatibus sed a peccati dimi-
ssionem et actionum mutatam clama-
bat dicens ei 2 fili david / qui to-
dam demonia effugavit miserere
mei / filia mea male a demonio
vexatur. Chrisostomus magna fides cana-
nee hic notatur deum credit ubi deum
vocat hominem. Unde dicit filium david /
nichil commisso postulat / sed sola
misericordia dei efflagitat dicens
miserere mei non dicit miserere filie
sed miserere mei / quia dolor filie dolor
est matris et ut magis eum ad compassionem
moveat / totum ei dolorem enar-
rat dicens / filia mea a demonio
male vexatur. Origenes Iudi-
[...] mulieris non [...] adhe-
[...] non [...]
ligaturas sed omnes relinquens
diaboli cultus venit ad deum sibi
nota quod per istam filiam in hac
in anima intelligitur anima quedam
in carne dei malignorum magis
[...] et [...] qua con-
[...] sui [...] preceptis
[...] colligitur quod diabolus multo
[...] corpus ut sic veniat

ad oppressionem anime / alius utitur
quibusdam telis acutissimis et veneno=
sis .s. suggestione delectatione con=
sensu opere et consuetudine / sed
ista tela seu iacula fideles vincere
possunt per quedam arma virtutum
Primum telum scilicet suggestio vincitur
per orationem humilem et devotam / quia
oratio devota viriliter dyabolum
percutit Reg. 1 4° sagitta Jona=
the numquam abiit retrorsum Secundum
telum dyaboli vincitur per fidem in qua
scutum fidei Ephe. 6° in omnibus
sumentes scutum fidei in quo possitis
omnia tela nequissimi extinguere / T
Tercium telum dyaboli vincitur per con
fessionem sacram Unde Aug. con=
fessio est salus animarum dissipatrix
viciorum restauratrix virtutum oppugnatrix
demonum obstruit i=
fernum aperit paradysum / Quartum
telum dyaboli vincitur per ieiunium Un=
de Mar. 9° hoc genus demoniorum
non eicitur nisi in oratione et ieiunio Quintum telum dyaboli
vincitur per elemosinam que est lorica
dei Eccl. 29° super scutum et lan=
ceam pugnabit adversus inimicum tuum
Sed vide in presenti casu quod negocium
petit ex latenti suum producat ad
clamorem et amatorem suum quem deus
non respondet verbum Unde sequitur
Qui non respondit ei verbum / Non
propter indignationem sed ut eius con=
stanciam probaret et humilitatem ma=
nifestaret ostenditur ut discipuli fierent
devoti et ut dicat glossa pro ea
ipsa orarent // Et sic ostendit
nos patribus sanctorum indigere ad
aliquid impetrandum / Unde sequitur
Et accedentes discipuli eius .s.
rogabant sicut dicit Aug. Rogabamus
dominum quem misericordia sibi misericor=
dia mali et in petitione mulieris
de uti aqua liberari voluerunt
rogaverunt eum dicentes Dimitte
eam quia clamat post nos et audiendo
quia angustia tenet primo
Quia clamat post nos scilicet affectu

instanter / Quasi enim erant incre=
duli eius fidem et devotionem
Unde Crisost. Erimus autem et disci
pulos ad calamitatem mulieris
esse tristatos sed tamen sunt ausi
dicere da ei hanc graciam .s. dimi=
te eam Respondit Ipse autem .s. Ihesus
respondens .s. discipulis suis ait non
sum missus nisi ad oves que peri=
erunt domus Israel .i. ad iudeos qui
perierunt per infidelitatem et legis
transgressione et iniustitie contra
id est Tercium sicut omnis quae p=
est Quia circa mulier sicut dicit
Crisost. ut vidit nichil apostolos
posse in verecundia effecta est / Bona
inverecundia / Nam ea enim nec
in conspectu domini venire audebat
ut dictum est supra Clamat post nos
tunc propius venit ante dominum Sequitur
At illa venit a propius secuta
est eum quia ante a longe sequendo
clamabat Et adoravit eum tamquam
deum creatorem creaturarum tamquam
dominum celi et terre tamquam preceptorem
angelorum et demonum tamquam
perfectissimum medicum / Iam enim
dictum sancta iniens audierat
dominum deum tuum adorabis dicens
non diffidens de eius bonitate
qui omnes venerat salvos facere
sperantes in se Dicens Domine adiuva me
omnibus proprie cuius in spiritu unus
Tercio et permixtis nec in mag
omnibus misericordia filia mea / Un
de Crisost. / Domina nec
misericordiam filie sue reputa=
bat suam et passus sanitatem
Sed quia sicut dicit Crisost. quanto
mulier magis multiplicat supp=
licationem tanto et Christus multipli=
cavit negationem et non ad quem
indeos suos vocat sed filios
illa dicit tunc / Ecce mulier
tu expectabas graciam et ac=
cepisti verecundiam ut filiam
liberaret et te canem vocat / Un=
de sequitur Qui respondens ait negat=

tinc et cum ministerio Notandum est bo-
num quia est ordine iniuste et
creature summe panem filiorum i. vir-
tute quo Christi Io. vi° cibavit illum deus
pane vite et intellectus Et mira-
cula promissa indicis tamquam spa-
libus filiis propter unius dei cultum
de quibus Ysaie primo filios enu-
trivi et exaltavi Et mittere ca-
nibus i. gentibus qui sunt dedi-
ti cultui ydolorum sicut canes circa
cadavera avaritia defunctorum Unde
glossa filii sunt iudei generati et
nutriti sub cultu unius dei per
legem panis et miracula
et alia que ad salutem iudeorum
pertinent Vocabamus canes autem
gentiles propter ydolatriam dum
qui esui sanguinis dediti et ca-
daveribus mortuorum utuntur in
rabiem vertuntur Et illa dixit
etiam domine quia d. verdiabus etiam
et catelli i. gentiles miseri
et in mundi edunt i. comedunt
de micis i. de reliquiis que ca-
dunt de mensa dominorum suorum
i. iudeorum quibus scripture et fac-
ta miraculorum primo proposita sunt
quasi d. debemus habere aliquam
micam tue largitatis Unde
et si ista vis facere nobis sicut in
diebus varia miracula facere
unum fac et sana filiam meam
Vocat mulier dicit dominum quia
autem humilis mulier fides patien-
tia et humilitas videtur fides
quia credidit sanari posse filiam
suam per absentem Patientia quia
totiens repulsa et contemp-
ta in precibus perseverat Humili-
tas quia se non tantum canibus
sed catulis comparat Ideo magis
merito preponitur filiis non merentur
percipere integros capere posse a-
bas nec sedere ad mensam
cum patre sed contenta sumus re-
liquiis catellorum ut humili-
tatem mittatur ad panis integri-
tatem magnitudine Sequitur tunc
respondens Ihesus ait illi O mulier
magna est fides tua fiat tibi sicut
sicut vis at si dicat secundum glossam
fides tua maiora [illegible]
Ihesus audiens propter verum interim
fiat tibi sicut vis vide autem quia
hec mulier non prius meruit filie
sue medicinam propterea hoc enim neque
prius dixit sana sit filia tua sed
magna est fides tua fiat tibi sicut
vis ut discas quia simpliciter loque-
batur et non adulationis causa sed
multe fidei erant verba ipsius Sequitur
Et sanata est filia eius ex illa
hora Crisostomus hic ostendit quantum
valeat instancia orationis quia
quod apostoli non obtinuerunt ista im-
petravit Et enim per nos ipsos
dicit a nobis magis rogari quam
ab aliis pro nobis quia est contra multos

Orat Ihesus aucius demostra-
tum propterea deles dicat in
libro de analisin quia
uno oculo clauso altero lucidius
contemplatur Cuius ratio est quia
virtus oculi clausi reflectit reflec-
tit se ad aptiorem Sic spiritualiter
claudamus oculum prave inten-
tionis ut eo lucidius celestia con-
templemur propterea si tuus oculus fuerit
est i. si intentio cordis tui recta
fuerit totum corpus tuum lucidum
erit i. tota vita tua bona erit
habent intentionem bonam si tamen
in oculo cordis mei tunc dicitur mi-
serabiliter mei et hoc commemorat
ecclesia in officio hodierno dicens
Oculi mei semper ad dominum quia ipse
evellet de laqueo pedes meos Et quia pra-
vitatem redempti sumus ut testa-
tur Iohannes xv° Maiorem carita-
tem nemo habet ut quis po-
nat animam suam pro amicis
suis Et hanc caritatem redempti

monentem apostolum in epistola hodierna
ad Ephesios v° Fratres estote imita-
tores dei sicut filii karissimi unde dile-
xit nos Galienus in libro mediana-
lium vi° dicit quod ad presentiam occisoris
sanguis emanat occisi. Cuius ratio
est quia occisor emittit radios
menstruales quos sua presencia colligit
cum venis sibi trahit non ad aliud nisi
forte sanguis occisi adhesit occiso-
ri in veste aut in gladio quia
propter conformitatem nec unus san-
guis trahit alium aut ex occasione
ordinat ut dicit Thomas de aquino
ut sic occisor cognoscatur. Sic spiritualiter
ad presenciam confessoris tui qui est occi-
sor viciorum tuorum in confessione ipse
producat sua peccata id est cum sua
exhortacione et correccione sanguine
peccatorum tuorum per quam correctionem intelligitur
expulsio demonis de qua eciam
hodierno evangelio loquitur cum dicit In illo
tempore id est anno primo predicationis
Christi cum quadam vice docuisset
discipulos orare promittens quod
spiritus bonus daretur orantibus et
ut viderent virtutem orationis devoti
cordis ponit miraculum de expulsione
demonis quia hec expulsio de-
monis unius est effectus orationis et in
illud Marci ix° Hoc genus demo-
niorum etc. Sequitur Erat Ihesus eiciens
demonium Et nota quod Christus habuit
in se tres status scilicet divinitatis corporis
et anime et contra has tres status dy-
abolum tribus virtutibus eicit. Primo
virtute divinitatis eicit eum de celo
ut legitur Iohannis in apocalypsi Eiectus
ille serpens antiquus qui vocatur
dyabolus Et Ysaie xiiij° Quomodo ce-
cidisti lucifer de celo qui mane ori-
ebaris Luce x° Videbam sathanam
quasi fulgur de celo cadentem Secundo
eicit eum virtute corporis scilicet per
passionem suam Iohannis xii° Nunc

iudicium est mundi huius quia princeps
mundi huius id est dyabolus eicietur foras
per meam passionem Tercio eicit eum
virtute anime de limbo inferni quia
animas sanctorum patrum [illegible] eduxit de
captivitate sua Unde dicitur Osee dicit
O mors ero mors tua id est dyabolo
ero victoria tua. Et sic dyabolus
ab hiis tribus locis est eiectus a deo.
Sic expellatur eiciatur de corde hominis
spiritualiter. Primo per baptismi sacramentum
unde presbiter puerum baptisatus dicit
maledicte dyabole recede ab hac
ymagine dei et da locum spiritui sancto
Unde Iohannis iii° Nisi quis renatus
fuerit denuo non potest intrare regnum
celorum Secundo eicitur per participationem
verbi dei in predicatione Unde Sap. Omnis
sermo dei est quasi clipeus ignitus
Tercio eicitur per maceracionem corporis ut
sunt vigilie ieiunia oraciones et huiusmodi
Apostolus [illegible] Qui autem sunt Christi carnem suam
crucifixerunt etc. Quarto sic eicitur id est in
penitencia scilicet per contricionem confessionem
et satisfactionem. Contricio fit
per primam graciam inspiratam
a deo Unde Crisostomus in libro de compunc-
cione cordis dicit Sola compunctio
est que facit purpuram fugere
desiderare cilicium amare lacrimas
risum fugere et tali contricione eicit
Maria magdalena non tantum unum
dyabolum sed vii demones ut habetur
Luce viii° Secundo eicitur per confessionem
veram et devotam Unde Iohannes in
canonica ca° 1° Confiteamur peccata
nostra fidelis et iustus est deus re-
mittat nobis peccata nostra et emundet
nos ab omni iniquitate Augustinus
Confessio est salus animarum dissipatrix
viciorum restauratrix virtutum oppu-
gnatrix demonum obstruit os in-
ferni aperit portas paradisi Beda
[illegible] multum ipso tempore dyabolus
facit sicut fur qui ingrediens
domum ipsam spoliare wlt [illegible] Secundo
ingreditur silenter rapinis enim

audiat extinguit ignem ne vi-
deat / obstruit os hominis ne cla-
mat ut auxilium petat / Similiter
dyabolus peccatori facit qui per ma-
lam suggestionem claudit audi-
tum cordis ne verbum dei audiant
extinguit lumen fidei / ne cre-
dens salvus fiat / ut habetur Luce
viii° / Obstruit os ne confessionem
faciat / et talis tunc homo vocatur
demoniacus hodierno mutus et
cecus et obsessus dyabolo id est peccato mor-
tali / Hoc ideo curatur per satisfactionem
secundum Augustinum de penitencia dicit sic / Non
sufficit homini penitenti mores
in melius mutare et a malis fac-
tis recedere / nisi de hiis que / male fe-
cit satisfaciat deo / per penitencie dolo-
rem / per humilitatis gemitum / per
contriti cordis sacrificium cooperanti-
bus elemosinis atque ieiuniis
Hoc in Zacheo Luce xix° / qui dixit
Ecce domine dimidium bonorum meorum do pauperibus et si quem
fraudavi reddo quadruplum / etc.
Et illud erat mutum scilicet ab effectu
quia mutum faciebat hominem
demonium autem quod tunc dicitur mutum
vel cecum vel surdum / non hoc dicit
eo quod dyabolus sit per naturam talis
sed quia talem facit hominem
obsessum ab eo / secundum Crisostomum demones
auferunt aptitudinem humani affectus
et obtundunt aures interioris auditus
ne audiat verbum dei / Ideo venit
Christus ut eiceret demonium et au-
diamus verbum veritatis / sequitur / Et
cum eiecisset demonium scilicet auctoritate
et potencia divina locutus est mu-
tus ut credibile esset miraculum
quia amoto impedimento ha-
buit officium loquendi / ut prius
Et admirate sunt turbe / simpli-
ciores innocenciores videntes
hominem liberatum et distincte lo-
quentem / secundum Bedam demoniacus
iste apud Matheum non solum
mutus sed cecus fuisse narratur
Tria ergo signa in uno homine
operata sunt cecus videt / mutus

ypchata

loquitur obsessus a demonio liberatur
Et cottidie impletur in conversione cre-
dencium ut expulso primum demone
fidei lumen aspiciant / Deinde ad
laudem dei taciturna ora laxan-
tur turbis autem sic dicit Beda que
minus erudite videbantur dominum fac-
ta mirantibus scribe et pharisei vel
negare vel sinistra interpretatione
pervertere laborant / quasi non divi-
nitatis / sed immundi spiritus opera fuisse
secundum sequitur / Quidam autem ex eis scilicet
scribe et pharisei dixerunt in Belze-
bub principe demoniorum eicit demo-
nia quod ad licteram intellectu / Et notandum
quantum dicit Beda quod hoc nomen
demoniorum Belzebub ortum habuit
a Belo rege Ninive qui Ninivem
condidit et nomine suo ita civita-
tem nominavit / Et Ninus eius pater
suum valde diligens et de morte eius
valde dolens ad solacium eius fecit
auream statuam patris sui simili-
tudinem exprimentem quam habuit
in tanta reverencia ut si aliquis
fugitivi aut facinorosi ad eam con-
fugerent saltem essent securi / Ideo
ceperunt illi ydolum honorificare et
divinis honoribus excolere videntes
hoc vicine plage Ninive quod ceteri
deinde in civitatibus in honorem
patrum suorum statuas auratas fecerunt
et eas adoraverunt et sic pullulavit
ydolatria a nomine Beli / Sed tunc secundum
diversa ydiomata scripta sunt diversa
nomina ydolorum / Nam Babiloni
seu Caldei eius simulacri simili-
tudinem suspicientes dixerunt Bel
Palestini suspicientes dixerunt
Baal quidam vero appellaverunt
Belzagor / Judei vero eius dei aucto-
res causa irrisionis ydolum suum
qui erant eis vicini vocabant
Belzebub quasi virum muscarum / Nam
al enim dicitur vir zebub musca inde
Belzebub vir muscarum sive quod
muscas quia musce congregabat
ad hoc ydolum propter cruorem animalium
qui sibi immolabatur in templo eius

et deridebant ipsum / principem autem
demoniorum i(d est) Beelzebub dicebant in-
duci propterea quod propter ydolo et ipso habitacionem
aut familiaritatem vel quandam collocucio-
nem demones credebant obedire
ipso et ut ad voluntatem suam exirent
de corporibus obsessis et eius potes-
tate pro eo eicerent / Et alii temp-
tantes signum querebant de celo
ab eo / Cirillus / alii vero paribus
stimulati livoris aculeis / petebant
ab eo videre celestem portentum / quasi
dicant / quamvis ab homine demonium
eiciatur non tamen hoc est divine operacionis
argumentum / non enim vidimus aliquem
prioribus miraculis similem operum
tes cum in terra duxerit populum per medium
maris / Josue vero successor suus solem
retardavit in gabaon / tu vero nil horum
ostendisti / Ven(erabilis) Beda. Ipse autem ut vi-
dit i(d est) recognovit non solum sermones
quibus ipsum blasphemabant sed
eciam cogitaciones eorum dixit eis
Omne regnum in se divisum desolabitur
Glo(sa) non ad verba sed ad cogitaciones
eorum respondit in quo dat eis sue po-
tencie signum quod secreta cordium ri-
matur / Ystem secundum Bedam non ad verba
sed ad cogitaciones respondit ut saltem
sic compellerentur credere potencie eius
qui videbant occulta / Sermo
iste probat quod dyabolus non operatur
in suis miraculis / et hoc contra demonum
colligacione dicens Omne regnum in
se divisum desolabitur et domus super
domum cadet / Si autem sathanas in
se ipsum divisus est et quomodo stabit re-
gnum eius i(d est) potestas eius quia di-
citis me in Beelzebub demonia
eicere / Ven(erabilis) Bed(a) / Concordia parve
res crescunt discordia maxime di-
labuntur / Et ergo quasi xpc diceret
si ego in per demonem eicio demo-
nia / tunc dissensio inter eos est et per
sonas eorum non enim sathanas sibi
ipsi repugnat nec suis satellitibus
nocet sed potius statuit regnum
eius corroborat ergo quod divina virtute eicimi
sathanam / Consequenter salvator

probat idem per similitudinem aliorum
demones expellencium dicens Si
autem ego qui maior sum sapiencia
et bonitate quam filii vestri in Beel-
zebub eicio demonia filii vestri i(d est)
apostoli in quo eiciunt / Et ut dicit
Cris(ostomus) non dicat discipuli mei sed filii
vestri volens eos per multa in furore
eorum / Ven(erabilis) Cirillus audientes enim quidem = pridie
nempe discipuli exorti sunt / qui
potestatem in spiritus immundos adep-
ti erant a deo et oppressos ab
eis in nomine xpi liberabant / Cum
ergo filii vestri in nomine meo satha-
nam conterunt quo non habent multa
dementia dicere me a Beelzebub
virtutem habere / Condempnabimini ergo
confidenter natorum vestrorum / Ven(erabilis) subditur
ipsi iudices vestri erunt / Est ergo racio
ab adversativo quia sic Si eicio
demonia in Beelzebub tunc filii
vestri s(cilicet) apostoli vel exorciste similiter
eiciunt in Beelzebub sed hoc ultimum
dicatis esse falsum / ergo erit unum / et
verum / Igitur convincit pena ipsis
congrue subdit / Ideo / scilicet propter eorum
veram fidem et veram credu-
litatem ipsi iudices vestri erunt
scilicet discipuli mei vel exorciste
vestri / Consequenter per quam xpc destr-
uxit potestatem demonum falsam
ponit potestatem suam veram
tanquam auctor verus dicens Por-
ro si in digito dei i(d est) in potencia
sua virtute spiritus sancti eicio de-
monia profecto i(d est) certitudinaliter
pervenit in vos regnum dei i(d est)
messias et salvator mundi in lege
promissus in vobis habitat / Bed(a)
sic regnum dei i(d est) filius dei qui
modo in mente iudicabit veniet
ad vos in extremo iudicandos i(d est) in die
iudicii / Consequenter xpc probat idem per hoc
quod dyabolus non operatur cum eo
in miraculorum operacione et hoc
sub quadam similitudine for-
cium armatorum quorum unus
superat alium et expellit / nec
sed dominari permittit dicens Cum

fortis armatus custodit atrium
suum in pace sunt omnia que possidet
Crisostomus Fortem vocat dyabolum non
quia natura talis sit sed in veteris an-
tiquam eius tirannidem qua
pusillanimitas nostra causa fuit
Beda Luce atrium eius mundum appellat
qui in maligno positus est quem
usque ad salvatoris adventum po-
necia imperio quia in cordibus
infidelium sine omni contradictione
quiescebat sed fortiori potestate christus
victor homines liberando eiecit
ipsum / per illos autem quos possidet
dyabolus / intelliguntur peccatores qui
dicuntur in pace possideri quia
eos secundum gregorium / pulsare negligit
quos quieto iure possidere se
sentit Beda Si autem fortior eo
superveniens vicerit eum universa
arma eius auferet in quibus
confidebat et spolia distribuet / for-
tior dyabolo est christus qui sancti dicitur
Job ix° Si fortitudo queritur robu-
stissimus est de super veniens scilicet celitus
asserendo secundum illud Job. iij°
Qui de celo venit super omnes est
vicerit eum scilicet dyabolum eius tem-
ptationi fidelis resistendo per passi-
onem a lico peccatorem peccata
sustinendo / vicit enim eum manu
crucis affixa / Omnia arma eius
astucie dolis nequicie spiritualis
Spolia vero eius homines sunt
ab eo decepti de distributione vero
armorum eius dicit Basilius di-
stribuit autem dominus spolia constituens
fideles custodie angelorum et hominum
salutem / Consequenter ponit christus racionem
quartam secundum Crisostomum dyabolum
non operari secum in expulsione
demonum ex hoc ostendit et dyaboli
contrarietate qua ostendit christus
esse in duobus / primo in opere dis-
simulatione et per consequens contra
tentacione / secundo dicit sic qui
non est mecum contra me est Inten-
dens talem racionem / q. d. / Ego
et dyabolus sumus contrarii actores

et ipse non est mecum sed contra michi
est ergo effectus eius contrarius affectus vero
meus qui est eiicere demones non
est effectus dyaboli sed effectus virtutis
[Marci?] dei Unde glosa Vult opera
mea non convenire cum operibus
dyaboli quia ego homines et demones
volo animas salvare / ille superbus et
invidus perdere Consequenter ponit contrarieta-
tem sui et dyaboli quo ad contrariam
temptatione / q. d. / et qui non colligit me-
cum dispergit q. d. secundum Crisostomum Ego
volo homines offerre deo sathanas
autem contrarium quomodo ergo qui michi
non cooperatur sed dissipat que mea
sunt iam consentaneus mihi fiet ut
una mecum eiciat demones Consequenter
ostendit christus Cyprianus dyabolus operatur
cum infidelibus et habitat [illegible] cum eis dicens
Cum immundus spiritus exierit ab homine
ambulat per loca inaquosa que-
rens requiem et non inveniens dicit
revertar in domum meam unde
exivi / Dominus intellectum est notandum
quod primo dyabolus habitat in iudeis
ante captivitatem et legis dationem
per captivitatem vero et legis dationem
recessit ab eis et venit ad genti-
les / sed quia post ea gentiles fidem
susceperunt et iudei ipsum receperunt
rursus est ad eos et nunc in ipsis habi-
tat dicit ergo Cum immundus spiritus id est
dyabolus qui est in iudeis qualitate
per deformitatem peccati et culpe / quia
alios immundos facit dum inducit
in peccatum / exierit ab homine id est in-
dalo populo vel peccatore malo et
in iudicato peccatis ambulat quia
circuit querens quem devoret
prima petri v° / et Job primo
Circuivi terram et perambulavi
per loca ea inaquosa id est per gentes
vel malos christianos carentes aquis
sapientie gratie et doctrine psalmista
anima mea sicut terra sine aqua
tibi id est absque humore gratie / quia
antequam convertantur ad christum

tardabat honorem in gratia et fructu ope-
rationis bone. Et nota quod quidam
quod hic loquitur de gentilibus aut iu-
deis causa potest intelligi de malis chri-
stianis reconciliatis. Cum immundus spiritus
exierit ab homine et non in hominibus, quia
per adventum christi expulsus est a iudeis
et per gratiam divinam a peccatoribus iuxta
illud Ioh. xii° Nunc princeps mun-
di eicietur foras. Ait dicat scilicet in voluntate
proponendo. Revertar in domum meam
i. ad iudaicum populum non cognoscentem
visitatorem suum. Sive communi per circum-
cisionem et legis superstitionem, quia
post modum legem dei et cultum abi-
cientes in iudeos fit quod dicit et non
fuit sicut dicitur Apoc. xviii° pecca-
tor cum sit domus dyaboli, sicut in ipsa
temptatione dicitur. Et cum venerit scilicet dyabolus
in domum suam i. in cor peccatoris
invenit scopis mundatam secundum sua
reputationem i. superfluis phariseorum
observationibus et cerimoniis lega-
libus que post adventum christi non va-
lent. Scopabant enim et mundabant
quod foris est iuxta illud Mt. xxiii Ve
vobis scribe et pharisei ypocrite
qui mundatis quod deforis est. Scopa enim
non tollit sordes nisi sordes visibi-
les et superficiales, aqua enim inte-
riores lavat. Et ut foris tem-
ptet. Tunc vadit et assumit secum
septem alios spiritus nequiores se i.
universitatem viciorum vel septem
capitalia peccata et hoc ingreditur
iudeos admittendo. Et ingressi habitat
ibi. Et erunt novissima hominis
illius peiora prioribus. Unde Ieron.
quia iudei angelorum presidia non
habebant et ornati erant superflu-
is legis observationibus et tradicio-
nibus phariseorum i. reversus est dyabolus
ad eos et septenario numero sibi ad-
dito demonum inhabitat pristinam
domum. Hora autem comparari potest
ista parabula de quolibet peccatore qui
desponderit dyabolus penitentiam et ad que
iterum ut peiora redire iuxta illud

Zach. xiii° Spiritum immundum auferam
de terra i. de terra hominis terreni et
hoc per penitentiam, sed de ambulantibus non exit
dyabolus sed quiescit in eis propter pigritiam
eorum sicut sunt avari superbi et
luxuriosi iuxta id Iob xl° Sub umbra
dormit in secreto calami
in locis humentibus. Dormit
dicitur ad avaros qui aggregant
divicias ut delectabiliter in eis
requiescant. In secreto calami
qui ad instar calami licet
extrinsecus videantur pleni tamen
intrinsecus sunt vacui. In locis hu-
mentibus quantum ad luxuriosos
qui in fluxu luxurie delecta-
tur. Ab aliquibus vero exit sed
non multum longe recedit sed
expectat dum preparent iterum eos te-
mptet. Et hii sunt qui saepe reci-
divant. Per loca autem inaquosa
sicca et arida intelligunt corda
fidelium et quibus siccatus est
humor mundane luxurie qui
dyabolo resistunt non consencientes
suis suggestionibus ut peccarent
sed mentes suas servant in tempo-
ribus deo castas. Factum est autem
cum hec diceret scilicet christus iudeis blas-
phemantibus. Extollens i. deextollens
vocem scilicet in christi commendationem
et iudeorum blasphemantium con-
futationem. Quedam mulier de turba
non dives et nobilis sed de qua
plebe non nominatur tamquam paup.
et dicitur fuisse Marcella ancil-
la Marthe. Dixit illi beatus
venter qui te portavit. Non enim
arguunt filius sed a filio venter
sanctificationem accepit. Et ubera
que suxisti. Sicut vas novum
recepit odorem a vino et uno eque.
At ille dixit quinimmo quod non
tantum illa beata est que portavit
me in utero suo verum etiam
beati qui audiunt verbum dei
et hunc intimis recipiendo. Et
custodiunt illud opere operibus

ad implendo quia non auditores
legis tantum sed factores iustificantur
Beati igitur hic in pura spe et in futuro
esse pharizei dampnant quia
verbum dei non custodiunt sed blasphemant
Unde beda in omelia dei genitricis
inde quidem beata que verbum dei in
carnandi ministra facta est tempo
ralis sed inde multo est beatior quod
cius pro mandati custos mane
bat eterna etc.

Abijt ihesus trans mare ga
lilee Joh. vj^o Beatus
augustinus dicit quod due sunt
ciuitates signantes duos amo
res Jherusalem signat amorem dei
Babilon amorem seculi Interro
get quis se unusquisque quid amet
et inveniet unde sit ciuis Ie=
rusalem dicitur ciuitas pacis et
signat regnum celeste in quo est
visio pacis Babilonia dicitur
ciuitas confusionis quia ibi facta
fuit confusio multarum linguarum et
signat infernum ubi est confusio multarum
penarum et conuictus omnium dampn=
natorum sed in celo est quietis status
et si cum illa volumus letari letemur
nunc bonis operibus et pietate
et hoc concordat hodiernum offi
cium .s. letare ihrlm et conuentum
facite omnes qui diligitis eam
ysidorus super ecclesiasticum in sexto libro
animalium dicit quod cum quis
mortuus pectus alicuius subleuat
aut pro timore et terrore in morte
cuiuslibet animalis sanguis totus fu=
git ad cordis regionem in auxi=
lium vite Hic causa in culto vim
mortuus cor in altum fertur mu=
dani culminis et honoris unde seneca
de viris illustribus Quanto ho=
mines morti atque ruine vici=
niores fuit tanto vana altitu
dine hominis mundi in tuo fuit et
quia omnis unum patrem habemus
.s. deum ergo omnes sumus fratres
sed heu non omnes possidemus
hereditatem paternam quia heu
causam tantie possidet mali

aut non et hoc innuit apostolus in
epistola hodierna dicens Scriptum
est quoniam abraham duos filios habuit
unum de ancilla et unum de libera sed qui
de ancilla secundum carnem natus est qui de libera per
repromissionem que prolixe dicta est Innocentius
papa 3us dicit corpus in incor=
ruptibile nimio labore defficeret
nisi ipsum quedam refocilatiuum sub
leuaret recreationis Ideo quadra
gesime papa rosam auream musco
i. pirissimo et balsamo ondit
ad consolationem populi se affligentis
in corpore penitentium et afflictiones
aliquas corporales Et sicut rosa
facta est auro. intus vero muscus et
balsamus sic christus in quo fuit tres
substantie scilicet caro incorrupta pau
anima omni virtute decore plena quod
signat primum diuinitas
preciosissima per signationem balsami
Et quia homines hoc sacro tem
pore vigilijs orationibus elemosinis
et spiritualibus ieiunijs corpora sua de
bilitauerunt ideo ad refectionem atque con=
fortationem legitur evangelium de quinque
panibus quod ihesus turbe ipsum sequenti
fecit vt ut intelligere valeamus
etc. In illo tempore i. anno 2° predicationis
ihesu cum herodes tetrarcha misit
decollare iohannem baptistam capud
datum est puelle in disco et humatum
corpus eius sui discipuli sepelie=
runt in sebaste Audiuit autem
herodes famam de ihesu et dubitat
an esset iohannes qui resurrexisset
a mortuis et querebat eum videre
ihesus autem in namauibus ascendens
recessit in locum desertum et secute
sunt eum turbe et hoc est quod dicit
Abijt ihesus trans mare docens nos
quod plurimi recedendi a d[?]tribus
malicie homanie et ondetur quod
aliquis sit liatus de fidelibus in
presentie fuge Alsquod hoc mare
pro instabilitate locorum diuersis nominibus
vocatur Sed quia ad putem

locum maris galilee apud civitatem ti-
beriadis autem dicitur a civitate. mare
autem dicitur non quia sit amarus aquas
sed more ebraico morem qui omnes
congregationes aquarum vocant ma-
ria. Hec audivimus quomodo christus cum disci-
pulis suis transivit mare. debemus
et nos per vocationem et inducti ut mare
peccatorum superemus isto per crucem
christi. ut possimus mare id est amari-
tudinem huius mundi transire et pervenire
ad litus vite eterne. ubi christus nos ex-
spectat cum discipulis suis. Cum seq.
Et sequebantur eum multitudo mag-
na sequele causam assignans
subdit quia videbant signa sup-
er hiis qui infirmabantur. alios enim
infirmitatibus ipsos liberavit. ce-
cos illuminavit leprosos mundavit
et mortuos suscitavit. Subiit
ergo in montem ihesus id est latenter ascen-
dit. Et ibi sedebat cum discipulis
suis docens eos ut ostendat per hoc
quod simplicibus sunt minora precep-
ta committenda et maioribus sive
perfectioribus altiora. congruit etiam
locus montis refectioni spirituali ut
hoc temporalia que in infimo sunt non
reficiunt. immo qui biberit ex hac
aqua iterum sitiet. spiritualia autem
que in summo sunt saciunt et reficiunt.
~~immo qui biberit ex hac aqua~~
~~iterum sitiet spiritualia.~~ Erat
autem s. nunc proximum pascha dies festus
iudeorum. pascha est festum in decoru
paschale de quo iste evangelista facit
mentionem et in isto pascha non
fuit christus in iherusalem. hoc autem quod im-
minente festo pasche christus turbam
reficit sicut dicit Algwinus signi-
ficat quod si quis pane ubi sed corporis
et sanguinis domini refici desiderant
debent spirituale pascha facere id est de viciis
surgere et transire ad virtutes. Cum sub-
levasset ergo ihesus oculos et vi-
disset quod multitudo maxima venisset
ad eum dixit ad philippum unde
ememus panes ut manducent

hii. Et notandum dicit cum suble-
vasset oculos etiam ex simili te-
magna oculos suos ut continue
declinatos habebat intrans
volens autem innuere populo suo
unde oculos suos elevavit id est
hac significans compassionem quam
habuit ad turbam indigentem
sed in illud oculi eius in pauperem
respiciunt. Et iam oculi domini super
iustos etc. et hoc est contra superbos
qui semper oculos elevant ad tem-
poralia. Sequitur hoc autem dicebat temptans eum.
Et non quod ignorans id est
quod ab ipso debatur dicit sed humane
hoc dicitur. sed cum dicitur qui scru-
tatur corda hominum non ostendit
ignorantiam scrutationis sed
clementie cognitionis. propter hoc et
cuncta ne in simplicitate locutio-
nis ignorationem aliqua suspicaretur sub-
iunxit. Ipse enim sciebat quid
esset facturus. quia ingenitus deus
omnia cognovit ab eterno. Algwinus
interrogat ergo non ut interrogata
disceret sed ut discipulo ad quo-
nidi personam tarditatem ostendat
quam ipse respondere non valebat
quod patet ex hoc quod sequitur. Re-
spondit ei philippus ducentorum
denariorum panes non sufficiunt
eis ut unusquisque modicum
quid accipiat. Erat enim ad hunc
rudis nec respiciebat signum quod
christus fecerat de aqua convertens
~~aqua~~ vinum et multa alia signa
quasi dicat pauperes sumus tantam
pecuniam habere non possumus
et si haberemus non sufficit pro eorum
refectione. et in hoc signatur
paupertas christi qui tot denarios
non habuit. Algwinus philippus
tarditatem suam ostendit cum
si perfecte de creatore intelligeret
de eius potentie largitate non
diffideret. Dicit ei unus
ex discipulis eius s. ihesu an-

Andreas frater Simonis Petri. Sed videtur
magis fuisse quam Philippus quia
videtur excusare responsionem cum dicat
Est puer hic unus qui habet quinque
panes ordeaceos et duos pisces
sed hec quid sunt inter tantos.
Quis iste puer fuit nescitur.
dicunt tamen quidam quod fuit beatus Mar-
cellinus qui fuit dispensator
Petri et Andree. In quo notatur
paupertas Christi qui non habebat
una cum apostolis suis nisi quinque
panes ordeaceos. Unde sepe passi
sunt cum eo famem et inde compulsi
vellebant spicas. Mat. 12. Dicit etiam
[illegible] hominibus dispensabat i. de pane
comedebant enim iacentes more
antiquo ut dicit Alquinus. Erat
autem fenum multum in loco. Hoc
ponitur ad ostendendum quod locus
iste aptus erat ad comedendum
et sedendum i. herba viridi. Hoc
factum est Christi providentia. Unde illud
Ysa. 40 Omnis caro fenum. Tunc
homo super fenum comedit i. domi-
nio Christi qui super carnem sedet
superans desideria. Obedientes ergo
vocati discipulorum discumbebant vi-
ri numero quasi quinque milia. Unde Theop-
hilus. Soli viri numerantur ab evangelista
quia legalem consuetudinem
sequebatur. Accepit ergo panes
Jhesus qui in manibus suis mul-
tiplicati sunt non tamen panes
creavit de novo sed preexistentes mul-
tiplicavit ut miraculum magis esset
notum. Sed omnia talis multiplicatio
magis est perceptibilis quam crea-
tio. Et cum gratias egisset distribuit
i. per apostolos distribui precepit dis-
cumbentibus similiter et de pi-
scibus quantum volebat. Ubi no-

Nota

tandum quod apostoli fuerunt 12 et panes
quinque et duo pisces sicut habetur
et quilibet apostolus recepit medium
panem [illegible] et reliqui duo apostoli
quilibet unum piscem etc. [illegible]

Nota

apostolus inter dextram misit ad dextram sibi
assignatam. Nota hic quare
isti panes potius non erant triti-
cei quam ordeacei. Dicit quod triticeus panis
est dulcior et sapidior quam ordea-
ceus et non ita apparuisset virtus
sua ut apparuit in pane ordeaceo
qui naturaliter est asper et insipidus. Spiri-
tualiter hii quinque panes significant spiritua-
les panes quibus indigemus homines
necessarios. Primus panis signifi-
cat panem spiritualem quo indi-
gent penitentes. Ps. Fuerunt
mihi lacrime mee panes die ac nocte
et talis panis consistit ex farina
et furfure i. ex timore et considera-
tione pene eterne propter peccata commi-
ssa et spe vite eterne. Penitentes
debent habere fletus et contritionem
peccatorum suorum. Unde Job 30° Quando
recordatus fuero vere pene inferni
concutit carnem meam tremor. Se-
cundus habet farinam albam i. amorem
et spem contemplationis glorie cele-
stis. Ps. Quam magna est multitudo
dulcedinis. Hunc panem primo
comedit Maria Magdalena que
lacrimis suis peccatricibus lavit
pedes domini ut habetur Luc. 7°. Et
iste dicitur ordeaceus i. amarus.
Tercius panis est doctrina patrum
spiritualium quo indigent ignorantes
et simplices homines. Unde Mat. 4°
Non in solo pane vivit homo sed
in omni verbo dei. Et hic panis pi-
scatur ubi dei auditione et huius
pane comedere debemus animam sem-
per festinanter. Quantum sunt pauperes
et debiles festinant ad portas divi-
tis pro elemosina recipienda. Sic
ad refectionem spiritualem multo
magis est festinandum. Unde Jacobi 1°
Sit omnis velox ad audiendum tar-
dus ad loquendum. Quintus panis est
vitalis quo indigent medica-
tes que in oratione Christi cotidie

petimus dicentes panem nostrum cotti-
dianum da nobis hodie. Et dicit notanter
nostrum in plurali ad designandum quia
ipsum panem debemus pauperibus
elargiri si volumus ut nostra ieiunia
sint deo accepta. unde dominus per ysaiam
lviij° capitulo Non ne hoc est ieiunium magis
quod elegi frange esurienti panem
tuum et egenos vagosque induc in
domum tuam. dicit enim petrus ravennas
Est elemosina cum ieiunio quod sit
lucerna cum oleo. sicut enim lucerna
extinguitur sine oleo sic ieiunium re-
mittitur perditur cum elemosina subtrahitur
Secundo dominus dedit et dabit nobis Qua-
litatis panis scilicet sacramentalis quo
indigent itinerantes et hic pa-
nis est viaticum omnibus euntibus
ab hoc mundo et de isto pane hec
figuram in iij° Regum xix° Ubi dicitur quod helias
latuit sub iunipero dormiens
apparuit ei angelus domini dicens Surge
comede grandis enim tibi restat via
Et surgens comedit et ambulavit
in fortitudine cibi illius xl diebus
et xl noctibus usque ad montem dei
oreb Sic et nos faciamus hoc sacra-
mento ieiunii Tertio dominus Joh vj° Ego
sum panis vivus qui de celo descendi
qui manducat ex hoc pane vivet
in eternum Quartus panis scilicet celestis
quo indigent expectantes quod
manducabunt panem in mensa xpi
Luc xiiij° Beatus qui mandu-
cat panem in regno dei quem
expectamus tanquam angelorum ut
quidam die nocte saciantur in super-
na urbe ad ipse fruicione Sequitur
Ut autem impleti sunt dixit discipu-
lis suis colligite que superfuerunt fra-
gmenta ne pereant collegerunt
et impleverunt xij cophinos fra-
gmentorum ex v panibus ordeaceis que superfuerunt hiis
qui manducaverunt Decima fragmenta
menta porta aliis qui ibi non
fuerat publicatum est miraculum

et appellatum est hoc ut et non solum
sunt refecti quia ibi plus re-
mansit quam a principio fuit quod
facit ad commendationem miraculi
hoc autem precepit discipulis suis
et non turbe ad ostendendum quod di-
scipuli debebant esse ministri ecclesie
terrarum quibus committenda erat
occulta scripturarum aliis pandere
que possunt intelligi per fragmenta
Secundo quod in habemus ut illa que
superfluunt nobis non proiciantur
tamen sed potius dentur pau-
peribus Unde dicitur dominus in quodam
loco Luc xj° dicitur tamen quod superest
date elemosinam et omnia nobis
munda erunt Sequitur Illi ergo ho-
mines cum vidissent hoc signum
scilicet alias non auditum nec ab eliseo
nec ab alio propheta dixerunt quod
hic est vere propheta qui venturus
est in mundum scilicet ad ipsum salvandum
alii autem prophete venerunt tantum
ad ipsius adventum denunciandum
quasi dicerent Hic est xpc qui expectatur in
lege promissus ceteris totus excel-
sior Glosa propheta prophetarum et domi-
nus mundi qui per prophetas pro-
missus erat messias et salvator
mundi venturus Beda enim ni-
si fuerit hoc signum quod fecit dominus
mirabantur quia nec dominum eum
esse cognoverunt Quem nobis dignetur
prestare qui vivit etc. Dominica

Quis arguet me de peccato
Joh viij° Hec dominica
duobus modis appellatur
Uno nomine dominica passionis
non quod tunc fuit passus xpc sed
quia tredecima die et propterea
ista annunciatio passionis fit
ita longa et continua ut ve-
stigia antiquorum patrum sequa-
mur qui magnorum virorum
mortem sicut Jacob et moysen xl
diebus fleverunt et quia xpc fuit
maior hiis omnibus propter dignitatem

et p[ro]trac[t]e in mors eius no[n] tu[n]c
p[ro]p[ter] diebus q[uod] deffendas ex o[mn]ib[us]
diebus vite mee p[ro]p[ter] effluxit in
lacrime mee panes 2c / 2m illo[rum]
q[uod] alias qui ipam d[omi]ni ca[r]i[tat]e[m]
lazar[um] vocavit etiam foria p[ro]-
ta p[ro]xime p[er]ita lectu fuit cu[m]
d[e] suscitatione lazari cu[m] g[ra]c[i]a[rum] ac[ti]-
one in[de] videtur multos ...
x[rist]m p[er] miraculu[m] statim co-
gitavit de morte ip[s]ius 2m id
Joh. vi[ii]o Ab illo aut[em] die cogita-
verunt int[er]ficere eu[m] 2c Et q[uonia]m
iuste ab iniusto iudice fuit
iudicatus ideo p[ro]p[ter] hodie i[n] introitu
misse ad p[er]sonam dicit Iudica
me deus et discerne causam meam
et eripe me Et q[uonia]m sanguis
x[rist]i mundat conscienciam hominis
paradisi ianuam aperit et lege[m]
novam dedicavit Ideo ap[osto]l[u]s ho[die]
ad he[braeos] ix hoc commemorat dicens
Si e[ni]m sanguis hircorum aut
vitulorum et cinis vitule aspersus
inquinatos sanctificat ad emun-
dacionem carnis quanto magis
sanguis x[rist]i qui p[er] sp[iritu]m sanctum
semetipsum obtulit immacula-
tu[m] deo et mundavit nos ... co[n]-
scienciam nostram Et quia isto
t[em]p[o]re debemus nos custodire a peccatis
et passionem d[omi]ni habere in memoria
quam per ipsam liberati sumus
ab originali peccato ut in novissimo
die die iudicii possimus in ...
... spiritualis sicut x[ristu]s dicit in-
... quis ex vob[is] arguet me
de peccato In illo t[em]p[o]re Cum ... p[ro]-
... ih[es]u[s] ... videt
hominem cecum a nativitate
qua misit ... cum discipuli
eius dicentes Rabi quis
peccavit hic aut parentes eius
ut cecus nasceretur Respondit
ih[esu]s neque hic peccavit neque
parentes eius sed ut manife-
stentur opera dei in illo vocat

[illegible] ... hominis qui fuerat
cecus et dixerunt da gloriam deo nos
scimus quia hic homo peccator est
et ... in[ter] ... talium
... colligi ... x[rist]i
qui dixit turbis iudeorum et principibus
sacerdotum Quis ex vobis ar-
guet me de peccato ... quasi dicat nullus quia
in me peccatum non est ... esse
2m illud Petri ... qui peccatum
non fecit nec inventus est dolus in
ore eius licet aut[em] ... sine peccato fuit
... sua mansuetudine non
dedignatur ... ordinatos
... sine peccato fuit Unde Greg[orius] pec-
cata mansuetudine ... non dedi-
gnatur ... peccatorem
non esse qui ... peccat
peccatores ... que ... vo-
latur intelligi ... vita
... et magis
debet ... vita qua ... te
hominis ... talit debet ...
quod non possit argui de aliquo gravi
peccato ... ad ... apostolos ...
Si veritatem dico quare vos
non creditis mihi Ubi ... quod
... vitalis ... quod ...
... cordis ... et opus vitalis cord-
... in confessione vel dilectione ...
Joh. iiio Non diligamus verbo neque
lingua sed opere et veritate ...
... qua ... aliquid ...
... diligit ... cessat ...
cessat et dilectio ... multa
faciunt ps Confitebor tibi in ...
... vitalis ... confessio-
na ... hominis sanctifi-
cat in confessione Joh. xvii Pa[ter]
sanctifica eos in veritate confessionis ...
... peccato et ... am-
plificat Joh. viiio Cognoscetis veritatem
et veritas liberabit nos Et ipsa multi
in confessione sua non faciunt ...
pudorem peccatis et tales in novi-
ssimo die coram deo et omnibus ...
bolis manifestabit ipsa ... illud
ap[osto]li Cor. v[o] Omnes nos manifes[tari]

oportet ante tribunal Christi ut unusquisque
referat propria corporis prout gessit sive
bonum sive malum / Tertio quia est veritas operis
qua quisque alteri tenetur. Psalmus: Ecce
enim veritatem dilexisti. Veritas in caritate
sermo in illo penitentia / Istam verita-
tem non fecerunt iudei de Christo qui dixerunt
ipsum esse peccatorem ut habetur supra
quarta questio ut in [illegible] / Ideo quidam dicunt
cum auctoritate illuminat ubi dicitur
docuit da gloriam deo nos scimus quia
hic homo peccator est. Ideo hanc
veritatem non faciunt imitatores pre-
sentes [illegible] et spoliatores pauperum
violenti. Secundo notatur defectus audiencium
cum dicit: Qui ex deo est verba dei audit propterea
vos ex deo non estis quasi diceret Si me non
auditis non est hoc ex parte mei doce-
ntis quia [illegible] bonus / quia [illegible]
parte nec ex parte doctrine mee quia
doctrina mea est vera [illegible] relinquitur
quod hoc sit ex parte vestra quia non estis
ex deo quia ipsum non amatis nec
verba eius auditis libenter / Videmus
enim per experienciam quod amicus libenter
de eo quem diligit audit et non de eo
quem odit. Unde apostolus: qui autem deum
diligit audit libenter de eo [illegible]
qui vero eum non diligit nec eius verba
libenter audit. Ideo vos propterea non au-
ditis quia ex deo non estis. Augustinus: No-
li attendere naturam sed vicium. Fuit igitur
ex deo natura non fuit ex deo vicio. Ideo quia
modo est hominum malorum qui nequiunt
[illegible] ad gloriam se convertit
sub publice / Responderunt ergo iudei et
dixerunt: Nonne bene dicimus nos quia
samaritanus es et demonium habes.
Hec magna [illegible] maledicta licet
enim Christus esset modicus [illegible] tamen vo-
cabant eum samaritanum et hoc propter
duo / Primo quia samaritani licet
essent gentiles tamen legem in
parte observabant / Ideo vulgare pro-
verbium fuit apud iudeos quod ille qui
in parte legem observabat voca-
batur samaritanus quamvis esset iu-
deus tamen propter similitudinem

ad samaritanos sicut apud nos
christianos aliquis dicatur sarracenus
vel ritu katholice fidei in aliquo
[illegible] Secundo quia samaritani fu-
erunt iudeis odibiles. Alquinus:
samaritani gens adversa israelitico
populo et temporibus in captivitatem
ductis terram eorum possidebant
sicut legitur iiii regum xvii. In hiis autem verbis
dicitur contumeliam [illegible] sermonis
[illegible] declaracionem quia cum ma-
lediceretur non maledixit sed beni-
gne et venerabiliter se excusabat
sub sequitur: Respondit Iesus et dixit:
ego demonium non habeo sed ho-
norifico patrem meum et vos
inhonorificastis me. Ego autem
gloriam non quero est qui querat
et iudicet. Hec ipsa duo verba
in opprobrii dominus patienter sustinuit
et ad primum quod esset samaritanus
non respondit propter duo / Primo quia
iudei sustinebant ipsum esse in-
[illegible] legem [illegible] ipsum et [illegible]
[illegible] samaritanum
tamen dominus non negavit se sama-
ritanum esse ne videretur despicere
ipsos qui neminem despicit / quia
non venit vocare iustos sed pecca-
tores / Secundo quia Christus erat sama-
ritanus id est custos [illegible] significat samaritanus
quod interpretatur custos. Et hic est
de quo dicitur: Ecce non dormitabit
neque dormiet qui custodit Israel.
Aliud vero humiliter et pacien-
ter respondit dicens: Ego demonium
non habeo. Iudei ~~[illegible]~~ enim Christo
imposuerunt quod demonium haberet
quia eorum cogitaciones malas
revelabat / Hoc autem [illegible]
cognoscit se dicens demonium est que-
rere in sermonibus propriis
gloriam propriam ~~[illegible]~~
et ostentacionem sue sapiencie. Ego
autem in sermonibus meis non
quero gloriam propriam sed magis
patris / Decipi enim me esse ab
eo et habere gloriam ab eo ut in

in ponitur in quibus contra se superbia
quia demones compello sed honorifi-
co patrem meum s. In dico que bene
certam et factam aliis attribuendo
ei quod operor et loquor / et vos inho-
noratis me presumpta et obiti blaspho-
ma attribuentes demonibus quod virtu-
ti divine sed altissimi Et ne posset
dici quod talia dicit ad iactantiam
subdit Ego autem non quero gloriam
meam ut faciunt demones sed
magis gloriam patris mei qui pater
est qui querat gloriam meam i.
glorificat me reddat et ondit et
indicet michi gloriam meam et ho-
minum mendaciorum sicut vos contra
gloria mea in paupertate contentes
glorie mundane est contraria Con-
saluatoris ondit doctrinam suam
esse magni profectus et ideo appe-
tendam dicit ergo amen amen
dico vobis si quis sermonem meum
servaverit mortem non videbit in et-
ernum / Sibi nota quod vitas doctrine
dicit deinde operis et iusticie
et vitas iusticie dicit ad veritatem
glorie que liberat a morte has
tres vitales tangit dicens cum dicit
Si quis sermonem meum s. doctri-
nam veritatis vite cum subdit servaverit
i. fecerit veritatem iusticie cum
subdit mortem non videbit in eter-
num hoc autem nobis fecit in eternum Unde
gregorius / cum malorum prosperitas crescit
non solum frangi predicatio non debet
sed etiam augeri Unde per gnam
demonium habere dictus est predi-
cationis iusticia largius infun-
dit / per quam igitur xpus ondit in-
dicis conviciantibus sue doctrine ex-
cellenciam ipsi e contra magis ipsum
conviciantur / Hoc deitatis sermo
quod loquatur preter ipsum Hoc quod
loquatur falsum 3o quod loquatur
contra superbum dicit ita nunc
cognovimus quia demonium habes
sicut veritate loqueris s. verba contra
et preter rationem et coniecturas s.
quod homo non moriatur / Am gg

Dicunt bonis vite est ut meliores
etiam per contumeliam conprobant ita
iudei xpo bene facienti de blasphemia pro-
pheta fuit iam accepta predicatione
vitae quod indei blasphemant Conprobant
conprobant xpum sermonem dixisse cum dicunt
sibi Abraham mortuus est et prophete
et tu dicis si quis sermonem meum ser-
vaverit mortem non videbit in eter-
num Numquid tu maior es patre nostro Abra-
ham qui mortuus est Unde quem pa-
tres sepultum credunt comprehendunt
quod hic preter naturam rationem ab hominibus
credatur non preter demones fuit Sicut
igitur iudei dicunt demonis putabat
ipsum dixisse Si quis sermonem meum
servaverit mortem non gustabit in
eternum hoc autem passi sunt quia dicti
demonium non presumentes ipsum hoc de
morte quadam intelligi quam
penint delinquentes et hoc passus
est ipse non de morte qui carnaliter
tres esse quia iudei in carnalibus dice-
re quasi defunctio Abraham et
prophete tu dicit Abraham mortuus
est et prophete et tu dicis si quis sermonem
meum servaverit mortem non gustabit
mortem Et aliqua sit differentia inter gu-
stare mortem et videre preterquam quod dicit
mortem non gustabit morte non
videbit nominant vera in multi-
tudine consimilitudines sermonem dicit
Dicunt enim dominus in quantum panis
vivus est gustabilis est / in eo vero quod
est gratia visibilis pulchritudinis Sicut
cum de tempore eius mors gustabi-
lis est et visibilis Conprobant conprobant
nunc ipsum dixisse ipsum superbum cum
dicunt Quem te ipsum facis / Sed tu quod
nulla cura dignus estimaveris filius
de galilea tibi superbis gloriam Re-
de que te ipsum facis i. augmentum quod
habitus dignitatis vis credi Con-
parat responsio xpo in qua primo ad
quod non dicat verbum superbum Secundo quod non
dixit falsum unde primum Si ego glo-
rifico me ipsum gloria mea nichil
est i. vana a vobis reputatur

fiat illius qui condempnat fer ip-
Beda Quibus vis audit gloriam michi
put(abat) nichil esse refert enim gloriam
suam ad preciu(m) aliquo est / Unde ob-
dit Judeus quod pater eum glorificat
dicens Est pater qui glorificat me
Augustinus dicta verba testimonium exhibet cura-
ni fidei mee et dicunt quod maior
est pater qui glorificat filium / [illegible]
nit Hebrei non scripsit et [illegible]
dicunt qui glorificant patrem [illegible]
Scriptum Hunc vos dicitis quia pater
vester est / Unde Theophilus / Si vere patrem
cognoscerent eius filium venerarent
[illegible] in lege [illegible]
lege [illegible] clama-
tes / Unde [illegible] non cognov-
stis eum [illegible] patrem et [illegible]
non [illegible]
in [illegible] cum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] et adhuc [illegible]
[illegible] cum dicens [illegible] Abraham
quia credidit [illegible] et re-
putatum est ei ad iusticiam / [illegible]
hec dies incarnationis [illegible]
[illegible] vidit Abraham fide et gavisus
est gaudens aut exultabat i(d est) cum

gaudio desiderabat ut haberet causam
diem vidit apta visione / Sequitur
dixerunt ergo iudei ad eum / mirantes
dictis eius Quinquaginta annos
non dum habes et Abraham vidisti
q(uasi) d(iceret) / Hoc enim est impossibile Et no-
tandum non dicunt Abraham non vi-
dit te sed tu Abraham quia semper
reputabant Abraham esse eo
maiorem q(uasi) d(iceret) / multa sunt an-
norum curricula ex quo Abraham
mortuus est et quo modo vidit diem
tuum corporaliter enim hoc intelligebant / Theophilus Erat autem xxx
[illegible] erat quare ergo non
dixerunt xl annos non dum habes
sed quinquaginta / [illegible] est cum
hec questio [illegible] cum dixerunt
[illegible] tamen dicunt
[illegible] sine causa
et [illegible] sic erat esse
[illegible] maioris
[illegible] ergo eis ipsius
[illegible] vobis antequam
Abraham fieret [illegible] alia exrabiua (?)
[illegible] Ego sum non dicit
[illegible] esse eius non
[illegible] ego sum quia presentia
[illegible] non habet sed esse
Sequitur Tulerunt ergo lapides iudei
ut iacerent in eum / Augustinus tanta dun-
[illegible] ad lapides [illegible]
[illegible] quo [illegible] vnabus (?)
[illegible] voluerunt [illegible] / [illegible]
[illegible] ad que [illegible]
[illegible] qui angelus
[illegible] apparuit Ioseph in sompnis
d(icens) / Surge accipe puerum et matrem
eius et fuge in egyptum futurum
est enim ut [illegible] quaerant puerum
ad perdendum / [illegible] voluerunt eum [illegible]
[illegible] ut fieret
[illegible] dixerunt quod per Ysaiam
dixerunt / [illegible] cum audis
facta in Capharnaum fac hic
et in patria tua / quibus [illegible] vidit
[illegible] vobis quod nemo propheta
acceptus est in patria sua et

ipsi irati contra deum dixerunt eum
contra civitatem super supercilium
montis volentes ipsum de monte
precipitare. ipse autem transiens per
medium illorum ibat. 3o voluerunt
ipsum lapidare ut hic. hoc enim
dicitur tulerunt ergo lapides ut iace-
rent in eum. Quarto voluerunt
ipsum crucifigere sicut et fecerunt. et quod
Judei faciebant illi tunc corporaliter hoc
nunc fit cottidie spiritualiter. ipsum acci-
dunt contra eum populi multi in illis
qui deinde ad proximum quos tuben[illegible]
per quamlibet per malos seductores sedu-
cuntur et scandalizantur de quibus
dicitur capitulo xviiio Qui autem scan-
dalizaverit unum de pusillis istis
qui in me credunt expedit ei
Item Rom. ca. [illegible] multis [illegible]
[illegible] in vitam [illegible]
pena sunt [illegible] alia sca-
dalizando fratrem [illegible]
tuam preceri [illegible]
tabant et caput [illegible]
sicut fuit Ecclesia [illegible] et
hominem et omnes [illegible]
cantationes [illegible]
quia auffiunt [illegible]
divinam et aperi [illegible]
gunt sibi caput [illegible]
katholica [illegible]
per malas et iniquas [illegible]
nes voluntates quas [illegible]
pus non cessant [illegible]
mala cogitatio ut voluntates [illegible]
animus lapis quem in [illegible]
Item Beda quod quot malas
cogitationes sibi quis assumit
tot lapides in eum mittit. Item
sunt qui ipsum crucifigunt sicut fuit
perdurantes ad peccata proxima
de quibus apostolus [illegible] rursum
sicut crucifigentes sibi metipsis
filium dei. Item Ambrosius [illegible]
[illegible] vitas et [illegible]
[illegible] qui igitur [illegible]
sit [illegible] ad unitatem
adit pacem et [illegible]
cultat [illegible] in aliud

qua lapidatur ipsum crucifigit et contra dicit
capitulo. Ihesus vero abscondit se et exivit
et exivit de templo. Hic nota quod
prius abscondit se in tanta multi-
tudine cognitus [illegible] et exivit de tem-
plo. [illegible] respondit Augustinus dicens
non autem abscondit se in angulo
templi quasi timens aut in domum
clausam fugiens [illegible] aut
[illegible] alia [illegible]
[illegible]
[illegible] per medium illorum exivit

In ramis palmarum

Cum appropinquaret Ihesus Ierosolimis
capitulo xxio [illegible] in
[illegible] quod consideranti
[illegible] fuit [illegible]
[illegible] venerit [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] hoc erat
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] venerit quando
[illegible] fecit [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] et eius [illegible]
[illegible] pena [illegible]
[illegible] appareat
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] non rapinam
[illegible]
[illegible] accipiens
et in similitudinem hominum factus
obediens patri usque ad mortem
Hec humilitas et obedientia [illegible]
due virtutes [illegible]

Cum filius regis appropinquat civitatem
in qua ad summum regnum debet coronari
tunc homines illius civitatis occurrunt ob-
viam sibi honorem exhibentes et per
hoc dominum suum cognoscentes. Similiter
hodie Christus appropinquat ad civitatem
coronationis sue in Ierusalem ut spinea
corona coronaretur. Iudei ergo ei quasi
regi honorifice obviaverunt et eum
cum magno gaudio susceperunt ut
in passione hodierna audistis quod
post ea in sexta feria proxima quasi latro-
nem cum magno pudore coronatum
spinea corona de civitate eduxerunt.
Et quamvis humilitas redemptoris
nostri fuit contra superbiam primorum pa-
rentum qui extollebant se ad altitudinem
dei volentes scire bonum et malum sicut
deus. Deus igitur exinanivit semetipsum
formam servi accipiens. Ut igitur ergo
nos digne valeamus nostri sponsi
appropinquacionem gratiam sicut appropinquavit
nobis ad passionem gloriosam
genitricem invocemus dicentes
Ave Maria. Cum illo hoc in die
palmarum erat quasi heri in die
sabbato Ihesus in domo Marthe so-
roris Magdalene in Bethania
ubi Maria obtulit libram unguenti
preciosi et unxit pedes Ihesu et capi-
llis et respersit super caput eius.
Ubi Iudas avaricia ductus dixit ut
quid perditio hec potuerat enim un-
guentum istud vendi et dari pa-
uperibus. Hoc non dixit compaciendo
ut quasi curam haberet pauperum
sed quia fur erat et loculos que-
bat venit Ihesum ut dampnum effusi
unguenti recuperaret. Cenavit ergo
Ihesus et prandebant in domo Symo-
nis sue Marthe ubi Lazarus resusci-
tatus a mortuis ministrabat multi
enim iudeorum qui venerunt ad diem
festum audientes quia Ihesus Lazarum
quadriduanum resuscitaverat non solum
propter Ihesum sed ut viderent Lazarum ut
eis de futuro seculo aliquid narraret
quasi hodie dominum civitati appropin-
quare obviam occurrunt ubi cum

maximo honore a turbis susceptus
est post Lazari suscitacionem ut dicit
evangelium. Cum appropinquasset Ihesus
Ierosolimis et venisset Bethphage. Et
sicut dicit Remigius erat villa
sacerdotum non multum a Ierusalem nisi
per mille passus quod fuit spacium distans
sacerdotum in sabbato quia vero
tunc tali die quod mille passus
deambulacionis eis non licuit sita
in monte oliveti pascendo anima-
libus sacerdotum et propinquandis
ad montem oliveti quod dicit Bethania
et Bethphage fuerunt site ad latus
montis oliveti. Et cum omnibus christi-
ano sit vita in servicio spiritualis
quod deberemus per quam viam dominus Ihesus
venit in terrestrem Ierusalem ut per
eandem viam anima nostra gradiatur
in celestem Ierusalem que visio pacis
dicitur. Oportet ergo ut quelibet anima in-
sistat exemplo Christi de Bethania et
Bethphage ad montem oliveti.
Bethania interpretatur domus obediencie.
Incipiat ergo fidelis anima tempore ad
obedienciam et observacionem man-
datorum dei operibus implendo
ut possit dicere cum David viam man-
datorum tuorum cucurri. Anima sicut
primus homo per inobedienciam
cecidit et immortali factus est
mortalis sic per obedienciam
homo mortalis fit celi immorta-
lis. Bethania id est obediencia quam
debemus tempore Bethphage quia
dicitur domus oris vel bucce id est de
domo obediencie ad domum con-
fessionis ire debemus et hoc humi-
li et contrito corde peccata nostra de-
nudantes. Unde Iohannes in canonica
primo capitulo: Si confiteamur peccata nostra
fidelis et iustus est deus ut remit-
tat nobis peccata nostra et emundet
nos ab omni iniquitate. Ad
montem oliveti qui est nobis
olivarum ex operibus sit oleum mi-
sericordie et est misericordia que est [illegible] summa — pietatis uncia
in largicione elemosinarum

Unus beatus ille de cuius domo
mendicus vacuam manum pauper non
Unde eccl. in die mali habebit salutem
quia elemosina qua tenuit ora-
bit pro eo addiui et acceptatoribus
2a ma — in ponet plenariam Secunda dimi-
tte noxa peccanti in se Unde dicitur
agitur Cum stabitis ad orandum dimitti-
te si quid habetis adversus aliquem
3a ma — 3a ma contra errantem viam salutis
ostendo libenter Sequitur misit du-
os de discipulis suis Cum ergo veni-
sset Xpus in pedem montis olive-
ti vidit duos discipulos suos
scilicet petrum et philippum et misit
eos in unitate per binarium enim
intelligitur possumus geminata ca-
ritatem scilicet dei et proximi ut di-
ligat deus propter se et proximus propter
deum Sic [illegible] habeat geminatam
caritatem geminus Unde horum duorum
discipulorum personas signamus Unde
agitur xxii In hiis duobus manda-
tis universa lex pendet et prophete
Sequitur dicens Ite in castellum quod
contra vos est Non dicit civitatem in
qua civitas dicitur civium unitas
quia unio non fuit inter eos saltem
in bono nam quasi omnes intendeba-
tur ad hoc ut sanguinem suum
effunderent vel quia iam defe-
cerant in temporalibus et sub-
iecti erant gentilibus scilicet Roma-
nis Spiritualiter autem per castellum in-
telligitur cor peccatoris per maliciam
induratum et quibusdam operatio-
nibus quasi quibusdam propugnaculis
contra deum munitum Secundum ut
propter timorem gehenne vel propter
mite etiam amorem suum affectionis
vel retributionis ad tale castellum i.
cor induratum et obstinatum
mittuntur discipuli i. predicatores
quibus dicitur per xpm Et statim in-
venietis scilicet parum ante introitum
civitatis asinam alligatam
et pullum cum ea Illa asina
serviebat usibus pauperum no-

tricandum erus ad vehendum aquam de tor-
rente cedron vel de natatoria siloe
qui fluvius fluit sub monte super
quem fuit civitas sita et in civitate
fuit defluxus aque Et debemus hic no-
tare triplicem conditionem miserabi-
lem hominis peccatoris que nos mone-
bunt ne diabolico dominio subiciamur
Primo quia peccator assimilatur iumentis
propter bestialitatem suam cum dicitur
Et invenietis asinam Ps. Homo
cum in honore esset non intellexit
etc. Secundo quia de libero factus
est captivus io subditur alligatam
Ps. Funes peccatorum circumplexi sunt me
etc. Unusquisque funibus peccatorum suorum
constringitur Proverbia quinto 3o miserabi-
litudo cum subdit statim invenie-
tis q. d. non oportet diu querere quia
ubique sunt peccatores Et bene per asinam
significatur peccator quia sicut asinus
est aliis vilior sic peccator vilis ho-
mo sicut quia gravissimum pondus
copia sua portat scilicet potius mor-
Et sicut asinus est onustum in hu-
meris et [illegible] in remedi-
um vult [illegible] et in medi-
cine est fortis sic peccatores [illegible]
sunt in operibus spiritualibus sunt de-
biles que ducunt ad salutem ut fa-
ciendo oratio et elemosina sed in ce-
teris operibus fortes sunt ut iam
in agendis [illegible] et [illegible]
nullus labor quasi eos gravat
Et sicut asinus habet aures magnas
cantum durum et cor stolidum
et licet audit dulcem vocem [illegible]
tamen [illegible] Sic licet peccator auribus
audit [illegible] non [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] asini [illegible] Sequitur
Solvite et adducite mihi in quo nota-
tur auctoritas [illegible]
quorum est solvere [illegible] et ducere [illegible]
et ornare [illegible] q. d. solvite per
peccatores [illegible] et adducite in [illegible]
ad ligandum obstinatis et propter

dei educentes in eos vias bonis et
exemplis. Sequitur: Et si quis vobis
aliquid dixerit, i. impedire vos
volentes ducere quacumque solvitis asi-
nam et pullum, dicite quia dominus
his opus habet, non propter sua utilitate
sed propter vestram salutem, ut cum vestra
conversione propter vestram salutem. Et confestim
i. sine contradictione dimittent vos. Un-
de Crisostomus super Matheum: Non dixit discipulis
dicite dominus tuus his opus habet, ut
deus vester, ut ipsi intelligant quod ipse
sit solus deus non solum animalium sed
etiam omnium hominum, contradictione quidem fu-
it voluntate aut pena diaboli. Sequitur:
Hoc autem factum est ut adimpleretur quod dictum
est per prophetam scilicet Zachariam 9o ca-
pitulo: Dicite filie Syon, i. civitati Ierusalem que
est sita in monte Syon: Ecce rex tuus
venit tibi mansuetus. Iacus enim
[illegible] in eorum [illegible] dedicatum
erant Christo ascendenti in templum
premonuit eos ut per hoc cognoscerent
regem suum. Sed Christus in omnibus [illegible]
[illegible] in Iudeos quibus [illegible] super [illegible] latus
intravit [illegible], sed non utique [illegible]
[illegible] in qua si intellexeris
venit ut salvet te, si non intellexeris
venit contra te. Mansuetus non ut per
potentiam timeretur sed ut per mansue-
tudinem amaretur. Ibi non sedit in curru
aureo, [illegible] fulgens, vel
ascendit super [illegible] equum [illegible]
[illegible] / et licet sed super
asinam [illegible] et paucis [illegible]
[illegible] super asinam et pullum
filium subiugalis [illegible] signatur
[illegible] ad [illegible]
nos in asina [illegible] signatur quia
[illegible] que [illegible] ut [illegible]
in celestem [illegible] asino
assimilatur [illegible] naturam [illegible]
2m [illegible] asinus [illegible] simplex et
quasi stultum mansuetudinem et [illegible]
[illegible] non [illegible] / [illegible]
[illegible] in pelle [illegible] signatum [illegible]
[illegible] fidelis anima [illegible] esse [illegible]
2m illud [illegible] simplicitate
cordis [illegible] illud. Et ait [illegible]

simplices ut columbe. Secundo in moribus
gravis per mansuetudinem et modes-
tiam, per [illegible] exemplo [illegible] laudabo
te. Tertio laboriosa [illegible] Mathei
xi°: Venite ad me omnes qui labo-
ratis scilicet labore penitencie et ego reficiam
vos. Quarto austera in victu,
2m illud ad [illegible] vi°: Habentes ali-
menta et quibus tegamur his
contenti sumus. Quinto assidue
gemens, per [illegible] a ge-
mitu cordis mei. Sexto patiens,
longanimis. Sed [illegible] in patientia
vestra possidebitis animas vestras. Septimo
Christo conformis 2m illud Gal.
vi°: Stigmata domini mei Iesu Christi
in corpore meo porto. Sequitur:
Euntes autem discipuli fecerunt
ut precepit illis Iesus scilicet statim
obedientes, quia verbum Christi non
potest cadere in vacuum, quia egredi-
etur de ore meo non revertetur ad
me vacuum, sed faciet quecumque vo-
luit et prosperabitur in hiis ad que
misi illud. Et adduxerunt asinam
et pullum et imposuerunt vestimen- super eos et
ta et eum desuper sedere fecerunt, vel
ut melius sedeat, vel quia ipse
laborem [illegible] corpori [illegible]
[illegible] confractio, vel sordi-
dum, vel ad [illegible] Christi. Iugo
[illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] asinus [illegible] dicitur
[illegible] in [illegible]
[illegible] apostolica [illegible]
[illegible] vel [illegible] [illegible]
[illegible] instructa fuit et ornata
[illegible] non mereretur
[illegible] Apoc. xviii°: Beatus
qui custodit vestimenta sua ne
nudus ambulet. Primi ergo boni
operibus et moribus sunt circumdati
quasi vestibus [illegible] sunt induti
sicut Ioseph qui castitate et
obedientia [illegible] dei servata
et si pallio suo [illegible] in ma-
nibus domine adultere spoliatus
tamen indutus fuit vestimento
virtutum [illegible] domini servavit
[illegible] Sequitur autem
[illegible] que venerant

venerat ad urbem obviantes ei
ondit clamantes dicentes. Plurima
autem turba straverunt vestimenta
sua in via, sicut dicit Ieronimus pe-
dibus asini ne ubi offenderet pe-
dem ad lapidem ne calcaret spinas
ne labaret in foveam. Vestimenta
sunt corpus nostrum quod est vesti-
mentum anime abstinenciis et ie-
iuniis et laboribus domamus.
Sed in magistri sententiis qui rationi et
spiritui corpus mortificat. Quia
secundum Hugonem sic caro nostra in-
tractari quod non moriatur, sic domanda quod
non superbiat. Qui enim carnem
nimis affligit civem suum in-
terficit; si plus quam oportet alimentis
reficit hostem suum nutrit. Alii
autem cedebant ramos
de arboribus scilicet fructiferis quibus
mons oliveti copiosus est et ster-
nebant in via. Et sicut dicit Beda
cum ope tota scilicet corde et ore veni-
ut testimonium q.d. cum ipsum lau-
dasset propria sicut ipsum preciosus
laudabant, quia non est speciosa
laus in ore peccatoris. Turbe autem
que precedebant et
sequebantur. Magna ergo turba veniebat
cum Christo a Bethania et alia veniebat
cum eo ab Hierusalem ... clamantes
alleluia ... populorum
... significans ...
... vocavit. Magna alia turba
venit sibi obviam ad urbem que
cum audisset Lazarum a mortuis re-
suscitasse ut supra dictum est
hec i. hic. Clamabant dicentes
Osanna filio David. Benedictus qui
venit in nomine domini. Quid autem
sit Osanna ostendit Ieronimus dicens
super psalmo cxvii. Qui manife-
ste de adventu salvatoris
scriptus est. Ait enim ... legimus
O domine salvum me fac. In hebreo
legimus Osanna adonay osi anna
quod manifestius interpretatus
est Symmachus dicens: Obsecro domine
salvum me fac. Nemo ergo putet
ex duobus verbis grecis videlicet

et hebraicis sermone esse compositum
sed totum hebraicum. Significat autem turba
quod adventus Christi salus mundi sit. Unde
dixit Benedictus qui venit in nomine
domini salvare, quod est ad ipsum in celis complevit.
Ego veni in nomine patris mei. Est ergo sensus
secundum glosam: Benedictus i. gloriosus sit
qui venit i. incarnatus est in nomine
domini i. patris eum glorificando qua nos
salvare dignetur pater et filius et spiritus sanctus.

Prebet autem exemplum homo
quidam secundum prima Corinthiorum. Plinius
in speculo naturali dicit quod aves
que crudis vescuntur carnibus mul-
tum bibunt aquam. Unde quia
quodam ditatis crude carnis potus supplet
defectum, sic quicumque illam carnem
eucharistie sacram et crudam come-
dunt ipsi necesse non bibent aquas
dulcedinis superne. Unde Augustinus in libro
prefationum dicit: Omnis enim qui car-
nem et sanguinem indigne sumpserit
nunquam meretur vite beatitudinem degu-
stare. Ideo quod ad talem cibum premonen-
tur memoria dominice passionis recordari.
Unde apostolus in officio misse commemorat
dicens: Nos autem gloriari oportet in cruce domini nostri
Jhesu Christi salus nostra. Galienus in secreto me-
dicinali dicit quod cibus sine potu
sumptus est mortiferus. Unde
... potus cibo admixtus dat
ad membra ... et ingressum. Sic
cibus vero sine potu sumptus memoris
dulcedinis mortiferus est atque insipi-
entibus. Unde Gregorius in pasto-
rali: Cum cibus panis eucharistie
ab indigno absque celesti amore atque
devocione sumitur in dampnationem magis
quam ad salutem convertitur. ...
... sumit Iudas digno ore ...
dicit dominus agno et Iudas ...
... [illegible] ...
nobis tue passionis effectum ut sicut
in passione sua dominus noster Jhesus Christus
diversa utique intulit stipendia etc.
Item Galienus in secreto medicinali
dicit qui biberit dum cibum sumpserit
ad senium pervenerit tremere pedibus
manibusque ac capite apparebit, et
omnes qui ante cibum sanctum eucha-
ristie aut post indignam dulcedinem

Nota
p.a
2a
3a

in bibet timor capit, ipse in iudicio
futuro subiacebit. Richardus de sancto
victore: Cum timorem dei per peccatum
indigne sumendo sanctam eucharis-
tiam timorem ipse incurrit atque for-
midine supplicio. Secundo quo sumi debet
dicit apostolus cum dicit probet autem
se ipsum homo etc. Una probatio est
unus quisque digne communicans possit
gloriosam digne salutemque dicentes
ave maria. Probet autem se ipsum homo
etc. apostolus volens ut hoc sacramentum
digne suscipiamus hortatur nos in
epistola hodierna ut unusquisque se ipsum
i. examinet dicens probet autem etc.
Tam sepe medicina que medicina hoc
in preparato est mortifera, homini non
preparato est salubris. Sic et istud sa-
cramentum homini accedenti non preparato
est mortiferum eternam dampnationem
inferens, homini non preparato vitam
no (margin) eternam conferens. Una ergo notare
debemus hic duo principalia primum
qui excludunt nos ab esu eucharistie
Secundum que sumunt utilitates digne
nota (margin) sumenti. Quantum ad primum nota quod
dicitur in libro Exodi xii capitulo quia
quatuor personas [illegible] excluduntur
ab esu agni mercenarius [illegible] et
1° (margin) advena et alienigena. Primo ergo
mercenarius i. peccator qui non cu-
stodit cultellos suas in iudicias co-
gitationes verba inordinata opera enormi-
ta et infinita. Et tales mercenarii
vocantur qui [illegible] paradisi
[illegible] non emittuntur, et quos dicitur
Gen xxviii capitulus [illegible] tara [illegible]
[illegible] non sunt [illegible]
2° (margin) Secundo prohibetur mercenarius. Chrysostomus
dicit qui deo serviunt [illegible] tem-
poralibus plusquam divinis ut avari
sacerdotes, quia 2 in Ambrosii [illegible]
quisque talis est qualis est dilectio sua
Si diligis deum deus es, si diligis
terram terra es. Velut sunt beghardi
vel beguine qui solum apparentia ho-
minum serviunt deo et sunt ab [illegible]
[illegible], abiuncta vero lupi rapaces et
3° (margin) maxime homines spirituales. Tercio [illegible]

nowo przychodzący

dicitur advena [illegible] i. de aliena
gente veniens, et signat illos
qui heri aut hodie vel pridie ad
confessionem venerunt, nomine sig-
net sed in abstinentia corporis af-
flixerunt corpus, qui nomine cloa-
cam sue conscientie emundaverunt
per confessionem, in qua tales volunt
thezaurum nobilissimum corporis
Christi imponere, ubi adhuc viget
fetor libidinis et diu [illegible] peccatorum
amaritudo non evacuata totaliter.
Qui ergo vult accedere ad sacramentum
corporis domini et sanguinis non debet esse
advena i. noviter veniens ad con-
fessionem, quia valde periculosum
est. Quarto ab esu agni i. corporis 4° (margin)
Christi repellitur quasi gentilis alienigena
et sunt illi qui firmam fidem non
habent circa hoc sacramentum corporis
Christi, sicut illa mulier de qua Gregorius
in dyalogo ponit, Dum ei corpus
Christi porrigebat ipsa non credente ipsum
esse in carnem cruentam et cruenta
et iterum oratione beati gregorii i. cor-
pus domini. Vel alienigene sunt
in devoti, qui corde nupto ab ardo-
re devotionis in mediate et in
premeditate cum pulsu devotionis
remoto ad corpus Christi accedunt. Ca-
veamus ergo nobis qui volumus
hoc agno uti, quibus dictus ut si
in quantum [illegible] peccatum, unus supra- no (margin)
dictis. Secundo notemus que sit utili-
tas digne sumentibus, quia sumunt ag-
num paschalem i. corpus Christi. Exo-
do capitulo xiii [illegible] (margin: [illegible] figura [illegible] moyses et aaron [illegible])
per esum agni quatuor fecit. [illegible]
terram egipti pertransiit, primoge-
nita egipti percussit ad mortem,
Iudeis fecit signum et iudicium [illegible]
terruerunt [illegible] signatos
[illegible] a plaga custodivit.
Sic deus digne sumentibus hoc
sacramentum ista quatuor dona
dat, primo consolationem spiritus sancti
immittit quia [illegible] fide-
lis in hac communione consola-
tione spirituali iocundatur

zabal.
Sedo fomitem pcti minuit i. dicit
pcussa omne pmogenitu intra
egipti i. minimaz vicia tenebraz
zo a morte mdi tollit / quia pq
esum corporis xi ista tiptorica lq
uilescunt et diuina augmetatz
Quarto scauitatem pbet / quia
in quibz indie iudaij viderit
sanguinem que redemptionis liba
bit eos a plaga eterne dampna
tionis Nos igitur dilectissimi fratres
si uolumus eque celestem agnum
digne manducare ad salutem aiaz
nraz obsuemus spualiter que iudei
obsuabant corporaliter Comedere
nos hostie si uolumus uti sacra
mento hodie debemus candida triticea
tenuis non magna rotunda de
qcres fermenti non salsa sit hostia
xi / Est enim hostia alba / contra pc
catricem aiaz que semp est sordi
da / Vn leuitici aia polluta que
comederit de carnibus hostie pibit
de populis Scdo est tritica i. dulcis / q
inuidos ait nolite sanctum dare
canibus / 3a est tenuis / contra gulo
sos Vn aplus hebr. 13 habemus altare
i. de quo edere non habent ptatem nisi
qui tabernaculo deseruiunt et non
carnibus aut voluptatibus Quar
to est parua / contra supbos qui
semp magna et vana appetunt
sicut mdi Vnde aplus ad heb.
dicit pncipes i. homines amauerunt
tenebras i. corpus xi / Quinto est ro
tunda et non rubilis fermenti / ut
sis nobilis ad dei sententia suscipien
da / contra avaritiosos Vn aplus ad
thess. / qui non vult operari non
manducet patri in crucifixi / Sex
to est expers fermenti s. odij liuoris
in hodie q in iudicijs Vnde et
aplus Cor. 10o fratres epulemur
non in fermento malicie et nequicie
Quicumque enim dns viderit in
mensa non habentem vestem nup
cialem i. caritatem condempna
bit eum et ligatis manibus et
pedibus piciet eum in tenebras
exteriores etc Septimo est non
salsa / q avarus quia numquam saciatur
quia sicut sal facit sitire ita ava
rus numquam saciatur Vn Jeronimus super
dicit Omnino usqz ad maximum os
studeant avaricie Augustinus dicit Cu
cetera vicia senescant in senibus
sola aut avaricia non senescit / p
mo coinquinat conscienciam hominis
quia tanquam stercoris multitudo con
gregatum grauat et fetet / sed di
spersum pagrum impinguat et fruc
tificat / sic diuicie congregate com
quinat / dispersa aut pauperibus fruc
tificant Si aut hos conditiones se
uamus digne actu et potentie / panis
sup eum dignanter in hac vita libe
rat a diabolo et introducet nos ad
terram viuentem regni celestis ad
quia nos perducat qui viuit et
regnat in secula seculorum. pascha
Maria magdalena et ma
ria jacobi et salomee emerunt
aromata / plinius dicit in natura
libus rerum / q leo oculis apertis dor
mit / catulos suos p triduum susci
tat / cauda sua callancos delet
ne a venatoribus cognoscatur
Homie vero febrescit maxime / Hec
sunt tres pprietates leonis / que xo
conueniunt / qui est leo de tribu iuda
Primo sicut leo apertis oculis dor
mit / sic licz caro xi in sepulcro dor
miuit p vnam mortem et ante
separatam / tm diuinitas ei coniuncta
eta corpus xi vigillabat et virtute
sue digitatis surrexit a sompno
mortis tercia die / pungitu patris
dicentis Exurge gloria mea / filius
respondit / Exurrexi diluculo Hodierne
misse dicens Resurrexi et ad huc
tecum sum Scdo xo assimilatur leoni pp
occultationis misterium / quia sicut
leo cauda sua delet vestigia ne
a venatoribus cognoscatur Sic xps
p caudam humanitatis occultat
calcaneum diuinitatis / ut pz in dei
incarnatione uirginis eius i. canasi
ene in baptizmo et in alijs mltis

passionibus | ita ut venatores .i. ini-
mici sui cum non cognovissent | alioquin pas-
sionem suam impedivissent | Si enim
cognovissent numquam dominum
glorie crucifixissent | et tali passi-
one mundavit nos a fermento malicie
et nequicie .i. originali peccato | et a tali
fermento spirituali .i. peccato mortali | Apostolus
amonet nos expurgare | dicens Expurga-
te vetus fermentum | expurgate vetus fermentum
et usque consparsio | 3° Christus assimilatur leoni
quia infirmitatem passionis | quia sicut
leo suum filium tercia die suscitat | ita corpus
Christi nos multa passus est in hac
vita .s. dura verba | amara verba | duris-
sima crucis tormenta | post hec omnia
tamquam fortissimus leo tercia die a morte
resurrexit | ut testatur evangelium hodiernum
| cum dicitur | Maria Magdalena etc. | ut
ergo a peccatis mortalibus resurgere va-
leamus | auxilium eius genitricis im-
ploremus dicentes Regina celi letare
Alleluia etc. | In illo tempore [illegible] Hoc est post quam
Christus proxima feria sexta fuit sepultus
et mulieres iste que ipsum secute fuerant
viderunt ubi positus fuerat reverse sunt
in domum | ceperunt parare aromata quibus
conficerent liquorem | ut mos erat Iudeorum un-
gerent corpus Iesu | et in vinculo sa-
bati non poterant perficere quod inceperant
rant | quia solempnitatem sabati tota
die quiescebant | Virgilia autem sabato per
vesporas paraverunt aromata | que
in die perdiderunt pascere incepant | ut
sic cum ungentis venirent et ungerent
corpus Iesu | unde dicit evangelium | Cum transis-
set sabatum Maria Iacobi et Salo-
mee | que fuerunt due sorores beate
virginis comparaverunt emerunt aro-
mata .s. pluria | que prius parave-
rant | in vespere eiusdem sabati in quo
terminatur solempnitatis ut venientes
ungerent Iesum | Has autem Iudeorum erat
ungere corpora mortuorum | ut non
fetevrint | Sed iste sancte meliores
non dum perfecte cognoscentes corpus
corpus eius ungere voluerunt | ut
fetorem non exalaret | et cetera dum tradatur
passeret ipsum | quod tum corrumpi non poterat
quia erat diviniti coniuctum per modum
propter | Non dabis sanctum tuum videre
corrupcionem | per qua divinitatem
erat balsamatum ut per centum
milia annorum ymmo in perpetuum
non posset corrumpi | Sic a vivibus co-
medi | sicut malum odorem exalare | ut lucinerali
Nota unde possit quod iste tres mu- nota |
lieres unum omnes nomen habent
scilicet Maria | et omnes unum intuen-
derunt | credo quod divinitus factum
sit in signum nostrum | quia qui vult ire
ad ihesum .i. ad salutem suam | debet
habere aliud nomen Maria .i. ama-
ritudinem penitencie | que consistat in cordis
contricione | oris confessione | et operis
satisfaccione | que tria ad unum conspi-
tendunt .s. ad dei misericordiam consequendam
Et hec tria cognomina harum trium
mulierum .s. unum significat Magdalena
cum interpretatur turris | significat cognicionem
peccati | quia qui homo cognoscit
peccatum in capitulo de eo dolere et sic per humi-
litatem quod est turris ad deum elevare | in
aliud liber psalmi xviii° omnis qui se
humiliat exaltabitur | Ista Magda-
lena emit ungentum | quod dicitur
mirra quod vermes dicte vinea a cor-
pore humano fugat | et nervos consolidat | stravii
consolidat | et significat contricionem
que pro peccati contricione peccatorum fugat
vermes infernales et solidat in bono
proposito | Iacobi interpretatur subplan-
tator | significat dimissionem peccati
quia per quo homo in capitulo peccata
dimittit | dicitur dyabolum subplantat
et contempnit | Sed illa attulit
aloes | quod non permittit corpora
fetere | Sic confessio expellit fetorem | Secundum hugo quod
peccati | dicitur ne ira sit prima fit per hec deligere
lam consuetudine infecta | Salo- = dies per sepe pollicere
mee interpretatur pacifica | significat ut fetare peti
ficat satisfaccionem | quia homo qui adiat |
incipit peccatum admissum cognoscere
ut Magdalena | et odit | ut Iacobi
ergo ipsum satisfacit deo populo | ut
Salomee | quia satisfaccio donat
hominem | ut de spiritus dolerat | et

et de futuro caveat et pucias non
admittat / et sic tunc offert cum
salomone hoc unguentum quod dicitur
balsamum quod non permittit corpora
humana putrefieri / et postea satis-
factionem que operatur amicum in inferno
non unquam putrefieri sinit / Sequitur
textus Et valde mane una saba-
torum venerunt ad monumentum orto
iam sole / Ubi nota primo quod li-
cet sabbatum tripliciter accipitur in scrip-
tura / aliquando pro tota septimana
ut Luce xviii° Ieiuno bis in sa-
bato i. in septimana / aliquando pro die sep- vii°
Exodi xx° memento ut diem saba-
tum sanctifices i. diem septimum
aliquando pro qualibet die septimane
cum ipsis nominibus prima 2a 3a etc.
Unde Gen. 1° factum est vespere et ma-
ne dies unus i. prima / et sic
accipitur hic / cum dicitur una saba-
torum i. primo die sabbati Et valde
nota mane / pro quo nota quod christum
querunt quidam mane / quidam
in vespere / quidam in nocte. Mane
invenire christum i. salutem est faci-
le / de vespere est difficile / in nocte
est impossibile. Mane quesierunt ipsum
iste mulieres sancte / de quibus dicitur
Et valde mane ve. ad m. / et
ideo eis facile fuit invenire ipsum
Ita mane quesierunt eum illi qui
in prima etate ipsum secuti sunt
sicut sanctus Nicolaus Johannes Bapti-
sta Katherina et quamplures
sancti / de quibus dicitur Proverbiorum
viii° Qui mane vigilaverint
ad me invenient me / quia
tales sunt quasi cera molles
que quasi de facili sigillo im-
primitur / Psalmus / et factum est cor me-
um tanquam cera liquescens in
medio ventris mei / Et hoc est
contra illos qui iuventutem
offerunt dyabolo senium deo
Alii querunt ipsum de vespere
sicut illi qui ducunt mane

nobilitatem dum quando advesperascit
et eis invenire fuit tarde atque
difficile / Cum dixit eis Christus O stulti
et tardi ad credendum / Similiter quidam
ipsum quidam in senectute et talibus
est difficile invenire ipsum quod eo quod
in malo cottidie indurantur / Et
ab amore divino evanuerunt / Psalmista
Aruit tanquam testa virtus mea
etc. / et ideo subditur Et lingua mea
adhesit faucibus meis / Et spe-
taliter in peccatis mortalibus mori-
untur / Et ideo sequitur Et mors de-
pascet eos / Alii querunt ipsum in
morte sicut milites pauci ad se-
pulchrum ut ipsum custodirent / Sicut
multi querunt ipsum et talibus
impossibile est eum invenire / nam
hoc mundum faciunt timore pene et
et non amore dilectionis dei / Unde
Augustinus in libro omeliarum Ego
dico dampnabitur non dico salva-
bitur / et quid dicam nescio non pro-
mitto / vis de dubiis liberari age
penitentiam dum sanus es et secu-
rus eris / vis autem penitentiam tunc agere quando
peccare non potes / quia peccata di-
miserunt te non tu illa / tene ergo certum
et dimitte incertum / hec ille / Sequitur
Et dicebant ad invicem quis re-
volvet nobis lapidem ab hostio
monumenti / q. d. non possumus
revolvere propter nos ipsas / Erat quippe
magnus valde / et cum hoc sigillo
sigillatus et custodibus vallatus
Angelus enim domini / sic dicit Mt.
descendit de celo et revolvit illis
sedens est remotus / quia corpora-
lia obediunt angelis ad nutum
quantum ad localem motum / Igitur
angelus accedens revolvit la-
pidem non ut egressui domino ianu-
am pandat / sed ut egressus
eius factus hominibus praestet indicium
qui enim mortalis clauso virginis
utero potuit nascendo in mundum

ingredi

ipse factus est immortalis clauso se-
pulcro potuit resurgendo exire de
monumento. Sed voluit igitur angelus
lapidem ut possent sepulcrum vacuum
videre discipuli et per hoc crederent
resurrexisse. Sic in hoc facto via datur
nobis quod homines boni contra a rei
cognitione divinam habent tanto plus
eam appetunt et in illa delectantur.
Considerantes suam fragilitatem
dicunt: quis revolvet nobis lapidem,
id est quis removebit a nobis duritiam
cordis nostri ut eque animo omnia mala
et omnes turbidines mundi propter nomen
possimus tollerare. Commune dictu-
m est cor hominis iniqua vel dolus per
maliciam vel diabolus per maliciam
quod in monumento quiescit. Iohannes qui-
libet dicens: Redite prevaricatores ad
cor ut queratis ipsum Ihesum qui in
peccata salus, qui est hic querendus
et inveniendus. Sequitur: Et respi-
cientes viderunt revolutum lapidem.
Tunc enim homo respicit retro et de-
bite cum facta sua qualiter ea fecit
conspicit utrum in deum et ad laudem eius
vel gloriam dei, et tunc conspicit lapi-
dem, id est duritie sue maliciam esse
devolutam per contricionem et satis-
factionem que est valde magna. Sed et
Augustinus quia corpus est ita ingens sed
ille qui cor eius. Sequitur: Et intro-
euntes in monumentum viderunt iuve-
nem sedentem in dextris coopertum stola
et obstupuerunt. Viderunt enim iuvenem
in specie scilicet angelum resplendentem
cum quererent Ihesum mortuum in
sepulcro et pallidum invenerunt iu-
venem resplendentem. Unde Gregorius
in omelia: Quid namque sit quod a dex-
tris angelus sedere cernitur, quid nam
per sinistram nisi vita presens, quid
nam per dextram nisi vita perpe-
tua designatur? Quia igitur redemptor
noster iam presentis vite corrupcionem transi-
erat, recte angelus qui nunciare
perhennem vitam eius venerat
in dextra sedebat. Gregorius.

Tunc enim homo in monumentum intrat
cum secretum cordis sui conspicit
et ibi deplorat sua opera bona et
de tuo conspiracionibus spe destituta
angelica visione fruitur. Sed homo
considerans sua fragilitatem
et nescius ut dicat in corde sua
Iob: si gratia vel odio dignus sit,
vel pavorem de suo casu quis es-
set, et mox angelica consolati-
one ne timeat hortatur, ut sequitur:
Nolite expavescere. Unde Gregorius
in omelia: ac si aperte dicat
paveat illi qui non amat ad-
ventum supernorum civium; pertime-
scant illi qui carnalibus desi-
deriis pressi ad eorum se societatem
pertingere posse desperant. Hic
ipsum est autem bonorum angelorum con-
suetudine sua homines beari tri-
stes consolari, ut Marie an-
gelus Gabriel dixit: Ne time-
as Maria, invenisti enim gratiam
apud deum. Et Zacharie: Ne ti-
meas Zacharia, exaudita est ora-
tio tua. Malorum autem angelorum est non con-
solari sed magis contristari tristes
et tristes in desperacionem inducere.
Sequitur: Ihesum queritis Nazarenum crucifixum.
Surrexit, non est hic, scilicet in sepulcro.
Sed quia secundum Gregorium multi dice-
bantur hoc nomine Ihesus, ideo designa-
vit ipsum crucifixum. Multi enim
Ihesum querunt sed non crucifixum, cum
tamen non in illa ymagine in-
veniatur. Unde 2m Mathei: quia
ipse est salvator qui crucifixus est,
et hoc semper in mente retine-
atis quod per eius crucifixum salvati
estis. Unde ait: Gaudia omnis
iure certa semper memoria sit
passionis, quia Christus voluit me-
moriam sue passionis semper esse
ante oculos cordis nostri. Ideo
hic tria memorialia instituit
voluit. Primum est missa, quod nichil
aliud est nisi memoria mortis

cius Bernardus est signum tuis cum yma-
gine crucifixi quod fecit deponi in me-
dio altaris ut intuitus recolat per
quam mortem christus est redemptor et de
tanto beneficio gracias agat / 2m in
est asperitas pene quia pannorum
quos portant penitentes cum apostolo
Ad Galathas vi° Ego enim stigmata
domini nostri ihesu in corpore meo por-
to. Bernardus Ecce locus ubi posi-
tus erat / q. i. d. / 2m Iohannem Si meis
verbis non creditis vasis credite
sepulcro. Dicitur impletum est id primi
Regum xxx° Apparuit locus de
i. e. qui nil portat maxime forte
fortitudinem enim pugnat pro nobis in
terra pendens. Bernardus Ite di-
cite discipulis eius et petro
non amatoribus eius inde fr-
2m Gregorium discipuli eius non sunt
qui cum eo pascha non faciunt
2 qui retro aspiciunt quos curio-
sitas inter eius mundi detinet
illecebra capit et sponsa retrahit
scandalorum. Nota quod mittit speci-
aliter ad petrum apostolus duo primo
sicut dicit Gregorius Petrus notat
nomine ne desperet de negacione
quia fit in eo indignum se
dicat discipulum domini ter ne-
gavit magistrum sed post ea placita eis
noceret qui non placent. Secundo ut
alibus sibi tanquam summus ponti-
fici deferret. Si quis enim ipso et col-
legio cardinalium litteras mit-
teret summum pontificem quomodo mittet
cardinales aut in generali pro-
ret. Bernardus quia precedit vos in
galileam ibi eum videbitis sicut
dixit vobis. Evangelium nos solem
nos hoc gaudium magnum con-
cessimus est otio cordis tunc Beda
similiter amantibus dedi i. e. pax
unde Bernardus venerabilis in persona
angeli dicit ad mulierem Sanctus
ad virum sanata est et sanat
fidem quia sanasti ante per-
fidiam desperacionem in dictu

nota

resurreccionis tu cum autem nunc complesti
detulisti / Et quia nimia nos custo-
diat per et plenius / 2m ff / amen

Erant duo ex discipulis eius
Luce ultimo Evangelium in libro
Regum dicit David gigas fuit cuius
est corporis magnitudo ita ut armatos
in prelio superat et occidit quadrupes
est et alijs aquilibus est plus magna
pro corporis leonem in virtute p-
rotectam autem intellectus deus pater quia
est magnus Psalmus Magnus dominus et ma-
gna virtus eius fecit enim magna
in operibus opera primum opus fuit creatio-
nis quia nos ex nichilo creavit
Augustinus valde sum amandus est / Per quem
unio sapio et sum / quia filius
amat patrem eternaliter a quo
est potencia corporis sui / quanto tunc
magis deus pater a quo habemus
corpus et animam / et omnia nobis
subiecta / Secundum opus magnum est rede-
mpcionis nostre / quod pertinet ad filium per
quod nos redemit Bernardus super
omnia te reddit mihi amabilem ca-
lix passionis tue quem bibisti / opus
redempcionis nostre / quia per ipsam
adepti sumus regnum celeste et hoc
concordat nostra causa professio
misse beatorum que dicens quia dudum
nos deus intrare fluentem lac
et mel alia etc. 3m autem opus est opus
sancti / quod est opus creaturae nobis
beneficium Psalmus Omnia subiecisti sub
pedibus eius oves etc. / Quartum opus
est glorificacionis / 2 hoc est vita eterna
ubi melior est dies una / quam hic
mille anni Psalmus Quoniam melior est
dies una in atrijs tuis super milia
hoc est in vita nostra 2 liberam qua li-
bertatem nos per Christum in ordine petit
dicens / deus qui solempnitatem
paschalem mundo remedia contuli-
sti populum tuum quesumus domine celesti dono
prosequere ut perfectam libertatem con-
sequi mereatur. Iste magnus gigas
fortis armatos i. demones superavit
in prelio sue passionis. Unde Gregorius

mortem nostram moriendo destruxit et
vitam resurgendo reparavit et de qua
apostolus in epistola hodierna dicit. Beatus
petrus in medio plebis dixit. Resur-
rexit sancti quia est octava feria principium
indicans et Christo quadrupes est
sicut Christus quadruplicem vitam nobis
impendit. Prima reconciliatio pro
Secunda apertio regni celestis. Tertia sub-
iugatio demonis. Quarta mundatio
sanguinis. Christus est capite et alis
aquille similis. Sicut Christus est aquille
similis qui extendit alas super pullos
suos ne aves eis noceant et si oportet
est totum corpus exponit procis
ad sagittam. Quos expandit alas
suas in patibulo crucis. Sicut Christus id est
Christus quasi hodie se manifestavit duo-
bus discipulis euntibus de Ierusalem in
Emaus et de ipso loquentibus ut ipse
nobis suam gratiam manifestare
dignetur gloriosam virginem et cetera. In
illo tempore id est in die resurrectionis Christi
duo discipuli Iesu qui erant con-
gregati cum xi audientes mulieres
referentes visionem angelorum et monu-
mentum vacuum vidisse et petrum et
Iohannem dicentes eum vidisse et
autem quia mulieres redierunt et non
reperientes nisi sudarium et linthe-
amen et quia petrus sibi ipsum appa-
ruisse dixit ipsi duo discipuli ar-
ripuerunt iter eundi in castellum nomine
Emaus ut periculum mortis eva-
derent nullam habentes spem de resur-
rectione eius. Ibant autem duo propter
maiorem honestatem et propter bonam
famam ut si unus accusatur alius
posset testimonium perhibere veritati quia in
illud Deuteronomii xix. In ore duorum vel
trium testium stat omne verbum. Et hec
est causa quare religiosi in statu-
ta ipsorum vadunt bini. Unde dicit Sa-
lomon Ve soli quia si ceciderit non
habet sublevantem se. Secunda
socius consolans velut est in
via duo ex discipulis Iesu ibant
in castellum nomine Emaus quod

tunc erat castrum. Et post xl annos
dum Iudea per romanos est vasta-
ta tunc destructum est. Sed marcus
aurelius qui ipsum reedificavit
sibi magnam civitatem que ipsis
hodie vocatur Nicopolis et di-
stat autem per stadia lx. Dimen-
sure sunt quia in diversis provin-
cias nos earum distantias mensu-
ramus. Romani miliaria gallici le-
ucas greci per stadia. Et quia
sanctus lucas scripsit in lingua greca
ideo posuit stadia quia mensuram
habuerunt greci. Stadium autem
est octava pars miliaris quia
miliare dicitur a mille quia habet mi-
lle passus et octies quinquaginta
faciunt mille et cccc quod sequitur.
Et ipsi loquebantur ad invicem
de omnibus que acciderant id est. Di-
cit ceperunt loqui sicut de duo suo
unus querebat alius respondebat
bona societas ubi non tractatur
nisi de Christo id est de salute propria dicit
dominus ubi duo vel tres sunt congre-
gati in nomine meo ego in medio
illorum sum. Sequitur Et factum est dum fa-
bularentur in via et secum quererent
Dicit notanter fabularentur
quia facta Christi fabulas reputa-
bant sicut multi hodie facta
que de Christo scripta sunt non credunt
quibus Christus appropinquat iuste eos
dampnando secundum fidem mala
ipsorum. Sequitur Et ipse Iesus appro-
pinquans ibat cum illis. Audi quam
benignus deus qui appropinquat
primo vadit cum eis qui de ipso
loquuntur. Augustinus ubi voluit appare-
cit pertinens corpus. Sequitur Oculi
autem eorum tenebantur ne eum
agnoscerent. Unde Gregorius in ome-
lia hodierna hoc ergo egit
deus foris in oculis corporis
quod apud ipsos agebatur intus
in oculis cordis. Ipsi namque
intus ipsos et amabant et
dubitabant eis autem deus

foris et prius adecat / et quis esset
non ostendebat / de isto ergo loquentibus
primitias conceperunt / sed de dubita-
tibus cogitationis sue spem abscon-
dit / dicit tamen beatus Augustinus quod tortus
eorum erat quedam infirmitas
nomine acrisia alba quod est sine et
crisia quod est iudicium / et signat illos
qui nesciunt iudicare de spiritu / quod
infirmitas aliqua sit a deo / ut in
sodomitis volentibus capere an-
gelos ut eis abuterentur carnali
peccato / aliquid sit a diabolo / sicut
in illis qui voluerunt capere Elizeum
et sic fit in prestigio magorum qui
faciunt unam festucam apparere
unam trabem / quod permittit deus propter
peccata hominum / qui talibus credunt
maliciose Luce. Et ait ad illos
qui sunt hii sermones quos confer-
tis adinvicem ambulantes et estis
tristes / Ipsi discipuli erant tristes
de magistro suo quem perdiderant / sicut
ipsum redempturum sperabant / Ideo
tristicia in locutione et facie osten-
debat Similiter ubi est tristicia de
peccatis preteritis ubi est lectus copulas
et dimittens peccata Luce. Et di-
scipuli mirabantur quod tota civi-
tas faciebat sibi. Et respondens
unus cui nomen Cleophas ex-
taret nomen alterius discipuli
dicunt aliqui Lucam fuisse / qui
nomen suum tacuit causa humili-
tatis scriptor factus scripture Beda Ambro-
sius super Lucam dicit fuisse Amon
qui dixit ei: Tu solus peregrinus
es in Ierusalem et non cognovisti que
facta sunt in illa hiis diebus
q.d. omnes cives sciunt et peregrini
et tu ignoras / Quia tempus erat
festum pasche iudeorum / et quasi omnes
conveniebant ad festum in Ierusalem
iuxta mandatum legis antique
|nota| Nota quod Christus quasi ostendit se or-
tulanum sicut credidit Magdalena
et non gerit speciem ortulani quod
extirpat malas herbas .i.

cogitationes iniquas de cordibus
hominum / sicut sunt radices superbie lu-
xurie avaricie etc. Et serat bonas
virtutes ut est humilitas castitas tem-
perancia etc. Aliqui in habitu peregrino
ut hic / Ubi nota quod peregrinus debet
habere quinque aptitudines corporaliter
ordinata que habuit deus in specie
in se / Primo pileum contra vehemen-
tiam estus et pluviam / Sic Christus portavit pi-
leum .i. coronam spineam in capite
tempore passionis sue nobis in umbra-
culum voluptatem et avertendo
temptationem Ysaie 4 Taberna-
culum erit in umbraculum diei ab estu
quo ad primum / et in absconsionem
a turbine et a pluvia / quo ad alia
duo / Secundo peregrinus debet habere capsellam
in qua portat thezaurum suum / Sic
Christus portavit capsellam quando assumpsit
humanitatem nostram / in qua fuit
triplex thezaurus .s. nature sapiencie
et gratie Iohannis 1 Vidimus gloriam
.i. gloriosam naturam eius plenum
gratia et veritate Tercio peregrinus
debet habere baculum ad sustentationem
et defensionem / Sic Christus
baculo sue crucis totum mundum sustentavit
Psalmus Virga tua et baculus tuus
ipsa me consolata sunt [illegible]
percussit Ysaie 30 Voce domini
pavebit Assur virga percussus
Quarto peregrinus debet habere insignia
signa per que se ostendat esse venien-
tem peregrinum Sic Christus ad patriam red-
iens cicatrices ostendit / et hec
in ostensione patrie obediencie
iam complete Unde Dominus Iohannis 20
Apostolus confirmandum quod dedit ei in
ut faciem imprudentiam sine ab-
stinendo [illegible] Nolens [illegible]
abolere noluit ut ea per [illegible]
[illegible] ostendit Quinto peregrinus
debet habere benedictionem ab ecclesia [illegible]
[illegible] Sic Christus fuit benedictus in anima
[illegible] que [illegible] [illegible] anima
de loco suo fuit eo benedictus
in carne per spiritum sanctum Luce 1

Benedictus fructus ventris eius quia fuit
benedictus in baculo i. in cruce sua
Cap. xxiiij. benedictum lignum per quod
fit iustitia peccatoribus Secundum
quod dixit ille qui ipsi dixit Ecce
sol obscuratus est et terra tremuit la-
pides scissi sunt monumenta aperta mor-
tui surrexerunt Si fuisses in celo
potuisses videre quod angeli aspexerunt
si in aere quia demones ulula-
verunt Si in inferno quia vii patres
sancti exultaverunt Descendit autem
ipsis non ignorando dicens Sic
ut potens coram redarguerit eos de
incredulitate eorum Et dixerunt de Ihesu
Nazareno qui fuit vir propheta
potens in opere et sermone coram
deo et omni populo Sed quare non
dixerunt qui fuit filius dei Una
causa potest esse propter timorem quem
habuerunt ne iste esset explorator
volens eos ostendere quod ipsum filium
dei fatebantur Vel quia non credebant
esse filium dei sed sanctum virum et prophetam
potentem in opere et sermone etc.
Et quomodo summi pontifices tradi-
derunt eum et principes nostri in dampnatio-
nem mortis et crucifixerunt
eum Nos autem sperabamus quia ipse
redempturus esset Israel non quia
redimeret genus humanum quia non
habuerunt tantam fidem de ipso
sed solum de libertate restitueret de
mitate que erat romanis subdita
Et nunc tertia dies est quod hec omnia
hoc quod hec facta sunt aspecta sua
usque pascha computantur tres dies
in cene Aut submiserunt duc-
tos Sed et quedam mulieres ex
nostris terruerunt nos que ante
lucem fuerunt ad monumentum et non
[Invento] eius corpore venerunt dicentes
se etiam vidisse visionem angelorum
qui dicunt eum vivere Et abierunt
quidam ex nostris ad monumentum et ita
invenerunt sicut mulieres dixerunt
ipsum vero non invenerunt Et
ipse dixit ad eos O stulti et tar-

di ad credendum in omnibus que lo-
cuti sunt prophete Vocat eos stul-
tos propter duo primo quia cum fuisset
in scolis suis et quia pluries et
sepe audisset ista verba sed tamen
dicere repugnant Secundo quia dixerunt
ipsum potentem in miraculis et
virtutibus non tamen credebant
eum aliquid virtutis contra se habere
Sed solum contra alios Similiter pro-
dolor stultorum est in fructu nostris
hoc quando deum cognoscere nolunt
sed peccati pondus fallaciam mundi
brevitatem vite sive sui ipsius
vilitatem et hanc stultitiam
in ducat peccandum protractum sine
timore dei Sequitur Nonne hec
oportuit pati Christum et ita intrare
in gloriam suam contra hoc
sibi dicitur quod probo Obstatur est quia
ipse voluit ergo non oportuit Di-
cendum quod duplex est necessitas absoluta
et conditionata Conditionata
qui aliquid non potest haberi sine alio
Sic si homo vult vivere oportet
quod comedat et illa non fuit in
Christo necessitas absoluta est quando aliquid
fit necessitate illius qui hoc fa-
cit sed propter alios Et sic Christum
oportebat pati si volebat nos
redimere et ab originali peccato
solvere per passionem suam Sequitur
Et incipiens a Moyse et omnibus
prophetis interpretabatur illis omnibus
scripturis que de ipso erant In
hoc innuens quod pater sepius
sunt ~~[struck]~~ et expositiones
earum diligenti animo audiende
et a predicatoribus tractande
quia per eas in secundum vita eterna
acquirendam esse nobis Sequitur
Et appropinquaverunt castello quo
ibant et ipse se finxit longius
ire Augustinus in libro de mendaciis
aliud est dicere mendacium et aliud
est dicere quod non est et aliquid si-
gnificatur sicut ponere exempla
de fabulis ... in quibus vivit

dicatur et aliud significatur sicut patet
de lupo et agno ita patet fuit exposuit
finxit sic longinus etc. quia lo-
ge erat a cordibus eorum per infideli-
tatem ipsorum. Sequitur. Et coegerunt
illum dicentes mane nobiscum
domine quia advesperascit et incli-
nata est iam dies et intravit cum
illis. Quem tu videretur ille venire
coegerunt eum quod patet duo sece-
runt sive quia peregrinus videbatur mo-
ti pietate traxerunt eum. Et quia
verba devota dixerat eis inde de-
vocione quam ad eum corda ipsorum in-
cipit sic eis. Et in hoc habemus
quod in libenter accipere vel recipere
pauperes ad hospicium. Unde Gregorius. Multa
opera nunc ista magis placent deo
qui cum recipitur pauperem quasi
omnia opera complet. Ita refert
quidam patrem potat [illegible] re-
cepit hospitem et cepit videndum
visitat infirmi etc. Augustinus adeo
pie recitavit accipe [illegible]. Sequitur.
Et factum est cum recumberet cum illis
accepit panem et benedixit ac fregit
etc. usque et aperti sunt oculi eorum
et cognoverunt eum in fractione
panis. Consueverat dominus enim
discipulis benedicere panem et cum
manibus frangeretur et frangendo ita
solida fuit frustra ac si cul-
tello acutissimo incideretur et in
hoc signo cognoverunt eum in fra-
ctione panis. Sequitur. Et surgen-
tes eadem hora regressi sunt
in ierusalem et invenerunt congre-
gatos etc. usque in fractione panis
cognoverunt eum. Ex isto autem
possumus colligere ista documenta
Unum quod ubi duo vel tres fuerint con-
gregati in nomine ihesu ibi patet
est ihesus in medio ipsorum. Secundo ut
peregrinos et pauperes advenas
libenter suscipiamus. Tercio co-
gitamus exemplo ipsorum disci-
pulorum. Quarta dicit Gregorius.
Pensate fratres karissimi
quanta hospitalitatis virtus

sit adiuvemus vias ihesum christum in suscipite
ut vos ab eo suscipiamini ad convivia eterna
nalitatis. Prebete nunc peregrino christo ho-
spicium ut in iudicio non quasi peregrinos
vos ignoret sed ut ipsos suscipiat
ad regnum glorie. Feria tercia pasche

Stetit ihesus in medio discipu-
lorum suorum. Ultimo legitur in naturalibus
quod falco est avis nobilis im-
petuosa pennatus. Dum sit in silva
adhuc adversatur delicacie ut mu-
ri mutacionem prima bona, secunda me-
lior, tercia optima. Per istum falconem
nobilem signatur christus qui est nobilis ex
parte matris quia filius david ut legitur
Matthei xv de muliere cananea dicente
miserere mei fili david. Est nobilis
ex parte patris quia filius summi regis.
Unde Luc. xix. homo quidam nobilis
abiit in regionem longinquam
accipere sibi regnum scilicet celeste. Fal-
co iste est impetuosus. Hic christus an-
te incarnacionem fuit iratus quod propter unum
peccatum fere delevit [illegible] totum mun-
dum in [illegible] nomine potestatem
[illegible] et per timore [illegible]
[illegible] falco dum sit
in silva. Sic christus [illegible]
tate passionis [illegible]
ut dicit [illegible] ut [illegible] a-
nos [illegible] po-
tavit nos aqua et sanguine quem
de latere suo produxit. Hec est aqua
sapiencie que facit [illegible]
eternam. Et hoc commemoravit in
[illegible] misse cum dicitur aqua sapi-
encie potavit eos [illegible] illis
et [illegible]
Item adhuc adversatur falco per-
dicem [illegible] habemus
super apostolum [illegible] nominibus
tur diabolus [illegible] multiplices quibus
contra nos facit insidias. Quem
cum adversatur bono spiritu dicitur
sathan id est adversarius quia suadet
plus facere quam possumus dicitur
vanitatem id est [illegible] ad sug-
gerit voluptatem carnis sub

secunda
capitula

Augustinus dicit quod pax est serenitas mentis / tranquillitas animi / simplicitas cordis / vinculum amoris / consorcium caritatis / hec est que bella compescit / iras comprimit / superbos calcat / humiles amat / discordes sedat / inimicos concordat / cunctis est placita / et hanc qui accipit teneat et qui amisit requirat / qui quidem in ea non est inventus / ab eo pater abdicabitur / a filio exheredabitur / et a spiritu sancto alienus efficietur / nec ad hereditatem dei patris perveniet. Nota. triplex est pax dei patris et cordis. Tercio modo pax [illegible] exultet in cordibus vestris. Est autem pax cordis leta [illegible] satisfacit [illegible] peccatis et non remordetur de preteritis neque de

sive natura dicitur bethemoth / cui suggerit sedem sub se bonum dicitur demon erit diabolus pro dei ardua quia in invidia sua venit cum homines suo igne concupiscencie incendit que fugatur a nobis passionis per memoriam passionis christi / quia sepe nunc contra commemorat / ut legitur in epistola ro- dicens [illegible] pax [illegible] pau- lus et martinus [illegible] imponens [illegible] dixit viri fratres filii generis abraham [illegible] usque [illegible] [illegible] mutacionem / prima fuit bo- nus deus ab adam usque ad moy- sen in qua aliquibus fuit bonus ut patriarchis / secunda mutacione fuit melior a moyse usque ad tempus gratie / utpote in tempore [illegible] in datione legis et aliis be- neficiis / tercia fuit optimus a quo mutatus fuit in hominem / ita ut mortem pro nobis sustinuit re- surgens a mortuis discipulis appa- ruit et eternam pacem nobis in ipsis nunciavit dicens pax vobis ego sum ut legitur in evangelio [illegible] ut intelli- gamus [illegible] gloriosam [illegible] salutem [illegible] In illo tempore i. in die [illegible] dum [illegible] discipuli loquerentur quod christus apparuisset mulieribus petro et discipulis euntibus in emaus et iam sero esset / et fores essent clause propter metum iudeorum stetit ihesus in medio discipulorum suorum. Et dicitur notanter stetit in medio / ne alteri propinquior fieret et alteri remocior / [illegible] propinquus [illegible] ut eos sua presencia [illegible] / [illegible] res enim [illegible] sunt a latroni- bus / cum viderint in medio sui [illegible] fortissimum [illegible] Ne time- as quia dominus deus tuus in medio tui [illegible] ut eos [illegible] res enim que in medio [illegible] ponitur / quibus [illegible] videtur

[illegible]libus cum duobus quibus in me- dio ponitur / ut igitur christus inveniret se esse cibum omnium bonum In medio bonis et asini in presepio positus [illegible] abbakuk [illegible] In medio duo- rum animalium cognoscitur / Ista bruta animalia / sunt designacio hominis peccatores ~~[illegible]~~ tamquam bruta vi- ventes in peccatis mortalibus / ad quos deus quidem venit in me- dio cordium ipsorum [illegible] ipsis inspirando / contricionem peccato- rum suorum / Unde sequitur Et dixit eis pax vobis ego sum nolite ti- mere / ne suspicarentur [illegible] dixit pax vobis / ne putarent [illegible] dixit ego sum / ne crederent ipsum fantasma / dixit nolite timere et [illegible] omnia pacem [illegible] tulit propter duo / primo [illegible] dixe- runt ei / cum mortem ipsius pati [illegible] et [illegible] omnes fugerunt / timebant enim / ne christus eis propter hoc factus esset inimicus / ideo ut cognoscerent eum amicum / ut prius dixit pax vobis. Secundo ut omnis peccator consi- deratur / volens pacem facere cum christo / ne ipse offensus pacem auferat offendenti / quia [illegible] contra multos / qui hoc facto [illegible] [illegible] cordis / que habet contra proximos suos / non commu- nicant / et talibus aufert pax [illegible] et conturbati existimabant se spiritum videre i. fantasma [illegible] puta- bant se spiritum videre quem viderunt [illegible] et in gloriam putabant spiritum assumpsisse corpus fantas- maticum / et ideo loqui [illegible] ideo christus volens ipsos certifi- care talem tribulacionem ab ipsis removere dixit Quid turbati estis et cogitationes male ascendunt in corda vestra videte ma- nus et pedes meos quia ego sum

[illegible] futuri timet [illegible] pax facta [illegible] cordis pacifico ubi est dei maiestas [illegible] [illegible] apparens [illegible] salutat [illegible] pax [illegible] dei [illegible] delectac[io] [illegible] pax iuxta [illegible] [illegible] pax [illegible] [illegible] pax fidei [illegible] [illegible] inimicos qui volebat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pax [illegible] [illegible] [illegible] ante pedes eius [illegible] [illegible] iudei [illegible] custodire [illegible]

ipse et usque hodie | Nota quod Christus discipulos suos errantes | in fide confirmavit primo per ostensionem corporis secundo per auditum | Cum dixit pax vobis in hoc nos docens quod in ut semper pacis verba habeamus et non contraria | Tercio per visum | quamvis sufficiebat ad probandam veram resurrectionem ostendere corpus solidum nisi ostenderet corpus crucifixum Ideo ostendit eis pedes et manus ne crederent ipsum assumpsisse corpus alienum | Alii credebant ipsum assumpsisse | corpus non verum sed fantasticum | Ideo dicit habetis aliquid ut manducetur | fantasticum enim corpus non potest manducare nec ambulare | Quarto per odoratum [illegible] per hoc quod eas inflavit | et flatus eius erat valde odoriferus | quia ab illo pectore procedebat | quod apotheca erat aromatica Quinto per gustum in quantum piscem assum manducavit et favum mellis | Sexto per tactum ut dixit Thome | Infer digitum tuum huc | In hoc docet nos contemplari ut vulnera sacrorum membrorum militantes tangi id est respicere Sed sunt quedam animalia que non permittunt se tangi | sicut hodie similiter superbi et alii multi homines | in vitiis permittunt se reprehendere | Ergo arrogantias suas habent cum dicunt apostema | Secundus in similitudine illam que dicitur noli me tangere | et quidam confessionis tangunt | Cum dicat dicens quid Et cum hec dixisset ostendit eis manus et pedes adhuc autem illis non credentibus et mirantibus pre gaudio et usque ad favum mellis et sic quamvis non videtur tamen factus confitetur eum esse verum deum et hominem | quia piscis assus | scilicet Christus passus | et favus mellis | scilicet divinitas in quo Et comedit coram eis | quod

nullum corpus fantasticum facit sed posset aliquis dicere | utrum corpora gloriosa alimentis indigeant | et utrum comedere possunt | Ad hoc dicit Augustinus quod non potestas sed necessitas comedendi corporibus gloriosis aufertur Et si queritur | utrum ille cibus intravit in ventrem eius | Dicendum quod sicut sol [illegible] dispendiis est in ventre eius sicut dispendit | et admirabiliter redigit aquam positam super petram ad calorem solis | sic cibus intravit in ventrem eius sed non est conversus in naturam eius Et cum manducasset coram eis sumens reliquias dedit eis et dixit hec sunt verba que locutus ad vos cum adhuc essem vobiscum quasi diceret | Ego modo loquor verba que ante passionem meam in secreto dixi vobis | et que nullus scit nisi vos | ergo debetis credere | quod sum ille | qui ante passionem ista dixi vobis | que sunt illa dicit Quoniam necesse est impleri omnia que scripta sunt in lege moysi et prophetis et psalmis de me Tunc aperuit illis sensum ut intelligerent scripturas et dixit eis quoniam sic scriptum est et sic oportebat Christum pati | quasi diceret non ficta | quia sine eius passione non poteramus redimi | quia sic divina iustitia exigebat | et ut homo cognosceret | quia quanta sit ira dei et gratia illa propria est conferenda Christus passus est Et quomodo Et resurgere a mortuis tertia die | hoc fecit ut sciretur quod fuit verus homo et verus mortuus | et non simulatorie ut dicunt heretici Quarta vero die consueverunt cadavera putrefieri et vermibus scaturire | secundum illud Ioh. Quatriduanus iam fetet | Sic spiritualiter peccator debet resurgere tertia die | scilicet per contritionem | confessionem et satisfactionem et non tardat usque ad quartum diem | id est non expectet ut peccata sua fetent

p(er) malam consuetudinem peccandi. Luce ult(imo):
Et predicari in nomine eius penitentiam et
remissionem peccatorum in omnes gentes q(uod)
de penitencia. Tunc talis peccator quasi
a(l)bedinem predicabit, i. manifestabit
nomen ipsius omnibus gentibus propter
remissionem peccatorum quam accepit
agendo penitentiam, quam indulgentiam
peccatorum nullus preter dignum p(er) f(idem).
Cum esset sero die illa et fores
essent clause. Jo. xx°. Allegorice
in naturalibus, quia pavo est avis pul-
cherrima, amica est mundicie, caudam
habet longam, pectus colore zaphirino,
simplicem incessum habet, de nocte cla-
mat cum se non potest videre putans
se amisisse pulcritudinem suam. Hec
proprietates sunt Christi qui est verus
pavo. Primo sicut illa avis est pulcra
avibus, sic Christus pulcrior est omnibus
hominibus. Psalmus: Speciosus forma pre
filiis hominum. Secundo sicut pavo est
amica mundicie, sic Christus natus est ex
munda virgine. Tercio sicut pavo habet
caudam longam, sic Christus manus ad
omnes extendit. Augustinus: quid est
dicens longitudo, latitudo, sublimitas
et profundum? Longitudo propter eternitatem,
latitudo propter caritatem, sublimitas
propter magestatem, profundum propter miam [illegible].
Quarto habet pectus colore zaphirino,
sic Christus habuit cogitaciones celestes
et [illegible] terrenas. [illegible] nocte cum illuc
cogitat ubi [illegible] demus debet
nasci non admisi [illegible] sed ad civitatem
eternam in qua faciem [illegible] habitat
et [illegible] civitatis. Quarto [illegible] manet
[illegible] quasi modo
geniti infantes. Alla. Quinto pavo
habet simplicem incessum, sic humiliter
Christus fuit cum qui [illegible] dispi-
ciens quod mitis sum et humilis
corde. Que quam humilitatem sed cum
operibus bonis additis vincit mundum.
Ideo apostolus in epistola dicit [illegible]
[illegible] est [illegible] vincit mundum
nisi ibi fides nostra. Sexto pavo cla-
mat in nocte cum se non potest videre

putans se amisisse pulcritudinem.
Sic nos [illegible] dolentes cum mag-
nificiam per malam consuetudinem [illegible]
[illegible] pulcritudinem domini nostri
perdidimus. [illegible] Vide quam
amarum est tibi dereliquisse dominum
tuum. Quam [illegible] corporalem
habuit tunc apostoli tempore passionis
domini ut clausis ianuis propter metum
iudeorum de sero erant congregati ut
testatur ewangelium cum dicit. Fe. i(a). t(ercia).
i. in die [illegible] magis dispi[illegible]
timuerunt in fine diei et [illegible]
[illegible] noctis eis apparuit.
Unde dicitur: Cum sero esset die illa
scilicet dominice resurrectionis una sabb-
atorum, i. prima die post sabbatum,
et fores essent clause. Quod [illegible]
[illegible] cum [illegible] intravit
ad discipulos ianuis clausis [illegible]
[illegible] corpus glorificatum. Unde
Theophilus: [illegible] clausis ianuis
ut evidenter quod [illegible] surrexit
[illegible] lapide super monumentum.
Ubi erant discipuli congregati propter
metum iudeorum. Apparuit eis dominus
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] timebant. Unde Beda [illegible]
infirmitas apostolorum demonstratur
quia foribus clausis intus congregati
[illegible] propter metum iudeorum [illegible]
metu [illegible] dispersi [illegible]
[illegible] captivitatis domini. Nota si
volumus esse discipuli domini ut [illegible]
[illegible]
quod [illegible] corpora [illegible]
nos faciamus [illegible] claudentes
[illegible] quinque sensus [illegible] visum
auditum olfactum adoratum
et tactum. [illegible]
tate [illegible] mundi [illegible] nos
contingat sicut David ut habetur
Regum [illegible] vidit Bersabee
lavantem se [illegible] pulcra erat
peccavit adulterio et homicidio
[illegible]
[illegible] vanitatem [illegible]

Claudendus igitur est sensus mulieris
impudice. Secundo claudas aures,
ne audiant verba turpia vel amatoria
de turpiloquiis dicit apostolus Corrumpunt
mores bonos colloquia prava. Se-
cundo Ecclesiastici ix: Cum saltatrice ne
sis assiduus nec audias illam ne
pereas in efficacia illius. Tertio clau-
das os tuum ne loquatur verba otio-
sa stulta et turpia. De primo dicitur quod
de omni verbo otioso reddetis rationem
in die iudicii. De multiloquiis Ecclesiastici
x: In multiloquiis non deerit peccatum.
De turpiloquiis apostolus: Fornicatio
autem et omnis immunditia vel turpiloquium
nec nominetur in vobis sicut decet
sanctos. Quarto claudas nares tuas
ab odoratu voluptuoso ne peccato
decipiaris sicut Olofernes princeps
militie regis Nabuchodonosor
qui inebriatus vino occisus est
per Judith. Plures gladius gule peremit
plures quam gladius ferri. Quinto
claude manus ne ad illicitos
tactus extendantur maxime in con-
tactus mulierum illicitos vel corpo-
ris [illegible] quod est valde periculosum. Unde
[illegible] Christi tangit [illegible]
[illegible] alia Christi cum istis sen-
sibus clausis ad istos venit dominus.
Unde sequitur: Venit dominus et stetit
in medio discipulorum ut ab omnibus
cognosceretur et ut familiarem
conversationem eis ostenderet sicut eis
quondam dixit Luce xxii:
Ego sum in medio vestrum sicut
qui ministrat. Vel ut ostenderet
se mediatorem inter deum patrem
et homines ut convenienter illud
nobis possit dici quod dicit quidam
[illegible] filiis Israel in deserto: Ego
sequester et medius inter deum
et vos. Et dixit: Pax vobis.
Indigebant apostoli triplici pace.
Primo quidem quia adeo [illegible]
Christo recesserant tempore passio-
nis. Unde indigebant reconci-
liatione. [illegible] cum fi-
delitate et promissione quia fecerant sibi
[illegible] quia in eo scandalizati

nollent. Secundo indigebant quiete
ad se ipsos quia turbati et in fide dubi-
tant confortavit eos. Unde Psalmus: Pax
multa diligentibus legem
tuam. Tertio quia ad iudeos a quibus
pati debebant persecutiones. Et ideo
dat eis pacem suam ut si in mundo
pressuram habeant tamen in eo pacem. Et
dicit Gregorius: Ad illud corpus quod
[illegible] parat fides intuentium du-
bitabat. Augustinus: Fidelium [illegible]. Et cum
hoc dixisset ostendit eis manus et
latus ut cicatrices ostenderet [illegible]
[illegible] corporis sui
passi. Ista cum in corpore Christi remanse-
runt non ad [illegible] sed magis
ad gloriam propter victoriam [illegible]
[illegible] et ut [illegible]
dubietatem in discipulis sanarentur.
Secundo gavisi sunt discipuli viso
domino et agnito. De cuius morte prius
doluerant. Quia in principio [illegible]
ostendens manus et latus demon-
stravit [illegible] efficaciam per quam
dixit: Pax vobis. Voluit [illegible]
[illegible] sua bona. Augustinus
dixit ergo eis iterum pax vobis.
Glosa: pacem offert qui propter hanc
venit [illegible] ut moriretur
suo sanguine pacificata. Et que
[illegible] et que in terra [illegible]
[illegible] est pax mea qui fecit utraque
unum. Et ad Colossenses i: pacificans
per sanguinem [illegible] sunt
in celis sive que sunt in terris. Nota
[illegible] dominus [illegible] vicibus
dixit pax vobis. Ad denotandum tripli-
cem pacem quam ad nos peter debemus
scilicet temporalem spiritualem et eternalem.
De temporali petit Ecclesiasticus: Da pacem
domine in diebus nostris. Augustinus: Pax et
veritas in diebus nostris. Et illa pax
omnis malicie auferat [illegible]
[illegible] quia dicitur ad Colossenses iii: [illegible]
pacifici qui [illegible]. Spiritualem
pacem petere debemus in cordibus nostris
[illegible] et pax dei que ex-
superat omnem sensum custodiat corda vestra

aduocam parem. Et illam adiu-
uant adulatores et traditores qui
in ore habent verba blandia et in
cordibus venenum sicut Judas et
sui sequaces. Jheronimus super psalmum xxxiij°
Qui loquntur pacem cum proximo
suo, mala autem in cordibus eorum
Da illis domine secundum opera illorum et secundum ne-
quiciam adinuencionum eorum.
Quartam pacem petere debes cuius
non est finis. Unde ysaias Et pacis
eius non erit finis. Unde 9 moralium
pacem pacis eis reddita valoris
eandem [illegible] in alios derivari
videt. Sicut misit me pater
aduersitatem predicandam in Judea
Sic ego mitto vos i. mittam vos
ad hanc veritatem publicandam
[illegible] in mundo consilium [illegible] in [illegible]
verbis [illegible] / quod dicit Sicut ego
[illegible] non veni sed [illegible]
[illegible] Sic ego mitto vos dans
vobis auctoritatem. Unde Ro x° Quomodo
predicabunt nisi mittantur. Et quia
[illegible] huius officii non potest quere
[illegible] fieri sine gratia spiritus sancti. Ideo
sequitur Hec cum dixisset insufflauit
et dixit eis Accipite spiritum sanctum
[illegible] insuflacionem dedit spiritum
[illegible] sicut [illegible] Ubi
[illegible] flatus iste non fuit spiritus
sanctus. Unde Augustinus iiij° de trinitate
flatus iste corporeus [illegible] spiritus
sanctus non fuit sed demonstracio per
[illegible] significacionem non tamen [illegible]
sed eciam apostolis prodesse spiritum sanctum
Sequitur Quorum remiseritis peccata remit-
tuntur eis. Licet enim solus deus
peccata remittat principaliter tamen mi-
nistri [illegible] clauium [illegible]
ministraliter operantur. Quorum reti-
nueritis i. retinenda iudicaueritis
retenta sunt. Quod intelligendum
est cum iudicium [illegible] diuino iudicio
conformatur. Unde sicut quod
sacerdos qui est minister dei dicit
[illegible] peccata inquit [illegible] audit aliquos
dignos ad percipienda sacramenta
[illegible] aut dicit inquit [illegible] aliquos
audit [illegible] indicat indignos etc.

perceptione sacramentorum. Remittere
autem peccata solius dei est non autem
[illegible] Sicut dicendum est [illegible] quod
potestas ligandi atque soluendi [illegible]
ministris [illegible] magnum
honorem [illegible] sed [illegible] magnum pondus
Unde [illegible] Grandis honor
sed grande pondus istius honoris
[illegible] quippe est ut qui nescit
[illegible] moderamina vite sue iudex
fiat vite aliene. Dominica 2a post octavas pasche
Ego sum pastor bonus Jo x°
Quatuor sunt in hoc mundo
que homines appetunt scilicet elegan-
ciam, agilitatem, Sapienciam, forti-
tudinem. [illegible] scriptura [illegible]
quatuor homines in hiis [illegible]
tes, qui [illegible] Primus fuit
Absolon, qui floruit in elegan-
cia [illegible] Regum [illegible] a planta
pedis usque ad verticem nulla in eo
erat deformitas aut macula
[illegible] equabat qui fuit [illegible]
[illegible] macula. Unde [illegible]
[illegible] peccatum non fecit. Fuit etiam
pulcer corpore. [illegible] Speciosus
forma pre filiis hominum. Absolon
fuit filius Regis terreni, Christus
fuit filius Regis celestis. Abso-
lon fuit suspensus in arbore
Sic Christus fuit suspensus in cruce
[illegible] Sapiens. Qua
fecit in [illegible] in [illegible]
exemplo [illegible] redempcionis [illegible]
[illegible] Apud dominum misericordia et copiosa
apud eum redempcio. [illegible] ita
copiosa ut [illegible]
[illegible] misericordia
domini plena est terra. Secundus
[illegible] floruit in agilitate ut
azael qui fuit quasi [illegible]
[illegible] et [illegible] fuit [illegible]
[illegible] fuit [illegible]
in mundo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
eius. Et sicut azael [illegible]
fuit [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] ut [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] ut dicit [illegible]
Deus qui in filii tui humilitate

¶ Dictum magistri pastori malo Ezechielis xxxiiii° ve pastoribus qui dispergunt et dilacerant gregem
pascue mee. Jeremie xxv° ululate pastores et clamate et aspergite vos cinere optimates gregis
quia completi sunt dies vestri ut interficiamini. Ezechielis xxxiiii ve pastoribus israel qui pascebant
semetipsos. Et Ezechielis xxxiiii° describens eorum dominium spectatorum reprimeretur

iacentem mundi augusti etc. Secundus
homo floruit in sapientia ut Salomon
qui ita fuit sapiens in mundana sapientia scientia, ut videre desiderarent eum
omnes reges terre. Et tamen a mulieribus
deceptus fuit, qui solempne templum
egit, se permisit seducere et templa ponens
prelatos illum. Hic prefigurabat Christum
Sapientia Salomonis fuit mundana
Christi autem divina, ille fuit tractus
ad prelatos propter se ipsum, Christus autem de-
venire ad iudicium non propter se ipsum
sed propter delicta mea. Et hic commemo-
rat Epistola hodierna Petri 2° Christus
pro nobis passus est vobis relinquens exemplum etc. Tertius homo
floruit in fortitudine ut Sampson
quia de ipso dicitur Judicum xvi° Et
media nocte surrexit Sampson
et confregit portas civitatis
Gaze, et tulit eas super verticem
montem. Sic Christus media nocte
surrexit a somno mortis, et
confregit portas inferni, et predas
sanctas admovit. Christus confregit
fecit tamquam bonus pastor, qui
oves suas a morsibus lupi de-
fendit et eas redemptionem ad
caulas perduxit. Et ideo dicit Ego
sum pastor bonus. In 1° tempore
dicitur in tricesimo tertio anno vite
illius appropinquante ultimo festo pasche
cum vite sue in illuminasset quendam
cecum a nativitate sua, et postquam se
ostendisset eum fidelem illuminatorem. Consequenter ut se unde
verum pastorem animarum et bonum esse
pastorum, sed per hoc incredulos
et perfidos Judeos induceret ad
certitudinem cordis eorum dimittenda, se
per pendentem tamquam bonum pasto-
rem dicens Ego sum pastor
bonus etc. propter certitudinem, quia et si
aliqui alii sunt boni, hic per Christum
est per bonitatem dicitur participatam.
Deinde ponit differentiam inter
bonum pastorem et malum.

Et primo ponit conditionem boni pastoris
dicens Bonus pastor dat animam suam
pro ovibus suis. Et hic intelligendum
est de ovibus spiritualibus scilicet fidelibus
animabus. Res enim melior non est
exponenda periculo pro viliori, sed
magis econverso. Vita autem
hominis melior est simpliciter, quam vita
omnium brutorum animalium. Et ideo licet
pastor brutorum animalium debet
aliquem laborem sustinere pro salute
gregis sue, non tamen debet se morti
exponere. Anima autem humana melior
est corpore. Et ideo pastor animarum pro
grege suo debet vitam corporalem
exponere. Sicut Christus esse in ...
pastoris, qui animam suam dedit pro
ovibus suis. Unde alii pastores
debent ipsum imitari sicut fecit
Apostolus 2a ad Corinthios xii° dicens
Ego autem libentissime impendar
pro animabus vestris. Ubi notandum
quod dominus sancto Petro dixit ter pasce
oves meas. Ad insinuandum quod triplex
debet prelatus Christi dictum evangelium debet
pascere oves suas verbo predicationis
exemplo vite laudabilis conversationis
et opere beneficii pauperibus impen-
sionis. Et aliquid talium ovibus
fovebat apostolus tunc dicitur
illud Zacharie xi° O pastor et
idolum i. qui solo nomine sunt pa-
stores sed ab eis Christus dominus abhominabiles
ter sunt. Christus pascit nos
secundum idolum. Christus pascit nos
triplici pastu videlicet pane materiali
unde i. orare dominica dicimus Panem
nostrum cotidianum da nobis hodie.
Secundo pascit nos pane spirituali
i. doctrina unde Matthei iiii° Non
in solo pane vivit homo. Tertio
pascit nos pane sacramentali i.
carne eucharistia Johannis vi° Ego
sum panis vivus qui de celo
descendi si quis etc. Et per se sed
quamquam Christus se pastorem
bonum nisi esse erunt pastores mali

dicit Mercenarius autem et qui non
est pastor cuius non sunt oves
proprie, quia eas non amat sed magis
amat lucrum ex quo sunt. Hic videt
lupum venientem et dimit-
tit oves et lupus rapit ad vincu-
la trahendo. Et dispergit ab unita-
te caritatis separando. Unde Gregorius
Sunt enim nonnulli qui dum plus
terrenam substanciam quam oves diligunt
merito nomen pastoris perdunt. Iste
enim pastor sed mercenarius vocatur
qui non pro amore intimo oves do-
minicas sed ad mercedes temporales
pascit. Mercenarius quippe est qui
pastoris locum tenet sed lucra anima-
rum non querit, terrenis commodis in-
hiat, honore prelacionis gaudet. Hec
ille. Secundo autem quod per lupum rapi-
entem et dispergentem gregem primo
intelligitur dyabolus. Secundo quilibet hereticus
occulte simplices decipientes vel
quilibet spoliando dictator vel oppressor
auctoritate ordinaria vel delegata
non habens. Et tunc dicitur se licere sed
sunt quidam falsi religiosi habentes.
Tercio quilibet serviens seu malus pre-
positos subditos opprimens. Unde eos
fugit. Consequenter ostendit causam cur
dicitur Mercenarius autem fugit quia
mercenarius est et non pertinet ad eum
de ovibus. Unde ostendit Gregorius
Sola ergo causa est ut mercenarius
fugiat quia mercenarius est. Et sic
dicit Stat in periculo ovium, non potest
qui in eo quod ovibus preest non oves
diligit sed lucrum terrenum querit.
Et ideo ponere se contra periculum
trepidat ne hoc quod diligit amit-
tat. Pro quo nota triplicem
defectum mercenarii. Primus quia de ovibus
nullam curam gerit. Augustinus Merce-
narius si ovis errabit non revo-
cat. Si impinguatur non medetur,
si furatur non lacrimatur. Secundus

defectus est mercenarii vel mali
pastoris quia fugit a grege videns
lupum. Augustinus Mercenarie vidi-
sti lupum et fugisti. Forte dicis
Hic sum, non fugi. Cum tacuisti
non fugisti, corpore stetisti sed animo
fugisti. Aliqui prelati palam [?]
fugiunt cum solus querunt sed fiet
amplius 2a ad Cor. xi° Augustinus.
Tercio est persecucioni ut fruatur se
ad aliorum utilitatem. Aliqui debent
se opponere, cum scilicet persecucio indu-
citur propter aliquid non est fugien-
dum ut se eis opponere sed parcunt
expectare, cum scilicet lana id est temporalia
diripiunt. Ideo [?] ei qui vult
iudicio tecum contendere et tunicam
tollere, dimitte ei et pallium.
Tercius defectus est mercenarii
quia tantum lanam id est temporalia querit.
Augustinus Sunt in ecclesia quidam
prelati non deum propter deum querentes
sed temporalia bona sectantes. Unde
Pro dolor pastores tantum sunt muta-
ti in tempore agni in lupos,
defensores in dissipatores, qui
custodes debent esse [illegible] cottidie
sunt ebrii. Tunc prelati sunt
pilati, qui casti incesti, qui sacerdo-
tes seductores. Consequenter salvator
probat hoc quod dixerat scilicet quod sit pastor
bonus. Et hoc probat per signa
quorum primum est mutua cognicio
pastoris et ovium, ut sciat que
sunt oves sue et que non, que
cognicio convenit ex hoc quod
pastor frequenter et sollicite oves
visitat et sic cognoscit in particu-
lari condiciones earum. Similiter
oves ex frequenti ymaginacione
vultus pastoris ipsum attendunt
et specialiter cognoscunt. Unde
dicit replicando quod prius dixerat
et quod probare intendit Ego sum
pastor bonus. Primum ergo signum
est Et cognosco oves meas
non solum noticia corporis sed

omnia nuda et aperta sunt oculis
eius, secundum glossam Hebr. iiii°, sed etiam
noticia approbationis. Et cognoscunt
me mee, quia vere fideles per gratitudinem recognoscunt beneficia
Christi. Sicut novit me pater et
ego cognosco patrem, quia dicit supra x°
in eadem dilectione diligo oves meas
et ipse me diligentes asserit,
quia qui eum veritatem non diligit
minime Christum cognovit. Discernitur
hic differentia mercenarii et pastoris
electionis. Nam mercenarius ignorat oves, quia raro visitat
eas. Pastor vero cognoscit
oves ipsas tamquam circa eas sollicitus. Convenit premissa cum sequentibus,
quod sit pastor bonus dicens: Et
animam meam pono pro ovibus meis,
quia Christi anima reddita fuit actore
pro ipsis fidelibus et oblata deo patri
cum dixit: pater in manus tuas
domine commendo spiritum meum. Quasi
sic arguat Christus: proprium boni
pastoris est animam suam ponere
pro ovibus suis. Sed ego animam
meam pro ovibus meis pono, ergo
sum pastor bonus. Et quia Christus
dixerat supra xv° non sum missus
nisi ad oves que perierunt
domus Israel, crederent aliqui quod
solis Judeis vellet. Sic immo
... ut scilicet omnis
per quod sit pastor bonus
subdit dicens: Et alias oves
habeo que non sunt ex hoc ovili,
scilicet de synagoga Judeorum, sed
de populo gentili. Super quo dicit
quod utrique dispersos populos
et pastores non habentes. Sed autem
ubi apparet quod hic pastorum
est non necessitatis et demonstrationem sed cuius quod eos fecerit.
Et illas oportet me adducere
quasi errantes. Unde exemplum
omnibus iam quasi dicit hoc, Petrus
in epistola ii° eratis sicut
oves errantes, sed conversi estis
nunc ad pastorem et episcopum animarum
vestrarum, quia et sunt ex predicatione
apostolorum. Et vocem meam audient,
primo in obedientes, quia Judeis
repellentibus fidem Christi gentiles
eam devote susceperunt ad predicationem
apostolorum. Ubi nota quod tales obedientes mandatis dei comparantur ovibus
propter tres proprietates ovis. Prima propter
simplicitatem. Nam secundum ... ovis est
simplex inclinans in terram caput. Sic
et homo bonus debet facere. Unde dicit
Christus: mitto vos sicut oves in medio
luporum. Estote ergo prudentes. Et ut dicitur:
Si oculus tuus simplex est, totum
corpus tuum lucidum erit. Secunda
ovis est patiens. Sic et homo debet
esse. Unde Petrus: non reddentes malum
dictum pro maledictione sed e contrario
... Tertia ovis est obediens suo pastori.
Unde dominus hodie in evangelio: Et vocem
meam audient, scilicet in obedientia.
Apostolus ad Galatas ... obedientia
... pastori ... est
placitum deo. Quarta ovis
fugit lupum tamquam inimicum.
Sic homo peccatum ... Quasi a facie
colubri fuge peccatum. Quinta
ovis corporis ... ...
communis pastura et quieta. Sic homo
debet esse sobrius et modestus.
Sexta ... tibi sit ... facili
... ad voluptatem, sed attende
ad cibum ... ovis est
utilis dando lanam et fetus. Sic
et nos debemus esse utiles pastori
nostro deo, dantes lanam i. e. ...
fetus ... ...
... castitatem corporis, caritatem dei
et dilectionem proximi. Ista habentes
venient ad illud quod sequitur: Et fiet
unum ovile, scilicet ... Judeis et
gentiles. Et unus pastor, scilicet Christus,
... quem pastorem bonum ...
nos pater et filius et spiritus sanctus
... ...
... ...
... ... de fonte ... qui

comparatur vicibus mutatur in anno
et hystolare / primo tribus mensibus fit
viridis / 2° tribus mensibus fit tur-
bidus / 3° tribus mensibus fit [sanguineus]
sanguineus / 4° tribus mensibus fit pre-
clarus / Per istum fontem intelligitur
christus qui est fons vite ps. Domine
apud te est fons vite / qui de aqua
huius fontis biberit sitim huius mundi
extinguet Jo. 4° Qui autem biberit
ex aqua quam ego dabo fiet in eo
fons aque salientis in vitam eternam
Iste fons quater mutatur videlicet
in quantitatem / De qua mutacione ge-
neri humano magnum gaudium
factum est Luce 2° Ecce enim evangelizo
vobis gaudium magnum quod erit omni
populo Ad quod gaudium nos invitat
ecclesia hodie dicens Jubilate
deo omnis terra alleluia psalmum dicite
Secundo fons mutatur in turbulenciam
cum vita que fuit turbida et miser
leta ps. Quia defecit in dolore vita
mea et anni mei in gemitibus
Et hoc nobis expedit ut nunquam leticiam
huius mundi diligamus sed tristiciam
ut perveniamus ad gaudia eterna unde
passionis / Et hoc petit ecclesia hodie dicens
Deus qui errantibus ut in viam
possint redire iusticie veritatis
tue lumen ostendis da cunctis qui
christiana professione censentur et illa
respuere que inimica sunt nomini tuo
et ea que apta sunt sectari
Tercio fons mutatur in sanguineum
colorem Sicut christus sanguineus pendens
pependit in cruce ut nos contra
mundum / demones / et carnem
que sunt inimici nostri redderet
audaciores cum passionis eius ad
memoriam reducimus et per carna-
libus desideriis nos castigamus
Et hoc innuit apostolus petrus in epistola
hodierna dicens obsecro vos fratres
tamquam advenas et peregrinos abstinere
adversus animam / Quarto fons mutatur
in claritatem Sicut christus assumpsit cor-
claritatem agilitatem et immortalita-
tatem / Sicut est quod apostolo [illegible]

per [illegible] in corpore glorifica-
to videre non poterant / quod mor-
tales erant / et audit se eis
in spiritu aliquando / secundum nunc videri
corporibus etc in paruo velato / quia
hoc exigit nostra mortalitas
De qua quidem visione glosa [illegible]
narrat dicens [illegible] ut intelligere
[illegible] 1° [illegible] [illegible] gloria in una
[illegible] Sicut tribus [illegible]
[illegible] / quasi [illegible]
tempore autem passionis moratus
cum eis et eos aliqualiter
consolabatur / Dixit discipulis
suis Modicum et non videbitis
me quod 1° tempus quo statim
subtraxit oculis eorum / ita
quod non videbitis me erit modicum
quia tempus in quo requiescam in
sepulcro / loquendo sinodochice sed
ipse autem [illegible] [illegible]
[illegible] dicens Sicut
fuit Jonas in ventre ceti tribus
diebus et tribus noctibus ita
erit filius hominis / ita exponitur etc
dicendo Et non videbitis me et iterum
[illegible] Modicum scilicet usque ad ascensionem
[illegible] / Et non videbitis me
[illegible] / Et non reddit dicit [illegible]
[illegible] reddemus corpo-
rales aspectus redderit [illegible]
oculis usque addicionem [illegible]
Et iterum videbitis me scilicet quando
veniam ad iudicium Si autem
aliquis dicat quod hoc tempus ab
ascensione domini usque ad iudicium
non sit modicum / Respondetur
[illegible] 1 [illegible] dicens [illegible]
modicum respectu eternitatis [illegible]
[illegible] quod finietur et modicum respectu
illius quod non finietur Unde licet
longum est / tamen modicum
est quia sibi et Ubi non quod sic
deus fecit corporalis discipulis
suis / ita facit cottidie spiritualiter
amicis suis / subtrahit se eis
deus ab amicis / sed non ab ami-
cicia / propter plures causas / Primo
eum ut presumpcio tollatur ab ho-
mine / ne forte credat se ha-
bere sanctitatem / quod hoc experiencia

Nota

Apostolus ad cor. xii° Ne magnitudo
revelacionis extollat me / datus
est mihi stimulus carnis meae / Secundo ut
imperfectio hominis cognoscatur ut si
quis habuit adiutorium et eo
ablato mox cognoscat suam
imperfectionem Unde poeta Dum autem
sis felix multos numerabis amicos
tempora si fuerint nubila solus eris
Tertio ut deus
diligentius queratur Unde glossa
grata sunt desideria ubi diu
quesivimus indilate Jer° Quaeretis
deum deum invenire potest Et quaerit
ut inventum diligentius teneat
Cant. iii° Tenui eum nec dimit-
tam donec introducam eum / Quarto
ut homo sciat quid amiserit
te reliquisse a deo tuo qui te
suo sanguine redemit Sequitur
Et iterum modicum et videbitis
me s. post meam resurrectionem post
triduum Unde dicitur Actuum primo
per dies apparens eis / Quarta
cum ad ascensionem eius nesciant
dubitant Quia vado ad patrem
s. per xl dies predictos Unde dicitur
hoc videntibus illis elevatus est
et nubes clara suscepit eum
ab oculis eorum / Dubitant eciam
apparuit quod discipuli eius de
inventum s. dubitantes de hac
dicto Christi Quid est hoc quod dicit
nobis modicum et non videbitis
me iterum modicum et videbitis
me quia vado ad patrem Sed hic
cum dubitari de aliquo dicto
nisi vel de aliquo vocabulo po-
sito in dictis illis habentibus dubi-
tacionem / dubitabant quod disci-
puli non intelligentes dictum Christi
duplici de causa / Primo quia tri-
stes erant de imminenti sibi pa-
ssione Christi / 2° propter absconsita-
tem dictorum Christi / videbatur enim
eis dicens quia primum non tamen ex
sententia contraria / quasi diceret videbitis
te quo vadis / si non vadis quomodo
te videbimus / quia dicit videbitis
et non videbitis Et cum vadat
ad patrem quomodo eum videbimus
Sed hoc ad dubitacionem vocabuli

scilicet hoc modicum dubitant eciam sed dice-
bant quod Quid est hoc quod dicit nobis
modicum nescimus quid loquitur
discipuli cum nescirent applicare
significacionem huius vocabuli modicum
ad diversa tempora / dixerunt se nescire
quid loqueretur / Hanc dubitacionem
Christus volens ab eorum cordibus eve-
llere / fecit sicut bonus amicus
sciens aliquid triste accidere suis
minime committat eis futura mala
ut minus noceant eis Unde sequitur
eciam Cognovit autem Ihesus
s. virtute divinitatis cum hic est
occulta cognoscere cordium Et illud
Re. xvi° Homo cum videt ea que
sunt abscondita vel que patent / deus
autem intuetur cor Quia vole-
bant eum interrogare s. de eo quod
dubitabant / volens eos manu
dubitacione sua / Et dixit eis
de hoc queritis inter vos quia dixi
vobis modicum et non videbitis
me et iterum modicum et videbitis
me / Hic cum verba sunt causa
dubitacionis eorum / quorum dubio
volens satisfacere / dicit eis duplex
tempus / unum in quo ipsi flerent
et plorarent mortem suam / quia
tunc non viderent ipsum / et sic vide-
tur non videre non refertur ad id tempus
et non videre non refertur ad id tempus
Unde sequitur Amen amen dico vobis
quia plorabitis et flebitis intimo
cordis dolore s. pro illo tempore modico
quo me non videbitis / Mundus
autem gaudebit s. homines carnales
huius mundi i. scribe et pharisei gau-
debunt de separacione mea per
mortem / Vos autem contristabimini
s. de absencione mea Sed tristicia vestra
s. habita de mea morte vertetur
in gaudium propter meam claritatem Unde
Augustinus Hic verba possunt sic acci-
pi quia contristati sunt discipuli
de morte domini et consciti de resurreccione
letati / Mundus autem quo nunc
notati sunt nisi carnibus pro-
occisus est / Cum utique letati
sunt occisores Christi / quando discipuli sunt

contristari ¶ Ubi notandum quod beatus Gregorius
ponit quadruplicem causam con-
tricionis homines in moralibus suis
scilicet quando quis considerat ubi fuit, ubi
est, ubi erit, ubi non est. Primo
enim contristari debet homo quia fuit
in peccatis, sicut quod perdidit deum, et
hanc multa fuit. Unde Jeremie
1° Faciam planctum velud
draconum et luctum quasi strutionum.
Et dicitur quod clamentus draconis in-
dicis passus capud cum planta te-
tigerit et tunc draco magnum plan-
ctum emittit. Strutio ova sua in pulvere
relinquens eorum obliviscitur, quod ali-
qua bestia conculcant. Lamentum
strutio vero et facta sua in
demicus luctum facit. Sic peccator
faciat ad instar strutionis qui perdit
ova, id est merita sua, per sua peccata
mortificata. Secundo homo debet contristari
considerando miseriam huius mundi.
Psalmus: Heu michi quia incolatus
meus prolongatus est. Et quod hoc
considerauit Apostolus cum dixit: Cu-
pio dissolui et esse cum Christo. Tercio
homo debet contristari considerans timorem
et tremorem futuri iudicii, qui erit
in iudicio. Psalmus: Iudicium cum tunc
timui. Bernardus: Superius erit
index iratus, inferius infernus
accensus, a dextris peccata accusan-
tia, a sinistris infinita milia de-
monum ad infimum trahencia. Quarto
homo debet contristari considerando quod non
est in gloria. Ideo suspirabat propheta
dicens: Sicut ceruus desiderat ad fon-
tes aquarum, ita desiderat anima mea. Et ita pec-
cator tuspat ad fontem lacrimas
et renouet, id est, conuat (?) pellem an-
tiquam malam consuetudinem.
Consequenter valens autem salutem
tristiciam temporalem non esse perpetuam
sed transitoriam eique succedere
gaudium perpetuum adducit Christus
mulierem parturientem dicens: Mulier
cum parit tristiciam habet quia venit
hora eius, scilicet pariendi. Dolor autem
parturientis est vehemens. Ysaie 26 illud
Psalmus 47: Dolores ut parturientis. Dole-

bunt. Secundo autem dolor in penitencia
est vehemens. Trenorum 1: O vos omnes
qui transitis per viam
attendite et videte si est dolor
sicut dolor meus. Et est ex
hoc dicto causatur argumentum
quod passioni eius est condolendum
sicut dolor parturientis. Sequitur
Cum autem peperit puerum non me-
minit pressure. Et hoc est contra
duo: primo quia euasit dolorem
et periculum. Secundo propter gaudium
de fructu partus. Unde sequitur quia
homo natus est in mundum. Consequenter
adaptans hoc Christus ad apostolos dixit
quod duo tempora, scilicet tempus mero-
ris et tempus meroris (?). Primo tempus
est tristicie. Secundo tempus gaudii.
De primo dicit sic: Et vos igitur nunc
tristiciam habetis, scilicet de discessu meo.
Que tristicia legitur Luce ultimo:
Quem sperabamus quod esset
redempturus Israel. De secundo
autem tempore scilicet meroris et consolationis
subdit: Iterum autem videbo vos
et gaudebit cor vestrum. Quod dicit
quod videre non poteritis, aut sicut quod
videam vos, id est, mereri videbo (?)
vidbam. Et est cum in pietate corporis
glorificati apparere ut non apparere.
Et hoc gaudium permanens sit
audit cum subdit: Et gaudium vestrum
nemo tollet a vobis. Et hoc est
contra discipulos quod post aduentum
spiritus sancti erant confirmati in gracia
quod Christum amittere non poterant, sed
et in caritate et discere cum Christo. Tercio
erant gauisuri. Ubi innuitur
quod sicut primo gaudent de causa
puris consolationis. Unde dicitur Psalmus:
Ploraverunt et flebunt vos, sed tristicia
vestra. Secundo autem eos gaudent
de hausta supreme consolacionis. Sicut
illud Ysaie 12: Haurietis aquas
in gaudio de fontibus saluatoris.
Sequitur: Nunc autem vado ad eum qui me misit
et nemo ex vobis interrogat
me. Jo. 16. Legitur in natiuitate
Lapidum (?) ... est lapis preciosus

plebs qui pacem adipiscens adorem
pulcherrimum reddit. Clarificat faciem
maculatus. Oculo infirmo appositus
subintrat sine eius lesione ocu-
lum et penetrat intus omnes
partes purgando eum nichil magis
inveniret ad purgandum sed ab oculo
cadit. Per istum preciosum quem
lapidem intelligitur corpus quod fuit
preciosum id est valde humile quod patet in multis
operibus eius. Quarto id est [illegible] locatus
super discipulorum nubes celi. plebs
secundum id est Actuum primo. Ascendit autem cel
hic lapis est Christus abscissus de mon-
te id est natus de virgine Maria propter
ipsius maximam humilitatem. Virgo
Maria licet deo placuit ex virgi-
nitate ex humilitate deum concepit et
peperit. Digna nativitate iubila-
bat ecclesia gratias agens deo in
officio hodierno dicens Cantate
domino canticum novum quia mira-
bilia fecit. Alleluia. Secundo lapis
iste faciem hominis maculatam mun-
dat. Sic corpus faciem ecclesie mun-
davit maculam et rugam per
caritatem. Ephesios quinto Dilexit ecclesiam
tradidit et semetipsum pro ea ut eam
sanctificaret mundans eam la-
vacro aque in verbo vite ut ipsam
sibi exhiberet gloriosam non
habentem maculam neque rugam
et hoc maximum donum adeo comme-
morat beatus Jacobus in epistola ho-
dierna dicens Omne datum
optimum et omne donum perfectum desursum est
luminum. Tercio lapis iste oculo
infirmo appositus si fuit et [illegible]
sup. Sic Christus per gratiam suam mul-
torum intrat sine lesione fi-
delium animam ipsam aperiat purgando
Unde Augustinus O dilecta anima si ce-
lum contemplaris altior eo si terram
intuearis eo si solem pulchrior eo
si nubes [illegible] in me Christi tota-
liter debes. Ego autem superius
parte ducam te in me sic nec
te nec aliquam creaturam pateris
habes preter me. Hic lapis id est Christus
ut ita in nobis descenderit prius
adipiscens ascendit volens nos

impetrare quod promiserat quam
executionem promissionis hodie in
celum portavit. Dicitur ut intelligere
valeamus gloriam virginem dicens
Iohannis xvi° textu id est in textua dicit quod
imminebat recessum suum promisit
dicens Vado ad eum qui me misit
sed post mortem ut passionem
Et nemo ex vobis interrogat me
quo vadis. Exponendo secundum Augustinum
recessum Christi post passionem non fuit
opus interrogare quia eius assumptio
valde fuit manifesta secundum illud Actuum
primo Videntibus illis elevatus
est et nubes suscepit eum ab oculis. Sed
recessum post mortem non interrogabant
discipuli quia fuerat quodammodo absconditus
tristicia abominationem eius domini
Unde Glosa. Recessum et mortem
Christi tali determinatione recessus domini
sit securitu in cordibus apostolorum tam
dixit. Sed quia hec locutus sum
vobis id est de meo recessu et futuris
tribulationibus tristicia implebit cor
vestrum ita ut expavescere facti
sunt quasi muti nichil volentes
me interrogare. In quibus verbis eis
magnam tribuit consolationem quia per
manifestavit secreta cordium ipsorum
contra dulciter eos consolatur dicens
debent discere recessus suos audiendo quod
recessus suus sit eis utilis et necessarius
non dampnosa dicens. Sed ego ve-
ritatem dico vobis. Expedit vobis
sit contrarium quod dico. Primo expedit
vobis ut ego vadam. Secundum Bede
Expedit ut formam humanam a
vestris subtraheret aspectibus quos ad
divinitatis nostre instigat motibus
[illegible] sit in maxio dampnosa sub-
dit dicens Si enim non abiero
paraclitus non veniet si autem abiero
mittam eum ad vos. Et si apud di-
cat secundum Gregorium Si abstinemus
nos non carnalibus corporis non subtrahero
admittemus nos invisibilem consola-
torem non perducimus. Ex quo dicto
colligitur quod qui volunt adeo consolari
mundi consolationem non debent queri-
re despicere ymmo magis lugere.

2m illud Mt v° Beati qui lugent quoniam
ipsi consolabuntur. Consequenter salvator
ostendit efficaciam et utilitatem adventus
spiritus sancti quo ad tria. Primo quo
ad mundum, 2° quo ad apostolos, 3° quo ad
Christum. Utilitatis enim causa quo ad
mundum arguendo est peccatorum de qua
dicit Cum venerit spiritus de quo
dixi vobis ille arguet mundum
i. arguendo et exemplando ostendet
culpabiles s. de peccato infidelitatis quam
habent, de iustitia quam non habent, et de
iudicio quod non timent. Deinde exponit
ponit Christus que dixit de peccato quando
scilicet arguet spiritus sanctus mundum quia
in me non crediderunt. Peccatum infide-
litatis est de quo specialiter reprehendunt
eius mundani homines tamquam de funda-
mento omnium vitiorum. De peccato infide-
litatis arguebat mundum spiritus sanctus
tempore apostolorum i. convicit eum sufficienter
maxime quia adveniente spiritu sancto
et expandente signa et miracula co-
vincebantur homines quod peccaverant
non credendo in Christum in cuius nomine et
ad cuius invocationem dabatur spiritus sanctus
et fiebant miracula. Similiter
nunc spiritus sanctus praedicatores argu-
it mundum i. homines mundi clamans
de diversis peccatis eorum. Luxuriosos
illud Ecclesiastici ix° Omnis homo fornica-
rius quasi stercus in via conculca-
bitur. Superbos id Luce xiiii° Omnis
qui se exaltat humiliabitur et c°.
Avaros illud Augustini Avarus in hoc
infelix est, vellet nullum hominem
esse ut cuncta possideret. Iracundos
illud psalmi Desine ab ira et derelinque
furorem et noli emulari. Gulosos
illud apostoli Alienati sunt a Christo
et regnant cum diabolo quorum deus
venter est. Et sic de singulis peccatis
procedendo. Secundo de iustitia vero
arguet spiritus sanctus mundum quia vado
ad patrem et iam non videbitis me.
Arguet itaque de iustitia fidei quam
habuerunt sancti credentes in Christum et
qua non habent homines mundani. Apostoli
cum quibus loquebatur Christus credebant

Christum esse deum quamvis divinitatem
non viderant quem etiam ascendit
in celum et ipsum iam corporaliter
non viderunt. Et sic quantum ad
divinitatem et humanitatem habuerunt
perfectam iustitiam quia quidem iustitiam
et si habemus intendendo tamen multo-
tiens delinquimus [illegible]
Ideo dicit dominus Mt v° Nisi ha-
bundaverit iustitia vestra plus quam
scribarum et phariseorum non intrabitis in regnum celorum. Apostolus
ad Romanos ii° capitulo Non enim auditores
legis apud deum sed factores
legis iustificabuntur. Tertio de iudicio
autem s. dampnationis quam debuit
vereri arguet [illegible] mundum quia
princeps huius mundi s. dyabolus
regnans in mundanis quorum est
princeps non per naturam sed per imitationem
iam iudicatus est i. condempnatus
divina sententia cum tota familia sua
tamquam obstinatus et peccatoribus ab
eo adherentibus eadem iudicia osten-
dunt condempnabiles. Timendum
autem iudicium futurum et valde
quia erit iustum sine deprecatione
rectum sine personarum acceptione
firmum sine [revocatione] retractatione
sine obmissione. Unde Gregorius
Si tam pertimescitur iudicium pub-
licum quod a formidine pertimescen-
dum est iudicium maiestatis. Augustinus
Ex qua angustie erunt tunc undique
superius erit iudex iratus
inferius horridum chaos a dextris
peccata accusantia a sinistris infini-
ta [illegible] demonia ad supplicia
trahentia intus conscientia urens
foris mundus ardens. Peccator
sic comprehensus quo fugiet. Latere
erit impossibile apparere horribile.
Unde Luce xxiii° Tunc dicent
montibus cadite super nos et colli-
bus cooperite nos. Tertio apostoli
corporaliter nimis diligebant
Christum propter presentiam tamen non erant apti
ad percipiendum intelligentiam eorum que
Christus docebat eos. Et ideo dixit

cius quod patet. Adhuc habeo multa
vobis dicere sed non potestis portare
modo propter vestram imperfectionem et
cordis aviditatem quia non estis
capaces. Unde sciendum quod omnes
volentes alios instruere debent respicere
capacitatem audientium. Et ideo hec
eis docere propter vel parabolam. Secundo
igitur discipuli non erant capaces
doctrine Christi quia nondum erant lu-
mine spiritus sancti illustrati. Ideo pro-
mittit quod spiritus sanctus docebit eos
cum venerit dicens: Cum venerit
ille spiritus veritatis docebit vos
omnem veritatem. Dicitur autem spiritus ve-
ritatis quia a veritate procedit que est
Christus. Johannes xv°: Cum autem
venerit paraclitus quem ego mittam
vobis a patre spiritum veritatis qui a patre
procedit ille testimonium perhibebit de me.
Sed Gregorius in omelia dicit: Mundi
qualis est iste artifex spiritus nulla
addiscendi mora agitur sed mox
ut tetigerit mentem docet solum
enim tetigisse est docuisse. Non enim
loquetur a semetipso sed quecumque
audiet loquetur. Ponit verba immo-
net quod dubium a cordibus apostolorum
expellat cum patet secundum dicit. Augustinus
non patiens portare nunc autem po-
testis. Licet quod spiritus sanctus in adven-
tu suo doceret eos omnia expo-
posset suspicari discipuli quod spiritus
sanctus esset maior Christo hec conclu-
dens patet dixit: Non enim loquetur
a semetipso sed quecumque audiet
a patre et filio loquetur. Et que ven-
tura sunt annunciabit vobis.
Unde Crisostomus: Complenavit ... per
cordis mentes. Sed admirabiliter ita
audiendum sicut haberent omnes qui
adscienda futura. Abstrahat igitur eos
evenit sollicitudine cum docens
quia futura pericula eis predicet ut
incidant non aggravatus. Sequitur:
Ille me clarificabit, id est clarum
et gloriosum ostendet me toti
mundo. Vide Rota secundum Augustinum. Secunda
gloria sine claritas est frequens fa-
ma cum laude et hec est gloria

que aliquem est plana et hec contingit
tribus modis. Primo quia laudantes
errant in rebus ut cum putant bonum
esse quod est malum vel econverso. Secundo
quia laudantes non errant in rebus
ita quod hii sciant quid est bonum et
quid est malum et hii errant in lau-
dandis hominibus qui putant ipsum
bonum qui est malus vel econverso.
Tertio errant aliquem in verbis. Spiritus autem
sanctus adveniens ille manifestabit
gloriam Christi ita ut homines non fallantur
et hoc nec in Christo qui laudatur
nec in re de qua laudatur ullo eorum
istorum modorum patuit errare cum
sit sapientia infinite et perfectionis eius
laus semper bona. Sequitur: Quia de meo
accipiet et annunciabit vobis. Quasi
diceret: Dominus patet reddens causam huius
clarificationis qui est ab alio debet
clarum facere notitiam eius a quo
est. Sed spiritus sanctus autem est quod de
meo accipiet ergo debet me clarificare
sicut ego clarifico patrem a quo
sum. Nec est intelligendum quod spiritus sanctus
recipiat ab alio sicut creatura.
Nam creatura sic accipit ab alio
quod non est deus. Spiritus sanctus sic
accipit esse a patre et filio quod idem
est cum eis in essentia et ideo non est
minor filio spiritus sanctus. Quia filius
accepit a patre. Spiritus sanctus a filiis
quasi equalibus gradibus ut ...

Amen amen dico vobis si
quid petieritis. De xxvi° legitur
in naturalibus rebus quod hoc veneno
fuit corruptus cor eius in igne ce-
mari non potest sed per nouem annos
virtutem in lapide hiacinctum nomine pyrofi-
lus qui contra hoc virtutes contingit aspi-
me et animi. Dat victoriam contra
hostes. Amore plurima custodit
et partim rubeus et partim albus est.
Spiritualiter hoc veneno in temptatus
est peccator mortali peccato in anima sicut
quorum multa sunt in hoc mundo quod
peccatum mortale debent fugere quia
peius est omni veneno quod solum
occidit corpus. Peccatum autem mortale
occidit corpus et animam. Spiritus sanctus

uo

Venenum sumptum absque potu dulcorat precia Boecius amarescit et peccatum mortale [Ebrietas] conuicta / quod delectat etiam eos qui tenent peccatum cum multa mala confert anime / Primo illaqueat speciem [Prov.] / ffunes peccatorum circumplexi sunt me / 2o excecat peccatorem [Sap. 2o] Excecauit eos malicia eorum / Animus usque ad magnitudinem auaritiam petunt [Propheta] / usque ad sacerdotem cuncti faciunt mendacium [Jeremie viii] / 3o depauperat [Psalmus] Memina nos deus salutaris noster usque nimis / 4o indurat [Job xli] Cor eius indurabitur quasi lapis et stringetur quasi malleatoris incus / Hoc quia nulla peccata mortalia confert anime cor aut peccatoris est infrigidatum et … ab igne deuotionis non potest comburi quia tales raro sunt deuoti / Sed pro nouem annos confessionis contritionis confessionis satisfactionis fidei spei caritatis humilitatis obedientie et perseuerantie et … aliud mutat in lapidem pretiosum i. in honore … [Psalmus] Hec mutatio dextere excelsi / Et talis mutatio debet fieri per deuotam orationem mediante voce ad quam nos hodie officium incitat dicens / Vocem iocunditatis annunciate et audiatur alleluia / Homo sic mutatus habet … virtutes huius lapidis / Primo protegit a fulmine et tonitruo de quo dicit David Ab auditione mala non timebit / quod est hec audies ite maledicti in ignem et cetera hanc virtutem petit … dicens Deus agno … bona … largire fidelibus tuis usque faciam / 2o dat virtutem victorie contra hostes [Psalmus] Cum ipso sum in tribulatione / Tertio custodit a morte subitanea [Psalmus] longitudine dierum replebo eum / Et hoc fit cum homo fit factor legis et non tantum auditor / Ad quod nos incitat beatus Jacobus in epistola hodierna dicens Estote factores verbi et non auditores tantum fallentes vos metipsos / Tertio … est in … et per …

albus / per albedinem intelliguntur castitas / Per albedinem vita munda denunciatur quia hoc preciosum et munditiam corporis in cordibus suis faciliter exaudiatur et tales sunt apostoli ad quos saluator dixit Amen amen dico vobis / Et ut intelligatur valeamus dei gratiam imploremus / In illo tempore. Sed quia dominus cum cena ultimam … discipulis suis fecisset et fletum et tristiciam post mortem suam ipsos habituros nunciasset quod … et inter cetera loquens de gaudiis … et responsionis … sub forma petitionis ipsis reliquit … apud … celesti … possent impetrare … Amen amen dico vobis i. … Si quid petieritis patrem in nomine meo dabit vobis / Super hoc … audiet … in … qui … rogatur sed … apud … facit mirabilia / Sed hic queret aliquis de illo verbo Si quid petieritis in nomine meo / Multi tamen multa petierunt et tamen non sunt exauditi sicut paulus petiuit … ut auferret ab eo stimulum … tamen non sunt exauditus … mater filiorum zebedei petiuit dum ut unus filius sederet a dextris et alter a sinistris non tamen sunt exaudita / Hanc questionem soluens in originali beatus Augustinus primo respondebat hic quod deum … Si quid aliud cum … quid … Tale autem est … spiritualis / Alia tamen et corporalia respectu spiritualia quasi nichil sunt … hoc … Et si … spiritualia petiuit … Et hec … paulus … filiorum zebedei petierunt igitur et non sunt exauditi Unde Augustinus Exauditur … [Job] temptacio … et non exauditus / Apostolus petens stimulum … Exaudiuit … qui disposuit damnare … qui … voluit saluare / … respondit istud

Astro

petite fide (2° aug.) / petite fortitudinem
ad implendum precepta / petite oracionem / petite sapienciam
ad intelligendum / petite veniam peccatorum / petite
quod vobis petendum: et accipietis. videlicet in celis [illegible]

q dicitur infra Petite et accipietis
ut gaudium vestrum plenum sit. Omnes
q debemus petere que sunt ad gaudi-
um eternum ordinata. Sed cum petita
conquirimur ex tali bono nequaquam
deus fraudabit nos si perseveran-
tes fuerimus in oracione. Et hoc est
contra multos qui appetunt gau-
dia temporalia quibus dicitur illud
proverbiorum [illegible] gaudia luctus. Alio
ponderat istud verbum. In nomine meo.
Nomine cum accipitur hic non pro
sono sed pro re quia sonus
erat ita q nomine hic idem est
q res nominata. Ille ergo conquirit
quod petit qui petit in nomine
salvatoris. Talis autem est q nichil
petit contra salutem. Unde Augustinus
Non petitur in nomine salvatoris quod
quid petitur contra verum salutis
tale ergo q petitur in nomine salva-
toris non denegatur sed tamen aliquan-
do differtur ut congruo tempore detur. Tercio
ponderatur istud verbum dabit vobis
q.d. si petieritis quibus congru-
um correspondunt cum sit [illegible]
non autem comparatis sequitur ibidem
dicit Augustinus 2° illud Iohannis
xvi° Nolite orare [illegible] hec non
[illegible] et pro [illegible] et orare
et non [illegible] in quo non exaudiam
audiam te et hec [illegible] non
[illegible] orantes [illegible] pro illis [illegible]
[illegible] Ex quo tollitur si volumus
q aliqui sancti in celo aut hic
[illegible] in mundo orent pro nobis
q simus digni et grati oracionibus
[illegible] contra peccatorum cum confesso-
ribus q est contra multos [illegible]
[illegible] q bona facientes et credunt se
salvari oracionibus alicuius. Sed
usque modo non petistis in nomine
meo quicquam. Possunt hec verba
exponi in quo sunt notabiliter
passionis in quo sui nobilissimi
non petistis quicquam in nomine
meo quia virtus nominis mei fuit
vobis incognita sed cum nota fuit
petitis et perventum cum fiducia ob-
tinendi. Unde Crisostomus petentes
negligencia reprehendit sibi
de [illegible] nunc non dubitatur
Et accipietis sed gaudium in future

que est magna et gloria in futura
sed ut gaudium vestrum plenum sit in
futura beatitudine. Unde nota q
triplex est gaudium scilicet temporale spirituale
et eternale. Temporale consistit in
rebus [illegible] deliciis [illegible]
in [illegible] peccatis. Tale
gaudium [illegible] est fugiendum.
Unde Iob xx° Hoc scio a principio
ex quo positus est homo super terram
q laus impiorum brevis est et gaudium
ypocrite ad instar puncti. Spirituale
est q consistit in [illegible] conscientie boni
et [illegible] quo apostolus ad
Philippenses iiii° Gaudete in domino semper
iterum dico gaudete. Et nota de aliis
hominibus Et Ysaie lxi° Gaudens
gaudebo in domino et exultabit anima
mea in deo meo quia induit me
vestimentis salutis indumento iusti-
cie circumdedit me quasi sponsum deco-
ratum corona et quasi sponsam deco-
ratam et ornatam monilibus
suis. Eternale gaudium est plenum
quod replet et saciat dei visio-
ne [illegible] et [illegible] ad dignitatem
et quis adquiratatem [illegible] et illud
est petendum et hoc hic dicitur ut
tu dicit ut gaudium vestrum [illegible]
in quadam similitudine ad quadam
[illegible] et [illegible] illud
[illegible] et [illegible] est gaudium q non
[illegible] sed [illegible] dicitur
qd cum possideris non tollet ab
[illegible] aliunde [illegible]
tas [illegible] est [illegible]
dolor est. [illegible] anxies
[illegible] studio. Hec in proverbiis
locutus sum vobis i. obumbrate
et obscure [illegible] passionem et
[illegible] non capaces non estis. Sed
venit hora cum in [illegible] iam
non in proverbiis loquar vobis id est
non obumbrate et obscure. Sed palam
de patre annunciabo vobis [illegible]
[illegible] debeatis [illegible]
[illegible] clarius et expressius [illegible]
tas [illegible] dei quia autem [illegible]
[illegible] magis capaces quia

habebant sensum apertum ad
intelligendum scripturas post adven-
tum spiritus sancti ut habetur Luce
ultimo. In illo die quando scilicet habe-
bunt vobis manifesta in nomine meo
petetis per verba cum Christo magis
cognoverunt virtutem nominis quam
ante/ Ideo suas petitiones in nomine
Christi formabant. Et non dico
vobis ecce iustitie formatur
in nomine Christi tamen dicitur per collectas
per dominum nostrum Jesum Christum. Quidam
Et non dico vobis quia ego
rogabo patrem de vobis/ quasi diceret non
dico vobis quia sit tunc necesse
esse vobis habere me intercessorem
medium in petitionibus vestris secundum
modo simplex cum Christo ante passionem
eius tum confidebant de gratia eius
corporali/ quia pro ipsis adeo quasi mirabilia
petebant sed in ipsum adipisci ve-
niebant per passionem autem eius
inceperunt petitiones suas addere
formationi autem/ quasi diceret propter tantam
familiaritatem habetis adipisci patrem
quod vos ipsos poteritis dirigere ad
ipsum et impetrare non tamen excludit
Christi sanctum adiutorium. Similiter
loquebatur beata Agatha iam gloriosa
in celis beate Lucie dicenti in templo
dicens Soror mea Lucia virgo
deo devota quid a me petis quod
ipsa poteris prestare esse ipsum cum ex-
tendebat alta Lucia adiutorium
suum sed securitatem exprimebat quod
securitatem posset rogare deum/ et
hoc modo Christus loquebatur discipulis
ad exprimendam circa eos amici-
tiam dei patris. Ipse enim pater
amat vos quia vos me
amastis et credidistis quia a deo
exivi id est fides vestra in hoc vera
est quia exivi a patre per eternam
generationem. Et veni in mundum per tempora-
lem nativitatem. Unde Gregorius
volens insinuare humanitatis
dignationem secundum dicit: Compendia
demum expressa natum infantem

absque patris in carnis vagi-
entem et perpendentem ubera Je-
sus. Sic dilexit deus mundum
ut filium suum unigenitum daret. Iterum
relinquo mundum corporali
dispositione. Et vado ad patrem
in mea ascensione. Secundum Chrysostomum
faciendo nam mortalem partem
glorie consortem per immortalitatem.
Sic nos debemus relinquere mundum
id est mundi amorem et vanitatem
et iter ad patrem tendere de prelio
et sic cuncti absque ut mor-
talitatem in carnis gloriosis mu-
tando possumus ad patrem [illegible]
[illegible] Compendium [illegible] cuncta
[illegible] effectum habuit hec verba
[illegible] consolatoria in discipulis. Unde
Dicunt ei discipuli eius. Secundum Chrysostomum
verbis Christi consolati dum lauda-
bilia in ipsos perdiximus consecutus
scilicet claritatem id est doctrinam et pleni-
tudinem in sua Christum adipisci
dicunt sic Ecce nunc palam
loqueris id est clare et manifeste
et proverbium nullum dicis. [illegible]
[illegible] clare loqui [illegible]
sua [illegible] dixit Exivi
a patre/ et de sua incarnatione
[illegible] Et veni in mundum
et de sua ascensione [illegible]
Iterum relinquo mundum et vado
ad patrem/ Sed [illegible] consecutus
hec plenitudinem in sua tunc dicunt
Nunc scimus quia scis omnia et non
est opus ut quis te interroget
q.d. secundum Chrysostomum Respondisti ad
ea que sunt in mente nostra/ et
ostendit cognitionem quod omnia scis et non
est opus ut quis te interroget
quando ante quam audires nosti ea
que nos scandalizabant/ et
quicquid nos scisti dicens Ipse
enim pater amat vos. Chrysostomus. Et quia
discipulos hec maxime [illegible]
scit quod cum amici sunt Christi
hec dicit sic cognoscit quod omnia
nosset. Unde concludit exprimit
[illegible] fidem quia sunt [illegible]
[illegible] quod scis omnia [illegible] quia

Crucifixus(?) [illegible] [illegible] ascendit videlicet [illegible] [illegible] indignam venit [illegible] sibi

adeo benivolisti et in hoc opus discipulorum convocatam ad gratias agendas de beneficiis acceptis laudandum et timendum quamvis in tempore sit arduum.

De Ascensione

Recumbentibus undecim discipulis apparuit eis iesus. Marci ultimo. Et legitur in naturis quod aquila licet quinque virtutes in natalis. Prima quia videt contra in alto supra se et contra in aquis sub se ut minutissimos pisciculos in profundo maris. Secunda virtus est quod cum tempus eduxit pullos quos adversus [illegible] opponit soli et quos viderit flectere oculos a sole abicit. Tertia quod immobilem viderit hunc fovet et pascit. Quarta virtus est quod si opus fuit in sagittalorum timet in pectus proprium corpus quasi scutum opponit ut ictum sagitte a pullis recipiat. Quinta est quod cum senuerit tunc volans ascendit nubes ut calore solis comburuntur alas et pennas et sic de sublimi descendens mergit se in fonte vel in rivulos et sic iuvenescit. Per istam aquilam intelligitur deus qui videt omnia que in alto sunt in terra. psalmus: quis sicut dominus deus noster qui in altis habitat et humilia respicit in celo et in terra. Primo intuens [illegible] sunt cogitationes. Item illud psalmus: [illegible] deus autem [illegible]. Secundo facit sicut aquila generavit tres pullos id est gentiles iudeos et paganos. Gentiles dicunt esse stultitiam unde i ad Corinthios i. Iudei autem dicunt esse scandalum unde apostolus: predicamus christum crucifixum iudeis quidem scandalum gentibus autem stultitiam. Et ideo [illegible] id est [illegible] non sunt et sic [illegible] reiecti sunt a filiatione sua. Tertio nos [illegible] qui eum [illegible] vocare [illegible] [illegible] in eum veraciter [illegible] digni sumus filii vocari [illegible] de [illegible] Et dedit eis potestatem filios dei fieri et [illegible]

sunt [illegible] sicut aquila [illegible] ictum sagitte id est acerbe passionis pro nobis excepit quod nos [illegible] [illegible] [illegible] Sicut non [illegible] [illegible] [illegible] Quinto [illegible] ad debitum [illegible] Quinta virtus est quod altissimus [illegible] transcendit et celos [illegible] [illegible] descendens quasi in aquam renovatur Sic [illegible] de alto celorum descendens renovatur et corpore glorificatus nubes quas cum [illegible] celos ascendit ut cum [illegible] [illegible] [illegible] hodie [illegible] ut intelligatur. Novissime id est in die ascensionis venit iesus ad fideles discipulos suos qui sibi fideliter adherebant scilicet ad [illegible] qui [illegible] in monte Syon in illa domo ubi david construxit pallacium sibi et sunt ibi [illegible] grande [illegible] in quo [illegible] [illegible] sibi pascha. Et [illegible] discipuli et mulieres [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] in prefato loco quasi hodie [illegible] recumbentibus [illegible] [illegible] apparuit illis [illegible] sicut dicit [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] sunt et [illegible] [illegible] videt et audi [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] comedendo et bibendo [illegible] [illegible] ea que [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non separatur [illegible] [illegible] separatur. Et exprobravit incredulitatem eorum et duriciam cordis eorum quia hiis qui viderant eum resurrexisse non crediderunt. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] hodie non [illegible] facta [illegible] [illegible] exprobravit incredulitatem eorum et duriciam cordis quibus autem [illegible] et ascensionem [illegible] [illegible] sunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] increduli sicut dicit [illegible] ultimo [illegible] discipuli [illegible]

de emaus invenerunt eos quibus
colloquentibus de hiis que dixerunt inter quos
erant utrique non credulos et discumben-
tibus apparuit ihesus in medio eorum
dicens / pax vobis et adiecisse
exprobracionem eorum / de qua marcus
habet quod ultimo marci ipse in hoc
quod eciam fuit [illegible] dici apparicio
hodie esse facta marcus et exprob-
ravit incredulitatem apostolorum non quia
tunc non crediderunt / sed quia ante-
hiis qui eum viderant resurrexisse
scilicet marie magdalene et aliis muli-
eribus non crediderunt antequam
ipsi eum viderunt / [illegible] sed
dicit augustinus [illegible] quod quintus ad
quos erant mittendi erant multo
adeo increpandi et condempnandi si
non crederent apostolis de hiis que
ipsi viderant apparere unde quia xpc
infra ipsis dicturus erat qui vero non
crediderit condempnabitur / Multum
autem datum quod ex quo xpc tam
acriter arguit apostolos de incredu-
litate quam cito deposuerunt
quod multi ex nobis digni erunt
increpacione maiori / quia sunt ita
duri cordis Nunc enim corda hominum
sunt ita dura ut modo possit ut
temporibus possit dici illud zacharie
vii° Posuerunt cor suum ut adamantem
tem qui licet durus sit sanguine
tamen hyrci frangi potest / sed isti
sanguine agni immaculati ad mollam
pietatem possunt molliri Et dixit
dixit eis scilicet quia eos sic increpa-
sset et inutiles esse / et propter sit tu-
tum eos acceptiores quam sit
Euntes in mundum universum Dixit
autem eos in mundum universum quia tamen
eum crediderat / tamen condemnat / et
ideo tamen dare volebat / quia totus
in tenebris peccatorum iacebat dicens
predicate evangelium omni creature / non
poetarum fabulas / non philosophorum
sentencias / non adinvenciones vestras
vel quecumque figmenta / propter avaricias
vel vanam gloriam sed evangelium / quod est

predicator erant multas predicaturus
quasi tu putatis pietatem de quibus
apostolus prima ad thymotheum iiii° Erunt
homines [illegible] aliorum penitus obliti [illegible]
in prius doctrinis ad quas [illegible]
pacifica [illegible] putatis glo-
riaretur [illegible] et [illegible] multi
capiunt [illegible] dare nobis et [illegible]
[illegible] / Omni creature gregorius
in omelia Nunc fuit nomine [illegible]
[illegible] vel insensatas [illegible] vel brutis
animalibus sit predicandum ut de eo
discipulis dicatur predicate omni
creature Sed omnis creature nomine
homo significatur hic Sunt namque lapides
sed non vivunt nec senciunt / Sunt
herbe et arbusta vivunt quidem
viriditate sed non senciunt / bruta
animalia sunt / vivunt senciunt / sed
non discernunt / angeli sunt vivunt
senciunt et discernunt / Omnis autem
creature aliquid habet homo / habet
namque esse cum lapidibus / vi-
vere cum arboribus / sentire cum ani-
malibus / intelligere cum angelis / Si ergo
quod habet homo aliquid cum omni crea-
tura iuxta aliquid omnis creatura
est homo Omni ergo creature predicatur
evangelium cum soli homini predicatur / quia
ille dicitur propter quem omnia in terra est
ita sunt [illegible] Sequitur qui cre-
[illegible] Qui cre-
diderit et baptizatus fuerit salvus
erit per baptismum / cum hoc in [illegible]
[illegible] / et [illegible] ad salutem
ut suscipiatur si facultas assit / Si
autem non assit sufficit baptismus
[illegible] ut contingit in [illegible]
[illegible] baptismum
[illegible] flaminis [illegible] contingit in [illegible]
[illegible] et baptizari volentibus
[illegible] morte preventis
autem quam baptizentur / Qui vero non
crediderit condempnabitur scilicet morte
eterna / Sed hic est notandum quod
[illegible] sola fides nisi operibus bonis
informetur non sufficit ad salutem
[illegible] cum mortua sit operibus sicut
corpus sine spiritu / cum operibus autem
homo iustificatur [illegible] ut dicit iacobi ii°

Nota

u

Unde Gregorius in omelia secunda super ascensionem unius cuiusque apud semetipsum dicit ego iam credidi ergo salvus ero verum dicit si fidem operibus tenet || Vera enim fides est que in hoc quod verbis dicit operibus non contradicit || Secundo quia in primitiva ecclesia fides erat nutrienda et confirmanda miraculis. Unde salvator in littera commendat quelibet ipsa virtuosa et mirabilia que poterunt fieri fidelibus quod in nomine Christi in primitiva ecclesia non enim solum dabatur gratia miraculorum apostolis et aliis maioribus sed etiam fiebant aliis simplicibus. Sed dicet aliquis quare modernis temporibus talia miracula non fiunt sicut prius. Respondet unde Gregorius quia postquam fundamentum ecclesie iam est firmata et stabilita principes etc. sicut de planta cum aquam tam diu infundimus quousque in terra convaluisse videamus || Secundo propter fidei maius meritum. Ideo Gregorius cuius fides non habet meritum cui humana ratio prebet experimentum. || Tertio ergo signum fuit quod habebant potestatem eiciendi demonia absolute quod erat in auditu factum quod tam diu simplices homines scilicet piscatores ut eis subicerentur potestates demonum et hoc non solum fuit post passionem Christi sed etiam ante passionem Christi. Unde dixerunt ei discipuli Luce x Domine demonia eciam subiciuntur nobis || Aliter quod primum miraculum dicitur in littera Signa autem eos qui in me crediderunt hec sequentur in nomine meo demonia eicient. Hoc primum signum potest intelligi spiritualiter. Nam quot sunt vicia tot sunt demonia eiciunt. Avarus cum demone qui vocatur Mammona, luxuriosus demone qui vocatur Asmodeus || Superbus demone Lucifer, iracundus Belzebub. Si aliquis vir confessus per predicationem vel aliquo modo convertit aliquem istorum viciorum facit miraculum spirituale || Secundum signum fuit quod fideles habebant gratiam

loquendi et intelligendi diversitatem omnium linguarum et hec fuit apostolis data et aliis credentibus qui erant in eis in die penthecostes in linguis igneis adveniente omnium spiritu. Unde dicitur Actuum ii Repleti sunt omnes spiritu sancto et ceperunt loqui variis linguis et de hoc signo dicit Christus in littera linguis loquentur novis si quas ante nesciebant || Spiritualiter autem nam tres sunt lingue scilicet celestis terrestris et infernalis || Lingua celestis est deum laudare || Terrestris de divitiis tractare || Infernalis mentiri et blasphemare. Modo quia quamvis plus diligit homo de illa tractat libencius et frequencius || Tertium signum fuit quod venenosa animalia non nocebant eis sed habebant super ipsa mirabilem potestatem. De quo dicitur in littera Serpentes tollent. Sicut Luce x dicit Christus ecce dedi vobis potestatem calcandi super serpentes et scorpiones et super omnem virtutem inimici et nichil vobis nocebit. Sic autem patuit in Paulo qui sicut legitur Actuum ultimo percussus a vipera in nullo lesus fuit sed excussit eam in ignem. Spiritualiter serpentes aliqui tollunt per amputationem caude et tunc adhuc revivit. Sic qui dimittunt peccatum quantum ad actum exteriorem et isti quasi tollunt || Aliqui per amputationem capitis et sic adhuc vivit. Sic qui cum peccata dimittunt quantum ad actum et consensum et isti || Aliqui per complementum tollunt || Aliqui per contritionem capitis et tunc eius corpus cum ... Sic qui dimittunt peccatum quantum ad actum et consensum et cogitationem et isti sunt perfectissimi || Quartum signum fuit quod potiones venenose et alie mortifere ipsis non nocuerunt ut dicit littera Et si quid mortiferum biberint non eos

morebit / Quartum signum fuit in hoc
eventu / qui venenum mortiferum hausit
et nichil ei nocuit Unde Theo-
philus Multa talia facta legimus
in historiis multas namque venena
bibita et morsa serpentis ledere
non valebant / Spiritualiter mortiferum
non noceret alicui christiano si non bibit
sed statim revomit Sic quis qui
sentit temptationem diaboli non bibit
id est resistit et contra dicit Jacobi iiii°
Resistite diabolo et fugiet a vobis
Aliquis bibit per [deleted] consensum
temptationis / sed statim reicit per confessionem
Proverbiorum xxiii° Ubi gaudet filius ve-
nictus / Ille enim qui peccata congregat
per peccatum statim dat ea evomere
per confessionem / Quintum signum fuit quod
curabant graves adeo infirmitates cura-
bunt / et de hoc signo dicitur in textu Super
egros manus imponent et bene
habebunt Sicud enim dominus per manum
impositionem suscitavit mortuos ut dicitur Mt ix°
de puella cuius manum tetigit et
purgavit / et leprosos mundavit ex-
tendens manum dicens / volo mun-
dare / ut habetur Mt viii° Ita hanc
dedit virtutem reliquis suis discipulis
ut habetur Actuum v° Per manus
autem apostolorum fiebant signa et pro-
digia Unde Actuum xxviii° Etiam imponebant
manus super illos et recipiebant spiri-
tum sanctum / Spiritualiter sunt quidam sani alii
infirmi / alii mortui / alii fetidi Et
infirmis [illegible] imponunt aliquis sanis ma-
nus suas non ut saniant sed ut
in sanitate confirment et perficiant et
suffragia ipsorum ut fecerunt apostoli
illis qui recipiebant spiritum sanctum ut
super Actuum viii° Imponunt infirmis
adhuc ut sanentur sicut sufficit Jacobi
v° Infirmatur quis ex vobis inducat
presbiteros ecclesie / Imponunt mortuis
ut a peccatis vivificentur / Imponunt
fetidis ut in peccatis reparantur / sicud
patet in lazaro quatriduano quem
dominus suscitavit Sextum dominus [illegible]
[illegible] est eis assumptus
est et sedet a dextris dei / Tunc

adimpletum est in capite quod
de membris eius dicit Apostolus ad
Romanos xii° Deus cum illud assum-
psit Quam humanitas de corpore
virtute divinitatis est elevata ad
celum / Tunc autem dicitur in epistola hodierna
Et nubes suscepit eum ab
oculis eorum Et quod angeli sibi assi-
stebant quasi eum ducentes
sed hoc dictum est ad ostendendum quod
creatura corporalis et spiritualis
serviebat Christo / Ipse enim per propriam
ascendit nullius creature auxi-
lio quo indiguit quod Helyas
et alii qui [illegible] hoc virtute propria
facere non possunt / Sequitur Illi autem profe-
cti predicaverunt ubique domino coop-
erante et sermonem confirmante
sequentibus signis supradictis Et
ideo ultimis [illegible] [illegible]

Cum venerit paraclitus Jo xv°
Est licet in naturalibus res
que pantheon et lapis preciosus
Et abestra varietas que est multorum
colorum / [illegible] Fere enim qui hoc
gestaverit in manu de ipso inspicere
solet ut victoriosissimus sit
in animalibus tales hec virtutes quod colores
Per istam generatur [illegible] oratio de-
vota que hec quoque virtutes [illegible]
tes in habent [illegible] virtutes huius
lapidis est enim per virtus quod variis
coloribus decoratur Sic oratio de-
vota et munda confert sanita-
tem corporis ut patet in Ezechia
obtinuit xv annos per orationem
sanitatem mentis id est anime ut patet
in publicano illuminationem cordis
ut patet in apostolis liberat animas de
peccatis / [illegible] liberavit animam
Traiani de inferno oratio Gregorii
pape / Et [illegible] cum tot bona operatur
oratio [illegible] ecclesia incitat nos
dicentes in officio hodierno Exaudi
audi domine vocem meam qua cla-
mavi ad te / Secunda virtus hic
lapidis est quod portetur in manibus
et eum inspicere debet / Hec va-
rietas indicat quod oratio nostra esse
cum operibus misericordie largitatis

et sit apposita pauperum Thobias
iiii. cum oratio cum ieiunio et ele-
emosina. Quartum huius lapidis est
quod luna virtutem suam bonae vo-
luntatis petit oratio hodierna dicens
Omnipotens sempiterne deus fac nos
semper tibi devotam gerere voluntatem.
Tercia virtus huius lapidis est
quod sicut debeat fieri iam oratio
sale et sicut victoriam habuit contra
hostes oratio sale. i. in animo coniuncta
hoc debet virtutibus assuescere
et devotionibus elemosinis
et ieiuniis insistere et sic victor
suorum hostium erit. Hoc est quod innuit
apostolus in epistola hodierna dicens
Fratres estote prudentes apud vos
et vigilate in orationibus
usque Quarta virtus huius
lapidis est quod hec tot virtutes quod
colores plicat intelligitur quod oratio
quanto est devotior tanto apud
deum prior quia hoc per orationem
deum patrem et filium et-
traxit deum patrem et filium et
spiritum sanctum et hec tria dat calami-
tatem hostium et eternalia bonorum et
hec donum meruerunt Apostoli per
devotas orationes ut patet in hodi-
ernis evangelio Et ut intelligere-
tis Iohannis xiiii. Et scia quanta
sunt comendata in discipulis suis
Hec post eius mortem et resurrectionem
et ascensionem suam Et iterum
ne minus deberent suo corpore
ali et tribulationibus sustinendis
affligerentur promisit eis spiritum
sanctum missurum cuius virtute possent
consolari in tribulationibus vestris
Sed et Cum venerit paraclitus
quem ego mittam vobis a
patre spiritum veritatis qui a patre pro-
cedit ille testimonium perhibebit de
me. Et in ipso in specie ignis de-
scenderet super vos Et cum ut
suus hanc illuminati et repleti
de spiritu fecunditate sancto pla-
ne loquebantur in omnibus lin-
guis. Sunt multa et propter ad
confirmandum fidem Christi Ubi nota

quod ad gratiam suscipiendam spiritus sancti ad-
huc quod requiritur. Primum emendatio
peccatorum per contritionem confessionem et satis-
factionem quia spiritus sanctus est columba
celestis non habitabit in corde luxu-
rioso in spiritu morbi contaminato sed est
significatum Genesis viii. ubi
in Noe post diluvium columbam de-
arca emisit et adhuc tota terra
paludosa erat et non invenit
ubi quiesceret requiem et ad arcam
per hoc intelligitur deus pater qui emi-
sit columbam in spiritum sanctum de arca
i. de regno celorum qui et non
invenit ubi quiesceret propter multi-
tudinem peccatorum venientium Sed si fuit
corde mundo apertis tunc utique re-
quiesceret corporaliter Secundum debet
esse oratio devota humilis et perse-
verans Unde legitur in actibus apostolorum
ante missionem spiritus sancti quod erant
perseverantes in orationibus unani-
miter Augustinus in quodam sermone
dicit Oro orandi est fiendum
de passione domini flagellando
Tercium debet esse ieiunium Unde
videtur apostolos ieiunasse toto tempore
secundo etc. b. Bedam Quia ab ascensione
dominus usque ad susceptionem spiritus sancti
omnes ieiunaverunt Augustinus de-
cimo ieiunium et oratio sunt arma adversus
impetus temptationis Item Ieiunium purgat
mentem sublevat spiritum carnem
spiritui subicit Sicut enim ligna
exsiccata ad ignem parata facilius
accenduntur Sic corda nostra exsic-
cata ieiuniis facilius disponuntur
ad susceptionem spiritus sancti. Quarto
debet esse in quo ubi dei audito
Unde actuum x. Adhuc petro loquente
ad plebem cecidit spiritus sanctus super
omnes qui audiebant verbum dei
Luce xi. Beati qui audiunt verbum
dei et custodiunt illud. Et vos testi-
monium perhibebitis quia ab initio
mecum estis. Sed nunc predicationis
et operationis miraculorum mecum
estis Augustinus in persona Christi in me

[illegible]

Vos testimonium perhibebitis quia ab ini-
tio mecum estis. Unde patet quod predi-
catores nostri quod [illegible] non [illegible]
faciant quia illius plenitudo spiritus
sancti divini adest vobis / dabit enim
vobis fiduciam testificandi et perhibendi
quia caritas dei diffusa fuerit in
cordibus vestris per spiritum sanctum qui dabitur
vobis. Ille qui testimonium perhibens
et testes fortissimos faciens abstu-
lit animis Christi timorem et introdu-
xit divinum quietem in animis / sicut autem
apostoli testes Christi reddit per acceptum
spiritum sanctum / a quo autem spiritus sanctus
sit mittendus audi Christus quem ego
mittam vobis a patre. Primo namque
missus est filius a patre ut nos
liberaret. Gal. iiii. ubi venit
plenitudo temporis misit deus filium suum
natum ex muliere factum sub lege ut
eos qui sub lege erant redimeret. Deinde
missus est spiritus sanctus a patre et filio
ad illud 2 Cor. 1° dedit pignus
spiritus in cordibus vestris. Beatus qui
hic pignus servavit quia de regno eius
securus erit. Illud itaque quod dicitur ego
mittam vobis a patre / potest duobus
modis exponi. Uno modo ut sit sensus
quem ego mittam vobis a patre eadem
est cum missio patris et filii quia
pater non mittit spiritum sanctum sine fi-
lio nec econtra. Alio modo potest intelligi
ut sit sensus mittam vobis spiritum sanctum
et hoc habeo a patre quia filius non
potest quidquam facere a semetipso sed
[illegible] dicit Jo. v°. Primo autem
spiritum sanctum se promisit missurum audite
consequenter [illegible] / Hec locutus sum
vobis, scilicet ad consolationem vestram propter
futuras tribulationes ut non scanda-
lizemini, id est ut non cadatis per impa-
tientiam cum evenerint vobis
tribulationes / fecit autem eos Christus sicut
amicus amicos videns [illegible] immi-
nere periculum indicat [illegible] ut facilius
possit tollerari. Gregorius [illegible]
cum iacula feriunt que previdentur
[illegible] autem promissa consolatione Christus

audiit eis imminere duo pericula
in expulsionem primo / secundam
vite quod adsumitur dicit Absque
synagogis facient vos. Iam
cum scindit et [illegible] conspiciebant
ut si quis confessus fuit Christum extra
synagogam fieret [illegible] cum non
recipiebant doctrinam Christi quam
predicabat / nolebat eos recipere
in congregationibus suis ut audirent
sed expellebant eos / primus tamquam
excommunicatos habebant eos et di-
ffamabant tamquam inobedientes
legis divine et inimicos dei et
hoc est unde peccatum diffamare
proximum / quod fit tribus modis. Scilicet quando
bonum quod agitur vituperat aut
minuitur / quando malum quod non fit
imponitur et quando malum quod est
occultum maliciose publicatur.

De non quod sit diffamare gravium peccatorum

Ro. 1° Detractores deo odi-
biles / Secundo periculo dicit Sed venit
hora ut omnis qui interficit vos
arbitretur se prestare obsequium deo
persequendo discipulos arbitrabantur
se bene facere sicut patet Act. ix
de Paulo qui petiit literas
a principibus sacerdotum in Damascum
ut si quos invenisset huius vie
viros vinctos perduceret in Iherusalem
hoc est qui et videtur quod exposito
iudei bona intentione interfice-
bant apostolos credentes se prestare
obsequium deo quod non preva-
lerunt Augustinus respondet quod iste
sensus in textu [illegible] Absque synago-
gis facient vos. Sed volunt
sollicitudinem secundum [illegible] separati
quippe a congregatione eorum / tamquam
malos cogitabant in maius in eos
ut illi inimicos in templo
quod erat apud eos et omnia vetera
legis sacrificia servarentur
hec interficient vos ut deo se
arbitrentur prestare obsequium
zelum dei habentes / non secundum scientiam

hec cum vindictis plenius accipe
de quibus dicebat ex synagoga
facient vos | Stamen tres sunt
in mundo et si occisi sunt a gen-
tibus non tamen illi arbitrati sunt
deo / sed dixerunt prestare obsequium
prestare. falsi iudices Judeus aut
[illegible] qui occidit predicatores pro
deo se putat prestare obsequium
credens quod [illegible] deus iste
[illegible] tamen [illegible] / Sunt
ergo accensi et dei zelum haben-
tes. Sed non solum [illegible]
se prestare deo credentes occidebant
eos cum acceptionis [illegible]
deus dicens | Et hec facient
vobis non propter zelum veritatis
sed quia non noverunt patrem meum neque
et patrem nostrum me filium [illegible]
illud Jo viii Si me sciretis
scripturam et patrem meum sciretis
et quod dicitur [illegible] consolans
eos sufficiebat vobis in consola-
tionem propter me et patrem meum
hec feci | Est enim [illegible] autem
quod unus [illegible] patris
et [illegible] negligit | Causa
autem quare deus [illegible] predixit
audit [illegible] Sed hec
locutus sum vobis ut cum venerit
hora eorum reminiscamini quia ego
dixi vobis id est predixi que acci-
derunt et [illegible]
sum deus qui futura [illegible]
[illegible] Augustinus [illegible] sunt [illegible]
[illegible] Et tunc [illegible]
Reminiscimini quia ego dixi | Sunt
prudentes [illegible] predicatores
futura mala [illegible]
Et [illegible] colligere predicatores
predicare peccatoribus mala
apprehendunt eos in [illegible] propter
iusta et in futuris ut [illegible]
[illegible] et cum venerit [illegible]
iudicii futuri audiat illam [illegible]
[illegible] invitationem | Venite
benedicti patris mei percipite [illegible]
Si quis diligit me sermonem
meum servabit Jo xiiii. Loquitur
[illegible] de quali [illegible]
quia nascitur ex [illegible] mortuis
et [illegible] habitat in sepulchris mortuorum
et est valde astutum / [illegible]
predones et adiscit ab hominibus
nova [illegible] / Et hec expanditur
[illegible] vocat [illegible]
[illegible] aut [illegible] accidit
et devorat | Per istud animal
intelligitur [illegible] qui crescit ex [illegible] mor-
tuis [illegible] incipit crescere et [illegible]
virtutibus / licet tunc vivat corpore
tamen mortuus est in anima Apoc iii
nomen habes quod vivas et mortuus
es et [illegible]
[illegible] petri | [illegible]
et [illegible] est [illegible]
[illegible] in sepulchris mortuorum [illegible]
[illegible]
Job xl [illegible] dormit
et [illegible] sepulchra
[illegible] Et [illegible]
[illegible] qui [illegible] sepulchris
[illegible] aut [illegible]
[illegible] mortuorum [illegible]
[illegible] valde
[illegible] astutus [illegible]
[illegible] ad
[illegible] Job
[illegible] in filiis [illegible]
[illegible] in principio
[illegible] de facili
[illegible]
[illegible] vocat [illegible]
[illegible] vocat [illegible]
[illegible] Aug
[illegible] acclamatores [illegible]
[illegible] clamabit [illegible]
adhuc ego [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] in petris [illegible]
talibus [illegible]

Mortuus est dimes et sepultus est
in inferno. Ergo ipsum diligamus relinquas
et adhereamus dilatacionem nostre salutis. Si
ad ipsum attendamus ipsum diligentes
et eius mandata servantes. De qua
dilectione et mandatorum observacione
dominus in hodierno ewangelio nos hortatur
dicens: Si quis diligit me
etc. Ut intelligere valeamus
Primo sciendum hoc est feria quinta quando
dominus Jhesus in cena sua ultima inter
alia verba complexis suis discipulis
quomodo post mortem et resurrectionem suam ma-
nifestaturus esset se eis et non
mundo dicens: Non vos relinquam
orphanos, veniam ad vos et adhuc
modicum et mundus me non vide-
bit, vos autem me videbitis.
Tunc interrogatus fuit ab uno
apostolorum nomine Juda non Juda
Scarioth qui ipsum tradidit sed
ab illo sicut dicit Augustinus cuius epistola
inter scripturas canonicas legitur
que causa est quod te ipsum manifesta-
turus es nobis et non mundo. Et
respondens dicit sicut dicit Augustinus
quia tunc me diligunt illi, non non.
Manifestacio cum eius et presencie
qui est premium dileccionis tum debetur
servantibus mandata. Sed dicit quoniam
non datur sine merito. Vel sic respondit
dicens questioni sibi facte ostendens
in quo consistit meritum dicens: Si quis
diligit me, non solum lingua sed
opere sermonem meum servabit. Sermo
Luce 6o quibusdam improbabat
dicens: Quid vocatis me domine
et non facitis que vobis dico, quia
abnegacio in opere prodit contradicere
[illegible] corde. Sed autem [illegible]
tibi qui amas deum servat man-
data eius. Primo sic quia quod amat
aliquis amat verbum illius. Et ideo
qui diligit eum diligit illud quod
est lex. Ecclesiastici 2o. Qui timent
deum inquirunt que beneplacita sunt
ei et qui diligunt deum replebuntur
lege ipsius. Secundo quia amator querit

placere dilecto quod lex includit
mandata. Secundo sic quia amor est
virtus motiva sicut cum movet a-
mantem in amatum. Hec autem via
propria est dilectibus. Ecclesiastici 2o Qui
diligunt deum non erunt incredibiles
verbo eius et qui diligunt eum
servabunt vias eius. 3o sic quia
amor est in voluntate et voluntas
movet se ad alias potencias
ad opera. Ita quod ipse amor non sinit
propriam voluntatem esse ociosam
sed semper instigat eam ad operandum.
Unde Gregorius: probacio enim dilec-
cionis est exhibicio operis. Amor
enim dei ociosus est. Operatur
enim magna si est. Si autem operari
renuit, amor non est. Tunc
enim vere diligimus cum mandata eius
servantes a viciis nos et volup-
tatibus coartamus. Nam qui
prava desideria sequitur profecto deum
non diligit quoniam sibi in sua vo-
luntate contradicit. Unde Johannes
3o Filioli mei, non diligamus
verbo neque lingua sed opere et
veritate. Secundo autem hec dileccionis
meritum triplex significatur: primum
sic dei dileccio et eius [illegible]
et maior venit salvator eum
[illegible] dominus ad ipsum primum. Et
Pater meus diliget eum qui tum
[illegible] diligit [illegible] ad volun-
tatem [illegible]. Ubi non quod pater
diligit [illegible] Primus
quod misit unigenitum suum in hunc
mundum [illegible] Johannes 3o
Sic deus dilexit mundum ut
filium suum unigenitum daret ut
omnis qui credit in eum non pereat
sed habeat vitam eternam. Secundo quia
misit ipsum in mundum miserum et mali-
gnum quia totus mundus est in maligno
positus. 2a Johannis 1 canonica sua.
Nam [illegible] in avaricia alius in
superbia etc. Tercio quia non tum ad
statum miseriam misit ipsum, sed ipsius

est ad mortem propter delicta nostra tra-
didit ipsum. Unde Apostolus: Qui proprio
filio suo non pepercit sed pro nobis
omnibus tradidit illum. Sequitur
secundum principium ubi dicitur: Et ad eum
veniemus id est eum visitabimus
id est amatorem pluralitas. Quoniam vero ad
veram dilectionem requiruntur plures
conditiones, ideo Christus in commen-
dationis sue ad ipsam nostro ponit
requisitas. Requirit primo se dilig-
entium cohabitatio seu simultas
ut dicit Cassiodorus in quadam epistola
dicentis: Omnium amicorum summa
cupitas esset eodem sub spacio
habere. Omnibus enim pugnatis et
tormentum sine quorum placeo
vivere esset mori. Et mansionem
apud eum faciemus. Ecce 2a principii:
Si enim deum dilexerimus non solum
nos diliget ut solum ad nos
venit sed quod plus est ipse est in nobis
semper manet nisi peccando
ipsum abiciamus. Unde ipse amonet
nos Johannis xv^o: Manete in
me et ego in vobis, quod dicit hoc
erit vobis bonum et utile. Unde
sequitur: Qui manet in me et
ego in eo hic fert fructum multum.
De quo fructu sequitur ibidem: Si
manseritis in me et verba mea
in vobis manserint etc. Qui non me
non diligit sermones meos non
servat. Et propterea non meretur
hic videre et premium. Sanctus cum
sicut dicit Gregorius: [illegible]
quisque discingit quos inferius
dilectam. Quoniam cum tanta dile-
ctione dei non servat mandata et
sermones eius. Unde consulit
Apostolus Romanos xii^o: Dilectio sine
simulatione, odientes malum,
adherentes bono, quod dicit: Simulatoris
verbis non est audienda dilectio sed operi-
bus iustis. Et sermonem quem
audistis non est meus, id est dicit
Crisostomus: Non sua sola sed nec
patrem amat si hunc non audit

sermonem, quia sermo iste non est a
me quem loquor sed a patre qui
nichil extra patrem loquor, neque
pater illum nisi quod ille videtur.
Hec locutus sum vobis apud vos
manens, id est quod non deberetis turbari
si non intelligitis que dixi quia
intelligetis in adventu spiritus sancti.
Secundum quod scilicet conditio perfecte dilec-
tionis est ut diligentes se ad
invicem compleant. Unde illud
Ysidori de summo bono: Amicicia
prosperas res et dilectiones et ad-
versas reddit communione levi-
ores quia dum in tribulatione adiungi-
tur animus frangitur et minus
eadem patitur. Ut igitur Christus se ve-
ram dilectionem ad adversitates nostras
promittit se eis missurum
spiritum suum consolatorem dicens:
Paraclitus autem spiritus sanctus quem
mittet pater in nomine meo, id est in fide
nominis mei quia spiritus sanctus non nisi
credentibus in christum datus est secundum
quod dicit Johannis vii^o: Qui credit
in me sicut dicit scriptura flumina
de ventre eius fluent aque
vive. Hoc autem dixit de spiritu sancto
quem accepturi erant credentes
in eum. Ille in quantum spiritus sanctus vos
docebit omnia. Intelligendum est ut sciatis.
Et suggeret vobis omnia quecumque dixero vobis
quod non abluistis ut commemo-
rabit vos ipse enim est artifex
ille de quo dicitur Romanos viii^o: Nam
orare sicut oportet nescimus
sed ipse spiritus postulat pro nobis
gemitibus inenarrabilibus. Sed
quia tercia conditio perfecte dilectionis
est perpetuitas temporis ut dicit Proverbiorum xvii^o:
Omni tempore diligit qui amicus
est, ideo Christus ostendit dilectionem suam
perpetuam dicens: Pacem relinquo
vobis pacem meam do vobis. Re-
linquit autem pacem propter
pacem quam [illegible]. Unde Augustinus:
Pacem relinquimus nobis in hoc

seculo in quo manebis hostem vin-
ctum et ut etiam hic invicem di-
ligamus nos pacem que nobis
dabit in futuro seculo cum sine
hoste regnabimus ubi nunquam
dissentire poterimus Secundo Non quo
mundus dat ego do vobis quia
pax mundi non est perpetua prima Jo
2o transibit mundus et concupiscentia
eius Ego autem eternale do vobis
ad quietem interioris hominis Et illud
ps. pax multa diligentibus legem
tuam et non est illis scandalum
Sed quia contagiosus est vere dilectionis
diligentes se adinvicem fideliter con-
fortare Et illud Eccl. Amicus est
qui nobis ipsi vite sunt pius ac
fideli amore coniungit Dicit igitur Christus
audiat se verum dilectorem ad discipulos
suos videns eos turbari ex recessu
suo dicit Non turbetur cor vestrum neque
formidet Et subdit tamen Audistis
quia ego dixi vobis vado et venio
ad vos quasi diceret Non debetis turbari non
cum se vado ad eos [illegible] passionem
quia adhuc vobis apparebo quia mea
resurrectione Unde Augustinus Ibat et
manebat Ibat ut homo redebat
eis immortalem sed eos non deserebat
ut deus Et ideo non oportebat
eos turbari Deinde allegat huius
consolacionis causam scilicet exaltacionem suam
dicens Si diligeretis me gauderetis
utique quia vado ad patrem quia pater
maior me est quasi diceret mea recessio
est mea exaltacio quia vado ad
illum qui est me maior Sed amici
non contristantur de exaltacione
amati sed magis letantur quasi diceret
non debetis turbari de recessu meo
Et accipit si pro quia et sic potest ac si
diceret quia diligitis me debetis
utique gaudere quia per mortem
vado ad meam exaltacionem
et clarificacionem quia per humilitatem
mortis clarificabor et exaltabor
Sciat autem quod vox dicat pater maior
me est Non est intelligendum secundum
divinitatem in qua filius est equalis

patri sed secundum humanitatem in qua est
minor patre Loquitur enim de suis
eius statum in qua convenit ei mori
et exaltari Divina enim eius natura
magis nec infinita et immortalis
est Tercia autem causa condicionis vere
amicicie diligentium se invicem
est sua secreta revelare Secundum
illud Augustinus li. 8o Confessionum
Illud in amicicia requirere debemus
cum omnia consilia nostra revelare valeamus
Videamus ut in Christo hec denique
et amicum cognoverunt discipuli
eius manifestabat eis occulta et
secreta eis predicens quedam ante
quam venirent Unde sequitur Et nunc
dixi vobis antequam fiat ut cum
factum fuerit credatis Si quod non tam
firmiter homines qui mori et exal-
tari sed eciam deus qui certitu-
dinaliter predicens futura contingencia
quod est proprium dei Et illud Ysa. Que postea
annunciate nobis que ventura sunt
in futurum et dicemus quia dii estis
Post hec cum firmati sunt in fide
quia viderunt ita evenisse sicut
predixerat Unde post resurrectionem et ad
memoriam eis revocabat Luce
ultimo dicitur Hec sunt verba que locutus
sum vobis cum adhuc vobiscum
essem Quarta causa non propter pertinet
ad amiciciam veram diligere bonos
et non malos Vicia autem amicorum
non diligere sed reprehendere Secundum illud
Augustini in quodam sermone ubi
loquitur de amico vero dicit Christus
filius medicos Sed dicimus autem dat
cum tacuit sed adicit consuetudinem
Sic noluit Christus vicia amicorum
vestrorum sed amicus amicos vestros
cogit Christus ut audiat se veraciter
diligere discipulos suos et ut eum
non tamquam vicosum amicum sed vitus
sum relinquant audit esse se
sine peccato quia dixit michi in eo
dicens Iam non multa loquar
vobiscum propter brevitatem temporis
Unde dicit Johannes xiii. Filioli
adhuc modicum vobiscum sum

quod oportet me accellerare cuius
accelleracionis fuit duplex causa
Prima instancia dyaboli qui anima-
bat satellites suos ad comprehendendum
eum Secunda causa fuit manda-
tum patris Unde Beda super illud
dicebat quia iam instabat tempus
ut comprehenderetur et ad mortem
traderetur Accelleracionis autem
et se esse sine peccato audite
Venit enim princeps mundi id est dya-
bolus qui est princeps omnium mun-
danorum non creacionis sed prevari-
cionis qui veniebat in suis sat-
ellitibus Sic autem venit ad Christum in
temptando in deserto et princeps
mundanorum contra ipsum conatus
Et in me non habet quicquam id est
nullum peccatum et per consequens nullam
causam mortis quia mors intra-
vit in mundum per peccatum secundum dicitur
Ro v° Et tamen ei dicere-
tur ergo miser es si non habes
peccatum cur debetis mortis suppli-
cium Christus subiungit racionem
dicens Et ut mundus cognoscat
quia ego diligo patrem et sicut
mandatum dedit michi pater sic facio
quod dicit Mandatum dedit michi pa-
ter ut moriar pro salute hominum sic facio
Subiungit mortem ut quilibet vir
suis superioribus obediat domi-
num obedienciam exemplo sequa-
tur Qui vivit et regnat

Emitte spiritum tuum et creabun-
tur Legitur de monte uno qui
est in india nomine Terro-
bolos et sunt duo lapi-
des ignee nature unus masculus
et alter femina Quando ergo volunt
sibi appropinquare et conveniunt ex-
ardescunt et fit ignis magnus
qui urit in montibus et in
vallibus durans per longum tempus
atque lucens die ac nocte
Per istum montem intelligi-
tur pater qui in altis habitat
et humilia respicit in celo et in terra
ut in psalmo Per istos duos lapides di-
gnitas intelligitur Christi scilicet deus et homo
et merito quia sicut predicti duo lapides
faciunt unum ignem Sic iste licet sit
deus et homo non tamen duo sed unus
Christus Hic ignis est ipsa karitas
qua nobis compassus est 2 ad Corinthios v°
Caritas Christi urget nos ut quasi per-
sonat quibus pannis sunt Circa
iste ignis fuit missionis spiritus sancti
in corda apostolorum qui eos ita emun-
davit ab omnibus mundanis et terrenis
et docuit omnem scienciam spiritualem an-
gelicam loqui tribuit Act ii Et dum
steteritis ante Reges et principes
nolite cogitare quid loquamini
paratos tollerandi fortiter pas-
siones dedit ut illud posset ve-
rificari de ipsis Matt v° Beati pa-
cifici quia ipsi consolabuntur
extremis mentibus nostris infundi
dignetur gratiam spiritus sancti suppli-
citer Emitte spiritum tuum
et creabuntur In ipsis verbis loquitur
David in persona ecclesie militantis
petens missionem spiritus sancti sibi
mitti quam Christus promisit ante
ascensionem suam dicens Johannis
xvi° Si autem abiero mittam
eum ad vos In quibus verbis no-
tat spiritus sanctus missus est in mundo
visibiliter in triplici specie scilicet in colum-
ba nube et igne Primus missus
est in specie columbe ut habetur Luc iii°
Cum Jhesus esset incipiens quasi
annorum xxx venit a galylea
et baptisatus est a Johanne in Jordane
et aperti sunt celi et descendit
super eum spiritus sanctus in specie columbe
Et vox patris audita est hic est
filius meus dilectus in quo michi
bene complacuit Secundo apparuit
spiritus sanctus in nube ut habetur
Matt xvii° cum Jhesus assumpsit
Petrum et Johannem et Jacobum et duxit
eos in montem excelsum nomine
Thabor quatuor miliaria distans
a nazareth Ubi transfiguratus est coram

cius et facta est facies eius quasi
sol et ipse resurrexit a mortuis
Tercio apparuit eis spiritus in specie ignis
discipulis pro die hodie Unde Actuum
ii° Apparuerunt apostolis dispertite
lingue tamquam ignis etc. Et per
istas tres species volunt nos docere
spiritus tres virtutes per columbam vite
simplicitatem per nubem statum contempla-
tivum cognicionem dei et proximi
dileccionem Primo per columbam de-
signatur vite simplicitas sicut patet in libro
primo capitulo Genesis ubi legitur quod noe
emisit ter de archa columbam
In prima missione in terra adhuc
existente palludosa nullam requiem invenit
sed ad archam rediit Per hoc datur intelligi
quod spiritus sanctus non requiescit in
peccatoribus qui sunt corda immunda
Sapiencie primo In malivolam ani-
mam non introibit spiritus sapiencie nec ha-
bitabit in corde subdito peccatis In
secunda missione requievit super
arborem olive sed non perfecte
quia iterum ad archam rediit Per quod datur
intelligi quod spiritus sanctus in cordibus
bonorum hominum qui in hac vita sunt
non perfecte requiescit quia adhuc carnis
parte impugnatur ad Galatas v° Caro
concupiscit adversus spiritum et spiritus
adversus carnem In tercia emis-
sione columba requievit quia ultra
archam non rediit Per quod datur in-
telligi quod spiritus sanctus in sanctis qui in
patria sunt perfecte requiescit tunc in
eorum cordibus sit pax plena et
requies perfecta Ysaie xxxii° Sede-
bit populus meus in plenitudine
pacis et fiducie et in requie opu-
lenta Per nubem designatur
vita exemplaris quia sicut nubes
quedam sunt albe quedam rubee quedam
nigre quedam pluviose Sic contemplativi
habent albedinem castitatis ru-
bedinem caritatis nigredinem humili-
tatis et spiritualis habundancia

pluvie lacrimarum Ibi spiritus sanctus
requiescit ps 147 Flabit spiritus
eius et fluent aque scilicet lacrimarum
Per ignem designatur dileccio dei
et proximi que sit proprium sancti
urencium corda frigida Luce xii°
Ignem veni mittere in terram id est spiritum
sanctum in corda humana Sed quia
ignis spiritus sancti missus fuit
in cenaculo in specie lingue ignee
ostenditur quale sit lingwagium
in celo quia ibi non sunt nisi
verba ignita ps 118 Ignitum eloquium
tuum vehementer et servus tuus
dilexit illud Et verba amoris
sonus cum hiis tres provincias ce-
lestem terrestrem et infernalem
Et in qualibet istarum lingwagium pro-
prium lingwagium celeste est deum
laudare ut dicitur ps 83 Beati
qui habitant in domo tua domine
in secula seculorum Et iterum David Audi-
tam domini in eodem tempore Lingua-
gium terrestre provincie est de terrenis
et mundanis rebus tractare
Iohannis iii° Qui de terra est de
terra loquitur Lingwagium
provincie infernalis est maledicere
et blasphemare Apocalipsis xvi
Cum esurierit irascetur et [illegible]
maledicat regi suo et deo
suo Et cognoscitur autem cuius domini
provincia sit per lingwagium suum
Unde dictum fuit Petro Mathei
xxvi° Galileus es nam
et loquela tua te manifestum
facit Ex quo colligitur quod qui
loquitur verba blasphema verba
detractoria mendacia et consimilia
verba tunc provincie sunt nec spiritus
in eis ~~habitabat~~ habitat Unde
Iohannis iiii° Ipsi de mundo sunt quasi
de mundo loquuntur et mundus eos
audit Sed qui loquitur verba lau-
dis dei et edificacionis proximi
signum est quod sunt de provincia
celesti Ad quam nos perducat
pater et filius et spiritus sanctus

Erat homo ex phariseis Nicodemus
nomine Johannis iii° Sermo de
quod tres sunt in capite | Prima
est memoria que occupat dicitur
2a calvaria que est in medio capi
tis et est intelligentia | 3a pars
prior et est pars anterior que est
voluntas In isto capite audit deus
vestigium sive trinitatis in una esse-
ncia quod utique credere debemus | sed
discutere philosophice | Sicut enim
caput unum est cum tribus partibus
Sic deus unus est in tribus perso-
nis | per memoriam intelligitur pater
per intellectum filius | per voluntatem
spiritus sanctus | Secundo quod memoria est
mater intelligentie Sic pater
celestis genuit ex se filium in
memoria intellectum | Spiritus sanctus
intelligitur per voluntatem quod voluntas procedit
a memoria et intellectu | Sic
spiritus sanctus procedit a patre et filio
Et secundo ista tria ipsa differunt
quod aliud est memoria | aliud est
intellectus | aliud voluntas | Sic alia
est persona patris alia filii | alia
spiritus sancti et sunt tria in uno capite
Sic tres persone in una divinitate
Athanasius fides katholica hec
est ut unum deum in trinitate et
trinitatem in unitate veneremur | Et
sequitur hec est fides katholica quam
nisi quisque [illegible] non poterit
Ideo mater ecclesia incitat nos
ad benedicendum dicens | Benedicta sit sancta
trinitas atque indivisa unitas
confitebimur ei | In domo cordis
debent esse tres camere quas deus
esse puras et mundas | In quibus
sancta trinitas vult habitare | Prima
memoria | In qua habitat deus pater
cum gratiarum actione ut scilicet tria in
memoria habeamus beneficia dei ad
regratiandum contra peccata addiscenda
contritionem ad perpendendam | Unde
David in psalmo Utinam saperent
et intelligerent cognoscerent dei
beneficia et intelligerent peccata

sua et providerent mortem ut hoc
timore valeant [illegible] cum dicens
Omnipotens sempiterne deus qui dedisti fa-
mulis tuis | Secunda camera cordis
est intellectus In qua habitat filius
propter bonam et bona opera cum
sua sapientia que in duobus consistit
videlicet cognitione dei et sui
ipsius que est filius | Sapientia patris
eterna Rom. x° O altitudo sa-
pientie et scientie dei Rom. | Tertia
camera est cordis voluntas in qua
spiritus sanctus habitat per amorem Johannis
xiiii° Si quis diligit me [illegible]
ipsum mansionem apud eum faciemus
Augustinus Ad ymaginem quippe trinitatis
factus est homo [illegible] filius est
[illegible] | Primo sancto per voluntatem
Et de ista sancta trinitate dicit [illegible] hodi-
erno quod ut intelligere valeamus
[illegible] | [illegible] | [illegible] cum [illegible]
Johannis iii° [illegible] sive predicatus
[illegible] per baptismum [illegible]
[illegible] Et multa signa [illegible]
[illegible] sive [illegible] manifestat
[illegible] sive [illegible] manifestavit
discipulis | [illegible] sive audisset re-
demptionem [illegible] passionem dicens
Johannis ii° Solvite templum
[illegible] sive [illegible] re-
generationem [illegible] regnum
que fit per baptismum inter multas
qui [illegible] que fecit crediderunt
in nomine eius | Credidit quidam
magnus magister et princeps
aliorum in ipsum de quo dicitur hic dicit
Erat homo ex phariseis i. de secta
phariseorum qui consistebat [illegible]
et spirituales creaturas de quibus [illegible]
[illegible] | et ex hoc erat quodam
dispositus ad audiendum doctrinam
eius ad quam non fuit disposi-
tus alie secte iudeorum que [illegible] et
spirituales creaturas negabat sicut
Saducei | Nicodemus nomine qui est

forma cathecuminorum .i. illorum
qui sunt fideles sed adhuc non sunt
baptizati Vel est forma perfectorum
.i. perfecte credencium in ecclesia. Et tunc
in perfectis non dubium habentium
Nicodemus interpretatur populus vel victoria
et signat credentes in Christum qui vincit
mundum et concupiscencias eius et
dyaboli. Quod autem fuit dignitatis
et officii ostendit cum dicit quod erat
princeps iudeorum et tunc
populus iudeorum gubernabat per doctores
et sacerdotes. Sicud enim Christus [illegible]
vocatos ad fidem voluit esse simpli-
ces ut patet in apostolis ne doctrina fidei
sapiencie humane ascriberetur ita eciam
a principio vocavit aliquos literatos
ne ipsa contempta haberentur quasi
a solis simplicibus recepta. Hic
venit ad ihesum nocte. Sicut dicit
Beda cupiens secreta eius
allocucione plenius discere misteria
fidei cuius aperta iam ostensione signorum
nonnulla didicerat. Non enim
audebat venire ad palam ne de
synagoga expelleretur. Unde Crisostomus
Adhuc iudaica detinebatur
infirmitate propterea et nocte venit
trepidans hoc in die facere. Ex quo
patet quod illud quod venit ad ihesum fuit
devocionis sed quod venit
de nocte fuit timoris et imperfectio-
nis intellectus. Et dixit ei Rabbi
scimus quia a deo venisti magister
[illegible] appellat et deu-
tavit quia credebat eum a deo mi-
ssum sed eum deum non cognosce-
bat. q.d. certum est nobis quod tua
doctrina et vita et a deo data et
non humanitatis conficta. Et probat
causam huius dicens Nemo potest
hec signa facere que tu facis
nisi fuerit deus cum illo. scilicet mor-
tuos suscitando demonia fugando
egros curando. Deus enim
dicitur esse cum homine propter donum
divinitatis [illegible] quia malus ho-

homo non potest. Amen [illegible] in hoc [illegible]
[illegible] tu unctum erat [illegible]
[illegible] non [illegible]. Et loquitur de pre-
ante fidem [illegible]. Sed quia
primus videbat eum humiliter
et vero quod doctrina eius erat
ad perfecta fidei. Ideo [illegible]
scilicet baptismo qui regeneracionem
baptismalis est necessarius
ad salutem. Unde dicit Amen amen
amen dico tibi nisi quis renatus
fuerit ex aqua denuo non potest
videre regnum dei. q.d. tantum
[illegible] et hoc regnatur spiritualis
per quam quis nascitur in filium dei
et sic eciam non potest videre quod regnum dei
Sicud enim per generacionem corporalem
hoc esse in vita ita per generacionem
baptismalem corporalem in esse gracie
contra illi qui sunt in inferno
dicuntur videre statum paradisi usque
ad diem novissimi iudicii. Sicut
[illegible] videbit et nasci denuo
Et [illegible] dives vidit
lazarum [illegible] in tormentis
Respondendo et exponendo illud
Regnum dei .i. deum qui est [illegible]
dei quem soli mundi corde vide-
bunt [illegible] ibi mundo
corde [illegible] videre sunt pro
[illegible] et [illegible] gaudiis regni
[illegible] Dixit ad eum Nicodemus
quomodo potest homo nasci cum sit senex
numquid potest in ventrem matris sue
iterato introire et nasci. Dicit
autem [illegible] qui admirabatur
Nicodemus [illegible] talis et
regnum [illegible] audita [illegible]
apud iudeos. Sed quare Nicodemus
[illegible] posuit [illegible] audit Beda
dicens [illegible] ista [illegible]
[illegible] iterato [illegible] ventrem
[illegible] introire et renasci. Sed
quia ipse erat senex tunc [illegible]
[illegible] [illegible]. Et si diceret
Ego sum senex et [illegible]
[illegible] [illegible] possum in ventrem

matris introire et renasci. Augustinus
super Iohannem. Spiritus [illegible] cum loquitur
et ille carnem sapit non noverat
iste nisi unam nativitatem scilicet
ex Adam et Eva, sed ex Christo et
ecclesia non dum noverat. Sic
etiam tu intellige nativitatem
spiritus quo intellexit Nicodemus
nativitatem carnis quam iterum
non potest repeti. Sic nec baptismus.
Et quia ut dicit Crisostomus lucidiorem
querebat doctrinam. Respondit Ihesus
Amen amen dico tibi nisi quis
renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto
non potest introire in regnum celorum.
Augustinus id est sponsa Christi. Cum carna-
lem generacionem intelligeres, scilicet ex aqua
et spiritu sancto, videlicet oportet quod nascatur
homo propter regnum dei. Sicut propter
hereditatem patris hominis temporalis nascitur
aliquis ex visceribus matris car-
nalis, Sic et propter hereditatem
patris dei sempiternam nascatur
ex visceribus ecclesie. Homo autem
hic constat ex duobus videlicet corpore
et anima, duplicem habuit generacionis
modum. Aqua namque que visibilis
est ad emundacionem corporis intra-
Spiritus autem qui invisibilis est ad
emundacionem anime intra-. Talia
autem dicit tanta secreta misteria
sicut dicit Haymo. Nicodemus ta-
men non valente duas ex carnali
nativitate plenius sentiret duas
Quod natum est ex carne i. generacione
carnalis generacionis. Caro
est i. constituitur in vita carnali
tantum. Et quod natum est ex spiritu i.
ex virtute spiritus sancti in gratiam
spiritus est i. constituitur in vita
spirituali. Et sic arguit illa spiritua-
lis nativitas que est effectiva a spiritu sancto
illa carnalis que est effectiva
a corpore. Sed hec nativitas est
effectiva ~~[illegible]~~ a spiritu. Ideo
concludit dicens Non mireris quia
dixi tibi quia oportet vos
nasci denuo quia non loquor

de generacione carnali de qua
arguis sed spirituali. Et tunc salvator
adducit simile ex tercio c. Crisostomus qui
hoc exponit de vento materiali cuius
principium et finis et sonus tamen
sensibiliter percipitur. Sic est in generacione
spirituali. Causa spiritus est principium
huius generacionis et secundum [illegible]
que est eius finis anima non perci-
pimus sed credimus. Aqua tamen exteri-
or et forma verborum percipitur a
sensu. Unde sequitur Spiritus ubi vult spi-
rat i. flat. Et vocem eius audis
sensibiliter percipiendo. Sed nescis
unde veniat aut quo vadat.
Sed hoc Augustinus dicit dubium. Sed
quis unquam non videat austrum eun-
tem a meridie ad aquilonem aut alium
ventum venientem ab oriente et
occidente. Potest dici quod licet non est
in generali sed in qua parte terre aut
[illegible] incipit talis ventus
qui flat ab austro vel ubi termi-
netur determinate omnino ignora-
tur. Unde applicans hanc sententiam dicit
Sic est omnis qui natus est ex spiritu
q.d. Si huius spiritus [illegible] audi-
tu et tactu corporis [illegible]
nescis. Glossa Divini spiritus operacionem
sentimus quia ipsa operacione divina
invisibili spiritu incipit esse quod non
erat ut fidelis existat. Unde
veniat in operacionem fidei et vadat
ad [illegible] dei. Respondit Nicodemus et dixit
Quomodo possunt hec fieri. Nicodemus
erat instructus legis moysi que
permittit carnalia. Ideo non potuit
spiritualia capere. Unde Haymo misteria
divina Nicodemus capere non valuit
qui adhuc dubitabat. Et ideo cum
queris sicut non abnegabis non
vere respondentes sed affectu discen-
dum interrogat. Unde redarguit
adhuc de tarditate credendi. Re-
spondit Ihesus et dixit ei Tu
es magister in Israel et hec ignoras
[illegible] magister i. [illegible] et hec ignorare
non debes. Amen [illegible] putas
aut quo vadat i. qua gratia venit [illegible]

dum homini magistro iudeorum que sunt insul-
tare probissime / Et videns quod
volebat cum eo nasci de spiritu /
nemo autem ex spiritu nascitur nisi
humilis fuerit quia ipsa humilitas
facit nos nasci de spiritu Unde glossa
Inflatus nescis humilis fieres /
Sequitur Amen amen dico tibi quod
scimus loquimur et quod vidimus
testamur et testimonium nostrum non accipitis
quasi diceret Hunc dicit novissima tamen
tione cognoscimus / Et hoc ipsi accu-
sate dilectis / parati cum iudeorum
operatione crediderunt Christo Nazareno et
ipse Nicodemus erat tamquam advoca-
tus eorum quem Christus dicebat / Quamvis
aliquis dicatur dicit quod scimus
et vidimus in plurali / Unde quia hic
dixit ad ostendendam unitatem
patris et filii et spiritus sancti Unde Haymo
Unigenitus dei filius erat qui
hec loquitur unde vos quia pater est
in filio et filius in patre et spiritus sanctus
ab utroque indivisibiliter procedit
Unde verisimile est quod ubique hic
hec lectio evangelii legatur
de festo sancte trinitatis Sequitur Si terrena
dixi vobis et non creditis quomodo
si dixero vobis celestia credetis
Et intelligit per celestia enarra-
tionem personarum in divinis que est
valde ardua et difficilis intelli-
gibilis / Per terrena autem baptismum
Unde Crisostomus Et baptismum terrena
dicit non immerito quia in terra perfici-
tur et comparatione illius nativitatis
superne ~~[illegible]~~ que est ex substantia
~~[illegible]~~ patris / terrena est nativitas
Et propterea non dixit non intelligitis
sed non creditis / Quamvis enim aliquis
hoc intellectu capere non valet
amentie vel ignorancie imputatur
tum autem non susciperent quod solo
fide oportet suscipere non amentie
sed infidelitatis est accusatio
Sequitur Et nemo ascendit in celum
nisi qui descendit de celo filius
hominis qui est in celo etc. Crisostomus
Respondit sic quid dixerat in
tendimus quia adeo venisti

magister ne estimaret ita esse magister
sicut multi prophetarum de terra existens
ideo dixit Nemo ascendit in
celum filius hominis cum habeat non car-
nem vocavit sed unionem sua-
tatem vocavit / Est enim in
conductione multociens admittitur
tamen vocatur / Et hoc exemplificat
Beda sic dicens Sicut cum aliquis nudus
de monte ad vallem descendat
ibi assumptis vestimentis et
armis eundem montem ascendat
recte ipse idem est qui prius descendit
ascendisse perhibetur Sequitur Et sicut
Moyses exaltavit serpentem in
deserto ita exaltari oportet filium
hominis / Huius autem dicti Beda
reddens causam dicit sic primum
legis Moysi ad spiritualem
sensum eiusdem legis inducit
litteralis veteris historie et
hec in figuram sue passionis
et humane salvationis statim
exponens de serpente loquitur
Numeri xxi libro Baptismus cum-
tempore sic dicens Serpentino in-
terfectus in deserto multi moriebantur
at si Moyses ex precepto dei ex-
altavit serpentem eneum in deserto
quem videntes sanabantur
continuo Eneus serpens est
mors Christi per serpentem quippe mors
venit qui peccatum quis mori meru-
erunt hic [illegible] / Deus autem
in carnem [illegible] non peccatum sus-
tulit tamen venenum serpentis sed
mortem et carnem in similitudinem
carnis peccati penam sine culpa /
Unde in carne peccati et pena sol-
vitur et culpa / tamen concedat
Theophilus videas hoc figuram
adversitatem ibi cum serpentis
[illegible] quod beatus habet
[illegible] autem non habet / Sic etiam
sic apostolus ad [illegible] in similitudinem carnis
peccati venit [illegible] exaltationem au-
dientes suspensionem intelligentes
et per exaltationem [illegible] / quamvis
illa crucis altitudo gloria per quam
[illegible] expositio sit [illegible]
passionis [illegible] passionis

fructu qui tibi est. Sicut enim
qui credit in eum non perit [illegible]
dampnationis sed habebit vitam
eternam. Ubi diligenter considerandum
quod explicat fructum passionis Christi.
Apparet differentia inter figuram et veri-
tatem de qua loquitur magister super
Iohannem in Cronica glosa. Sit
dicens: hec inter est inter figuram
et imaginem et rem ipsam quia
figura prestabat vitam temporalem,
res vero ipsa cuius figura erat
prestabat vitam eternam. Crisostomus
Attende autem quod passionem dominicam cele-
brari possunt nec illis verbis
fieret tristis auditor. Effectum
ideo passionis possunt manifeste.
Si enim qui credunt in crucifixum
non pereunt, multo magis qui
crucifixioni se non prebuit [illegible] eterna-
liter manet in secula seculorum. Amen.

Benedicat nos deus deus
noster et benedicat nos deus
et metuant eum omnes
fines terre. Psalmo lxvi°. Tempore preterito
recolimus festum nativitatis Christi
filii quod verbum patris in humani-
tatem assumpsit ut nos participes
efficeret sue divinitatis. Iohannis 1°
Verbum caro factum est et habita-
vit in nobis. Festum vero patris
in pascha quod virtute sue maie-
statis filium a morte suscitavit ad
modum leonis qui catulos suos
rugitu 3a die natos suos suscitat
tamen eorum qui quasi mortui
per triduum solent apparere. Festum
vero spiritus sancti in penthecosten quia
spiritus sanctus datus in igne apostolis
ut inde accensi ad amorem dei
in alios ulterius accenderent
ut patet actuum 2°. In ista autem
dominica agimus cum adoratione
confessionem sancte trinitatis dicens: Bene-
dicat nos deus etc. In quibus
verbis propheta spiritu sancto inspiratus
misterium sancte trinitatis nobis aperit
verbis tamen duo. Primo quid deo
sit credendum. 2° quid ab eo sit

petendum. 3° quomodo sibi sit serviendum.
De deo enim quod credendum sit quod sit
trinus, ideo ponit ter deus. Et
quod sit unus, ideo ponitur in [illegible]
singulari benedicat. Istud autem
licet sit supra nos et humano in-
tellectui [illegible], tamen in creaturis ali-
qualiter elucescit sicut in igne
in quo quidem est scilicet ignis splendor
et calor. Splendor ab igne na-
scitur. Calor ab igne splendo-
rem generat. Unde magister. Splen-
dor est ab igne et tamen equalis est
ei igne sine splendore et
credamus patrem in filio. Secundo
sume exemplum in sole in quo sunt tria
rotunditas radius et calor. Et
tamen ibi non est nisi unus sol. Per
rotunditatem intellige patrem quia
sine principio et sine fine. Et per radium
[illegible] inde procedentem intellige filium
qui est splendor patris et lux vera
illuminans omnem hominem venientem in
hunc mundum, Iohannis 1°. Per calorem
procedentem a sole et radio intellige
spiritum sanctum qui illuminat corda
fidelium igne accendit divinus sicut
apostolos. Et sic patet quod iste tres persone
sunt unus deus. Unde Athanasius
Quicunque vult salvus esse ante omnia
catholicam fidem. Quam nisi quisque
integram inviolatamque servaverit. Fides
autem catholica hec est ut unum deum
veneremur. Secundo propheta ponit quid
sit petendum quia benedictionem, ut dicitur
benedicat nos deus, quia ut me-
reamur accipere tria nobis sunt petenda
scilicet potentiam sapientiam et bonitatem.
Et licet una sit potentia sapientia
et bonitas trium personarum, tamen po-
tentia attribuitur patri, sapientia filio,
bonitas spiritui sancto. Potentiam apostoli
postulaverunt dicentes adauge nobis
fidem, Luce xvii°. Unde post bonum
sit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sicut [illegible]. Secundo

ut carnis motus devincam. Cor.
Castigo corpus meum et in servitutem
redigo. Illud Collo. v° Spiritu am-
bulate et desideria carnis non
perficietis. 3° ut dyabolo resistamus
Resistite dyabolo et fugiet a vobis.
Sapientiam a filio postulare debemus
ad tria scilicet ad contritionem. Canticorum [illegible]
contritio cordis est que facit hominem
[illegible] purpuram [illegible] celi
cum [illegible] lacrimas fuge visum. Et
sicut vinum emittendo [illegible] fugat
et semper est in motu et ebullitione
[illegible] ab impuro. Sic
qui vere contritus semper est in motu
et tremore emittit a se spiritus
immunditia peccati et hanc sapientiam
habuerunt petrus et magdalena
Secundo ad confessionem ut premediktur
Sicut [illegible] mundamus domum [illegible]
[illegible] munditiis et pulveres in vicum [illegible]
[illegible] congregat ut [illegible]
extra domum. Sic tu [illegible] tua [illegible]
[illegible] et iudicis antiqua ad
confessionem accedas. Unde Johannes in canonica
1 ca° Si confiteamur peccata nostra fide-
lis et iustus est deus ut remittat
nobis peccata nostra et emundabit nos
ab omni iniquitate nostra. Tertio ad satisfa-
ctionem. Unde Augustinus Non sufficit pe-
nitentibus mores in melius mutare
et a malefactis recedere nisi de hiis
que male facta sunt satisfaciat deo.
Bonitatem a spiritu sancto postulare debemus
ad tria. Primo in affectu compassionis
Job Flebam super afflictos. Paulus
Quis infirmatur et ego non infirmor
quis scandalizatur et ego non uror
Cor. xi° [illegible] peccatis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] quasi [illegible]
[illegible] Sic tu [illegible]
[illegible] largitatem in [illegible]
Thobie iiij° Si multum tibi fuerit habun-
danter tribue. Si exiguum fuerit
etiam exiguum libenter impertiri stu-
de. Ecci. Ignem ardentem ex-
tinguit aqua et elemosina [illegible]

peccatis. Tercio in iniurias dimi-
tendo. Luce Dimittite et dimitte-
mini vobis. Jacobi v° [illegible]
[illegible] additamento [illegible]
Tercio [illegible] ponit quo sancti
trinitati [illegible]
[illegible] cum omnibus [illegible]
[illegible] quia [illegible] quia quidam
sunt [illegible] demones [illegible]
dampnati in aquis [illegible]
Job xxvj° Ecce gigantes
gemunt sub aquis. Isti metuunt
statum trinitatis [illegible]
[illegible] et blasphemat
ps. [illegible] [illegible] alij sunt
super terram sicut [illegible] ps.
[illegible] bona [illegible] Et isti statum
trinitatis amant [illegible] et re-
[illegible] et laudant cottidie di-
[illegible] Unde
[illegible] quidam sub [illegible]
aliis [illegible] in terra [illegible]
[illegible] illuc adve-
[illegible] et ad gloriam [illegible]
se inclinarem [illegible]
[illegible] Respondit quod [illegible]
ille [illegible] trinitatis ab eterna [illegible]
[illegible] tota [illegible] trinitati
se inclinavit et ipsam veneratur
Alij sunt in medio terre [illegible]
et [illegible] cupiditatibus dediti
isti non sunt digni [illegible]
ps. Peccatori dixit deus [illegible]
tu enarras iustitias meas
Unde sicut [illegible] in libro
[illegible] ad [illegible]
in [illegible] cum quidam [illegible]
[illegible] vinci non posset
[illegible] trinitatis
[illegible] ille statum trinitatis
[illegible] non posset
Sic [illegible] Alij
sunt in finibus terre sicut viri
[illegible] in quibus [illegible]
isti statum trinitatis metuunt
timore filiali. Ecci. j° [illegible]
sapientie est timere deum. Isti
statum trinitatis laudare debent [illegible]

[illegible] ne dicat eis illud ps.

dicens gloria patri et filio et spiritui sancto
Istum cum versum trinitatis Ni-
cena synodus instituit pro Ieronimo
in fine psalmorum dicendum ordinavit

Caro mea vere est cibus Io-
hannis 6º. Plinius in libro 8º dicit
quod linx est bestia huius ocu-
los ita perspicaces quod corpora solida
penetrat visu suo
tali invidia urinam emissam
abscondit in qua ... et ne homo
sciat utilitatem eius que vertitur
in lapidem preciosum nomine ligurius
colore croceus et primo niger
et aqua ablutus rumpat colo-
rem perditum infacie mollis-
fiat vernum pallescat albescit
Per istam bestiam intelligitur deus
pater qui licet oculos ita perspica-
ces quod omnia videt Sapientie ... omnia
videt actus eius hic pater
celestis more lincis abscondit
urinam id est sanctitatem spiritus
sancti peccatoribus Sapientie 1º In mali-
volam animam non intrabit
spiritus sapientie. Et hoc ideo quia
indigni sunt. Et ideo spiritus
sanctus eis non est utilis qui per
urinam huius animalis intelligitur spiritus
sanctus. Secundo quia sicut urina
generatur ex animali et procedit a
sexta. Sic spiritus sanctus procedit
a patre et filio. Et tamen vertitur
in lapidem preciosum id est fructum
multiplicem 2ª quod virtutes huius
lapidis sunt quinque. Prima quia
rumpat colorem in facie si fuit
aqua ablutus. Sic spiritus sanctus
operatur in bonis. Si anima munda fu-
erit abluta aqua lacrimarum
et confert ei colorem virginitatis
celestis plena gratia Luce 1º. Se-
cundo acceptus deo ymagine
sua si ipso fuit vestita colore
Secunda est quod tenerum mollificat.
Sic spiritus sanctus dura et aspera
in tribulacionibus iustorum facit eis
mollia id est dulcia ad sustinendum

propter peccata in Actibus Apostolorum
ibant apostoli gaudentes. Tercia
virtus est quod palleas albescit. Sic
spiritus sanctus sua dulcedine corda
peccatorum trahit in amorem dei
Cant. 1º Trahe me post te curremus
Sic tractus fuit Augustinus, Paulus,
Magdalena et quamplures sancti
ad regnum. Quarta virtus est quod gilvus
est. Sic spiritus sanctus gilvos facit
id est despectos in hoc mundo ut eos
gloriosos faciat in celo. Quinta
virtus est quod colore primo est
niger. Sic spiritus sanctus electos
suos facit nigros id est humiles
in hoc mundo ut post habeant vitam
eos exaltet in celo. Qui se
humiliat exaltabitur. Has virtutes
habentes sicut patet accedere ad me-
sam domini et sumere cibum et potum
corporis et sanguinis Christi ut ista
cum habeat dicens Caro mea
vere est cibus. In principio legitur
quomodo sedes predicacionis ihesu qua-
dam vice per quia clamasset post
eam viri per quem milia virorum de quibus pani-
bus saciatis et duobus piscibus
et fugisset a turbis que volebat
eum capere et facere regem et re-
misset turmam in Capharnaum
ubi requirebant eum non ut mi-
racula sed ut regna eius sed ut man-
ducarent ex panibus eius Christus
invitata dixit Operamini non
cibum qui perit sed qui manet
in vitam eternam quem filius hominis
dabit vobis Io. 6º 27 Super
vos eternam spalmum ego autem
vera corpora mentem ut per hoc
exquirentes eternam quem non tem-
poralem sed eternam tribuit vitam
habeant autem eternam ut dicit Augustinus
super Io. in primum insinuat de
intimata quibus dixit volens
nos trahere ad amorem suum
dicens Caro mea vere est
cibus et sanguis meus vere est potus

dispendat eum spiritus in mente. Qui man-
ducat meam carnem et bibit meum
sanguinem habet vitam eternam et ego
resuscitabo eum in novissimo die.
Quia Christus frequenter loquebatur pa-
rabolice discipulis et ideo non crede-
bant quod talis contineretur in hoc sacramento
eukaristie tamquam sicut in figura. Ideo
hic innotuit dicens: Caro mea
vere est cibus. Hic dupliciter exponitur.
Primo sic ut veritas divinitatis
tantum figurarum, quasi diceret non intelligatis
quod significaliter loquar, sed vere
corpus meum et sanguis meus
continetur in sacramento isto. Unde Crisostomus:
Hic autem dicit ut credant hiis
que dicta sunt ut non estimet enig-
ma et parabolam esse, sed sciat
quod omnino oportet manducare
corpus Christi. Secundo sic: quod iste vere
est cibus qui hunc effectum cibi et
vere faciat. Caro autem mea et san-
guinis autem faciat. Ducit eum ad
vitam eternam ubi non esuries
sicut hic, et non veri cibi. Unde Crisostomus:
Cum cibo et potu illud appetant
homines ut non esuriant neque siti-
ant, hoc veraciter non prestat nisi
cibus et potus qui eos a quibus
sumitur immortales et incorrup-
tibiles facit societas ipsorum sanctorum
ubi pax erit et unitas plena atque
perfecta. Dicit igitur: Caro mea vere est
cibus et sanguis eius vere potus
quia reficit animam que in moribus est.
Cibus autem corporalis reficit tantum
corpus corruptibile. Qui man-
ducat meam carnem et bibit
meum sanguinem in me manet et
ego in eo, id est in unitate. Et ego
in illo, quia per caritatem animus est
unitus et coniunctus. Ubi notandum
quod differentia est inter cibum corporalem
et spiritualem, quia cibus corporalis
in manducantem convertitur, sed spiritualis
cibus manducantem ad se trahit
et sibi unit. Unde dicit Au-
gustinus: Nec tu me mutabis

in te sicut cibum carnis tue,
sed tu mutaberis in me.
Ad quod nos cibum invitat Ezechielis
xxxix capitulo: Convenite, properate,
concurrite undique ad victimam ma-
gnam quam ego immolabo vobis victimam
grandem super montes Israel ut
comedatis carnem et bibatis
sanguinem. Quod cum Christus tamquam
agnus mansuetus immolavit
in monte Calvarie super lignum
crucis tamquam victima grandis
quia fuit sufficienter immolatus
pro toto genere humano redimendo.
De qua dicitur Exodi xii: Reperi-
tis comedetis carnes ..., ... autem
cum apostolis cum Christo sed hic
Mathei xxvi: Accepit Ihesus panem
et benedixit dicens: Accipite et
comedite, hoc est corpus meum.
Similiter et calicem etc. Ex predictis
patet quod illi qui sunt digni hoc
sacramentum recipiunt ad salutem, scilicet
qui in Christo manent per graciam et
mandatorum eius observatores. In-
digni vero qui per mala
merita a Christo ad eternam dam-
pnationem. Unde Augustinus: Hoc est ergo
manducare illam escam et
illud bibere potum in Christo manere
et Christum in se habere, ac per hoc qui
non manet in Christo et in quo Christus
non manet procul dubio
nec manducat eius carnem
nec bibit eius sanguinem,
licet tamen sic tanti rei sacramentum
ad iudicium sibi manducat et bibit.
Sequitur: Sicut misit me vivens pater et ego vi-
vo propter patrem. Hic sicut dicit: Vivo ego
sicut pater. Et qui manducat me et ipse
vivet propter me, qui manet in me. Theophilus:
Hic intendit unum, quod propter uni-
tatem quam cum patre habeo

ncipio vita eternam apud Io.
apostolum / qui habet unitatem incar-
nationis vitam eternam ante
sicut enim pater suscitat vivificat
ita et filius 2a ad Co. xv° sicut
pater suscitat mortuos et vi-
vificat sic et filius Item ad
Cor. xv° sicut in Adam
omnes moriuntur ita et in Christo
omnes vivificabuntur / Hec autem
vivificatio continetur ex attingen-
tia et unione hominis sancti
propter hunc manet Christus in
nobis et nos in Christo / Hec autem
attingentia est ex manducatione
spirituali qui enim manducat spi-
ritualiter corpus Christi participat
et per consequens ipsum attingit et
autem nos / sicut ait Augustinus
/ qui eternam vitam exponebat
hic non possum panem illum
manducando vivas quod Christus dicit
descendisse / Ideo consequenter verum
esse illud de quo murmurabant
Iudei tamquam de celo sed dicitur sup-
ra dixisset Christus Ego sum panis
vivus qui de celo descendi
Si quis manducaverit ex hoc pane
vivet in eternum et panis quem
ego dabo vobis caro mea est
pro mundi vita / litigabant ergo iudei
inter se ad manducandum Unde patet
hic est panis qui de celo descendit
Et duobus modis potest verificari
primo quantum ad divinitatem qui quidem
descendit non quantum ad locum
sed quantum ad effectum vel quantum
ad corpus / virtus enim fortia
corporis Christi fuit virtus celestis
scilicet virtus spiritus sancti quia caro
Christi in hac spiritu panis concepta
virtute spiritus sancti fuit formata
Unde Hylarius in 10° de trinitate dicit
corpus sed panem hic est et ea
virtus veli / atque natura descen-
disse existimantur / in carnem
panem carne sua edidit
sunt Christus qui descendens de celo

panis est ut ex sua natura conceptus
virgo esse corpus eius existima-
retur donum celeste corpus accede-
re vero est panis et assumpti
prioribus corporis per professionem / quam
primam continuamus dicit sic Ideo
eum purus dicitur comedis / Item et
in passibilibus et in corporibus morum
eum tales pure carnem comedis
que nichil possit conferre sed quod
deus carne sibi unitur / Ideo
eius vivificativa existit non
quia in deo nam tangit / sicut ferrum
igniti ferri ex conveniencia quod est
ferrum manet et ignis accendit
Sic et Ideo per vivificativa est tam
tas ubi dei / sed quod istius sacramenti
dominici corporis id est manna quod dominus
panit filiis Israel in deserto fuit
figura / Ideo ut dicunt dicta
tamquam figure et figurati et ut dicitur
hic Beda Ambrosius et hec typici
et veritatis / Ideo subiunxit Non
sicut manducaverunt patres vestri
manna in deserto et mortui sunt
Qui manducat hunc panem
ipsum digne vivet in eternum qua-
si diceret manducantes eum hic sacrament
licet moriantur corporaliter non tamen
moriuntur spiritualiter in hoc modo post
eternaliter in futuro possunt / Qui
autem manducat manna corporaliter
mortui sunt omnes et spiritualiter
multi moriuntur peccando et etiam
eternaliter Aliqui sunt dampnati
sicut patet de Dathan et Abyron
et sequacibus eorum Numeri xvj°
Unde Augustinus / Qui dicit illi mortui
sunt ita vult intelligi ut non viverent
in eternum et hic post esto moriuntur
qui Christum manducat sed vivit
in eternum quia Christus est vita eterna
Augustinus Si enim possibile fuit Sy-
meoni et Eunuchis et aliis quibusdam
per alimenta illorum vitam conservare
multo magis vivit cibo spirituali
hec fuit peperit cuius illa caro

sequens | Licet autem voluntas ipsa sit
perficitur autem vitam committet
nichil est ita delectabile homini
unde et in veteri testamento longi-
tudo vite promittebatur licet autem
vita finem non habet. De corpore Christi

Mensam magnam sedisti /
Ex consuetudine videmus
quod quando quis ad nobile con-
vivium potentis hominis invitatur
non debet cum vestibus communibus
laceratis et ferialibus et cottidianis
aut inquinatis venire | sed contra novas
vestes accipere et faciem lavare
atque manus ne in sordida veste
apparens a mensa illius potentis
qui eum invitavit ignominiose
repellatur | Sic spiritualiter qui ad commu-
nionem altaris spiritualis Regis Ihesu
Christi vult accedere prius exuat
invitatus qui dicit Accipite et
comedite hoc est corpus meum con-
suetudinem veterem et laceratam malis
consuetudinibus [illegible] invidi-
am et gulam [illegible] | Iuxta
c. 7 Iosue Apocalipsis xvi° Beatus
qui custodit vestimenta sua ne
nudus ambulet | Lavat faciem
suam per compunctionem lacrimarum a ma-
culis mortalibus [illegible] | Iuxta
[illegible] in [illegible] et in [illegible]
dam seu [illegible] vest[illegible]
vel [illegible] aliqua [illegible] Sic in-
[illegible] est sacramenti corporis Christi
in [illegible] sumenti. In
levitico xxi° Homo qui habuit
maculam [illegible] non offerat deo
panes nec accedat ad eius mi-
nisterium | Si enim materiales panes
offerre et manducare deus prohibuit
[illegible] magis sumere in mortali peccato
[illegible] et voluntate peccandi
[illegible] | Propter dixit Christus [illegible]
Nolite sanctum dare canibus i. peccatoribus
non mundis | Sic ut unus [illegible]
[illegible] adhaeant mensam accedere
debeat [illegible] | Glosa
[illegible] in [illegible] dicitur Ave
maria gratia plena dominus tecum

Ad mensam magnam sedisti que
apposita ante faciem tuam scito
quod talia te oportet preparare que
est mensa magna in qua Augustinus
nisi ubi corpus Christi et sanguinis
eius sumitur | Dicitur autem sacramentum
corporis dominici mensa magna
non solum in comparatione quantum ad alia
sacramenta quibus dat vigorem
sicut sol aliis sideribus splen-
dorem | sed etiam institutione cari-
tate credencium fide et multipli-
ci effectu dicitur sumenti. Ipso
magnum dicitur dominici corporis sacra-
mentum instituentis caritate
Sicut ex zelo caritatis Christus illud
instituit Psalmus Zelus domus tue
comedit me i. comestibilem
me fecit | Zelus dicitur vehemens
amor viri in uxorem | Sed tamen
non invenitur aliquis vir uxorem
suam tam amasse qui carnem
suam daret ei in cibum et sanguinem
in potum quod Christus fecit et ut efficacius
nobis unitus efficacissimi et
maioris amoris daret ut ma-
nducare velimus seu desideremus
[illegible] nos illud dicit Jo. vi°
Qui manducat me vivit propter
me | Secundo dicitur mensa magna
credentium fide quia non nisi mag-
norum credentium cibus est | Secundum
ipse Christus beato Augustino ait Cibus
sum grandium cresce et mandu-
cabis | Magna fides corporis domini
in hoc sacramento cum [illegible]
[illegible] panem gustus dicit gusto
panem visus video panem /
Sola fides magna [illegible]
[illegible] quibus falsum dicit
fallunt nos accidentalibus falla-
cia non est panis quod videtur quod
gustatur | Hoc quod videtur sed lo-
co panis est verum sacramentum et
corpus dominicum | Accidentia
quidem panis et vini non sunt
sua [illegible] miraculum cre-
atam sua dei [illegible] | Sed [illegible]
madii quorum [illegible]

multitudo cum discipulis suis prostratus
dicunt quomodo potest panis in corpus
et vinum in sanguinem converti hoc
fieri non potest. Secundo quomodo posset in
tam parvo loco contineri corpus
Christi. Tertio quomodo idem in unus et idem
in diversis simul et simul plura
loca posset obtinere ita quod Christus
in isto altari sit totus et in multis
aliis sacerdotis et in illa parochia sit
totus et in ista sit totus et non sit
nisi unum corpus. Idem in uno
et idem in diversis. Quibus omnibus
dubitantibus respondet magna fides catho-
lica ut ad quartum. Apud deum omnia possi-
bilia sunt et omnis tamen dubita-
ti de [illegible]. Credo deo omnia
possibilia et nichil tibi videbitur
impossibile. unde Luce primo. Non
erit impossibile apud deum omne
verbum. Contra hoc ergo quod primo obicit
de transsubstantiatione. Quomodo possit
panis et vinum in corpus et sanguinem Christi
transsubstantiari. Cui magna fides
catholica respondet. T. Et notandum diligenter
ut possimus istos reparare et corri-
gere respondere apud deum
omnia possibilia sunt. Psalmo. Omnia
quecumque deus fecit voluit in
celo et in terra. Ita cum potestate
divina qua ignis virtus suspensa fuit
ab combustione rubi et aqua a fluxu
in mari rubro commutata virtus fuit
tempore Josue et introducta [illegible] tempore
Exodi. Eadem potestate potest panem
in carnem et vinum in sanguinem transmu-
tare. Ita cum potestate qua mutavit
uxorem Loth in statuam salis et virgam
in serpentem et petram in stagna aquarum
potest et hoc facere. Ipse cum mutat
in carnem et sanguinem panem et vinum
qui mutavit olim [illegible] in corpus
Adam in agro damasceno. olim ita
aque in sanguinem in egypto. Quanto
magis panem in corpus et vinum
in sanguinem. secundum illud potuit fa-
cere sit et istud. Ad secundum quomodo potest
corpus tam magnum in tam parvo
loco contineri et tam parva for-

ma. Hic fides magna respondet
ut supra. Apud deum etc. Potest
etiam dici quod corpus glorificatum
tante est subtilitatis et substantiali-
tatis quod non facit distantiam aeris
ab aere. quomodo ambigis creaturam
illa facere posse cum idem videas in
creaturis. Ista videmus in speculo
parvo magnitudinem rerum corpora scilicet
solis et lune et etiam vastitatem
rerum diversitates. Item videmus
in parvo lapide precioso magnas
et multas virtutes. Videmus in parvo
pectore principis magnam potestatem
et in corpore pape magnam scientiam
Quando ergo Christo impossibile est in parva
hostia latere. Cum ergo in creaturis
hoc negare nequeunt consequenter
illa deo in creatore. Ad tertium quomodo
sit corpus Christi cum sit unum et idem
in diversis idem in diversis sit et simul
possit plura loca obtinere. Dicit scilicet
Omnia possibilia sunt apud deum.
Sit et ita cum simul et semel in
diversis altaribus et sacerdotum manibus
ut idem sol absque diminucione
est simul et semel in diversis civitatibus
[illegible]. Multo cum melius modo
est corpus Christi in altaribus diversis quam
aliqua creatura in diversis locis. Natura
autem divina in nullo continetur loco sed
ubique est tota in omnibus rebus. Sic in
tribus modis generales scilicet potencialiter
presencialiter et essencialiter ut dicit
Gregorius. Deus qui modo essencia
potencia et presencia est in omnibus
rebus generaliter per essenciam speci-
aliter per graciam singulariter per unionem
et hec est fides catholica quam
nisi quis crediderit [illegible]. T. Tertio dici-
tur sacramentum magna corporis domini sa-
cramentum quia ad magnum effectum
ordinatur. Digne sumentem magnum et
multiplex bonum [illegible] operatur si digne
sumat. T. Primum bonum est quod
Christi et passionis memoria. Unde
dicit illud hoc facite in meam
commemorationem. Christus cum fecit
mortem hominis qui appropinquabis

morti numquam proximum dimittit. Ait eius
deus: Hec tibi do ut tu omni dilectione
habeas penes te, hanc memoriam mei,
et quociens illud videris recorderis
mei. Sic nobis spiritualiter quociens cum
attencione adhibet nunc corporis
Christi quod ipse nobis reliquit ad sa-
lutem tamquam memoriam passionis
eius corporaliter. Secundum bonum est
interior anime unificatio quia panis
vite est. 2a illud Johannis vi°: Qui
manducat meam carnem et bi-
bit meum sanguinem non morietur
in eternum. Tercium bonum est corporis Christi
mistici incorporatio. Unde Johannis vi°:
Qui manducat meam carnem et
bibit meum sanguinem in me manet
et ego in eo, id est in unitate caritatis,
et ego in illo. Quartum bonum spiritualis
refectio est, tu cum hoc constat ex
anima et corpore quod utrumque dedit pro
hac animam suam primam et corpus
suum [illegible]. Quintum bonum est
collatio gratie dei. Unde [illegible] descen-
dente manna descendit pariter et
ros, primam materiam corporis, per
ros gratia dei. Hoc est cum sacramentum
per quod nobis datur salus anime et corporis
celeste. Sextum bonum est armatio
contra temptationes dyaboli. Psalmus:
Parasti in conspectu meo mensam adversus
eos qui tribulant me. Unde ysidorus:
[illegible] [illegible] dum ubi [illegible] tue in
hospicio quia tu adversarius tuus vi-
det hospicium tuum occupatum spiritu
celestis sponsoris, statim intelligit
temptaciones suas esse inter [illegible]
Septimum est peccatorum remissio. Unde
ysidorus: accedite ad eum et sanctificamini
quia panis est; accedite ad eum et illu-
minamini quia lux est; accedite ad eum
et liberabimini quia liberator est animarum;
accedite ad eum et absolvemini quia
remissio est peccatorum. Octavum bonum est
celestis glorie collatio. Johannis vi°: Qui
manducat meam carnem et bibit
meum sanguinem habebit vitam
eternam. Quam nobis prestare dignetur
pater et filius et spiritus sanctus.

Ecclesia beate virginis Marie in nativitate eius
hic potest adaptari cum placet in [illegible]

Homo quidam erat dives. Luce
xvi°. Legitur in naturalibus re-
rum de piscibus nove patrie habitantibus
in mari, sicut decocte veniunt ad
maris litus ibi questum ipsorum
dum ros descenderit et aperto ore
suscipit de rore celi, quod [illegible] et revertens
sole concipit piscis ex sole generat
margaritas quas proicit in fundum
maris. Nautis autem invenientibus
margaritas talis est modus:
alligantur fune et submergitur ipsorum
ad profundum maris. Si lapis arene
adheserit et ex tali non patuerit
signum est quod ibi sunt margari-
te. Statim submersus intrat mare
profundum et circa lapidem invenit
margaritas quas manu tollet
et abscondendo educit. Est autem
ista margarita candida et virtuo-
sa. Per istud piscem intelligitur beata
virgo Maria que in nocte veteris
testamenti venit proximam nativitatis
ad mare huius mundi. Pervenit
a bono peccato tam veniali quam
mortali usque ad adventum veris, id est
ad tempus gratie promissionis, quia sicut piscis
concipit recipiendo rorem et ex vir-
tute solis generat margaritas
sic Maria virtute spiritus sancti generat
dominum Ihesum Christum verum margaritam
huius mundi turbulentis. Et de
ista anima qua ista exhibuit
nobis sua humanitate mater eterna
a filio suo deo patri, quas agit
in officio misse dicens: Domine in
tua misericordia speravi, exultavit cor
in salutari tuo, id est in filio tuo.
Cantabo domino qui bona tribuit mihi.
Sicut enim piscis margaritam
in profundum proicit, sic Maria dominum
Ihesum Christum proiecit in mare huius
mundi. Psalmus: Veni in altitudinem
maris etc. Istam autem margari-
tam scilicet Christum si invenire volumus
eam invenire oportet nos facere
similiter virtutes de quo dependet

magnos divites devote et ita in
venire possimus margaritam salutis
eterne quam gratiam petit presbiter
in sermone dominus Operatio fortitudo
dicitur ad istos spiritus etc. Est de
margaritha preciosa ita debemus pau
peres per humilitatem invenire Per
caritatem et puritatem dei quam
ad nos habuit redempti sumus unde
dicit Beda hodierna Johannes iiij
sermo Deus caritas est In hoc
apparuit benignitas dei in nobis etc.
iustis peru Est enim candida sic
et nos sumus candidi per munditiam
vite Est enim virtuosa Sic et nos
virtuosi esse debemus et spiritualiter in corpore
nunc pauperes diligendo Qua caritate
nunc dives epulo non habuit circa
lazarum ante ianuam domus sue
iacentem et plena est repulitus
in inferno ut eum ibidem testatur
In illo tempore dixit Ihesus discipulis suis
aliud proxima post dixisset quandam
parabolam de villico iniquitatis
in qua eis docuisset quod facerent
amicos de mammona iniquitatis
recipiant in eterna tabernacula etc.
non penitere visione dei et evadam
penam dampni Consequenter simi
liter tante mala pene sensibilis
que est eternus cruciatus in gehen
na Et ponit quandam parabolam
de divite et paupere In qua magis
solacium prestat pauperibus et eis
qui paupertatem et miseriam suam
pacienter et humiliter portant
Divitibus vero magnum terrorem
incutit qui pompose et superbe
se vestiunt Delicate se cibant
et immisericordes sunt ad pauperes
et linguam suam a maliciis vel
non custodiunt Homo quidam erat
dives Unde Beda Admonuerat
supra dominus facere amicos de mamo
na iniquitatis quod audientes phari
sei deridebant Unde id quod pre
miserat exemplo astruit dicens Ho
mo quidam etc. Et dicit nomine erat
et non est Prima ad Corinthios vii quia preterit
quasi umbra fugiens et non

novavit divitem verum ipso scivit
propter pauperem quem cum agnovit
divites malos qui vocantur nomina
sua in terris Ecce Gregorius in
omelia Deus humiles novit et
superbos ignoravit Ideo pauperes
vocavit quia nomen eius scriptum
erat in celis Sed ut dicit nubi
Non enim sola paupertas aut divi
tie criminosi sed ut humilitatem infla
mmat divitie ita paupertatem comme
dat sanctitas Et ideo sedet et indue
batur purpura et bysso Gregorius Si
cultus vestium scelus et peccatum
non esset peterem homo divinus
tam vigilanter non exprimeret quod
dives purpura et bysso indutus
apud inferos torquetur Nemo
quippe vestimenta preciosa nisi ad
inanem gloriam querit ut honorabi
lior ceteris videatur Et respondetur iste
dives quo ad duo Primo quantum
ad exteriorem ostentacionem que notatur
in purpura que secundum Bedam est color
regi habitus Secundo respondetur quo ad
interiorem vestium molliciem quia
notatur in bysso que secundum Bedam
est nobilissimum genus et candidissimum
lini quod tantum nascitur in Egypto
Bysso ergo utebatur intimus quo ad
carnem propter molliciem per camisias
Purpura vero utebatur exterius propter
inanem gloriam Contra primum
loquitur Christus Luce vii Commendans
Johannem dicens ecce qui in domibus
videri homines mollibus vestitur
Contra secundum dicitur Ecclesiastici xi In veste
tua ne glorieris unquam
ubi hoc quod tria sunt in vestibus
consideranda Prima quod eos persone
conveniens vestem ut ferimus philosophus
et dicit Et talibus personis que
ad dignitatem aliarum personarum possunt
portare vestem preciosam Secundo
mos et consuetudo regionis et secundum
eum Contra mores et
consuetudines illorum cum quibus
habitant portare vestes exagi
tatas flagiciosum et vicioso est

Turpius est cum pars illa que proprio non congruit toto. Secundo interdum sunt cum nonnulli quorum quidam sibi accipiunt vestes bonas ut plus ab hominibus honorarentur quam per virtutes. Refert Innocentius in libro de miseria humane conditionis quod quondam phylosophus cum in habitu contemptibili curiam principis adiret et per aliquot vices admissus non fuisset, tunc assumpsit habitum ornatum et affixa varia aditus ei patuit. Sed accedens ad principem pallium quod gestavit cepit osculari venerari super quo admirans princeps cur hoc ageret inquisivit. Cui respondens phylosophus dixit: honorantem me honoro, quia quod virtus non potuit hoc vestis obtinuit. Vbi vanitas vanitatum plus honores vestibus quam virtutes habentes impenduntur. Sequitur ille Et epulabatur cotidie splendide, id est quod cotidie convivia faciebat. Vnde Gregorius primo moralium: solet vero nutrimentum est celebrari convivia sine culpa vix esse. Pene cum sit epulas comitatur voluptas. Nam corporis dum in refectione delectatione resolvitur cor in inane gaudium relaxatur. Reprehenditur autem primo hic dives in victu quo ad tria. Primo quo ad voracitatem, quia epulabatur. Glosa: Epulabatur. Hec voracitas quo ad ferculorum multiplicitatem. Epulatio cum est commestio leticie sociata vane. Vnde Jacobi v.º dicitur divitibus: Epulati estis super terram et in luxuriis corda vestra enutristis. Secundo reprehenditur ab assiduitate, quia cotidie iuxta illud [illegible] qui dicebant Ysa. lvi.º: Venite sumamus vinum et impleamur ebrietate et erit cras sicut hodie, et multo amplius dilata materiam sicut placet. Tercio reprehendit quo ad artificialem magnorum ferculorum preparationem et eciam vasorum splendorem. Vnde dicit splendide. Sicut Balthasar qui fecit apportari vasa aurea et argentea unde biberent cum concubinis et magnatibus suis et eadem nocte

sicut scriptum est Danielis v.º. Vnde Jeronimus: Tamen multi paucis [illegible] pastibus aluntur. Vna plura multis elephantibus sufficit silva, terra et aer maris pascitur nec satiatur. Sequitur secundum miseria Lazari pauperis dicens: Et erat quidam mendicus nomine lazarus qui iacebat ante ianuam eius ulceribus plenus cupiens saturari de micis et nemo illi dabat, sed et canes veniebant et lingebant ulcera eius. Advertendum autem ipsi pauper diviti dat magis quam ab eo recipit. Nam dat dives temporale, pauper vero diviti spirituale. Augustinus: Dives sustentat pauperem, sustentatur a paupere dives. [illegible] quod isti qui hic dicuntur pauperes divitibus assignant et comparabiles ipsum audivit. Potuisset cum dixisset tot fuerunt pauperes quod non potuit cuilibet dare. Contra quod dicitur: Erat quidam, id est unus non multi, qui [illegible] facultas subveniendi. Item si dixisset quod vestiebat eius inopiam. Contra quod dicitur mendicus [illegible] defectus vel [illegible] inopiam [illegible] dicans ipsius [illegible] ut aliquid reciperet vel acciperet. Item quoniam [illegible] eius necessitas et hoc potuit dici illud [illegible]: Ego cum medicus sum et pauper. Item si cum dixisset quod non esset nisi medicus sed [illegible] sicut multi sunt [illegible] extra [illegible] ut [illegible] magis [illegible] dicitur nomine lazarus, tamquam notus [illegible] et deo approbatum et meritum [illegible] nominatur adeo quod nomina pauperum deleta sunt in [illegible]. Ideo merito scribuntur in celis. Luce x.º: Gaudete quia nomina vestra scripta sunt in celis. Et dicunt hic quidam quod est magis narracio quam parabola quia nomen dat expressionem. Vnde dicit Didimus: Refert tradicio iudeorum quendam tunc fuisse Jerosolimis secundum tempus Machabeorum qui magnas passiones, id est [illegible] et infirmitates cum [illegible] inmunit [illegible] adducens

que cadebant de mensa divitis

quia quilibet pauper diviti dat

non

in exemplum admiracionem fundis manife-
stacionem. Item si dixisset quod iaceret
in angulo et ipsum non vidisset
tenet textus dicit Iacebat ad ianuam
eius etc. in textu ut cum videret
exientes et redeuntes ad cumulum
sue dampnacionis et pauperis maio-
rem meritum. Dixisset in scola ha-
buisset aliquam excusacionem dives
si lazarus pauper et ulcerosus
ante ianuam eius non iacuisset
sed remotus fuisset si eius no-
ticia non esset in oculis eius oppor-
tuna. Item si dixisset quod fuisset
sanus tenet quod dicit ulceribus
plenus id est sanie currentibus
sicut de Iob dicitur Qui testa saniem
radebat ulcerorum suorum. Et ipse textus
non permittebatur intrare domum di-
vitis ne fetorem ulcerum sentiret
Item si dixisset quod non erat fame-
licus contra quod dicitur cupiens saturari
Quia cum saturatus fuisset pauper
elemosinam petisset dives excu-
sabilis fuisset si non dedisset. Item
si dixisset dives Ille mendicus
nisi voluit magna et cibos
delicatos Unde sibi non dedi. Contra
quod dicitur De micis que cadebant
de mensa divitis. Patebat enim
meditu pauperis Augustinus de verbis domini
Non cogitaverunt divites pauperum cibis
vti sed utantur ad eructuacionem iniq-
uitatis sue et dolebat se alte-
rius vince non posse quod si eructuacione
iniquitatis cogitarent, cederent superflua
dent pauperibus talia que sunt
pauperes reliquie non delicie non
oblectamenta sed fragmenta. Item
si dixisset dives familia mea
dabat illi. Contra quod dicitur Et nemo
illi dabat, nemo scilicet ut dives
nec aliquis famulus, quia in mi-
sericordes dives in misericordem
habet familiam etc. in illud ecclesiastici x°
Sicut iudex populi sic et ministri
eius. Ecce tamen proprie dapa-
cionis causa huius divitis quia
peccata sua non redimebat. Peccata
iuxta consilium danielis iiii°. Peccata
tua elemosinis redime. Sed
sed et canes veniebant et

lingebant ulcera eius. Crisostomus
Ulcera que nullus homo lavare
dignebatur in multis fere lambunt
Ex quo etiam habetur quod dives fuit
venator. Ideo magis languens
fuit in canibus quam pauperes, ergo
habet collata materiam contra venatores
clericos et laycos qui divinis
preparant venacionibus impendunt
sed quorum fuit vita dissimilis ita et
exitus mortis Unde sequitur Factum
est autem etc. Adeo ipsum lazarum
ad requiem vocatum de labore
Apocalipsis xiiii° Amodo iam dicit
spiritus ut requiescant a laboribus
suis Ut moreretur mendicus. Et
hic dicit mendicus non lazarus quia
non anima sed mendicitas mortua
est in eo. Ideo sequitur nomen ponit
eventura cum ipse tempus scilicet mori-
tur denunciavit quod non omnino
mortuus esset quia tamen in corpore
et non in anima. Et portaretur ab
angelis in sinum abrahe quia
forte quo ad corpus non potuit
habere portitores Unde petrus
Ravennas Corpore pauperi deputantur
angelica officia tamen tamen debita
denegata sunt obsequia. Ideo
angeli portaverunt pauperem in sinum
abrahe quia licet despectus ia-
ceret non tamen desperavit ut blasphe-
maret deum. habet dives in mul-
tis vinces gaudet tribulacionem non
patitur Ego autem ut obtineret pessimum
necessarium esse. Et sicut
Qui sinus abrahe tunc fuit
limbus sanctorum patrum vel expensa
preciosa morte huius pauperis osten-
ditur mors pessima huius divitis
Unde sequitur Mortuus est et dives
Scilicet triplici morte. Primo morte
culpe per quam separatur anima a deo
secundum illud Ysaie Sed in quo peccavit
ipsa morte morietur. Secundo mor-
tuus est morte nature per quam anima
separatur a corpore. quia anima eius
prius erat mortua morte culpe
Tercio mortuus est morte gehenne
per quam separatur anima a gloria celesti
Unde Apocalipsis xx° Pars illorum erit in stagno

[illegible] Et sepultus est in inferno
id est in profunditate penarum infernalium
in quibus dicitur sepultus propter [illegible]
impossibilitatem et penarum circumvalla-
cionem. Sepultura sancti(?) de sepulcro non
est preciosa ut veneretur. Ista divitis
nulla est vel redemptio. Et multo si-
pellitur in inferno tamquam precipitatus
dyaboli admodum asini sepellietur.
Sepultura asini talis est cum mo-
ritur excoriatur et pellis eius pro
datur, carnes ac canibus laniandas(?) ossa pluviis
et grandinibus relinquuntur. Sic cum
aliquis superbus vel avarus moritur
amici diripiunt terram(?) vermes car-
nes comedunt et dyaboli animam in in-
ferno torquent. Sic non de sepul-
tura divitum superborum et avarorum
qui propter vanitatem adhuc vivunt(?)
sepultura ornata eius ponatur sicut
sancta altaria ecclesie. Contra quos legitur
Augustinus de civitate dei. Curatio
funeris condicio sepulture pompa
exequiarum magis sunt vivorum sola-
cia quam mortuorum subsidia. Et
Gregorius in dyalogo. Quem peccata
mortalia non deprimunt [illegible] tunc
prodest mortuis ut sepeliantur
in ecclesia quia corpus proximi quociens
ad sacra loca pervenit recordantur
et pro eis preces domino fundunt. Si non(?)
in mortalibus moriuntur tunc non
ad absolucionem sed ad maiorem dampn-
acionem corpora eorum in ecclesia imponuntur.
Hec ille. Postquam hec salvator audit(?)
qualis fuerit status huius [illegible]
divitis in inferno et quid ibi sibi
successerit dicens. Elevans autem
oculos. Sed dives qui in imo erat
et in profundo inferni. Et multo
qui in [illegible] voluit tunc locum [illegible]
retrorsus(?) fuit in loco novissimo
levavit oculos ad pauperem in
tormentis qui noluit levare
in diviciis. Elevavit inquam oculos
non corporales sed spirituales quia ibi
erat anima divitis et non corpus
et quod tunc levaverat audit(?)
salvator. Sequitur dicens. Cum esset
in tormentis scilicet in multiplicibus scilicet
qui solebat esse in diviciis
multis. Vidit Abraham. Dicit [...]

glorificavit. Sed qui in deliciis fuit
tanta data sunt ei tormenta et luctus.
Videt Abraham a longe. Non de-
bent(?) non propter locorum distanciam
quia dives in profundo inferni
Abraham in lymbo fuit. Sed propter
meritorum distanciam. Unde Gregorius
longe est quod aspiciunt quia illuc
pervenire non attingunt. Vel
propter impossibilitatem peccatorum. Quia
longe a peccatoribus est salus. Et
ipse videt Lazarum in sinu eius
quem sed Lazarum in sua presencia
dedignabatur videre. Videt ergo
ad cumulum sue pene in sinu Ab-
rahe. Sed hic dicitur. Numquid qui
sunt in inferno et in celo vident
se. Respondetur [illegible] quod usque
ad diem iudicii dyaboli vident
bonos ut eorum [illegible] torq-
ueantur et boni eos videant ma-
los ut de malo quo misericorditer
evaserunt de penis deo gracias
agentes amplius gaudeant.
Post diem vero iudicii mali
non videbunt bonos quia tunc
tollentur eorum aspectus ne videant
gloriam dei. Boni autem semper videbunt
malos ut dei iusticiam magis
commendent. Unde psalmista. Letabitur
iustus cum viderit vindictam.
Et ipse clamans dixit sed pre
dolore. Contra illud Ysaie lxv. Cla-
mabitis pre dolore cordis et pre
contricione spiritus ululabitis. Pater
Abraham. Filius Abrahe fuit
ille dives generacione sed non
imitacione. Unde salvator [illegible]
[illegible] qui in operibus meis noluit
imitari negat. [illegible] dicit dominus
Johannis viii. Si filii Abrahe estis
opera Abrahe facite. Miserere
mei. Crudelis petit. Petit enim
misereri qui non [illegible] misertus
est nec Lazari. Et mira petit
qui sine misericordia vixerat quasi ne-
sciens scripturam illud Jacobi ii.
Judicium sine misericordia fiet ei qui non
fecerit misericordiam. Et mitte Lazarum
[illegible] [illegible]. Adhuc divitis

malicia sua non deserit qui non
se ad lazarum duci postulat sed
lazarum ut ad se veniet. Sed quid
est quod dives qui adinferiorum de-
gebat vix posset ad profundi chaos
de polis sublimi. respondemus
tormentorum iusto cum dei iudicio
lazarum separauit et non aliud ad se
mitti postulat quia illud spaliter
desperauit. Et sit mitte eum
ut intingat extremum digi-
ti sui in aquam. Hugo. Sum-
pt[us] expressit in culpa vilissima
petit in pena non tamen exauditur
ut verificetur illud prouerbiorum xxi[o]
Qui obturat aures suas ad
clamorem pauperis clamabit et
non exaudietur. Gregorius. Iratus
guttam aque petijt. Qui tunc
saltem micam panis dare negauit
ut refrigeret linguam. Glosa. In
qua amplius patior. Lingua enim
diuitis peccauerat duobus modis
scilicet gulositate ut supra dictum est quia
epulabatur cotidie splendide et lo-
quacitate. Quia secundum mores est iuuentutis gar-
rula loquacitate studuit. Et ideo
plus in ea cruciabatur. Petrus Rauen-
nensis. O iam te totum possidet ignis
infernalis et tu solius lingue de-
poscis extremum solacium. Et respondet
quia lingua magis urit[ur] qua pau-
peri insultauit et micas dene-
gauit que esca preciosos cibos et
odorata pocula degustauit iuxta
illud Sapiencie xi[o] per que quis peccat
per hec punietur. Quia crucior
in hac flamma. Voluit iste diues
semper in presenti vita portare penitendo
ideo eternam sustinet in inferno. Et
dicit notanter in hac flamma.
In flamma enim ardor et splendor
sunt sed in inferno non. Quia
dicit Basilius super illud Ps.[o] Vox
domini intercidentis flammam ignis
secundum intuitum vocis dei calor ignis
manet in inferno sed lux ignis
rapietur in celum. Et dixit ei Abra-
ham fili id est quem non mittebamus
Petrus Rauennensis. In vocas
me patrem et ego te filium ut

gratie doleas perdidisse ad quod filius
qui genere et deberat et natura. Recor-
dare. multum sufficit quod vidisse sunt
illud Ps.[a] dei in xiii[o] proximus. Utinam
saperent et intelligerent ac no-
uissima prouiderent. Recordare quia
recepisti bona. Hoc dicit ut
prosperitatis deliciarum recordatio magis
eum affligat non ut eum consolet-
secundum illud Boecii. Infelicissimum genus
infortunii fuisse felicem et esse in
felicem et hec in vita tua id est non
ad voluntatem dei. Et Lazarus similiter mala. Dolent eum
nerat eius dolorem. Dolent eum
replebit quod sibi bonis erat et non deo
et quod non propter dei offensam sed
propter suam penam et dampnum. Et
Lazarus similiter mala secundum tristitiam
quia ut dicit glosa Lazarus aliqua
mala habuit sed hoc ignis inopie
purgauit. Gregorius. Et quia re-
prehensibilia in pauperibus videmus
non despicere debemus eos quia fortassis
quos morum infirmitas cruciat hos
medicina paupertatis curat. Et quod
cogitamus si pauperes sumus acci-
piamus grataunter in vita ista
omnia mala et pecca accipiamus
bona. Nunc autem hic consolatur
secundum eterna consolatione precedita tribu-
lacione. propter meritum paciencie
Tu uero cruciaris secundum eterno cruciatu
precedita temporali consolatione et delecta-
tione. Gregorius. Conmendandum est
quod delectat eternum modo quod cruciat
et Lucas propter Abraham audit sed
inde esse immobilem dicens.
Et in hiis omnibus id est inter hec omnia
que me impediunt me facere quod
petis unum quod totum impedit sed
et inter nos et vos chaos magnum
firmatum est. Et uere inter nos et vos
et inter[?] solus est secundum glosam
chaos est magna distancia meri-
torum quia distancia firmata est
vigore diuine iusticie. Et hii qui
volunt adire hinc non possunt
scilicet de loco sanctorum ad locum tormentorum
et de loco tormentorum ad locum sancto-
rum neque illi huc transmeare.

Et non dicit ad nos sed huc quia
non solum contra propinquos sed etiam
gratia loci quieti libenter vellet
transire dampnati ad locum bonorum
sed non possunt scilicet. Unde dicit
qui volunt transire ad vos non dicit
ad locum eorum quia ad locum tormentorum
nullus sanctorum vult ire ut voluntate
naturali nec deliberativa. Chaos magnum inter
divitem et pauperem chaos est quia
post mortem nequaquam mutari meri-
ta / quia non potest boni in peccatorum te-
nebras descendere nec illi. Et ait
scilicet dives dampnatus ad Abraham
Rogo te pater / glossa / Rogo nichil
primo impetrare potuit / quia ut ego
ad vos ut [illegible] admitti [illegible]
rogo te pater ut mittas eum
scilicet lazarum in domum patris mei / habeo
enim quinque fratres. Et hic forte nota quod
[illegible] quinque [illegible] dixit [illegible]
erant et ipse eos diligebat / Et quo
per corporis conformitatis [illegible] ut testetur
illis id est ut testificando dicat ne et
ipsi veniant / non tamen dicit ne ipsi
pereant. Unde patet quod motus erat
[illegible] [illegible] timore [illegible]
cum dampnatorum quia per invidiam [illegible]
[illegible] in inferno vellent [illegible]
[illegible] dampnationis [illegible]
pes / Sed rogat ut lazarum mittat
in mundum ut ille qui miserias [illegible]
[illegible] mundi [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] sed [illegible] pene. Di-
cebat enim quod [illegible] fratrum auge-
bitur sibi pena [illegible] sed ignis ex
apparitione [illegible] augetur
Sic ex [illegible] dampnatorum
augebitur eis pena. Et ait illi
Abraham habent moysen et prophe-
tas / glossa / sufficit illis quia [illegible]
[illegible] ad salutem moy-
ses enim [illegible] moralia que sunt
facienda / prophete misteria que sunt
credenda. Unde lex [illegible] mandatorum
instruit ad agendum / prophete ad cre-
dendum / lex precipiendo prophete ex-
ortando. Audiant illos non tamen ex-

in locum huius tormentorum

terrori auditu sed interiori scilicet
intelligentie et obedientie / Et dicit
illos scilicet moysen et prophetas scilicet li-
bros illorum. At ille dixit Non
pater Abraham / glossa / non curat
de lege et prophetis. Sicut malus
dives indicat fratres suos quos ex-
perto non enim dum viveret curavit
legem et prophetas. Sed si quis ex
mortuis / glossa / plus credunt mor-
tuis quam scripturis sicut saul per
phytonissam petiit suscitari Sa-
muelem quem volebat consulere
Et ideo perdidit regnum / Et dicit
[illegible] Si quis ex mortuis non
dicit lazarus sive mortuus
aliquis ierit ad eos / forte [illegible] [illegible] agent [illegible]
libenter misisset si licuisset
glossa / lex et prophete ad omnes loquuntur
Et ideo [illegible] [illegible] et prophetas
monetur. Sed si quis [illegible] ierit
ad eos [illegible] monendo penitentiam age-
rent / [illegible] [illegible] extra
penitentiam [illegible] [illegible] ita [illegible]
[illegible] dampnationis. Ait autem
illi scilicet Abraham diviti Si moy-
sen qui fuit magne dignitatis
et auctoritatis et prophetas qui fuerunt ma-
gne sanctitatis non audiunt scilicet audi-
tu interiori neque si quis ex
mortuis surrexerit credent
Maior est auctoritas moysi et
prophetarum quam cuiuscumque mortui
Unde concludit a maiori / Item
cum lazaro scilicet fratri marthe non
crediderunt iudei Johannis xi° sed
eum interficere voluerunt / Item ut post
resurgenti sed dixerunt scilicet quod
discipuli furati sunt eum [illegible]
Ideo hic dicit Abraham Si quis
ex mortuis surrexerit non credit
[illegible] dixissent fantasma esse
Corpus est. Si scirent [illegible] quam me-
tui resurgentes perderent [illegible]
tibi non hic [illegible] quod [illegible]
litate sua quemque tractat [illegible]
eos plures huc misisset. Sed
si crebro mortui resurgerent / hoc
utique ipsi reprehenderent / primo et

dyas fecit aut dicit falsa et
ficta dogmata illud sp(eciali)ter ergo a
sua singularia no(n) quod vere
suscitans mortuos sed quibusdam
fallaciis spectancium frustrans
intuitum vel i(n) geminans quasi
mortem simulare. Ergo sunt sermo
Tripes. hystoria scholastica. Considerantes
regimen Lazari et penam divi-
tis sanctos nostros advocatos et
intercessores habeamus quos cottidie
multos innuimus ut ipsi sunt. Ecclesiastici
4o. Item deus vult communionem
meis scriptis in scriptis. Igitur
pauperes diligamus ut per eos domino
dignetur nobis ... bona
temporalia tribuere in futuro vitam
eternam. Quam nobis prestare dignetur.

Homo quidam fecit cenam
magnam Luce 14o. Legitur
in proprietatibus rerum li. 18 de ele-
phante quod multis modis describitur
primo quod animal ... inter cetera
animalia vivit cum ... annis
cognoscit ... et in ... tempore
tempore casto ... cum vult
cum femina sua tunc discedit ad
montes paradisi et portat ramum
de mandragora que vis porrigit
quo comesto cum ipsa coit in
aqua post. Item habens crura sine
iuncturis adversum reducit. Quiescendo
arbori se appodiat fracto tunc
cadit et inde fortiter clamat
ita quod alii veniunt et cum ipsum
iuvare non possunt clamant. Post
modum veniens iuvenis elephas
linguam apprehendit et sic eum
resurgere facit. Draconi est
inimicus propter sanguinem calidum
quem appetit et ipsum perdere con-
tendit. Talis est Christus. Per
istum elephantem intelligitur Christus qui
est magnus Psalmo. Magnus dominus
et laudabilis nimis. Est eciam
eternus. Luce primo. Regni eius
non erit finis. Cognoscit annos
et menses Job 14o. Cognoscit
suos menses. Est castus et nat-

tus est Marie virginis. Item in mundo venit. Quia ipsi
est sicut femina ramum porrigit
elephanti et sic ipsum procreare facit.
Sic ex ministracione pomi porrecto
Adam ab Eva ipsum fecit procreare.
Quod Christus compulit ... admirandum
paciendo et moriendo et sic nos
tamquam regenerati sumus in aqua bap-
tismi abluendo peccato et maledictione
eternam. Et hec fuit vo-
luntas beatus dominus et hec conve-
niebat ... in officio misse dicitur
factus est deus ... meus
et exaudivit me. Ysaie ... Item
elephas habens crura sine
reducit. Sic Christus sua misericordia reducit
peccatores magnos et inveteratos
peccatores. Jacobi. Expectat ut mi-
sereatur. Item deus diligit plus timorem
et amorem quam optat eciam cum
... Christus nos tantum diu tenes
et amorem sit nobis. Item elephas
cum cadit clamat et alii veniunt
et ipsum iuvare non possunt clamo-
rem faciunt. Sic et nos cum ...
lapsi et ... oppressionem ...
beamus et patres in oracionibus clare
tenemus ut eos inveniamus ele-
phas .i. Christus erigere dignetur. Arbu-
laciones et pro ... Et hoc diligenter
docet nos apostolus in epistola ca-
nonica Johannis 1o 2. Nolite amare
si adest vos mundum sicut ...
usque hic. Draconi est inimicus
.i. dyabolo quia deus ... bo.
dyaboli aut sunt mala cum
resistere debemus fide et operibus
ut ... possimus ad
cenam nobis preparatam quam ipsi
dyabolus perdidit. De qua cenam
narrat dominus. Hystoria scholastica.
primus 4o. predicacionis ... qua-
dam vice Christus fuit invitatus
ad quendam principem pharizeorum
ubi sanavit ydropicum et docuit
non divites sed pauperes vocare
ad convivium dicens. Cum facis pran-
dium vel cenam noli amicos
vocare tuos neque fratres neque

Luc. xxii° Cenantibus illis accepit Jesus panem et
gratias agens fregit et dixit accipite et ma-
nducate hoc est corpus meum quod pro vobis tradetur

cognatos meos divites ne forte
et ipsi reinvitent te et fiat tibi retribu-
tio. Sed cum facis convivium voca pau-
peres debiles claudos et cecos et beatus eris quia non habent retri-
buere tibi retribuetur enim tibi in resurrectione iustorum.
Et cum hec audisset quidam de di-
scumbentibus dixit illi Beatus qui
manducabit panem in regno dei. Hoc
autem volens affirmare Christus et
audire quomodo ad vitam eternam
aliqui admittuntur et aliqui non
ponit parabolam istam de hac cena
distinctione scilicet Christus qui est distinctus
ab aliis de quo psalmus homo natus est in ea
et ipse fundavit eam altissimus. Fecit
cenam magnam id est preparavit future
glorie refectionem que cena appellatur
propter tria. Primo propter temporis congruitatem
completam illam restat convivium ut dicit
Gregorius. Cirillus. Conditor omnium
atque pater glorie preparavit cenam magnam
id est in Christo patratam convenientissimus
cum temporibus et quasi in occasu vite
seculi. Illuxit nobis dei filius et
mortem propter nos pertulit dedit nobis
proprium corpus comedendum. Unde Ambrosius
Christus pascha immolatur iuxta legem vespe-
ram. Et sicut sera cena labores re-
quiescunt sic in futura cena beatitu-
dinis que est post laborem etc. De
hac cena dicit Apocalypsis xix° Beati
qui ad cenam agni vocati sunt.
Secundum dicitur magna quia diversa ci-
baria in illa id est diverse fruitiones
divinitatis secundum merita maiora et
minora. Unde Johannis xiiii° In domo
patris mei mansiones multe sunt.
Tertio dicitur cena propter ferculorum
delicositatem. Sicut in prandio cum datur
fercula grossiora. In cena vero
panis solus datur divinitatis delicata.
Unde psalmus Parasti in dulcedine tua pau-
peri deus. Tertio dicitur cena propter
discumbentium paucitatem quia multi
sunt vocati ad prandium fidei propter
iusticie pauci vero electi ad
mensam vite eterne. Matthei xx et
xxii° Multi enim sunt vocati pauci
vero electi. Et vocavit multos.
Dominus deus adhuc divinis fruitionem
multos vocavit sed multi renuunt
venire quibus dicitur Proverbiorum primo Vocavi

et renuistis extendi manum meam
et non fuit qui aspiceret despexistis
omne consilium meum et increpationes
meas non curastis. Ad illam autem
cenam Christus multis modis vocat. Primo
temporalia bona nobis praestando ut nos
ad diligendam futura eterna que
Actuum xiiii° de celo dat pluvias
et tempora fructifera implens cibo
et leticia corda eorum. Sed hac
vocatione avari innituntur et re-
nuunt ad cenam ire propter dictos
non seminatores et laborantes ut
asinus nichil habent. Contra quos dominus
loquitur illud Osee ii° Nescivit
quia ego dedi eis frumentum vinum
et oleum, aurum et argentum multiplica-
vi eis que obtulerunt Baal a-
lienis illis abutendo. Secundo vocat
dando dona nature scilicet eloquentiam
pulchritudinem ingenium sapientiam
Unde Proverbiorum viii° Meum est consilium
et equitas mea est fortitudo et
prudentia. Sed hac vocatione
sunt cum illi qui illis utuntur
ad vanam gloriam et ad propriam vo-
luntatem. Sed contra quos dicitur Ieremie ix°
Non glorietur sapiens in sapientia sua
nec fortis in fortitudine sua. Tertio
vocat dando virtutes scilicet humilita-
tem obedientiam paciencia etc. Unde
Ezechielis xvi° Lavi te aqua
et emundavi sanguinem tuum
ex te et unxi te oleo et vestivi
te discoloribus. Ad quod exponens
Gregorius dicit lavi te aqua contrition-
nis emundavi sanguinem tuum
per satisfactionem et unxi te oleo mi-
sericordie et vestivi te discoloribus
id est diversis virtutibus. Sed hanc
vocationem sunt illi qui non solo
sumunt has virtutes sed et aliis
virtutibus utuntur. Et quarto possumus
loqui quod ad vitam eternam bonis
Sed contra illos dicit Osee xxxvi° Ve
illis qui dixerunt deus deo recede
a nobis scientiam viarum tuarum nolumus.
Quarto vocat dando dona vite
eterne aqua fruitionem sue divinitatis
quam visibilis vocat. Unde psalmus
gratiam et gloriam dabit dominus scilicet
gratiam in presenti et gloriam in futuro. Sed contra vocationem

Primo

plenus

Secundo

Tertio

Quarto

sunt omnes illi | qui probili delecta-
tione huius mundi perdunt salutem
aeternam. Unde dominus super illos conqueritur
Ieremiae 8° dederunt quamque pro
se peccatis. | Et misit servum suum
in quo notatur divina libertas in sui
filii missione. | Hora cenae dicere
invitatis ut venirent aut nos
perdimus per mortem. | Quia
iam parata sunt omnia. In quo nota-
tur dignitas fidelium. | Iste servus est ordo
praedicatorum secundum glossam quae licet sint
plures in statu praelatorum et curatorum
[illegible] | unde hi debent esse
fidei et caritatis dignitate. | Hora
vero cenae finis est saeculi scilicet ulti-
ma aetas. Nam et si in aliis aeta-
tibus homines ad cenam invitabantur
tamen omnes ad limbum descenderent.
Quia Io. ii° filioli novissima
hora est et apostolus | nos sumus in quos
fines saeculorum devenerunt. | Quia
parata sunt omnia | et nihil eum
requirit ad salutem | adimpleta
est iam in scripturis | quae utilis nobis
est in caelestis est apertus | qui autem
ea sunt clausus | Propter quia in se
vadit per eam adquirens libertatem.
Consequenter ponit invitatorum dure-
tiam dicens | Et coeperunt omnes
simul excusare, id est quaedam opera
se retrahere et [illegible] capitur
hic omnes pro maiori parte quae pau-
ci salvantur respective ut dicitur
quia multi respectu damnatorum
quia fuit per [illegible] homines plus
[illegible] quam spiritualia vel caelestia
adtendunt. | Primus dixit: Villam emi
[illegible] quo vagari debuit | non
vagatus [illegible] vult | quia [illegible] [illegible]
[illegible] | Et tunc simul actus ex-
cusantur. | Patet quod divinus invitat
et pauper [illegible] non festinat ad
dei invitatam convivium et excusat
[illegible] fidelem [illegible] spiritualem tamen
libet excusationem dicens | Primus
dixit: Villam emi et necesse
habeo exire et videre illam.
Rogo te habe me excusatum.
Hic excusant se superbi | quia

In mixtione villae intel-
ligitur superbia dominationis | super eos qui
habitant in illa | Appetitus enim domina-
tionis ex superbia videtur procedit. |
Unde illud licet locus superior
sit sine quo populus regi non potest
tamen et si teneatur et administretur
ut decet indecenter tamen appetitur.
Gregorius: Superbus tamen ad
culpam apostasiae delabitur quando
hominibus se esse delectatur. Qui enim super
eos dici per eam superioritatem ut
veniat et sperant se ad curam
divinam | dicit intra se quem dilatat
quam villam emit id est quam haec divinas
occupationes ita temporalia et ita sunt
superbi grande labor | Primo in do-
minando hominum temporali tamen dicit
villam emi. | 2° haec vinculum sui
consuetudinis quae ex consuetudine
habet facit tamen dicit necesse habeo
unde [illegible] consuetudini non
resistitur fit necessitas. | 3° sunt va-
cationem mentis in hac vita exire
a cura spiritualium interiorum quod
oportet me ista quaerere quibus
pertinent deum | Hi sunt omnium
laborem quia non curant ut consistat
temporalis sed salutes ut dicitur Rogo te
habe me excusatum | et sic timendum
est de illis | qui ita diligunt emere
villas id est tanta diligentia quaerunt
mundanum honorem | plus quam
salutem | ne contingat illis | sicut
legitur Genesis xxxiv° | Egressa Dyna
filia Iacob ut videret mulieres illius
regionis | et corrupta est a principe
Sychem | Dyna et cetera quae
se exit a spiritualibus ad temporalia
sollicite quaerenda | ipsa committitur
a Sychem id est diabolo | Et tamen exit
in venationem et amisit benedictionem
Sic si venatur plus terrena quam
caelestia benedictionem amittens salutis
aeternae | Et alius dixit: Iuga
boum emi quinque et eo probare
ea rogo te habe me excusa-
tum | Per hoc intelligentur
avari. Avarus enim nihil intelligit

esse investigandum vel appetendum
sensus quod sentit per corpus suum / qui per
quinque iuga boum signantur ¶ Tertia
sicut duo boves in iugo coniunguntur
ita duo instrumenta cuiuslibet sensus
iunguntur / duae enim sunt aures
ad audiendum / duo oculi ad videndum
duae nares ad odorandum / lingua
et pallatum ad gustandum / duae ma-
nus ad tangendum ¶ Item sicut
boves terram arant ita avari
in terrenis laborant / ut divites
fiant ~~aut~~ ¶ Secundo cum iugum pre-
mit cervicem / ita sensus carnis Unde
iugo [illegible] experimur sensus carnis
bonus pro [illegible] interior sensus mentis
obdormit Unde [illegible] iuga
iumentorum [illegible] stolli-
dior et bestialior [illegible] ¶ [illegible]
[illegible] iugum tolle super te iugum
meum / non enim [illegible] bovem et [illegible]
qui non [illegible] labor sed [illegible] re-
quiem ¶ Et alius dixit uxorem
duxi et ideo non possum venire
[illegible] excusant [illegible] luxuriosi
[illegible] cum [illegible] voluptas car-
nis ¶ Quia luxuria [illegible] / [illegible]
gat uxorem scilicet concupiscentia [illegible]
[illegible] carnis [illegible]
[illegible] cum [illegible] dicit
qui [illegible] carnis [illegible]
ponit ¶ Et dicit [illegible] pallijs /
ideo possum venire / quia voluptas car-
nis fortissime ligat / quod patet [illegible]
Judicum [illegible] ligatae Sampsonis
[illegible] a Dalida
[illegible] patet etiam [illegible]
[illegible] dierum et noctium in
plateis [illegible]
[illegible] sunt ligati / [illegible]
[illegible] ut [illegible]
[illegible] portant ut [illegible]
[illegible] et la-
[illegible] ¶ Et reversus servus nunti-
avit haec domino suo ¶ Predicatores
cum exponunt [illegible]
addi contemplationem / renuntiant quod
egerunt [illegible]
[illegible] nunc nuntios ful-
[illegible] et [illegible]

et dicent tibi assimilando ¶ Similiter
iudicum aut [illegible] vacationi
[illegible] sicut ipsi [illegible]
unde aliquis [illegible] vendidit
in eum [illegible] indignatus est pater fami-
lias quasi eis dignus indignatur
Unde predicator ¶ Sunt [illegible]
Gregorius [illegible] invitabat ad
nuptias et agebat opera clementie
[illegible] / sicut Antonium
[illegible] adulterium [illegible] / et
paterfamilias [illegible] i. Christus
qui dicitur iratus ira non affectus / sed
effectus quia ponit ut [illegible] con-
temptoris [illegible] ¶ Et dixit servo
suo i. ordini predicatorum [illegible]
[illegible] / qui [illegible] advocatos
iudicum ¶ Exi scilicet absoluto studii
contemplationis in publicum actionis
et predicationis [illegible] illud [illegible]
[illegible] in mundum universum predicate
[illegible] ¶ Exi in qua
cito i. sine mora et dilatione
Unde apostolus dixit [illegible] illud
[illegible] ¶ [illegible] salu-
[illegible] ¶ Exi [illegible] cito in
plateas et vicos civitatis et [illegible]
pauperes ac debiles ac caecos et clau-
dos introduc huc ¶ Plateas et
plateas quae latitudinem habent
intelliguntur [illegible] claus-
[illegible] et
significantur per plateas illi [illegible]
in lata via [illegible] et voluptatis
¶ Per vicos qui [illegible] in angustia
[illegible] ¶ [illegible]
quasi platea ¶ [illegible]
illi qui [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] ¶ Vel per vicos qui
sunt [illegible] plateis intelliguntur
[illegible] / ut [illegible] pau-
peres sunt qui nulla bona opera [illegible]
[illegible] ut [illegible] / quos
Deus mirabiliter [illegible] ¶ Debiles
sunt qui incipiunt [illegible] bona opera
et non [illegible] ¶ Caeci sunt / qui [illegible]
ingenii [illegible] ¶ Claudi sunt
qui [illegible] gressibus in operatione non

habent, sed horum vicia in membrorum sensibilitati sopiantur. Exi autem servus, scilicet ordo predicatorum, cum [illegible] servus non conditione timoris sed conditione amoris. Dum servum dicit ut impleti, in quo nota obediencia [illegible] opere et in modo. Et adhuc est locus, quasi dicat: multos iam introduxi de Iudeis, sed adhuc locus est ubi recipiantur qui fuerint extra. Locus enim iste tam magnus, unde Baruch iii: O Israel quam magna domus dei et ingens locus possessionis eius, et non habet finem, excelsus et inmensus. Et ait dominus servo: Exi in vias et sepes et compelle intrare, post ascensionem eius dum in [illegible] Iudeis et nolentibus [illegible] advocationem apostolorum, [illegible] advocationem gentium, unde illud Actuum xiii: vobis oportebat primum loqui verbum dei, sed quoniam repulistis illud et indignos vos iudicastis vite eterne, ecce convertimur ad gentes. Et ideo dicit: Exi inquam in vias et sepes et compelle intrare, scilicet instancia predicacionis, unde illud ii Thi iiii: Predica [illegible], insta opportune, importune, argue, obsecra, increpa in omni paciencia et doctrina. Vocantur ergo hii qui a malo [illegible] diligentibus exhortacionibus compelluntur, qui diversis comminacionibus [illegible]. Vocat autem gentiles vias et sepes, Iudeos autem vicos et plateas civitatis, quasi cives dei et qui legem tenebant, sed gentiles quasi agrestes. [illegible] dominus fecit illarum vocationem, reddit causam: ut impleatur domus mea, scilicet [illegible] predestinatis, qui numerus impletus non remanebit. Non enim vult dominus domum suam vacuam remanere. Ideo dicitur in Apocalypsi vi: ut requiescerent adhuc modicum tempus donec impleatur numerus fratrum eorum. Consequenter dominus addit reprobacionem eorum qui se excusaverunt: Dico autem vobis quod nemo virorum

illorum qui vocati sunt et qui se excusaverunt non gustabit cenam meam. Hec est dulcedinis eius nec modicum sencient, immo nec videbunt. Unde illud Ysaie xxvi: Tollatur impius ne videat gloriam dei. Sed sancti gustabunt et videbunt; gustant et vident in presenti, unde illud psalmi: Gustate et videte quoniam suavis est dominus. Sequitur in omelia: Nemo ergo [illegible] nunc domini vocacionem contempnat, ne cum voluerit intrare non valeat. [illegible] advocationem [illegible] [illegible] [illegible] incipientes facere non desistant [illegible] ad illam cenam [illegible] in morte perveniet pessima [illegible] Ihesu Christo qui cum [illegible] vivit et regnat.

Erant appropinquantes ad illum publicani. Luce xv capitulo, in [illegible]. [illegible] pulchrum [illegible] paciens simul parit simul est [illegible] bona [illegible] omnia [illegible] pulcher fuit [illegible] [illegible] pulchritudine dicit [illegible] fuit pulcher visu [illegible] delectabilis [illegible] malis [illegible] habuit in modo [illegible] [illegible] ad [illegible] planos et [illegible] [illegible] [illegible] fuit paciens unde [illegible] adoptionem [illegible] magna que habuit erga nos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] simul [illegible] simul [illegible] [illegible] simul mortuus

est peccatis nostris / Tercio quia est
draconi .i. dyabolo et peccatori est christus depre-
datur ante maledicti in ignem eternum
Et hoc est clamor quilibet .i. christus
querit draco .i. peccator debet tenere
et in ipsum currere per penitenciam desiderare
ut ipsum protegere digneretur hic et in
futuro / Et hoc petit ecclesia dicens
protector noster aspice deus et cetera
Quarto / Quia christus dormit tribus diebus
et christus mortuus fuit tribus diebus
et tercia resurrexit ut nos faceret
resurgere de morte adiutorium / Hec
fuit magna bonitas / quia tantum quod
nobis se tam humiliavit / nos exem-
plum humiliandi / Secunda dicit glosa
epistola petri libro ca. / humiliamini sub potenti
manu dei / Quinto
ex fervore suo quo emittit ora dulcia
sicut ipsum christus ex fervore mira-
culorum et verborum divinorum suorum audita
.i. peccatores ipsum sequebantur appropinqua-
bant ut patet in evangelio hodierno / In
illo tempore / Erat autem appropinquantes
omnes ei publicani et peccatores dixit
autem vidi quidam in nave tua ci-
ventrem demonia qui nos sequuntur
nos et plebem eius ... dominus non
habet peccatorum / ... scandalizatoribus
multa proposuit et decimam
dragmam inventam et ovem
centesimam parabolam ut dicitur / Erant
appropinquantes ad eum publicani et
peccatores ut audirent illum / Sed cum
ergo christo appropinquat eius per dulcem in-
spiracionem mala cogitata relinquit
firmando propositum suum pamphilus
non iterare super glosam / publicani
sunt peccatores qui publice et in publicas
lucra seculi peccant / peccatores vero di-
cuntur qui peccant quocumque modo
voluntarie / Vel publicani dicuntur
peccatores notorii / peccatores vero occul-
ti hic inquam omnes appropinquabant
christo / Primo propter morem suavitatis
2o propter verborum dulcedinem 3o propter
miraculorum operacionem ponit evangelium / Respondit
accommodata et illuminavit / Amen quia
tenemus in christo / Sexto omnes ... ascendat ad eum / si volumus curare de
peccatis / Medicus est / Si febribus
estuas fons est / Si gravaris ini-
quitate iusticia est / Si auxilio
indiges virtus est / Si mortem times
vita est / Si celum desideras via
est / Si tenebras fugis lux est /
Si cibum queris alimentum est / igitur
gustate et videte quoniam suavis est
dominus beatus vir qui sperat in eo
Septimo / Fulgurat magnitudo
bonitatis adeo quod eos in quantum
faciem revelabat ipso apostolo peccabat
ad se tractare intuebatur / Sed in mag-
nitudine / Hec virtus esse dicitur ut animi
las et stipulas et festucas sibi
copulet et / Quinto magis dominus dicitur /
et sic ad se christus peccabat quos
volebat / Igitur et nos peccatores appro-
pinquemus corde devoto veniam
postulando et christus appropinquabit nobis
suam graciam infundendo / Unde dicitur in
beati Jacobi iiii° ca. / Appropinquate
deo appropinquabit vobis / Sed quia
eadem medicina que prodest et
alteri obest ita et verbum dei hodie
ut scribis et phariseis / Unde sequitur
Et murmurabant scribe et pharisei
Scribe dicuntur eminentes in scientia
eminentes in vita / quorum erat co-
rectio murmurare de bonis aliorum
ut de iustificacione magnitudine /
Luce xviii° / Unde nota quod non debemus nota
murmurare super nos propter generari / Primo
quia sapiencie scripture probibuerunt / Unde xi°
proverbiis murmurare ad invicem et cetera
Vir prudens et sapiens non murmu-
rabit contemptus / Secundo exemplo christi
Ysaie liii° / Quasi agnus coram
tondente se obmutuit et non
apparuit os suum / Primo exemplo sanctorum
martirum de quibus canitur Non mur-
murant non querimoniam sed corde ta-
cito conservant paciam / Tercio quia
nescimus quid nobis expediat /
Unde Non est dicendum hoc illo est
melius / Quarto cum in tempore suo ea
probatur / Quia vindicta dei in multos
tonuit sicut fit / Unde ... xiiii°

Sed cum mala peior magis murmu-
rasset quam magis deus puniuit
eam lepra quod sicut est lepra pend-
mis appus sup eam et cetera Numeri
xii^o Cum ipsius israel iret per
desertum murmurat et locutus est contra
deum Tunc deus misit in eos ser-
pentes qui mordebant et vulnera-
bant eos usque ad mortem Illi vero
cum sint eos mistice quod per desertum
huius mundi ambulabant detrahen-
tes hominibus in honore sed deus de-
mittet ignitum super eos serpentes
infernales qui eos vulnerabunt
pene Reg.^2 Dicitur quod hic pec-
catores recipit et manducat cum
illis quasi transgressor legis quod
prohibebat Deutero x^o Ne in illis
fidus cum hiis ne sociabus cum
hiis comngia Sed benignus salua-
tor peccatoribus loquitur eos ponens parabo-
las verdimeny quarum hec duce
loquitur quibus probat peccatores esse
debere recipere sed contra dispectos
suos Et ait ad illos dicens parabo-
parabolam Cum summa lex est Nam
cum amor peccatorum pecca pri-
venerum liberatur suscipit non
debet mirari vel indignari si
peccatores recipio adpriuam quod prius
erant amissi penitencia Et dicit
notatur parabolam unam interius
continuum et aliud exterius pugna-
tionem Glosa Vt ergo qui se ex-
ros instruebant si quod erant rati
nosceret solestis medicum parabo-
mam inducit dicens Quis ex vobis
homo qui habet centum oves Quis
id est aliquis ex vobis homo scilicet christus quod ex
vobis est ex quorum verbis et
caro de tanto uera Istis ergo homo
habet oues scilicet angelos et homines
in statu innocentie qui puri
et boni conditi sunt a deo prius
Nos autem populus eius et oues pascue
et ipse pastor noster Jo x^o Ego
sum pastor bonus Istarum omnium
quandam post perdidit quam hominem
superbum et illos secum ad

vniam perdidit et quod fuit ouis
quoniam factus est lupus crudelis
Et homini qui adhuc sunt conditus
ut supplent vuiam eius sed grauia
crudum quasi ouis creatura sumpta propter
insidias persuasionum tristitiam post
stratam sicut ouis qui perit
Et si perdiderit vnam ex illis nonne
nonne dimittit nonaginta nouem
in deserto et vadit ad illam que pe-
rierat q. d. Sic cum fecit christus quando
desertum nouem choros angelorum
venit ad quarendum hominem perditum
scilicet quam carnem assumpsit et cum
quaesiuit predicando et mira-
bilia faciendo Secundum illud Ezech.
xxxiiij^o Ecce ego requiram oues
meas et visitabo eas sicut pastor
visitat gregem suum Vnde dauid
Admirans hoc bonum fecit ait Quid
quid est homo quod memor es eius et
si homo quod vos Et inuenit eam
aliquis quasi addam predicans agit
secundum illud Petri ij^o Eratis sicut
oues errantes Sed quasi conuersi estis
nunc ad pastorem animarum vestrarum
dimisit ergo nonaginta nouem
in deserto id est nouem ordines angelorum
in celo non quod ab eis se absentaret
cum ubique sit Sed quia non ita fa-
miliaris ab angelis videbatur apparuit
non eius reliquit semper Sed nouam
naturam assumpsit deitate
homini non angelorum Desertum etiam celum
desertum quod desertum fuerat ab
angelis qui ceciderunt quod etiam
homo deserit cum peccauit Et ut
post sumendum omnium integrentur in
celo homo perditus querebatur
in terra hec Gregorius Et cum inue-
nerit imponit in humeros suos
gaudens Humeri christi brachia sunt
crucis hic ergo christus fecit cum peccatum
nostrum peccatorum super lignum crucis
portauit secundum illud ysaie liij^o Vere
languores nostros ipse tulit Et in
vestibus effectus est propagatio super
humeros eius et hoc gaudens
de hostibus superbi humiliate et de

quam quibus liberacione de ruine
angelice restauracione / de mandate
patris impletione / prov. xxi° Gau-
dium iusto est facere iudicium / Vel
ergo adeam incarnacionem sustinuit
passionem et colaphos et nouam in-
ssionem quia Invenit eam in specu
ubi lupus eam prodidit et devora-
uerat quia eciam sustinuit statim
per quam amiserat clamans / Adam
ubi es / Ideo cum inveniret ubi la-
titabat q. d. / de manibus fugis pasto-
rem et sequens raptorem / Et ideo
expugnatur pastor perditus ut se
faceret ouem / Et sic dum in perdita
oue saucium lupus accidens
capitur / Et ouis penitus liberatur
Unde lupus Dicunt omnes adversarios
ductus est / Et sic cum oue in domum
redijt / Sed in die ascensionis quando
eam assumpsit in aliud reuexit Unde
subditur / Et veniens domum convo-
cat in alia empirea i. in die ascensionis
Convocavit amicos et vicinos
suos i. angelos qui dicuntur amici
eius / quia eius voluntatem semper
audiunt Jo. xv° Vos autem
dixi amicos quia omnia quecumque
audivi a patre meo nota feci vobis
Et nos in quam convocans dicit eis
Congratulamini michi scilicet principa-
liter quam oui que se sua culpa perdidit
sed michi qui eam mea gratia
inveni Unde subditur quia inveni
ouem que perierat Invenit in
caritatis clamans et vasi pollu-
dinis de ut ij Cor xxx° In hac
apparet maxime amor dei ad
homines et hic in tribus videtur in man-
do in portando in glorificando In por-
tando quia ipsum innocentem fecit
quod notatur in oue / Ideo cum fuit ouis
prudam sed curauit penitentiam Jere-
miam sicut omnes qui perierunt sed
facta sunt lupus penitentiam / Fuit
cum magna penitentia quia eius pasto-
rem occidit / Unde quod dicit discipulis
suis Luce x° Ecce ego mitto vos
in medio luporum / Apparuit eciam

in portando quia ipsum pondus labori-
osissime reportavit / quod notatur in inve-
tione Item glorificando quia corpora-
tum adgaudium angelorum reportavit
quod notatur in gratulacione Et sciendum
quod quedam de natura sua et aliis nocen-
tibus sacra aut animalia / aut mor-
dent dentibus ut canis et lupus
/ aut pungunt cornibus ut ari-
es et ~~[illegible]~~ thaurus / aut percu-
tiunt pedibus ut equus et mulus
/ aut dilaniant unguibus ut leo
et ursus / Ouis autem nichil horum
facit Ille ergo sciat se esse ouem
non esse / qui ut mordet dentibus
detrahendo / aut pungit cornibus
violenter alios opprimendo / aut
percutit pede affectu pravo vast-
ando / aut dilaniat unguibus ali-
qua inique rapiendo Subditur amp-
licando ad gratiam que dixit Dico
autem vobis quod ita i. sicut de ouis
inventione gaudium est pastori et
amicis Ita gaudium erit in celo
i. in celestibus angelis super uno
peccatore penitentiam agente quam nona-
ginta novem iustis qui non
indigent penitentia Sicut enim dicit
Gregorius quod plus de quibusdam peccatoribus
quam de stantibus sanctis in celo
gaudium fit quia plerumque hi qui nullis
se oppressos peccatorum molibus sciunt
stant quidem in via iusticie Sed tamen
ardenter patriam celestem non
anhelant et plerumque pigri re-
manent ad exercenda bona precipua
quia securi sibi sunt nulla com-
misisse graviora illis / At
non numquam hi qui se aliqua
illicita egisse meminerunt ex ipso
suo dolore compuncti ad amorem
dei inardescunt / Et quia errasse
se a deo considerant dampna pre-
cedencia lucris sequentibus recompensant
Et ideo maius gaudium fit in
celo quia et dux in prelio militem
diligit qui post fugam reversus plus re-
ipsius hostem fortiter premit quam
eum qui numquam terga prebuit et
numquam aliquid fortiter fecit / Sic
agricola eam amplius terram illam
amat que post spinas uberes

fingens persistit quam ceterum que magis
proximas habent et magis fertilem messem
promittit. Tercia: Salvator ponit 2am
parabolam comparans hominem dragme
propter ymaginem, i. e. in propriam cum
parabole talis est sententia. Que mulier cum
tanta diligencia dragmam perditam
querit et de invencione gaudet
convocat amicas et vicinas, multo
forcius debet filius dei hominem
perditum querere cum magna dili-
gencia et de eius inventione gau-
dere. Et sicut illius de murmure
contra mulierem querentem peccatores sive
eos alloquentem sive cum eis co-
medentem. Et hoc est quod dicit Aut
que mulier habens dragmas decem
et si perdiderit unam. Glosa: Qui-
libet dragmam perdidit cum hoc acci-
atam pulchritudine ... Nonne
accendit lucernam et evertit domum.
lucerna lux est intexta i. filius in
carne humana que illuminat omnem
hominem. Vel hec lucerna fuit accensa
cum divinitas fuit humanitati uni-
ta. Unde Ezechiel: lucerna accendit
qui testam sive diviniter implevit.
Domum evertit cum contrarias hominum de-
natu pro peccando pugnavit. Psalmus:
lucerna pedibus meis verbum tuum.
Et querit diligenter sed nichil obmi-
ttendo de contingentibus 2° 7 de Qua-
re vero causa est quod debui facere vinee
mee et non feci. Donec inveniat
sed dragmam perditam. Consummavit
cum cum [illegible] lucerna perdita
explicavi radium [illegible] sed
[illegible] explorator et invaccione. Et cum
invenit dragmam reperit cum hanc
[illegible] perdicionis reparatur. Hoc autem
fit peccatum que est ymago trini-
tatis. Psalmus 4 illud: Signatum est super
nos lumen vultus tui domine. Convocat ami-
cas et vicinas i. angelicas po-
testates que de proximo deum contem-
plantur et ipsi amicabiliter fuerunt.
Daniel xiiii°: Milia milium ministra-
bant ei. 2° 7 quod convocat deum
exhilaracionem gracie [illegible] i. pene
Et ad proximum amorem vehementius
accendit. Et Convocat dicit Capitula.

mea. Dic quia inveni dragmam quam
perdideram. Et dicit in nova dragme
adinvencionem sic esse tocius humane genera-
tionis [illegible] causam et adiuvandum
amorem ad dragmam et ad ascen-
dendum suam liberationem quia gaudium
suum vult omnibus [illegible]. Ita dico
vobis gaudium est angelis dei super
uno peccatore penitenciam agente. Tale
enim est gaudium quale erit in cu-
ria magni regis quando filius eius libe-
ratur aliquid de [illegible] vel
[illegible] vel si obtinet victoriam
de inimicis vel sicut exultant pueri
mulieris cum peperit. Sermo
Estate instructores [illegible] Proverbiorum
[illegible] formica
[illegible] adunat [illegible] pluvia
arripiat [illegible] et [illegible] comminiscat
[illegible] et [illegible] super [illegible]
[illegible] fugiunt et diminuunt
domos suas [illegible] et
[illegible] mortuos suos [illegible]
[illegible] grana in [illegible]
in estate de quibus vivunt in yeme
[illegible] grana collecta ne [illegible]
[illegible] et
[illegible] diligit. Grana autem humi-
da soli exponit ne putrefiant.
Hec formica dat [illegible]
[illegible] hominem non pigrum in [illegible]
[illegible] sive laborat
Unde Salomon: Vade ad formicam o
[illegible] piger [illegible] debet
esse bonum [illegible] bone
Unde Apostolus [illegible] bonum [illegible]
[illegible] lucrat [illegible]
[illegible] debet [illegible]
[illegible] operibus et sanctificari
Unde [illegible] bonum est viro cum
portaverit iugum ab adolescentia
sua. [illegible] iugum [illegible]
[illegible] est [illegible] crucis [illegible]
mortuos nostros i. expurgare nos
[illegible] vero expurgate
vetus fermentum i. peccatum [illegible]
et [illegible] expurgacionem
attulit nobis christus sua gloriosa
passione. Unde petri i° christus

Auctoritas: Ipse noli deridere pauperem peccatorem penitentem quia deus non renuit ipsum si penituit. Si peccat et tu peccasti.

mortuus est semel quod peccatum nostrum
mortuus est ipsi uno. Tertio deinde quia
in futuro tempore restabit id est vite vel gaudii
habet et bona opera facit a quibus in
venit id est tempore mortis ne moriantur
fame id est morte eterna in futuro seculo.
Secundo ideo continue sunt manus
tua incessanter operari quia non oportet
nos vacare et apud inferos quo tu
properas. Vel ideo ut continua sit pro
ipsis sicut in aspectu misse ut illuminet
homines illuminare me autem dicit Deus
illuminatio mea et salus mea quem time-
bo. Quarto debemus continere corpore
sumendo penitentiam et castigatione corporali
ne adulteria germinet. Apostolus: Ca-
stigo corpus meum et in servitutem
redigo. Illud Quarta sunt in quibus na-
turalem semper hoc declinat tinctus
ad malum quam ad bonum ut deus
hec auctat propter dicimus: Da nobis
Domine ut et mundi cursus pacifice nobis
tuo ordine dirigatur. Sexto dicitur
ordo id est secta penitentie et veritas id est bo-
na opera diligere. Psalmista: Declina a malo
et fac bonum. Septimo dicitur quod iste sermones
manus vim eius et optimos qui non
sunt condigne passiones huius temporis
ad futuram gloriam que revelabitur in nobis.
Octavum quia luciditur comparatur soli id est
christo qui est verus sol imitari
Nona quia que fecit nobis in christo
fecit et valde misericorditer nos
redemit. Quam misericordiam vult
ut reddamus. Luc. Estote misericordes.
Et In illo tempore habet et dominus primo
predicationis sue quadam docet deus
discipulos apostolos multa precepit et preservat
docuit eos de patientia et perfecte
sanctitatis dicens diligite inimicos vestros
et benefacite et mutuum date nihil
inde sperantes et erit merces vestra
multa et eritis filii altissimi quia
ipse benignus est super ingratos et
malos et ideo sequitur dicit: Estote misericordes. Et videte quod non
dicit estote potentes sicut pater
vel sapientes sicut filius. Sed Esto-
te misericordes. Nam potentes sumus
nimis debiles et sapientes nimis
stulti. Sed ad imitari si volumus
simus habiles. Ad plenum quod patere nolo mont
nos quia volendo potestatem plenam cecidit
primus angelus Ysa. Quomodo cecidisti
lucifer qui mane oriebaris. Dicit
ad plenitudinem sapientie quia volendo ipsam cecidit
primus homo ut patet Gen. iii^o. Sed
sapientie appetitus homine in multitudine
despoliat. Sed ad plenum misericordie quia ad
ipsam per multiplices fructus vocamur. Nota
quod triplex est misericordia. Prima cum quis compa-
titur sine misericordia peccatori de hac dicit
Gregorius: Tanto quis perfectior est quanto
quis sentit dolores alienos. Ta-
lis erat Paulus qui dixit: Quis
infirmatur et ego non infirmor. Ecclesia. Estote misericordes sicut
ergo et sic estote misericordes peccatoribus
vos non despiciendo. Christus ait qui
solem suum oriri facit super iustos
et iniustos et pluit super bonos et
malos nec cito peccatorem punit. Sed
diu expectat ut dicit Iugi. Sed deus
misericordes non est diu. Ergo tua
in quibus desinis nec iustos de-
ni petentibus homines qui deus continuum vult
vellet mortem ut tec. Sed diu differt
ut peccator convertatur et vivat. Secundo
est cum quis dimittit culpam sicut
pro sanctis omnibus qui orabant
ut sanctus Stephanus et qua pluribus
aliis. Primo quod dicit: Diligite ini-
micos vestros et benefacite his qui ode-
runt vos. Luc. vi^o Dimittite et
dimittetur vobis. Tertia misericordia est
ad pauperes que fit ex eleemosinarum
largitione. Ad hanc inducit nos
primo mandato domini: Estote
prudentes sicut misericordes. Secundo exemplo christi
ait: Vade vis perfectus esse vende et vade
omnia que habes et da pauperibus. Tertio
sicut temporalia habundantur largiendo
bonorum. Terrene substantie
dum dividuntur multiplicantur.
Item adducit nos exemplo damnis
Item creaturarum: Iob: Interroga iu-
menta et docebunt te loquere
terre et respondebit tibi. Quomodo iumenta
inducunt homines suo exemplo ad misericordiam.
Elephas dum homines cadit erigit
timent ad sublevandum eum. Item
ciconie in malis de plumas
pascuntur ne fugere
moriantur. Item falcones iuvenes
sciens et dissolvunt veteres venantur.
Item terra nutrit quia de terra omnia sunt et nos terreni

p^a ma

vos vacat

2^a ma

3^a ma

1°

2°

3°

lectum

pia nutrimt quomagis homo
creatura rationalis existens debet
opus suum proximo exhibere. Et
adducit nos communitas dei. Jacob
ii° Judicium sine misericordia fiet ei qui
non facit misericordiam ut patet in divite
epulone Luce xvi°. Dicit propter
vos misericordes etc. Hoc est sicut dicit
quia scitis quia bona que facimus
non habemus sed eius intuitu faci-
mus. Quartus: alios non abhorrebis pre-
mia grandia. Sicut gloria eorum
erit misericordes. Quia qui non est
misericors non est de natura patris sui
celestis. Et sic negat se filium patris
dei. Valedicta cum enim quod non
potest sanctus habere amorem illius qui
pellem et carnem pro omnibus suis
posuit. Consequenter docet nos salutem
quidem tamen dicens Nolite iudicare
dominantem
temerarie scilicet de proximo et non
iudicamini homine scilicet a deo Rom.
xiiii°. Tu quis es qui iudicas
alienum servum domino suo stat aut
cadit. Nolite condempnare quia deus forte
et si ex humana fragilitate
contingat vos suspiciose iudicare
tamen Nolite condempnare id est dignum
condempnatione decernere scilicet aliquis
est hodie pessimus qui forte cras
erit optimus. Patet in paulo.
Actuum ix°. Et in petro Luce xxii°.
Et in publicano Luce xviii°.
Facile est enim in oculis dei subito
honestare pauperem. Eccli. xi°. Et
non condempnabimini scilicet a deo pro
temerario iudicio vestro. Rom. ii°.
Existimas autem qui iudicas
quia tu effugies iudicium dei. Ubi
nota quod aliquis potest malo de
proximo iudicare tripliciter. Uno modo
ex circumstantia facti ut si quis dicat
aliquem esse homicidam quia vidit
eum occidere hominem et hoc utique
non est peccatum. Alio modo ex signis
evidentibus ut si quis alium
iudicet fornicatorem quia vidit
nudum cum nuda solum cum sola
et hoc similiter non est peccatum. Tertio
ex levibus signis. Et hoc dupliciter
primo quis ex levibus signis

incipit dubitare de bonitate proximi
et hoc vocatur varius suspicio quia iudi-
cium quod procedit ex humana infirmitate
ideo non est mortale sed veniale. Alio modo
quis ex talibus levibus signis quis
firmiter credit quod proximus suus sit
malus et hoc est peccatum mortale. Et ta-
men statuta est quod dubia in melio-
rem partem sunt interpretanda. Sed contra
est contra illud ad Romanos xiiii°.
Et qui non manducat manducantem
non iudicet. Judiciis tamen nunc
eligenda. Dimittite scilicet
iniurias vobis illatas a proximis et
dimittetur vobis scilicet peccata vestra a deo
cum sequitur in irati estis. Et illud
Matthei vi°. Sed et si dimiseritis dimitti-
tur si quid habetis adversus aliquem. Date
et dabitur vobis. Ubi dimittere
nobis iniurias dare etiam beneficia
iubet ut nobis peccata dimittantur
et bona dentur eterna. Mensuram
bonam id est legittimam et magnam
contra illos qui habent mensuram
parvam fraudulentam et confertam
id est plenam et coagitatam
id est motam ut per depressionem plus
accipiat. Et supereffluentem id est non
rasam sed cumulatam ita quod undique
supereffluat mensuram in quam
bonorum dabunt pauperes in sinum vestrum
quia dicit Theophilus sicut fa-
ciunt non secundum veritatem mensurare vellem
confertam eam et coagitantem et
supereffundendo habundanter. Sic
dominus mensuram magnam et super-
effluentem dabit in sinum vestrum.
Augustinus in libro de questionibus evan-
geliorum dicit Dabunt quod pillorum me-
rita quibus vel calicem aque fri-
gide et in nomine eius discipuli
dederunt mercedem celestem re-
cipiunt. Nempe scilicet in sinum suum
et hoc non bestiam sed nutum scilicet intellec-
tum clare aperte visionis dei cum
effectu dei fruitionis delectabilis.
Et de in sinum vestrum id est habere in specie
et tamen in re Job. Repatiar est
spes mea in sinu meo id est reposita est
in tuto. Illud cum tutum et securum
est quod in sinum est et hoc verum est

si simus astringatur alias amittitur
qui imponit. Similiter spes ista ubi
cingulo castitatis astringatur elabitur
et requiritur. Eadem quippe mensura qua
mensi fueritis etc. id est Luce vi et Matthei vii
capitulo. Orabimus omnes aut remunerabimur
[illegible] ut unusquisque referat propria
corporis prout gessit sive bonum sive
malum. Maioritas autem et minori-
tas non est semper accipienda ratione
operis magnitudinis exterioris sed
magis ratione interioris affectus ut
patet capitulo xxi° de vidua que misit
duo minuta in gazophilacium que
ratione affectus [illegible] plus misit
quam omnes divites. Remetietur
vobis [illegible] que [illegible] lingua
male agunt quia ratione opera singulorum
unicuique reddet. Capitulo xvi° quod
quis peccat per hec et punietur.
Postquam salvator instruxisset disci-
pulos suos admonitionem et adhortationem
consequenter instruit eos ad eorum fu-
turum officium quia ipsi debebant
esse futuri doctores et [illegible] per
[illegible] ut patet. Numquid potest cecus
cecum ducere id est stultus stultum doce-
re [illegible]. Quod dicit prelata facere debent
ut illuminati verbo et exemplo alios illu-
minare possint [illegible] ne sint de
speculatoribus synagoge non
[illegible] de quibus Ysaie lvi° Specula-
tores eius ceci omnes. Et xv° Ceci
sunt et duces cecorum. Gilbertus:
ridiculosa res est speculator cecus
[illegible] claudus / [illegible]
prelatus / doctor iniustus / [illegible]
[illegible] nonne ambo in foveam cadunt
id est in perditionem / [illegible] cum cadunt
in foveam culpe de qua Ysaie xx
iiii° formido et fovea et laqueus
super te [illegible] in foveam [illegible]
de qua Job xl° [illegible] eorum de-
mergentur in foveam. Gregorius: dum
per abrupta pastor graditur necesse est
ut precipitium grex sequatur. [illegible]
salvator [illegible] predicatorum
[illegible] Non est discipulus super magistrum

quod dicit prelata debent facere ut subditi
eorum [illegible] imitatores non contemptores
existant. Aut etiam ut [illegible] sicut
magister eius. Quod dicit [illegible] non est
discipulus super magistrum. Perfectus
omnis [illegible] perfectio discipuli est imitatio
magistri et assimilatio non superex-
cessio. Unde magister de quo
capitulo xxiii° [illegible] vero unus
[illegible] imitatio est
[illegible] perfectio. Augustinus: Summa
[illegible] religionis est imitari
quem colimus. [illegible] plures ma-
[illegible] vel rectores non [illegible]
[illegible]
[illegible] autem vides [illegible]
[illegible] iudicas vel [illegible]
Si autem factus [illegible] indicatus
quando vides [illegible] id est minora
peccata in actu et intentione fratris
tui trabem autem id est maiorem
culpam que est in actu tuo non
consideras. Et arguit hic salvator
iudicium presumptuosum [illegible]
[illegible] Sic autem contingit
quod ille qui arguit est in peccatis
[illegible] vel maioribus quia [illegible]
[illegible] non procedit a caritate
sed ex presumptione. Quia ordo
caritatis incipit a se ipso. Unde
salvator corrigens eos dicit
Ypocrita: quia scilicet [illegible] presumi-
[illegible] non ex dilectione iustitie
[illegible] arguis et punis alie-
[illegible] ut [illegible] aut tua [illegible]
[illegible] trahem de actu tuo
[illegible] videre
quam alias [illegible] Unde Glosa Si
quem vis reprehendere [illegible] vide
[illegible] quia si es [illegible]
[illegible] et [illegible] sed tu meditatus
[illegible] actus tuos respicias id est
[illegible] ut [illegible]
de actu fratris tui alterius non
[illegible] Unde Crisostomus [illegible] bene
predicat et male vivit deum
instruit quomodo eum dampnare
debeat. [illegible] iudicare
[illegible] debeat [illegible]

sequens prouerbium sicut corrigit intellectum
in indicium vel peccatis valet
peccatis. Sed simul quadam
abortu tollerantur. Unde Saul
sunt adeo impleatus spiritu dei
indicabat et eius spiritu unius
vel expectabat. Iº Reg. x.
Sicut est prouerbium super cathedra
Moysi etc. Sed quare tam
multi sunt vocati et tam pau-
ci electi. Quia post
peccata nostra. Unde pa. Reg. viii
Iudei pecierunt sibi dari regem
et deus dedit eis Saul ma-
lignum sicut ipsi erant maligni.
Unde non semper principes peccata
et Iudeos. Sed pro arbitrio
datur sed ut merita nostra de-
posunt si mali sunt atque nos
meremur dantur principes mali.
Job xxxiv Regnare facit hominem

Quoniam tibi inuenerit Luce v.
Legitur in naturalibus quod
pandinus est al. habitans
in ethiopia circa flumen nomine nilus
magnitudinis thauri habet corpus
vrsi imitatur. Caput habet sed duo
et duo cornua que maiora sunt
qua cubito accubata pertimeri
sepe imitatur per eam maiorum
interdum per calorem habitat cum
aquis quorumque calorem videt
in illud subito transmutatur. Tale ani-
mal nos assimilari oportet si vo-
lumus peruenire ad regnum suis
peccatis cognoscitur hic in pro
statu bono. Tomus secundus al.
habitat in ethiopia. Sic habitatores
nostra corporalis cum inter demones
nos assidue infestantes qui
gestus sunt invisibiles et ideo
magis sunt timendi quam visi-
biles. Unde Greg. Omnis cau-
la ferme que prouidentur. Ideo
habitat circa flumen. Sic nos
in flumine lacrimarum debemus habi-
tare et hic peccatis nostris commissis
prouerbium flamen spiritus eius scilicet gratiis

et fluent aque scilicet lacrimarum quia
tali flumine petit propheta in officio
misse dicens Exaudi deus vocem
meam qua clamarem ad te adiutor
meus es tu sine me derelinquas etc.
Tercio idest ad magnitudinem
thauri. Sic semper virtutibus mag-
ni et vicijs paruuli propheta dicens
dixit Ad dominum cum tribularer clamaui
me et exaudiuit me. Thauri
est fortis ad gerenda. Sic nos deus
esse fortis deus ad sustinendum. Prouerbium
similiter agit et confortatur cor tuum.
Et hanc virtutem petit propheta
in dicit Deus qui diligentibus
te bona invisibilia preparasti da cor-
dibus nostris tui amoris affectum
ut te in omnibus et super omnia
diligentes etc. Raptos habet cornua
coronatur sicut tenens Sic et nos
debemus habere duo cornua scilicet amorem
dei vnum alterum et aliud ad proximum.
Unde est prouerbium Diliges dominum deum
tuum ex toto corde tuo et proximum
tuum sicut te ipsum. Et talis deuo-
tio requiritur deuota oratio. Ideo
quam ecclesia habitura nos invitat
dicens illud patrinus[?] Spiritus vera
in una carne confiteri
cum fraternitatis amatores.
Quarto illud ait sepe mutat
maiores suas. Sic et nos facere
debemus mutantes malam vitam
in bonam. prouerbium Declina a malo
et fac bonum. Quintus transmutat
se et in omnibus coloribus. Sic et
nos transmutari oportet de vicijs
in virtutes de peccatis transformari etc.
Unde Apostolus ad corpus glorificum
hanc claritatem transformamur
in futuris operantes hic. Si volumus
hic exemplum tibi habere invita
nostram ad illa que audiam vnum
dicit quod ut intelligi valeamus.

In illo tempore Hoc est Annus primus
post baptismum ipso facte sunt
nuptie in Cana Galilee
ubi deus conuertit aquam in vinum

et hoc fuit initium sermonis eius
publice secundum Ieronimum post hec ascen
dit ihesus Ierusalem et eiecit de templo
vendentes et ementes / sicut supra. Postmodum
primum ambulavit iuxta mare galylee
et ibi invenit ihesum. Ambrosius
Ubi deus impetitus est multos varia
genera sanitatum / nec loco / nec tempore
a studio sanandi cessavit / Crisostomus Erant
enim ei tempori diligentes eum et mi
rantes et tenere cupientes neque enim
in agendo mirabilia solum admira
bilis erat sed et visus eius habun
dabat plena gratia et loquentem eum
audientes in silencio sermonum [illegible]
nec non interrumpentes / Sic quo
nobis in xx^o 7 notatur [illegible] diversis
Quarto autem invenit ihesum scilicet
causam quare ut audirent verbum dei
Secundo ibi que sic audiunt verbum dei
Ubi nota quod verbum dei est libenter
audiendum propter multas utilitates / Primo
quia illuminat hominem ut se ipsum cognos
cat [illegible] ad salutem animam psalmus Lu
cerna pedibus meis verbum tuum
Secundo verbum dei libenter audire est signum
predestinationis. Gregorius Verbum dei
libenter audire est signum predestina
tionis ad vitam eternam qui [illegible] nos mu
tus ad mortem / Tercio quia animam
[illegible] reficit spiritualiter Math iiii^o Non in
solo pane vivit homo sed in om
ni verbo quod procedit de ore dei / Quarto a
temptatione defendit / Psalmus Igni
tum eloquium tuum. Salomon Om
nis sermo dei quasi clipeus ignitus
Quinto angeli intersunt predica
tioni qui devotionem magnam considera
tes ipsam deo offerunt / Exemplum
in gestis Bede presbiteri qui cecus
factus ante mortem / Sexto libenter
predicabat. Septimo quia ducit ad beati
tudinem eternam Luce xi^o Beati qui
audiunt verbum dei etc. / Et ipse sta
bat secus mare genezareth et
vidit duas naves stantes secus
stagnum / secundum consuetudinem modo lo-
quendi congregationem aquarum dicitur mare
licet sit dulcis aqua et dicitur stag
num genezareth quasi generans
auram quia ex tumentibus undis
auram generat / Et dicitur lacus magis

propter quem transit Iordanis fluvius
et extendunt ibi aque multe
in magnam latitudinem / Unde vocatur
mare galylee a regione et non
est aliud nisi Iordanis dilata
tus ubi non apparet fluctus eius
rapidus / Spiritualiter per stagnum
intelligitur mundus qui recte a stando
dicitur / quia transit, contrarium [illegible] mundi
sed [illegible] et mare mundus [illegible] / quia
sicut mare tumet superbia fluct
avaricia commovet libidine huius
maris pisces sunt homines de quibus
Abacuc i^o Facies homines quasi
pisces maris / Et quasi reptilia non
habentes ducem / Et vidit duas
naves stantes secus litus
stagni / Due naves significant
duplicem statum hominis scilicet primo
innocencie et penitencie [illegible] una
vel ambabus quicumque non fuit
peribit in mari huius seculi sicut
in diluvio generali / Et sicut illi
qui non fuerunt cum Noe in archa
aquis perierunt Sic omnes qui
non sunt in navi penitencie diluvio
flamme eterne peribunt / Piscatores
autem descenderant et lava
verunt retia et complicabant ea quia
nullum piscem ceperant / piscatores
verbi / Isti lavantes retia possunt
dici rectores ecclesie qui ea
que docent operibus opere faciant
sicut ihesus qui cepit facere et
postea docere / De hiis piscatoribus
dicitur Ieremie xvi^o Ecce ego mit
tam piscatores multos et pisca
buntur eos. In piscatoribus autem
istis tribus scilicet Petro Iacobo et
Iohanne notantur tria piscatori
id est predicatori necessaria / Primo
sciencia que competit inter [illegible] / Secundo | quia interpretatur agnoscens
supplantatio viciorum que per Iacob
bene intelligitur quia interpretatur supplan
tator / Tercio gratia ad bene operandum
sic quod opere impleat quod verbo predicat
que per Iohannem sit qui est gratia
Isti piscatores debent ascendere
de alto predicationis ad [illegible]
pro fragilitate sua et debent lavare
retia actibus sicut aquis [illegible]

Abimam gla Assallari adulacoe
spirendus aut i vnam illaz q
no est sua sed que est symonis
qui pus vocabatur symon Secundum illud
Io i Tu es symon bariona vocaberis
cephas quo nat̄ cuius mira simpli-
citatis qr potuit perpe qr est prop-
ter ut statim dicetur infra et cu
rogat no impat Theophilus vide
apparet mansuetudinem quod rogat pe-
trum et petri obedienciam quam in
omnibus fuit obediens Exhibet
eos dedit formam omnibus prelatis
ut libencius moneat quam precipi-
ant et magis amari appetant
quam timeri Sed quando fa ut
debemus Ezechi xxxiiii° Cum
austeritate imperabatis eis et per-
didit cum quod rogauit apre-
dus q rogat cum sz aliqua redu-
cere pusillum Id est persuadendo in-
citare q in terra est magis timendum
naufragium Peccatis carnalitatis
unde secundum illud ysaie xxxiiii° for-
mido et fouea et laqueus super
te qui es habitator terre Et rogat
duci pusillum qr est non
est totaliter reduci aliqua insi-
pit aliqua parte aliquem tangat terram
aliqua que corrumpitur agra-
uat animam Et sedens docebat
tor Dicitur Vnus docebat doma-
ricula turbas Ecce bonum ingenium
de nauicula .i. de prima tunc i q
reperidit tamen i kathedra se-
debat docet nos pati aduersa / ca-
put inclinat ut nos exaudi-
at manus extendit ut nos suscipi-
at amplexatur et vnumet
Et docuit id est corpus distite a
me qr nichil sibi ut ex pa-
tiam intelligam ecclesia militans qui
est i nauicula .i. i ecclesia non sedet
.i. prouidiam se non Jacobi iiii°
Volite plures fieri sz plures ab
ecclesia dimisit Congrue per hanc
suam predicationem voluit confirmare
principaliter Vnde sequitur Vt autem
cessauit loqui .i. post quam fuit
sermonem dixit ad symonem duc
i altum .i. i profundum et laxate
rethia vestra in capturam / Pro

ea monet predicator medela / primo
sublimis consilio eu dicitur Duc i altum
ysaie xl Super montem excelsum ascende
tu qui euangelizas syon / Secundo fac-
ilis et plana predicacio eu dicitur
laxate rethia vestra .i. nolite
difficilia ponere xiiii° doctrina pru-
dentum facilis / Tertio quod faciunt
illi de quibus dicitur ysaie xxx selecti-
tes et excocti subtilia / Quarto recta
intencio eu dicitur in capturam piscium
et non aliud / Vnum / non propter vanam
gloriam / non propter adulacionem / non propter
vtilitatem temporalem / sed propter bonum
edificacionis / Quinto quod mihi fauit
nichil cape pisces Vt sequitur
Et respondens symon dixit preceptor per
totam noctem que est aperire ad
piscandum propter absentiam laborantes
nichil cepimus sz nullum piscem
In verbo autem tuo .i. i virtute verbi
tui laxabo rethe Ergo datur
doctrina cuilibet subpreceptori constituto
ut faciliter obediat simplici verbo
preceptum et quietacionem expectando
Et maxime deo secundum id psalmus In auditu auris
obedivit mihi Et secundum illud ii
libri regum Quicumque dixerit
vobis facite Theophilus Petrus
autem non distulit non cum addidit
non .i. audiam ut sedis laboribus
me exponam sed magis sequitur
In verbo autem tuo Hic autem pusillus
quod patet laborantibus per diuinis
nichil capiunt ii° id psalmus Nichil
inuenerunt viri diuiciarum i manibus
suis Sed quicumque laxat rethe i
verbo dei hic est laborat ii° consilio
predicatorum maxime capit piscem
secundum regulam eorum Et cum hoc fecissent
sz cum laxassent recia i verbo dei
concluserunt piscium multitudinem copio-
sam qr eum ei subiecta sunt sz vo-
lucres celi et pisces maris Pisces
predicatores cum laxassent recia
in verbo dei concluserunt piscium mul-
titudinem copiosam .i. multos
conuerterunt qr quasi totum mundum
Vnde petrus conclusit magnam
multitudinem qr vno die ut habet

Act. 2º conuertit tria milia. Item
quinque milia et plures. Unde repleuit
ambo. Rumpebatur autem rethe. Cor(am)
qui inmittitur euidencia miraculi quia
rupto rethi tantos pisces ceperunt
quia 2ª glosam in hoc quod rethe rum-
pitur et non labuntur pisces. Signi(ficatur)
quod deus suos inter scandala conseruat.
Tertiam 2ª glosam rethe rumpitur
multitudinem piscium quia non cum electis
tot reprobi intrant quod eciam frau-
dibus et heresibus scindunt. Et
sicut mirabiles pisces in mari inue-
niuntur ut dicit [illegible] ita mira-
biles et in operacione [illegible] inueniuntur
in mundo. Quidam pisces dicuntur gardini
quia 2º Ysidorum [illegible] vestrum
quo [illegible] et cum alii pis-
ces insequuntur impetuose [illegible]
in litus infugit et littori inhe-
rens ab alio pisce comeditur. Per
quem sunt superbi qui potencia et
crudelitate sua pauperes inpetunt
propter quod in infortunium et subitaneam
mortem deuastantur. De quibus scriptum
est: Ve qui predaris, nonne et ipse predaberis.
Alius est piscis cocodrillus qui
panem se ad litus simulat se esse
mortuum et apertis ore cadunt pinguedinis
carnes et [illegible] quas cum aues
incipiunt comedere rapit et co-
medit. Tales sunt plures negocia-
tores et artifices qui fraudulenter et
mendaciis proximos decipiunt. Item
[illegible] inueniuntur lucii cum alios
pisces deuorat ut [illegible] nec
et sunt gulosi qui sua propria [illegible]
in gulositate consumunt et adeo [illegible]
[illegible] nec sunt accipientes propter
nimiam superfluitatem. Item alius
dicitur [illegible] de quo dicit Basilius
quia Sybilo vocatur [illegible] ut cu-
ca [illegible] et [illegible] per adulterium
alterius speciei piscis efficitur et sunt
luxuriosi qui [illegible] modos
luxurie unus aliud addit. Et ta-
libus piscibus rumpitur rethe sa-
cre scripture quia faciunt contra precepta
dei. Ideo predicatoribus necesse
est ut adiuuarent eos. Et eos

ne extra rethe scripturarum excidant
ut fecerunt discipuli Petro. Et annue-
runt sociis qui erant in alia na-
ui, scilicet filiis Zebedei, de quibus
infra dicitur, ut uenirent et
adiuuarent eos. Theophilus:
[illegible] eos vocant quia ex stupore
[illegible] piscatuum piscium loqui non
poterant. In quo datur forma predicato-
ribus ut eos placeat ab aliis in
predicacionibus adiuuari et quilibet
debet diligere ut adiuuetur
in bonis sicut Moyses dixit quis
michi det ut omnis populus prophetizet
et det eis deus spiritum suum. Et
Gal. 6º. Et uenerunt et
impleuerunt ambas nauiculas quia
quilibet debet esse fructus capacitatis
et adiuuare. Ita ut pene mer-
gerentur. Quia cum maior sit
multitudo malorum quam bonorum multi
cum sint vocati pauci uero electi.
In captura dolor predicacionis ubi dicit
mali [illegible] boni uero non quod
cum uideret Petrus procidit ad
genua eius tamquam deum suum
recognoscens. Et dicens: Exi a
me quia homo peccator sum domine. Nam
admirabatur Petrus dona diuina et
quo plus mirabatur eo presume-
bat minus. Cirillus: Videns enim
admirationem patrata delicta tre-
muit et trepidat et uelud immundus
ne credat se posse suscipere mundi-
tiam. Vocat eum alloquens distinguendum
esse inter maculatum et sanctum. Stupor
enim circumdederat eum et
omnes qui cum eo erant in captura
piscium quam ceperant. Similiter et Iaco-
bum et Iohannem. Et ait Ihesus
ad Simonem [illegible]. Et ait Ihesus,
scilicet blande Petrum consolando: Noli ti-
mere. Glosa: Et talis humilitas pe-
tri qua dixerat cum omnibus dicit
et tu exi a me domine quia peccator
sum ut uideat tibi deus noli
timere. Beda confortat autem deus
timorem carnalium ne quis uel
de parte [illegible] timens uel
de aliorum [illegible] stupens sanctitatis
iter formidet aggredi dicat.
Exi a me domine [illegible]. Et factum idem

p[ro]p[ter] hoc t[em]p[o]r[i]b[us] n[on] t[ame]n statim ex[er]ceb[at] ca-
piendo ho[min]es p[ro]p[ter] q[uod] ei p[re]dicat offic[iu]m
suu[m] et ap[osto]lor[um] alior[um] || Et s[ecundu]m t[ex]tu[m]
adh[uc] cu[m] navib[us] q[ui]a adhuc h[ab]ebant
voluntate[m] redeundi ad officiu[m]
piscandi sicut dicit i[n]t[er]li[ne]ar[is] | Ex
quo p[atet] q[uod] n[on] p[er]fecte adheserunt x[rist]o
i[n] hac vocatio[n]e sed p[ro]ponit[ur] q[uod] sit
eligendu[m] | Triplex e[nim] fuit vocatio
petri et andree p[ri]ma i[n] simplice[m]
noticiam ut h[abe]t[ur] Joh[annis] | Sec[un]da i[n]
familiaritate[m] de qua d[icitu]r h[ic] | 3a
i[n] ap[osto]latu[m] de q[u]a d[icitu]r ca[pitulo] iiij° et luc[e]
vj° Relictis o[mn]ib[us] s[cilicet] navib[us] et na-
rium i[n]strume[n]tis s[cilicet] retib[us] secuti
sunt eum | Nota duplici de causa
ho[m]i[nes] reli[n]qu[u]nt o[mn]ia p[ro]pt[er] deu[m] | P[ri]mo
q[ui]a o[mn]ib[us] dimissis o[mn]ia i[n] deo
habundancia[m] inveniant | Sec[un]da
causa q[ui]a rependitur ei vicissitudinaliter
qui d[icitu]r Mat[thei] xix° Relinq[ui]t domu[m] vel
dimisit hereditate[m] etc | Mo[raliter] op[er]a
ap[osto]lor[um] reli[n]quas retia nostra et naves
que nos adeo retrahunt ut de
op[er]ib[us] co[n]tisistoriis det nob[is] vita[m]
se[m]pit[er]na[m] | Quam nobis pre-

Magister dicas d[omi]ne vob[is] dispi-
habundant ca[pitulo] iiij° Elegi[tur]
in naturalib[us] rer[um] | Et torvus?
in rupe[m] vel immutat[ur] sua
p[ro]vocat s[er]pentem adv[er]sus serpe[n]tem
ny[m]phas morde[n]d[o] | Inquo reli[n]quid
venenu[m] | Cu[m] aut[em] venenu[m] sen-
serit statim curr[i]t ad aquas cu[m]
magno desiderio bibens eas
Cu[m] aut[em] i[n]flatus fuit venenu[m]
sibi capud tenuit p[ro]p[ter] hoc quer[i]t
herbam noie ta[m]i[n]a alb[a] s[e]lued-
rit? qua[m] comedit qua come-
sta dicit cornua et alias cutis
i[n]duit | Et sic ad statum p[ri]mu[m]
sui renovat[ur] | Hoc e[st] na[tur]a p[ri]ma
Sec[un]da est q[uod] cu[m] vadit p[ro] cibo diligit
cavet ne aliqua macula sibi
adhereat | Tercia na[tur]a e[st] q[ui]a de
nocte vadit et no[n] i[n] die cu[m] videt
stellas || Quarta na[tur]a est cu[m] hinnula
parit hinnulos i[n] densa rubeta
deducit ne ave[n]atore capiatur
p[ro]p[ter] hoc appellit eos de rubetis ?
et saltat cora[m] eis ut ipsos ex-
ercitet ut sint veloces et vena-
tores evadere || Primo? d[omi]nus

docent? q[uod] v[ir]tutes | P[ri]ma ut si a s[er]-
pente i[n]fernali i[d est] dyabolo qui d[icitu]r s[er]pens
p[ro]pt[er] sua[m] astucia[m] p[re]cta mors su-
cumbit i[d est] p[re]parati p[er]veniu[n]t | pecc[at]or[um]
sicut c[er]vus cur[r]e[re] debes ad aquas co[n]-
tricionis et co[n]fessionis et satisfactionis
ut adeo nudus ?? p[er]petuam
gra[ti]am t[em]p[or]e opportuno | Et ibi debes
bibe[re] remissio[n]em o[mn]i[u]m pecc[at]or[um] | Et
postmo[dum] haustum gracio[sum] cutis
antiqua pecc[at]or[um] dep[on]it[ur] et nova sp[ecie]
vite i[n]duit[ur] | Ap[osto]lus Induite vos
novum ho[min]em qui s[ecundu]m deu[m] creat[us]
est et sic p[ro]ic[iu]nt cornua pecc[at]or[um]
et hanc na[tur]am cervi co[n]cludit Ps[almista]
dicens Sicut cervus desiderat ad
fontes aquar[um] istam gra[ti]am cons[equ]ut
filios suos ita cerva i[n] officio
vivere? d[omi]n[u]s | Sec[un]dus fortitudo plenus
est et perrexit? sic s[o]l[us]? e[st] | Sec[un]do cu[m]
c[er]vus vadit p[ro] alim[en]t[o] cavet sibi
a macula | Sic et nos debem[us] sic
custodire a macula pecc[at]or[um] Prov[erbiorum] | Beati
i[m]maculati in via ca[pitulo] v° | Beati mu[n]do
corde || Et hanc v[ir]tutem petit sa-
cerdos in orone d[icen]s | Deus v[ir]tu-
tu[m] e[st] tot[aliter] q[uo]d est o[mn]i[um] i[n]sp[er]a-
?alibus n[ost]ris amorem tui no[min]is
| Tercio c[er]vus exit de nocte et no[n]
i[n] die ad i[n]veniend[um] sic op[er]a n[ost]ra bo[n]a
que facis occultare debes a laudi-
bus h[abi]tacionis? ca[pitulo] vj° Cu[m] orav[er]is in-
tra? i[n]tra cubiculum tuu[m] i[d est] penetra-
lia cordis tui | Gregori[us] | Ut op[us] sic
in publico q[ua]t[en]us i[n]tentio maneat
i[n] occulto et has v[ir]tutes docuit
nos x[ristu]s p[er] b[ea]tum paulum | Ad Ro[manos]
vj° dicens | Qui[cu]nq[ue] baptisati
sumus i[n] x[rist]o ih[es]u i[n] morte ip[s]ius
baptisati sumus co[n]sepulti e[ni]m sumus
cu[m] illo p[er] baptism[um] i[n] morte[m] ut
quo[modo] surrexit x[ristu]s a mortuis p[er]
gloria[m] pa[tris] [struck] ita et nos i[n]
nov[it]ate vite ambulemus ut que
| Quarto hinnula docet i[n]nocentes
se ta[men] actib[us] et a venatorib[us]
ne ab eis capiat[ur] | Et ideo saltat
cora[m] eo || Et i[n] hac docem[us] filios
et filias instrue[re] ut caveant s[ib]i
a b[e]lluosis actibus ne cadant in
h[oc] co[n]suetudinis veniet[ur] ad ...

tempore mortis. Quia tunc saltem coram
filiis cum eis bonum esset et plenius
vel iuste vivendo coram deo et homi-
nibus. Quia iusticiam docet nos dominus
in ewangelio hodierno. Scilicet ut intelligatur
In illo tempore dixit est primo sermo predi-
catoris ihesu quadam vice loquebatur
ad phariseos et scribas dixit nolite
putare quia venerim solvere legem
aut prophetas non veni solvere sed adim-
plere. Qui ergo solverit unum de
mandatis istis minimis et docuerit
sic homines vocabitur in regno celorum.
Qui autem fecerit et docuerit hic
magnus vocabitur in regno celorum.
Et statim subiunxit discipulis suis
Amen dico vobis nisi habunda-
verit iusticia vestra plus quam scribarum
qui fuerunt in lege doctissimi
et phariseorum qui fuerunt religiosi
qui dicunt et non faciunt non intra-
bitis in regnum celorum. Consideremus
quod cum nimis negligentes sunt presump-
serit cepimus est ut non minus in isto
sed ut magis in supplicio vehemente
habeat. Ubi notandum quod quadruplex potest
distingui iusticia scilicet vendita defici-
ens excedens et sufficiens. Vendita
cum iusticia est que fit propter pecuniam vel
laudem humanam de qua scribitur Mt vi
Attendite ne iusticiam vestram faciatis
coram hominibus ut videamini ab eis quod
faciunt proh dolor multi iudices et
scabini. Unde Crisostomus Coram illis
bona facitis a quibus licet videri
velletis videri. Sic multi elemosi-
nas faciunt castitatem servant ecclesias
frequentant fabricam vivunt tamen propter
humanam laudem. Contra quos Apostolus
dicit i Cor x Omnia ad laudem
dei facite. Et est contra illud
Mt vi Amen dico vobis receperunt
mercedem suam. Secunda iusticia est
deficiens seu remissa et hec est
iusticia scribarum et phariseorum de qua
dicitur hic in ewangelio hodierno. Nisi
habundaverit. Hec est illorum qui ad tempus
credunt et in tempore temptacionis re-
cedunt. Contra quos dicitur ad Gal
vi Facientes bonum non deficiamus
Tercia iusticia est excedens vel nimia

Eccl vii Noli esse nimium iustus
Summum ius est summa iniusticia hec
est illorum qui facta vel peccata aliorum
aggravant et sua alleviant. Et hic
dici potest illud Luc vi Ypocrita
eice primo trabem de oculo tuo et
tunc perspicies ut educas tra-
de o. fratris tui. Quarta iusticia est
sufficiens. Unde Augustinus Iusticia
est virtus qua sua cuique tribuitur
corpus hominis temporalia mundo animam
deo. Summa dico oportet nos facere
sive velimus sive nolimus dum
morimur animam corpus terre temporalia
mundo. Unde Apostolus Nichil tulimus
in hunc mundum et nichil referimus. Sed deo
animam preciosam reddere non curant
super quos conqueritur dominus per Ysa-
iam dicens Conculcaverunt partem meam
scilicet animam quam dedi eis mundam
sed precium aliorum reddiderunt scilicet
corpus hominis temporalia mundo. Quinta
primus iusticia transitoria sed iusticia
vendita sed iusticia tepida est
in oblivione coram deo. Unde iusticia
que dum est antiquus scilicet Ezechiel xviii
non dicit Ego dixi ut pater meus
dixit innuens quod lex non est inme-
diate data a deo populo iudeorum sed
per ministerium angelorum ministrata sicut
dicit Apostolus Gal iii non ...
ne simo cuius reputantur quia forte
dixissent Illud Iob ...
... animas non dico habebo
Et id ... dicit sicut hic dicit non
accides scilicet ... Quinta autem accide-
accides scilicet in iuste vivis erit
ut ... i. testimonio accusatione ut
legis testimonio punitur i. per legem mortis sunt
punit ... talionem. Exo xxi
hoc tamen excipitur quas deus accidi
dimittit scilicet lege data sine ex iusticia
et officio ... cui inter est ma-
los accidere quia scriptum est iustus
non iustificatus et malificos non
paciaris vivere. Ego autem dico
vobis i. plus impono. Omnis
qui irascitur fratri suo motu ani-
mi natus quod fit ex concupiscencia
vindicte ... peragitur suum
... reus erit iudicio i. dignus
accusatione apud deum. Crisostomus

radix occisionis est ira. qui ergo
radicem abscidit ramos destruit.
Item Crisostomus super Matheum. Qui
sine causa irascitur reus. qui vero
cum causa reus non erit. nam si
ira non fuerit nec doctrina proficit
nec iudicia stant nec crimina com-
pescuntur. paciencia cum irracionabi-
li vicia seminat negligenciam nutrit
et non solum malos sed etiam bonos
ad malum invitat. iusta ergo ira
mater est discipline. Augustinus in libro
retractationum. Illud etiam diximus
intuendum qui sit qui irasci debet
fratri suo et qui non. fratri non irascitur
qui peccato fratris irascitur. Qui ergo
fratri non peccato irascitur sine causa
irascitur. Qui autem dixerit fratri suo
racha reus erit concilio. Racha [illegible] Augustinus
et Crisostomus. Non est verbum aliquid sed
solum motus indignantis animi
hominis. Hieronymus vero et glosa
est idem hebraice quod vanus grece
id est inanis vel vacuus quod nos absque
cerebro possumus nuncupare quod est
magna contumelia. [illegible] Crisostomus
Nec bonum verbum dicere debemus
nisi per edificacione. Item Crisostomus
super opus imperfectum autem est dicere
hominem fatuum qui habet spiritum sanctum in
se quia nemo est fatuus qui deum
cognoscit. Talis inquam qui fratri
dixerit fratri suo reus erit concilio
id est consensu iudicii de danda sententia
id est cum quis iam venit in noticiam
culpe. Qui autem dixerit fatue id est
qui usque ad consummata verba processit
et contumelia reus erit gehenne. Glo-
sa. Non modicum peccatum est quem deus
sale sapientie condivit fatuum dicere
ut placuit derogare. Et nota
passionum debitum quia primo prohi-
betur motus ire in corde ibi qui
irascitur fratri suo. Et tali convenit
iudicium. Secundo prohibetur motus in-
dignationis intermixti signis ibi
cum dicit racha. Cui concordat pene
promulgato cum dicit reus erit con-
cilio quod magis est iudicio. Tercio
prohibetur vituperatio in verbo ma-
nifesto ibi. Qui autem dixerit fatue

reus erit ignis. Gehenna dicitur gehenna
[illegible]
Consequenter salvator ponit adiectum
preceptum affirmativum scilicet reconciliationis
fraterne. innuens quod si tantum nocet ira
hominibus multo plus nocet inveterata.
Dicit ergo. Si offers munus tuum ad
altare. quo innuitur quod oblatio debet
esse spontanea quod notatur ibi offers
id est asserit [illegible]. Item debet esse de
propriis quod notatur ibi munus tuum non alienum.
Item loco congruo quod notatur ibi ad
altare id est in ecclesia. Est ergo sensus Si of-
fers munus boni operis ad proprium
Et ibi recordatus fueris. Hic exponitur
[illegible] de ledente de adiuvante de
sustinente. Primo de ledente sic. Et
ibi recordatus fueris quod frater tuus
quem lesisti habet aliquid adversus te pro
illata iniuria relinque ibi. Secundo de
adiuvante. Si recordatus fueris etc. id est
[illegible] et illatam iniuriam memoratus
fueris quod frater tuus habet aliquid adversus
te id est aliquid unde adversetur et ita
fuerit adinvicem quod ita fieri non debet.
Tercio exponitur de leso sustinente.
Dicit super quo glosa Crisostomus. Si tibi
in iniuriam est actio tua. Item debitis
amicitiam eius quere et unde
quod sic ut duplicem gloriam consequaris
quia peccator rogabis et indulsisti.
Relinque ibi munus tuum coram
altari. prius coram deo non dicit re-
porta quia deus donum nunquam non re-
pellet. Sed ut caritas propria expel-
lat qui munus suum deo placere
optat. Et vade prius reconciliari
Si prius est ut affectu. Si absens
est reconciliari fratri tuo si lesisti
satisfaciendo et petendo veniam. Si
adversus rancorem deponendo. Si
te adverit ipsum ad amiciciam compellere
iterum revocando. Si irasci fratri
tuo non est peccatum aut dicere racha
aut fatue multo minus in corde tenere
aliquid adversus fratrem tuum. Unde Augustinus
in sermone domini in monte. Et cum
ipse habet aliquid adversus nos si eum
nos in aliquo lesimus. Si autem

ille lesit nos aliquid adversus eum
hominem ubi non est apud proximum ad re-
conciliationem | non enim veniam postu-
las ab eo qui tibi fecit iniuriam sed
tu dimitte sicut tibi cupis ab eo
dimitti Crisostomus super Matthaeum | Si autem
illo qui te lesit prius vagaueris
magnam mercedem habebis. Quare? | Et
tu sis prior reconciliationis victor
ad illud quod reparas offerre munus tuum
Gregorius | Munus enim non accipitur
nisi discordia ab animo repellatur | Vide-
mus deinde quod hominum utilitates am-
plius respicit quam suas honores plus
cum quodammodo habitis quia munera re-
spicit | Glosa Dum enim fideles homines
aliquas dissensiones habuerint
munus eorum non suscipitur. Ideo non
expandit | Nemo enim inter duos
potest esse fidelis amicus amborum | Et
ideo deus non vult esse amicus fidelium
quamdiu inter se fuerint inimici
Et nos ergo fidem deo non servamus
si inimicos eius diligimus et amicos
odimus. Qualis autem processit offen-
sio talis debet sequi reconciliatio
Si cogitatu fecisti cogitatu re-
conciliari debes | Si verbis offendi-
sti verbis reconciliare | Si operibus offe-
ndisti operibus reconciliare debes
Sicut enim quo committitur eodem modo
et debito penitentia agatur | Vide enim
ambo testibus vult deus suos disci-
pulos esse meliores in novo testa-
mento quam fuerunt scribe et pharisei in
veteri testamento | Racio huius est
Homo quia hic duplex movetur ad operandum
scilicet amore aut timore. Que autem
sunt ex amore acceptabiliora sunt
hiis que sunt ex timore. Augustinus
illud in Moralibus | Brevis differentia legis
et evangelii est timor et amor | 2o
ratione sacramentorum maxime in eucha-
ristie quod sunt per eius absque tamen
corpus nobis semper est prius | Ephe-
sios | habemus redemptionem per sanguinem
eius remissionem peccatorum secundum divitias
glorie et gratie eius qui superhabundat
in nobis | 3o ratione promissionis quia promissio
veteris testamenti erat promissio bonorum
temporalium | In novo autem testamento
promittitur regnum celorum | Ideo dicit Crisostomus
Attende autem additamentum gratie

discipulos eius suos adhuc. Unde
magis qui in veteri testamento erant
vult esse meliores | Igitur fratres
karissimi moti ire prophetis | Sum-
mitatem fuerimus admirantes
in hac vita ut ad futura gaudia
eo ducente perveniamus | quod nobis
Cum libera plurima sunt cum
ista quoque Augustinus in Moralibus
vero quod materia est mal-
habitans in cordia | apud homines
in tribus ordinibus demum habet
in carne pro | acias gibbos et dorso
sanguineo colore | vox eius ut
fistula dulcis | cauernas viduas
semper comedere appetit | acuta
habet caudam | corpus leonis | altos
facit saltus | Et at proprietates speta-
les suas dat intelligere septem
peccata mortalia | Prima proprietas est
apud homines in tribus ordinibus
demum stat superbiam que est tertium
genus Gregorius | Prima in hoc illud quod
habet ab eo estimat a se ipso habere
Secunda si ab eo tamen pro suis meritis
credit se habere | 3a est quod in ceteris
despectis appetit se singulariter
videri | Hii sunt tres demonis ordi-
nes | Hoc illud at habet gibbos dorso
et cruciales per quas stat ira | quia hic
iratus dat tempus faciem suam qua
dens sibi imposuit in acta | Proverbia
Ira hominis iustitiam dei non operatur | Ymma-
ginem dei maculat corpus et ani-
mam destruit | Virtutes operari non permittit
Hoc at id habet dulcem vocem per quam fit
invidia | quia invidi sunt dulces
in verbis in presencia proximi | Sed cavere
in absencia | Proverbia | Sunt proh dolor
blandi et corde suo maledici habent
Vero illud ait delectat in cavernis
Proverbia | Quod avaricia | Sicut mala bona appetit
avaritia aliorum habens tam terra
istud est dominus | quod pro corpus
tas verum proprio tamen ut ego nos
dominus custodiat absque peccatis suis
cetera invitat nos ad hanc reparandam
et deum laudandum in officio misse
dicens | Omnes gentes plaudite
manibus iubilate deo in voce ex-
ultationis | Vero ait sicut ad illud
habet acutam caudam | Proverbia lapidas si
licet sit vita dulcis tamen nimis
amara erit eis in futuro | Proverbia

comparatione. Item quod delectat et inde
inde quod cruciat. Et ut deus auferat
a nobis hoc peccatum petit psalmista
orare dicens: Deus cuius providentia
in sui dispositione non fallitur, quesumus
ut noxia cuncta sub-
moveas et omnia proficua nobis con-
cedas. Tertio hoc corpus hominis quia
maxime vorax est, per quod significatur
gula. Unde legitur: gulosus se in vora-
citate sua crassatur. Unde Salomon:
propter crapulam multi perierunt. Ab
hac gula retrahit nos epistola hodi-
erna dicens Ro. vi: Humanum
dico propter infirmitatem carnis ve-
stre. Sicut enim exhibuistis membra vestra servire
immundicie et iniquitati ad
iniquitatem, ita nunc exhibete iusticie.
Quarto altos facit saltus, quoniam
accidiosus et levis et piger ad
serviendum deo ubi debet esse velox
ad psallendum, quam velocitatem bene
habuit Christus infundendo ... ut
saturaret eos corporaliter et spiritualiter,
ut habetur in evangelio hodierno. Et ut
intelligere valeamus evangelium glosam,
... in primo sermone predicans
Christus quadam vice ascendens in
montem sedit ibi et accesserunt
ad eum turbe multe habentes secum mu-
tos claudos et debiles et cecos
et proiecerunt eos ante pedes eius
et curavit eos ita ut turba mira-
retur videns quod sanaret eos et
magnificabat deum Israel. Iterum
nos abiit Ihesus secus mare Gali-
lee in desertum et convocatis discipu-
lis suis dixit videlicet: Misereor super turbam quia
iam triduo perseverant mecum. Cum propter eorum
suorum dulcedinem et infirmorum
sanationem ut haberent quod manduca-
rent, quia de omnibus civitatibus
villis et castellis venerant ad
eum. Convocatis discipulis ait illis:
Misereor super turbam, quia ecce triduo
ut corpus induerent ... quia ecce
iam triduo sustinent me, quia tam
afficiebantur ... audi-
endum et videndum eius mira-
cula et eos qui in terra sedebat cum
discipulis in monte in quem ascen-
derat, et per tres dies non reddi-
erunt ad propria loca manentes
cum Christo in loco deserto. Glosa.

Qui in turba diu triduo propter sanationem
suarum infirmitatum sustinent, sunt electi
quique fide trinitatis lucidi deum pro
suis suorumque peccatis in pace languo-
ribus instant et supplicant. Unde
Gregorius: In turba diu sustinent dominum
fideles qui primam peccata puniunt et
ad deum conde locutione et opere se con-
vertunt. Sic hoc triduo sustinemus
Christum scilicet in cogitatione, locutione, operatione
et diligenti confessione, contritione, satisfactione.
Hoc enim triduum fuit datum David cum
peccasset quod dominum misit ad eum Ga-
ad prophetam dicens qui dixit ei: Tria
tibi datur optio, elige unum quod volueris
ex hiis que faciam tibi: aut septem
annis veniet tibi fames in terram,
aut tribus mensibus fugies inimicos
tuos, aut tribus diebus erit pestilen-
tia. Et dixit David: Angustie sunt mihi
undique. Si elegero fugere coram aliis
qui tenent equos persequentes me,
sed ... Si elegero
famem ego et divites parvum
effugiemus, sed pauperes non quia morientur
fame. Sed eligam pestilentiam quia
omnibus ubique erit. Et dixit: Melius
est ut incidam in manus dei; enim nunc
non ... quam in manus hominum, in mi-
sericordia. Et ita prostratam terram facta
est magna pestilentia quod duobus
diebus mortui sunt hominum milia
...; et tertia die deus misertus est.
Unde sicut lapis non ponitur in alto
edificio nisi prius tundatur malleo,
ita deus permittit tribulationes et tempta-
tiones super nos ut ad deum revertamur
et plura bona nobis impleamus. Tercia
causa: Contra mala que nos hic pre-
munt ad deum nos invocare compellunt.
Non habent quid manducent, quia
cibaria que de domibus suis apporta-
verunt iam erant consumpta. Et
ideo tercia die vel secunda hoc miraculum
non fecit, quia alimenta adhuc habe-
bant. Tercium quia maius apparuit mira-
culum quia in eis victus omnino defecit.
Et si dimisero eos ieiunos in
domum suam, deficient in via; quia
forte die predicti pars tenuerunt
tantum. Quia si dimisero eos
quia quasi peccatores in puncto vite
deficiunt. Qui in sua consta ... ...

pabulo dimittant. Theophilus
dicit quod cum christus circa aliquid miraculum fa-
ciebat in corpore cibandi ipsum considerant
et sine [illegible] miraculum non fecisset
nisi quia videbat turbas [illegible] in mente
quidam enim de longe veniebant
aliqui administrandum [illegible]
infirmos adducentes cum eis [illegible]
[illegible] et variis languoribus [illegible]
[illegible] et postquam illos qui habebant
infirmitates incurabiles sine arte
medicine, quia apud deum nichil
est impossibile. Et secundum Bedam quidam
qui post carnis flagitia post furta
violencias et homicidia fornicaciones
et adulteria et cetera vicia ad penitenciam
redeunt ad deum de longinquo veniunt
quia quanto quis plus peccat tanto se
plus a deo elongat secundum illud psalmi longe
a peccatoribus salus. Et viderunt illi
discipuli sui unde istos quis possit
saturare panibus in solitu-
dine quasi dicerent locus desertus et
ville multum distant. Et ideo non
possumus providere prebendam
tales [illegible] Theophilus [illegible] autem
deus discipulos [illegible] non
[illegible] ex hoc instruimur nos quod
non debemus ignorantibus et non
intelligentibus graviter irasci sed
eorum ignorancie compati. Unde sequitur
Et interrogavit eos quot panes
habetis. Non interrogavit ignorando
sed ut eorum responsionem pro-
videret [illegible] ut [illegible] evangelii
super [illegible] Non interrogavit quid ignora-
bat quod habent sed ut dum illi
responderent septem quos panes ha-
berent eo magis miraculum diffamaretur
et notum fieret. Qui responderunt
septem [illegible] nichil respectu
tante multitudinis. Et precepit
turbe discumbere super terram. Beda
[illegible] panis turbe super
[illegible] discumbunt qui autem septem
panibus reficiuntur sunt super terram
discumbere [illegible]
[illegible] desideria carnis [illegible]
[illegible] qui [illegible] in [illegible]
[illegible] autem [illegible]
super terram quod in novo testamento

non solum carnis desideria docentur
calcare sed terrena despicere et
celestia desiderare. Et accipiens
septem panes gracias agens fregit
[illegible] quod gracias agit nobis exemplum relinquit
ut de omnibus donis nobis collatis
collatis illi gracias referamus. Fregit
[illegible] quia spiritualem scienciam dedit
eis. Et dabat discipulis suis ut
apponerent et apposuerunt turbe. Septem
ergo panes quibus turba a christo pasce-
batur sunt [illegible] septem [illegible]
qui dantur in predicacione christi et adhuc
cottidie sunt. Primus sunt illos qui p[us] panis
venerunt a longe sicut peccatores in
mortalibus peccatis existentes in
luce [illegible] Erant appropinquantes ad
eum publicani et peccatores ut au-
dirent illum. Et istis dedit panem
[illegible] qui [illegible] super terram dimi-
ttendo peccata eorum. Secundus sunt inf- 2us panis
mos qui diversis languoribus detenti
cupientes sanari a christo. Et istis
dedit panem medicine secundum illud
[illegible] deus verus medicus quod non
herbis sed verbis curat omnes langu-
ores. Tercius panis sunt curiosos 3us panis
cupientes videre miracula eius.
Et illis dedit panem miraculorum
[illegible] diversa et multa miracula faciendo
coram eis. Unde dicitur illud [illegible]
[illegible] fecit surdos audire
et mutos loqui. Quartus sunt fame- 4us panis
licos quibus dedit panem mate-
rialem. Unde [illegible] in oracione domini-
ca panem nostrum cottidianum. Et
[illegible] hodierno [illegible] habent [illegible]
manducarent. Quintus panis sunt 5us panis
indigentes pane sanitatis spiritualis
sicut ignorantes et simplices et
istis dedit panem verbi divini secundum
illud [illegible] Non in solo pane vi-
vit homo [illegible]. Sextus panis sunt 6us panis
penitentes. Et istis dedit panem
lacrimarum secundum illud psalmi Fuerunt
michi lacrime mee panes die ac
nocte. Et sicut homo delectatur pane
materiali sic quilibet peccator debet
delectari pane spirituali secundum illud Bene-
dictus [illegible] cibus eius
salus mea est. Septimus panis 7us panis
sunt communicantes qui corpus
christi digne sumunt. Et [illegible] pane

dicit Iohannes vj° Ego sum panis vi
uus qui de celo descendi si quis man
ducat etc. Et frangit ymmo tres
partes ad designandum triplicem statum
corporis christi scilicet militantem purga
dorum et in celo regnantem | Sed
proh dolor multi sunt qui hodie
de istis panibus non saturantur
sed sunt sicut Bel ydolo cui multa
alimenta apponebantur et nichil
manducabat sed sacerdotes apto ostio
labebat et alii comederunt que
posita erant | Ita est de multis qui
vadunt ad predicaciones et stant
semper ostio aperto ne aliquid inde
percipiunt et pauperes venientes ra
piunt ipsum cibum et sic cum deferunt
Sequitur Et habebant pisciculos pa
ucos Et ipsos benedixit et iussit
apponi Benedixit inquam eos pro
benedictio qua benedictione panes
multiplicauit in appositione. adde
dum apparuit Crisostomus autem ut
diuina ymmo diuinitus assumpta humana
nitatis | Pisciculi sunt pauci pisces
enim in aquis nascuntur et nutriuntur et extra
aquas moriuntur Sic homines in aquis
baptismo nascuntur christo et in illis per
innocenciam nutriuntur Sed aut innocenciam
perditum post mortem eterna moriuntur
Isti igitur pisciculi sunt pauci qui innocenciam
baptismalem seruant et christum
piscem assumunt in ara crucis cum fauo
mellis id est dulcedinis deuocionis
innocenciam reseruat | Et manduca
uerunt et saturati sunt mandu
cantes ... qui verbum dei auire perci
piunt | saturantur qui opere adimplent
Et sustulerunt quod superauerat de fra
gmentis scilicet panum et piscium
septem sportas ut habetur Vnde
sporta cofinibus cibus portabant
ponuntur sic facit diues epulo cuius mi
nistri reliquias canes non pauperes co
medebant Et hic dicit de fragmen
tis cum remanserunt panes multi
sed in supplicio eorum quod aliud
qui manducauit alii | Erant autem qui ma
nducauerant quasi quatuor milia | Sed
ista dicuntur ad declaracionem maioris
miraculi eo quod ex tam paruo cibo
paruit tanta multitudo saciari et
hec fuit forma multiplicacionis cibi
in manibus christi | Nota quod deus
cum terra et plenitudo eius tamen panes
dedit comedere et non vinum | Quidam
quod propter tria | Primo ne scandaliza
rent benedicti eo quod in duorum fratrum
qui in heremo aquam biberunt sic hic
fuerit tractati qui dixerunt Iste
mathsalca melius viuit in heremo
quam nos in cenobio | 2° quod ipse
cum duobus fauet corpori et anime ut
Sed quidam dicunt monachum tem
peratus cibis corpori et anime utilius
est | 3° quod gula in infinitum occi
dunt plures cum occidit quam gladius
Gladius enim quos gula fregit
Et dimisit eos | Hic vobis datur
nobis intelligi quod ihesus christus neminem
ieiunum dimittit autem sed omnes
vult sua gracia cumulare Sic ymmo
quisque predicator consolatoria verba
penitentibus debet monstrare et
diuine veritatis pabulo saciati in
labore huius vite aduersa eternam
peruenire mercedem | Ad quam nos perdu
cat.

Attendite a falsis prophetis etc.
Math vij° | Legitur in naturis rerum
quod cocodrillus est serpens
et specus serpentium expositus aliquibus anima
libus habetur | habitat in die in terra et
in nocte in aqua | corpus huius
xx cubitorum in longitudine mouet
superiorem mandibulam et non inferi
orem quod est contra alia | Contra predonem
hic | pisces quidam in mari cum viderit
cocodrillum intrat per os suum
quem cocodrillus transglutit | Hic
quem in capite suo pectinem in modum
serre acutum cum quo scindit in ventre
ventrem cocodrilli et sic exit mor
tuo cocodrillo | Spiritualiter per illud ani
mal intelliguntur homines bestiales qui
habitant nunc in terra per cupiditatem
nunc in aqua per carnalem in mundiciam
de quibus dicit Plato | Sunt inter homines
verum autem speciem non sed nondum homines
bestialem Apostolus homo animalis non
sapit que dei sunt | Et tales habent

ut sequitur expositio quantum ad gustatorum
fari. Secundo illud aut est gilvum i.
flavi coloris in corpore i. palidum
et pallidum colorem inter mortis que
restat illis hominibus per peccatum. Tertio
quia bestialiter vivit bestialiter interibit
aut ut bestia gaudio felicitatis
pariter carebit. Quarto mater ecclesia
filios suos incitat ut ad manum
dei confugiat qua dextera homines
susceperunt et qua possunt acquirere
beatam vitam. Unde in officio misse. Introitus
Suscepimus deus misericordiam tuam in medio
templi tui. Et certe debemus movere
superiorem mandibulam celestia desi-
derando. Contra de humili et devoto. Humi-
litas est virtus qua homo veri-
ssima cognitione sibi ipsi vilescit.
Hanc virtutem et alias petit presbyter
in oratione dicens Deus largire nobis
quesumus spiritum cogitandi que recta sunt
propitius et agendi etc. Secundo de unica
(?) pedes eundi ad deum qui
sunt isti dilectio amando et facto.
Dilige deum et proximum tuum. Et ad hoc
incitat nos epistola hodierna dicens
Fratres non sumus debitores carni
ut secundum carnem vivamus.
Si enim secundum carnem vixeritis morie-
mini. Secundo illud ait contradictione
proximi. Sicut hoc contradicunt mundo
carni et dyabolo. Et apparet non
desistit a gibus tamen a falsis
prophetis nos deus in hodierno ewangelio
ammonet fugere cum dicit Attendite.
Ipsi llat. Ubi sciendum quod primo dominus predica-
vit quandam viam duas loquendo scribis
et phariseis coram discipulis suis
ut omnia quecumque vultis ut faciant
vobis homines ita et vos facite illis.
Hec est enim lex et prophete. Intrate
per angustam portam quia lata est porta
et spaciosa via que ducit ad
perditionem et multi sunt qui intrant
per eam. Quam angusta porta et arta
via que ducit ad vitam et pauci
sunt qui inveniunt eam. Et statim
subiunxit discipulis suis Attendi-
te a falsis prophetis. Videns enim
Christus (?) propter quod multi perierunt quia

est ypocrisis que sit cum apparen-
cia exterior non respondet exi-
stencie et veritati interiori. Exemplum.
Ego sum presbyter vel religiosus
secundum ordinem et habitum. Debeo
esse devotus castus humilis so-
brius et ceteris virtutibus decoratus
adornatus. Et si talis non sum
qualis secundum officium meum debeo
esse, tunc sum ypocrita quia extra
interior non concordat cum exteriori.
Religiosi non inclusas proprietates et
obedientias et alia mirabilia
contra statuta et scandalum habent
perpetrant. Si non loquar de clericis
illis qui debent corrigere suos
a quibus censum recipiunt illos
sub aliqua occasione spoliant. Alii
multi in libris apparent ad alios
valde honesti et virtuosi. Intra non
sunt in veste ebrie superbie et ma-
licie. Quia igitur hec dant nos cautos
esse ne decipiamur talium falsitate
sed ut habeamus assuetam perfectam
in cavendo malum quam maxime desup
superpe pietatis dicens Attendite
i. attente cavete a falsis prophetis
i. deceptoribus hereticis ypocritis
et falsis doctoribus qui intellectum
scripturarum male exponunt et alios
suis verbis scandalizant. De quibus
Jeronimus Jeremie xxiij° super vicium
mendacium et divinacionum fraudulen-
tam et seductionem cordis sui prophe-
tant vobis. Quidem bene non pro-
phetant nisi melle tinctum. Unde
subdit dominus Qui veniunt ad vos
in vestimentis ovium
sub specie pietatis. Nota quod vestimenta
ovium sunt blanda verba et cetera
religionis indicia. Hi in quantum
licet apparent omni ex parte
Intrinsecus autem sunt lupi rapaces
quia rapiunt vestem et intellectum talium
ab affectu. Crisostomus. Ubi cum res ita
est apparet sumpserit unde ubi autem
incerta attendite i. caute considerate
quia cum non caute manifesti sunt
gentiles sed sermone dando non
dicit aspicite sed attendite. Sed
posset aliquis dicere non possumus

arboris tamen quia eas non cognoscit
Idest quod videt deus. A fructibus eorum
cognoscetis eos. Quarto dico. Sed aliter
sunt exterius apparent in quasi actione
aliter interius in affectione et ita
difficiliter cognoscuntur. Sed a fructibus
id est ab operibus cognoscetis eos. Similiter
finaliter quia cum sint mali in se
non possunt bona opera facere per que
fructus cognoscuntur. Apostolus dicit
ad Galatas v° Manifesta sunt
opera carnis que sunt immundicia
fornicacio / usura / avaricia / veneficia
contenciones / ire / rixe / emulaciones
invidie / homicidia et hiis similia.
Per ista enim hoc cognoscitur si est membrum
Christi an diaboli. Et si hic velles humi-
litatis Christi vel pellem superbie diaboli.
Deinde salvator probat exemplo naturali et
hoc quia spine et ficus cognoscuntur
distincte ex diversis fructibus. Ergo
et habetis Unde dicit Numquid colligunt
de spinis uvas aut de tribulis fi-
cus. Quinto dico non. Secundum Crisostomum super ...
... misericordiam per hec. Sicut
cum botrus multa grana in se ligat
mente suspendit. Sic et Christus multos
sibi fideles continet dulci quadam
caritatis amplexu. Spine autem
et tribuli sunt heretici sive mali
Christiani qui aculeis fraudulenter nocere
nituntur. Sicut ergo spina vel tribulus
ex quacumque parte te attingas pungit
et sic filii diaboli ex quacumque parte
consideras iniquitatibus pleni sunt.
Non sunt ergo homines de spine et
tribuli caritatis fructus ferre. Et
hoc idem statim probat salvator exemplo
generali sumpto ex arboris. Dicit ergo Non potest
arbor bona non potest fructus malos
facere. Sicut cum ex bona arbore
expectantur boni fructus. Sic
ex mala mali. Et ut glosa dicit
quod arbor bona est homo bonus mala
homo malus. Vel voluntas bona
vel mala radices sunt cogitaciones
et talia verba. Fructus opera. Et quia sequitur
Bona ergo arbor id est bona
voluntas bonos fructus id est bona
opera facit. Nam actus interior
est causa bonitatis in mediata
actus exterioris. Secundum illud Actuum xi
Bonus homo de thesauro cordis sui

Pluribus tenet admixtos
fructus dicit cum ...
quia multos fideles

profert bona. Nota quod tria impediunt
fructus ne boni fiant ut est gelu vel
vermis. Gelu enim congelat et constringit
ne humorem percipiant et sic non cre-
scunt immo magis deficiunt. Ventus
fructus de arbore decutit. Vermis in-
terius pomum corrumpit et corrodit.
In hiis tribus signatur tria peccata que
nostros fructus id est bona opera impediunt.
Per gelu avaricia. Sicut enim gelu
terram constringit ne fructus producat
sic avaricia cor hominis avari claudit
ut quicquam nec sibi metipsi nec proximo
impendere(?) tamen ad elemosinarum
largicionem et talibus dicitur illud
Jacobi ii° Judicium sine misericordia fiet
ei qui non fecerit misericordiam. Secundo ventus
superbie decutit fructus nostros id est
opera nostra bona si fecerimus propter humanam
laudem statim perit fructus noster
secundum illud Matthei vi° Amen dico vobis
receperunt mercedem suam. Augustinus
Superbia insidiatur bonis operibus
Tercio vermis luxurie corrumpit
fructus nostros. Sicut enim vermis cor-
rumpit pomum et corrodit. Sic luxuria
destruit corpus et inficit animam. Unde
Apostolus Omne peccatum est extra corpus
qui autem fornicatur peccat in corpus.
Et animam. Consequenter salvator subdit
excidium arboris non fructificantis dicens
Omnis arbor que non facit fructum bonum hec
excidetur
sed habebit duplicem penam quia excidetur
a consorcio omnium bonorum quod est gravissimum
dampnatis et cum hoc habebit supplicium
quia in ignem mittetur sed perpetualiter.
Crisostomus Si quis autem diligenter
investigabit duplex sit pene excidium
dei et communi. Certum enim comburi
et a regno excidetur. Quod quidem
pena difficilior est. Multi autem
Jehennam solam abhorrent. Ego autem
casum illius glorie multo maiorem
penam Jehenne esse dico. Crisostomus
Omnis arbor id est omnis homo sive impe-
rator sive rex sive communis ipsorum ad
tamen sine personarum accepcione quia
deus non est acceptor personarum
qui non fecerit fructum bonorum
operum excidetur per mortem et in
ignem eternum mittetur. Deinde
concludens dicit Igitur a fructibus
eorum cognoscetis eos. Nullus sapi-

autem / Arborem fructiferam excidit / sed infructiferas et spinosas in igne mittit / quanto magis deus cognitor omnium non bonos abscidit quos a fructibus cognoscit / sed malos et iniquos et inutiles / quia ab ore bono vacui sunt qui per eorum opera cognoscuntur / Consequenter psalmista ostendit falsitatem decipientem sub specie veritatis et quod non sufficiunt ad salutem tantum verba confessionis sed quod exigitur executio divine voluntatis dicens Non omnis qui dicit mihi domine domine In quo innuit cordis duplicitatem / scilicet de deo qui tantum deum ore confitentur sed Ysaie xxix° populus hic labiis me honorat cor autem eorum longe est a me / Sunt dicentes domine domine qui deum ore et opere sed non corde confitentur / sicut ypocrite tales erant fatue virgines Matthei xxv° dicentes domine domine aperi nobis / Alter qui deum ore corde et opere confitentur sed multa deficiunt in hoc tercio [illegible] / Si ergo introibunt in regnum celorum / quanto minus qui nec ore nec opere / nec corde deum confitentur / Ideo dicit Sed qui facit voluntatem patris mei qui in celis est ipse intrabit in regnum celorum / Ecclesiastes? hic iam docet manifestissime qui sunt fructus quibus distinguuntur boni et reprobi / qui cum tantum modo dicunt domine et non faciunt voluntatem eius corde et ore reprobi sunt / Propterea / Audite de predictis / Audite negligentes / Audite inutiles qui in hoc separatis quod salvari possitis quia deum appellatis et qui de amore operibus non facitis ut deum vocatis / Sunt mores vanorum impletis hec lectio te non iuvat / Ideo quod deus dominus nisi mandata eius observes et alium in iudicia custodieris ab omni crudelitate aliter omnem iniquitatem deposueris gratis vocitaras deum domine / Nos igitur verbo ore et fide colaudemus [illegible] trinitatem sicut nos monet Iohannes in canonica sua / dicens / Filioli mei non diligatis lingua tantum sed opere et veritate

Leontrodya

Homo quidam erat dives Luce xvi° / Legitur in fabulis [illegible] quod Leontrodya est animal in India habens vocem humanam in imaginem [illegible] per pectus et pedes leonis per caput equinum os [illegible] ad ambas aures / [illegible] non per sed loco illorum per [illegible] os unum [illegible] et aliud superius / colorem per [illegible] / Hoc animal signat hominem avarum qui laborat sicut equus et mulus et in termino [illegible] suis relinquit qui male et [illegible] expendunt Ecclesiastes ii° Rursus detestatus sum industriam meam qua sub sole studiosissime laboravi habiturus heredem post me quem ego ignoravi utrum sapiens vel stultus futurus sit et dominabitur laboribus meis quibus desudavi et sollicitus fui et est quicquam tam vanum unde cessavi renunciavitque cor meum ultra laborare sub sole / Secundo avarus per ampla os [illegible] volens cum ore deglutire totum mundum ut tamen [illegible] Ecclesiastes i° Non saturatur oculus visu nec auris auditu repletur avari / Tertio per vocem humanam in pono sed veritate caret in verbo quia simplices decipit ubi potest et talis [illegible] decipitur / Sapientie [illegible] Substantia festinata subito minuetur / Ideo [illegible] contra captat filius suus dei auxilium contra talia peta in officio misse dicens Ecce deus adiuvat me et dominus susceptor est anime mee / Quarto avarus per [illegible] os dentibus [illegible] masticare totum mundum et [illegible] sibi si fieri posset et hoc petit pro [illegible] oratione dicens [illegible] animas [illegible] tue domine precibus supplicantium et ut petentibus [illegible] postulare / Quinto per pedes et pectus leonis quia superbus est et deum non curat Psalmo [illegible] Non est timor dei ante oculos eorum in concupiscenciis / [illegible] vero monet Apostolus fugere [illegible] ut non simus concupiscentes malorum sicut illi qui concupierunt unde ydolatrie efficiamini / Sexto [illegible] avarus in colore [illegible] quia sibi non est confidendum / Psalmo bene [illegible]

Appidimus pro labiis eorum ab illo et
[ab aliis] aliis petitis invocat nos in evange-
lio hodierno et volens a nobis hanc variam
racionem de talibus commissis et hoc sub
parabola dicens Homo quidam erat
etc. Luce xvi° hic est primo sensus pro declaracione
istius quadam vice quidam adolescens
accedens in via ad eum dicens Domine quid
faciam ut vitam habeam eternam dixit
ut mandata servaret et addidit ut
venderet omnia et daret pauperibus Ille
vero tristis abiit Et ait ihesus discipu-
lis quam camelo usque viii Luce xviii
Tunc petrus ecce nos reliquimus omnia
Cui ihesus Amen dico vobis quod vos
qui secuti estis me sedebitis
vel usque hec omnia audientes
avari qui disputarent de contemptu
mundi deridebant eum ideo ipse
sunt exemplum de divite epulone et
lazaro mendico ad discipulos de
villico iniquitatis com-
prehendens facite vobis amicos de ma-
mona iniquitatis et hoc est quod dicit
ad discipulos suos Homo quidam
erat dives hic homo est magister
ipsus est qui verus deus est et
homo verus homo natus est in carne et
dives distinctive dicitur homo quidam eo
quod parem non habeat sed non dives
in thezauris temporalibus contra illud Secunde Cor
viii° pro nobis factus est egenus
cum esset dives ut illius inopia
essemus divites id est in thezauris spi-
ritualibus contra illud Ephesios ii° Deus
autem qui dives est in misericordia et
in thezauris spiritualibus Psalmus Gloria
et divicie in domo eius Et hic
habebat villicum Glosa Villicus
qui est ville custos sed hic pro
yconomo id est dispensatore domus
qui universam domum regit dispen-
sat [illegible] autem diu sed hic villicus
est villicus in spiritualibus prelatus
in temporalibus [illegible] et in
[illegible] quibus [illegible] cui deus de-
[illegible] commisit temporalia contra id psalmi
[illegible] [illegible] [illegible] eius
hic ergo villicus [illegible] adius
accipit [illegible] temporalis corporis et
animam Et de istis tribus debet re-
ddere racionem quilibet villicus

hoc de temporalibus eam bene accipiendo
et inde elemosinas largiendo
contra illud Thobie iiii° Ex substantia
tua elemosinas facere Item de corpore pe-
nitencia vigilias devociones
faciendo contra illud Galathas v° Qui
sunt christi carnem suam crucifixerunt cum vi-
ciis De anima devotas oraciones
et suspiria fundendo contra id psalmi
Dirigatur oracio mea sicut incensum
in conspectu tuo Ambrosius Scire ergo
debemus nos non esse dominos sed
potius villicos alienarum facultatum
Et de quo rediturus es dispensacio-
nem ad libitum domini sui dispensas
et illecebras voluntatis tue
abutimur criminosi villici sumus
Unde sequitur Et hic diffamatus est
apud illum sed deus quod non erat apud
illum caritatis erga illos quibus debebat
quasi dissipasse omnia bona spiritus
sicut ecclesiasticus suorum sibi commissorum male
corpus temporalis [illegible] bona
aliorum rapiendo et quis dampnis [illegible]
male congregando ut male expendendo
bona cum mea dei sunt Augustinus Jacobo
Omne datum optimum et omne donum
perfectum desursum est descendens a pa-
tre sed sit utilis mea bona eorum cum
non indiget deus Hoc patet Et
vocavit illum sicut inspiracionibus inte-
rioribus predicacionibus exhortacionibus
evidentibus beneficiis flagellacionibus
multiplicibus Vel contra glosa vocat
incutiendo timorem eterne dampna-
cionis Crisostomus Cottidie vocat nos deus
perfectius cum sanitas sensum corporis
vel qua ad sepulcrum mori nos
facit et quasi expavescens interi-
tum et cogitacione et diversos eius di-
cendi ablatam bullacionem [illegible]
hoc illi Et ait quid hoc audio
de te In quo verbo datur exemplum magis
veritati in amore peccata corrigendi in
dissimulantes puniantur sicut patet
in Ely sacerdoti Judeorum peccata filiorum
suorum non arguenti Primo Regum ii°
Et hic notatur quod dicitur Et ait illi
et quod non tacuit Secundo datur exemplum
diffamanda inquirendi cum sit de vera [illegible]

Illud Eccl. xxiiij° descendam et
audiebo etc. Et sic nota ibi quid
hoc audio quod hoc bern(ardus) Tercio dicitur
ex 7 accusatoribus non quod quod inde
i hac q(uod) non dixit michi vel tibi
quod si tu audio Quarto articulum
ei manifestando in quo quis accusatur
quilibet cum sit hoc in carrigeri
quam ei dicitur in quo deliquit vel melius
se excusare Et Innocentius/ quod notatur
ibi cum dicitur Redde racionem villicacionis
tue Glosa dicitur viuis cogitata quod
delictis apparere oportebit cum te
reddere racionem aut in vita aut post
mortem tu prelatus quis respice con-
gregacionem tuam tibi commissam vel tu
princeps vel rex tutor pauperum vel ex-
spoliator fuisti Et quia hoc quod vita
presentem dimisit vel bonum vel mali
Iam cum non poteris villicare sed
amortis tempore Quintum cum 2 7 glosam
villicus de suo officio depone et dicetur
ei quod dixit quondam Salue malo
preposito templi Eccl. xxiiij° Expellam
te de statione tua et de ministerio depo-
nam te Unde quod hec parabola tangit
nos omnes Ideo debemus attendere mortis
promptitatem in hoc quod dicitur Iam quod in
proximo est vel erit 2° racionis
impossibilitatem quod notatur tu dicitur Non
poteris 3° abscissio deputacionem tu
dicitur villicare Ideo Salomon consulit
homini Eccl. xiiij° Ante obitum tuum
operare iusticiam Nam si deus nunc
non repetit racionem a nobis tamen
quanto diucius expectat tanto cum
rigidius expectat sua facta et cogi-
tata Fuit autem villicus intra se
sed timore perterrito ipsa cogitate
Et in hoc fecit sapienter Unde fa-
ciam Augustinus sed ut penas effu-
giam non aut quid dicam ad quod
respondebo quod apud summum iudicem
non excusant verba allegatoria sed
facta meritoria Augustinus id est p(ro)p(ositus) Sermo
Non in sermone est regnum dei sed
in virtute Quid quis faciam quod dominus
meus aufert a me villicacionem Beni
dicit Ille malus villicus non cum

tamen timet diffamacionem aut
citacionem aut redargucionem quia
deputacionem que fit in morte tunc
cum nullum restat remedium Ideo
oportet quod provideam de remedio
ante mortem Contingit cum quod
divites huius mundi male consume-
tes bona eis tradita tunc mortis
ducuntur ad primam et ad cogitandum
de vita futura Unde fodere non
valeo mendicare erubesco Per quos
c(on)sciendum quod tres sunt partes satisfac-
tionis s(cilicet) ieiunium oratio et elemosina
que sunt contra tres sensus villicacionis
Nam de corpore solum ieiunium debemus
contra carnis lasciviam De ora-
cionem contra mentis superbiam De rebus
temporalibus elemosinam contra avariciam
sunt in confessione 2m in meditacione
sunt indebiti condicione Tercio quod
faciam ut cum amotus fuero a vil-
licacione i. a custodia temporalis
ville s(cilicet) eius cordis Et apud recipi-
ant me sz ibus inaz i predo
i spiritu In domus suas Glosa regni
eterne domus cum pauperum misere
est vox Sti pauperes ipsi quos ipse
Unde nullus sit iudici nisi ore
nisi testimonium nunc cum sequitur
Rom. xij° Omnia gressa ad statorem
fuerunt duo bestia de lignis
ilucie que mea sunt Convocatis
itaque singulis debitoribus domini sui
Quo cum vagatur vocat eos et re-
laxat eis debitum ut magis sed
gratis eis Nam non presentes computant
loco peccatum sunt sz i vicio sy-
moniae Dicebat autem primo quantum
debes domino meo At ille dixit
centum cados olei Cadus continet
amphora cum quantum tres urnas
sicut Beda Dixit quod ei accipe
caucionem tuam Caucio secundum Bedam
vocatur cartha in qua ad cautelam
fit contractus vel debitum describitur
Et alio modo dicitur cyrographum Et
sede cito Cito cum deliberant fuerit
ipsa mu Luce xiiij° Exi cito
in plateas Unde Et non perdit et
meritum qui pauperem molesta mora
suspendit Et scribe quinquaginta

Gloza dimidiam partem dimittit
in quo notatur habundans perfectio quarum
cum alii dant decimas ut phari-
zei luce xviii perfecti quam non
solum dant decimas sed etiam
dimidium bonorum suorum exemplo zachei
luce xix Et unus perfectus esse
Deinde alio dixit i. alii et est
antiqua similitudo Tu vero quantum
debes Et ait centum choros
tritici Beda corus xxx modiis
completur et est chorus mensura
aridorum cadus liquidorum Et ait
illi accipe litteras tuas et scribe
octuaginta Quartam partem dimi-
sit isti in quo notatur quod habundans
debet esse iusticia quarundam cum magi
darent decimas ipsi dant quin-
tas Augustinus dicit in libro de questionibus
evangelii Cum hoc autem quod plus
dedit de oleo quam de tritico et
quantitate et valore significatur
quod quibus plus habes plus dare debet
Item quod debemus plus compati affectu
quam possumus subvenire effectu
Item quod plus infirmis spiritualibus
quam corporalibus compassionem exhibere
debemus Et laudavit dominus
villicum iniquitatis i. villicum ini-
quum duplici iniquitate primo quia
bona domini sui dissipavit secundo quia de
bonis domini furatus fuit laudavit
eum autem non de fraude quam fecerat
sed de prudencia scilicet quia prudenter
egisset utique videtur egit me-
morando culpam commissam et
intelligendo domini sui iusticiam et
providendo de pena futura hec est
triplex prudencia Quia filii huius
seculi sapiunt quod i. ad primum
et intelligunt quod ad 2m et no-
vissima provident quod ad 3m
Augustinus in libro de questionibus evangelii
villicum quem dominus eiciebat a
villicatione laudavit eo quod in futurum
sibi prospexit non tamen ea debemus
ad imitandum sumere non enim domino
fraus facienda est in aliquo fraudem
non faciendo ut de ipsa elemosinas faciamus
sed hoc potius intelligamus si lau-
dari potuit ille a domino qui frau-
dem faciebat quanto magis placent

deo qui secundum preceptum eius opera misericordie
faciunt non de alienis sed de bonis
suis bene acquisitis Quia autem pruden-
tie reddit rationem dicit dominus Quia
filii huius seculi i. amatores huius mundi
qui agunt eius opera Ideo dicuntur eius
filii secundum illud Jo. viii Si filii Abrahe
estis opera Abrahe facite prudentiores
sunt in generatione sua s. carna-
tiones sunt filiis lucis i. bonis lucis et iusti-
cie quia hii student magis solicite ad
pecuniam servandam et callidius se
habent in ea quam boni in prudencia
spirituali Consequenter salvator appli-
cat hanc parabolam ammonens nos mo-
nens nos ad elemosinandum largien-
dum Et ego dico vobis q.d. dominus i.
deus quibus dictum est laudavit s.
villicum suum de condonatione Et ego
villicum suum dominus ait secundum illud Jo. xv
qui sum dominus et Vos vocatis me magister et domine et
Vos vocatis me magister et domine et
bene dicitis sum etenim Dico vobis quod
non villici et dispensatores estis
mei facite voluntatem facere debetis
Unde mea voluntas Facite vobis amicos de mammona
iniquitatis Amicos cum fideli nulla e
comparatio Eccli vio Mamona de divitiis
temporalibus de diviciis male acquisitis
dicitur divicie mamona iniquitatis
quia sequuntur ad iniquitatem ducunt non
quia sed abusu hominum Unde Ambrosius
Quod divicie sunt impedimenta
probis ita reprobis sunt adiumenta
adiumenta virtutis Consequenter po-
tentiam ostendit in quam premiandi sunt
causam propter quam Ut cum defeceritis scilicet
fieri animi d. Ut cum defeceritis scilicet
vita vel aspirus mortis recipiant
vos scilicet pauperes sancti i. propria merita
et suffragia impetrent apud deum
recipiant vos i. beata vita in eterna
tabernacula s. in regnum celorum quod
est pauperis Apoc. vo horum tabernaculorum
tangitur dicens quam (?) suffragia suspirans
ait Quam dilecta tabernacula tua
domine virtutum Ps. Ideo quales nos in
hac vita mala Oremus ergo dominum ut det
et spalus pauperibus Ipse ut dominus
deus per corpus s. pauperum suffragia
dignetur nos adiuvare ut etiam
suscipere adquam nos perducat
qui cum patre etc. Amen

Cum appropinquaret ihesus

Luce xxviii° Loquitur in animalibus terre
de urso est autem crudelis cuius virtus
consistit in brachiis et in lumbis in quibus
est ita fortis quod aliquando erectus
incedit et quando vulneratur ad mortem
querit herbam nomine flonmon ad
cuius contactum sanatur. Item ursus
sicut dicunt in yeme impregnata fuit
tunc ursus magnam foveam fodit
et spatium inter se et eam intrinsecus
dimittit ita ut terra et lapidibus eam non
attingit in qua obdormit per
decem dies primo si contingit vulne-
ratur non sentit post hec evigilat
et quiescit aliis mensibus tunc
parit et parit massam carneam
quam lingit tamdiu donec for-
mam recipiat assimilem. post partum expecta-
tur querit formicas quibus come-
stis illuminatur. Moraliter per hoc aut de-
cem virtutes quibus si volumus ad eam
pervenire. Primo debemus esse crudeles
contra mundum suas vanitates contemp-
nendo contra carnem suas lascivias do-
mando contra dyabolum suis temptationibus
resistendo. Augustinus Crudelis esto domi-
na ut culpa moneat pena. Secundo
debemus esse fortes in brachiis bene
operando fortes in lumbis carna-
litates restringendo. c. vi illud apostoli
Sint lumbi vestri precincti. Gregorius
Tunc lumbos precingimus dum car-
abstinentia nis luxuriam coartamus. Et hiis
virtutibus acquiritur devota oratio in
deo. Ps. de qua nos instruit propheta
in officio misse. De profundis clamavi
ad te domine exaudi vocem meam
absque. Tertio si volumus sanari a peccatis
mortalibus tunc adhibeamus contactum
confessionis et satisfactionis tunc demum
et sic sanari incipiet. per quorum
confessionem et satisfactionem flectitur
deus ad parcendum miserando et condonando
hoc petit ecclesia humiliter in oratione
dicens Deus qui omnipotentiam tuam
parcendo maxime et miserando mani-
festas multiplica super nos misericordiam
tuam. Quarto debemus foveam facere
magnam in qua quiescere debemus
Illam scilicet brevis vite. Ubi sunt

nobiles fortes reges principes
quondam mundi avidissimi amatores
divitis vita mortis umbra obtexit
sed hoc omnino instabilitas est quod
humana fragilitas non tenet sit
Sunt et pagani et mali christiani
qui putant animas cum corpore mori
et ideo post hanc vitam nullam penam
constare. Contra quos beatus paulus in
epistola hodierna dicit. Scitis quoniam
cum gentes essetis ad simulacra
muta prout ducebamini euntes.
Christiani sic excecati fuerunt mala
consuetudine peccatorum quemadmodum
fornicationis id est consuetudinem ut hoc
per quam incipiunt illuminari. Ideo multa
suspiria orationes ieiunia. Tali ma-
la consuetudine peccatorum fuerunt cives
ierusalem excecati quibus condolens
christus flevit super ipsos ut testatur
ewangelium. Dicitur ut intelligamus qualiter
Luce xix° Et est sciendum ultimo in
die palmarum mane facto cum
venisset bethfage misit duos dis-
cipulos in ierusalem ut adducerent asi-
nam sibi et pullum quem ferret
eum. cum autem appropinquarent descensui
montis oliveti sternebant vestimenta
et ramos de arboribus et pueri
precedentes clamabant et qui prece-
debant et qui sequebantur clamabant
osanna filio david et statim sequitur.
Cum appropinquaret Jhesus ierusalem videns
civitatem non tantum oculo exteriori
intuitus est sed interiori intuitus est
Item Augustinus oculo corporis
vidit pulchritudinem eius exteriorem
inspexit eam oculo divinitatis vidit
imminentem eius subversionem. Et dicit
civitatem propter civium unitatem
localem non spiritualem. Hec civitas
est anima peccatrix vidi iniquitatem
et contradictionem in civitate. Flevit super
illam scilicet fletu compassionis. Augustinus
Omnes beatitudines quas loquitur
est christus in evangelio sic firmat exemplo
sicut quod dicit Beati mites. Quod ipse
probat dicens discite a me quia
mitis sum. Item contra dicit
Beati qui flent. Ipse quod flevit civi-
tatem. Unde Cirillus dicit comparabat

Etiam puer plorat propter peccatum Ade quia
masculus clamat a a quasi Adam Adam
femina plorat e e quasi Eva Eva. e. e. et
cum illorum Christus qui omnes homines vult
salvari quod nobis non competisset nisi
per aliquod humanum signum fieret
videmus effusis cum lacrime sunt
signa tristicie. Ubi nota quod quatuor
vicibus invenimus Christum flevisse. Primo
in nativitate sua et illud fletum verbo
quod beatus Bernardus non enunciat quod dicit
legi et relegi et nusquam inveni Christum
risisse sed ter flevisse certe quod
nobis. Et de isto fletu dicitur Sapiencie
vii° Primam vocem omnium similem
hominibus plorans. Et etiam canit
Vagit infans inter arta positus
presepia. Augustinus puer qui nascitur
incipit a plorare sed etatis per annos
lachrime sunt testes eius miserie
non dum loquitur et iam prophetat
per annos miseriam quam incipit in nati
vitate et finiatur in morte. Secundo
flevit super suscitacione Lazari unde
dicitur Jo. xi° Tercio flevit super
civitatem ut in eodem legitur Luce xix° de
paciens destructioni civitatis. Quarto
flevit in hora passionis sue sicut
dicitur Hebreorum v° Cum clamore
valido et lacrimis exauditus est
pro sua reverencia. Et hiis quatuor fle-
tibus addit nobis duos quos sor
sunt qui debemus flere. Primum
peccatorum nostrorum turpitudo quia lacrimis
compunctionis lavatur. Augustinus Lavat
lacrima compunctionis delictum quod
pudor est confiteri. Item: Qui peccant
lacrimis in confitendo (?) mittunt (?) mag[illegible]
lacrimis deus placatur peccatum relaxatur
Christo corpore reconciliatur ut patet in Magda-
lena Luce vii° Item patet et in
Ezechia prophetia cum dominus fuit
audivi orationem tuam et lacrimas tuas
vidi Ecce ego addam ... Item
vivencium miseria unde Jeremias
Jeremias flevit pro aliis dicens Quis
dabit capiti meo aquam et oculis
meis fontem lacrimarum et plora-
bo die ac nocte interfectos popu-
li mei. Et in ara et isti sunt flendi
fletu compassionis. Tercium est
flendum status vite tenebrositas tam
presentis vite quam future. Item
sicut homo sciens quod sicut
pisces capiuntur hamo et aves

Et lacrimatus est

flere de iniusticia qua pereunt quando de
iniusticia.

apprehenduntur laqueo. Sic capiuntur
homines tempore malo. Item statum future
vite cum metuendo certo capto
dicitur ... odio sit dignus
vel amore ut cum legitur de quodam
qui ... mortem flevit
amare hoc dicens. Item futurum ... flevit
dominice passionis memoria. Sed cum
aliquod capitulum debes flere vel fletibus
nullus magis quam Christus qui pro nobis
tacuit fluvit. Unde Bernardus. Quintus
cum filius qui nisi pro patris ... a
lacrimis se continuit. Unde itaque sic
flevit dixit. Quia si cognovisses
et tu quia dominus ... quem
minuet. Et tu ... quem ...
... sed quod ... prorumpit
in lacrimis ... intellectu manifestat
... cum verba per singulas exprime
... Deus ... aliquos ...
... flevit super perfidiam civitatem
... est ... iustus ...
... vindictam ... sup
... afflictos licet flere et gau-
... flere de iniusticia quam in eos fecit
... causam
ignorancie ... Et quidem in
hac die ... historia Luce
illud Hebreorum xiii° Non habemus hic
civitatem manentem ... Luca sed ...
... vite que in ...
... illud ... amo
... habens inter ... eum
... corruptibilis ... qui
... dies tua ad pacem tibi ...
... et civitatis sed tempus ...
... duplici parte dicitur Job xiiii°
... medio ...
... non quo mundus dat
... Item ... quasi modico
... abscondita sunt ...
tempore ... mala que ventura sunt
... aut manifestabuntur
tibi ... falsi mundi ad
gaudium ... Quia venient dies
in te i. ... venient. Venient
... vallo. Et
circumdabunt te inimici tui vallo. Et
... principes romani ...
... Et ... vallo
... tapiendam (?) ...

i. exercitu pro admodum valli ordi-
nato / circumdederunt eum ipsi vel dominus
per Ysa[iam]. Circumdabo te quasi speram
in circuitu tuo et faciam contra te aggerem
Et coangustabunt te. scilicet excludendo
et prohibendo introitum et exitum
et introductionem victualium militum
et armorum / ita ut verificetur in eis
illud Trenorum 1º Omnes persecutores apprehen-
derunt eam inter angustias / Et
autem coangustati non fuit apud
quod multi per absconsionem intraverunt
in urbem sed per circa passum temporis ita
fuerunt coangustati sicut narrat
Josephus in libro de Judayco bello
cottidie quinquaginta in fuga deprehensi
et de die suspensi sunt et crucifigebantur
ante civitatem / ita ut pre numero
deessent cruces corporibus et loca cru-
cibus et hoc totum fuit factum in vindicta
mortis Christi quem ante paucis annis
ante civitatem innocentem suspenderunt
Et ad terram prosternent te capta enim
civitate turres et loca munitiora
diruerunt funditus. Trenorum 2º Precipitavit
cum munitiones eius / Et filios tuos
qui in te sunt i. in habitatores tuos
ad terram prosternent / aliquos occiden-
do / aliquos captivando sicut predictum
fuerat. Trenorum 2º Jacuerunt in terra
puer et senex foris et juvenes
virgines mei ceciderunt in gladio
Et non relinquent in te lapidem super
lapidem sed funditus destruent
sicut predictum fuerat Michee 3º
Syon quasi ager arabitur et Jerusalem
in acervum lapidum erit / Et redditur
ratio / eo quod non cognoveris tempus visi-
tationis tue scilicet adventum meum
in carne. Unde Theophilus in persona
Christi / Veni enim visitans et salva-
turus te quod si cognovisses et nunc
credens esses pacata a Romanis
et ab omnibus exempta periculis. Ad
omnes qui crediderunt omnes.
Moraliter contingunt ista in qualibet
peccatrice anima in culpa vallatur per
hostis suggestionem exteriorem
Secundo circumdatur per internas carnis
impulsiones. Tercio coangustatur
per delectationis inflammationem

Quarto ad terram prosternitur per consensum
exteriorem / Quinto filii occiduntur
per operum bonorum mortificationem / Sexto
omnino diruitur per peccati exterioris
perpetracionem / Sic per penam vallatur
peccator / primo per exteriorem tribu-
lacionem / 2º circumdatur per ipsius corporis
infirmitatem / 3º angustiatur per animi
et conscientie [illegible] inspectatam
4º ad terram prosternitur per salutis
desperacionem / 5to filii occiduntur
per propinquorum dolorem et deso-
lacionem / 6to totaliter diruitur per mortem
dicit quod Christus cottidie in operibus peccatoris
obstinatis. Si cognovisses et tu
scilicet flevisses quia ea que ventura sunt
tibi / venient enim dies scilicet mortis
tue cum scilicet animam tuam demones
repetent a te sicut dicitur Luce
12º. Et circumdabunt te inimi-
ci tui scilicet demones terrendo / Et
coangustabunt te scilicet omnia peccata
tua ante oculos tuos ad desperatio-
nem tuam replicando Et ad
terram prosternent te / quia tunc in
pulverem redigeris / et anima in inferno
inter demones retrudetur / Et
non relinquent in te lapidem super
lapidem i. cogitationem super
cogitationem que contra non addu-
catur. Bernardus Tunc angusti-
e erunt undique. Hinc superius
erit iudex iratus / infe-
rius infernus ardens / a dextris
peccata accusantia / a sinistris de-
monia ad supplicia trahentia /
Postquam igitur salvator noster infert
ad effusionem pietatis exemplo sue compa-
sionis consequenter nos informat
ad zelum rectitudinis exemplo ever-
sionis vendencium et ementium
in templo domini / Et ingressus in templum
post ea enunciata mala Jerusalem
cepit eicere vendentes et ementes
Ubi nota quod Christus ingressus est templum
post ea / primo admonendo quod ini-
qua ipsius maior causa desolationis
culpa fuit et causa destructionis
iudeorum. Crisostomus Sicut cor et stomachus
sic sacerdotes intelliguntur. Si

sacerdos predicant totus populus quasi
adprecandum Hic admiratur tu videns
arborum palentibus folijs mar-
cidam intelligis quod aliqua causa
habeat circa radicem ita tu videns
populum indisciplinatum tunc sine
dubio cognosce quod eius sacerdoti
non est sanum Secundo ingressus
est templum Christus post mane instruc-
tione Christi Hic imitator esto
factus Christi tu in confessus fueris
aliquam iniquitatem cum aliquo actum
in ecclesia tuos Hoc Christus prius
honorificentiam Christi primum
cum esset boni filij ut veniens
primus erat ad domum patris Eici-
ebat autem omnes vendentes et emen-
tes hiis de templo Ad literam cum
in primis atrijs templi starent
sacerdotes propter avariciam suam
varia locant venalia ut secundum aduen-
ientes si non habent Unde
offerent invenirent ibi ad eme-
dum et nummularios agnos
et multos acceperunt penam Et
quia non videbant eis accomo-
dare tu super habundancia ma-
nifeste usure mutuabant sub
nomine collibazo que dicitur hu-
nuscula seruitus Primo ergo eicit
eos in principio predicacionis sue secundum quod
adprimum pascha post mutacionem
aque in vinum venit in urbem qua
eiectione solus iohannes narrat Secundo
in ultima pascha in Ramispalmarum
quam venit in urbem adpaciendum Secun-
dum hic et alij tres agunt Secundo
dicitur hic de templo eiectos et hic
omnes de templo eiectos et hic
quod omnes de templo eiectos et hic
omnes eicit Habet misticum sensum
aut de templo Symoniaci quasi
ut de templo Symoniaci quasi
1. extra congregacionem fidelium eiciat
et propter ecclesiam Unde Magister in
de testacione talium ait Magister in
de testacione talium ait Nequaquam
de testatione talium ait Ut igitur
de testatione talium ait detestabili ne-
tarem clericum de Ignobili ne-
tarem clericum de paupere divitem quasi
bilem de paupere divitem quasi
pastorem fugere Secundo quid dixerit
eiiciendos Plebi ita
hiis deus eiciendos Scilicet ita
Scriptum est quare hec Quia
domus mea 1. que meo cultui
dedicata est Ymo quo audit sic
illos dicit esse quia templum
solius dei est Domus oracionis

Quo rapine vel furti vel negaci-
ciones Unde magister in libro de significa-
cionibus eiectarum Primo vero Duplici
de causa ista sunt significavit fu-
turos in ecclesia qui sua negaci-
cia pariter agunt ad accultandum
scelera sua quam ut calcatam
Christi sequentur et peccatores con-
fessione accepta venia peccatorum con-
venit operari domus dei est
Secundo fidelis Secundo
illud apostoli 1 Cor iij Templum
cum dei sanctum est quod estis vos quod
debet esse devotum deo Efficitur
spelunca latronis quam
propter dolos primo invidendo vel
laqueo detrahendo nam Tercium fit
domus negociacionis quam corporibus
secundum sanctum fuit vestibulum tu in tala-
mus Tercium fit vestibulum vel lupanar luxu-
rie casti mentis lupanar lux-
ure delectacionis virginum vitam
corporis intrant cor nostrum sua gra-
vis et omnes cogitaciones iniquas
voluntates malas atque delectaciones
carnales et malas de templo in-
terdum eiecit Consequenter eciam
concludit eciam in quo Et erat
cottidie 1. instanter sicut propter
Ysa Primo Clama ne cesses et
Tercio Docens secundum docendi doctrinam sanctam
illud Johannis vijo Doctrina mea non
est mea In templo tamquam in
locum notabilem habens Et est notabi-
tatem locum in minimo mortem magis insta-
bat predicacioni quod est contra multos qui
in senectute dant se ocio et accidie
quando adhuc multos possent pro-
ficere Est autem hic argumentum quod in
templo debet predicari et non
alias sicut quidam faciunt in foro
vel in taberna vel alibi

Dicit Ysidorus adquosdam lugentes
Primo Elegimus inpotentibus cum al-
terius quod dominantibus equi magni pedis
corpus habens equi magni pedis
elephantes utro plus est ebur in
fronte habens duo cornua quatuor cu-
bitorum longa qui sunt coloris
[illegible] Ita ut hos [illegible]

possit / que ita acuta sit ut eis
nichil possit resistere / Secundo predicatur propter hoc
ad intelligendum mors cum suis proprietatibus
que depingitur per modum / [illegible] sed equs(?)
et sedens equus omnibus et omnibus / sic mors
est communis nobis omnibus / Unde Bernhardus
Est commune mori mors nulli parcit
honori / Regum 2º / Omnes morimur
et quasi aqua dilabimur in terram que
ultra non revertitur / Aqua sed aqua fluit
et non revertitur / ita homo vita sua fluit
ad mortem / et non revertitur / sed in pulve-
rem convertitur ut dicitur Genesis 3º / Cum
igitur deus fecit corpus propter animam
et non animam propter corpus / Et terra est
proprius locus corporis / et alio maxime
[illegible] / Ideo sicut mater etiam invitat
nos illuc provenire / Igitur dicitur in loco
isto pro / Dicitur quod hodie facies [illegible]
in domo / Secundo mors depingitur cum
pedibus elephantis / quod est ad forte
Sic mors est ita fortis quod ubique habet
iuvenibus antiquis divitibus et paupe-
ribus nobilibus Regibus et ignobi-
libus / Unde Bernhardus / Mors rapit
iuvenes atque senes nulli parcit
nulli miseretur tamen Regibus quam
principibus omnibus quod dicitur / Psalmus
Quis est homo qui vivit et non vide-
bit mortem / Cum igitur sic omnes mo-
rituri / Ideo misericordia dei indigemus / quam
sacerdos petit in oratione dicens / Propitius(?)
[illegible] deus qui habundancia pi-
etatis merita supplicum excedis et
vota / effunde super nos misericordiam tuam
Tercio depingitur mors sedens super equum
quod est ad valde velox / Sic mors
ipsa est velocior quam putamus /
Unde Seneca / Nichil certius morte
nichil incercius hora mortis / Ideo
Amplius in epistola hodierna / ad Corinthios
[illegible] tractat de morte / ut nos
morituros sciamus dicens / Notum
vobis facio evangelium quod predicavi vobis
quod et accepistis quoniam Christus mortuus
est pro peccatis nostris / Quarto depingitur
mors cornuta / quia aliquos trudit
cum uno cornu per mortem temporalem
ad mortem eternam / ut peccatores
dampnatos ad infernum / Et aliquos
de morte corporali ad vitam eternam

et de istis duabus materiis(?) que
moribus tractat evangelium hodiernum
Et ut intelligere valeamus
Luce 19º / Et dicitur quod in anno ultimo
scilicet in die palmarum / cum ingressus
templum facto flagello de funi-
culis / eiecit cunctos vendentes
de templo / et sanavit in eo cecos
et claudos / Iudeis vero signa pe-
tentibus / ait Solvite hoc templum
et in tribus diebus excitabo illud
Et videns eos qui mittebant
munera in gazophilacium / tunc
quandam viduam que mittebat
duo minuta pauperis commendavit
et considerans quosdam sua divi-
tia qui de sua iusticia confidebant pro-
posuit parabolam istam dicens ita /
Dixit autem Ihesus ad quosdam
Dicit notanter ad quosdam id est
singulares / et non aliis presentibus
et hii erant pharizei id est divisi
ad quorum reprehensionem ponit hanc
parabolam de pharizeis / Qui in
se confidebant id est in suis meritis
tamquam iusti / qui tamen iusti non
erant / quia humilitatem non habe-
bant / sine qua nullus est iustus
ut in [illegible] / Sic decet nos implere
omnem iusticiam / Glosa id est perfectam
humilitatem / Et aspernabantur
ceteros / non attendentes illud
Ysaie 33º Ve qui spernis
nonne sperneris / Et ideo non vere
iusti sed tamquam iusti dicuntur
Ad hos quos tales dixit parabolam
istam / Duo homines etc. Ubi ve-
ritatem / sed alter plus quam alter
secundum reputacionem scilicet pharizeus
qui de se confidebat / et sic tales
ascenderunt in templum scilicet ascen-
su locali / quia templum erat situm
in alto scilicet in monte / [illegible] quod dicitur
ascendebatur in templum ut dicitur
Ezechielis [illegible] / Ut orarent
Ecce de [illegible] finis ascendendi erat
scilicet ad orandum / non ad ambulandum
sicut multos videmus / Unde Hugo
In oratorio nemo quicquam aliud
agat / nisi ad quod factum est / et unde(?)

quando fecit incidit in illud Matthei
xxi° speluncam latronum computabitur ubi dicitur
Domus mea domus orationis vocabitur
vos autem fecistis eam speluncam
latronum. Unus phariseus scilicet
apparens iustus. Pharisei autem
distinguebantur in habitu obser-
vantie et cultu religionis. Et
alter publicanus. Secundum autem Bedam
publicani dicebantur qui negocia
secularia lucra per fas et nefas
sectabantur. Communiter hii duo homines
significant universitatem hominum scilicet
iustus phariseus et impius pub-
licanus utrique debent ascendere
ad orandum ad templum. Impius
per veniam, iustus per perseverantiam. Hii
possunt intelligi Petrus et Johannes
de quibus dicitur Actuum iii° Petrus et
Johannes ascenderunt in templum ad
Petrus qui dominum negavit intelligitur
peccatores, Johannes qui innocenter
vixit innocentes significat. In templum
autem quod est domus Dei eterni ascende-
re orando, quia sicut Damascenus dicit
Oratio est ascensus mentis in Deum.
Et octo gradibus, hoc est scilicet per octo
beatitudinibus, de quibus Matthei v°
Beati pauperes spiritu quoniam ipsorum est
regnum celorum. Consequenter Salvator
utriusque audit orantis conditionem
dicens Phariseus autem stans. Ubi primo
notatur quod se habuit respectu Dei in
gestu, quia stetit cum deberet genua
flectere vel aliquo modo deorsum se
inclinare contra illud Apocalypsis vultu
in terram demissi adoraverunt. Unde
Theophilus: per hoc quod dicit stans
elationem eius animi denotat quia
cum habitu superbissimus videbatur
Consulti cum Theophilo ... phalzi-
um ... qui ... vestem
... vel ... ligans genua flec-
tere nolunt in ecclesia cum tamen
Christus procidit in faciem suam, Sicut
orans ... in monte oli-
veti. Hec apud se orabat. Beda
Apud se orabat non apud
Deum, quia ad se redibat spiritum
supplicis non vere orabat sed

simulatoris. Unde Crisostomus dicit
orat et in compunctione animas con-
nitur dicendum non tamen ... sed inter-
cessione reperiuntur. Respectu autem proximi
consideratur eius elatio triplex.
Primo quod se aliis pretulit cum
dicit Deus gratias tibi ago quia non
sum sicut ceteri homines. Unde Augu-
stinus reprehendit quod deo gratias agebat
sed quod nichil sibi addi cupiebat. Ergo
iam plenus es iam habundans
non es quae dicas dimitte nobis
debita nostra etc. Ergo audiant
qui dicunt Deus me hominem fecit
ego me iustum facio. Quomodo detes-
tabilior phariseo qui se supbi-
iustum dicebat sed tamen inde gratias
agebat. Secundo comparatur eius ela-
tio quia alios accusavit et iudica-
vit dicens Raptores iniusti adulte-
ri. Tercio quia specialiter saltem qui
secum ascendebat despexit dicens
Velud etiam hic publicanus. Super
quo sic orat. Deus gratias ago
tibi qualiter incipit iste debuit
incipere a sui accusatione contra illud
Proverbiorum xviii° Iustus in principio accu-
sator est sui. In medio supplicare
et orare debuit et in fine gratias
agere. Illo precedens accidentibus
adaltari qui primo se accusat per
confessionem, in medio supplicat et dat
... in fine gratias agit. Dicebat se
et in fine gratias agere ... cum tamen se
iustum et peccatum non habere, Sicut
dicebat in clausa? sua ... dupliciter
quia peccatum non habemus nos ipsos
seducimus et veritas in nobis non est.
Item dicebat se non esse adulterum
qui tamen mentitur quia qui se audit
non dare aliis adulteri? ... hoc est
... contra veritatem et dicas contra
veritatem adulterat est. Item dicebat
se non esse publicanum eorum
mentitur quia eius peccatum publicatum
est tali modo. Nota hic contra
... supplicio utilia ...
bonum quod habet ascripsit sibi Secunda
esse et si datum credit tamen sibi
meritis suis datum existimat
Tercia cum quod non habet se habere iactat

iacto

extra cum de propriis aliis singulariter
vult videri. Sed multiplici superbia iste
phariseus laborabat, ergo non solum
sufficit declinare a malo, sed eciam
agere bonum. Ideo sequitur enumerat
bona sua dicens: Ieiuno bis in sabbato
sed utique ieiunium eius non erat
acceptum, quia tamen ieiunio corporali et
non mentali ieiunavit, quia si absti-
nuit a comestione, non tamen a delecta-
tione. Ideo eius ieiunium non pla-
cuit deo. Unde ysa. lviii. dicit dominus: Nunquid
tale est ieiunium quod elegi? quasi dicat non.
Sed hoc est ieiunium michi placitum: dis-
solve colligaciones impietatis
id est peccata que conscienciam ligant, et
solve fasciculos deprimentes id est
vicia que ad amorem terrenum de-
primunt. Unde Augustinus: Quid prodest
abstinenciis corpus macerare et
animam malicia implere. Dixit eciam
quod ieiunaret bis in sabbato id est
in septimana, quia apud Iudeos
tota septimana denominabatur a sabbato
tamquam a digniori. Ieiunabant
enim sicut dicit hic Theophilus phari-
zei 2a et quinta feria, et propter hoc
fuerunt meliores malis christianis qui
nolunt semel ieiunare scilicet die
quo christus passus est pro nobis. Sequitur:
Decimas do omnium que possideo.
Gregorius: Cum tinea cordis sui
impedientibus hostibus prelatorum
aperuit quasi frustra per ieiunium et
orationes clausit. In casso munita
sunt cetera cum locus unus de quo
hosti pateret aditus non est mu-
nitus. Et sequitur dicit: Decimas
do omnium que possideo, quia pharizei
eciam de minimis decimas dabant.
In quo utique iste pharizeus melior
fuit quibusdam christianis qui decima
non tamen hoc fecit quia quod sua
deo dedit, tamen se exhibuit dyabolo
dans sua deo, minorem partem dedit,
se autem exhibens dyabolo totum
dedit. Ita Cayn fecit deo decimam
abstulit partem minorem et se dyabolo
partem meliorem. Ubi nota quod deci-

propter quod bona sunt danda. Primo
quia fit habundancia fructuum. Secundo
quia sanitas corporum. Unde Augustinus:
Si decimas dederis non solum habun-
danciam fructuum recipies, sed
eciam sanitatem corporis et anime
consequeris. Tercio fit remissio peccatorum.
Quarto consecucio eternorum premiorum.
Unde Augustinus: Qui premium regni
eterni aut peccatorum indulgenciam de-
siderat promereri, reddat decimas
et de novem partibus studeat dare
elemosinam pauperibus. Item dande
sunt demeritoribus decime. Unde
in genesi: Respexit dominus ad Abel
et ad munera eius, ad Cayn vero
et ad munera eius non respexit quia
iste de optimis gregibus, ille vero
de deterioribus manipulis offerebat.
Item Augustinus in sermone de decimis:
Attende quod creatura decima inter
creaturas intellectuales est homo, quia
angeli in novem ordinibus decimum
autem est homo, et ideo homo est de-
cimam solvere ut ruinam angelorum
valeat supplere. Dabis quod impiis
misisti quod dare non vis sacerdoti
dabis dyabolo quod deo dare dedignatus.
Et quantum iusti faciat sacerdo-
tes ad solvendum decimas hortan-
tes indigentes. Sancti et iusti
sacerdotes si inducunt ipsos ad solvendum
decimas aliqui qui nomine tenus
deberent implere. Unde Crisostomus
super Matheum: Sacerdotes avaricia pleni
si quis de populo decimas non obtu-
lerit, ita eum corripiunt quasi ma-
gnum crimen fecisset. Si quis autem
manifeste peccat adulterio vel alio
peccato non curant quasi nullam culpam
fecerit. Hec Crisostomus. Sequitur
dicit humilitatem publicani dicens:
Publicanus autem a longe stans, in
quo consideratur eius timor. Secundo
reverencia. Primo cum male fecerit
timet. In hoc confundit illi qui
criminibus pleni et enormibus hono-
rati presumunt astare ubi summa
sacramenta tractantur recipientes
in faciem sacerdotis. Unde sanctus Am-
brosius Theodosium repulit impe-
ratorem in choro a loco clericorum
stantem repulit dicens purpura fa-

sacerdotem non fecit sed imperatorem
et alios de choro eiecit quia sci-
ebat omnem esse in peccatis qui multos
bonos et malos coram in quadam
civitate fecit interimi. Secundo con-
mendatur eius pudor in hoc quod secreto
nolebat ut oculos ad celum levare
sed quia indicabat se indignum pre
verecundia peccatorum. Exemplo manasses
quondam dicentis. Ad philippenses
ultimo peccavi super arenam maris
et multiplicata sunt peccata mea et
non sum dignus videre altitudinem celi
pre multitudine iniquitatis mee et liberatus
est. Tercio commendatur eius contricio ita
scilicet. Sed percuciebat pectus suum
propter contricionis dolorem. Secundum Luce
Luce xxiii° respondent Cristo moriente
omnes qui aderant et viderunt que
fiebant percuciebant pectora
sua. Percussit autem pectus suum
tamquam tocius mali originem. De corde
enim exeunt cogitaciones male
furta homicidia mendacia periuria
secundum Mathei xv°. Quarto laudatur eius
humilitas confessionis dicens Deus propicius
esto michi peccatori et dicit Gregorius qui
es dicitur Capitulo xx Dubitet tibi
tu volueris nosse propicium esse Deum
eum est qui propiciatur omnibus
iniquitatibus tuis. Et dixit michi
scilicet non accusavit non alios. Dixit
eciam peccatori quod non solum sonat in
actu peccandi sed in usu et affectu
sicut cum affectum peccandi plenum
sed negociator quod vix sine peccato
fieri potest Augustinus. Sed mirans
si deus agnoscit eum ille peccator
agnoscit de longinquo stabat
et eum deus de eo non appropinquabat et eum deus
de prope attendebat. Excelsus non
deus et humilia respicit non alios
elevabat ut ad illud respiceret ... ele-
vabat contra superos in se elevabat.
Percuciebat pectus suum penas de-
se ipso exigebat propterea deus comitti
parcebat. Primo igitur dicit illud
Iebunum frigidum non audeo pudore
pus frigus non audeo appropinquare
meum ut conterar. Sicut enim verecundia
pudor dixit Deus Unde Iudith
humilitas verecundia non poterit inqui-
nari et poterit ablui. Consequen-

salvacionem audit quis fuit effectus
huius peticionis scilicet pharizei et
publicani dicens Amen amen
dico vobis Luce xviii°. Augustinus in libro
de verbis domini. Audisti superbum accu-
satorem audisti humilem reum
audi nunc iudicem dicentem. Amen
dico vobis descendit hic scilicet pub-
licanus iustificatus id est de impio
factus iustus per graciam. Humilibus
enim deus dat graciam. In domum
suam scilicet de domo dei Ab illo id est
pre illo quia ille habebat iusticiam
presumptam. Iste autem veram. Superbi
autem pharizei omnem iusticiam
eius corrumpebant. Secundum illud Augustini
superbia bonis operibus insidiatur
ut pereant. Humilitas vero publicani
omnem eius iusticiam excitabat
Consequenter huius sentencie deus causam
assignat dicens Quia omnis qui se
exaltat humiliabitur quasi diceret
publicanum reddidit iustiorem pharizeo
superbo. Quia omnis quicumque sive ex
religione sive laycus sive clericus
sive religiosus sive parvus sive magnus
qui se exaltat scilicet libenter excogi-
tare humiliabitur vel in presenti per im-
... vel in futuro per penam eternam secundum
illud proverbiorum xxix° Superbum sequitur
humilitas. Scilicet quia in hac vita Et
humilitas qui se humiliat scilicet sponte non qui
humiliatur involuntarie exaltabitur
Est enim humilitas spontanea de
qua dicitur Mathei xi° Discite a me quia mitis
sum et humilis corde et in omnibus Et contra
de qua dicitur Quia humiliatus est in lapsu
non mereatur exaltatio-
nem quia hic non meretur exaltatio-
nem sed pena sequitur in presenti. Secundum illud Luce
primo deposuit potentes de sede
et exaltavit humiles et ut semper
in futuris proverbiorum xxix° humilem spiritu
suscipiet gloria. De qua hos perducat

Exiens ihesus de finibus tyri
Marci vii° legitur in talibus ve-
nit cygnus de avibus alba
... nigras Cum dominus magis
... collo longo ... indicat
... cantat Exponatur istam ver-
itatem ... qui fuit albus ab omni
peccato ... mundus fit peccatum scilicet

corde / ore / ope / omissione / Et signi[ficac]ione
mellonis qualitas istorum [illegible]
est / no corde / quia semper sunt mundas
cogitationes Apocalypsis 1° Caput eius
et capilli erant candidi sicut la-
na / per capillos capitis intelliguntur
cogitationes / No ore / quia locutiones
discretas sunt et utiles / no ope
quia operationes sunt sanctissimas / De
quibus duobus dicitur 1 petri 2° Qui peccatum
no fecit : nec inventus est dolus
in ore eius etc / No omissione quia
nullum bonum obmisit opus quod facere
debuit secundum illud psalmo 5° Quid ultra
facere debui vinee mee et no feci
No originali / quia de spiritu sancto fuit
conceptus Luce 1° et Mathei 1° Quod enim in ea
natum est de spiritu sancto est Cuius
imitatores esse debemus in omnibus
operibus bonis / Per quibus sancta mater
ecclesia invitat parvulos ad imitationem
in officio misse dicens Ecce ostium ad
introitum meum intrate / Quod accedunt
Secundo sunt pedes nigros qualitates
Cuius imitatores debemus esse secundum illud
Corinthiorum 1° Dixit autem quia inter Ihesum
et humiles corde / Per quos pedes
petit in oratione dicens Suscipe
suscipiens deus de nobis munera
veniat ut et a fidelibus digne et
laudabiliter fiat Tercio est
magnus rex Quoniam deus magnus
sicut deus meus / sic et ego ita magis
tanta fiducia ad eum accedamus
De qua scribitur per apostolum 4 ad Hebreos 4°
Adeamus cum fiducia etc Habemus enim
pontificem ad deum non qui possit compati infirmitatibus
aliquid nobis / sed infirmitatibus nostra
expertus est / Unde quando longus collum
i. magni ablectus usque in terram
rex Quoniam magnus in terra eius Iustinus
dulciter cantat cygnus / Sic et Christus
in hora mortis dulciter cantavit
dicens / pater ignosce crucifigenti-
bus me Ecclesiam dulciter cantavit / Cum
surdum et mutum in peccato cum
manu sua misericorditer sanavit
sicut scriptura etiam habetur Unde ut
sepe dicitur Tercio cum primus sedo pedem
illud Cuiusdam levit rogavit eum
quidam phariseus ut prandet apud
eum / et pransus est / et discipuli
+ Post ut ... tuas in assumpcione
[illegible]

eius no lotis manibus / quod cum
pharisei arguerent Quibus ait
no quod intrat in os coinquinat
hominem / et probavit eas ypocritas esse
et transgressores mandatorum dei / Quod
sicut exposuit discipulis parabolam
de hiis que coinquinant animam
et que no coinquinant / et abiit in
fines tyri et sydonis / ubi sanavit
filiam cananee gentilis syrophe-
nicie / qui admodum dicebatur
Et iterum exiens de finibus
tyri venit per sydonem ad mare
galylee inter medios fines de-
capoleos Tyrus est civitas opu-
lentissima / De qua Ezechiel et
alii prophete quam plura scripserunt / Et est
satis magna in ripa amenissima
et in corde maris sita / Et undique
mari circumdata adiacentibus lapidibus
et ... et opposite causa que
est cincta triplici muro fortissimo
et altissimo Et ad xxxv° pedes
spissitudine muri sunt munitis
turribus fortissimis super modum
Ubi multa sunt corpora sanctorum et reliquie Unde ubi
cum origenes iacet ante portam eius [marg.: Grec]
civitatis ad portam australem et
locus predicationis Christi / ubi mulier
extollens vocem dixit
beatus venter qui te portavit etc
Ubi lapis ... in quo Christus se-
debat / et locus viridis / ubi ...
... et magna arena maris
apparuit Sydon est minor civitas
et pertinet ad Tyrum secundum quod regina
ad ... / et ... civitates
... de ... tam ... Decapo-
lis ... nomen regionis / et ... dicitur
decem ... civitates
... regio decem civitatum / et
... illius regionis est ultra
... alia ... mari Et de
iordanem / alia ... mari Et de
mare galylee est quidam lacus
per que transit iordanis fluvius re-
... regionis
... Ideo ... est
... instructa Ideo moraliter [marg.: Moral[iter] 159]
quilibet peccator debet exire ... ex-
... exire a Tyro i. ... quod
dat angustiam ... Tyrus
... angustia interpretatur Quia
... dicit cordialiter

Capharnaum significat mundum propter quatuor spectantes mare s. quia adulterium et dolo. Sic mundus ad vinum et tabernas / 2° amare et fetidum. Sic mundus et plus fetentibus peccatoribus. 3° et inquietum. Sic mundus propter tribulatione. 4° in mari sunt magni pisces qui devorant minores. Sic in mundo divites et potentes opprimunt pauperes.
Galylea rota interpretatur et significat mundi volubilitatem quia volvitur quasi rota de esse ad non esse. Galylea dicitur eciam transmigracio quia in ipso transmutatur tempus. Et sic quia ipso perit moriendo et quia ipso advenit nascendo.

amen est publicani penitentis. Item debet transmigrare, a servitute peccati / ad mare galylee / quod galylea transmigracio interpretatur. Et est ad primam quae per mare intelligitur. Prima pena mare est aqua salsam et non potest corpus mortuum sustinere. Item prima est salsa et amara nec potest mortuum hominem peccatum sustinere / et debet transire per domum quae interpretatur consolacio. Mutatis vel venacio / debet enim sua peccata prava venare canibus verbi dei. Deprecor vos. Revolvat enim penitens omnis: scilicet in quo loco / quo tempore / circumstancias peccatorum / qua intencione / cum quibus / et in qua etate / et sic commisit / et sic per confessionem cor suum purgetur. Ut possit sibi vere dici illud prophete: magna est velud mare contricio tua. Dum autem venisset ad prophetas illas adducunt ei surdum et mutum / ut anath. Intelligitur ut ab infirmitate superveniente / sed ad amorem / ipsum absolvit et sermonis auditum impedit et loquelam. Circa quod nota secundum Bedam in omelia. Hodierna lectio surdum et mutum quem deus sibi curatum curavit. Possumus intelligere per vera verba. Surdum / quod tunc absurdavit / cum consilium proprium secutus sibi, consilium dicitur non. Consilium tunc obmutuit, cum seductori collocutus est / et sumpsisset. Item deus postea et sanitati. Curavit / cum postea ad dominus, nitatem luto. Humanitati eo iungit / et cum per assumpta carnis hominem redemit. Vel idem surdum et mutum stat peccatorum morbo pectoris involutum / ad tunc dicitur surdus et mutus / eo quod dyabolus suis digitis suggestionibus obturat aures cordis sui. Unde Beda. Surdus et mutus est qui nec aures ad verbi dei audiendis nec os ad laudem apperit. Claudit autem dyabolus os et aures peccatoris digitis ne audiat verbum dei / nec loquatur laudando. Primus est quia claudit laudem. Tantam autem patris adquirere gaudere in mundo. Que peccata penitentibus. Quod sic. Sed contra autem multa miseria horum adimplens. Dominus quam dampnat qui premisit penitenti veram

non premisit crastinum diem. Primo digitos dyaboli est in ordinati sanitatis penitendo. Unde: quia dei plena est terra / sed non est dimissio. Quia dominus non / et nichil patitur. Unde secundum Gregorium nichil bonum irremuneratum ita nichil malum impunitum. Digitus est / quod timorem verecundie apperiendo est. Revelare nobis peccata tua tam turpia et enormia / sed non est quia in iudicio futuro in conspectu dei et angelorum et electorum dei manifestabuntur que peccata. Sed contra illud apostoli: Omnes nos manifestari oportet ante tribunal Christi ut referat unusquisque propria corporis prout gessit sive bonum sive malum. Digitus est tercius satisfaccionis allevando / non pateris satisfacere / quod offendisti eum de maiori parte. Sed mala ablata / quod si volueris restituere, filii tui mendicabunt. Sed non est maior misericordia dei quam tua peccata / et quod nullus tenetur plus satisfacere quam requirit eius posse. Vero et digitus est quia redemit et virum. Est digitus ad peccatum / sed non dicit et cras iterabis / sed non dicit. Quanto plura peccata congregant tanto difficilius amovent. Unde Gregorius: non debent maiora peccata quam penitentibus in ponderi. Ad aliud autem Gregorius. Quod nequaquam dyabolus impedit ut peccatorum sustipiat divinam inspiracionem. Et deprecabantur eum ut manum illi imponeret. Et sic sanatur. Ad faciliter quod cum virtus sanatura intelligitur, ut per quod dicitur intelligi et precibus bonorum salus peccatorum impetratur. Unde Beda. Nota tardat misericordia dei / si assidua bonorum ad deum mentis. Et apprehendens eum de turba seorsum misit digitos suos in auriculas eius. Nunc autem hic ut fecit. Christus dicitur. Unde Augustinus: corpus delictum dampnat. Surdum et mutum apprehendit / ut divina miracula non faceret manifeste / ut scilicet nos vanam gloriam et timorem nichil eum qui aliquid miracula operatur. Sed

flat et modestiam sequatur
Misit eos digitos in auriculam pa-
tientis ubi sanare, ut audiat quod divina
virtute dictum erat corpus divini ver-
bum et operacionem eius, quod cum apertio-
nis confessionem. Sed via gravida inflatam
incurvavit passionem ac membrorum
et prudentia lesionem, sanctos Christus in se
ipso perfectionem demonstravit natu-
re et spiritus sancti digitus aures in aperuit
et sputo loquelam dedit. Unde sequitur
Et expuens tetigit linguam
eius. Mystice quod enim quod fuit
in Christo sicut fuit sputum quod de capite
prodit, scilicet sapientiam, quod est Christus, qui
ideo per exponit. Ecclesiastici xxiiii° Ego
sapiencia ex ore altissimi prodivi
scilicet patris. Sequitur Ergo sputo
id est sapientia linguam peccatoris tangit
prudenti et muti dicitur ad verba
sapiencie confitenda aperit. Et suspi-
ciens in celum ingemuit, ut audiret
et verum gaudium adeo quemlibet amor-
bilem suspexit autem in celum. Beda
ut inde mutis loquelam, surdis au-
ditum proderet, inde mutis infirmitatibus
medelam doceat esse querendam.
Ingemuit autem non quod ei opus esset
cum gemitu aliquid petere a patre, qui
peta petentibus donat cum patre,
sed ut nobis gemendi daret exemplum
cum pro nostris vel proximorum erratibus
proximorum supremi pietatis invocamus.
Et ait Effeta quod est adaperire. Consi-
derandum quod plus valet dicendo curando quam
salvum impetrare. Beda. Hec dictio
forma baptizandi ... qui sedi-
tium admoniti liberantur. Idem presbiter
... que tangit os habens
et aures infantes dicens Effeta.
Et statim quod tangit ab[ ]i gustum
sapientie divine contactu nostro narium
dat intelligere ut aliquid delectacio-
nibus variis salvi quod amplectamur.
adorem. Unde apostolus dicit Odor
Christi bonus sumus in omni loco. Pater
tactum nostro auribus sequitur ut illecebris
linguarum nequid audiant verba Christi
ad salutem confitenda. Et sequitur Et statim
aperte sunt aures eius, et solutum
est vinculum lingue eius et loquebatur

vere/ loquelas et glorificabat dominum
salvatorem suum et magnificabat
eum coram omni populo et manife-
stavit eius dignitatem qua sola
potest sanare ac [illegible] infirmum
[illegible] iniqua dominus aliquando sanat
qui non suos liberant. Nam totum
abominabile infirmitatis et etiam abominabile
contagione peccati sanavit. Igitur non
in mutis iste vir loquebatur. Beda
Ille vere loquitur solus qui deum
confitendo vel aliis predicando aperit
os cum auditu ut celestibus
possit obtemperare mandatis divina
gratia inspirante, cum linguam domino
tactu sapientie quod ipse est ad loquendum
instruxit, et illud dicere potest: Domine
labia mea aperies. Sed multi
peccatores non tam dicunt sed verba-
les, primus commissa verba proferentes,
de quibus dicit Jacobi: Qui putat se
religiosum et linguam suam
non refrenat, huius vana est religio.
Et precepit eis ne cui dicerent
tamen illos qui sunt adducentes
quam illi quem sanavit. Docens
quod de nostris bonis operibus famam
laudem querere non debemus. Quanto autem
quod non in aliis glorians sed in
cruce et humilitate. Sed quod ut dicit
Jeronimus Civitas in monte posita
non potest abscondi et humilitas semper
precedit gloriam. Ideo sequitur Quanto
autem magis precipiebat tanto
magis predicabant et eo amplius
mirabantur, scilicet de eius tanta
humilitate dicentes Bene omnia
fecit, sed multi confi-
dendo predicabant in eo dignitatem
quam apostolus dicit creavit omnia per
illud Jo. 1° Omnia per ipsum facta
sunt. Surdos fecit audire et
mutos loqui. Posuit plurale pro
singulari, restaurans plures multum
mirabiliores quam fecerat, licet hic
dicatur unus surdus et mutus tamen
curatus, tamen plures sunt ceci surdi
et muti, sed inter multos fuit curati
unus, cum curatus fuit mira-
bilior inter ceteros, quod in ipso

Luce 7 tria miracula quaerunt
quia auditus fuit redditus et effatus
et a demonum liberatus. Luce 7 autem
Theophilus docuit exemplis Christi
quod si alicui beneficia largi-
mur minime applausus et laudes
appetere debemus. Verbis nos docuit
cum accipimus beneficia benefactores
predicare et laudare debemus. Quibus
voluit plerumque possit quaeri
quare ille magis predicabat cum ipse
inhiberet. Respondet Hugo de s. Victore
bat ille qui sua voluit [illegible]
quod fecit quia magis predicavit
et sic perpendo quibus voluit
[illegible] quanto studiosius quod
fugimus vel [illegible] predicari
debeat qui iubet ut predicent
cum aliqui prohibebant tacere
non potuerant. Dnica

Beati oculi qui vident Luce
10o Loquitur in valle vero
Istud verbum de avibus magnus
respicit omnes montes et colles
adorat cadavera ultra perhibetur
valitat in vitium expertus dispergit
in bonum magna bella in quibus
multi moriuntur. Primo quod in vitium
medicinale [illegible] et capit
sine capite [illegible] antiquarius
efficitur antiquus. Primo prestat
amorem inter deum primo quia magis
1o est quibus maior in ipso patientia
sapiens et bonus. Psalm. Deus
2o magnus sunt dominus [illegible] Secundo
respicit montes et valles i. super-
bos et humiles. Psalmus quis sicut
deus noster qui in altis habitat et
humilia respicit in caelo et in terra.
Deus autem habet duos actus, unum
sapiens quis [illegible] videt. Primo nunc
quo omnibus peccatoribus [illegible]
ut quo [illegible] adversus [illegible]
[illegible] mater [illegible] in officiis
misit petit dicens Respice domine
in testamentum tuum et dies pauperum
tuorum ne obliviscaris in finem.
3o Tertio adorat cadavera [illegible]
[illegible] peccatorum qui sibi [illegible]
[illegible] malis. Secundo cum deus
qui [illegible] adversus [illegible]

et qui adimplevit. Secundo ipse Iohannes
10o Cognosco oves meas et
cognoscunt me meae. Oves quae
cognoscunt Christum sunt et tales
quae virtutes sunt theologicae et
quatuor cardinales scilicet iustitia temperantia
prudentia et fortitudo. Has virtutes
petit ipse in oratione dicens Da nobis
2o fidei spei et caritatis
augmentum ut mereamur assequi.
Secundo vitium mittat bella et
mortalitatem hominum. Sicut ipse mittat
malis propter mala peccata mala
futura. Gregorius. Verba peccata in-
ducunt mala futura qui peccant
de ipsa abraham [illegible] et aliorum
ut commissorum [illegible]
Quia epistola ad Gallatas
in Abraham dico sunt repromissiones
et semini eius non dicit seminibus
3o Tertio vult totus medicinalis
sicut medicinalis sunt in verbis in
factis et exemplis. Quibus sunt audientes
prolixissimi quae verbis et exemplis
vivit ut testa evangelium [illegible] ut
[illegible] sic nunc primo predicationis
[illegible] quadam die cum discipuli veni-
rent de labore predicationis ad eum
cum gaudio dixerunt In nomine tuo
etiam daemonia nobis subiciuntur. Respondit Christus
nolite gaudere super hoc sed quia
nomina vestra scripta sunt in caelis. Et
tunc clamavit dicens Confiteor tibi
pater caeli et terrae quia abscondisti
haec i. mysteria divinitatis et humanitatis
meae a sapientibus superbis phariseis
et revelasti ea parvulis i. humilibus
Unde [illegible] quod tria discipuli
... sunt abscondita qui ... mei
habuerunt. Et Iesus ad discipulos
dixit eis verba haec dicens Beati
oculi qui vident quae vos videtis
quod dicit non enim tamen corporis oculi
sunt beati qui vident meam humanitatem
sicut Pylatus. Caypha et alii
pharisei qui Christum crucifixerunt
quamvis haec oculi corporis carnaliter
Christum viderunt. Non tamen dicunt beati
sed interiores oculi qui vident
meam humanitatem per fidem videlicet

dimittere / hanc beatitudinem sine
omni termino habere se posse sicut dicit
Luc. 2° Nunc dimittis domine servum
tuum in pace. Quia viderunt ocu-
li mei salutare tuum / Apostoli cum vide-
runt eius gloriam precipue in
assumpta humanitate. 1 Joh. 1°
Quod oculis nostris vidimus quod audivimus
et quod manus nostre tractaverunt de
verbo vite. Et iterum Johannis 1° Vidimus
gloriam eius quasi unigeniti. Ubi
No. nota quod si volumus adeptam beatitudinem
pervenire / tunc quatuor oportet nos servare
primo ne erremus / secundo ne
cadamus / tertio ne deficiamus / quarto
ne pericula incidamus / Primo ne
erremus / solent enim homines errare
ubi multe sunt vie. Sed una via
est ad celum / et illa est valde arta
Plures vie sunt peccata que ducunt
ad eternam dampnacionem. Et illi
propter mortalia peccata designantur
Superbi cum vadunt per viam luci-
feri. Avari per viam [illegible] quem-
admodum Luc. xix° Invidiosi et
avari per viam caym / Gulosi per
viam [illegible] / Symoniaci per viam
[illegible] Et sic de singulis. Et
de istis peccatis potest quilibet dicere
illud Psalmi Erravi sicut ovis
que periit. Et quia una via que
est arta ducit ad celum. Ideo de-
bemus videre autem nos / et non re-
tro ne nos contingat sicut uxori
Loth. Ubi habetur Gen. xix° Cum
Ruina (?) eum compulissent angeli quod
respexit ne retro videret. Et cum
audivit clamorem in civitate / non
advertens verba angeli / respexit retro
et versa est in statuam salis / quia
modo lingunt capre et alia animalia
Moraliter per istam uxorem Loth
intelliguntur [illegible] / qui de peccatis per
predicatorem seu confessorem educti
Et dicitur eis quod non respiciat retro i.
non reddat ad pristina peccata / quia
evasit per contricionem et confessionem / ne
ei deterius contingat. Secundo debemus
videre ne cadamus / multi enim
laquei positi sunt in hac vita
[illegible] peccata / Et ideo oportet

ut respiciamus tantum ne in ipsis cadamus
Tertio videndum est ne deficiamus
in via ut confortemur pane spirituali
et taliter confortatus fuit Helyas
qui in fortitudine cibi illius quem
angelus sibi attulit ambulavit
xl diebus et xl noctibus
usque ad montem dei
Oreb. Sic spiritualiter quilibet debemus
faciat sibi cibum spiritualem verbum
dei iuxta illud Matth. iiii° Non
in solo pane vivit homo sed in omni verbo
dei. Quarto videndum est ne inci-
damus pericula latronum / sicut ho-
mo [illegible] / Pessimi latro-
nes solent abscondere viatores
quos [illegible] sunt hic merci-
monia / Latrones sunt demones
qui sunt nos hic [illegible] mer-
cimonia i. actus virtutis / qui bene
sunt spirituales / quia spiritus sanctus
quod sunt redempti. [illegible]
Illas obsciat patrie ut eos spoliaverunt
virtutibus que sunt vestimenta
anime. Et quia multa sunt pericula in
via hac / Ideo bonum est ei qui
providet ipso sicut fecit Moyses
ut habetur Exodi xvii°. Cum
Moyses et Aaron erant cum populo
Judayco in via deserti. Sic
deus educat nos de loco isto
et dux sit ne cadamus / cibus
ne deficiamus / lucerna ne erre-
mus / defensor ne in latrones
incidamus. Et sic deus dedit eis
columpnam ignis / ad lucem ductorem
ne errarent / manna in cibum
ne deficerent / angelum protectorem
ut eos defenderet et inimicos eorum
expugnaret. Dico autem vobis
quod multi prophete / qui fuerunt magni
potencia et dignitate / Et reges cognomine
qui fuerunt magni potencia et dig-
nitate voluerunt videre que vos
videtis. scilicet [illegible] precipue corporaliter
sicut Ysayas propheta qui affectabat
dicens Utinam disrumperes celos
et descenderes. Et David Rex
propheta in psalmo Ostende nobis domine
misericordiam tuam et salutare tuum.
Et Salomon in Canticorum
viii° Quis michi det ut fratrem

meum videam. Et gentiles prophetia
Balaam [illegible] heu quis
victurus est cum hec faciet. Et
abraham patriarcha et propheta Iohannis
viii°. Abraham exultavit .i. ex-
ultando desideravit ut videret
diem meum .i. incarnationem meam.
Et non viderunt. scilicet eo modo
quo vos videtis. Viderunt enim
me tamen spiritualiter; sed vos corporaliter.
Et audire que auditis. scilicet verba
vite eterne. Et non audierunt. scilicet
doctrinam meam; licet sicut antiqui sancti
audierunt per angelos et per diuinas
revelaciones; sed non doctrinam eius
humanitatis eius habuit. Alias
quia apostoli. Et dum hec christus di-
ceret. Ecce quidam legisperitus. scilicet
sciens [illegible] verba legis tenens
et verum legis ignorans et spiritum
[illegible] non intelligencia spiritua-
li. Surrexit. scilicet ut melius au-
diretur; vel ut bonus assistentibus
audientibus videretur. Temptans
eum .i. temptare volens. Assump-
sit autem occasionem temptandi.
Beda. Verbis domini superius
dictis. Gaudete quia nomina vestra scrip-
ta sunt in celis [illegible]
[illegible] ad hoc ut nomen suum
scriberetur in celis. Cirillus. [illegible]
quidam [illegible] docentem christum et de-
trahentem quod preceptum moysi inutile
[illegible] dixerit ipse autem nouas doctrinas
[illegible]. Volens ergo legisperitus
reducere christum ut aliquid contra moysen
loqueretur. Adest temptans eum
et dicens magister. Magistrum vocat
non dominum [illegible] non fuit
audire non [illegible] magistrum vocat
cuius discipulus esse nolebat.
Ille significabat laudatores
[illegible] et non imitatores. Magister
inquiens quid faciendo vitam
eternam possidebo. Beda. Cum
sapienter quid faciendo; quia
non in sermone est regnum dei sed in opere
[illegible] fundabat quia legisperitus
erat; sed [illegible] in vita. Ideo di-
cit scilicet Qui fecerit et docuerit
hic magnus erit in regno celorum.
[illegible] eterna audet christum

Vide Iohannis viii° dixit / petrus christo / [illegible] / [illegible] et / galileos et [illegible]

sapientem responsionem [illegible].
Et dixit ad eum in lege quid
scriptum est. Quomodo legis. scilicet divina
que est lex legum. De qua sit
interrogatio in examine districti
iudicii. De lege qua docebat dominus
eum interrogabat; ut legis [illegible]
eum audebat; cum sic eorum faci-
ebat; quia quod ignorabat do-
cere presumebat. [illegible] legis
.i. quos docebat discipulos tuos
qui adhuc nescis; quo perueniat
ad vitam eternam. At ille respondens
dixit. scilicet quod legerat sed non impleuerat
per scriptum [illegible] habebat enim deum
in [illegible] quem diligere debebat. Et tamen
[illegible] deum ut dominum ipsum vocat; sed
magistrum quasi volens alios docere
[illegible] ut deum ut [illegible]
[illegible] ut dominum. Diliges dominum deum
tuum ex toto corde tuo et ex tota
anima tua et ex omnibus viribus
tuis et ex omni mente tua [illegible]
[illegible] comparatur [illegible] diligere dominum
[illegible] patientiam [illegible]
[illegible] deum [illegible]
[illegible] filio qua docuit te
[illegible] bonitate [illegible]
[illegible] qua te [illegible] fecit et [illegible]
[illegible] ex toto corde .i. intellectu sine
errore; quia dilectionem [illegible]
ex tota anima .i. voluntate sine con-
trarietate; ex tota mente .i. memo-
ria sine oblivione. [illegible]
exponit et [illegible] toto corde .i.
ut cor tuum ad nullius [illegible] dilectionem
magis sit inclinatum quam dei.
Tota anima ut certissimi animi
[illegible] et [illegible]
Tota mente ut omnibus [illegible] deo
[illegible] intellectus
cogitatio sapientia et memoria. [illegible]
autem ista tria inclinant [illegible]
ad [illegible] maiorem amoris
excellentiam. [illegible]
[illegible] sit diligendus est deus [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] suo creatori [illegible]
multomagis [illegible] et dilige-

creatorem suum debet / que non solum creavit sicut cetera sed super creata intellectu decoravit / sed etiam sue ymagini fecit / demum mundi constituit naturam eius assumpsit / verba et opera instruxit / sanguine suo redemit [illegible] eius [illegible] sicut [illegible] et eternam hereditatem ei disposuit. Hec ille. Et proximum tuum sicut te ipsum. Hec sumpsit ex levitici xix° ubi dicitur diliges amicum tuum sicut te ipsum / nomine autem proximi intelligitur hic omnis homo. Et dicitur signanter sicut te ipsum / hoc est eo affectu quo te ipsum. scilicet ad gratiam in presenti et ad gloriam in futuro / vel quia [illegible] scilicet quia ymago dei et capax divine bonitatis / vel quia [illegible] [illegible] usque ad finem [illegible]. Unde dixit illi Recte respondisti hoc dicit recte scripsisti quia sicut dicit Glosa laudat eius responsionem non factum dicens Hoc fac et vives / quasi dicat dicis et non facis / Et ideo ad vitam non venies / sed hoc fac et vives. Ille autem volens iustificare se ipsum. id est demonstrare se iustum et prudentem / sicut dicit [illegible] [illegible] autem [illegible] qui [illegible] videt exterius et non autem deum qui videt interius. Dixit ad Ihesum Et quis est meus proximus / [illegible] putabat quod dicerent [illegible] est proximus [illegible] / et [illegible] [illegible] diligo / et [illegible] [illegible] [illegible] Hoc autem [illegible] [illegible] est proximus meus [illegible] adulatione dei [illegible] / [illegible] estimat aliquem sibi proximum esse et propinquus / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] diligo et [illegible] odit [illegible] est [illegible] non diligit [illegible] quem videt / deum quem non videt quomodo potest diligere. Unde [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] audit [illegible] esse [illegible] sed natura. Unde [illegible] sibi [illegible] parabolam dicens Suscipiens autem Ihesus. scilicet [illegible] [illegible] dixit [illegible] Homo quidam descendebat ab Ierusalem in Iericho. Ad literam potuit esse verum [illegible] incidit in latrones. Erat enim inter Ierusalem et Iericho solitudo et desertum in quo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fuit Sedechias fugiens de [illegible] a [illegible] regis babilonis sicut legitur [illegible] ultimo. Ibi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] autem [illegible] totum textum usque ad finem quod [illegible] [illegible] esse hystoria [illegible] [illegible] [illegible] volunt [illegible] hystoriam [illegible] intelligi spiritualiter. Homo [illegible] [illegible] [illegible] vult intelligere [illegible] Adam [illegible] [illegible] [illegible] Adam ab altitudine celesti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] descendit [illegible] [illegible] [illegible] homo [illegible] patris [illegible] [illegible] [illegible] patris. scilicet ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] incidit [illegible] patris [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ultro. [illegible] [illegible] [illegible] Adam vel [illegible] [illegible] [illegible] descendit ab Ierusalem. [illegible] [illegible] [illegible] patris [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] patris [illegible] [illegible] [illegible] ubi [illegible] [illegible] pax erat et leticia In Iericho [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et incidit in latrones [illegible] [illegible] [illegible] qui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et [illegible] dicit incidit in latrones non quia latrones invenit in [illegible]

Sanus enim corporis sua sponte tradi-
dit potestati eorum et necessitati
mortis. Et ipsi etiam scilicet demones
despoliaverunt eum scilicet indumento
gratie et immortalitatis auferendo
ita quod potuit dicere illud Job
xix° Expoliavit me gloria sua et
[illegible] xi° [illegible] petrum [illegible]
se imdolis est. Et plagis in-
positis id est malis vulneratis et
debilitatis potentiis eius non enim sanitas
in carne mea. Unde Glosa vulnera
sunt peccata quibus integritas humane
nature violatur et mors quasi fossi-
visceribus induitur. Hiis inquam plagis
impositis abierunt non abinsidiis
cessando sed insidias occultando.
Abierunt inquam semivivo relicto
quia remanente vita nec non vita gra-
tie. Augustinus in libro de questionibus [illegible] relinque-
runt semivivum quia ex parte qua
potest intelligere et cognoscere deum
vivus est, ex parte qua peccatis tabe-
scit et premitur mortuus est. Accidit
autem ut sacerdos quidam descenderet
eadem via id est primam peccati originale.
Et viso illo preterivit. Similiter et
Levita. Glosa. Sacerdos et Levita qui
tunc erant sacerdotium et ministerium
veteris testamenti figurat, ita quod
sacerdos legem signat que in mundum
descendit per moysen. Hii viderunt
mundum sauciatum scilicet genus humanum
sed nulla imposita medicina transiit.
Lex et prophete vulnera humani
generis monstraverunt et non sanave-
runt. Samaritanus quidam scilicet christus
Samaritanus enim interpretatur custos.
Christus autem est custos de quo dicitur
Custos Israel etc. Et vere custos
ubi deus quia nisi dominus custodierit
civitatem, ut dicit psalmus, frustra vigi-
lat qui custodit eam. Ambrosius
hic samaritanus erat etiam de-
scendens scilicet de celo in mundum. Iter
faciens scilicet in hunc mundum per incar-
nationem hic et cum glosam. Propter
nos hoc fecit. Vite pater iter arri-
puit. Iter inquam iter faciens
venit secus eum et videns
eum scilicet oculo misericordie quos respexit
petrum ut fleret amare. Misericordia motus

est. Augustinus. Videns enim iacentem
non contemsit. Adeo misericordia motus
est. Sicut misericors quia ipse per imaginem
esse compassio. Et approprians scilicet pro-
pinquitatem exhibitionis sue alli-
gat vulnera eius scilicet in baptismo
peccata eius remittendo. Super quos cum
sanguis incessanter fluebat. Zacharie
ix° Sanguis sanguinem tetigit.
Infundens oleum et vinum in-
tuitu carissima sponsi sui et cal-
icem sue passionis vel oleum pe-
nitentibus ipse deserviens dando.
Secundum illud Ezechielis xvi° Hominem su-
per eum tuum et vinum in oleo
hoc fecit. Cum dixit primam acci-
pienti regnum celorum. Vinum pe-
catoribus terrorem incutiendo. Psalmus
potasti nos vino compunctionis quia
fecit cum dixit omnis arbor que
non facit fructum bonum excidetur.
Cantica ponit vinum passionis
eius dicens. Et imponens illum
in iumentum suum duxit in stabulum
et curam eius egit. Imposuit
quod in iumento id est sua passione in-
curvatus [illegible] eius est. Hic est
equus albus de quo Apocalypse vi°
Ecce equus albus et qui sedebat super eum
posuit cum peccata nostra portat
[illegible] in corpore suo. Petri ii°
Vere languores nostros ipse portat
et infirmitates nostras ipse tulit.
Et imponens super suum apud
nos. Et duxit in stabulum scilicet eccle-
sie incorporando. Glosa. Stabulum
est presens ecclesia in qua reficiuntur
viatores in eternam patriam rede-
untes. Stabulum autem non domus vocatur
ecclesia ut presentis vite viatores et
nisi eas intelligas nec in hac exi-
lio tamen in patria gaudeamus.
Et curam eius egit scilicet ut bonus
medicus et necessarius. Augustinus.
Magnus venit medicus
quia magnus ubique iacebat egrotus
[illegible] diligens cure solicitudo sed
quod ut dicit Ambrosius. Hic sama-
ritanus diu extra non vacabat
[illegible] cum erat unde discen-
deret. Adeo voluit committere

Quare me posuisti contrarium tibi

officium suum apostolis doctoribus et recto-
ribus ecclesiarum et omnibus in magisterio officium
humilis orationis et dat premium
sui laboris. Unde dicit glossa die
i. per viiii [illegible] prima dies fuit pa-
ssibilitatis, secunda immortalitatis [illegible]
dic secunda qua deus ascendit celum in me-
ridie. Alia dies fuit immortali-
tatis et impassibilitatis. Secunda pro-
fert est dies qua fecit deus scilicet
diem iudicii. Protulit duos dena-
rios et dedit stabulario id est duo te-
stamenta, vetus prophetarum, novum e-
vangelistarum. Stabulario id est summo pontifici cui
omnes obedire debent vivi
qui curam gerit pro sua salute animarum
committit clero et aliis tanquam
stabulariis suis quos Christus utriusque
testamenti voluit ministros et
doctores. Hoc vero universis commi-
tenibus officium suum et cuilibet prelato
dicit: curam illius habe scilicet
anime et corporis. Unde primo stabu-
lario dixit pasce oves meas.
Jeronimus: alios non extollas tamquam
rectorem te posuerunt, noli extolli
sed esto in illis sicut unus ex ipsis
et curam illorum habe. Et quodcumque
supererogaveris. Et promittens premium ipsis subdit: et
quodcumque supererogaveris id est propter
consilia addendo vel sine stipendiis
predicando ex se, sicut apostolus ii. ad corinthios 12.
Unde Augustinus: stabularius fuit apostolus
dicens: de ceteris preceptum non
habeo, consilium autem do. Ego cum
rediero scilicet in die iudicii reddam
tibi. Reddet cum veniet iterum in sua
gloria. Respondit cum hac parabola sol-
vatur pharisei stud[illegible] quis est
meus proximus horum trium. Scilicet vel sacerdos
in quo intelligitur status ante legem
aut levita in quo status sub lege
aut samaritanus id est Christus in quo
status legis nove. Videtur
tibi proximus illi qui incidit in
latrones scilicet humano generi et ille dixit
qui fecit misericordiam in illum. Samaritanus
vocatur [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] Jerosolimitis proximior
fuit quam sacerdos et levita cives
[illegible]. Unde Ambrosius: Sacerdotes

non facit proximum sed misericordia, que est
secundum naturam, nichil enim tam
secundum naturam est quam iuvare consor-
tem nature. Hodie ut patet ad mi-
sericordiam est proximus noster, nisi qui ha- vel carnaliter
beat naturam in eadem similitudine eiusdem
compassionis et unum indumentum
carnis sicut fecit Christus. Et
ait illi: vade scilicet in virtute cari-
tatis, et tu fac similiter scilicet
etiam habeas eciam inimicum
proximum reputes et ei misericordiam
impendas affectu et effectu sicut
samaritanus iudeo cum tamen sama-
ritani inimicarentur iudeis ita
ut non coutantur eis, teste sama-
ritana Johannis iiii°. Sicut proprium
est non diligere inimicos suos.
Unde Crisostomus: vade et tu fac si-
militer [illegible] qui vides op-
pressum id est auxilio non dicas utrum
[illegible] est [illegible]
[illegible] et ope indigeat
[illegible] consilio est auxilio
quicumque mala fuit passus.

Amen inter istos [illegible] luce
proximus legitur in vitulibus
[illegible] [illegible] corvus
est avis immunda, insuetu proprietatis gulosa
suos pullos prodit, albi sunt
hoc videns corvus eos deserit
septem diebus, post pulli corvorum
clamant ad deum, et ideo
tunc pascuntur, de rore celesti. Postea
autem nigrescunt incipiunt corvum
reddit et pascit eos. Spiritualiter peccatorum
intelligitur dyabolus qui est immundus qui
nutrit adeo sorores immundos et
sicut deus diligit mundiciam
ita dyabolus inmundiciam. Luce xi°
Qui mecum non est contra me
est et qui non colligit mecum
dispergit, deus vult ad bonum
dyabolus autem ad malum. Sicut re-
ceptor est prelatus omnium bonorum
sic dyabolus est raptor omnium malorum
Corvus cominus fecit talia que
[illegible] [illegible] mater ecclesia
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et nos tollerabilibus nobis mala pessima
si contra hoc [illegible] [illegible] munimus

ut eius auxilio defendamur d[omi]n[u]s
in officiis misse. Secundo ut aspice-
rent et aspicere vitarent[?] turbinem[?] in
cursu me [illegible] Secundo diabolus est
in furtu[?] corruptus sed[?] comparatur lupo
cum in natura rapere mactare et
perdere secundum illud Ioh[annis] x[o]. fur non
venit nisi ut mactet et perdat
sed sacerdos orat pro nobis cum dicit
custodi domine ecclesiam tuam propicia-
tione que sine te non potest subsistere
tercio dyabolus est gulosus scilicet animas
ad devorandum secundum illud Petri v[o].
quia adversarius vester dyabolus tamquam
leo rugiens circuit querens quem
devoret. Magister invenit
nos adversitatem in epistola ad Galathas
v[o] cum dicit: Spiritu ambulate
et desideria carnis non perficietis
Certo facit ut corvus cum eum
viderit nos virtutibus albescere
et decore celi i. operibus sancti gratia
refrenarit. Cum autem videt nos in
gressu viciis preceditur[?] variatur[?]
tunc ad nos et fiunt tunc novissima
eius peiora prioribus. Petrus[?] ut
habetur Luc[e] xi[o]. Et talis homo sit pro
tribus clamare debet ad deum pro
istorum x leprosorum dicens propter
misereri nostri. Aut eciam dicit Cum
illo i. tempore xii° anno ultimo cum
ihesus deus quadam vice suscitaret
Lazarum et iret in ierusalem et hec
fuit ultima via sua qua ibat in
ierusalem ad passionem suam in quo eundum[?]
est premitte passionis et hoc est quod dicit
textum Cum iret ihesus in ierusalem
transibat per mediam samariam
et galyleam semper enim ipse opus
eligebat medium sicut quod virtus
in medio consistit. Sicut in medio noctis
natus est. Sicut in medio civitatis beth-
leem. Sicut in medio duo animalia in
presepe iacuit. Sicut in medio doctorum
in ierusalem inventus est ut habetur
Luc[e] ii[o]. Sicut in medio discipulorum
suorum pascha comedit. Sicut in me-
dio mundi passus est. Sicut in medio
latronum in medio crucifixus est. Sicut
Samaria autem dat tria genera

Galilea iudeorum. Secundo quod iret ad
locum passionis viam ultimam
transibat per medium utriusque quia
ibat ad predicandum iudeis et gen-
tilibus. Moraliter exponendo
secundum quod samaria interpretatur
custodia Galylea transmigracio
significatur samaria significat vitam activam
Galylea contemplativam. Secunda
enim est custodia pro preceptorum dei
contemplativa in transmigracione
de visibilibus ad invisibilia. Ergo
oportet ut per samariam transire
quia in galyleam pervenire quod per o-
perationem nos exerceri in vita activa
per bona opera et per ea contemplationis
studio vacare. Iuxta illud Salomonis
fili concupiscens sapienciam serva iusticiam et deus
dabit eam tibi. Item via est caritas Ps[almus]
via eam omnia i[n] vita [illegible] quod est via [illegible] hominum
Cor[inthios] xii[o]. Et est super [illegible]. Secundo homini
et dei. Quando facit vitam activam
et contemplativam per medium utriusque
oportet ire quod inter utraque delectamur[?]
oportet medium non excessum ut
diminucionem teneri. Et cum ingrederetur
quoddam castellum occurrerunt
ei decem viri leprosi scilicet ab urbibus
et oppidis expulsi quod immundi erant
castellum[?] in ingressu eorum castelli
longum in ingressu[?] propter morbum
fuit est vir [illegible] propter morbum
quantitatem quia leprosi non audebant
intrare civitates neque villas. Item
ut pluribus possent invenire fuit
est in publico loco [illegible]
multitudine. Moraliter illud castellum
potest intelligi ecclesia peccatorum qui cum
illam ingreditur occurrunt ei x
viri leprosi i. x preceptorum transgressio-
res et tales cum talibus. Beatus Augustinus
in omelia ebdomadali[?] consulit deus
cum quod sit lepram peti in via
ad penitentiam venire. Et ei similiter
sua peccata ostendens ad iudicium
eius ponitur. Glosa[?] inspectabat
autem isti leprosi adinvicem quia
fecerat eos unanimes communitas
passionis. Confabulabantur autem transire
ihesum publicum donec venirent ut
adveniente christo veniunt. Et

fueit[?]

Marginal notes: fuerit et; [dyabolus]; fugit; Sed non[?] liug[?] [illegible]; Item[?]; Tres causæ possessionis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non causæ

sequitur Decem qui steterunt a longe et
levaverunt vocem suam dicentes Ihesu
preceptor miserere nostri. Nota quod licet de-
cem quos Christus leprosos curavit
penitenti necessaria. Nam per hos leprosos
signantur penitentes. Primum est pecca-
[illegible] ibi Decem qui steterunt scilicet purgan-
do et cessando a peccato exemplo Ma-
gdalene de qua Luce vii. Stans
retro secus pedes domini. Secundum est
[illegible] vilitatis consideratio ibi A longe
Unde Theophilus A longe stant qui
verecundantes de immundicia que eis
imputabatur reputabant enim quod eos
Christus fastidiret ad modum aliorum hominum
[illegible] abstinere [illegible] sed sunt proxi-
me [illegible] Prope enim est dominus omnibus
invocantibus eum in veritate. Exem-
plo illorum humiles penitentes conside-
rantes vilitatem peccati non audent ad
Christum accedere sed stat a longe sicut
publicanus Luce xviii. Tercium
est profunda et magna contricio
[illegible] ibi levaverunt scilicet suspi-
ria de profundo cordis in vocem
prorumpendo Unde Iudith xiii
levavit vocem filii Israel et ma-
gno ululatu ceperunt flere et
dominus misertus est eis. Quartum est
apta [illegible] ibi vocem suam prop-
ter vocem gemitus mei adhesit os
meum carni mee Iob xxx. Versa
est in luctum cythara mea et orga-
num meum in vocem flencium. Quintum
est divine misericordie imploratio
ibi dicentes Ihesu preceptor miserere nostri
Et hec duo dulcis humilis spiritualis et
quibus dulcius quam in nomine Ihesu petunt
[illegible] De quo Bernardus Ihesus est mel in ore
in aure melos in corde iubilus. In corde
humilis quia ei tamquam preceptori se sub-
ditos esse recognoscunt cum dicunt
preceptor. Spiritualis quia in maiori non
corporalem petunt ut alii leprosi ibi
miserere. Communis quia pro se in vicem
rogant ibi nostri. Christus igitur eorum de-
votionem attendens oculos suos mi-
sericordes ad ipsos convertit. Unde sequitur
Quos ut vidit scilicet actibus mise-

-ricordie tunc ma[illegible] miseriam intuebatur
Dixit scilicet ad eos Ite ostendite vos
sacerdotibus. Hoc autem iussit dominus
fieri propter legis impletionem
nec Iudei ipsum dicerent transgressorem
legis qui sicut precipitur Levitici
xiiii. Secundo propter miraculi mani-
festationem. Propter quod dicit sacerdoti-
bus non uni sed pluribus. Tercio
propter claviumm ipsis prelatis con-
cedendam. Sacerdotum enim est
mundos admittere et immundos
excludere. Quarto ad ostendendum spiritualis
curationis ordinem scilicet quod per quam
tamen necessaria est eis confessio et quanto
fit pluribus tanto melius. Propter
quod dicit sacerdotibus Christus [illegible] scilicet
quod [illegible] spontanee ad confessionem non procrasti-
nantes sed ibi statim. Secundo ut
mundam et aptam faciant confessionem
cum dicit ostendite non cum aliqua
fictione vel simulatione. Tercio ut
dicant culpam propriam et integram
cum dicit vos non alios accusan-
tes. Quarto ut venerabiliter confessio fi-
at scilicet solis sacerdotibus. Et hic est
contra errorem Valdensium qui
dixerunt melius esse bono layco
confiteri quam malo presbitero. Quod est
falsum. Primo in nullo casu est confiten-
dum layco quamvis sit sanctissimus quia non
habet claves ligandi et solvendi.
Sed pessimus sacerdos habet. Dum modo
dignitatem suam sceleribus in
iure notatis non violaverit. Factum
est autem dum irent scilicet ad obediendum
precepto Christi quod melior est enim obedi-
entia quam victima Regum xv.
Mundati sunt In quo [illegible]
pontifices cum eius cognoscerent
parcerent quod inopinate et mirifice
sanati sunt credunt eis Christum
salutem. Per quam igitur ostensa est
eorum omnium mundatio. Consequenter autem
unius tamen gratitudo et aliorum ingra-
titudo Unde sequitur Unus autem
ex illis ut vidit quod mundatus est
regressus est cum magna voce

magnificans dominum / per magnitu-
dinem . intellige magnitudinem
fidei et deuocionis / ad hanc
magnitudinem oportet hunc (?) duobus
dimensionibus parationibus / primo alti-
tudinem spei / 2° profunditatem
humilitatis / 3° latitudinem karita-
tis / 4° longitudine perseuerantie
/ ut sic deus laudetur fiducialiter /
humiliter / feruenter / et perseueranter
post que habetur quater dicitur in psalmo
psallite regi nostro psallite psalli-
te psallite sapienter / Et cecidit
in faciem suam non retro sed
iudei volentes capere christum / qui ceci-
derunt in terram retro cum dicit
tado (?) ante / quia pro humilitate cedunt
ad inferiora sicut paulus philippen-
sium 2° sed mali cadunt retro ut in-
sensibiles infortunia / que sentiunt
felices cum qui cadit retro nescit
quo cadit / Cecidit in quam ante
pedes eius gratias agens . id est
recognoscens se esse sanatum
per pedes eius / denotat quod in ipso
nobis in christo / magna humilitas
quia cecidit / magna discretio
quia in faciem / Qui enim in faciem
cadit . videt quo cadit / magna
deuotio quia ante pedes / beneficium re-
cognitio quia gratias agens / multi
enim dicunt deo gratias / sed non agunt
sicut pharisei / luce 18° / de quo luce 18°
Qui dicebat gratias ago tibi deus
sed quod dicebat / sed non agebat
. tu sibi / non deo attribuit / Et ipse erat
samaritanus . deo illius beneficium tu dicit
Et hic erat samaritanus . glosa / Quia enim
alij nomen eius (?) id est doctorem (?)
cionem suam attribuebat legi / quia
dixerat eis christus supra legem / audi-
uerat sacerdotibus . sed iste attribuebat
curationem suam deo . et ubi (?) mundi-
ciam (?) sed autem ingrati beneficiis diuinis
ita multi quantum deo dicentes
Quando iniustis deus dant si sapia
et laboribus nostris acquirimus / Contra
quos dicitur deus deo dedit plurimas
et annos steriles auro et argento
multiplicat implens corda eorum

leticia / Sequitur responsio ingratitu-
dinis eorum qui non redierunt ad
christum / Respondens autem ihesus dixit
nonne x mundati sunt et nouem
ubi sunt / Glosa Augustinus quos
uitatis regnum (?) sicut patet de adam cui
post peccatum deus dixit / adam ubi
es / sicut ingratus non recognoscit
beneficium dei / ita nec deus recogno-
scit eum scilicet approbationis / sed recognos-
centes se recognoscit / Unde in
angelo (?) x° Qui me confitebitur coram hominibus
confitebor et ego eum coram patre
meo / Non est inuentus qui rediret et daret
gloriam deo / Immo redierunt / quia soli deo
debetur honor et gloria 2 (?) illud thimothei
1° et ysaia xlij° dicit dominus gloriam
meam alteri non dabo / Nisi hic
alienigena / Theophilus (?) post audit
christus principaliter dicit ad fidem alieni-
genae . id est aliunde geniti decalo
propriam penitentiam et non de terra
vel adhuc de samaria non de iuda
et iste alienigena rediit
ad christum et agentes gratias in conua-
lescentem / id est alijs nouem abiectis
iudeis / Quia non sequitur (?) alienigena
humiliter suam infirmitatem recogno-
uit / ideo deus ipsum consolatur dicens / Surge
et vade quia fides tua te saluum
fecit . In quibus verbis tangit christus
tria necessaria pro peccatoribus ad salutem
primo bone conuersationis initium ibi
scilicet Surge . id est a peccato in quo iacuisti
ecclesiastici (?) id est Surge qui dormis
2° incessabilem conuersationis perfectionem
ibi vade . iuxta illud psalmi ibunt de
uirtute in uirtutem / 3° totius bo-
ni spiritualis fundamentum / ibi fides tua
pro salute eterne premium / ibi te saluum
fecit / Iam impositum (?) tandem nunc / Beda
Cecidit autem in faciem / quia erubescit
que se perpetrasse meminit erubescit
/ qui surgere et ire precipitur / quia qui
infirmitatem suam cognoscens hu-
militer iacet diuini verbi consolatione
/ ad fortia opera proficere iubetur / Et

aut fides salvum fecit / qui se ad
agendas gratias inclinavit / ergo
presidia perdit eos qui de acceptis
beneficiis deo dare gloriam neglegere
vult / igitur gratias referamus deo
deo qui nos per fidem ad suam gloriam
vocavit / ad quam nos perducat.

Dicendum est de ambobus [illegible] sunt
[illegible] in sermone vel nativitate virginis.
Secundum est [illegible] caladrius
est avis nobilis nec tota alba
cuius per interiora femur caliginem
curat abactis / natura ipsius est
talis est / ut si ad infirmum hominem
aliquotiens adducatur utrum infirmus
mori an vivere debeat / tales reddit
constantes / si enim infirmi despiciat
faciem et oculos avertit signum est
mortis / si autem non avertit sed intendit
signum est vite / et se in pectoris
infirmi omnem infirmitatem egri in se
colligit et volans in aere ibi comburit
infirmitates et diffugit has aves
sumpsit alexander in proprio invenire
sic / similiter pietatem autem inter persone
qui nobiles sunt / quia natus sunt de
virgine de stirpe david regis / et iste
deus et homo filius summi patris et redemptor
emptor omnium a debilibus se inclinavit
per assumptam humanitatem / deus fidu-
cialiter videt nostra eterna ipsum pro-
pius filius invocat in affectu misse
dicens / inclina aurem tuam domine
et exaudi me salvum fac servum tuum
/ deus hec avis est alba tota / sic
ipsius fuit albus i. purus cuius imi-
tatores esse debemus peccatum et mun-
dam vitam pergerat quia pulcher i. orac
petit / d. / et faciem tuam quod domine
in peccato tuo munivit et munde
que sunt in salvo que non per tuo
nunc gubernet / ergo sed hec
avis est que morbum infirmi
ad se trahit / sic christus morbum
nostre infirmitatis per se attraxit
tu [illegible] dicit ysaias et se
nos infirmos respexit sed
vera xxi. de [illegible] vel languores
nostros ipse tulit et peccata nostra ipse
portavit et se spirituales nos

fecit / ideo non vult vitam carnalem
sed spiritualem quia caro mortalis
est / spiritus autem eternalis / ad hanc
autem spiritualem et eternitatem invi-
tat nos apostolus in epistola hodierna
ad galatas vi° / fratres si vivimus
spiritu spiritu et ambulemus non
efficiamur inanis glorie cupidi
invicem invidentes / certe sicud
hec avis non respiciens in faciem
infirmi signum est mortis / sic
spiritus abiungit se aliter quod in
presenti quia corpus carnaliter non sunt secundum gratia
et in futuro dicit eos in infirmo
quia fuerunt diaboli deo malo
relinquentes creatorem et dominum dei
creaturas que eos plasmavit et
redemit et de his duobus dominis
tractat ewangelium hodiernum / et ut in
Mathei vi° c° / et in sermone predicatis
sed quadam luce legens de-
prudencia filiorum huius seculi in
factis suis admiratur / et ego dico
vobis facite vobis amicos de
mammona iniquitatis ut cum de-
feceritis in eterna tabernacula etc
hec luce xvi° / et alii dicunt
/ quod iniquus mammona si
de his non fuistis quod verum est quod
vobis credit et in alieno / et
statim sequitur / nemo potest
duobus dominis servire / quia non glorie
mundi et deo non thezauros celi
mundi et deo non celo nequam et simplici
et terre suo celo nequa et simplici
et terrenis deus hominem fecit ut
summum bonum intelligeret / et
intelligendo amaret / et amando pos-
sideret / et possidendo frueretur
/ et ideo posuit in hec ewangelio / ut hec
nos ab amore terrenorum et inducit
nos ad amorem celestium / ut dicit
nemo potest duobus dominis servire
/ et est intelligendum de duobus
dominis contrariis sibi et inter se
discordantibus / quales sunt deus
et diabolus / caro et mundus / caro
et spiritus / deus enim vult humilitatem
dicens / ut hec mathei xi° / discite
a me quia mitis sum et humilis
corde / diabolus vult superbiam
/ quam ipse tenens in celo perpetravit

dicens desiste amice esse superbi et elati c. xlj Job xli° Ipse est rex super omnes reges superbie. Angeli sub illo rege omnes militant qui eius voluntatem faciunt. Secundo homo non potest servire celo et mundo quia celum vult pacificos mundus vero tribulaciones. Unde Joh. xvj° In mundo pressuram habebitis in me autem pacem .i. mentis in celo. Tercio homo non potest servire spiritui et carni quia spiritus .i. racio vult castitatem sobrietatem caro autem appetit superfluam repletionem et luxuriam. Et iste leges sunt contrarie. De quibus dicit Ro. vij Video aliam legem in membris repugnantem legi mentis mee. Hiis ergo duobus dominis sibi contrariis simul et semel uno et eodem tempore non possumus servire. Unde dixit Helyas iij Re. xviij° quibusdam volentibus servire deo et dyabolo usquequo claudicatis in duas partes. Consequenter probat quod dixit. Aut enim unum odio habebit sc. dyabolum vel carnalem appetitum et alterum diliget sc. deum quod secundum institucionem accidit in simplici affectione. Aut unum sustinebit sc. dyabolum qui hominem peccando patitur non tamen diligit et alterum contempnet sc. deum quod contingit in perversa affectione peccatorum. Augustinus ponit exemplum. Dicas dyabolus [illegible] odio Deus non semper est [illegible] diligendus neque enim aperte aliquis unquam deum odio habuit sed omnis amans facit et dyabolum odit eorum quamvis [illegible] ... sustinuerunt. [illegible] super se dominatum sustinuerunt ubi [illegible] Ut si aliquis ancille alicuius coniunctus propter suam concupiscenciam patitur duram servitutem et si non amet illum cuius ancillam diligit. Similiter non dyabolum diligit sed sua implicatus cupiditate patitur eum sed deum contempnit non quod odio habent nullus enim contra deum odio habet. Consequenter salvator concludit

Deum nemo odio non habuit sed contempnit dum consequitur [illegible] et [illegible]

expedictis quod deus et mammona inter se dissident. Unde dicit Non potestis deo servire et mammone. Crisostomus Mammona syriace divicie sunt latine et dicitur nomen esse demonis illius qui preest diviciis non quod sint in potestate ipsius. Secundo quod ipsis utitur ad decipiendum. Audiat hoc avarus qui vocabulo christiano censetur non posse simul diviciis Christoque servire et non dixit qui habet divicias sed qui servit diviciis. Christianus enim divicias servus est. Christianus autem dominus. Christianus autem [illegible] divicias ut servus Christianus aut [illegible] excussit iugum hic tribuit [illegible] eas ut dominus. Unde illi qui [illegible] in piis operibus divicias expendunt non serviunt diviciis sed magis divicie serviunt ipsis quia eis utuntur pro necessitatibus ad opera virtutum. Ambrosius Ut divicie sunt impedimenta improbis ita probis sunt adiumenta virtutis. Unde cum Alexander dixit dyageno philosopho Pete amice quicquid vis et dabo tibi. Qui respondit Non indigeo servo servi mei. Cui Alexander quomodo sum servus servi tui. Cui dyagenes Nichil tibi divicie quas habes serviunt sed tu diviciis quia tibi non sufficit totus mundus. Ego eis servus servi mei et muneribus tuis non indigeo quia tu servus eis quia mihi serviunt. Secundo dicit Ideo dico vobis ne solliciti sitis anime vestre .i. anali vite que cibo sustentatur quid manducetis. Rabanus Sollicitudo mundi vitii carnalis est servire mammone. Neque corpori vestro quid induamini. Deus tangit aliqua temporalia alimentum sine quo homo non potest vivere et vestitum sine quo non potest bene vivere. Et non tamen homo non debet esse sollicitus. Debet enim habere sollicitudinem cum regula rationis et alium sollicitudinem non concludit hic salvator tamen sic prosequitur. Alias homo tempnit deum si expectaret aliquos [illegible]

necessaria / sed hic prohibetur sollicitudo
inordinata et superflua / per quam pre-
ponuntur bona temporalia. Item dicitur quod aliquis
Martha sollicita fuit ut dicitur Luce
10 / ergo sollicitudo per se non est prohibita
quia vita activa dicitur non prohibetur
Nota sed quod non quod triplex est sollicitudo. prima
p^a honoris [illegible] civitatis / cum hoc plus
sollicitatur de honore acquirendo corporis
quam anime / de hac sollicitudine
Martha sororem accusabat apud
Christum dicens Domine non est tibi cure
Et tamen eam defendit dominus / unum est
necessarium / Super quo verbo Gregorius
[illegible] anima quam sollicita es et er-
ga plurima / porro unum est neces-
[illegible] unum [illegible] quo sunt [illegible] / et ibi
[illegible] cor tuum et [illegible] tuum / 2a
2a sollicitudo est superflua cupiditas rerum
temporalium / que impedit salutem anime
et divitiis [illegible] / Et illi solliciti
assimilantur rote molendini / que
continue movetur et volvitur / que
suscipit et numquam saciatur / et laborat
nichil recipit nisi quod consumitur et
terminatur / Sic [illegible] die noctuque
sollicitatur [illegible] et recipit
magna quasi [illegible] grana et
nunquam [illegible] sed [illegible] expellit
[illegible] illud Job [illegible] [illegible]
3a [illegible] / 3a sollicitudo
est vanitatis. Unde dicitur [illegible]
/ quod lupus [illegible] semper
vento pascitur. Sic superbus toto
vite sue tempore vento superbie pascitur
quia semper est famelicus humane
laudis Unde [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Sic superbo-
rum [illegible] est [illegible] / [illegible]
et frangitur [illegible] superborum [illegible]
[illegible] [illegible] Petri [illegible]
[illegible] sollicitudinem vestram
[illegible] / cum ipsi est cura
de vobis. Et dissuadet dominus solli-
citudinem mundanam duabus rationibus
cum dicit Nonne anima plus est quam
esca / quasi dicat / longe plus. Et corpus
plus quam vestimentum / quasi dicat / sic. Anima
quippe ad ymaginem dei facta est
rationalis / et immortalis, capax beatitu-

dinis / quod non esca [illegible] ut indumen-
tum / Et est argumentum a maiori
quod sic arguitur sic / Si magis dona-
bile datur [illegible] / et minus dabi-
tur [illegible] / sed deus dedit
nobis maiora scilicet [illegible] corpus et ani-
mam dabit et minora scilicet cibum et
vestimentum / Unde [illegible] non est [illegible]
sollicitum esse. Consequenter probat
idem alia ratione sumpta per comparationem
ad alia extra nos / et primo quo
ad [illegible] [illegible] dicens
Respicite volatilia celi quoniam non
serunt neque metunt neque congregant
in horrea et pater vester celestis pascit
illa. Nonne vos magis pluris
estis illis [illegible] multo magis
vos qui filii estis / et rationales qui-
bus [illegible] [illegible] ipse
est ille / de quo legitur in psalmo Qui
dat iumentis escam ipsorum. Et est
notandum / quod non dicit non volant ad
[illegible] quod non prohibet prudentiam
[illegible] Si volatilia absque
cura et [illegible] dei aluntur
prudencia que [illegible] sunt [illegible]
[illegible] multo magis homines
quibus [illegible] [illegible] Con-
sequenter probat idem / scilicet quod non
debemus esse nimis solliciti de
cibo corporali [illegible] dispo-
sicione et statura corporis nostri
dicens Quis vestrum cogitans
[illegible] sua sollicitudine et
sagacitate potest adicere ad staturam
suam cubitum unum / quasi dicat nullus
Et [illegible] [illegible] / [illegible]
est corporis [illegible] / [illegible] alium
[illegible] / [illegible] est [illegible] ad debitam
staturam perducere / sed hoc est dei non
humane sollicitudinis / ergo [illegible] illud
[illegible] est [illegible] / [illegible] corporis [illegible]
[illegible] cibus non [illegible] tanta solli-
citudine querere / quia deus qui incre-
mentum dat dabit et nutrimentum
Glosa illi ergo nutriendi corporis
curam relinque / qui illud ad
hanc staturam pervenire fecit / Hic
tangitur [illegible] magna. [illegible] corporis
[illegible] [illegible] corpori Christi
[illegible] ad staturam [illegible] est [illegible]

adtria pt qsde- vari/ spo- qt sad

sciend 2m Aug. q i ita plitudo ym
adcumsi glie qformitate et si i
possibile est q i illius glie qs
corpi qs possit adequari q gla cor
qs erit adinstar solis/ gla ma-
rie marie adinstar lune/ gla
ceteraz scoz adinstar stellaz
et hoc innuit 2 ad Cor. 15
Alia e claritas solis .i. xpi Alia
autem claritas lune .i. marie
Alia claritas stellaz .i. scoz ceteroz
Secdo pt qsiderari q adcumsi
statis equalitate et no oia ibi
eius plitudo Aug. 22 de ciuit dei
Si dixerimus ad dimi corporis mo-
du maioz minoz q corpa reddi-
genda phibet de multoz corpibz
explui/ Sed ipe nec capillu peri-
turu esse pmittit Tercio pot
qsiderari vl intelligi qntum/ ad eta-
statem et erit ibi ista plitudo
Vnde sedit Restat igit ut vnu
quisqz recipiat mensuram suam
quam hbit i iuuentute si senex
est mortuus vl habiturus fuerat
si est an defunctus Et ideo no
est dictu ab aplo Eph 4o Occurre-
mus in mensuram etatis plenitudinis xpi

statue q i iuue- pud etats

q resurgent corpa mortuoz i
illa etate ad quam xpm deuenisse
cognouimus hoc Aug. De vestimtis
quam soliciti estis Considerate
lylia agri quo crescunt Lucas
lylia cum statuto tpe formant
in frondibus vestiunt candore im-
plent adoribus/ et q tra radici
no dederat/ deus inuisibili ope
largit Non laborant Sup Luc
vt indumenta sibi qsuant q
ptinet ad viros neqz nent q
ptinet ad mulieres/ et tn regalia
ornamenta operdunt Dico aut
vobis ego sed. dicens veritate
dubitare no debetis Quam nec salomon
Sup Luc Regi pallis regibus flo-
ruit in omni gla sua/ que fuit
triplex sed diuiciaz sciaz et
paternaz sicud diffusi ...
Regu iijo cap. Corpus e idd.
vestibus tam pulcris ornatus
sicud vnu ex istis Quia salom

fuit vestes alienas lylia et
flores sparsa ille abarte iste aut
que expallit in suo ope ipaz arte
cu ars tn imitat nam i optimu
sit Si cu fenu agri qd hodie
est et cras i ... clibanu mit-
tit deus sic vestit Sic pulc
sit optime Sed sn sollicitudine
Sermo que sparsa wegno q pictura
textura pt floribus qpari quoz
color expiuntu diuit sed ditis
opuit iste rubor quid ista rubz
ut rosa quid ista candet ut lylia
fiske nos sanna ulla pupa pur
hoc cu colore magis indicanda
est q humanis Quanto magis
vos modice fidei Sup Lucas
sz bestiet et ignecessarijs/ pro
curabit qui esses venabiles et
nymodos futuri et creati ad
gloriam perpetuam vos modice
fidei qui de dei pvidencia dubi
tatis Nolite ergo soliciti esse di-
centes No aut nolite querere
quid manducabimus aut quid
bibamus lt ptinet ad alimentu
aut quo operiam lt ptinet ad
vestimentu Sup Lucas .i. talia cura
nolite impedire quo mis celestibus
impediti Raban hec in vidi
uitipalia argui qui pro mptis
victu vl vestimenta qui lauciora
vl austeriora sibi hijs cu quibus
vitam ducunt alimenta vl indumenta
requirunt Hec cum aia opentes
requirunt q i ferdes pt et de
ceteroz pmissioni no qfidunt
quibus etiam 2 et gloriam defuturis
tura no est p sileoz i regula
dei que sr Scit cu pr vester
q aut hijs indigetis/ qd (Q)uo
est pater qui no tribuet necia
filijs/ quorum nouit indigenciam
sed quo deus e pat vr ergo
qcedet vobis necia Consequitur
salua qcludit de quo hoc debet
esse solicitus q de eternis/ nam
de tnnis Et implicat ... bo

sacerdos apostolus visitor
Angelus In supplex ora in precepto tuus labia
Sacerdos apostolus visitor
Diabolus In pes peccator tu raptor tuus detractor

sz celeste spirituale et temporale duo
similiter ergo est i. propone regnum
dei / et est quod monet vos quod
primo civitatis pes / regnum tuum
regnum omnium seculorum / secundo prospe-
ritas sap. v° / recipient iusti regnum
decoris et dyadema speciei de
manu domini / tercio tranquillitas
apt. xxxiiij° / colligent de regno eius
scandala / quarto felicitatis luce xxij°
et ego dispono vobis regnum / quinto
vite ergo regnum dei / sed dicitur ubi
infidelitas venit et intravit / secundo
venit salus via quandi dominus
i bonum sz spirituale duo / et iusti-
ciis / quia iusti in eternum vivent
et apud deum est in corde et cogita-
cio eorum apud altissimum / sap. v°
iusticia cuius / ut quando non proprios
iusti sunt per iusticiam nos provenitur
adversum / alio primo / sz i bonum
sz temporale sedet duo / et hec omnia
sz temporalia adicientur vobis / cum pro
terra pro peccata hec / maledicta tua
ut non continet sed ad maledicta
terra in opere tuo / studiari autem omnium
bona fieri quam ergo iusticia et vo
de eo paulus / sed dicit aliquis
modo homines sancti quantis iusticiis
et regnum dei maxime sunt [illegible]
[illegible] indigentes et maxime de pau-
pertate / ut paulus et in epistola ad
Cap. Similiter et sancti frigore et
nuditate et / et apostoli esuriebat
sicientes et quia et [illegible] eiciebant / ad
hoc respondet Augustinus / quia deus ut
medicus novit quid sit apparuc
dandum et quid subtrahendum appo-
nit ad cor actiones subtrahit
tamquam impedimenta salutis / sed i
tibi deus subtrahit temporalia vult
dare meliora / sed nos confirmaris per
eterna / ad quam nos perducat pro

Erat quidam regulus civitati luce quarto
illegimi i. nativitatis ut sed fallaria
est aliquid satis contra similem asino
qui naturaliter i. domus parentibus
[illegible] natum et [illegible] i. benedic-
tam hec ergo superbia / hec est al
itali quadam indignacione superbia

i. hone dei et sol et de ortatione
accepit congendendi quomodo constat
interest et dicitur superbie vale-
mentum v. hominum discooperire vitis
/ secundo si in abrupimus homines
confuga et timore humilitatis
deprehendit consistit i. tedium
et evadere eum permittit / supra
prostratum al inde quod advertit
maxime superbientes et hic propter
in sanctificeris primus angelo quem
celum sustinere non potuit ut
hic / ysaie xiiij° / superbus puti-
bus qui cadit expulsi de paradiso
propter eos i. hoc mundo de rege sua
herodem adamowsko quem eicit de
regno / de angelo facit de mano
de primo homine babilonem draco
superbie ductus tui iustitia pa-
ne tuo / de rege simplici primo
tamquam bestiam quem videbat et
quam fenum comedens / post a hec
humilitatis dextre expulsi / secunde
tunc autem i. die novissimo ve-
niet eis / aliud est / sed maledicti
dicti i. ignem eternum et de
quod autem humilis quem humilitas
deo nimium placet dicente est
iiij° despicit omne quem initium
diabolo displicuit qui dixit
sancto machario / tu ieiunas
ego etiam non comedo / sed vigi-
las sompnum nos capio / sed paup-
tatem servas tu nos curo virtu-
tatem servas tamen nos curo in-
est quod me vincit tua magna
humilitas quem homini multum
prodest quia sine ea nichil valet
/ bernardus / sola est status virtutis
sine humilitate congregat quam qui
pulverem i. ventum portat et de
stam humilitatem meruit regna
visitacionem filie sue ut hodie i
eiusmodi testatur / dicitur c. / hec est
primo predicationis ihesu quadam
die intravit / capharnaum
sanabat filium centurionis luce
iiij° iudeorum ingressus sy-
nagogam eicit alhominem
spiritum i. immundum luce iiij° / et principis
synagoge sindicus de synagoga intravit

domum petri et sanavit socrum
eius Luce iiiiº Et inde ibat
ihesus in civitatem que vocatur
Naym Beda Naym civitas est
galylee in secundo miliari montis
thabor ad quam ibat Et cum appropinqua-
ret cum xpo in [illegible] / In hoc
tempore allevata est terra fabulorum
etc. scilicet apertis predicacionis per ipsum
in galylea Et erat ihesus circuibat
totam galyleam docens in synago-
gis eorum et predicans ewangelium regni
celestis sanans omnem languorem
et infirmitatem in populo Et ibat
cum eo discipuli et turba copiosa
Dum miracula faciebat et in-
firmos sanabat turba eum liben-
ter sequebatur sed in tempore pas-
sionis recessit turba a pharizeis
excitata clamabat Crucifige
crucifige eum et nunc multi in
prosperitate laudant deum et in advers-
sitate maledicunt et blasphemant
Ideo autem turba cum xpo multa
ibat secundum Bedam ut multi tanti
miraculi essent testes et cum in-
miraculi venit et motiva ceteris
dicitur Cum appropinquaret scilicet ihesus
porte civitatis ubi scilicet maior
erat frequencia populi propter negocia
et iudicia que tunc temporis fiebant
in portibus civitatum Ecce defunc-
tus efferebatur filius unicus ma-
tris Et cum erat maior causa do-
loris et maior necessitas consolacionis
dolor enim de morte unigeniti gra-
vissimus est secundum illud Iere. vi Luctum
unigeniti fac tibi planctum amarum
sequitur Et hec vidua erat
vidua cum persona miserabilis est
secundum illud prima ad Thymotheum v Que vere
vidua est et desolata
speret in deum Deus enim est
pater orphanorum et iudex vidu-
arum [illegible] autem [illegible] vidua
[illegible] cum [illegible] Et turba civitatis
multa cum illa scilicet ibat comparentes
in quo notatur quod ista mulier erat
famosa in civitate quia non tamen [illegible]

ordinatum est sed ordinatione divina
Et multa turba venit cum xpo et
cum vidua ut visso miraculo multi
fierent testes et laudatores Vacabat
pio operi meruerunt videre miraculum
[illegible] cum simul corpus ad sepulturam
et [illegible] esse obsequiis mortuorum
opus est [illegible] quod tamen multi [illegible]
dolor de vita faciunt [illegible] dampnum
[illegible] eum [illegible] cum [illegible]
dicitur Per istum adolescentem mortuum
significatur quilibet peccator qui peccatum mortale
occidit animam quod ad dampnacionem
eternam / nec peccatum mortale ideo mor-
ti comparatur quia sicut mors nichil
aliud est nisi separacio corporis ab
anima ita et mors spiritualis que
fit per peccatum mortale non est nisi
separacio dei ab anima peccatoris Ysaie lix
Iniquitates vestre diviserunt
inter vos et deum vestrum
Et talis anima effertur extra civitatem
ad sepulturam dampnacionem eternalem sicut patet in
divite epulone Luce xvi Ubi vero
[illegible] portitores animas peccatoris portantes
ad eternam [illegible] amor [illegible]
[illegible] aliqui qui tamen dili-
gunt peccatum quod nullomodo dimit-
tere volunt immo si non peccant
videtur eis quod letari non possent
Contra quos dicit David Quid gloriaris
in malicia qui potens es etc.
et ita sodomite dilexerunt peccatum
[illegible] dominus pluit super eos
ignem eternalem Secundo portitor est
timor pusillanimitatis [illegible] cum homo
multi ita [illegible] quod sicut [illegible] eos
[illegible] de pane et aqua uno
die [illegible] omnis videtur eis
[illegible] debilitarentur Si elemosinam
[illegible] quod pauperes fuerunt sicut ore

non passum propter labores / Si visitat
infirmos / tunc nauseam sentit timet
eos primas contagiones contrahere non audet
/ talis timuit quidam principibus cum hor-
taretur pecunias expendere ut consuleret ut
legitur de rege / Unde Augustinus ... primo
non precogitat ira dei contra istos
peccator est / vere temporalium prosperitas / Cum
enim homo bene succedit in rebus
et in corpore / et omnia prospere affl-
uunt divicie / talis secure peccat
dicens / Si deus me odiret nunquam
mihi bona ista daret / vicinos meos
cottidie visitat divina iracundia
elemosinam facit / et multa opera
bona / et tamen eidem male succedit
/ et sic miser peccator ignorat quod
prosperitas vere temporalium multociens
sequitur pena sempiterna / Unde legitur
de beato Ambrosio quod cum iret Romam
in quadam villa tempore in hospicio
cuiusdam divitis qui nunquam aliquod
dampnum sed in prosperitatibus ab molestia
sua durat / quod audiens Ambrosius dixit
sociis suis / Surgite et exeamus cito
fugiamus ne nos quoque divina
ultio apprehendat / Cum ergo surrexerunt
et aliquantulum processissent subito
se terra aperuit et hominem illum
cum omnibus que ad ipsum pertinebant
absorbuit ita ut nullum vestigium re-
maneret / quod cernens Ambrosius dixit /
Ecce fratres quam misericorditer deus pepercit
cum hic adversa tribuit / et quam
severe irascitur cum sic prospera largitur
/ Tertio peccator est stulta remissio mi-
sericordie dei / dicunt enim mali peccatum
audacter / quia deus misericors est quam
quod nobis contingit mali / iam xl. vel
xx. annis in peccatis et adhuc parcit

pro angustiis remittetur sed super
misericordiam dei / non attendens dictum Salo-
monis dicentis / Noli dicere miseratio domini
est magna / ira enim et ira ab ipso
cito approximat / Si quis ergo mor-
tuus est corporalibus / anima attendat
ad illum cum lacrimis pro verbis ipsum
ad misericordiam sicut vidua / et mereatur
resuscitari sicut sequitur / Quam
cum vidisset dominus misericordia motus
est super eam / i. aperuit quid passionis
affectum eam / ut dicitur Job xxxi / Ab
infantia crevit mecum miseratio / et
de utero matris egressa fuit mecum / Vi-
dit eam / in qua non solum oculo
corporis ut homo / sed divinitus ut deus / sed
et cerebrum ... quia vidua et afflic-
ta fuit oculis eius / Unde dixit illi
noli flere quasi diceret / quasi diceret desiste
quia mortuum fles quem vivum surgere
videbis / In quibus verbis officium consolationis / Expone
lationis ad quod missus erat / Sicut ipse
dicit Isa. lxi°. Spiritus domini misit me
ut consolarer omnes / Et accessit et / Plangentes
tetigit loculum / quasi diceret cernite / non
solum compassus est mihi videretur ut
solum viduam consolatus esse verbis / sed
voluit eam consolari opere / cuius
filium resuscitando / Unde accessit ad
feretrum defuncti / qui vita ad mortem / et ... ...
quia ipse dicit Joh. x° c° Veni
ut vitam habeant / Et tetigit lo-
culum ut ab eius corpore fieret in
ipsum vite in corpus mortuum in
quo ostenditur quantam utilitatem habet
humanitas Christi nobis coniuncta / Spiritualiter / Spiritualiter
lectus peccatoris est consciencia / in qua anima
tanquam in malo lecto quiescit / qui
est et super ipsum avaricia / luxuriosus lu-
xuria / invidiosus invidiis / et su-
perbia / quem lectum dominus tangit / dum
peccatorem ad sui cognitionem redu-
cit / ut mentis morte resurgat

futuri iudicij / ad regnum reddat / et
de penis reuocat / Et, sicut lucas scribit
inducens .i. gloria, ut floridus
[illegible] / quia gra-
tiam suam delectacionis [illegible] iudica-
cionis habebit in viribus / Sed. Hij autem
qui portabant steterunt / Videntes
cum quod christus accessit et tetigit lo-
culum parabant se videre miraculum quod
credebant christum facere / ita ut potuit
dicere id moysi Exodi xiiij state
et videte magnalia domini que
facturus est hodie / Et ait adoles-
cens tibi dico surge / Christus vero
ut salvator cum filiis hominis [illegible]
ti filium excitare / non ut qualis
helizeus qui corpus suum applic-
uit corpori defuncti / ut aliis
petrus per [illegible] orauit / Sed ipse
est qui creata / [illegible]
[illegible] vocat / qui mortuos et
viuos alloquitur pater / Et ideo dicit
Surge adolescens / et sic etatem lu-
bricam [illegible] quia etas [illegible]
[illegible] / quia [illegible] mors [illegible]
[illegible] et senes rapit / Unde [illegible]
[illegible] mors [illegible] ulli [illegible]
Et resedit / Sed stat ad imperium
christi qui mortuus fuerat. Sed [illegible]
qui statim ad vitam redijt ad
imperium christi / [illegible] cum sit clamor
mortis et [illegible] id apocalipsis
Et cepit loqui in signum re-
suscitacionis / [illegible] non potat [illegible]
[illegible] mortuus [illegible] mago su-
scitatus / Et tunc cum dominus fecit lo-
qui / [illegible] gratiam magna-
[illegible] ut nunc futuri iudicij
et [illegible] / [illegible] / et de-
lectaciones carnales [illegible] dominus
id [illegible] / Ephesi v° / Surge qui dormis

et surge / a mortalibus peccatis / [illegible]
[illegible] predicandi / et illuminabit te christus / Et
tunc secundum Beda in omelia [illegible]
[illegible] male
et inique fecisse / [illegible] crea-
torem / Et tunc incepit loqui [illegible]
[illegible] de peccatis suspira-
cionis et oracionis [illegible] / Sed et dedit
eum matri sue / Sed secundo [illegible] cum
reddat eum sibi [illegible]
in suscitatore / [illegible] cum peccator
peccatorum ad unitatem ecclesie assumit quia
[illegible] omnem credentem / [illegible] sibi
[illegible] dimittit [illegible] peccatorum
[illegible] omnium bonorum / secundum id psalmi [illegible]
[illegible] fac deus omnium timen-
tium te et obseruantium mandata tua
Tercio [illegible] utilitatem
ex hoc miraculo [illegible] / Et accepit
autem omnes timor / Sed admiracionis
de tam magna suscitacione / Alij [illegible]
suscitauerunt mortuos [illegible]
[illegible] helizeus iiij regum [illegible] ca.
sicut autem solo imperio [illegible]
alij autem [illegible] sicut elias et
helizeus / [illegible] publico / Et
magnificabant deum .i. magnum
predicabant [illegible] magni-
[illegible] deus et laudabi-
lis nimis et magnitudinis eius
non est finis / [illegible] ma-
gnificat / Sed dicentes quia [illegible]
[illegible] propheta magnus surrexit in
nobis / [illegible] multa [illegible]
predixit / Unde erat propheta helizeus / qui
[illegible] propheta [illegible]
[illegible] magnus secundum id
[illegible] magnus dominus et
[illegible] magnitudine [illegible]
secundum id [illegible] / Et

sicut medicus visitat infirmum ut sanet
ipsum non sic visitavit aliqui alias creaturas

et magna potentia 2m id est ultio
data est in omnibus potestas de celo et
de terra. Est magna bonitas scilicet caritas
2m id est xjo discite a me quia
etc. Et quia deus visitavit
plebem suam .i. operatur, visitavit
aliquas alias creaturas / quia homo
nunc vivit post dixit quid est homo quod
memor es eius aut filius hominis quoniam visitas
eum etc. / Et unde quod habet hominem
David admirans quia magna fuit
caritas et misericordia sua / quod deus filius
quando genus visitavit voluit
operari in homine quando / quia
visitatorem ostendit nobis de puteo
graciam / et de futuro parat
gloriam quam nobis
promittit dignitatem etc. / et / f. ff. / Amen.

Quum intret thesaurus de cuius terra
luxuria primo / Et de qualibus
qui vipera ut dicit Isidorus est
serpens sic dictus / eo quod vi pariat
nos masculum et prima libidine
mormordit et amputat caput
masculi in tempore pariendi venit
venter de mater tali non expectantes
natura naturali solutionem sed corrosis
omnibus lateribus in viam de filii eius
ruptura exeunt ipsa moriente
Ambrosius dicit sic videre tales
mares viperas venientes et sibi
lateris minimus mare venit et
in ea coiunt comparatio quod viperas in
terra pestem mortale esse et valet de ira
domini et hoc patet quia in anima adoratur
etc. et mundissima et anima corpori
de funditur statim denigratur et
hic vocatur originalis peccatum quod quasi
in nos a primis parentibus propter transgres-
sionem preceptorum et hic … incolas
anima petit nunc Dei in dicit quibus
nos dicit et nunc inhabitent sub

fac in fine tuo fine magnificet sunt
peccatum et sic vipera quod prima
libidine occidit virum suum sic
peccatum occidit corpus et animam et
luxuria 2m id est prima Cor. vjo
omne peccatum quodcumque fecit homo extra
corpus est qui autem fornicatur in
corpus suum peccat. ut ab isto
vitio et ab aliis liberemur sacerdos
petit de oratione / etc. / da quibus domine
populo tuo diabolica vitare contagia
et te solum deum pura mente sectari
3o peccatum facit sic vipera quod dilla-
cerat et annichilat homini
omnia bona opera que de qualibus sunt
ab aliis hominibus quorum participes
debet esse. Et ideo Apostolus in-
vitat nos ad bona opera de epistola
hodierna ad Ephesios iiijo Obsecro
vos fratres ego vinctus in domino
ut digne ambuletis vocatione
qua vocati estis cum omni humi-
litate et mansuetudine / 4to
peccatum facit sicut vipera quod sibi-
lando adducit murenam marem
et coit cum ea / Sic delectatio huius
mundi tangit homines per
suam dulcedinem et statim inducit
ad multa vitia ad quos dicit
dicitur Ioh. nolite diligere mun-
dum neque ea que in mundo sunt quia
prurit mundus et concupiscentia eius et
ita homo de voluntatibus pravis dominus
debet attendere ad deum et servare
ad sicut scriptum facit homo ydro-
picus de quo dicit evangelium Et
ut de … valeamus gloriam
operari et virginis salutis etc.
In illo tempore / hoc est Evangelium predicat
scilicet ihesu quadam vice dixit
petrus ad ihesum / Ecce nos reli-
quimus omnia et secuti sumus

itaque meus

te / quid hoc est nobis / ad quem respondens / Amen dico vobis vos qui secuti estis me etc. Sic scientes [illegible] vel dixit audientes quod disputaret contemptum mundi et ridebant eum / ideo proposuit eis exemplum de divite purpurato et Lazaro mendico / ad discipulos autem parabolam de villico iniquitatis et addidit de servo qui vapulandus est plagis multis / Item proposuit similitudinem de patre familias / qui conduxit operarios in vineam suam / quibus parabolis finitis / Cum intraret Jesus in domum cuiusdam principis phariseorum sabbato manducare panem et ipsi observabant eum. Sed si sabbatum solveret / ut ait Glossa. Beda: Considera phariseos in hiis observatores in dictis contrarios / et in tormentis sustinuit illusores et nichilominus pius dominus / ut habetur hic et saepe cum aliis in domo principis eorum et alibi eorum ad manducandum convenisse et hic propter eorum edificationem / et propter perfectionem caritatis ordinem quae est diligere inimicos / sicut ipse precipit Luce vi° dicens / Diligite inimicos vestros et benefacite hiis qui oderunt vos. Unde audi quem [illegible] malitiam illi dominus pascebat et cum eo comedebat / ad modum audis se habebat / sicut pro dolor. Hoc multi sunt inde falsos / qui in mensa [illegible] cum Christo comedunt / et in assidue [illegible] proditores. Cum sint / Et ecce [illegible] faciat coram [illegible] / et ipsi observabant eum. Sed ut dicit Cirillus venientia legis contempturi

et aliquid prohibitorum faceret in die sabbati etc. Et ecce homo quidam hydropicus erat ante illum. Glossa: hydropisis est morbus aquosus de vitio vesice [illegible] ex aquo hoc [illegible] / et a [illegible] / quia qui habet quanto plus bibit tanto plus sitit / et significat secundum Bedam hominem qui semper carnalium voluptatum [illegible] / et cor divitis avari / qui nunquam impletur pecunia / et ipsos tres [illegible] in fine homines sunt / [illegible] / quae maxime homines [illegible] patrimonium seu [illegible] / [illegible] quam superbi [illegible] compositate [illegible]. Unde sapiens: [illegible] illos deus et comminuet eos et usque ad summum desolabuntur / quia contra deo et hominibus sunt superbi. Jacobi iiij° Deus resistit superbis / humilibus dat gratiam / 2° [illegible] luxuria quae contra corporis et animam / Unde apostolus Cor. vi° omne peccatum quodcumque fecerit homo extra corpus est / qui autem fornicatur in corpus suum peccat. Glossa: cetera peccata animam maculant / fornicatio non tantum animam sed etiam et corpus contaminat / 3° [illegible] intelligitur avaritia / quae non derelinquit hominem usque ad mortem. Unde Jeronimus / homine senescente cetera vitia senescunt / sola avaritia iuvenescit / et hominem non derelinquit usque ad mortem / Iste autem hydropicus stetit ante Jesum / quia cognoscens virtutem medendi in ipso / coram ipso stabat expectans misericordiam / [illegible] nobis [illegible] expressis [illegible]

inquit scilicet. Et respondens Ihesus dixit ad
iurisperitos observatoribus secundum Bedam non
respondit verbis eorum sed cordibus
Glossa: ostendens se verum deum esse qui
solus novit corda hominum. Dixit
ad legisperitos tanquam ad peritos
in lege. Et nota aliqui scripti habent
quod et phariseos tanquam peritos
in vita dixit. Si quid
licet sabbato curare. Glossa: Si licet
opera karitatis facere sunt sabbati
violatores cum medicinali opere sit in
sanum curare. Hoc autem querebat ab
eis non quod dubitaret sed ut cordibus eorum
..., cedatur vinculis ... et ...
... At illi tacuerunt. Beda: merito
tacent quia contra eos quidquid dixerint
videtur. Nam si licet in sabbato curare
quare salvatorem observant si non licet
quare ipsi in sabbato pecora curant. Quod dicitur sed in ~~sabbato~~ die sabbati
curant. Hic magis erubescendum, multo magis
est quod de hominibus fiunt cum phariseis
et Christo interrogatore responderent quid videret.
Nota: ubi nota quod aliquando tacere bonum
est. Unde salomon Ecclesiastici in verbis tacere
sapiens est. Ecclesiastici xx. Secundo tacere bonum
est vitare peccare et alterius. Sed ideo propheta:
Pone domine custodiam ori meo. Et
Tertio vitare hoc est loqui secundum id Proverbiorum x
xvii: Vir stultus in silentio
... ut efficiatur et stultis. Vnde
dicitur quidam maledicti adiuxit
Dicite lingua tua ita et ego
anima mea sum deus. Quarto vitare
... non habens simul loquacem
vitare malicie cogitans mala
sicut isti pharisei quia apostolus tacuerunt
scilicet. Ipse vero apprehensum sanavit
eum non impeditis. Sed opero humilitate

ut secundum glossam doceret non abhorrere
quemquam hominis conditiones, neque
curans et phariseorum insidias. Sanavit
eum ac dimisit. Cyrillus:
neglectis phariseorum insidiis liberat
a morbo ydropicum, qui ... medicum
phariseorum invidia non postulabat
propter sabbatum, sed solum astabat ut
aspectum eius misertus sanaret eum
quia deus cognoscens non quod ab
eo si vellet sanus fieri, sed tacitus cum
sanavit ac dimisit. Secundum. Abiit
corporaliter sanatus. Et cetera. Tradens ...
... (?) curando beatorum est sta-
dium phariseorum. Ydropicum sanatum dans
nobis intelligere quod non ex aliquo
facto non venit aliqua utilitas
non debemus id obmittere, licet aliqui
maliciose contrahant, ut dicit Theophi- nota
lus. Et preterea dat nobis intelligere
ut nos animas nostras voluntates
patris in diebus festivis ornemus
et operibus bonis sanare curemus
animas cessando operibus servilibus sunt festa,
et operis servile non faciens
in eo id est peccatum quia servituti diabolice subi-
cit hominem secundum id: Qui facit
peccatum servus est peccati. Sed multi faciunt
peccatum servile, curant luxuriam, gula
et aliis viciis plus indulgeant
festivis diebus quam feriatis et
apparent ipsis. Et ad illos dixit
ad illos non ad voces oris, quia
ore nichil dicebat, sed ad voces
cordis, quia adhuc in corde eorum
murmurabant. Cuius vestrum asinus
aut bos in puteum cadit et non
continuo extrahit illum die sabbati.
Quasi diceret, si non creditis violare sabbatum
extrahendo bovem aut asinum de puteo
die sabbati, quod est opus
cupiditatis, sed ea intellige

^et si sabbatum non frangeret [illegible]

qua fuerit / quanto magis violatur
de operibus caritatis / subveniendo proxi-
mis / quanto magis [illegible] ipsum sub-
veniendo hominibus / Ubi sciendum
quod ea die festum operatur pro
necessitate / sicut operatur propter discipulos
qui spicas edicebant ^ necessitas ut patet
et machabei pugnaverunt in sab-
bato / ea vero que aguntur pro pauperibus
necessaria sunt quibus necessaria non
potest / et festa non violatur
ut [illegible] de pistatoribus panis
qui non possunt [illegible] / [illegible] op-
eratur obedientia domini [illegible]
latus [illegible] ut ea que circa [illegible]
potest [illegible] oportuno ut dila-
tionem / [illegible] apparent. Dic-
tum sabbati / ut vescitur [illegible] al-
terum i. de [illegible] animalibus
de sacrificio offerendis / et de [illegible]
vel que in sabbato fiebat / Ubi sacer-
dotes [illegible] et mactatos
animalia / licet hec facient in festo
tamen non peccabant / 3o operatur
caritas / ut si hoc operaretur fac-
primo [illegible] operibus [illegible]
corporibus licet faciet in sabbato op-
eratur [illegible] / sicut [illegible]
in [illegible] facit magis in sabbato
[illegible] et non potuerunt adhuc
[illegible] / sicut victi et [illegible].
Et [illegible] / [illegible] quod ydropicus
[illegible] tanquam [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] ydropisim [illegible]
[illegible] ut [illegible] in nobis [illegible]
bia. d. Dicebat autem ad [illegible]
atos parabola [illegible] aliud [illegible]
[illegible] / [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible] [illegible]

^vocabantur

intendens i. intelligens quomodo ipsi
s. pharisei primos accubitos eligerent
ipse cum appetebat multum honores
Et ideo quia ad [illegible] ad [illegible]
quia ^vocati volebat collocari in locis
superioribus et dignioribus / sicut et alibi
[illegible] de quibus dominus testatur
Matthei xxiiio c. amant primos ac-
cubitos in cenis et primas kathe-
dras in synagogis et salutaciones
in foro et vocari ab hominibus
rabi / Sicut hodie multi [illegible]
appetunt in [illegible] / non attendentes id
quod / [illegible] alter [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] lapsum / [illegible]
[illegible] quod eligant ad quod [illegible]
[illegible] [illegible] / aliqui
[illegible] [illegible] / Et ideo dicit
notabiliter in [illegible] quod pharisei primos
accubitus eligerent / docens ita quod
[illegible] superbiam in [illegible] in parabo-
la / et dicit [illegible] in civitate [illegible]
[illegible] non [illegible] in [illegible]
loco [illegible] [illegible]
ad honores qui nos [illegible]
[illegible] [illegible] nos
[illegible] et [illegible]
[illegible] / [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] honorabilior te sit
in [illegible] ab illo s. [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] et aliis [illegible] / Et
veniens qui te et illum in [illegible]
[illegible] tibi da [illegible] locum [illegible]
[illegible] te [illegible] / Et tunc [illegible]
cum rubore novissimum locum tenere
[illegible] qui [illegible] alii [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] / [illegible] [illegible] [illegible]

Nota

^a pharizeis quod volebant

Sap.[illegible]

Ego sum minimus apostolorum / Cor. xv°
Spiritu magno vidit

cum elata mente contendit quibus prioribus personis est / Et sicut vo[illegible] tamquam fuit vas electionis et novissimo loco inventus tamen aliis factus [illegible] reputando sed sic appellando [illegible] Cor. xv. Spiritu magno vidit quia tamen omnibus / Ego cum non des[illegible] se arrogant aliis preferre [illegible] dicat ceteris plus quam dixit [illegible] qua estimando se [illegible] subdit sed utilitatis dicens / Et sic venit qui se diminuit dicat / Qui amittit ascende [illegible] et tunc erit tibi gloria simul discumbentibus / [illegible] Christus ascendit dominus omnipotens [illegible] ad homines [illegible] qui [illegible] vita hominum ad unitatem fidei in unitate et futura vita dicit homo [illegible] / Amice ascende superius / [illegible] illud Iohannis / Et [illegible] in domo patris mei multe sunt mansiones [illegible] et tunc erit gloria [illegible] hoc opera sua et [illegible] beatitudine [illegible] salvatoris dicens / Omnis qui se exaltat / in seculo / in religione / qui se exaltat humiliabitur [illegible] vel [illegible] vel in futuro [illegible] / [illegible] humilitas [illegible] suscipiet gloriam / Et [illegible] qui se exaltat [illegible] humiliabitur / et qui se humiliat exaltabitur [illegible] voluntarie [illegible] qui humiliat [illegible] non dicit qui [illegible] humiliat [illegible] toto [illegible] qui [illegible] humiliat et [illegible] plena [illegible] dolo / et ideo dicit Ecclesiastici xix [illegible] humiliat nequiter [illegible] intelligi potest de falsis religiosis / et omnibus ypocritis / [illegible]
[illegible]
[illegible] intelligi [illegible]

[illegible] tandem ut recipiat [illegible] que vita [illegible] vita / ut possimus [illegible] futuram eternam ad quam nos perducat pater

Accesserunt ad Iesum pharisei et [illegible] / Math. xx. [illegible] / [illegible] Luce xx° [illegible] major [illegible] mustella in [illegible] candida / [illegible] corpore [illegible] [illegible] ad [illegible] magnitudinem longa / et arboribus [illegible] / et [illegible] et arboribus saltu potius quam volatu [illegible] / vivit [illegible] / [illegible] quod vivit in [illegible] / qui ora pastus regionis [illegible] / [illegible] ponit [illegible] supponit qui [illegible] / [illegible] / dicit [illegible] velocitate [illegible] / [illegible] bestiam [illegible] qui [illegible] nos fuit [illegible] testatur [illegible] / Luce xi [illegible] autem quia [illegible] sum et [illegible] humilitate homo [illegible] vita eterna [illegible] pax summa qua [illegible] in [illegible] officio [illegible] da pacem domine [illegible] ut [illegible] fideles [illegible] vero [illegible] de [illegible] 2° [illegible] quod sit [illegible] / que attendit [illegible] nativitate / quia [illegible] fuit [illegible] vita / quia [illegible] aliquod [illegible] qui fit [illegible] morte / quia [illegible] fuit [illegible] / [illegible] dicens / dicat [illegible] oro quod [illegible] oratorum [illegible] possumus [illegible]

Nota quod tres erant religiones sive secte inter Iudeos. Prima vocabatur Esseni et hii non [illegible] ibant pro posse [illegible]. Secunda dicebatur Pharizei, hii religiosiorem vitam ducebant et se ab aliis separabant. Tercia dicebatur Saducei et hii erant religiosi carnales et futuram vitam post mortem nec bonos salvari nec malos dampnari asserebant. Hii ergo Saducei dicentes futuram vitam non esse predicabant exemplo inito [illegible] vel cetera.

in boni et corpore / per quam fit etiam caritas et habent nos [illegible] audit [illegible] passione 2 ad Cor. [illegible] maiorem caritatem nemo habet ut animam suam ponat quis pro amicis suis. Ideo apostolus hortatur nos in epistola hodierna gratias redemptori nostro dicentes I Cor. primo: Gratias ago Deo meo semper pro vobis in gratia que data est vobis in Christo Ihesu quia in omnibus divites facti estis. Quarto habet contendendum sic transferre de regione ad regionem / ut meliora pascua / sic et [illegible] isto modo ad [illegible] ut nobis pascua meliora provideret in vita eterna / ad quam si venire volumus / tunc Deo mandata [illegible] / quam nos [illegible] et quibus ewangelium hodiernum dicit / qui ut intelligere valeamus. Matthei xxii. Illo tempore / accesserunt [illegible] passionis / venit in urbem et ingressus est ad templum circumdederunt eum et [illegible] temptatores interrogaverunt eum Saducei dicentes: Magister Moyses dixit si quis mortuus fuerit non habens filium / ut ducat frater eius uxorem illius / et suscitet semen fratri suo / Erant autem apud nos vii fratres / et primus uxore ducta defunctus est / similiter secundus et tercius usque ad septimum. Novissime autem omnium defuncta est et mulier / in resurrectione ergo cuius [illegible] erit de vii fratribus / omnes enim habuerunt eam. Respondens autem Ihesus ait illis: Erratis nescientes scripturas neque virtutem Dei. In resurrectione enim neque nubent neque

nubentur / sed sunt sicut angeli Dei in celo. Et audientes turbe mirabantur super doctrina eius / Audientes autem Pharizei quod silentium imposuit Saduceis / convenerunt in unum. Pharizei / ideo convenerunt in unum. Pharizei ut multitudine vincerent / quem racione vincere non poterant a veritate / sic etiam [illegible] qui multitudine sic armantur / ita ut dici posset de ipsis [illegible] convenerunt in unum adversus dominum et quod cottidie fit per dolosos et lu[illegible] homines / hostes veritatis qui credentes se vincere per iniquos [illegible] veritatem [illegible] multitudine [illegible] convenerunt ut predicatores veritati [illegible]. Et interrogavit eum unus ex eis Pharizei cum dolore [illegible] dicentes / quia legis doctor multi / [illegible] unus quem [illegible] debebat / dicebat cum [illegible] dicit: Ergo singulariter pro omnibus / et omnes loquuntur per unum ut si quando vincit / omnes vicisse videantur / si autem victus fuerit / solus victus videatur [illegible] / [illegible] per dolorem in hoc similes sunt Pharizeis. Et dicit nomine unus ex eis legis doctor temptans eum quibus [illegible] temptantes non sicut [illegible] temptans interrogabat / [illegible] sunt loqui [illegible] peccaverunt / quia scriptum est: Non temptabis Dominum Deum tuum. Et I Cor. x. Neque temptemus Christum sicut quidam eorum temptaverunt et a serpentibus perierunt / Item nos [illegible] ad veritatem [illegible] temptaciones [illegible] sunt voluntati resistimus subditi / [illegible] mandatum magnum in lege / Magister temptans dicebat [illegible]

qui discipulus pro ceteris, habet vocem
sed quasi temptator Christum magistrum
vocat cum non velit esse discipulus
de magno mandato interrogat, qui
ut minimum observat. Ista ille debet
interrogare de maiori mandato, qui
iam minorem non implevit. Ad hoc respondens
Christus dixit: Diliges dominum
potentem, cui debetur timor; deum, scilicet omnia creantem,
cui honor; tuum, scilicet totum
se tibi dantem, cui amor; vel dominum, qui
est finis et principium; deum, qui est finis
et bonus; tuum, qui est totus et ex parte
ex toto corde tuo et ex tota
anima tua et ex tota mente tua. Christus
dixit quia non dixit cognosces dominum
deum tuum, sed diliges, quia cognoscit eum
demon et non diligit. Quare autem
diligere ante religiosi corde et
vere dixit esse diliges non time
quia diligere maius est quam
timere. Timere enim servorum est, diligere
filiorum; timere subiectionis, diligere autem
libertatis est, quia timorem habet
penam quam evadit, in tertio
non inspicit nisi deum, quia diligit, habet
bonum. Item timorem non vult
deus ut timeatur ab hominibus quam
deus, sed ut diligatur, quia pater qui
ad operationis suum donavit hominibus.
Diligere autem deum ex toto corde est
ut cor tuum non sit inclinatum
ad aliquam rei dilectionem magis
quam dei. Diligere autem deum in
tota anima est constanter animum habere in veritate, et firmum esse in fide.
Diligere tota mente deum est ut omnes
sensus tui deo vacent, omnis cogitatio
eius quod deo placitum est, omnia que
bona sunt recordari. Tota mente:
omni enim intellectu deo ministrat, omni
spiritu tota deo est, quod cogitat

diligit deum. Et est quod ideo quod
nota quare debemus diligere
deum: est ratio prima que innuitur in
textu, cum dicitur Dominum deum tuum, prima
est cuius misericordia magna, que
apparet in hiis quod primo peccantem non
statim punit, sed expectat penitentiam,
malo mortem peccatoris, sed ut magis
convertatur an ignoras quia misericordia
dei ad penitentiam te expectat. 2o
quia conversum mox ad graciam recipit, et ei omnia peccata dimittit.
Unde Iohannes: utinam vos ita perfecte
essem ad agendam penitentiam, sicut deus
paratus est mitigare summa penam
3o quia hominem in statu suo bono statu conservat. Unde
propheta David conserva me domine quoniam speravi
in te. Item ratio quia ipse est deus et
deus noster quia liberavit nos a
diabolica potestate et transtulit nos in
regnum filii sui. Deus qui dimisso
nos peccatorum, quia ei peccata dimittit. Nota per
quia solus deus. Unde Psalmista deus et
certo enim deus deus tuus qui debet
magis tenemur diligere. Item nos quam magis
debemus et dileccionem propter creacionem, magis
propter redempcionem, sed maxime
propter passionem. Primo magna
propter ~~passionem~~ creacionem, quia deus creavit
hominem ex nichilo pulchrum
quoad animam et corpus, et ad se
quoad animam ad deum imaginem
similitudinem sua, quoad cum ei omnia subiecit, ut dicit David: omnia subiecisti sub pedibus eius, oves et
boves, universa insuper et
pecora campi et volucres celi et pisces maris.
Secundo magis homo
tenetur deum diligere propter redempcionem.
Unde Augustinus: Infinitas tua domine
caritas nostra est, pluribus tenemur tibi
diviciis quibus sumus redempti
quam tuis beneficiis quibus sumus

nota

primo nos

2o

3o

2a nos

vero pt

contra
ad
nos

creatus. Secundo maxime quo tenetur
deum diligere / Hec mandata preceteris
Mt. xxii° Quod est mandatum magnum
in lege. Dicitur: Qui temptanti phariseo
deus non iudicasset estimans posse
eum unum mandatum non esse
magis alio. Unde dixit deus
deus / Hoc est maximum et primum
mandatum. Dicitur: Hoc est maximum et
primum mandatum / non ordine scripture
sed dignitate utilitatis | Cor. xiii°
Maior autem horum est caritas / Hic
soli deo sustinuit magnitudinem
et primatum qui solum diligunt
deum deum solum scilicet ex toto corde
ex tota mente ex tota anima. Secundum
ut salvator subdit preceptum de di-
lectione proximi dicens / Secundum autem
hoc preceptum simile huic est diliges
proximum tuum sicut te ipsum / Et dicitur
simile / quia dicit simili / scilicet
de homine / qui ad similitudinem
dei factus est. Ibi de actu filii scilicet de di-
lectione. Dicitur sit ergo qui hominem
amat / sicut est quod qui deum amat / quia
imago dei est homo et quo deus diligitur
sicut res sua imagine honoratur
Et hec est mandatum secundum simile primo.
Non autem proximi secundum illud intelligitur omnibus
nota Hoc est non quam quibus modis quibus tene-
tur diligere proximum tuum secundum corpus
primo nutrimenta ei conferendo. Unde Ysaie
lviii° Frange esurienti panem tuum
egenos / vagosque duc in domum
tuam / et ille reprehendendus est / qui
servat panem suum ad corruptionem
vermium ad rubiginem corrosionem
et vestimenta ad tineam devo-
rationem. Contra quos dicitur Jacobi ultimo
divitie vestre putrefacte sunt vestimen-
ta vestra a tineis comesta sunt / Secundo
in caritate eum corrigendo de peccatis
suis. Levitici xviii° Si peccaverit

in te frater tuus corripe eum inter te
et ipsum solum. Sed caritate. Secundo peccata
peccata non publicando / Nullus enim
quantumcumque peccator vellet ut aliquis
peccata commissa publice nuntiaret / et
ille docet vos concordia membrorum
et amor corporum / manus enim non
detegeret amorem defectum et turpitudinem oculis
non revelaret turpitudinem aliorum mem-
brorum. Unde Levitici xix° Si habitaverit
advena inter vos nolite conviciis
ne exprobretis / sed diligetis eum / sicut
vosmetipsos / Quarto offensas
vobis ab eis illatas non hostiliter
vindicando / sed pie et gratiose parcendo
et hoc docet vos naturalis amor membrorum / Si enim
dentes linguam mordent / Hec lingua
non percutitur sed digitis tantum oculus
eruitur / Hec lingua non abscinditur. Unde
Levitici xix° non queras ultionem ut
memor eris iniurie civium tuorum
Quinto ut habeant vitam eternam
sicut vos / Non enim sequitur ut
quis diligat amicum / eo quod
divitias habeat vel honores quia
modo que sunt transitoria / quibus n-
possunt eternaliter per transitorium regnum
est ut quanto vos de se melior est
tanto ordinata voluntate amplius
diligatur / Hiis duobus man-
datis universa lex pendet et prophete
Matthei xxii° ad quod notandum est quod precepta per-
tinent totius decalogi precepta
quedam prime tabule ad dilectionem dei
precepta secunde tabule ad dilectionem proxi-
mi / Hec est quod dicit Apostolus Romanorum
xiii / Plenitudo legis est dilectio
Unde qui proximum diligit non occi-
dit / non mechatur / ut ~~[illegible]~~ falsum testi-
monium dicit et ideo qui diligit / quia
rogatus phariseus scilicet qui ad temp-
tandum eum veniunt sicut de Matthei

Pharisaeorum deduxit per confutationis
movet eis questionem. Et interrogavit
eos dicens Jhesus de quo tractabat
eos de illo quem credebant et venturum
quia parum volebant credere eum filium
et dei. dicens Quid vobis videtur
de Christo i. messia de lege promisso cuius
filius sit. dicunt ei David. credebat
enim illi eum fore purum hominem
de genere David sed id rex de fructu ventris
tui ponam super sedem tuam et cetera
secundum humanitatem quidam legimus
Marie de progenie David sit Christus et
cum divinitate non advertebant. Sed Christus
ostendit se verum deum et verum hominem
dicens Quomodo ergo David in spiritu vocat
eum dominum dicens dixit dominus domino meo
sede a dextris meis. dixit dominus i.
deus pater domino meo i. Christo filio suo
quem dixit esse equalem sibi filium
generavit. domino meo non secundum quod
descendit, verum quod est filius secundum quod
patris eternus filius. sede a dextris
meis i. in equalitate divinitatis sedens
quia deus. vel in potioribus bonis quan-
tum homo pre omnibus creaturis. sic vero
assumptus est in celum et sedet ad
dexteram dei. [illegible] non ante [illegible]
sed ut timeant vel saltem ita eos in
ducat verum subdit. donec ponam
inimicos tuos scabellum pedum tuorum
ponam [illegible] non quia [illegible] ea sedebat
[illegible] est [illegible] sed id agit [illegible] non cog-
noscebat eam donec peperit. non
quia [illegible] non cognovit. Hec dicta
donec [illegible] sed id Johannes apocalypsis
ubi dicitur vidi angelum descendentem de celo
habentem clavem abissi et cathenam
in manu sua et tenuit draconem illum
serpentem antiquum qui cognominatus est
diabolus et alligavit eum mille annis
et misit illum in abissum et posuit [illegible]

illud ut non seducat iam gentes donec
finiantur mille anni. vel sic donec
ponam etc. i. donec omnes rebelles tibi
subiugavero vel bona et voluntaria
subiectione sic ut credant te verum deum
et hominem vel coacta subiectione ut
in die iudicii venturi saltem credant
[illegible] dominus non ad [illegible] solum pot-
scabellum pedum [illegible] inimicos sed etiam
ad eorum salutem. Et hiis in fine sit
confusionem [illegible]. Si ergo David vocat eum
dominum sed veritatis quomodo filius eius est
[illegible] filius [illegible] subiectus sit
patri maxime secundum consuetudinem
antiquorum patrum quasi diceret ergo Christus est filius
David secundum carnem [illegible] sed dominus secundum quod deus
verus. Et nos dicamus cum [illegible] ba-
tiste quam dominus [illegible] donec
ponit contra [illegible] confutationem
dicens. Et nemo poterat ei respondere
verbum quippe quia ipso [illegible] irrefra-
gabilis erat. et non [illegible] contra
[illegible] Stephano [illegible] Thoma-
[illegible] actuum vii. et non
poterant resistere sapientie et spiritui
qui loquebatur. [illegible] dei verbum. et
dei sapientia [illegible] eorum neque ausus
fuit quisquam ex illa die eum amplius
interrogare. [illegible] timore [illegible]
confutationis. [illegible] ita fuit
[illegible] ad [illegible]
[illegible] et ad finem eorum di-
sputationis [illegible]
[illegible] non valentes et
[illegible] non habendo aliquid dicere. et [illegible]
[illegible] quia non ex desiderio ad-
[illegible] sed ex malicia temptandi eum
interrogabat. Ergo [illegible] malas cogita-
tiones verba et opera [illegible] tem-
ptationes. sed simplici corde et pia
devotione [illegible] et proximum diligentes
ut post hanc miseriam [illegible] vitam
sempiternam. Quam nobis prestare dignetur
pater et filius et spiritus sanctus amen.

Ascendens ihesus in naviculam
Mat. ix. Dicitur in naturalibus ut dicit
Solinus [illegible] de animalibus inter
omnia ferissimum, adeo crudelitate
nulla bestia sit ei similis/ nam leo
qui omnibus animalibus dicitur esse formi-
dabilis detrectat crassari in bestias
non sui generis suo aut generi sunt
aliquas bestias speciatur in secta in
placabili odio quam alias bestias de-
predantur. Applica. [illegible] autem interdum
est qui in statu veteris testamenti
crudeliter contra nullum seviebat
nam primo unum perdidit superbie quem
angelum de celo eiecit/ secundo gula
primum hominem de paradiso expelle-
re fecit/ tertio luxuriam qui totum mun-
dum tempore Noe diluvio delevit/ ita quod
patres antiqui compulsi sunt dicere
in ps. [illegible] nomine [illegible]
ire tue/ aut pre timore tuo iram
diminuere/ Sed ad deus pater
ita mansuetus factus est [illegible] in carnacione
filii sui/ ita quod [illegible] dicit in officio
misse/ Salus populi ego sum dicit
dominus de quacumque tribulacione clamaverint ad
me exaudiam eos/ 2° leo iste de-
trectat ecclesia felicissima passione
quia diabolus vim suam perdidit et mun-
dus vita in venit/ 2m in Ioh. xvj°
nunc iudicium est mundi nunc prin-
ceps huius mundi eicietur foras/ illa
grandis diabolus petit saccos in oves
[illegible] dominus/ Impotens sempiterne
deus [illegible] nos ad [illegible]
[illegible] ut [illegible]/ et
[illegible]
[illegible] in bestias non sui
generis crassatur pro deus per iudeos
[illegible] pagnos et malos [illegible]
non diligit Ioh. x° Ego sum pa-
stor bonus et cognosco oves meas
et cognoscunt me mee/ quod [illegible]
non est oves mee/ [illegible]

[illegible] mortem de passione tua gloria [illegible] in
epistola hodierna nos hortatur quia ad
pastorem animarum nostrarum [illegible]
[illegible] [illegible] vite
et [illegible] hominis qui
[illegible] veritas/ Tercio id ad [illegible]
[illegible] sunt illis qui sunt [illegible]
bonorum/ dans eis graciam in presenti et
gloriam in futuro ad quam nos pervenire
[illegible] naviculam [illegible]
[illegible]/ [illegible] ut in [illegible] valeamus
in illo tempore/ hoc est anno [illegible]
[illegible] ihesu/ quadam vice [illegible]
Mat. viij et Luce viij° [illegible] venisset
ihesus trans fretum in regionem gerase-
norum occurrerunt ei duo homines
homines habentes legionem demo-
num de monumentis exeuntes [illegible]
nimis/ ut nemo posset transire per
viam illam/ Et ecce clamaverunt
quid nobis et tibi ihesu fili dei/ [illegible]
venisti hic ante tempus torquere nos
[illegible] autem non longe ab eis grex
multorum porcorum pascens/ demones
autem rogabant eum dicentes/ [illegible]
[illegible] nos hinc/ mitte nos in porcos
/ et ait illis/ ite/ et illi exeun-
tes abierunt in porcos/ et ecce magno
impetu abiit totus grex in mare
et mortui sunt in aquis/ pastores
autem fugerunt/ et venientes in
civitate nunciaverunt hec omnia
de hiis qui demonia habuerant/ et
ecce tota civitas exiit obviam
ihesu et viso eo rogabant eum
ut transiret a finibus eorum/ Et nunc
ascendens ihesus in naviculam volens
redire in galileam transfretavit
[illegible] de terra gerasenorum/ quia rogaverunt
eum ut transiret a finibus eorum
[illegible] forte facit nobis maiora
dampna/ hii sunt [illegible] illis quia
noluerunt [illegible] dampnum rerum tempora-
lium [illegible] spiritualia [illegible]

peccatores negligunt. Tertio fora
vel hospitalitatem nimiam. Contra tertium pec-
catum ait Ambrosius super primo quinto regum.
Dei et iusticias eius. Et non ata-
libus sepe sicut recedit per mare. Gregorius
Secundo. Et venit in civitatem suam.
Glosa in evangelio civitatem ait suam
dicit capharnaum quam magis mi-
raculis et miraculis illustravit. Alia
cum eum suscepit nascentem scilicet beth-
leem. Alia autem eum nutrivit scilicet
nazareth. Item Glosa sicut cum nul-
lus transfretat id est portari navigio
voluit ut per hoc ostenderet veritatem nature
humanitate. Quia non semper volebat uti
miraculis ne per hoc destrueret incar-
nationem. possumus aliquibus modo du-
bitare. Ubi nota secundum Augustinum libris
quod ratio est navis in statu Glosa cum
ad civitatem suam venit per navi-
culam et nos si in civitatem nostram cel-
estem. Unde apostolus non habemus hic
civitatem manentem sed futuram inquirimus
venire cupimus oportet nos in navi-
culam penitencie ascendere. Prima cum quia
autem navicula regitur. Primo cum
in navi non requiruntur cibus delic-
atus vel potus sed tantum necessarius et com-
pleatur. Sic in penitentia non debent
quidem delicata sed tantum necessaria. Sic id.
Ecclesiastici xxix° Initium vite alimenta quibus
tegamur. Hiis contenti sumus. Secundo in
navicula non datur locus amplius
sed strictus. Sic penitentia non dilatat sed
stringit voluntatem malam ut homo
non quecumque vult faciat sed id Ga-
latas v° Caro concupiscit adversus spiritum
et spiritus adversus carnem. Hec enim
sibi invicem adversantur ut non quecumque
vultis illa faciatis. Tertio navicula in
varia fluctuat nimis. Si vero nimis
ponderosa mergitur. Si vero mediocriter ag-
gravatur vadit secure. Sic caro

sua si nullo maceratur et delicate
nutritur est quasi navis nimis levis et
tunc sua omnibus illecebris et desideriis
carnalibus agitatur. Si autem homo
nimis carnem suam agravat mor-
tificatione mergitur et desperata fit
ad bonum operandum. Unde apostolus ad
Ro. xii Rationabile sit obsequium vestrum
et ideo mediocriter homo debet castigare
carnem suam sic ut ne nimis
maceretur ne nimis delicate nutri-
atur. et ita tunc secura est. Unde Hu-
go de Sancto Victore. Caro tamen
sua supra modum affligit cum
sanum debilitat si plus quam oportet
alimenti reficit hostem nutrit. Er-
go caro est nutrienda ut serviat
sit domanda ut non superbiat. Quarto
in navicula omnes gubernatori ob-
ediunt. Licet aliqui sint ma-
iores. Sic qui volunt ascen-
dere naviculam penitentie debent obe-
dire navis sacerdoti qui regit
illam in omni signum. Sic dixit
dominus [illegible] Qui vos audit me
sacerdotibus. Luc. [illegible] xviii
videmus frequenter quod cum homines
navem ascendunt [illegible] in per-
[illegible] sit in penitentes [illegible]
temptationibus sed id [illegible] filii accedentes
ad servitutem dei sta in iusticia
et timore et prepara cor tuum ad temp-
tationem. Quinto [illegible] qui homo
ad [illegible] de quibus scribitur in Apocal.
vii° Johannes vidi quatuor angelos stantes
super quatuor angulos terre tenentes
quatuor ventos terre ne flarent super
terram. Primus ventus est in divitiis gle
qui homines agitat. ut glo-
rie et nobilitatis. pulcritudinis. sapien-
tia dimiciis et actis bonis tam
corporis quam anime. Et iste ventus
flat ab oriente. solis. Quia homines a quo
oriente sunt natiuitatis statim in
ciperunt superbire. Secundum id Osee ix°

Sed cor[da] apta ab vento recipiunt
scilicet in medio [illegible] qui apertis animis
recte respiciunt. superbiam, sicut singu-
2us la et vestimenta preciosa. 2us ven-
tus est carnis concupiscentia qui flat
ab occidente, quia quosdam homines
delectatio carnalis usque ad occa-
tus dimittit[ur] sum corporis id est usque ad mortem. Sicut id
[illegible] in bono dederunt preciosa quorum
[illegible] scilicet carnali delectatione.
3us 3us ventus est avaricia, et iste flat
ab austro [illegible] et ille
ventus quosdam agitat qui non
advertunt legem et statuta ecclesie
quia rapiunt bona aliena [illegible]
[illegible] que ventos [illegible] quos
per prophetam Ozee dicit: recipiunt quod
ego dedi frumentum vinum et
oleum, aurum et argentum multipli-
cavi eis, que obtulerunt Baal
4us am id est diabolo, mundo et sue vol-
untati. 4us ventus est invidia, et flat
ab aquilone id est [illegible] quia
[illegible] et pigri corpore et frigi-
ditate accidie extinguunt [illegible]
[illegible] Si ergo pre-
dictos ventos [illegible] flare hos ventus
senserint, faciant sicut na-
instanti tempestate ute in fortuna [illegible] deponunt onera
in mare proiciendo, quia navem ag-
gravant, vela deponunt, anchora
in mare mittunt ne navem per-
mittat moveri fluctibus et reper-
cuteret. Sic et nos faciamus: debemus onus
peccatorum et concupiscentias carnales debemus
abmittere, unde ad Hebreos 12: De-
ponentes omne pondus et circum-
stantiam peccatorum [illegible] debemus
et velum superbie deponere et ela-
tionis, quia ventus [illegible] agi-
tat in mundo; debemus et
anchoram spei mittere in deum sicut
[illegible] fidelis est deus qui non pati-
tur vos temptari supra id quod po-

possimus sustinere, et ascendendo
et navigando possimus pervenire
ad civitatem celestem. Sequitur: Et ecce offere-
bat ei paralyticum [illegible] sicut dicit Augustinus [illegible]
et Lucas V. Ubi plenius est dicitur
quod quatuor portitores cum non possent
intrare propter turbam submiserunt per tegulas
[illegible] in qua
[illegible] illorum paralitici [illegible]
[illegible] grandinovale-
bat. Videns autem Iesus fidem
illorum. Glosa: non eorum qui offere-
bantur sed ipsorum qui offerebant. Glosa
[illegible] tantam [illegible] filium
[illegible] et ipse pro [illegible]
[illegible] salvatis peccatis. Ait
dixit paralitico: Confide fili, re-
mittuntur tibi peccata tua. Glosa [illegible]
valet cum [illegible] fides propria apud
que sic valuit aliena [illegible]
et extra sanaret hominem. Glosa [illegible]
mirabilis humilitas Christi despectum
debilem totis membris compagibus
dissolutum filium vocat, quem sacerdo-
tes non dignabantur tangere
attingere [illegible]
[illegible] Remittuntur tibi
peccata tua. Et non dixit remitto
tibi peccata [illegible]
[illegible] statim quidam
[illegible]
unde dicit Lucas: Et ecce quidam de scribis
id est legisperiti qui duo [illegible]
[illegible] dixerunt intra se id est cogita-
bant [illegible]
non audebat. Hic blasphemat
id est quod dei est sibi usurpat, et blasphe-
mat deo [illegible]
[illegible] sibi attribuit [illegible]
[illegible]
[illegible] deus [illegible]
abeo [illegible]
quis dicit [illegible]
non deus. [illegible] sibi attribuit
quod [illegible] peccata dimitte[re]

Et hoc non indignabantur cum bla-
sphemare, quia ipsum putabant hominem
purum et non deum. Et quia solum
ad deum pertinet peccata dimittere. Unde
Ysa. 43 id est: Ego sum deus qui deleo iniq-
uitates. Ergo debebant autem per hoc diffa-
mare volentes etiam nolentes fece-
runt clarere quod filius est. Cor cum ...
latione ad signi ostensionem utrius-
que. Quia .n. est sicut fundamentum cog-
noscit quod sua per intus manifestat.
Unde sequitur: Et cum vidisset cogitationes
eorum, scilicet iniquitates quas habebant
cordibus scilicet contra hominem et deum. Solius
enim dei est cognoscere cogitationes
hominum. Unde primo Regum xvi°: Homo
videt ea que patent, deus autem
intuetur cor. Unde sibi dicitur Paralipome-
non vj°: Tu solus nosti corda hominum.
Dixit: Quid cogitatis mala in cor-
dibus vestris? Scilicet non posse di-
mittere peccata. Et id quod dei est usur-
pare, quasi dicat: Qua potestate cogitationes
vestras video, eadem et possum peccata
dimittere. Unde confutat eos quadam
questione dicens: Quid est facilius dicere: Di-
mittuntur tibi peccata tua, id est solo verbo
efficere ut dimittantur peccata, an
dicere: Surge et ambula, id est an
verbo efficere ut aliquis paraliticus
surgat sanus et ambulet. Quasi dicat:
Utrumque. Verum sunt paralitico peccata di-
missa, solus novit qui dimitte-
bat. Surgere autem et ambulare, tam
iste qui surgebat quam hii qui sur-
gentem videbant poterant probare
quod omnipotentis virtutis sit corporis et
anime vicia dimittere. Unde subditur:
Ut autem sciatis vos pharisei et
scribe quod filius hominis, id est vir-
ginis, habet potestatem dimittendi peccata
in terra, sine confessione. Quod dicit: Per hoc illud
non creditis quia non videtis, scilicet

remissionem peccatorum, istud autem credatis
quod possum sanare. Et ita nullus
potest peccata dimittere nisi solus deus,
ut dicitur Luce. Sacerdotes non aucto-
ritate non sua sed commissa, non
sicut tamquam domini sed ministri, quia per
eorum indicium facit deus auctoritate
sicut et in illis sensibus subsistitur invi-
sibilis auctoritate dei. Tunc ait parali-
tico: Surge, tolle lectum tuum et
vade in domum tuam. Constemno pa-
raliticus in ... fuit iacens, quasi
quod dicit deus: Surge de lecto. Tunc quod
tolle lectum tuum, ut qui fuit testi-
monium infirmitatis sit probatio
sanitatis ... in mobilibus. Quod dicit:
Vade in domum tuam. Sic sicut in
persona hominis paralitici dicit omni
peccatori deus: Confide fili, remissa sunt
... Surge per dilectionem ... tolle
lectum tuum per meditationem
vite, et vade in domum tuam,
id est in unitatem ecclesie per perfectionem iustitie
et impletionem mandatorum. Sequitur:
Et surrexit, scilicet statim, et ad verbum domini
et abiit in domum suam, ut per hoc
miraculum evidentius appareret. Ergo
in omne hoc perfecit dominus ut
non estimaretur fantasticum esse
quod factum est. Pluribus enim astans isti
miraculo ... et ... perfecte non crede-
bant per hoc et duxit eos in admirationem
quibus ... Unde sequitur: Videntes
autem turbe, scilicet miraculum factum in pa-
ralitico, timuerunt. Quia cum
homo videt aliquid novi et in-
soliti timet. Vel videntes turbe
sunt moti, scilicet tremor apprehendit
eos. Et glorificaverunt deum. Scilicet la-
udando in operibus suis, sicut contrario
qui tunc passionis ... videbat
glorificatur deus. Vel sicut homo
in suis ... glorificaverunt deum
qui dedit potestatem talem

.i. inimicus [illegible] modo vincendus [illegible]

hominibus. Secundo cum homo videt aliqua bona fieri que non possunt fieri nisi per divinam potenciam, ista non debet attribuere pure creature. Quando igitur turbe viderunt miraculum subitam paralitici hominis, crediderunt [illegible] puram hominem [illegible], licet [illegible] debuissent attribuisse, quia non solum erat homo sed etiam deus. Secundum mirantem attribuerunt [illegible]. Tercia [illegible] deus talem potestatem dedit hominibus. [illegible] non est potestas nisi a deo. [illegible] quod non [illegible] Daniel iiij° [illegible] / quia ut de [illegible] habebat / quia puram hominem esse credebat / [illegible] alios homines [illegible] possit hanc potestatem adeo accepisse [illegible].

Simile est regnum celorum. [illegible] lectio [illegible] vere [illegible] domus [illegible] est quedam bestia naturaliter inimica [illegible] / cum homines dormiunt in plenis aut in [illegible] ora aperta [illegible] naturaliter diligentes calorem hominis intrare attemptant os hominis [illegible] [illegible] faciem hominis [illegible] et scalpit [illegible] dormientem ut non [illegible] appetit / [illegible] [illegible] qui naturaliter odit [illegible] .i. diabolus et [illegible] [illegible] / qui [illegible] / non [illegible] hominem decepit / et ad [illegible] dominus [illegible] maledixit / quia mandatis eius non obedivit / et [illegible] [illegible] in officio [illegible] fecisti nobis domine in vo iudicio [illegible] [illegible] diabolus [illegible] multiplices [illegible].

nos movet [illegible] / unde quam ad [illegible] bono proposito [illegible] vocat sathan / qui surrexit [illegible] facit quod possumus [illegible] vocatur leviathan .i. additamentum / Secundo surrexit pusillanimitatem diaboli / qui [illegible] / Tercio surrexit superbiam [illegible] demon / Quarto surrexit fraudulenciam [illegible] caliditatem [illegible] temptacionibus [illegible] victoriam in [illegible] longe [illegible] fidelibus [illegible] parte ut ab omni [illegible] et temptacionibus / Sic [illegible] diabolus homines dormientes .i. [illegible] in tempore .i. [illegible] / quod videns [illegible] .i. [illegible] facies hominis / [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] apostolus [illegible] / videte quomodo caute ambuletis non quasi insipientes sed quasi sapientes redimentes tempus quoniam dies mali sunt [illegible] .i. [illegible] scalpit / [illegible] / Surge qui dormis [illegible] a mortuis et illuminabit te christus / Et tali [illegible] ad nupcias [illegible] venire possumus / [illegible] hodie [illegible] ut [illegible] valeamus / In illo tempore / Hoc [illegible] anno ultimo [illegible] appropinquante tempore passionis sue / [illegible] quadam vice sicut legitur Math. xxi° Cogitet [illegible] de parabola de patre familias qui plantavit vineam et locavit agricolas qui servos [illegible] occiderunt / et addidit de lapide [illegible] quo

consistentes cum tali angelo etc. / Et cum
vidissent principes sacerdotum parabolas eius
cognoverunt quia de ipsis diceret / Et
querentes eum tenere / timuerunt turbas quoniam
sicut prophetam habebant eum / Et respondens ihesus
dixit iterum in parabolis dicens / Simile
est regnum celorum homini regi .i. ut
secundum primam ecclesie exposicionem quod
potest sic per homines regem / Ubi
1m nota quod triplex est regnum celorum / Primum est
ecclesia militans .i. congregatio fide-
lium in hoc mundo / quod quamquam per pre-
dicatores adversus demones / tamen
et mundi qui predicatores persequuntur eos
tam persecutionibus / de quo ipse dicit
mathei xiii° Mittet filius hominis an-
gelos suos et colligent de regno
eius omnia scandala / quod regnum
est presentis ecclesia / Unde Gregorius in omelia
[illegible] de multitudinibus in quo
est prima pax et veri scandala po-
terunt ut colligantur / Et in isto regno
ecclesie presentis / ubi boni cum malis
permixti sunt / Unde dominus in illa parabo-
la regnum presentis ecclesie sagene mi-
sse in mare comparat / congreganti omnia
genera piscium bonorum et malorum
Unde et inde Sagena fides
katholica [illegible] sunt omnes homines
2m boni et mali / Secundum regnum est
anima fidelis hominis / in qua deus
per gratiam residet / quasi in regno
Unde Salomon dicit Anima iusti
est sedes sapientie / Unde Gregorius in omelia
est prima sapientia / et anima iusti
est sedes sapientie .i. dei / ergo anime
iustorum sunt regnum celorum / quia deus
in eis plus delectatur quam in celo
3m corporeo materiali / Tertium regnum est
triumphans .i. congregatio fidelium
sanctorum omnium qui sunt in possessione glorie

sunt triumphans / in qua nulla preter magis
et magis qui iam devicerunt omnes
persecutiones demonum / carnis et mundi
qui iam perceperunt pro labore requiem
sempiternam / de quo ipso dicit mathei
xiii° Fulgebunt iusti sicut sol
in regno patris mei / Rex ergo iste
est deus pater / cui simile est regnum
celorum / per hoc / Rex magnus super omnes
deos / qui regnat in mundo per gratiam /
in suis per inspirationem / in celo per gloriam
et dicitur homo similitudine vel
benignitate quia ad similitudinem
et ymaginem dei factus est homo
etc. Qui fecit pater fecit nuptias
filio suo .i. filio dei in incarnatione
vel in coniunctione fidelis anime vel
[illegible] et ecclesie / Nuptias ergo nuptias
quas deus pater fecit filio suo
per incarnationem mistice tunc et
quando fidelem animam sibi copu-
lando / Misit servos suos id est
prophetas predicatores incarnationis per
[illegible] vocare invitatos id est iudeos
quia de quo [illegible] fuit prima
[illegible] de lege significat et prophetis
predicate / Et nolebant venire
quilibet / id est credere / Iterum misit ergo
quia misit servos [illegible] invitati primis
causatum invitati cum sint homines
atque abrahe cui de incarnatione [illegible]
promissa fuit [illegible] in semine tuo
benedicentur omnes gentes terre .i. ex
semine tuo nascetur christus quem bene-
[illegible] venit vite [illegible]
Iterum misit alios servos .i. apostolos
suos dicens Dicite invitatis / id est iudeis
atque abrahe / Ecce prandium meum
paravi / Iterum misit / Secundo dominica
apostolis dixit [illegible] predicate
dicentes / quia appropinquabit regnum
celorum / Et significavit qui dicit

pudeat inter ipsam i. complecti perfecte
scientiam iusticiam amare vitare et
testimonio incarnacionis incarnati
Christi meti et altilia mea occisa
per xii genti incarnacionis Christi
intelliguntur patres veteris testamenti
quia per Christum ante aduentum
ad eam tenerent sed patres veteris
testamenti erant sub iugo legis
Tauri sicut Christi habet cornua ad
ventilandum et terrendum sic ita patres
veteris testamenti inimicos legis
ventilabant per fortitudinem et legem
fortiter defendebant ut patet de abraham
moyse et machabeis Josua et
ysaia de quibus multa fortitudines
legis audimus occisi sunt et saturati
Et altilia non quia sunt aues in studio
pinguitate sed patres nove legis
pinguedine karitatis saginati
successores eorum ad summam diuinam
contemplacionis ad contemplanda
celestia eleuati Et ergo altilia
et mete occisi sunt fideli testimonio
vel etiam Christi mei et altilia
occisi sunt i. passus prestite mortis
appetite et remedium vite vite
tagitate scilicet Et omnia parata sunt
Christus per opera parata sunt que
pertinent ad nostre salutis ministerium
quid quod eum sunt ad salutem in
scriptura ea impleta sunt solum ergo
nobis restat preparata eundi ad nup-
cias Venite ad nupcias q. d. cum
tanta sit de statim multiplicatione
et tanta electio prandii tanti
preparatio exempli tanta caritatis
aggregatio mete de carnacionis et
passionis scilicet venite ad nupcias
corporis non pedibus sed fide et moribus
sed credendo et diligendo operando
que dum vivit ergo de hoc mundo
dicit ire mentalis per fidem formatam
omnibus operibus ad istas nupcias quas
vobis paravit ut quasi audiant ab
eo dulcissimam vocem quod dominus
omnibus mundum indicatur venite
ergo. Venite benedicti patris mei etc.
Sed hec dolor multa habent penas voca-
tionem spernunt Vnde dicit Illi autem
neglexerunt quia deum non timuerunt
qui eum deum timet nil negligit
Ecclesiastici vii Quare autem sit causa quare
negligentia sedit de hoc Et abie-
runt alius in villam suam alius vero
ad negociacionem suam Pensa de sollicitu-
dine spiritus ii carnis opera differentia
hominis ut veniat vocatus ad nup-
cias sunt et duobus modis quasi
ad pacis Vno laborando manuali-
ter sicut agrum colere vineam laborare
possessionibus sunt et isti sunt de tem-
pore illo qui dicitur iuisse in villam suam
qui est sunt dicti illud Luce xiiii
villam emi etc. Alio modo laborando pro
mutacionem sicut faciunt mercatores
emendo et vendendo et illi sunt de tem-
pore isto qui dicitur iuisse ad negociacionem
suam licet cum ista sint licite ge(n)sa
temporalia tamen sunt animo ponenda
i. Cor. vii° Quoniam ergo quiete regnum dei
etc. quod tum multi non curant quos
Apostolus Philippenses iii° dolose corrigit
dicens Multi autem et flens dico ini-
micos crucis Christi quorum finis in-
teritus et gloria in confusione eorum
qui terrena sapiunt Ergo dum
sum modica Et miseri qui cum
sciunt ii. sandalia opera hominis
excluserunt a vita et plures qui quia
non ulli vocati sunt ideo solum
respiciunt sed et spernunt Et reliqui
non tenuerunt servos eius et contumeli-
osos et contumeliis affectos occiderunt
Quam felix qui non recedit et negligit
Quam felicior qui contempsit et abiit

Infelicissimus qui predicatores obprimit et occidit. Ezech. xvi [illegible] ignis quanto amplius ligna suscipit tanto maiores flammas erumpit / sic anima mala quanto magis veritatem audierit eo amplius in malicia excitatur / ut patet in iudeis qui xpm / et eius discipulos eo amplius odio habuerunt / quanto magis ipsi veritatem predicabant contra eos et [illegible] contra quibus dicitur Matth. xxiijo Ecce ego mitto ad vos prophetas et sapientes et scribas et ex illis occidetis etc. Hec autem cum audisset Iohannes quod deus vitabat ad misericordiam et agebat opera misericordie / Iohannes nomine positus est / unde quia ad ultimum venit homo plenus / et vox tua dicitur / quid / quando suspirans quod deus dominus vitabat ad misericordiam dicens esse illa / qui est alius benignus et mansuetus nimia / Sit autem de ipso sit [illegible] de quibus peccatores puniret / per eius iusticiam affligeretur et ut sic qui benignitatem eius nolunt attendere sentiant eius potenciam prudentes / Cum igitur audisset vocem martirum ut dicitur et Abel [illegible] Ecce vox sanguinis fratris tui etc. Genesis iiij et hec ira non sequatur per libertatem de ipso sed de flexibilitatem prov. vi zelus et furor viri non parcit in die vindicte / Et missis exercitibus suis perdidit homicidas illos et civitatem illorum succendit hoc ad literam factum est sub Tito et Vespesiano quod valde diffuse refert Iosephus in libro de iudaico bello ubi tanta miseriam narrat de omnibus civitatibus Iudee et precipue de interfectione pii salvatoris sub flagello sic illorum quorum cives hic dicuntur homicide ut audivi vix animus sic possit afflicte continere post alias sex [illegible] latius dominus est / Mistice exercitus angeli [illegible] sequuntur et mali quos deus

mittet ut iusticiam suam de persequtoribus veritatis vindicet qui sunt homicide dicente Ieronimo iiij Proverbiorum qui diligit iniquitatem odit animam suam / et eciam per hoc (?) [illegible] / illos ergo homicidas deus occidit in peccatorum culpam eos a corpore eorum separat et civitatem corum succendit quia sic igitur non solum anime peccatorum sed et tamen in qua habitaverit flamma gehenna cruciabit / Videns igitur deus ipsas misericordias aliis esse contemptas et a malis spernitur (?) / adhuc tamen clementissimus pater provisione nova vocacionis dirigit unde sequitur / Tunc ait servis suis scilicet apostolis et sequacibus eorum nuptie quidem parate sunt .i. omnia que spectabant ad redempcionem humanam Ieremie iiij et nativitas predicacio passio resurreccio et ascensio omnia completa sunt [illegible] que in veritati canit sed per legem prophetas et apostolos unde sequitur Sed qui vocati erant non fuerunt digni .i. non reddebant se dignos unde dixit eis apostolus actuum xiijo vobis iudeis oportebat primum loqui verbum dei sed quia repulistis id et indignos vos iudicastis ecce convertimur ad gentes Ro. xj Benignum / Acceptato populo iudaico ad hec per misericordias populus gentilis vocatus est / et ut deus ita facit cum peccatores vocat ad penitenciam / sequitur Ite ad exitus viarum quoscumque / Exitus viarum sunt errores gencium / quia gentiles sine lege vivebant in via veritatis et [struck] sed extra per diversitatem errorum / ita ut dici posset illud Sapiencie v° Erravimus a via veritatis et iusticie lumen non luxit nobis / et sol intelligencie non est ortus nobis / Moraliter exitus viarum intelligere peccatores via iusticie delinquentes sed bona opera que ducunt ad gloriam / sunt via ad celum / peccatorum bonorum operum iter

quilibet debet scire ut possit cum
propheta dicere: Viam mandatorum tuorum
cucurri. Sed de multis propter brevitatem
illud exponi propositum. Cito recesserunt
de via veritatis quam ostendi eis etc.
Et quoscumque inveneritis cuiuscumque
sexus vel condicionis, cuiuscumque lin-
gue vel etatis, cuiuscumque status
vel dignitatis, sine personarum acceptio-
ne, secundum id Actuum x°: In veritate com-
peri quia non est personarum acceptor
Deus, sed in omni gente qui timet
eum et operatur iustitiam acceptus est
illi. Et ideo dicit quoscumque inveneritis
vocate ad nuptias, i. ad fidem in-
carnationis. Et egressi servi eius in
vias, sc. apostoli et missi ad gentes
secundum quod preceptum eis fuit Marci
ultimo: Euntes in mundum universum etc.
Et deinde sic iverunt. Congregaverunt omnes
quos invenerunt bonos et malos.
Glosa: Sicut ecclesia [illegible] quod est
locus bonorum, et infernus qui est locus
malorum, ita indistincte bonos et
malos colligit. Sicut in archa fuerunt
diversa animalia munda et immunda
Gen. vij°. Et sicut in [illegible] grana mixta
cum palea [illegible] iij, sic in ecclesia mili-
tante boni cum malis mixti sunt,
ut boni malos tollerent, et mali
per bonorum [illegible] emendentur. Unde Gregorius
in omelia: Ideo boni estis quamdiu
in hac vita subsistitis, quamdiu
malos tollerare debetis. Unde quis-
quis non tollerat, ipse sibi per intollera-
ntiam suam testis est quia bonus non
est. Et implete sunt nuptie discum-
bentium. Glosa: Quia crediderunt
qui preordinati erant ad vitam. Sed autem
implete quantum ad numerum et quantum ad [illegible]
et quantum ad preordinatos divina [illegible] in
fine mundi, quando complebitur numerus elec-
torum. Intravit autem rex, i. deus,

ad iudicium veniens, non quia ubique
sit, sed secundum id Sapientie viij: Attingit a fine
usque ad finem fortiter. Ut videret discum-
bentes, i. videri faciat, cum ipse omnia
videat, secundum id psalmi: Ecce tu Domine
cognovisti omnia novissima et antiqua.
Vidit ibi hominem, i. totum cetum ma-
lorum, qui in malicia sociati sunt
in unum. Dicitur singulariter. Dicit hominem
quia unius generis sunt omnes qui servant
maliciam per fidem quam habent an
fidem. Et [illegible] sc. cetum malorum
vidit non vestitum veste nuptiali,
i. non habentem fidem cum caritate formatam,
[illegible] quibus [illegible] caritas.
Sed Gregorius: Unde caritas comparatur vesti
nuptiali, quia sicut de duobus liciis
superiori et inferiori vestis texitur, ita duo-
bus preceptis caritas perficitur, videlicet
de dilectione dei et proximi. Sed secundum
est: Diliges dominum deum tuum etc. Ista
est vestis que operit multitudinem
peccatorum et facit animam ornatam coram
deo omnipotente sicut reginam. Unde
psalmista: Astitit regina a dextris tuis
in vestitu deaurato. Vestis aurea est
caritas superna, quam [illegible]
[illegible] Et ait illi: Amice
quomodo huc intrasti non habens vestem
nuptialem? Licet cum deus peccatores
corripit de suis maliciis, tamen vocat eum
amicum, sicut [illegible] quando vocavit
[illegible] bona. Unde et Iudam proditorem
cum vocavit dicens: Amice ad quid ve-
nisti? [illegible] non [illegible] que [illegible] retrahunt
hominem a peccato, amor, i. pudor et timor.
[illegible] eum dicit Amice per confessionem, sed
non per bonam operationem. Unde Jacobi: Fides
sine operibus mortua est. [illegible]
non dicit: Quomodo huc intrasti, sc. in collegium ecclesie
[illegible], fidem ecclesie confitendo, sed
quomodo ad iudicium venisti? [illegible]
[illegible] et dampnatus in iudicio [illegible]
[illegible] confundetur vehementer qui non in

intelligunt obviam sempiternam. 2o timor
eius quod non habuit vestem nuptialem timor
maximus erit illis qui non habebant
erga proximos caritatem. Propter ea dicitur
Apocalypsis xvi Beatus qui custodit vesti-
menta sua scilicet caritatem contra proximum (?)
suos ne nudus ambulet. At ille
obmutuit propter timorem accusationis,
propter evidentiam iniquitatis, propter igno-
rantiam excusationis. Sed cum est tempus
non obmutescendi scilicet in morte
vel in iudicio. Dixit rex ministris
id est angelis qui sunt ministri eius. Ligatis
manibus ut non posset resistere, et
pedibus scilicet ut non posset effugere.
In quo notatur pene inevitabilitas
quilibet ligatur in pena quia ligati fu-
erunt in culpa ab omnibus operibus. Unde
Gregorius: Ligantur pedes et manus
per districtionem sententie qui a pravis operibus ligari
noluerunt per emendationem vite. Mittite
eum in tenebras exteriores. In quo notatur
horribilitas pene propter exclusionem lucis
celestis glorie, quia per tenebras de quibus est
carentia lucis intelligitur. Et ista pena
quia pena dampni in hominibus malis quia
in tenebris diu lucem privati pena
[illegible] ita ut quilibet eorum dicere possit
id Trenorum iii: In tenebris collocavit
me quasi mortuos sempiternos. [illegible]
[illegible]
spirituali quo ad animam [illegible]
per diem tenebra exterior. [illegible] omnes [illegible]
nos dicunt esse in tenebris existentes in
[illegible] peccato. 2a id est Ephesios iiii: obscura-
tum habentes intellectum, alienati a vita
dei per ignorantiam que est in illis propter cecitatem
cordis eorum. Ibi erit fletus et stridor den-
tium. In quo notatur pene multipli-
citas non solum hominis mali puniuntur (?)
pena dampni sed etiam carentia visionis
[illegible] pena [illegible] ad [illegible]
[illegible] et [illegible] ad supplicium

ignis extincti. 2a id est Ysaie ultimo:
Vermis eorum non morietur et ignis
eorum non extinguetur. Et hec pena
intelligitur tunc in fletu quia stridor
dentium [illegible] nimio calore ignis
ardentis tum horribili fumo [illegible] fletus
[illegible] tamen stridor dentium
[illegible] Job [illegible] cum [illegible]
maledicta [illegible] talem tunc [margin: A [illegible]]
at ab aquis nivium [illegible] calorem [illegible]
Gregorius [illegible] ubi erit stridor dentium
et fletus ut illic dentes stridant
qui [illegible] edacitate gaudebant, illic
oculi fleant qui per illicitas concupiscentias [illegible]
[illegible] singula membra [illegible]
[illegible] que hic [illegible] vitiis
subiecta fuerant. Multi enim
sunt vocati, pauci vero electi. Glossa
[illegible] sunt vocati per fidem katholicam
pauci vero [illegible] regnum celorum
[illegible] quia et si deus vult omnes
homines salvos fieri. 1 ad Timotheum 2o
tamen pauci sunt qui de bonis operibus
usque ad mortem perseverantes ad eternas
nuptias [illegible] aut figura-
tum est de [illegible] qui de Egypto ex-
euntes de magna multitudine quos
deus [illegible] in terram promissionis, id est [margin: vocavit]
regnum celorum et solum duo videlicet
Josue et Caleph [illegible]
[illegible] in terram promissionis pervenerunt. Nos
[illegible] Gregorius [illegible] si ad caenam
[illegible] nuptias vestem
[illegible] ut [illegible] et
[illegible] vellescimus (?) [illegible] addi
nuptias [illegible] vestem [illegible]
eorum opera [illegible] et [illegible]
[illegible] quibus [illegible]
celeste possumus [illegible] ad quas nos
perducat qui vivit [illegible]

Simile est regnum celorum homini regi
qui fecit nuptias filio suo.
[illegible] notantur [illegible]
[illegible] impleta [illegible] dicitur: fecit
nuptias. 2o [illegible] nuptias

Secundo notandum

ei dicitur / amice quomodo huc intrasti
non habens vestem nuptialem / Secundo nota
quod triplices sunt vocati ad nuptias, scilicet car-
nales, spirituales / et eternales / Carnales
sunt quando vir et mulier simul coniunguntur et illis
dicitur Genesis primo / crescite et multiplicamini
et replete terram. Apostolus ad Corinthios 7 unusquisque
habeat uxorem propter vitandam fornicationem
etiam et ad istas nuptias invitat vocatione spiri-
tuali / Secundo sunt vocati omnes qui vocantur ad
nuptias / tam spirituales quam seculares fami-
liares spirituales sunt / quia anima cum deo
coniungitur copulatur. Ad Corinthios secundo capitulo illud
Osee 2 desponsabo te mihi in fide / spiritualis
sponsa fit / quia sponsa id est anima coniungitur
deo et cum pompis copulatur
sponso. Ad Ephesios filii sponsi etc. Et
ad istas nuptias misit sanctos apostolos
dicens eis id Marci ultimo euntes in
mundum universum predicate evangelium omni
creature / qui crediderit et baptizatus
fuerit salvus erit. Sed proh dolor multi
frangunt istam copulationem quam fecerunt
cum deo in baptismo et faciunt pactum
cum diabolo. Secundum id Osee 4 fecerunt fedus
cum morte id est diabolo / qui cum mediam
Eternales nuptie sunt / quia fidelis anima
que cum sponso eterno in matrimonio spirituali
et servavit in se dei precepta / ad eternam
beatitudinem vocabitur in qua cum omnibus sanctis
angelis gaudiis eternis fruendo / De
quibus nuptiis dicitur Apocalipsis 19 beati qui
ad cenam agni vocati sunt / Secundo principaliter

Secundo

vestem nota quod dicitur amice quomodo
huc intrasti non habens vestem nuptialem

Tertio notandum

Propter quod notandum quod aliquibus terris secun-
dum laudabiles consuetudines in temporibus nu-
ptiarum / quando aliqui nuptias celebrant /
aut exequias defunctorum faciunt
servitores vocantur ut discernantur ab
aliis hominibus, ibi existentibus / qui
induuntur vestibus colorum / quandoque rubeis
quandoque albis / quandoque viridibus / quandoque nigris /

Similiter nos omnes qui vocati sumus ad
nuptias eternales secundum id Apocalipsis 19 beati qui
ad cenam agni vocati sunt et quod omnes vocati sunt
vocati ad nuptias / sed vident ne
nobis dicatur illud quomodo huc intrasti non
habens etc. / quia propter / ad tales nuptiales
nuptias oportet nos habere ad minus quadrupliciter
vestem / secundum consuetudinem nostrarum
nuptiarum quemadmodum ubi vestes permutantur.
Primo oportet habere vestem rubeam per quam signatur
dilectio dei et proximi sicut Secundo ad Corinthios 13
caritas comparatur vesti nuptiali / quia
sicut in duobus lignis perficitur
in fine vestis texitur / ita duobus
preceptis caritas perficitur secundum illud
Marci 12 diliges dominum deum tuum et
proximum tuum sicut te ipsum. Secundo habere albam vestem
per quam significatur castitas corporis et mentis
unde Salomon / Qui diligit munditiam
cordis habebit regem amicum. Cassianus
libro 6 capitulo 4 impossibile est ut quis a carne
feminis evadat lumine / quia oportet
habere in mundas partes de corporibus alienis.
Tertio oportet habere vestem viridem colorem per quam
designatur contemplatio celestium per eorum
quod sicut color viridis est sanus oculis hominum
sic contemplatio cordis in celestibus ascendit
quod super celorum omnium habitaculum per exemplum
viri. De Magdalena et de Petro dicitur
sententia negationem per Iohannem. Quarto oportet habere
nigram vestem / per quam significatur humi-
litas / vel humiles per quam docet permittit
eterna regna in finibus nuptiis dicitur
Marci 10 discite a me quia mitis sum et
humilis corde. Sed proh dolor multi sunt
homines qui vestes non induunt / quia ubi debet
esse caritas / ibi est invidia / ira et ran-
cor / ubi castitas / ibi fornicatio et
peccatum adulterium / ubi humilitas / ibi
superbia. Ideo dicitur ligatis manibus
et pedibus proicite eum in tenebras ex-
teriores quia ut ibi tenebras effugere
possimus vestes debitas habere non in
quibus nobis prestare dignetur. Veritas

Erat quidam regulus cuius filius
infirmabatur Joh. iiij°. Legitur in naturalibus rerum
bufo in veniens obviam aspidibus
facit illud et tali modo sit fetu
generatur basiliscus qui solo visu
interficit nascitur i. bufonum dentibus flatu
suo inficit semipedalis est et cum
albis maculis [illegible] caudam
longam habens. Gregorius. Per regulum bufonem
intelligitur superbia et merito quia bufo dominus
omnium [illegible] a capite erectus pedibus
posterioribus incedit sic superbia erigit
omnes superbos qui [illegible] ita quod
dicunt id est reguli / Regulus in dominus est sicut
bufo in veniens omnia aspidibus i. luxuriis
[illegible] ex angelica non generat
basiliscum i. diabolum quia quando corrupta
est superbia in mente angeli [illegible] cum
nobilissimum mutavit in diabolum et
diabolus generavit sic basiliscum / Regulus invenit
in una ecclesia in officio misse dominus
[illegible] voluntate sua [illegible] sit
[illegible] et [illegible] qui possit [illegible]
[illegible] Secundo basiliscus visu [illegible] fecit
sic diabolus visu et flatu [illegible]
[illegible] et peccatis mortalibus [illegible]
inficit peccatores cui [illegible] resistit / per
cordis contritionem confessionem et satisfactionem
et ideo sit [illegible] / vita in
[illegible] bonorum operum [illegible] diabolus mor-
tificatur. Ille petit pro se [illegible]
dominus / familiam [illegible] quas [illegible]
pietate custodi ut [illegible] sit
[illegible] libera / et [illegible] bonis actibus devo-
ta. Tertio ubi basiliscus habitat ibi
arescit viridia / sic ubi diabolus habitat
[illegible] mortalibus ibi [illegible]
[illegible] bona [illegible] quod [illegible]
apud in Epistola hodierna ad Ephesios [illegible]
[illegible] [illegible] in domino et in potentia
virtutis eius et induite arma dei
ut possitis stare adversus insidias diaboli

Secunda est [illegible] longa cauda sic diabolus
protendit hominibus longam vitam et [illegible]
[illegible] cauda longioris vite
multos pungat peccatores quia longa-
nimitatis vite regulus [illegible]
in filio suo infirmo petivit a domino
[illegible] sanari [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] Ille [illegible]
[illegible] [illegible] predicatoris [illegible]
dam vite [illegible] [illegible]
vetavit et venit in civitatem
[illegible] ubi [illegible]
[illegible] [illegible] dimissis ut dicitur
[illegible] / et Luce v°. Inde autem exiit
in [illegible] levi [illegible] vidit sedentem
hominem in teloneo nomine Matheum
quem vocavit et secutus est eum ut dicitur
[illegible] Luce v°. / [illegible] reddiit in
Galileam [illegible] Samariam regionem
[illegible] ad civitatem alias [illegible]
Samaria [illegible] nunc Sebaste dicta
et veniens / ubi [illegible] — [illegible]
ad mulierem Samaritanam Joh. iiij°. [illegible]
venit iterum in Chana Galilee / Et ibi
erat quidam regulus [illegible] Theophilus
[illegible] regulus aliquando accidit in
[illegible] in Chana Galilee mutavit
aquam in vinum in nuptiis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] est
autem regulus / [illegible] [illegible] fuit
de familia [illegible] / [illegible]
aliquam [illegible] in Iudea [illegible]
[illegible] [illegible] Iudeorum [illegible]
[illegible] regiam [illegible]
et [illegible] regnum [illegible]
[illegible] [illegible] nullus [illegible]
erat in Iudea / [illegible] iste regulus erat
officialis [illegible] ad custo-
diendam Galileam [illegible]
Capharnaum que erat in Galilee
[illegible] dicitur regulus [illegible] filii [illegible]
regulus iste non venisset ad [illegible] nisi
vexatus quia sicut dicitur Ysa. xxviij°. ve-

peccato dat intellectum. Et multi no-
lunt venire ad Christum homines operibus
in quibus fuerunt separati a sanitate
[illegible] carnis in finibus aut tribulatio-
nibus [illegible] quemque modo extremis [illegible]
[illegible] Iohannis iiii. Regulum possumus
intelligere primum hominem Adam qui quon-
dam fuit in paradiso quasi magnus
rex fuit quia magnis imperare
potuit scilicet soli lune stellis bestiis
terre volucribus celi et piscibus maris
Genesis primo. Omnia subiecisti sub pedi-
bus eius oves et boves etc. Sed post
quam peccavit suggestione diaboli et
divini precepti prevaricator extitit mox
regalem honorem amisit et iam
non est regulus vere et quia qui ma-
gnis rebus in paradiso imperare potuit
[illegible] cibum [illegible] et minimis [illegible]
non valuit. Unde Parisiensis: creatore offenso
offenditur omnis creatura. Et omnis homo
dum est in paradiso id est in gratia dei sunt
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
fac [illegible] [illegible] etc. Sed [illegible] [illegible]
expellitur de paradiso id est de [illegible]
honorum et sic regulus. Cuius filius
infirmabatur Capharnaum. Filius
reguli est anima cuiuslibet hominis que ut
frequenter infirmatur in Capharnaum que
interpretatur villa consolationis [illegible]
homo [illegible] vane [illegible] [illegible] modo
et vanitatibus consolationibus [illegible]
nimie quia consolatio temperata [illegible]
[illegible] [illegible] et corporis admittitur
Sed talis nimia consolatio generat
anime infirmitatem [illegible] hominum [illegible]
[illegible] [illegible] non ad [illegible] [illegible] infirmi-
tas [illegible] [illegible] [illegible] quia sicut in-
firmitas debilitat corpus sic peccatum

animam. Psalmus. Dereliquit me virtus
mea. Quia sic in fine non sapiunt
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non sentit
quia [illegible] [illegible] [illegible]
Hic cum audisset quia Ihesus veni-
ret a Iudea in Galileam abiit ad eum
[illegible] et rogabat eum ut descen-
deret in Capharnaum [illegible] in val-
le [illegible] [illegible] Galilee et
ut sanaret filium eius. Incipiebat
enim mori. Credidit quod posset eum
sanare [illegible] [illegible] [illegible]
eum rogabat ut descenderet. Sed
[illegible] filius dei non vult ire ad filium
reguli ad [illegible] aut [illegible] [illegible]
[illegible] ut nos [illegible] non [illegible]
magnos et [illegible] modicos sed
et pauperes et divites similiter
honorare. Gregorius [illegible] superbia non
[illegible] quod [illegible] [illegible] non
[illegible] quia ad ymaginem dei facti sunt
[illegible] divicias honorant. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
humilitatem et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et sanatur [illegible] [illegible] regulus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] credidit
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non venire
[illegible] quibus filius reguli id est anima
[illegible] hominis sanatur [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sanatur [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sanatur [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Unde Iohannis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] audistis [illegible]
[illegible] sanandi sit [illegible] [illegible] qui
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sanatur anima [illegible] dei [illegible]
sapientie timor domini [illegible] [illegible] [illegible]

plorem vel baltheum zelo dei fuit ina-
maiam ut legitur 4 Re. 5. vade et lava te
in iordane septies et mundaberis fit
spiritualiter sanatus. Ergo plorantem confessi-
onem suam id est peccati quem sanat in lacrimis
in compunctione mittit / Quarto remedium
sanandi fit promissio id est professio
unde Luce 17. Ite ostendite vos sacerdo-
tibus / Et dum irent sanati sunt lepro-
si. Dixit ergo Jesus ad eum nisi signa
et prodigia videritis non creditis / q. d.
non vultis credere verbis meis quia praecepta
sed deinde locuti sunt sponso suo in praedicante
quia nec bonum ita faciet quod non remune-
rabimus et nec malum quod non puniam
Cum ergo deus visitat nos vga infirmita-
tes magis et doloribus dominus [illegible] quod
aliud est q. d. quasi [illegible] in nobis ostendit pa-
Cum cum hominibus verbis orat quasi adesse
quasi prodigia in nobis ostendit quia
de malo facit bonum de lupo agnum
Unde Greg. visitatio divina hominem et
primum custodit cum hominem verbis delectat
et [illegible] et cum flagello percutit
et dolore constringit non cessat. Tertio ergo
et prodigia in hominibus ostendit / Sequitur dixit
ad eum regulus domine descende prius
quam moriatur filius meus Greg.
dominus rogatur ut vadat qui non
defuit ubi invitabatur. Ubi solo impe-
rio [illegible] reddidit qui omnia pro
voluntate creavit et [illegible] et
sanat / Dicit ei Jesus vade filius
tuus vivit / q. d. perfecte sanitati spiritualis
et [illegible] mortis / Increpuit [illegible]
[illegible] filius
tuus id est anima tua [illegible] mortalibus
et malis consuetudinibus peccandi in-
cepit mori / vaga illum salvator et ut
dixit te sanat in anima [illegible]
Sequitur / Credidit homo sermoni quem dixit ei

Jesus quia filius / requirit adoptionem
beneficia dei et ibat sed pro [illegible]
corporali praesentia dicit hic. Ecce quod
credidit non tamen in toto nec sancte
unde sequitur. Iam autem eo descendente
servi occurrerunt ei et nuntiaverunt ei
dicentes quia filius tuus vivit
Ecce servi quidem obviaverunt non solum
ut gaudium [illegible] quod annuntiet sed quasi
aestimantes de regulo [illegible] et
praesentiam [illegible] quae credebat [illegible]
[illegible] Ecce [illegible] autem in toto non
credidit ut sancte ostendit ex hoc
quod sequitur. Interrogabat ergo horam ab eis
in qua melius habebat valebat
[illegible] an casu vel ex praecepto [illegible]
[illegible] unde [illegible] hora [illegible]
hora unde sequitur / Et dixerunt ei quia
heri hora septima reliquit eum
febris / febris est quasi [illegible] mortale
quasi hominem [illegible] de uno in aliud
[illegible] illud [illegible] Ergo reliquit
[illegible] septima hora id est ultra aetate
quia si ergo omnes aetates [illegible]
[illegible] adsequi [illegible] in [illegible]
[illegible] ultra aetate [illegible]
[illegible] et sanat in anima [illegible] fuit
[illegible] / Cognovit vir ergo
[illegible] ad [illegible] ita ergo
[illegible] quia dixit ei Jesus filius
tuus vivit / unde statim [illegible] cognovit
[illegible] ad praeceptum [illegible] filius eius
[illegible] fuit [illegible] utilitas
[illegible] scientia fuit / [illegible]
[illegible] / Et credidit ipse
et domus eius tota id est familia
[illegible] apparet quasi [illegible]
[illegible] unde [illegible] ad [illegible]
rogabis [illegible] filii [illegible]
[illegible] / Beda quasi [illegible] fuit [illegible]
verbis [illegible] ibi [illegible]
in [illegible] et [illegible] / [illegible] ergo

regni intrandi. Quod quia filio salu-
tem petivit, querenti quid aut qui
crederet, respondit: Credo, domine. Filius
tuus vivit. Et inde confessionem. Quod
quidem credidit ipse et domus eius tota.
Nos ergo confitentes filium ipsius in via
de fine peccatis mortalibus convol-
uta, oretur humiliter et sit fine contra-
rio adipiscendo, ut dignetur nos solo
[illegible] curare et ad gaudia eterna
perducere pater et filius et spiritus sanctus.

Simile est regnum celorum
homini regi. Mathei xviii. Legitur
de animalibus de specie nomine
amphibena, qui habet duo capita, unum
in loco suo debito, aliud loco caude;
ambo capita cibum capiunt et de uno
corpore emittunt, quod vigilat semper
cum sua, scilicet uno capite dormit
et aliud vigilat. Comparatur peccatori
respectu intuitu hoc peccatoribus [illegible] diabolo et
eius temptatoribus. Contra id Mathei: estote pru-
dentes sicut serpentes. Sed habet prudentia
hoc habet quod iniquitates suas de-
ledat, et hoc [illegible] circa confessio-
nem [illegible]. Si iniustos observamus
dicit dominus quis [illegible] hoc
quia serpens habet duo capita, scilicet hoc
peccatoribus [illegible] habet fidem et operaciones
contra dicitur Jacobi: fides sine operibus
mortua est. Et hoc patet de demonibus
qui de deo credunt et tamen nullum
opus bonum faciunt. Unde Jacobus: credere
et bene facere [illegible] demones credunt
et contremiscunt. Tales sunt mali parum
unum caput habent et de loco suo quod
tunc est quod hoc credit, hoc bene facit. Et
hoc petit presbiter de orante misse dicitur
dicens refrigerium [illegible] et omnibus ad hoc
prius [illegible]
et [illegible] X ut quia fideliter [illegible] efficaciter [illegible]
fides et bona opera ad bonum finem

perficiunt. Contra petit apostolus de speculo
hodierna dicens ad Philippenses primo: fratres confido
de domino Jesu, quia qui cepit in vobis
bonum opus perficiet usque in diem Christi.
Secundo serpens cum uno capite dor-
mit et cum alio vigilat, sic hoc iste
dormit quando a viciis cessat. Unde Zacharie:
quiescite perverse agere. Ysaie primo: discite benefacere
[illegible] et facit bonum. Tertio capite vigi-
lat quando morte de peccatis et nunc
[illegible] cogitat. Contra id Luce: vigilate
itaque quia nescitis diem neque horam.
Et qui ita facit [illegible]
et scilicet potest reddere domino debitorum
[illegible] debitor ille qui domino suo
tenebat x milia talenta, ut
dicit ewangelium hodiernum. Contra ut de textu
[illegible] Quarto [illegible] predicatis
aliquando quidam [illegible] dixit: Si peccaverit
in te frater tuus, vade et corripe eum inter
te et ipsum solum. Si te audierit
lucratus es eum. Si autem non audierit
te, adhibe unum vel duos, ut in ore
duorum testium vel trium stet
omne verbum. Quod si non audierit, dic ecclesie. Si
autem ecclesiam non audierit, sit tibi
sicut ethnicus et publicanus. Et adiecit
[illegible] solvitur per [illegible] Tunc accedens
dicens ad eum Petrus: Domine, quotiens
peccabit in me frater meus et dimittam
ei usque septies? Et dicit ei dominus: non
dico tibi usque septies sed usque septua-
gies septies. [illegible] Sic
ergo Petrus existimavit [illegible]
magnum [illegible] sibi [illegible]
adiecit parabolam, qua probat quod
magnam summam debitorum dimittit quod
plus offendimus [illegible] possumus
offendere proximum. Deus autem est
infinitus et ideo offensa in ipsum est infinita
et [illegible] offendimus [illegible] ipse
[illegible] pater et dimittit [illegible]

veniat punire velimus / quia [illegible] multo
magis deus parati sunt nos similiter
facere. Et est id quod vult nos docere per
hanc parabolam dicens / Simile est
regnum celorum homini regi / Per hoc regnum
secundum glosam intelligitur christus / Iste filius suus est
homo rex / quia assumpsit naturam
de virgine maria / Rex quia deus vult
indicare eius suam potentiam et virtutem
et fortitudinem tuam / dicit ecclesiasticus non / secundum
magnitudinem et mansuetudinem tuam dicit
Ideo etiam iste homo dicitur rex qui est christus
et sic ad reges quod prestant sic ad christum
sunt omnes potestas potentie sublimitas
sapientie serenitas iusticie profunditas clementie
Homo quia ut christus non erat co-
rruptus / quia est in mente potentie secundum
id apostoli [illegible] Item vivit leo de tribu
iuda radix david / ut aperiat a quo
seducit quia est summa sapientia / quam intel-
lexit nullus principum huius seculi corruptibilis
quia est summa iusticia secundum id psalmi de-
nique iustus fortis / ut sunt clementes
quia clementie maxime est / Item
ergo ut potest est [illegible] venerandus est
quia sapiens / et audiendus / quia
iustissimus / et timendus / quia cleme-
ntissimus / et amandus / Sic ergo per
christum regnum sub ecclesia suum
et hunc modo angelo regnat per gloriam
sic modo per gratiam / sic in fine per iusticiam
Qui sic ut voluit rationem ponere cum
servis suis / per quos [illegible] servos puto
intelligi omnes homines hic modo quos
redemit sanguine suo precioso secundum id prima petri
primo non corruptibilibus auro et argento
redempti estis sed precioso sanguine agni incontami-
nati et immaculati christi Per rationem
intelligitur [illegible] rationem reddere / de cogitatio-
nibus / locutionibus et operibus quia nulla
est cogitatio / de qua non oporteat

reddere rationem / quia ipse omnes homines co-
gitationes novit / Et cum cepisset rationem
ponere oblatus est ei unus qui debebat
decem milia talenta / Ubi nota quod
hic christus dicit rationem ponere [illegible]
quando anima exit de corpore et premium
putatur / et hoc est quando homo stat
sed in iudicio extremo cum omnibus gratia
secundum id secunda cor[inthios] v[o] omnes nos ma-
nifestari oportet ante tribunal christi ut referat
unusquisque propria corporis prout gessit
sive bonum sive malum / Nota
autem quod per istum debitorem decem milium
talentorum intelligitur homo qui transgressus
est precepta decalogi ad quorum observantiam
est obligatus / de quo et similibus
quantum dicitur / Item dicitur temptaverunt
me iam per decem vices ut obedie-
runt voci mee / Ubi nota
quod obligati sumus deo ut observemus
tota vita nostra / quia ipse totam
vitam suam posuit in tormentis et morte
pro vita nostra / Ideo obligati sumus
ut dignos fructus penitentie agamus
cogitationes omnes annos in amaritu-
dine anime nostre / Ideo ut gratiarum actio-
nes de beneficiis nobis collatis
referamus / quia nos non creavit simpli-
citer et irrationabiles / sed rationabiles
et omnia nobis ad usus et dominationem
subdidit secundum id psalmi / Omnia subieci-
sti sub pedibus eius / Item obliga-
tus est ut habeat bona opera / Sic
homo peccator sit maxime debitor divine
misericordie non debet / quia si optimus
esset et deus deseruit et prem non
habet preter se / Cum autem non haberet
unde redderet iussit eum venundari
et uxorem eius et filios et omnia
que habebat et reddi / Ubi
quando non haberet unde redderet i. cum
homo peccator non habet [illegible] bonorum

nota
[illegible]
ad quorum primo
[illegible]
Remigius

cogitacionum / locucionum / et operacionum
omnibus peccatis pena passus reddimetur
ipso dei iudicio vendatur et ma-
lignis spiritibus subditur. Secunda lex homo
ex fragilitate nature sue possit per
peccatum tale [illegible] tempore non
ut resurgat ad statum gracie sine spe-
ciali adiutorio [illegible] Romanorum vii°
velle mihi adiacet / perficere autem bonum
non invenio / Et quia secundum augustinum
[illegible] peccato [illegible] / si nullum
bonum [illegible] / nunc incipit cum
vendatur i. perdit ipso iudicio
id dicit glosa [illegible] super [illegible]
[illegible] et uxorem eius i. [illegible]
[illegible] mali filii i. mala
opera. Secundum Jacobi [illegible] concupiscencia
si conceperit parit peccatum. Augustinus de libro
de questionibus evangeliorum [illegible]
transgressor decalogi cupiditate
et pravis operibus tamquam uxore et
filiis [illegible] salute debuisse quasi
peccatum cuius [illegible] venditi est
supplicium dampnari / Et omnia que
habebat i. spiritualia, et reddi i. abso-
lutionem [illegible] / Et pravis [illegible]
[illegible] impossibilitate [illegible]
effabili [illegible] / vult cum [illegible]
[illegible] ut supplicio et
non vendatur. Unde sequitur procidens
autem servus ille / [illegible] vinculum
obligacionis quia debebat solvere
et [illegible] restitutionem quia unde redderet
non habebat et impossibilitate [illegible]
quia dominus eum vendi iubebat [illegible]
[illegible] ad veniendum humilis oracionis
et [illegible] humiliavit se [illegible]
[illegible] unde sequitur rogabat
bat eum dicens patienciam habeto
in me / donando peccatum condonando delic-
tum relaxando supplicium / Et omnia

reddam tibi / Et [illegible] vinculum
non obligacionis remittit solucionem quia
reddam [illegible] restitucionis petit
paciencia exspectacionis / Unde dixit
habe paciam [illegible] impossibilitate [illegible]
quibus casum humiliacionis quia
[illegible] vocabat / Ubi notandum quia ita
[illegible] inclinat deum ad misericordiam quod
[illegible] debitor [illegible] humilitas
[illegible] satisfaciendi / humilitas
[illegible] et id obtinet
[illegible] et vitam eternam possidere facit
[illegible] xviii° dixit autem quia
[illegible] Augustinus de verbis
domini sermone xx° [illegible] dixit
[illegible] fabricat [illegible]
[illegible] et visibilia [illegible]
[illegible] sed quia
[illegible] humilis [illegible] / [illegible]
cogit deum [illegible] Habemus
Luce xviii° de publicano qui cum
[illegible] / [illegible]
[illegible] descendit iustificatus
[illegible] domum suam [illegible]
satisfaciendi [illegible] cogit deum [illegible]
[illegible] Luce xix° de zacheo
[illegible] quia omnibus a quibus
illicite aliquid accepit [illegible]
[illegible] / Et si aliquem defrau-
davi reddo quadruplum / [illegible]
[illegible] veniat [illegible]
[illegible] dimitte ut [illegible]
[illegible] domum audit quod [illegible]
[illegible] et [illegible]
dicentis / Misertus autem dominus illius
sit [illegible] et [illegible]
[illegible] et satisfaccionem
Unde dimisit eum liberum a captivitate
[illegible] / Et debitum dimisit ei / relax-
ando i. [illegible] solvit dimitten-
do ei [illegible] et [illegible]
ei misericordiam [illegible] humiliacionis /

nam/ oro veniam/ promisso graciam
omnibus petunt. Sicut per quod epistola dicit benignitas
eius dedit veniam hiis qui maligni sunt
sub similitudine servi nequissimi qui
noluit misereri conservo suo Dicens Gene-
ralis autem servus ille petiit libertatem
tatem sibi vel de captivitate pro libera-
tus invenit unum de conservis suis qui
debebat ei centum denarios / Ubi no-
tandum quod qui peccat homo in deum debi-
tor est dei qui peccat in proximum dicitur debitor
proximi/ Unde dixit pharao moysi
et aaron/ Exodi x° peccavi in dominum
deum vestrum et in vos. Qui igitur peccat
in deum dicitur debitor decem milium talentorum
qui vero in proximum dicitur debitor centum
denariorum. Et est magna differentia que
est in offensione dei et proximi/ Offensa
dei comparatur debitori decem milium tale-
ntorum/ offensa proximi comparatur debitori
centum denariorum. Ergo quanta est differentia
peccatorum que committuntur in homines et que
committuntur in deum quanta est differentia decem
milium talentorum et centum denariorum
Sit cum quilibet depidat unum ado-
dimo / sit debitor in peccando proximo quia
ex quo deus quasi in innumerabilibus multis
peccatorum nobis relaxat quasi pro milium
talentorum homo debet proximo unum facere
multo magis debet peccando quasi centum
denarios debet remittendo etc./ Beda/ Si
quis verum commisit adulterium sacrile-
gium homicidium et maiora crimina
quasi pro milia talentorum debitor est et tamen
deus roganti remittit. Si quis
vero proximum verbo ope vel fronte vel aliquo
lesit vel molestavit, hic denariorum
debitor est. Hunc ergo vult ut sibi adeo magis
dimittatur. Dicit enim ipse proximo nisi dimi-
tte tu iste hoc non facit. Et tenens

suffocabat eum dicens redde quod debes
Remigius. suffocabat i. acrius constrin-
gebat ut vindictam abs eo exigeret
Ergo unde unde vult servi crudelita-
tem dicitur adeo cepit debitum
repetere sed dicitur eodem proximo
misereri Addit cum in omnibus quas
unde habebat et tamen non malicia
absque libertate a domino sibi
data / Similis per quod homo pecca-
do recedit adeo efficitur in pravus
et crudelis/ Cadens autem servus
conservus ab eo suffocatus sub ditus
Et procidens conservus / et ideo debuit
misereri quia procidit / et quia servus
equalis eius fuit/ Rogabat eum
dicens paciam habe in me et omnia
reddam tibi i. parce mihi et dimitte
vindictam sine vindictam / Ergo considera
subtilitatem scripture quod servus debitor
multorum talentorum procidens adoravit
regem. Hic autem centum debebat
denarios procidens non adoravit sed
rogavit conservum dicens paciam
habere. Ergo pessimus servus nequam
hoc vera est veritas quibus [illegible]
salvatus est unde dixit ad dominum
Sine paciam habe in me etc. Nota S
quatuor sunt retribuciones/ prima malorum prima
pro malis et id Exodi xxi° Oculum pro
oculo date dente pro dente et hec est
legalis / Secunda est bonorum pro bonis 2a
et id quod vij° Omnia quecumque vultis ut
faciant vobis homines et vos facite
illis. Et hec est naturalis/ 3a est bonorum 3a
pro malis ut dicitur luce vij° diligi-
te inimicos vestros et benefacite hiis
qui etc. hec est perfeccionis. Quarta est 4a
malorum pro bonis ut iste nequam
servus reddidit qui noluit misereri

xpiano pro modico debito cum deus
suus pepercit maxime ut patet. Ille
autem noluit / sed abiit i. tenuit
q. eum quem amicus ut supplicia-
ret illi vellet. Sed abiit in viam
sed tamen a nulla pietate vel dilectione
commotus abiit i. magis in
viam et cepit ut ab eo vindictam
exigeret. Et misit eum in carcerem
in quantum et crudeliter affligendo
donec redderet debitum plenarie et ad
voluntatem satisfaciendo in [illegible]
usque ad ultimum exigendo. Ergo vide
caritatem dei et servi crudelitatem qui
pro decem milibus talentorum dum rogat
et totalem absolutionem a domino acce-
pit, hic pro centum denariis plenam
dilacionem petit ut tamen accepit. Sic
multi rogant deum pro remissione mul-
titudine peccatorum et veniam a deo
cum a proximis rogantur pro offensis
modicis non miserentur. Alii ut non
[illegible] ut deus eis [illegible] servo ipsi
ipsi vult ut [illegible] servi q fiebat
[illegible] angeli qui referunt ge-
sta hominum ad deum 2m id apocali-
psis / dixit angelus iohanni [illegible]
[illegible] suus sum et fratrum tuorum qui vi-
dent omnia que agimus et suppli-
cia que patimur. Contristati sunt valde
[illegible] affliccione [illegible] qui
angeli [illegible] non [illegible] simile
[illegible] quia eadem deum servi suum
Et venerunt et narraverunt domino
omnia que facta fuerant [illegible] que
[illegible] facta hominum non quod deus
nesciat [illegible] ad designandum complacen-
tiam quam habent cum bonis hominibus
et de bonis operibus hominum et displi-

centiam de [illegible] in malis operibus 2m
id quod dixit Raphael Thobie cum oratio
[illegible] orabas cum lacrimis ego obtuli
orationem tuam domino. Tunc vocavit eum
dominus suus scilicet per mortem et ab
hoc seculo migrare iussit. Et dixit
ei serve nequam omne debitum dimisi
tibi quoniam rogasti me / ubi notandum quod
[illegible] hoc est servus dicitur et si non
[illegible] de [illegible] in bello mortem pro
[illegible] et [illegible] 2m id [illegible] pro deo omnes qui
tribulant [illegible] [illegible] servientes
[illegible] omnes homines debent
[illegible] obedientes esse et [illegible] multi
[illegible] et qui est talis illum vo-
cat deus hic nequam. Ergo quod [illegible]
[illegible] talenta debebat non vocavit
eum nequam quia [illegible] et eum [illegible]
misertus quando autem [illegible] conservo [illegible]
[illegible] dixit [illegible] serve nequam / sunt
ego iterum [illegible] gratus [illegible] 20
[illegible] ipsum affligendo / unde [illegible]
Nonne ergo oportuit et te misereri
conservi tui sicut et ego misertus sum
tui. Non [illegible] alius [illegible] ut [illegible]
quisque faciat alteri quod sibi vult fieri
et quod non vult fieri [illegible] alteri ne faciat
[illegible] / [illegible] [illegible] igitur [illegible]
deus [illegible] donavit miseri-
cordie [illegible] proximis [illegible] donare
[illegible] iudicium [illegible] fiet ei
qui non fecit [illegible] 2m id [illegible]
et 2m ergo triplici de causa [illegible]
misereri proximis [illegible] quia [illegible]
deus misertus nobis [illegible] multa
et nos debemus [illegible] proximis
[illegible] remisit [illegible] milia
talentorum et nobis tempore [illegible]
[illegible] gutta [illegible] toto

mat comparatione nulla est ita nostra iniqui-
tas ad infinitam bonitatem dei nulla
2a est comparatio. Secunda causa est quia deus
misericors est. Quartum vos autem compatimini quia
si vos non dimiseritis nec vobis
deus dimittet super id capitulo xi si vos
non dimiseritis nec pater vester qui in celis
3a est dimittet. Tertia causa est quia non possu-
mus plenarie dimittere nec etiam deus
plenius dimittat quia cum quis pec-
caverit contra vos peccat etiam contra deum peccat ergo
vos solum dilectionem, deus autem misericorditer
deus non plenarie dimittet ut patet
in priori dicto. Deus tibi dimittat ego
tibi parco non parcit proximo suo
locus de [struck through] iniuriis. Hoc modo contra
dicitur Mathei xviii: omne debitum dimisi tibi
quia rogasti me. Nonne ergo oportuit et te misereri
conservi tui sicut et ego tui misertus sum. Unde sequitur:
Et iratus dominus tradidit eum
tortoribus. Augustinus: id est ministris
ire quando reddat tibi eum proximo
tercio malivolo tortori et quod precedit
quousque redderet universum debitum
id est peccatum, quia non est locus re-
demptionis nec satisfactionis sed condemp-
nationis. Et dicit iratus deus non
passione sed compassione, simpliciter effectus quoniam
irati vindicamus, numquam autem per
quam aliquis diversus fuit a eterna
damnatione potuit venire spacium
congaudii, aut additum ex eodem
sed adversum potuit per infinitum et est
semper solvet et numquam persolvet
sed pena luet. Redditur verbis
apostoli ad Rom. xiii. Diffidite autem
maledictionem et deum salvatorem audit
parabolam quid reddit deus
Sic et pater meus faciet vobis si non

remiseritis unusquisque fratri suo de
cordibus vestris. Quomodo formidolosa
sententia, si parva res non dimittimus
magna nobis a deo non dimittentur.
Et quia unus quisque sic dicit
de se nescio quid deum indignum, igitur
[marginal note:] [illegible]
simulationem fictam patet, aussi dominus:
si non remiseritis de cordibus vestris
contra concordat Augustinus dicit non vis inimicum
compescere tuum ut loqui cum eo et
tu dicis malum de eo, non factum, ve-
lles ne diligere deum et diligi
ab eo, et nunquam ab eo videri et
nunquam faciem eius videre, certe dicis
non, quia deum videre et nunquam dimittere non
habet nunquam regnum dei habet, quod
nulla est contemplatio sanctitatis
Si igitur de corde tuo et facere sancti-
tatis vides regnum dei. Hoc autem
ego non credo te facere horribilissimum
dispendium contra dominum qui non vis facere
adversarius propter deum patientiam. Sed
diligens inimicum tuum utique compescendo
cum eo et loquendo sibi quia quando quis corde
diligit actibus libenter compescit et
lingua loquitur. Diligamus igitur secundum
mandatum dei adversarios nostros et
dominus persecutoribus nostris benefaciendo
ut dominus hoc modo nobis dimittat
nobis omnia peccata nostra et perducat
ad vitam eternam, quam nobis concedat
pater et filius et spiritus sanctus amen.

Reddetur (?) proximi compleni et
capitulo xxviii^o. Legitur de vallibus
sicut iacobum apostolis greci
dicitur. Venerunt latine quasi et spes
sanctissimus sicut hoc ebrie erat colori
visum tempore, et nos nunc
vult adversarium dirigere sed obli-
gatur tamquam est quia contratacionis
ubi venerant sapientis contractionis

recepit tanta pena unam aurem ob
premit reliqua ad terram ponit ne co
cantantis vocem audiat de quo ap
postolus per modum longi serpentis
... ob pecuniam aspis est tenda
ut ... Sequitur serpentis dicitur.
... invidiosis qui non possunt bonum
videre alterius hominibus dirigitur
oblique Dicit veneno conduntur
plerosque sicut serpens sed venenum aspidum
sub ... vitam qui videt cum videtur
aspidis qui de ... necat et
dicitur imperialis Iob Qui sibi suum
adit homicida est ...
quia omnes qui videntur ... et
malus et contra tales malicia ve
necosam ... offerto ...
filius petit venenum ...
tus ...
nebit ... virum ...
advertas ...
... adversitatibus ut plus paria
... aspidis dicitur ... quia
illius sagitte ...
dit ... illius sagittis ...
... bonitatis ...
... malicie
... Alexandri ... Philippo ... vi
debat ... familiaritatis ...
... quia medicus ...
ꝑ ... Alexander ... medicinam
... et ... illam
...
... statim ...
...
ad ... quod ...
ut ... virum ...
...
...
qui ... diffidimus ...

medicinam ...
virum ...
... blasphemiam et ...
aspidis ... valde horribilis
... videntur ...
... boni loqui ut ...
... sub ...
venenum aspidum sub labiis eorum Et
... ad ... multi
cum ambularet ... dicebant
vobis ... et ... dico vob
...
... vivus ...
... aspidis ... qui postquam
hominem ... statim ...
... ita ut ...
ut ... sed ... venenum
dissipat ...
cum ... adulator ...
...
ut ...
... et ...
Et ... ultra ...
... appropinquaret tempus passionis cum
... palmarum ...
ad templum ... vendentes et emen
tes ... interrogaverunt ... cum
seniores ... potestate hec fac
Et ipse interrogabat eos de baptismo
Iohannis et proposuit eis parabolas
de patre familias qui plantavit vineam
et collocavit agricolas qui servos
occiderunt et heredem et aliam pa
rabolam de rege qui fecit nuptias
filio suo Et ... multi cum
sunt vocati pauci vero electi Et tunc
... plena ...
... Exiit edictum a cesare augusto
cesar augustus universum orbem describi
iussit et ...
... ut ...
...

cesar constituit dare Herodi qui mili-
tes stipendiarios inde conduceret et qui fines
defensaret ab [illegible] insultibus inimicorum et ex
inde multa questio orta est contra [illegible] quidem
cum dixerunt quasi pro securitate et quiete
sua romanis qui pro omnibus militabant
debent solvi tributa Pharisei autem dixe-
runt quasi populus dei qui decimas et
primitias et alia de lege precepta
facit non debet solvere tributa | Vol-
entes ergo illum capere de sermone ini-
erunt consilium ut [illegible] possent
[illegible] quare eum deciperent et quia
non potuerunt eum capere de opere quia
facilius homo capitur de verbis quam in
operibus Ideo consilium inierunt ut cap-
erent eum in sermone Quod magna sunt
terra quasi temptaverunt sapientiam capere de
sermone et verbum [illegible]
de ullo eorum [illegible] offensis [illegible] sicut
si aliquis claudere vellet [illegible]
[illegible] | [illegible] [illegible]
[illegible] violentiam [illegible] [illegible]
venit | [illegible] malignitatis
[illegible] [illegible] addiscere
ad [illegible] venit | [illegible] mali
[illegible] Pharisei [illegible]
[illegible] [illegible] et
[illegible] bonus hominibus | [illegible] quo
[illegible] [illegible] operibus [illegible]
[illegible] | Et mittunt ei discipulos suos cum
Herodianis [illegible] militibus Herodis
[illegible] [illegible] et gentiles
milites [illegible] ad [illegible] et iste
occiderat iam Johannem | Et quando [illegible]
[illegible] [illegible] quasi
[illegible] Johannes | Et discipulos suos
| [illegible] ut [illegible] de tributo [illegible]
[illegible] et [illegible] Herodianis
[illegible] Herodianos autem qui [illegible]
[illegible] | [illegible] discipulis Phariseorum [illegible]
[illegible] [illegible] erat magna sedicio ut

sapientia dei est | Consilium [illegible] | [illegible]
| malos consiliarii et consilium digni
in isti parte erat magis de malicia
quamvis etate maiores | Vespera et
pulli serpentum statim sunt | serpentes
venenosi ac tales | Hoc enim consilium
quasi sunt [illegible] fit con-
in statu hominis et simplices qui
a consiliariis et peccatoribus ac inde-
[illegible] de suis causis consi-
liantur qui multi sunt simplices
sua tales [illegible] vallatus
[illegible] et mox in
pena et [illegible]
Venit cum [illegible] de quibus talibus offi-
cialibus dicitur id est | Redde racionem
villicacionis tue | Adiecit ad disci-
pulos cogitaciones [illegible] hominum
[illegible] quia
nullus sit cogitacionis nisi
deus et homo et [illegible]
[illegible] quod mors anime [illegible]
[illegible] | Herodiani [illegible]
[illegible] mali qui [illegible]
de cogitacione mala ad opus
malum quia [illegible] sit quod
opus malum [illegible] ad
effectum non [illegible] mali non
[illegible] ut patet in multis malis
[illegible] antiquis | [illegible]
[illegible] quin-
[illegible] et sic homo malus mittit
discipulos id est cogitaciones [illegible]
[illegible] Herodianis id est cum malis
adiutoribus ut subripiat salu-
tem anime | Et quia [illegible] consue-de
[illegible] quos volunt
decipere loquuntur eis verba blanda
ut eo levius decipiant hominem
Magister scimus quia verax es
et viam dei in veritate doces et non
est tibi cura de aliquo non enim respicis
personam | [illegible]

Math. xxij°

cum vocat ut qui honorantes et lau-
dantes magistrum sed cordis simplicitate
appareat tamquam volens eos habere
discipulos. Primo ergo tangitur aut cordis dolositas
quaedam [illegible] est in ipsis quia [illegible] est virtus
secundum veritatem doctrinae et inspirationis quia
respicit sanctitatem personae. Dicitur Ecclesiastici
xxxvii dicitur cum inimico [illegible] quo
ambulantes [illegible] tracta de veritate
quia secundum doctrinam respicit honorem
dei. Unde Psalmus [illegible] propter veritatem
veritas secundum inspirationem respicit com-
modum proximi quia iustitia cum dat
unicuique quod suum est laudat in [illegible]
primo de sanctitate vitae quo ad se. Secundo
dicit magister scimus quia verax
es. Secundo de fidelitate quantum ad deum
unde dicit Et viam dei in veritate doces.
Tertio de iustitia et aequitate quo ad proximum
unde dicit non est tibi cura de aliquo.
Et exponitur sic dicit Non respicis
personam hominum. Et hoc facit [illegible]
[illegible] non cum [illegible] est [illegible] accepto
apud deum. Secundo dicit Dic ergo nobis quid
tibi videtur licet censum dare caesari
an non. Et quia fraudulentia ad
[illegible] tertio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quia [illegible] volebat [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in convenientia [illegible] [illegible] [illegible]
quaestionis fuit quantum ad caesaris ma-
iestatem si diceret quod non liceret
censum dare caesari statim a militibus
caesaris captivaretur et caesari putaretur tamquam
qui tributa caesaris contradiceret in
quaestionis fuit quantum ad legis li-
bertatem si diceret quod liceret statim pharisaei
diffamassent eum coram populo quia
populum legalem qui [illegible] fuit liberalis
tributo humano captivaret. Et in-
[illegible] in populo ut supra [illegible] [illegible]
et ita stabat sicut ad [illegible] annos

et plures et hoc iste duo [illegible]
tates id est deceptiones attendunt in
corda pharisaeorum cum contradicunt [illegible]
ad solvendum censum. Quia fuit ia-
cit vellet [illegible] [illegible] venatores [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
sermones [illegible] blandos seu pacificos
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quia ipse est ille
qui cognoscit cogitationes hominum quia est
solius dei ut dicitur Cognita autem
ihesus eorum nequitia ait Quid
me temptatis ypocritae [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] cognoscere et [illegible] discipulos
vocat [illegible] temptatores et vocat eos
ypocritas [illegible] [illegible] Crisostomus ut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] cogitabat [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod pharisaei blandiebantur
ut [illegible] ihesus aut [illegible] debat
ut salvaret. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Cum [illegible]
aut [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] qui [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] imaginem
caesaris quae cum mali [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut dicitur Crisostomus Sapiens sapienter
egit ut suis potissimum tempta-
tores sermonibus confunderetur. [illegible]
At illi obtulerunt denarium ei. [illegible]
[illegible] Et ait illis ihesus cuius
est haec imago. [illegible] [illegible] ad [illegible]
caesaris et [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad eorum verba respondebat
Ubi nota quod quilibet homo est imago dei

cuius id est superscriptio / Significatur quod super nos lumen
uultus tui domine / Denarius non tamen falsus
nec monetarius qui fuit per ymagi-
nem litteras monete sue quando
homines ad mortale peccatum conducit
Prouerbia notantur quidam qui denariorum
sunt totaliter stannei sicut homines super-
bi et exterius argentei sicut argentum
sub uerbo monete / quasi argenteus / sed
fractus ~~[illegible]~~ quidam argenteus exterius
sed interius stannei / sicut stanneum continetur
totus inordinatus et contra uolun-
tatem / Unde dicitur Argentum reprobum uoca-
te eos quia in thezaurum domini et in ponte
non / Quidam qui interius et exterius et
exterius argenteus sicut ypocrite / unde
dicit Ve uobis pharisei qui similes
estis sepulcris dealbatis que foris pa-
rent interius autem sunt plena
ossibus mortuorum / sicut est argenteus
sub regule monete / sicut illos qui
quidem fidem uerbo opere autem non implent
unde Jacobi ii Fides sine operibus mor-
tua est / Quidam argenteus sed
fractus et sunt illos qui uotum bapti-
smi aut confessionis infringunt
unde Jeremie [illegible] fregerunt [illegible]
et ipsi pactum quod pepigi cum patribus
eorum / Quidam est argenteus interius
et bono exterius et sunt illos deuotos
et iustos homines sed custodientes
mandata dominorum peccatorum Psalmus Beati
inmaculati in uia qui ambulant in
lege domini / Dicunt ei Caesaris sed
sunt ymago et superscriptio [illegible]
Caesare non putetis Augusti Tiberii sed
quia uicesimo [illegible] sub quo passus
est dominus / Tunc ait illis Reddite
ergo que sunt Caesaris Caesari sub tributum

et pecuniam quam constituit uos esse
subiectos illi / Voluit enim scire quod
seruauit mandatum eorum [illegible] cum
[illegible] fidelitate Romanis et reddi-
tis tributum [illegible] Pompeii qui
in [illegible] Romanis fecit tributarias
Unde supra dictum est. Qui autem audierunt
reddere que sunt Caesaris Caesari illa
[illegible] dixit solum que in illo
pietati nocent quia si aliqui tale
sunt non adhuc Caesaris est sub [illegible]
tributum / dicunt quia non dicat quia ho-
minibus nos subici / Et que
sunt dei deo id est decimas primicias
oblationes ac uictimas sicut ipse dominus
reddidit tributa Caesari sicut et Petrus
et deo reddidit que sunt dei patris fa-
ciens uoluntatem / Notat autem dominus — Notatur
quia homo est compositus ex duobus scilicet ex cor-
pore et anima / homines quidam ad animam
[illegible] defensores spirituales
ut sacerdotes qui absoluunt eos quibus
non tenentur dare decimas [illegible]
animam ut [illegible] [illegible]
decimas [illegible] seculares domini
defendunt / homines qui ad corpus
[illegible] talibus dant census dare et ita
[illegible] notauit Dicit
et hoc sunt homines [illegible] corpus
et animam consistere reddite que sunt
Caesaris Caesari id est corpori corporalia et
deo que sunt dei id est anime spiritualia / Deus
uult [illegible] ut [illegible]
et non negligas [illegible] anime [illegible]
[illegible] ad deum et cetera

L[illegible] ad [illegible] Augustinus ipse
[illegible] rex qui [illegible]
[illegible]
[illegible] pestilentes [illegible]
[illegible]
[illegible] cotidiano cibo

est salvia libenter vescitur ideo
in vitta cingi debet potest quia
ipsa formidat timet ne sibi terra
cadens deficiat cum lapide de fronte
gerit dicitur decedit qui creatus est
Similiter per bufones de terra avarus
quoque per tactus bufonibus/ Primo terra
est visum pestilentem similiter avarus
qui oculo cum talis videt
grossum quia creatorem suum/ Et
hoc facit amor terrenus psalmus Oculos statuerunt
declinare in terram [illegible]
maxime affligunt per diversas cogita-
tiones acquirendi terrena quia quos
de conspectu misit dicit dominus Ego
cogito cogitationes pacis et non af-
flictionis invocabitis me et ego exau-
diam vos et reducam captivitatem
vestram de cunctis locis/ Secundo bufo quoniam
per conculcationem pedis terram tanto come-
dit timens ne terra sibi deficiat
Sic avarus licet habeat omnia bona
tamen non audet satis comedere neque
bibere timens ne sibi deficiat Unde
quidam/ Avarus non implebitur pecunia
et specialiter in antiquis regnat et
ideo est ultimum vitium/ Unde Gregorius
Cum omnia vitia senescunt in homine
sola avaricia iuvenescit in homine
et ut ab isto et aliis vitiis custo-
diamur petit psalmista de corde Spe-
cta quos dominus tuorum filiorum volun-
tate de operibus fructu [illegible]
ut non percipiant/ Tertio bufo sal-
viam libenter comedit Sic ava-
rus dies noctesque de pauperum substantia
qui de salvia bibit et comedit
et hoc modo dependit et vitta sal-
via tondatur quia odit sic ava-
rus vescitur sibi et bonos qui-
cumque sua spoliat et talibus nocet.

est orare ut cessant apparentibus ideo
dicit apostolus secunda ad Colossenses/ Ad Coll./ Fratres
non cessamus orare pro vobis ut im-
pleamini agnitione voluntatis dei in
omni sapientia et intellectu ut ambuletis
digne deo per omnia placentes/ Quarto bufo
quando gemmam gerit in fronte tunc creditur
decedit Sic avarus quanto magis ditatur
tanto magis a deo recedit semper augetur
[illegible] Salomon/ Quanto magis
[illegible] et omnibus et [illegible]
[illegible] iste princeps [illegible]
[illegible] ut in textu [illegible]
[illegible] in illo tempore/ Sic [illegible]
[illegible] vitae pharisaei
discipulos quod in debito arguebat
quod sabbato evellentes spicas comedunt
non lavatis manibus quia praecepta et
statuta seniorum transgrediuntur/ et [illegible]
discipulos suos et [illegible] ab in-
[illegible] ut habetur Matthaei xv/ Et quare
vos transgredimini mandatum dei/ Nam
[illegible] dicit [illegible] sacerdoti
quod patri et matri/ quod [illegible]
mandatum dei honora patrem tuum/ et
matrem tuam/ [illegible] pauperes
[illegible] et daturi patri et matri
[illegible]/ et hoc vos non
facitis cum [illegible] ut vobis
[illegible] quam [illegible]
mandata dei [illegible] quia spicas [illegible]
[illegible]/ et comedunt fame urgente et non
lotis manibus [illegible]
et cum ista [illegible] ad [illegible]
[illegible] discipulos [illegible]
verba sua et discipulorum suorum [illegible]
[illegible]/ [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]/ et adoravit eum/ [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] Vide Matthaei v. et

Luce viij° dicitur quod credidit ad preces
cuius dicto domine qui etiam peteret
[ancilla] filia mea modo vicina modo defuncta
est i. morti vicina, quia adhuc vive-
bat, sed propter manifesta mortis [illegible]
sperabat eam vivere. Et ita accepit
ad eum dicens: filia mea modo de-
functa est. Glossa commendatur [illegible]
que fecerat quod [illegible] ad in-
[illegible] amplius [illegible] ob struc-
tum cecum qui adveniet ad [illegible]
[illegible] archisinagogus erat et luctus
magnus quia puella unigenita et
[illegible] amor, que [illegible] esse flos et
[illegible] Glossa [illegible] consolationis
beato petro [illegible] dixit Domine veni
[impone] super eam manum tuam [illegible]
et vivet [illegible] sperabat [illegible]
audiens miracula que fecerat, et [illegible]
patre quod [illegible] credidit. Et surge-
ns Ihesus sequebatur eum, scilicet ad pe-
titionem eius. Et discipuli eius cum eo
[illegible] qualitate [illegible]
[illegible] et imitanda qualitas
[illegible] ut ro-
gatus est, rogantem cepit sequi [illegible]
quo subditus [illegible] et prelatus [illegible]
[illegible] obedientia reliquit [illegible] tam facile
[illegible] fieri [illegible] prelatus [illegible] statim
et solicitudinem docendi demonstravit, ut
quandocumque audierit aliquem mor-
tuum et [illegible] statim veniat et cum
[Nota] [illegible] resistitur [illegible] illa. Sicut non
[illegible] tres suscitavit, scilicet puellam in
domo [illegible] ut legitur hodie,
[illegible] defunctum ad portam civitatis
ut legitur Luce vij, et Lazarum [illegible]
[illegible] ut legitur Johannis xj°. Sic tres mor-
tui sunt [illegible] peccatorum [illegible]
[illegible] filia [illegible] in domo, scilicet [illegible]
[illegible] cogitationibus
que adeo separant, unde [illegible] super se
cogitationes adeo separant qui [illegible]

vita [illegible] sicut ergo [illegible] cogitatio
cordis [illegible] videbit [illegible]. Ergo [illegible]
[illegible] cordis [illegible] ad [illegible]
ad portam civitatis [illegible] mortu-
us, sed [illegible] locutionibus, scilicet de-
tractionibus mendaciis maculatam, [illegible]
ex habundancia cordis os loquitur,
[illegible] que [illegible] xij° [illegible] lo-
cuti sunt [illegible] ad [illegible]
[illegible] dominus universa labia do-
losa [illegible] venenum aspidum
sub labiis eorum. Lazarus mortuus qua-
driduanus, sicut [illegible] cogitatione
locutione opere et mala consuetudine
defedatam. [illegible] oracionem [illegible] qui
[illegible] et sicut [illegible]
[illegible] qui [illegible] adeo [illegible]
operibus [illegible] ut [illegible]
[illegible] manum [illegible] [Nota]
[illegible] tibi [illegible] non [illegible]
[illegible] multa opera divina facit [illegible] [primo]
[illegible] quibus manus [illegible]
[illegible] manum opera omnia que volumus
sicut deus pater fecit et creavit media
[illegible] filij, et ideo [illegible]
facit quod vult, sicut figulus de
luto facit vas pro voluntate sua. Sic
deus [illegible] manum suam i. filium suum
[illegible] facit quod [illegible] sibi vi-
detur de [illegible] que [illegible] et
que exaltat, que [illegible] de [illegible]
[illegible] xviij. Sicut lutum
in manu figuli sic et vos in manu
domini, et sicut vas non [illegible]
figulo [illegible] facit ad honorem,
et aliud ad [illegible]. Sic et nos
non possumus [illegible] creatori nostro
de operibus suis, si iste [illegible]
dignitatis vel excellentie, et iste mi-
noris, quia sibi ita placet. 2° manibus [Dedit]
dona largitur. Sic et [illegible]
dei dicitur omnibus creaturis [illegible]
bonis et malis, unde [illegible]
[illegible] et [illegible] et 3° [illegible] [illegible]
manum [illegible] ab [illegible] sicut [illegible] manum [illegible]

dia peperit omnes c obedientes sibi
non malitiose/ secundo facit sicut ut
pater filio. Et sicut vulneratus patiens
permittit manum medici palpantis aut
urentis. Hec observacio totius temporis
sit et nos debemus divinas correctiones
libenter. Hec sententia glose tollerare
secundum id Job v. increpacionem
domini ne reprobes/ quia vulnerat et
medetur/ percutit et manus eius sana-
Tercio bit/ Tercio manum adiuvantis. Sicut
cum pater ... puerum debilem ambulare
diligenter detinet ne cadat et ledatur
sic deus peccatorem manu sustentat et confor-
tat ne iterum cadat de peccatis. Et sicut
notarium convalescentis et de infirmitate
datur baculus quo sustentetur sic deus
homini peccatori confert graciam [illegible]
[illegible] de bono proposito confortando. Unde
ps manus eius cum [illegible] amplexibus
ei et brachium meum confortabit eum.
Quarto Quarto manum exponit velut in baculo
ut oculum vel caput protegat a per-
cussione/ Sic filius dei volens nos
defendere ab hostibus nostris percussionem
[illegible] recepit et ictibus et vulneri-
bus se exposuit. Secundum id Ysaie [illegible]/ sub
umbra manus tue protege me/ Um-
bra christi est humanitas ipsius/ quia sicut
umbra hominem a fervore solis defendit
sic caro christi tempore passionis [illegible]
[illegible] [illegible] sustinuit/ Ps obum-
Quinto brasti caput meum in die belli/ Quinto
manum via monstrat. sic christus sua vita
et doctrina docuit nos viam [illegible]
et salutis/ quia ipse est [illegible] secundum
id Joh. Ego sum via veritas et vita/ per quam
[illegible] salvabitur et pascua in-
veniet. Et ecce mulier que sanguinis
fluxum patiebatur xii annis accessit
retro tetigit fimbriam vestimenti eius
Et cum mulier fuerit in medicos

tremens de parapsida ipsius omnem substanciam
suam erogando sicut dicitur Luce viii/ Et
quia per dies c firmata fuit eius infirm-
itas [illegible] et alios plures morales et
magis medicos sed fuit filius [illegible]
vanavit. Secundum id Eccl. x. languor pro-
lixior gravat medicum. s. fidelis/ [illegible]
debilis aut per languorem prolixum consolatur.
[illegible] sperat accedere ad xpm/ Et cum
apud legem esset passio ut dicitur Levit.
xv. mulier que inmunda habebatur et [illegible]
[illegible] et [illegible]. Hec [illegible] aut
accessit retro [illegible] Hec verecundiam quia
[illegible] inmunda [illegible] Hec reverenciam propter
quia non reputabat se dignam ut
[illegible] sicut ante faciem eius [illegible]
[illegible] quantum potuit accessit retro [illegible]
[illegible] ut [illegible] [illegible] confundamur et
[illegible] [illegible] quia ante eius faciem non
potuisset pre turba/ dicebat enim intra
se/ Si [illegible] tetigero tantum vestimen-
tum eius salva ero. Secundum [illegible] sanitatem
[illegible] cum cogitatio fidelis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] actiones/ Secundo
[illegible] laudanda est eius humilitas/ quia
non ad faciem accessit/ sed retro et [illegible] dig-
[illegible] se indicavit pedes domini tangere
et non plenitudinem vestimenti/ sed tantum fim-
briam tetigit/ subditur cuncta. Et ihesus
conversus [illegible] ad eam/ que retro erat posita
Et videns eam dixit/ confide filia fides
tua te salvam fecit/ [illegible] [illegible] verbis christus
consolatur illam mulierem [illegible]/ [illegible]
[illegible] dat fiduciam. [illegible] formidinem quam
habuit ex tactu domini [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible]/ filia/ quia [illegible] mulier [illegible]
filiam de xpo [illegible]/ [illegible] potuit
dici eius filia adoptiva/ [illegible]
[illegible] filius/ eam filiam fecit/ [illegible]
ita filius non deus fuit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]/ ut [illegible]
adaugmentum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad fidem plenam [illegible]
[illegible] cuncta [illegible] sanitatem [illegible]
[illegible] mulieris [illegible]/ Et salva fuit

A sculptas sed videtur quod Christus et [illegible] habent
ymaginem habebat

Et mulier ex illa hora .i. subito recepit
cum tarda medicina sanitas sed gratia
Unde Glosa: tetigit enim Glosa ex qua teti-
git fimbriam vestis curata illius qui-
bus est ad eam iam salva facta est
ut alii credunt inutile credunt. Unde pa-
tet tactu et sanatorum Ihesus multis quibus
ad discipulos dixit quis me tetigit respon-
derunt nullus sed turbe te comprimunt et con-
tingit tamen me aliquis nam ego cognovi
quod virtus de me exivit. Videns et
audiens. Unde mulier quod videns se Christum
[illegible]latuit tremens venit et procidit ante
pedes eius. Et ob quam causam tetigit eum
coram omni populo indicavit et quomodo confestim
sit sanata. Unde omnia [illegible]. Rabanus.
Unde mulier docet quod cum sit corpus Christi quasi in-
membra [illegible] et virtus quod docet
nos sperare debemus qui non solum cor-
pus domini tangimus sed etiam sumimus
et premium. Subdit dominus: illa medicina
accepit ex voluntate illius cuius ipsa
medicina et volumus quod [illegible]. Unde hec mulier
emorroissa. Dicit Eusebius quod cum sanata
fuisset ymaginem capitis sui ymagi-
nem Christi fecerat et statuit de ima-
gine et fimbriam habebat de magna re-
verentia. Contigit autem quod herbe crescebant
ante illam ymaginem et que ante
ea nullius virtutis erant cum attingerent
fimbriam ymaginis tante virtutis fac-
te sunt ut multi per eas sanarentur. Que
petit de Cesarea civitate usque ad tempus Iul-
iani imperatoris apostate. Unde dicit
Ioannes quod dum Iulianus illam ymaginem
Christi sicut ipsam confregit et suam yma-
ginem in ipsius loco collocari iussit que
per fulmen tactu fracta est. Ambrosius
vero dicit quodam [illegible] cum aliis bene-
ficia Christi. Quod hec mulier fuit Martha
[illegible] domino largo sanguinis fluxu sanavit
et Martham de demonibus expulit et
Mariam de corpore Lazari vero dum vita [illegible]
vita redempta sed [illegible] dictum Eusebii videtur
[illegible] credibile [illegible] [illegible]

In assumptione beate virginis
Marie magna ab angelis
dicitur que est ista [illegible]
et [illegible] fuerunt [illegible] adulti ut [illegible]
est [illegible]. Quia angeli qui
mille annis et amplius steterunt
in origine omnibus [illegible] requirebat
assumptionem satis mirabile et virtus
Unde dicit [illegible] quidam dubitabat
non tamen matre domini ignorabat esse
[illegible] requirebat quia de [illegible]
de tanta veneranda assumptione quia
deus tota curiam celestem de assumptione
cum advocat. Unde mirum de Lazaro
legatur quod ab angelis fuit portatus
vero beata humilitas que celos aperit nobis
[illegible] paradisum ascendit et sca-
la celi efficitur porta celi constituitur.
[illegible] dominus descendit ad terras per
[illegible] [illegible] [illegible] tanquam sponsus de thalamo
suo. Unde Katherina potuit
dicere: consolata sum quoniam [illegible]
millarum [illegible] [illegible] sum. Agatha
martirum [illegible]. Maria non potest
dicere maior sum omnibus quia fructus
[illegible] [illegible] et dicunt angeli:
que est ista. Sed dicit Maria: Luce ipso
nomine virginis Maria regina celi [illegible]
una sola et unica [illegible]
[illegible] quod sic dicit [illegible] celi i. nomine
[illegible] angelorum [illegible] ut [illegible]
virtutes [illegible] [illegible] ut dignum
dei filium de [illegible] collocaret. Sed
choros [illegible] vidit et ipsos [illegible]
[illegible] quas accepit spirituale gaudium
et de eis requiem quesivit. Unde dicit
in omnibus requiem quesivi. Quesivit
cum requiem de omnibus choris angelorum
et de hereditate domini collocata est ut
regina angelorum. Unde tum dominus [illegible]
[illegible] elevasset super choros angelorum
et cum [illegible] ad primum chorum ad eos
qui vocantur angeli ut ibi requiem
quereret. Isti ex officio eorum custodiunt

hominibus diriguntur et suadent bona opera
faciunt lapsos resurgere et consola
ntur animas in purgatorio et reconcilia
ntur inter deum et homines dixerunt ei
que est ista que processit quasi auro
ra surgens maria / Ego sum illa de qua
scriptum est / Ab initio et ante secula
creata sum et deus possedit me ab
initio viarum suarum angeli qui faciunt
et requiem dixerunt ei angeli ascende
superius et erit tibi gloria / Vos gaudetis
de peccatorum reconciliatione tu vero es summa
reconciliatrix inter deum et homines / Eadem
provenit ad eos qui vocantur archa
ngeli habent excellentem scientiam hii
ex officio eorum nunciant nobis diuina
et illuminant corda hominum / Ut
michael est nuncius prelatorum / Gabriel
virginum / Raphael coniugatorum / Qui ferunt
de die in diem coronam spiritualem laure
am et clarorum / Dixerunt ei que est
ista que ascendit tam pulcra ut lu
na · n · appz / Ego sum illa virgo quam
gabriel archangelus a deo missus
de celo voce salutavit me eloq
uio angelico dicens / Aue gratia
plena dominus tecum et requiem quod
dixerunt ei exaltata super celos nos
cum illuminamus corda hominum tu vero
speciosior es luna quia pulcra es ut
luna et es preclara et eximia stel
la expectans orta cuius radius illu
minat totum mundum / Eadem provenit
ad eos qui dicuntur virtutes habent fortem
providenciam / Hii ex officio eorum contra
naturales cursus cecos vident surdos
audire mutos loqui demones fugare
mortuos resuscitare faciunt volunt
dei dixerunt ei que est ista que ascen
dit electa ut sol. [illegible] / Ego sum illa
de qua ysayas / Ecce virgo concipiet et
pariet filium et requiem quod

dixerunt ei precelsa regina virginum nos
sumus per quos fiunt miracula / Ista in
audibilia deus operatus est de virgine
patris et per virginem preparasti et
sis mater et filia et virgo et tibi accepit
compassibilitatem quia anima non erat / Eadem
provenit ad eos qui vocantur potestates
habent eminentem scientiam hii ex officio
eorum coercent demones ne possent
nocere hominibus nec homines temptare
quantum desiderant [illegible] nos
quod cito [illegible] peccavit statim demones
occidit dixerunt ei que est ista que
ascendit ut castrorum acies ordinata
Cantica vi. Ego sum illa que superborum et de
monum colla [illegible] calcavi et
requiem quod dixerunt ei / Elevata
elevata nos sumus qui compescimus de
mones et vos timent sed te plus
ymo et nomen tuum / Ubi nominatur
Eadem provenit ad eos qui dicuntur
principatus hii ex officio eorum docent
homines [illegible] diligere subditos adi
uvare [illegible] et amplius subditi di
cunt ei que est ista que ascendit
sicut virgula fumi ex aromatibus
mirre et thuris / Cantica iii / Ego sum illa
que sicut cinamomum et balsamum aroma
tizans odorem dedi et requiem quod dixerunt
ei nos stamus in omni regione hac sed in
morte [illegible] tu facis nos [illegible] preciosos
ad pulcritudinem [illegible] sed tu plures
salvas quia per te omnes salvantur / Eadem
provenit ad illos qui dicuntur domina
tiones habent dignam excellentiam hii
ex officio eorum docent humilitatem et sub
ditos obedire suis maioribus dixerunt
ei que est ista que ascendit sicut
dilecta / Cantica / maria / Ego sum illa de
qua lucas primo Ecce ancilla domini
et requiem quod dixerunt ei de gratia
illa requiem nos sumus qui exaltamus
humilitatem et docemus sed tu inter
mulieres humillima fuisti / Eadem provenit

ad eos qui dicuntur troni propter preparaci-
ones eorum sunt iusta iudicia / Quartum fecit
nunc dilectissimus Et dixerunt ei virgo
prudentissima quo progrederis / Respondit / ad
eos quietitudinis vite / dixerunt ei
karissima de montibus nos sumus qui
meditamur de mundo [illegible] sed tu nun-
quam quia tu nisi intelligas ad eterna
gaudia dei [illegible] Audiens [illegible] nunc te
plene non est de tota sororum [illegible] qui
frequenter loquatur ad filium tuum sed te
intellexit quod animalia et [illegible] sem-
per mittentes [illegible] procedunt ad
[illegible] et [illegible] multitudine
sororum frequenter [illegible] orantibus assistunt
Quod autem pervenisset ad eos qui vocantur che-
rubin propter plenam cognicionem et perfectionem
et plenius deum agnoscunt / Quorum officio
eorum faciunt homines deum agnoscere et
[illegible] et [illegible] de [illegible] et ga-
udia celi [illegible] est ista que [illegible]
deliciis affluentis / Respondit / in Cantico Canticorum illa
que [illegible] flores
rosarum et lilia convallium / Dixerunt ei con-
surge et elevare [illegible] nos sumus
[illegible] de [illegible] caritatis sed tu magis
[illegible] caritatis quia tota de te fuit
et [illegible] / Cum pervenisset ad eos
qui vocantur seraphin propter ignitam
dilectionem / quorum officio eorum faciunt arde-
re homines de amore dei et faciunt [illegible]
[illegible] / Dixerunt ei que est
ista que exaltata est super choros angelorum
/ Respondit / in Cantico Canticorum illa de qua canitur
[illegible] veni [illegible] meo soror mea
dixerunt [illegible] de gaudio [illegible] ut
[illegible] possimus tuum vultum et reconciliare
[illegible] peccatoribus Et ibi [illegible]
[illegible] et dixit [illegible] requies mea
in seculum seculi hic habitabo [illegible]
[illegible] Et [illegible] carissima [illegible] que ibi
requiem habebit Rogamus eam ut

nos secundum consolacionem adimat de [illegible]
seculorum Amen et sic est finis [illegible]

Prologus beati Jeronimi in

Iungat epistola quos iungit sacerdo-
cium ymmo carta non dividat
quos Christi nectit amor Commenta-
rios in Osee Amos Zachariam
Malachiam quos poscitis scripsissem
si licuisset pre valitudine Mitti-
tis solacia sumptuum notarios nostros et
librarios sustentantes ut vobis po-
tissimum nostrum desudet ingenium / Et ecce
ex latere frequens turba diversa poscencium
quasi autem equum sit me vobis esuri-
entibus aliis laborare aut in racione
dati et accepti cuiquam preter vos
obnoxius sim / Itaque longa egrotacio-
nis molestia fractus / ne penitus
hoc anno reticerem et apud vos mu-
tus essem tridui / hoc opus nomini
vestro consecravi interpretacionem videlicet
trium Salomonis voluminum / Masloth
quas Ebrei parabolas vulgata edi-
cio vocat proverbia / Coheleth quem
greci ecclesiasten latine concionato-
rem possumus dicere / Sirasirim quod
in nostram linguam vertitur canticum
canticorum / Fertur et panarethos Ihesu
filii Syrach liber et alius pse-
udographus qui sapiencia Salomonis
inscribitur quorum priorem hebraicum
repperi non ecclesiasticum ut apud latinos
sed parabolas prenotatum cui iuncti
erant ecclesiastes et canticum canticorum
ut similitudinem Salomonis non solum librorum
numero sed etiam materiarum genere
coequaret / Secundus apud hebreos
nusquam est quia et ipse stilus grecam
eloquenciam redolet / Et nonnulli scrip-
torum veterum hunc esse Iudei Philonis
affirmant / Sicut ergo Iudit et Thobie
et Machabeorum libros legit quidem
ecclesia sed inter canonicas scripturas
non recipit sic et hec duo volumina
legat ad edificacionem plebis non
ad auctoritatem ecclesiasticorum dogmatum
confirmandam / Si cui sane Septuaginta

interpretum magis editio placet
habet eam a nobis olim emendatam
neque etiam sic nova cudimus
ut vetera destruamus. Et tamen cum dilige-
tissime legerit sciat magis nostra
intelligi que non in tertium vas trans-
fusa coacuerint sed statim de
prelo purissime commendata teste
suum saporem servaverint. p. ca.

Parabole Salomonis filii David
regis Israel ad sciendam sapientiam
et disciplinam ad intelligenda verba
prudentie et suscipiendam eruditionem
doctrine iusticiam et iudicium
et equitatem ut detur parvulis astutia
adolescenti scientia et intellectus.
Audiens sapiens sapientior erit
et intelligens gubernacula possidebit.
Animadvertet parabolam et interpreta-
tionem. Timor domini initium sapientie.
Sapientiam atque verba sapientium et eni-
gmata eorum atque doctrinam stulti
despiciunt. Audi fili mi disciplinam
patris tui et ne dimittas legem
matris tue ut addatur gratia capiti
tuo et torques collo tuo. Fili
mi si te lactaverint peccatores ne
acquiescas eis. Si dixerint veni
nobiscum insidiemur sanguini
abscondamus tendiculas contra inson-
tem frustra deglutiamus eum sicut
infernus viventem et integrum quasi
descendentem in lacum. Omnem pre-
ciosam substantiam reperiemus implebimus
domos nostras spoliis. Sortem mitte
nobiscum marsupium unum sit om-
nium. Fili mi ne ambules cum eis
prohibe pedem tuum a semitis eorum
pedes enim illorum ad malum currunt
et festinant ut effundant sanguinem.
Frustra autem iacitur rethe ante oculos
pennatorum. Ipsi quoque contra sanguinem suum
insidiantur et moliuntur fraudes
contra animas suas. Sic semite omnis
avari animas possidentium rapiunt.
Sapientia foris predicat in plateis
dat vocem suam in capite turbarum

clamitat in foribus portarum urbis
profert verba sua dicens. Usque quo parvuli
diligitis infantiam et stulti ea que
sibi sunt noxia cupient et imprudentes
odibunt scientiam. Convertimini ad correptionem
meam. En proferam vobis spiritum meum et osten-
dam verba mea. Quia vocavi et re-
nuistis. Extendi manum meam et non
fuit qui aspiceret. Despexistis omne
consilium meum et increpationes me-
as neglexistis. Ego quoque in interitu
vestro ridebo et subsannabo cum vobis quod
timebatis advenerit. Cum irruerit repen-
tina calamitas et interitus quasi tem-
pestas ingruerit. Cum venerit super
vos tribulatio et angustia. Tunc invoca-
bunt me et non exaudiam. Mane con-
surgent et non invenient me. Eo
quod exosam habuerint disciplinam et timo-
rem domini non susceperint nec acquieverint
consilio meo et detraxerint universe cor-
reptioni mee. Comedent igitur fructus
vie sue suisque consiliis saturabuntur.
Aversio parvulorum interficiet eos et prosperitas
stultorum perdet illos. Qui autem me
audierit absque terrore requiescet
et habundantia perfruetur malorum timore sublato.

Fili mi si susceperis sermones meos et mandata mea abs-
condideris penes te ut audiat sapientiam
auris tua inclina cor tuum ad cognoscen-
dam prudentiam. Si enim sapientiam invocaveris
et inclinaveris cor tuum prudentie. Si
quesieris eam quasi pecuniam et sicut the-
sauros effoderis illam tunc intelli-
ges timorem domini et scientiam dei in-
venies. Quia dominus dat sapientiam et ex ore
eius scientia et prudentia. Custodiet
rectorum salutem et proteget gradientes
simpliciter servans semitas iusticie et vias
sanctorum custodiens. Tunc intelliges
iusticiam et iudicium et equitatem et
omnem semitam bonam. Si intraverit
sapientia cor tuum et scientia anime tue pla-
cuerit consilium custodiet te et pruden-
tia servabit te ut eruaris a via
mala et ab homine qui perversa loquitur
qui relinquunt iter rectum et ambulant

per vias tenebrosas / Qui letantur cum
male fecerint et exultant in rebus
pessimis quorum vie perverse et infames
gressus eorum / Ut eruaris a muliere aliena
et ab extranea que mollit sermones
suos et relinquit ducem pubertatis
sue et pacti dei sui oblita est incli-
nata est ad mortem domus eius / et
ad inferos semite ipsius / Omnes qui
ingrediuntur ad eam non revertentur nec
apprehendent semitas vite ut am-
bules in via bona et calles iustorum
custodias / Qui enim recti sunt habitabunt
in terra et simplices permanebunt in
ea / Impii vero de terra perdentur et qui
inique agunt auferentur ex ea

Fili mi ne obliviscaris legis
mee et precepta mea custodiat
cor tuum longitudinem enim dierum
et annos vite et pacem apponent
tibi / Misericordia et veritas non te
deserant circumda eas gutturi tuo et de-
scribe in tabulis cordis tui et invenies
graciam et disciplinam bonam coram deo
et hominibus / Habe fiduciam in domino ex to-
to corde tuo et ne innitaris prudencie tue
in omnibus viis tuis cogita illum et
ipse diriget gressus tuos / Ne sis sapiens
apud temetipsum / Time dominum et recede
a malo / Sanitas quippe erit umbilico tuo et
irrigacio ossium tuorum / Honora dominum de tua
substancia et de primiciis omnium frugum tuarum
et implebuntur horrea tua saturitate et vino
torcularia tua redundabunt / Disciplinam domini fili
mi ne abicias / nec deficias cum ab eo cor-
ripieris / Quem enim diligit dominus corri-
pit et quasi pater in filio complacet sibi / Beatus
homo qui invenit sapienciam et qui affluit
prudencia / melior est acquisicio eius auri
et argenti primi et purissimi / fructus eius
preciosior est cunctis opibus / et omnia que de-
siderantur huic non valent comparari / Longi-
tudo dierum in dextera eius / et sinistra
eius divicie et gloria vie eius vie
pulcre / et omnes semite eius pacifice
/ Lignum vite est hiis qui apprehenderint eam

/ et qui tenuerit eam beatus / Dominus
sapiencia fundavit terram stabilivit celos
prudencia / Sapiencia eius eruperunt abyssi
/ et nubes rore concrescunt / Fili mi ne
effluant hec ab oculis tuis / Custodi legem
atque consilium et erit vita anime tue et
gracia faucibus tuis / Tunc ambulabis
fiducialiter in via tua et pes tuus non
impinget / Si dormieris non timebis
quiesces et suavis erit sompnus tuus
ne paveas repentino terrore et irruentes
tibi potencias impiorum / Dominus enim
erit in latere tuo / et custodiet pedem
tuum ne capiaris / Noli prohibere eum
bene facere qui potest si vales et ipse bene
fac / Ne dicas amico tuo vade et reverte-
re cras dabo tibi cum statim dare possis
/ Ne moliaris amico tuo malum cum ille
in te habeat fiduciam / Ne contendas adversus
hominem frustra cum ipse tibi ni-
chil mali fecerit / Ne emuleris hominem
iniustum nec imiteris vias eius quia
abhominacio domini est omnis illusor et cum
simplicibus sermocinacio eius / Egestas
in domo impii / habitacula autem
iustorum benedicentur / Illusores ipse de-
ludet / et mansuetis dabit graciam / Gloriam
sapientes possidebunt / Stultorum exultacio
ignominia

Ca[pitulum] iiii

Audite filii disciplinam patris
et attendite ut sciatis pruden-
ciam / et donum bonum tribuam
vobis / legem meam ne derelinquatis
Nam et ego filius fui patris mei te-
nellus / et unigenitus coram matre mea
et docebat me atque dicebat
Suscipiat verba mea cor tuum custodiat
precepta mea et vives / Posside sapienciam
posside prudenciam ne obliviscaris neque
declines a verbis oris mei ne dimit-
tas eam et custodiet te / Dilige eam
et servabit te / Principium sapiencie posside

possidet sapientiam et in omni possessione tua acquire prudentiam. Arripe illam et exaltabit te; glorificaberis ab ea cum eam fueris amplexatus. Dabit capiti tuo augmenta gratiarum et corona inclita proteget te. Audi fili mi et suscipe verba mea ut multiplicentur tibi anni vite. Viam sapientie monstrabo tibi, ducam te per semitas equitatis, quas cum ingressus fueris non arctabuntur gressus tui et currens non habebis offendiculum. Tene disciplinam ne dimittas eam, custodi illam quia ipsa est vita tua. Ne delecteris semitis impiorum nec tibi placeat malorum via. Fuge ab ea nec transeas per illam, declina et desere eam. Non enim dormiunt nisi malefecerint et rapitur somnus ab eis nisi supplantaverint. Comedunt panem impietatis et vinum iniquitatis bibunt. Iustorum autem semita quasi lux splendens procedit et crescit usque ad perfectam diem. Via impiorum tenebrosa, nesciunt ubi corruant. Fili mi ausculta sermones meos et ad eloquia mea inclina aurem tuam. Ne recedant ab oculis tuis, custodi ea in medio cordis tui. Vita enim sunt invenientibus ea et universe carni sanitas. Omni custodia serva cor tuum quia ex ipso vita procedit. Remove a te os pravum et detrahentia labia sint procul a te. Oculi tui recta videant et palpebre tue precedant gressus tuos. Dirige semitam pedibus tuis et omnes vie tue stabilientur. Ne declines ad dexteram neque ad sinistram, averte pedem tuum a malo. Vias enim que a dextris sunt novit Dominus, perverse vero sunt que a sinistris sunt. Ipse autem rectos faciet gressus tuos, itinera autem tua in pace producet.

Fili mi attende ad sapientiam meam et prudentie mee inclina aurem tuam, ut custodias cogitationes et disciplinam labia tua conservent. Ne intenderis fallacie mulieris. Favus enim distillans labia meretricis et nitidius oleo guttur eius; novissima autem illius amara quasi absinthium et acuta quasi gladius biceps. Pedes eius descendunt in mortem et ad inferos gressus eius penetrant. Per semitam vite non ambulant, vagi sunt gressus eius et investigabiles. Nunc ergo fili mi audi me et ne recedas a verbis oris mei. Longe fac ab ea viam tuam et ne appropinques foribus domus eius. Ne des alienis honorem tuum et annos tuos crudeli, ne forte impleantur extranei viribus tuis et labores tui sint in domo alieno, et gemas in novissimis quando consumpseris carnes tuas et corpus tuum, et dicas: Cur detestatus sum disciplinam et increpationibus non acquievit cor meum, nec audivi vocem docentium me et magistris non inclinavi aurem meam? Pene fui in omni malo in medio ecclesie et synagoge. Bibe aquam de cisterna tua et fluenta putei tui. Deriventur fontes tui foras et in plateis aquas tuas divide. Habeto eas solus nec sint alieni participes tui. Sit vena tua benedicta et letare cum muliere adolescentie tue. Cerva carissima et gratissimus hinnulus; ubera eius inebrient te omni tempore, et in amore illius delectare iugiter. Quare seduceris fili mi ab aliena et foveris in sinu alterius? Respicit Dominus vias hominis et omnes gressus illius considerat. Iniquitates sue capiunt impium et funibus peccatorum suorum constringitur. Ipse morietur quia non habuit disciplinam et in

et in multitudine stultitiae suae decipietur.
Fili mi si spoponderis pro amico
tuo defixisti apud extraneum
manum tuam, illaqueatus es
verbis oris tui et captus propriis sermonibus
tuis. Fac ergo quod dico fili mi et temet
ipsum libera quia incidisti in manum pro-
ximi tui. Discurre, festina, suscita amicum
tuum, ne dederis somnum oculis tuis nec
dormitent palpebrae tuae. Eruere quasi da-
mmula de manu et quasi avis de in-
sidiis aucupis. Vade ad formicam o piger et
considera vias eius et disce sapientiam, quae
cum non habeat ducem nec praeceptorem
nec principem parat in aestate sibi cibum
et congregat sibi [illegible] in messe quod come-
dat. Usquequo piger dormies? quando con-
surges e somno tuo? Paululum dor-
mies, paululum dormitabis, paululum
conseres manus ut dormias et veniet
tibi quasi viator egestas et pauperies quasi
vir armatus. Si vero impiger fueris
veniet ut fons messis tua et egestas
longe fugiet a te. Homo apostata vir
inutilis graditur ore perverso, annuit oculis,
terit pede, digito loquitur, pravo corde
machinatur malum et in omni tempore iurgia
seminat. Huic extemplo veniet perditio
sua et subito conteretur nec habebit
ultra medicinam. Sex sunt quae odit Dominus
et septimum detestatur anima eius: oculos
sublimes, linguam mendacem, manus
effundentes innoxium sanguinem, cor ma-
chinans cogitationes pessimas, pedes
veloces ad currendum in malum, proferentem
mendacia testem fallacem et eum qui
seminat inter fratres discordias. Con-
serva fili mi praecepta patris tui et ne di-
mittas legem matris tuae. Liga ea in corde
tuo iugiter et circumda gutturi tuo. Cum

ambulaveris gradiantur tecum, cum
dormieris custodiant te, et evigilans
loquere cum eis, quia mandatum lucerna
est et lex lux et via vitae increpatio disciplinae,
et custodiant te a muliere mala et a blan-
da lingua extraneae. Non concu-
piscat pulchritudinem eius cor tuum nec
capiaris nutibus illius. Pretium
enim scorti vix unius est panis, mu-
lier autem viri pretiosam animam capit.
Numquid abscondere potest homo ignem
in sinu suo ut vestimenta eius non ar-
deant? aut ambulare super prunas et non
comburantur plantae eius? Sic qui ingreditur
ad mulierem proximi sui non erit mundus
cum tetigerit eam. Non grandis est cul-
pa cum quis furatus fuerit; furatur enim
ut esurientem impleat animam. Deprehensus
quoque reddet septuplum et omnem substan-
tiam domus suae tradet et liberabit se. Qui autem
adulter est propter cordis inopiam perdet animam
suam. Turpitudinem et ignominiam congre-
gat sibi et opprobrium illius non dele-
bitur, quia zelus et furor viri non par-
cet in die vindictae nec acquiescet cuius-
quam precibus nec suscipiet pro redemptione
dona plurima.

Fili mi custodi sermones meos et
praecepta mea reconde tibi. Fili
honora Dominum et valebis, praeter eum vero
ne timueris alienum. Serva mandata mea
et vives, et legem meam quasi pupillam
oculi tui. Liga eam in digitis tuis, scri-
be illam in tabulis cordis tui. Dic
sapientiae soror mea es, et prudentiam voca
amicam tuam, ut custodiat te a muliere
extranea et ab aliena quae verba sua dulcia
facit. De fenestra enim domus meae per
cancellos prospexi et video parvulos. Considero

vecordem iuvenem qui transit per plateas iuxta angulum et prope viam illius domus graditur in obscuro advesperascente die et in noctis tenebris et caligine. Et ecce mulier occurrit illi ornatu meretricio praeparata ad capiendas animas garrula et vaga quietis impatiens nec valens in domo consistere pedibus suis nunc foris nunc in plateis nunc iuxta angulos insidians apprehensumque deosculatur iuvenem et procaci vultu blanditur dicens. Victimas pro salute devovi hodie reddidi vota mea. Ideo egressa sum in occursum tuum desiderans te videre et reperi. Intexui funibus lectum meum stravi tapetibus pictis ex aegypto. Aspersi cubile meum myrra et aloe et cinnamomo. Veni inebriemur uberibus et fruamur cupitis amplexibus donec illucescat dies. Non est enim vir in domo sua abiit via longissima sacculum pecuniae secum tulit in die plenae lunae reversurus est in domum suam. Irretivit eum multis sermonibus et blanditiis labiorum protraxit illum. Statim eum sequitur quasi bos ductus ad victimam ductus et quasi agnus lasciviens et ignorans quod ad vincula stultus trahatur donec transfigat sagitta iecur eius. Velut si avis festinat ad laqueum et nescit quod de periculo animae illius agitur. Nunc ergo fili audi me et attende verbis oris mei ne abstrahatur in viis illius mens tua neque decipiaris semitis eius. Multos enim vulneratos deiecit et fortissimi quique interfecti sunt ab ea. Viae inferi domus eius penetrantes interiora mortis.

8

Numquid non sapientia clamitat et prudentia dat vocem suam. In summis excelsisque verticibus supra viam in mediis semitis stans iuxta portas civitatis in ipsis foribus loquitur dicens. O viri ad vos clamito et vox mea ad filios hominum. Intelligite parvuli astutiam et insipientes animadvertite. Audite quia de rebus magnis locutura sum et aperientur labia mea ut recta praedicent. Veritatem meditabitur guttur meum et labia mea detestabuntur impium. Iusti sunt omnes sermones mei non est in eis pravum quid neque perversum. Recti sunt intelligentibus et aequi invenientibus scientiam. Accipite disciplinam meam et non pecuniam doctrinam magis quam aurum eligite. Melior est enim sapientia cunctis opibus pretiosissimis et omne desiderabile ei non potest comparari. Ego sapientia habito in consilio et eruditis intersum cogitationibus. Timor domini odit malum arrogantiam et superbiam et viam pravam et os bilingue detestor. Meum est consilium et aequitas mea prudentia mea est fortitudo. Per me reges regnant et legum conditores iusta decernunt. Per me principes imperant et potentes decernunt iustitiam. Ego diligentes me diligo et qui mane vigilant ad me invenient me. Mecum sunt divitiae et gloria opes superbae et iustitia. Melior est enim fructus meus auro et lapide pretioso et genimina mea argento electo. In viis iustitiae ambulo in medio semitarum iudicii ut ditem diligentes me et thesauros eorum repleam. Dominus possedit me initio viarum suarum antequam quicquam faceret a principio. Ab aeterno ordinata sum et ex antiquis antequam terra fieret. Nondum erant abyssi et ego iam concepta eram necdum fontes aquarum eruperant necdum montes gravi mole

construebat / ante colles ego parturiebar
adhuc terram non fecerat et flumina et
cardines orbis terre. quando preparabat celos
aderam / quando certa lege et gyro valla
bat abyssos / quando ethera firmabat sursum
et librabat fontes aquarum / quando circumda
bat mari terminum suum et legem pone
bat aquis ne transirent fines suos / quando
appendebat fundamenta terre cum eo eram
cuncta componens et delectabar per singulos
dies ludens coram eo omni tempore / ludens
in orbe terrarum et delicie mee esse cum
filiis hominum / Nunc ergo filii mei audite
me. Beati qui custodiunt vias meas
Audite disciplinam et estote sapientes et
nolite abicere eam / Beatus homo qui au
dit me et qui vigilat ad fores meas
cotidie / et observat ad postes hostii mei
Qui me invenerit inveniet vitam / et
hauriet salutem a domino. Qui autem in
me peccaverit ledet animam suam / omnes
qui me oderunt diligunt mortem

Sapientia edificavit sibi domum
excidit columnas septem
immolavit victimas suas
miscuit vinum et proposuit mensam suam
misit ancillas suas ut vocarent ad
arcem et ad menia civitatis / Si quis est
parvulus veniat ad me. Et insipien
tibus locuta est / Venite comedite pa
nem meum et bibite vinum quod miscui
vobis. Relinquite infantiam et vivite et
ambulate per vias prudentie / Qui e
rudit derisorem ipse sibi facit iniuriam
et qui arguit impium generat sibi maculam
Noli arguere derisorem / ne oderit
te / Dilige sapientem et diliget te. Da
sapienti occasionem et addetur ei sapientia
Doce iustum et festinabit accipere / Principium
sapientie timor domini / et scientia sanctorum pru
dentia / Per me enim multiplicabuntur dies

tui et addentur tibi anni vite. Si
sapiens fueris tibimetipsi eris / Si autem
illusor solus portabis malum. Mulier
stulta et clamosa plenaque illecebris
et nichil omnino sciens sedit in foribus
domus sue super sellam in excelso urbis
ut vocaret transeuntes per viam et
pergentes itinere suo. Qui est parvulus
declinet ad me. Et vecordi locuta est
Aque furtive dulciores sunt et panis
absconditus suavior est. Et ignoravit
quod gigantes ibi sunt et in profundis
inferni convive eius. Qui applicabitur illi descendet
ad inferos / Nam qui abscesserit ab ea
salvabitur. Parabole salomonis filii
david regis israel

Filius sapiens letificat patrem
filius vero stultus
mesticia est matris sue / Non proderunt
thesauri impietatis iusticia vero liberabit
a morte. Non affliget dominus fame animam
iusti et insidias impiorum subvertet
Egestatem operata est manus remissa
Manus autem fortium divitias parat
Qui nititur mendaciis / hic pascit ventos
Qui autem congregat in messe filius sapiens
est / Qui autem stertit estate filius
confusionis est / Benedictio domini super
caput iusti. Os autem impiorum operit
iniquitatem. Memoria iusti cum laudi
bus et nomen impiorum. Anima que
benedicit impinguabitur et qui inebriat
ipse quoque inebriabitur. Qui abscondit fru
menta maledicetur in populis. Bene
dictio autem super caput vendentium
Bene consurgit diluculo qui querit bona
Qui autem investigator malorum est opprimetur
ab eis. Qui confidit in divitiis suis corruet
Iusti autem quasi virens folium ger
minabunt. Qui conturbat domum suam

possidebit ventos / et qui stultus est
serviet sapienti / fructus iusti lignum
vite, et qui suscipit animas sapiens
est. Si iustus in terra recipit, quanto
magis impius et peccator.
Qui diligit disciplinam diligit
scientiam; qui autem odit incre-
pationes insipiens est. Qui bonus
hauriet sibi a domino gratiam; qui autem
confidit in cogitationibus suis impie a-
git. Non roborabitur homo ex impietate
et radix iustorum non commovebitur. Mulier
diligens corona est viro suo / et
putredo in ossibus eius que confusi-
one res dignas gerit. Cogita-
tiones iustorum iudicia / et consilia
impiorum fraudulenta. Verba impiorum
insidiantur sanguini / os iustorum liberabit
eos. Verte impios et non erunt,
domus autem iustorum permanebit. Doct-
rina sua cognoscetur vir / qui autem
vanus et excors est patebit contemp-
tui. Melior est pauper et sufficiens
sibi quam gloriosus et indigens pane.
Novit iustus animas iumentorum suorum;
viscera autem impiorum crudelia. Qui
operatur terram suam saturabitur panibus;
qui autem sectatur otium stultissimus
est. Qui suavis est vivit in modera-
tionibus et in suis monitionibus relin-
quit contumelias / Desiderium impii muni-
mentum est pessimorum; radix autem
iustorum proficiet. Propter peccata labiorum
ruina proximat malo / effugiet
autem iustus de angustia. De fructu
oris sui unusquisque replebitur bonis
et iuxta opera manuum suarum retribu-
etur ei / Via stulti recta in oculis
eius; qui autem sapiens est audit
consilia / Fatuus statim indicat iram
suam; qui autem dissimulat iniuriam

callidus est. Qui quod novit loquitur
index iustitie est / qui autem mentitur
testis est fraudulentus. Est qui promittit
et quasi gladio pungitur conscientie ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ lingua autem sapientium sani-
tas est. Labium veritatis firmum erit in perpe-
tuum; qui autem testis est repentinus con-
cinnat linguam mendacii. Dolus in
corde cogitantium mala; qui autem
ineunt pacis consilia sequitur eos gaudium.
Non contristabit iustum quicquid
ei acciderit; impii autem replebuntur
malo. Abhominatio est domino labia men-
dacia; qui autem fideliter agunt placent
ei. Homo versutus celat scientiam et cor
insipientium provocat stultitiam. Manus
fortium dominabitur; que autem remissa est
tributis serviet. Meror in corde viri humi-
liabit eum et sermone bono letificabitur.
Qui negligit dampnum propter amicum
iustus est; iter autem impiorum decipi-
et eos. Non inveniet fraudulentus
lucrum et substantia hominis erit auri pretium.
In semita iustitie vita; iter autem de-
vium ducit ad mortem. [illegible]
[illegible] sapiens corde precepta susci-
piet; stultus ceditur labiis. Qui am-
bulat simpliciter ambulat confidenter;
qui autem depravat vias suas mani-
festus erit. Qui annuit oculo dabit
dolorem / et stultus labiis verberabitur.
Vena vite os iusti / et os impiorum
operit iniquitatem / Odium suscitat rixas
et universa delicta operit caritas. In la-
biis sapientis invenitur sapientia et virga
in dorso eius qui indiget corde.
Sapientes abscondunt scientiam; os autem
stulti confusioni ~~[illegible]~~ proximum est. Substantia
divitis urbs virtutis fortitudinis

eius / pauor pauperum est egestas eorum
Opus iusti ad vitam / fructus autem
impii ad peccatum / Via vite custodienti disciplinam
qui autem increpaciones relinquit errat
Abscondunt odium labia mendacia qui
profert contumeliam insipiens est in multi-
loquio peccatum non deerit qui autem mo-
derat labia sua prudentissimus est Ar-
gentum electum lingua iusti cor impiorum
pro nichilo / labia iusti erudiunt plurimos
qui autem indocti sunt in cordis egesta-
te morientur Benediccio domini divites fa-
cit nec sociabitur eis afflictio quasi per ri-
sum stultus operatur scelus sapiencia
autem est viro prudencia Quod timet
impius veniet super eum / desiderium suum
iustis dabitur / quasi tempestas transiens
non erit impius Iustus autem quasi
fundamentum sempiternum / sicut acetum
dentibus et fumus oculis / sic piger
his qui miserunt eum in via Timor
domini apponet dies et anni impiorum
breviabuntur Expectacio iustorum leticia
spes autem impiorum peribit Fortitudo
simplicis via domini / et pavor his
qui operantur malum Iustus in eternum
non commovebitur impii autem non ha-
bitabunt super terram Os iusti parturiet
sapienciam / lingua pravorum peribit La-
bia iusti considerant placita / et os impi-
orum perversa

Statera dolosa abhominacio est
apud deum / et pondus equum
voluntas eius / ubi fuerit superbia
ibi erit et contumelia / Ubi autem humi-
litas ibi et sapiencia Simplicitas iustorum
diriget eos et supplantacio perversorum vasta-
bit eos / Non proderunt divicie in die
ulcionis iusticia autem liberabit
a morte Iusticia simplicis diriget viam
eius et impietate sua corruet impius
Iusticia rectorum liberabit eos et in insidiis
suis capientur iniqui / Mortuo homine im-
pio nulla erit ultra spes / et expectacio
sollicitorum peribit Iustus de angustia
liberatus est et traditur pro eo impius
Simulator ore decipit amicum suum
iusti autem liberabuntur sciencia In bonis
iustorum exultabit civitas et in perdi-
cione impiorum erit laudacio Benediccione
iustorum exaltabitur civitas et ore
impiorum subvertetur Qui despicit amicum
suum indigens corde est / vir autem
prudens tacebit Qui ambulat frau-
dulenter revelat archana qui autem
fidelis est animi celat amici commissum Ubi
non est gubernator populus corruet
salus autem ubi multa sunt con-
silia Affligetur malo qui fidem facit
pro extraneo qui autem cavet laqueos
securus est / Mulier graciosa inveniet gloriam
et robusti habebunt divicias
Benefacit anime sue vir misericors qui
autem crudelis est et propinquos abicit
Impius facit opus instabile Semi-
nanti autem iusticiam merces fidelis
Clemencia preparat vitam / et sectacio
malorum mortem Abhominabile domino
cor pravum et voluntas eius in hiis
qui simpliciter ambulant Manus in ma-
nu non erit innocens malus Semen
autem iustorum salvabitur Circulus aureus
in naribus suis mulier pulchra et
fatua Desiderium iustorum omne bonum
est / et expectacio impiorum furor Alii
dividunt propria et diciores fiunt Alii
rapiunt non sua et semper in egestate sunt
Anima que benedicit impinguabitur

et qui inebriat ipse quoque inebriabitur. Qui abscondit frumenta in populis maledicetur in populis. Benedictio autem super caput vendentium. Bene consurgit diluculo qui querit bona; qui autem investigator malorum est opprimetur ab eis. Qui confidit in divitiis suis corruet; iusti autem quasi virens folium germinabunt. Qui conturbat domum suam possidebit ventos; et qui stultus est serviet sapienti. Fructus iusti lignum vite; et qui suscipit animas sapiens est. Si iustus in terra recipit, quanto magis impius et peccator.

Filius sapiens doctrina patris; qui autem illusor est non audit cum arguitur. De fructu oris sui homo saciabitur bonis; anima autem prevaricatorum iniqua. Qui custodit os suum custodit animam suam; qui autem inconsideratus est ad loquendum sentiet mala. Vult et non vult piger; anima autem operantium impinguabitur. Verbum mendax iustus detestabitur; impius autem confundit et confundetur. Iusticia custodit innocentis viam; impietas vero peccatorem supplantat. Est quasi dives cum nichil habeat, et est quasi pauper cum in multis divitiis sit. Redemptio anime viri divitie sue; qui autem pauper est increpationem non sustinet. Lux iustorum letificat; lucerna autem impiorum extinguetur. Inter superbos semper iurgia sunt; qui autem agunt omnia cum consilio reguntur sapientia. Substantia festinata minuetur; que autem paulatim colligitur manu multiplicabitur. Spes autem que differtur affligit animam; lignum vite desiderium veniens. Qui detrahit alicui rei ipse se in futurum obligat; qui autem timet preceptum in pace versabitur. Lex sapientis fons vite ut declinet a ruina mortis. Doctrina bona dabit graciam; in itinere contemptorum vorago. Astutus omnia facit cum consilio; qui autem fatuus est aperiet stulticiam. Nuncius impii cadet in malum; legatus fidelis sanitas. Egestas et ignominia ei qui deserit disciplinam; qui autem acquiescit arguenti glorificabitur. Desiderium si compleatur delectat animam; detestantur stulti eos qui fugiunt mala. Qui cum sapientibus graditur sapiens erit; amicus stultorum efficietur similis. Peccatores persequitur malum, et iustis retribuentur bona. Bonus relinquit heredes filios et nepotes, et custoditur iusto substantia peccatoris. Multi cibi in novalibus patrum, et aliis congregantur absque iudicio. Qui parcit virge odit filium suum; qui autem diligit illum instanter erudit. Iustus comedit et replet animam suam; venter autem impiorum insaciabilis.

Sapiens mulier edificat domum; insipiens extructam quoque destruet manibus. Ambulans recto itinere et timens deum despicitur ab eo qui infami graditur via. In ore stulti virga superbie; labia sapientium custodiunt eos. Ubi non sunt boves presepe vacuum est; ubi autem plurime segetes ibi manifesta fortitudo bovis. Testis fidelis non mentitur; profert autem mendacium dolosus testis. Querit derisor sapientiam et non invenit; doctrina prudentium facilis. Vade contra virum stultum et nescit labia prudencie.

Sapientia callidi est intelligere viam suam
et imprudentia stultorum errans stultus illudit
peccatum et inter iustos morabitur gratia Cor quod
novit amaritudinem anime sue in gaudio eius
non miscebitur extraneus Domus impiorum
delebitur tabernacula iustorum germinabunt Est
via que videtur homini iusta novissima autem
eius deducunt ad mortem Risus dolore miscebitur
et extrema gaudii luctus occupat
Viis suis replebitur stultus et super eum
vir bonus Innocens credit omni verbo astutus
considerat gressus suos Sapiens timet et
declinat a malo stultus transilit et confidit
Impatiens operabitur stultitiam et vir versutus
odiosus erit Possidebunt parvuli stultitiam et
astuti expectabunt scientiam Iacebunt mali
ante bonos et impii ante portas iustorum
Etiam proximo suo pauper odiosus erit amici
vero divitum multi Qui despicit proximum suum
peccat qui autem miseretur pauperis beatus erit
Qui credit in domino misericordiam diligit Errant qui
operantur malum misericordia et veritas prepa-
rant bona In omni opere erit habun-
dantia ubi autem verba sunt plurima ibi
frequenter egestas Corona sapientium divitie
eorum fatuitas stultorum imprudentia Liberat
animas testis fidelis et profert
mendacia versipellis In timore domini fiducia
fortitudinis et filiis eius erit spes Timor
domini fons vite ut declinet a ruina mortis
In multitudine populi dignitas regis et
in paucitate plebis ignominia principis
Qui patiens est multa gubernatur prudentia
qui autem impatiens est exaltat stultitiam
suam Vita carnium sanitas cordis putre-
do ossium invidia Qui calumpniatur
egentem exprobrat factori eius honorat
autem eum qui miseretur pauperis In malitia
sua expelletur impius sperat autem
iustus in morte sua In corde prudentis
requiescit sapientia et indoctos quosque erudiet
Iustitia elevat gentem miseros autem facit
populos peccatum Acceptus est regi minister
intelligens iracundiam eius inutilis sustine-
bit

Responsio mollis frangit iram
sermo durus suscitat furorem
Lingua sapientium ornat scientiam
os fatuorum ebullit stultitiam In
omni loco domini oculi contemplantur bonos
et malos lingua placabilis lignum vite
que autem immoderata est conteret spiritum Stul-
tus irridet disciplinam patris sui qui
autem custodit increpationes astutior fiet
In abundanti iustitia virtus maxima est cogi-
tationes autem impiorum eradicabuntur
Domus iusti plurima fortitudo et in fructibus
impii conturbatio Labia sapientium dissemi-
nabunt scientiam cor stultorum dissimile erit Victime impi-
orum abhominabiles domino vota iustorum pla-
cabilia Abhominatio est domino via impii
qui sequitur iustitiam diligitur ab eo Doctrina
mala deserenti viam vite qui increpationes odit
morietur Infernus et perditio coram domino
quanto magis corda filiorum hominum Non
amat pestilens eum qui se corripit nec
ad sapientes graditur Cor gaudens exhila-
rat faciem in merore animi deicitur spiritus
Cor sapientis querit doctrinam et os stultorum
pascitur imperitia Omnes dies pauperis
mali secura mens quasi iuge convivium
Melius est parum cum timore domini quam
thesauri magni et insatiabiles Melius
est vocari ad olera cum caritate quam ad vi-
tulum saginatum cum odio Vir iracundus
provocat rixas qui patiens est miti-
gat suscitatas Iter impiorum quasi sepes spinarum
via iustorum absque offendiculo Filius sapiens
letificat patrem et stultus homo despicit
matrem suam Stultitia gaudium stulto et
vir prudens dirigit gressus suos Dissipantur
cogitationes ubi non est consilium ubi vero
plures sunt consiliarii confirmantur Letatur homo
in sententia oris sui et sermo opportunus est optimus
Semita vite super eruditum ut declinet
de inferno novissimo Domum superborum demo-
liebitur

demolietur dominus et firmos faciet terminos vidue.
Abhominatio domini cogitationes male et pu-
rus sermo pulcherrimus firmabitur ab eo.
Conturbat domum suam qui sectatur avariciam;
qui autem odit munera vivet. Per misericordiam
et fidem purgantur peccata; per timorem autem
domini declinat omnis a malo. Mens iusti
meditatur obedientiam; os impiorum ex-
undat malis. Longe est dominus
ab impiis, et orationes iustorum exaudiet.
Lux oculorum letificat animam; fama bona
impinguat ossa. Auris que audit incre-
pationes vite in medio sapientium commo-
rabitur. Qui abicit disciplinam despicit animam
suam; qui autem acquiescit increpationibus
possessor est cordis. Timor domini disci-
plina sapientie, et gloriam precedit humilitas.

Hominis est animum preparare, et domini
gubernare linguam. Omnes vie
hominis patent oculis eius; spirituum
ponderator est dominus. Revela domino opera
tua, et dirigentur cogitationes tue. Uni-
versa propter semetipsum operatus est dominus,
impium quoque ad diem malum. Abhomina-
tio domini est omnis arrogans; etiam si
manus ad manum fuerit, non erit innocens.
Initium vie bone facere iustitiam;
accepta autem est apud deum absti-
nentia magis quam immolare hostias. Mi-
sericordia et veritate redimitur iniquitas,
et in timore domini declinatur a malo.
Cum placuerint domino vie hominis, inimicos
quoque eius convertet ad pacem. Melius est
parum cum iustitia quam multi fructus
cum iniquitate. Cor hominis disponit viam
suam, sed domini est dirigere gressus eius. Di-
vinatio in labiis regis; in iudicio non erra-
bit os eius. Pondus et statera iudicia
domini sunt, et opera eius omnes lapides
sacculi. Abhominabiles regi qui agunt
impie, quoniam iustitia firmatur solium. Volun-
tas regum labia iusta; qui recta loquitur

diligetur. Indignatio regis nuntius mortis, et
vir sapiens placabit eam. In hilaritate vultus
regis vita, et clementia eius quasi imber
serotinus. Posside sapientiam, quia auro melior
est, et acquire prudentiam, quia pretiosior est ar-
gento. Semita iustorum declinat mala;
custos anime sue servat viam suam. Con-
tritionem precedit superbia, et ante ruinam
exaltatur spiritus. Melius est humiliari cum
mitibus quam dividere spolia cum superbis.
Eruditus in verbo reperiet bona, et qui in domino
sperat beatus est. Qui sapiens est corde appel-
labitur prudens, et qui dulcis eloquio
maiora percipiet. Fons vite eruditio
possidentis; doctrina stultorum fatuitas. Cor
sapientis erudiet os eius, et labiis illius
addet gratiam. Favus mellis verba composita,
dulcedo anime et sanitas ossium. Est
via que videtur homini recta, et novissima
eius ducunt ad mortem. Anima laborantis
laborat sibi, quia compulit eum os suum.
Vir impius fodit malum, et in labiis eius
ignis ardescit. Homo perversus suscitat
lites, et verbosus separat principes. Vir
iniquus lactat amicum suum, et ducit eum
per viam non bonam. Qui attonitis oculis
cogitat prava, mordens labia sua
perficit malum. Corona dignitatis senectus,
que in viis iustitie reperietur. Melior est
patiens viro forti, et qui dominatur animo
suo expugnatore urbium. Sortes mittuntur
in sinum, sed a domino temperantur.

Melior est buccella sicca cum gaudio
quam domus plena victimis cum
iurgio. Servus sapiens dominabitur
filiis stultis, et inter fratres hereditatem dividet.
Sicut igne probatur argentum et aurum
camino, ita corda probat dominus. Malus obe-
dit lingue inique, et fallax obtemperat la-
biis mendacibus. Qui despicit pauperem
exprobrat factori eius, et qui in ruina
letatur alterius non erit impunitus. Corona

senum filii filiorum et gloria filiorum patres eorum.
Non decent stultum verba composita nec principem
labium mentiens. Gemma gratissima ex-
pectatio prestolantis quocumque se verterit pru-
denter intelliget. Qui celat delictum querit
amicitias qui altero sermone repetit se-
parat federatos. Plus proficit correptio
apud prudentem quam centum plage ap-
ud stultum. Sepe iurgia querit malus
angelus autem crudelis mittetur contra
eum. Expedit magis ursae occurrere raptis
fetibus quam fatuo confidenti sibi in stulticia
sua. Qui reddit mala pro bonis non rece-
det malum de domo eius. Qui dimittit
aquam caput est iurgiorum et antequam
patiatur contumeliam iudicium deserit. Et qui
iustificat impium et qui condempnat iustum
abhominabilis est uterque apud Deum. Quid pro-
dest divitias habere stulto cum sapientiam
emere non possit. Qui altam facit domum
querit ruinam et qui evitat discere
incidet in mala. Omni tempore diligit qui amicus
est et frater in angustiis comprobatur. Homo
stultus plaudet manibus cum spoponderit
pro amico suo. Qui meditatur discordias di-
ligit rixas et qui exaltat ostium querit ru-
inam. Qui perversi cordis est non inveniet
bonum et qui vertit linguam incidet in ma-
lum. Natus est stultus in ignominiam suam
sed nec pater in stulto suo letabitur.
Animus gaudens etatem floridam facit
spiritus tristis exsiccat ossa. Munera de sinu
impius accipit ut pervertat semitas iudi-
cii. In facie prudentis lucet sapientia oculi
stultorum in finibus terre. Ira patris filius
stultus et dolor matris que genuit
eum. Non est bonum inferre dampnum iusto
nec percutere principem qui recta iudicat.
Qui moderatur sermones suos doctus et pru-
dens est et pretiosi spiritus vir eruditus.
Stultus quoque si tacuerit sapiens repu-
tabitur et si compresserit labia sua intelli-
gens

Occasiones querit qui vult recedere ab
amico omni tempore erit exprobra-
bilis. Non recipit stultus verba pru-
dentie nisi ea dixeris que versantur in corde
eius. Impius cum in profundum venerit peccatorum
contempnet sed sequitur eum ignominia et ob-
probrium. Aqua profunda verba ex ore viri
et torrens redundans fons sapientie. Acci-
pere personam impii in iudicio non est bonum
ut declines a veritate iudicii. Labia stulti
inmiscent se rixis et os eius iurgia
provocat. Os stulti contritio eius et labia
ipsius ruina anime eius. Verba bilinguis quasi
simplicia et ipsa perveniunt usque ad interiora
ventris. Pigrum deicit timor anime autem
effeminatorum esurient. Qui mollis et dissolutus
est in opere suo frater est sua opera dissipantis.
Turris fortissima nomen Domini ad ipsum cur-
rit iustus et exaltabitur. Substantia divitis
urbs roboris eius et quasi murus validus
circumdans eum. Antequam conteratur exaltatur
cor hominis et antequam glorificetur humiliatur.
Qui prius respondet quam audiat stultum se
esse demonstrat et confusione dignum. Spiritus
viri sustentat imbecillitatem suam spiritum
vero ad irascendum facilem quis poterit
sustinere. Cor prudens possidebit scientiam
et auris sapientium querit doctrinam. Donum
hominis dilatat viam eius et ante princi-
pes spatium ei facit. Iustus prior est
accusator sui venit amicus eius et in-
vestigabit eum. Contradictiones comprimit
sors et inter potentes quoque diiudicat.
Frater qui adiuvatur a fratre quasi civitas
firma et iudicia quasi vectes urbium.
De fructu oris viri replebitur venter eius et
generimina labiorum illius saturabunt
eum. Mors et vita in manu lingue qui
diligunt eam comedent fructus eius.
Qui invenit mulierem bonam invenit
bonum et hauriet iocunditatem a Domino.
Qui expellit mulierem bonam expellit bonum
qui autem tenet adulteram stultus

et impius est. Cum obsecracionibus loquitur pauper et diues effabitur rigide. Vir amicabilis ad societatem magis amicus erit quam frater est.

Melior est pauper qui ambulat in simplicitate sua quam diues torquens labia insipiens. Ubi non est sciencia anime non est bonum et qui festinus est pedibus offendet. Stulticia hominis supplantat gressus eius et contra deum feruet animo suo. Diuicie addunt amicos plurimos a paupere autem et hii quos habuit separantur. Testis falsus non erit impunitus et qui loquitur mendacia non effugiet. Multi colunt personam potentis et amici sunt dona tribuentis. Fratres hominis pauperis oderunt eum insuper et amici procul recesserunt ab eo. Qui tantum verba sectatur nichil habebit. Qui autem possessor est mentis diligit animam suam et custos prudencie inueniet bona. Testis falsus non erit impunitus et qui loquitur mendacia peribit. Non decent stultum delicie nec seruum dominari principibus. Doctrina viri per paciencia noscitur et gloria eius est iniqua pretergredi. Sicut fremitus leonis ita et regis ira et sicut ros super herbam ita et hylaritas eius. Dolor patris filius stultus et tecta iugiter perstillancia litigiosa mulier. Domus et diuicie dantur a parentibus a domino autem proprie uxor prudens. Pigredo immittit soporem et anima dissoluta esuriet. Qui custodit mandatum custodit animam suam qui autem negligit vias suas mortificabitur. Feneratur domino qui miseretur pauperis et vicissitudinem suam reddet ei. Erudi filium tuum ne desperes ad interfectionem autem eius ne ponas animam tuam. Qui impaciens est sustinebit dampnum et cum rapuerit aliud apponet. Audi consilium et suscipe doctrinam ut sis sapiens in nouissimis tuis. Multe cogitaciones in corde viri, voluntas autem domini permanebit. Homo indigens misericors est et melior est pauper quam vir mendax. Timor domini ad vitam et in plenitudine commorabitur absque visitacione pessima.

Abscondit piger manum sub ascella nec ad os suum applicat eam. Pestilente flagellato stultus sapiencior erit, si autem corripueris sapientem intelliget disciplinam. Qui affligit patrem et fugit matrem ignominiosus est et infelix. Non cesses fili audire doctrinam nec ignores sermones sciencie. Testis iniquus deridet iudicium et os impiorum deuorat iniquitatem. Parata sunt derisoribus iudicia et mallei percucientes stultorum corporibus.

Luxuriosa res vinum et tumultuosa ebrietas, quicumque hiis delectatur non erit sapiens. Sicut rugitus leonis ita et terror regis; qui prouocat eum peccat in animam suam. Honor est homini qui separat se a contencionibus, omnes autem stulti miscentur contumeliis. Propter frigus piger arare noluit, mendicabit ergo estate et non dabitur ei. Sicut aqua profunda sic consilium in corde viri, sed homo sapiens exhauriet illud. Multi homines misericordes vocantur, virum autem fidelem quis inueniet. Iustus qui ambulat in simplicitate sua beatos post se filios derelinquet. Rex qui sedet in solio iudicii dissipat omne malum intuitu suo. Quis potest dicere mundum est cor meum, purus sum a peccato. Pondus et pondus, mensura et mensura, utrumque abhominabile est apud deum. Ex studiis suis intelligitur puer, si munda et recta sint opera eius. Aurem audientem et oculum videntem dominus fecit utrumque. Noli diligere sompnum ne te egestas opprimat; aperi oculos tuos et saturare panibus. Malum est malum est dicit omnis emptor, et cum recesserit tunc gloriabitur. Est aurum et multitudo gemmarum, vas autem preciosum labia

[sapi]entie. Tolle vestimentum eius qui fi-
deiussor extitit alieni, et pro extraneis
aufer pignus ab eo. Suavis est homini
panis mendacii, et postea implebitur os eius
calculo. Cogitationes consiliis roborantur,
et gubernaculis tractanda sunt bella. Ei
qui revelat mysteria et ambulat frau-
dulenter et dilatat labia sua ne commi-
scearis. Qui maledicit patri suo et
matri, extinguetur lucerna eius in me-
diis tenebris. Hereditas ad quam festina-
tur in principio, in novissimo benedictione carebit.
Ne dicas: reddam malum pro malo. Ex-
pecta dominum et liberabit te. Abhominatio
est apud deum pondus et pondus; sta-
tera dolosa non est bona. A domino di-
riguntur gressus viri; quis autem homi-
num intelligere potest viam suam? Ruina est
homini devotare sanctos, et post vota
retractare. Dissipat impios rex sapiens
et incurvat super eos fornicem. Lucerna
domini spiraculum hominis, que investigat
omnia secreta ventris. Misericordia et
veritas custodiunt regem, et roboratur
clementia thronus eius. Exultatio
iuvenum fortitudo eorum, et dignitas se-
num canities. Livor vulneris abster-
get mala, et plage in secretioribus
ventris.

Sicut divisiones aquarum, ita
cor regis in manu domini; quo-
cumque voluerit inclinabit illud.
Omnis via viri recta sibi videtur; ap-
pendit autem corda dominus. Facere
misericordiam et iudicium magis placet domino
quam victime. Exaltatio oculorum est
dilatatio cordis; lucerna impiorum
est peccatum. Cogitationes robusti semper
in habundantia sunt; omnis autem piger
semper in egestate est. Qui congregat
thesauros lingua mendacii, vanus
et vecors est, et impingetur ad laqueos
mortis. Rapine impiorum detrahent eos
quia noluerunt facere iudicium. Perversa via
viri aliena est; qui autem mundus
est, rectum opus eius. Melius est sedere
in angulo domatis quam cum muliere
litigiosa et in domo communi. Anima impii
desiderat malum; non miserebitur proximo
suo. Mulctato pestilente sapientior erit
parvulus, et si sectetur sapientem sumet
scientiam. Excogitat iustus de domo
impii, ut detrahat impios a malo.
Qui obturat aurem suam ad clamorem
pauperis, et ipse clamabit et non exau-
dietur. Munus absconditum extinguit
iras, et donum in sinu indignationem
maximam. Gaudium iusto est facere
iudicium, et pavor operantibus iniquitatem.
Vir qui erraverit a via doctrine, in cetu
gigantum commorabitur. Qui diligit epu-
las, in egestate erit; qui amat vinum
et pinguia, non ditabitur. Pro iusto datur
impius, et pro rectis iniquus. Melius est
habitare in terra deserta quam cum muliere
rixosa et iracunda. Thesaurus desiderabilis
et oleum in habitaculo iusti; et imprudens
homo dissipabit illud. Qui se-
quitur iusticiam et misericordiam inveniet vi-
tam et gloriam. Civitatem fortium
ascendit sapiens et destruxit robur
fiducie eius. Qui custodit os suum
et linguam suam custodit ab angu-
stiis animam suam. Superbus et arro-
gans vocatur indoctus, qui in ira operatur
superbiam. Desideria occidunt pigrum;
noluerunt enim quicquam manus eius
operari. Tota die concupiscit et desiderat;
qui autem iustus est tribuet et non ces-
sabit. Hostie impiorum abhomina-
biles, que offeruntur ex scelere. Testis mendax
peribit; vir obediens loquetur victoriam.
Vir impius procaciter obfirmat vultum
suum; qui autem rectus est corrigit
viam suam. Non est sapientia, et non est
prudentia, et non est consilium contra dominum.

Equus paratur ad diem belli dominus autem salutem tribuet.

Melius est nomen bonum quam divitie multe, super argentum et aurum gratia bona. Dives et pauper obviaverunt sibi utriusque operator est dominus. Callidus vidit malum et abscondit se innocens pertransiit et afflictus est damno. Finis modestie timor domini divitie et gloria et vita. Arma et gladii in via perversi custos autem anime sue longe recedit ab eis. Proverbium adolescens iuxta viam suam etiam cum senuerit non recedet ab ea. Dives pauperibus imperat et qui accipit mutuum servus est fenerantis. Qui seminat iniquitatem metet mala et virga ire sue consummabitur. Qui pronus est ad misericordiam benedicetur de panibus enim suis dedit pauperi. Victoriam et honorem acquiret qui dat munera animam autem aufert accipientium. Eice derisorem et exibit cum eo iurgium cessabuntque cause et contumelie. Qui diligit cordis munditiam propter gratiam labiorum suorum habebit amicum regem. Oculi domini custodiunt scientiam et supplantantur verba iniqui. Dicit piger leo est foris in medio platearum occidendus sum. Fovea profunda os aliene cui iratus est dominus incidet in eam. Stultitia colligata est in corde pueri et virga discipline fugabit eam. Qui calumniatur pauperem ut augeat divitias suas dabit ipse ditiori et egebit. Inclina aurem tuam et audi verba sapientium appone autem cor ad doctrinam meam. Que pulchra erit tibi cum servaveris eam in corde tuo et redundabit in labiis tuis. Ut sit in domino fiducia tua unde et ostendi eam tibi hodie. Ecce descripsi tibi eam tripliciter in cogitationibus et scientia. Ut ostenderem tibi firmitatem et eloquia veritatis respondere ex his qui miserunt te. Non facias violentiam pauperi quia pauper est neque conteras egenum in porta. Quia dominus iudicabit causam eius et configet eos qui confixerunt animam eius. Noli esse amicus homini iracundo neque ambules cum homine furioso ne forte discas semitas eius et sumas scandalum anime tue. Noli esse cum his qui defigunt manus suas et qui vades se offerunt pro debitis. Si enim non habet unde restituat quid cause est ut tollat operimentum de cubili tuo. Ne transgrediaris terminos antiquos quos posuerunt patres tui. Vidisti virum velocem in opere suo coram regibus stabit nec erit ante ignobiles.

Quando sederis ut comedas cum principe diligenter attende que posita sunt ante faciem tuam. Et statue cultrum in gutture tuo si tamen habes in potestate animam tuam. Ne desideres de cibis eius in quo est panis mendacii. Noli laborare ut diteris sed prudentie tue pone modum. Ne erigas oculos tuos ad opes quas habere non potes quia facient sibi pennas quasi aquile et volabunt in celum. Ne comedas cum homine invido et ne desideres cibos eius quia in similitudinem arioli et coniectoris estimat quod ignorat. Comede et bibe dicet tibi et mens eius non est tecum. Cibos quos comederas evomes et perdes pulchros sermones tuos. In auribus insipientium ne loquaris quia despicient doctrinam eloquii tui. Ne attingas terminos parvulorum et agrum pupillorum ne introeas. Propinquus enim eorum fortis est et ipse iudicabit contra te causam illorum. Ingrediatur ad doctrinam cor tuum et aures tue ad verba scientie. Noli subtrahere a puero disciplinam si enim percusseris eum virga non morietur. Tu virga percuties eum et animam eius de inferno liberabis. Fili mi si sapiens fuerit animus tuus gaudebit tecum cor meum

meum et congaudebit renes mei cum locuta fuerint rectum labia tua. Non emuletur cor tuum peccatores sed in timore domini esto tota die quia habebis spem in nouissimo et prestolatio tua non auferetur. Audi fili mi et esto sapiens et dirige in via animum tuum. Noli esse in conviviis potatorum nec in comessationibus eorum qui carnes ad vescendum conferunt quia vacantes potibus et dantes symbola consumentur et vestietur pannis dormitatio. Audi patrem tuum qui te genuit et ne contempnas cum senuerit mater tua. Veritatem eme et noli vendere sapientiam et doctrinam et intelligentiam. Exultat gaudio pater iusti qui sapientem genuit letabitur in eo. Gaudeat pater tuus et mater tua et exultet que genuit te. Prebe fili cor tuum mihi et oculi tui vias meas custodiant. Fovea enim profunda est meretrix et puteus angustus aliena. Insidiatur in via quasi latro et quos incautos viderit interficiet. Cui ve cuius patri ve cui rixe cui fovee cui sine causa vulnera cui suffusio oculorum? Nonne hiis qui commorantur in vino et student calicibus epotandis? Ne intuearis vinum quando flavescit cum splenduerit in vitro color eius. Ingreditur blande sed in nouissimo mordebit ut coluber et sicut regulus venena diffundet. Oculi tui videbunt extraneas et cor tuum loquetur perversa. Et eris sicut dormiens in medio mari et quasi sopitus gubernator amisso clavo. Et dices verberaverunt me et non dolui, traxerunt me et non sensi. Et ego non sensi. Quando evigilabo et rursus vina reperiam.

Ne emuleris viros malos nec desideres esse cum eis quia rapinas meditatur mens eorum et fraudes labia eorum loquuntur. Sapientia edificabitur domus et prudentia roborabitur. In doctrina replebuntur cellaria universa substantia pretiosa et pulcherrima. Vir sapiens fortis est et vir doctus robustus et validus quia cum dispositione initur bellum et erit salus ubi multa consilia sunt. Excelsa stulto sapientia in porta non aperiet os suum. Qui cogitat mala facere stultus vocabitur. Cogitatio stulti peccatum est et abhominatio hominum detractor. Si desperaveris lapsus in die angustie imminuetur fortitudo tua. Erue eos qui ducuntur ad mortem et qui trahuntur ad interitum liberare ne cesses. Si dixeris vires non suppetunt qui inspector est cordis ipse intelligit et servatorem anime tue nichil fallit reddetque homini iuxta opera sua. Comede fili mi mel quia bonum est et favum gutturi tuo dulcissimum. Sic et doctrina sapientie anime tue quam cum inveneris habebis in nouissimis spem et spes tua non peribit. Ne insidieris et queras impietatem in domo iusti neque vastes requiem eius. Septies enim cadet iustus et resurget, impii autem corruent in malum. Cum ceciderit inimicus tuus ne gaudeas et in ruina eius ne exultet cor tuum ne forte videat dominus et displiceat ei et auferat ab eo iram suam. Ne contendas cum pessimis nec emuleris impios quia non habent futurorum spem mali et lucerna impiorum extinguetur. Time dominum fili mi et regem et cum detractoribus ne commiscearis quoniam repente consurget perditio eorum et ruinam utriusque quis novit? Hec quoque sapientibus cognoscere personam in iudicio non est bonum. Qui dicunt impio iustus es maledicent eis populi et detestabuntur eos tribus. Qui arguunt laudabuntur et super ipsos veniet benedictio. Labia deosculabitur qui recta verba respondet. Prepara foris opus tuum et diligenter exerce agrum tuum ut postea edifices domum tuam.

Ne sis testis frustra contra proximum tuum, nec lactes quemquam labiis tuis. Ne dicas: Quomodo fecit mihi, sic faciam ei; reddam unicuique secundum opus suum. Per agrum hominis pigri transivi, et per vineam viri stulti: et ecce totum repleverant urticae, operuerant superficiem eius spinae, et maceria lapidum destructa erat. Quod cum vidissem, posui in corde meo, et exemplo didici disciplinam. Usquequo piger dormis? usquequo de somno consurges? Parum, inquam, dormies, modicum dormitabis, pauxillum manus conseres ut quiescas: et veniet tibi quasi cursor egestas, et mendicitas quasi vir armatus. Hae quoque parabolae Salomonis, quas transtulerunt viri Ezechiae regis Iuda.

Gloria Dei est celare verbum, et gloria regum investigare sermonem. Caelum sursum, et terra deorsum, et cor regum inscrutabile. Aufer rubiginem de argento, et egredietur vas purissimum. Aufer impietatem de vultu regis, et firmabitur iustitia thronus eius. Ne gloriosus appareas coram rege, et in loco magnorum ne steteris. Melius est enim ut dicatur tibi: Ascende huc, quam ut humilieris coram principe. Quae viderunt oculi tui, ne proferas in iurgio cito, ne postea emendare non possis, cum dehonestaveris amicum tuum. Causam tuam tracta cum amico tuo, et secretum extraneo ne reveles, ne forte insultet tibi cum audierit, et exprobrare non cesset. Gratia et amicitia liberant, quas tibi serva, ne exprobrabilis fias. Mala aurea in lectis argenteis, qui loquitur verbum in tempore suo. Inauris aurea et margaritum fulgens, qui arguit sapientem et aurem obedientem. Sicut frigus nivis in die messis, ita legatus fidelis ei qui misit eum: animam ipsius requiescere facit. Nubes et ventus et pluviae non sequentes, vir gloriosus et promissa non complens. Patientia lenietur princeps, et lingua mollis confringet duritiam. Mel invenisti? comede quod sufficit tibi, ne forte satiatus evomas illud. Subtrahe pedem tuum de domo proximi tui, ne quando satiatus oderit te. Iaculum et gladius et sagitta acuta, homo qui loquitur contra proximum suum falsum testimonium. Dens putridus et pes lassus, qui sperat super infideli in die angustiae, et amittit pallium in die frigoris. Acetum in nitro, qui cantat carmina cordi pessimo. Sicut tinea vestimento et vermis ligno, ita tristitia viri nocet cordi. Si esurierit inimicus tuus, ciba illum; si sitierit, da ei aquam bibere: prunas enim congregabis super caput eius, et Dominus reddet tibi. Ventus aquilo dissipat pluvias, et facies tristis linguam detrahentem. Melius est sedere in angulo domatis, quam cum muliere litigiosa in domo communi. Aqua frigida animae sitienti, et nuntius bonus de terra longinqua. Fons turbatus pede et vena corrupta, iustus cadens coram impio. Sicut qui mel multum comedit non est ei bonum, sic qui scrutator est maiestatis opprimetur a gloria. Sicut urbs patens et absque murorum ambitu, ita vir qui non potest in loquendo cohibere spiritum suum.

Quomodo nix in aestate et pluviae in messe, sic indecens est stulto gloria. Sicut avis ad alta transvolans et passer quolibet vadens, sic maledictum frustra prolatum in quempiam superveniet. Flagellum equo et camus asino, et virga in dorso imprudentium. Ne respondeas stulto iuxta stultitiam suam, ne efficiaris ei similis. Responde stulto iuxta stultitiam suam, ne sibi sapiens esse videatur. Claudus pedibus et iniquitatem bibens, qui mittit verba per nuntium stultum. Quomodo pulchras frustra habet claudus tibias, sic indecens est in ore stultorum parabola. Sicut qui mittit lapidem in acervum Mercurii, ita qui tribuit insipienti honorem. Quomodo si spina nascatur in manu temulenti

sic parabola in ore stultorum. Iudicium
determinat causas et qui imponit stulto
silentium iras mitigat. Sicut canis qui re-
vertitur ad vomitum suum sic imprudens qui
iterat stultitiam suam. Vidisti hominem
sapientem sibi videri magis illo spem habe-
bit stultus. Dicit piger leo est in via lee-
na in itineribus. Sicut hostium vertitur
in cardine suo ita piger in lectulo suo.
Abscondit piger manus sub ascella sua
et laborat si ad os suum eas converterit.
Sapientior sibi piger videtur septem
viris loquentibus sententias. Sicut qui ap-
prehendit auribus canem sic qui transit
impaciens commiscetur rixe alterius. Sicut
noxius est qui mittit lanceas et sagit-
tas in mortem sic vir qui fraudulenter
nocet amico suo et cum fuerit deprehensus
dicit ludens feci. Cum defecerint ligna extinguetur ignis
et susurrone sub-
tracto iurgia conquiescunt. Sicut carbones
ad prunas et ligna ad ignem sic homo ira-
cundus suscitat rixas. Verba susurronis
quasi simplicia et ipsa perveniunt ad intima
ventris. Quomodo si argento sordido ornare
velis vas fictile sic labia tumentia cum
pessimo corde sociata. Labiis suis intelligitur
inimicus cum in corde tractaverit dolos. Quando
submiserit vocem suam ne credideris ei quoniam septem
nequitie sunt in corde illius. Qui operit
odium fraudulenter revelabitur malicia eius
in concilio. Qui fodit foveam incidet in eam
et qui volvit lapidem revertetur ad eum.
Lingua fallax non amat veritatem et
os lubricum operatur ruinas.

Ne glorieris in crastinum ignorans
quid superventura pariat dies.
Laudet te alienus et non os tuum
extraneus et non labia tua. Grave est
saxum et onerosa arena sed ira stul-
ti utroque gravior. Ira non habet miseri-
cordiam nec erumpens furor et impetum concitati
spiritus quis ferre poterit. Melior est ma-
nifesta correptio quam amor absconditus.
Meliora sunt vulnera diligentis quam fraudu-
lenta odientis oscula. Anima saturata
calcabit favum anima vero esuriens
amarum pro dulci sumet. Sicut avis trans-
migrans de nido suo sic vir qui relin-
quit locum suum. Unguento et variis
odoribus delectatur cor et bonis amici
consiliis anima dulcorat. Amicum tuum et
amicum patris tui ne dimiseris et do-
mum fratris tui ne ingrediaris in die af-
flictionis tue. Melior est vicinus iuxta
quam frater procul. Stude sapientie fili mi
et letifica cor meum ut possis exprobranti
respondere sermonem. Astutus videns ma-
lum absconditus est parvuli transeuntes susti-
nuere dispendia. Tolle vestimentum eius
qui spopondit pro extraneo et pro alienis au-
fer ei pignus. Qui benedicit proximo
proximo suo voce grandi de nocte con-
surgens maledicenti similis erit. Tecta
perstillantia in die frigoris et litigiosa
mulier comparantur. Qui retinet eam quasi
qui ventum teneat et oleum dextere sue
vocabit. Ferrum ferro acuitur et homo ex-
acuit faciem amici sui. Qui servat ficum
comedet fructus eius et qui custos
est domini sui glorificabitur. Quomodo in
aquis resplendent vultus prospicientium
sic corda hominum manifesta sunt pru-
dentibus. Infernus autem et perditio non
replebuntur similiter et oculi hominum
insaciabiles. Quomodo probatur in conflatorio
argentum et in fornace aurum sic pro-
batur homo ore laudantis. Cor
iniqui inquirit mala cor autem
rectum inquirit scientiam. Si contuderis
stultum in pila quasi tipsanas feriente
desuper pilo non auferetur ab eo stultitia
eius. Diligenter agnosce vultum pecoris
tui tuosque greges considera. Non enim
habebis iugiter potestatem sed corona tribuetur
in generatione generationum. Aperta sunt prata
et apparuerunt herbe virentes et

et collecta sunt fena de montibus. agni
in sunt ad vestimentum tuum et hedi ad
agri pretium. Sufficiat tibi lac caprarum
in cibos tuos in necessaria domus tue
et ad victum ancillis tuis.

Fugit impius nemine persequente
iustus autem quasi leo con
fidens absque terrore erit. Propter
peccata terre multi principes eius. et
propter hominis sapientiam et horum scientiam
que dicuntur vita ducis longior erit.
Vir pauper calumpnians pauperes similis
imbri vehementi in quo paratur fames.
Qui derelinquunt legem laudant impium
qui custodiunt succenduntur contra eum.
Viri mali non cogitant iudicium qui
autem requirunt dominum animadvertunt
omnia. Melior est pauper ambulans
in simplicitate sua quam dives pra
vis itineribus. Qui custodit legem
filius sapiens est qui autem pascit
comessatores confundit patrem suum. Qui
coacervat divitias usuris et fenore libe
rali in pauperes congregat eas. Qui
declinat aurem suam ne audiat legem
oratio eius erit execrabilis. Qui de
cipit iustos in via mala in interitu
suo corruet et simplices possidebunt
bona eius. Sapiens sibi videtur vir
dives pauper autem prudens scruta
bitur eum. In exultatione iustorum multa
gloria est regnantibus impiis ruine
hominum. Qui abscondit scelera sua non
dirigetur qui autem confessus fuerit et
reliquerit ea misericordiam consequetur. Beatus
homo qui semper est pavidus qui vero
mentis est dure corruet in malum.
Leo rugiens et ursus esuriens prin
ceps impius super populum pauperem. Dux
indigens prudentia multos opprimet
per calumpniam. Qui autem odit
avaritiam longi fient dies eius.

hominem qui calumpniatur anime sanguinem
si usque ad lacum fugerit nemo sustentat.
Qui ambulat simpliciter salvus erit. Qui
perversis graditur viis concidet simul. Qui
operatur terram suam saturabitur panibus
qui sectatur otium replebitur egestate.
Vir fidelis multum laudabitur.
Qui autem festinat ditari non erit in
nocens. Qui cognoscit in iudicio faciem
non facit bene. iste pro buccella panis
deserit veritatem. Vir qui festinat di
tari et aliis invidet ignorat quod ege
stas superveniet ei. Qui corripit homi
nem gratiam postea inveniet apud eum magis
quam ille qui lingue blandimenta decipit.
Qui subtrahit aliquid a patre suo et a matre
sua et dicit hoc non est peccatum particeps
homicide est. Qui se iactat et dilatat
iurgia concitat. Qui vero sperat in
domino sanabitur. Qui confidit in corde suo
stultus est. Qui autem graditur sapienter
iste salvabitur. Qui dat pauperi non in
digebit. Qui despicit deprecantem sustine
bit penuriam. Cum surrexerint im
pii abscondentur homines. Cum illi perie
rint multiplicabuntur iusti. capitulum xxix

Viro qui corripientem dura cervice
contempnit repentinus superveniet
interitus et eum sanitas non
sequetur. In multiplicatione iustorum letabitur
vulgus. Cum impii sumpserint principatum
gemet populus. Vir qui amat sapientiam
letificat patrem suum. Qui autem nutrit
scorta perdet substantiam. Rex iustus erigit
terram. Vir avarus destruet eam. Ho
mo qui blandis fictisque sermonibus loquitur
amico suo rete expandit pedibus suis.
Peccantem virum iniquum involvet
laqueus et iustus laudabit atque
gaudebit. Novit iustus causam pau
perum. Impius ignorat scientiam. Homines
pestilentes dissipant civitatem. Sapientes

Sapientes vero avertunt furorem. Vir
sapiens si cum stulto contenderit, sive ira-
scatur sive rideat non inveniet requiem.
Viri sanguinum oderunt simplicem, iusti
autem querunt animam eius. Totum spiritum
suum profert stultus, sapiens differt et
reservat in posterum. Princeps qui libenter audit
verba mendacii omnes ministros habet impios.
Pauper et creditor obviaverunt sibi, utriusque
est illuminator est dominus. Rex qui iudicat
pauperes in veritate thronus eius in eternum
firmabitur. Virga atque correptio tribuit sapi-
entiam; puer autem qui dimittitur vo-
luntati sue confundit matrem suam. In
multiplicatione impiorum multiplicabuntur scelera
et iusti ruinas eorum videbunt. Erudi
filium tuum et refrigerabit te et dabit
delicias anime tue. Cum prophetia defecerit
dissipabitur populus; qui vero custodit legem bea-
tus est. Servus verbis non potest erudiri
quia quod dicis intelligit et respondere contempnit.
Vidisti hominem velocem ad loquendum? stul-
ticia magis speranda est quam illius cor-
reptio. Qui delicate a pueritia nutrit
servum suum postea illum sentiet contumacem.
Vir iracundus provocat rixas et qui
ad indignandum facilis est erit ad peccata
proclivior. Superbum sequitur humilitas et
humilem spiritu suscipiet gloria. Qui cum
fure participat odit animam suam; adiu-
rantem audit et non indicat. Qui ti-
met hominem cito corruet; qui sperat
in domino cito sublevabitur. Multi requirunt
faciem principis et a domino iudicium egre-
dietur singulorum. Abhominantur iusti virum
impium et abhominantur impii qui in
recta sunt via. Verbum custodiens filius
extra perditionem erit. Verba congregantis filii
vomentis. ~~[illegible]~~

Visio quam locutus est vir cum
quo est deus et qui deo secum
commorante confortatus ait: Stultissimus
sum virorum et sapientia hominum non est mecum.
Non didici sapientiam, et novi scientiam sanctorum.
Quis ascendit in celum atque descendit?
quis continuit spiritum in manibus suis?
quis colligavit aquas quasi in vesti-
mento? quis suscitavit omnes terminos
terre? quod nomen est eius et quod
nomen filii eius si nosti? Omnis sermo
dei ignitus clipeus est omnibus sperant-
ibus in se. Ne addas quicquam verbis
illius et arguaris inveniarisque mendax.
Duo rogavi te ne deneges michi
antequam moriar. Vanitatem et verba men-
dacia longe fac a me. Mendicitatem
et divitias ne dederis michi; tribue tantum
victui meo necessaria ne forte saciatus
illiciar ad negandum et dicam quis est
dominus, et egestate compulsus furer et
periurem nomen dei mei. Ne accuses servum
ad dominum suum ne forte maledicat tibi et
corruas. Generatio que patri maledicit
et matri non benedicit. Generatio que
sibi munda videtur et tamen non est lota
a sordibus suis. Generatio cuius excelsi sunt
oculi et palpebre eius in alta porrecte.
Generatio que pro dentibus gladios habet et co-
mandit molaribus suis et comedat in-
opes de terra et pauperes ab hominibus.
Sanguisuge due sunt filie dicentes
affer affer. Tria sunt insaturabilia
et quartum quod numquam dicit sufficit: infernus
et os vulve et terra que non saciatur
aqua; ignis vero numquam dicit sufficit.
Oculum qui subsannat patrem et despicit
partum matris sue effodiant eum corvi
torrentis de torrentibus et comedant illum
filii aquile. Tria sunt difficilia michi
et quartum penitus ignoro: viam aquile
in celo, viam colubri super petram, viam
navis in medio maris, et viam viri
in adolescentia. Talis est et via mulieris
adultere que comedit et tergens os suum

et dicit non sum operata malum. Per tria movetur terra et quartum non potest sustinere: per servum cum regnaverit, per stultum cum saturatus fuerit cibo, per odiosam mulierem cum in matrimonio fuerit assumpta, et per ancillam cum heres fuerit domine sue. Quatuor sunt minima terre et ipsa sunt sapientiora sapientibus: formice populus infirmus qui preparat cibum sibi in messe; lepusculus plebs invalida que collocat in petra cubile suum; regem locusta non habet et egreditur universa per turmas suas; stellio manibus nititur et moratur in edibus regis. Tria sunt que bene gradiuntur et quartum quod incedit feliciter: leo fortissimus bestiarum ad nullius pavebit occursum; gallus succinctus lumbos et aries nec est rex qui resistat ei. Et qui stultus apparuit postquam elevatus est in sublime; si enim intellexisset, ori imposuisset manum. Qui autem fortiter premit ubera ad eliciendum lac exprimit butyrum, et qui vehementer emungit elicit sanguinem, et qui provocat iras producit discordias. [illegible]

Verba Lamuelis regis. Visio qua erudivit eum mater sua. Quid dilecte fili mi, quid dilecte uteri mei, quid dilecte votorum meorum? Ne dederis mulieribus substantiam tuam et divitias tuas ad delendos reges. Noli regibus, o Lamuel, noli regibus dare vinum, quia nullum secretum est ubi regnat ebrietas; ne forte bibant et obliviscantur iudiciorum et mutent causam filiorum pauperis. Date siceram merentibus et vinum his qui amaro sunt animo. Bibant et obliviscantur egestatis sue et doloris non recordentur amplius.

Aperi os tuum muto et causis omnium filiorum qui pertranseunt. Aperi os tuum, et decerne quod iustum est et iudica inopem et pauperem. Mulierem fortem quis inveniet? Procul de ultimis finibus pretium eius. Confidit in ea cor viri sui et spoliis non indigebit. Reddet ei bonum et non malum omnibus diebus vite sue. Quesivit lanam et linum et operata est consilio manuum suarum. Facta est quasi navis institoris, de longe portans panem suum. Et de nocte surrexit deditque predam domesticis suis et cibaria ancillis. Consideravit agrum et emit eum; de fructu manuum suarum plantavit vineam. Accinxit fortitudine lumbos suos et roboravit brachium suum. Gustavit et vidit quia bona est negotiatio eius; non extinguetur in nocte lucerna illius. Manum suam misit ad fortia et digiti eius apprehenderunt fusum. Manum suam aperuit inopi et palmas suas extendit ad pauperem. Non timebit domui sue a frigoribus nivis; omnes enim domestici eius vestiti duplicibus. Stragulatam vestem fecit sibi; byssus et purpura indumentum eius. Nobilis in portis vir eius quando sederit cum senatoribus terre. Sindonem fecit et vendidit et cingulum tradidit Chananeo. Fortitudo et decor indumentum eius et ridebit in die novissimo. Os suum aperuit sapientie et lex clementie in lingua eius. Consideravit semitas domus sue et panem otiosa non comedit. Surrexerunt filii eius et beatissimam predicaverunt; vir eius et laudavit eam. Multe filie congregaverunt divitias; tu sola supergressa es universas. Fallax gratia et vana est pulcr[itudo]

mulier timens dominum ipsa laudabitur. Di marum autem domini ipsa collaudabitur. Date ei de fructu manuum suarum et laudent eam in portis opera sua. Explicit parabole.

Memini me hinc ferme ante quinquennium cum adhuc Rome essem et Ecclesiasten sancte Blesille legerem, ut eam ad contemptum istius seculi provocarem et omne quod in mundo cerneret putaret esse pro nichilo, rogatum ab ea ut in morem commentarioli obscura quaeque dissererem ut absque me posset intelligere que legebat. Itaque quia in procinctu nostri operis subita morte subtracta est non meruimus o Paula et Eustochium talem vite nostre habere consortem, tantoque tunc vulnere percussus obmutui et nunc in Bethleem positus augustiori videlicet civitati et illius memorie et vobis reddo quod debeo. Hoc breviter admonens quod nullius auctoritatem secutus sum, sed de hebreo transferens magis me septuaginta interpretum consuetudini coaptavi in his dumtaxat que non multum ab hebraicis discrepabant. Interdum Aquile quoque et Simachi et Theodotionis recordatus sum, ut nec novitate nimia lectoris studium deterrerem nec rursum contra conscientiam meam fonte veritatis omisso opinionum rivulos consectarer.

Verba Ecclesiastes filii David regis Ierusalem. Vanitas vanitatum dixit Ecclesiastes, vanitas vanitatum et omnia vanitas. Quid habet amplius homo de universo labore suo quo laborat sub sole? Generatio preterit et generatio advenit, terra vero in eternum stat. Oritur sol et occidit et ad locum suum revertitur, ibique renascens gyrat per meridiem et flectitur ad aquilonem. Lustrans universa in circuitu pergit spiritus et in circulos suos revertitur. Omnia flumina intrant mare et mare non redundat; ad locum unde exeunt flumina revertuntur ut iterum fluant. Cuncte res difficiles, non potest eas homo explicare sermone. Non saturatur oculus visu, nec auris impletur auditu. Quid est quod fuit? ipsum quod futurum est. Quid est quod factum est? ipsum quod faciendum est. Nichil sub sole novum, nec valet quisquam dicere: Ecce hoc recens est; iam enim precessit in seculis que fuerunt ante nos. Non est priorum memoria, sed nec eorum quidem que postea futura sunt erit recordatio apud eos qui futuri sunt in novissimo. Ego Ecclesiastes fui rex Israel in Ierusalem, et proposui in animo meo querere et investigare sapienter de omnibus que fiunt sub sole. Hanc occupationem pessimam dedit Deus filiis hominum ut occuparentur in ea. Vidi que fiunt cuncta sub sole, et ecce universa vanitas et afflictio spiritus. Perversi difficile corriguntur, et stultorum infinitus est numerus. Locutus sum in corde meo dicens: Ecce magnus effectus sum, et precessi sapientia omnes qui fuerunt ante me in Ierusalem, et mens mea contemplata est multa sapienter, et didici. Et dedi cor meum ut scirem prudentiam atque doctrinam erroresque atque stultitiam, et agnovi quod in his quoque esset labor et afflictio spiritus, eo quod in multa sapientia multa sit indignatio, et qui addit scientiam addit laborem.

Dixi ego in corde meo: Vadam et affluam deliciis et fruar bonis. Et vidi quod hoc quoque esset vanitas. Risum reputavi errorem, et gaudio dixi: Quid frustra deciperis? Cogitavi in corde meo

abstraherem a vino carnem meam ut
animum meum transferrem ad sapientiam
devitaremque stulticiam donec viderem
quid esset utile filiis hominum quo fac-
to opus est sub sole numero dierum vite
sue. Magnificavi opera mea. Edifica-
vi michi domos, plantavi vineas,
feci ortos et pomeria et consevi ea
cuncti generis arboribus. Construxi
michi piscinas aque ut irrigarem
silvam lignorum germinantium. Pos-
sedi servos et ancillas multamque fa-
miliam habui, armenta quoque et
magnos ovium greges ultra omnes
qui fuerunt ante me in Ierusalem. Coacer-
vavi michi argentum et aurum et sub-
stancias regum ac provinciarum. Feci
michi cantores et cantatrices et
delicias filiorum hominum, scyphos et ur-
ceolos in ministerio ad vina
fundenda et supergressus sum opibus
omnes qui fuerunt ante me in Ierusalem.
Sapiencia quoque perseveravit mecum et
omnia que desideraverunt oculi mei
non negavi eis nec prohibui cor
meum quin omni voluptate frueretur
et oblectaret se in hiis que paraveram
et hanc ratus sum partem meam si
uterer labore meo. Cumque convertissem
me ad universa opera que fecerant ma-
nus mee et ad labores in quibus frustra
sudaveram, vidi in omnibus vanitatem
et afflictionem animi et nichil perma-
nere sub sole. Transivi ad contemplandam
sapienciam erroresque et stulticiam. Quid
est inquam homo ut sequi possit regem
factorem suum. Et vidi quod tantum precederet
sapiencia stulticiam quantum differt
lux a tenebris. Sapientis oculi in capi-
te eius, stultus in tenebris ambu-
lat. Et didici quod unus utriusque
esset interitus et dixi in corde meo
Si unus et stulti et meus occasus
erit quid michi prodest quod maiorem
sapiencie dedi operam? Locutusque sum cum mente
mea animadvertens quod hoc quoque
esset vanitas. Non enim erit me-
moria sapientis similiter ut stulti in
perpetuum et futura tempora oblivione cuncta
operient. Moritur doctus similiter et
indoctus. Et idcirco teduit me vite mee
videntem mala esse universa sub sole et
cuncta vanitatem et afflictionem spiritus.
Rursus detestatus sum omnem industriam
meam qua sub sole studiosissime labo-
ravi habiturus heredem post me quem
ignoro utrum sapiens an stultus futu-
rus sit. Et dominabitur laboribus meis
quibus desudavi et sollicitus fui. Et
est quicquam tam vanum? Unde
cessavi renunciavitque cor meum ultra
laborare sub sole. Nam cum alius
laboret in sapiencia et doctrina et solli-
citudine homini ocioso quesita di-
mittit et hoc ergo vanitas et magnum
malum. Quid enim proderit homini de
universo labore suo et afflictione spiritus
qua sub sole cruciatus est? Cuncti dies
eius doloribus et erumpnis pleni sunt
nec per noctem mente requiescit. Et hoc
nonne vanitas est? Nonne melius est
comedere et bibere et ostendere anime sue bona
de laboribus suis? Et hoc de manu dei
est. Quis ita devorabit et deliciis af-
fluet ut ego? Homini bono in conspectu
suo dedit deus sapienciam et scienciam et
intellectum, peccatori autem dedit
afflictionem et curam superfluam ut addat
et congreget et tradat ei qui
placuit deo. Sed et hoc vanitas et
cassa sollicitudo mentis.

Omnia tempus habent et suis spaciis transeunt universa sub celo. Tempus nascendi et tempus moriendi. Tempus plantandi et tempus evellendi quod plantatum est. Tempus occidendi et tempus sanandi. Tempus destruendi et tempus edificandi. Tempus flendi et tempus ridendi. Tempus plangendi et tempus saltandi. Tempus spargendi lapides et tempus colligendi. Tempus amplexandi et tempus longe fieri a complexibus. Tempus acquirendi et tempus perdendi. Tempus custodiendi et tempus abiciendi. Tempus scindendi et tempus consuendi. Tempus tacendi et tempus loquendi. Tempus dilectionis et tempus odii. Tempus belli et tempus pacis. Quid amplius habet homo de labore suo? Vidi afflictionem quam dedit deus filiis hominum ut distendantur in ea. Cuncta fecit bona in tempore suo et mundum tradidit disputationi eorum ut non inveniat homo opus quod operatus est deus ab initio usque ad finem. Et cognovi quod non esset melius nisi letari et facere bene in vita sua. Omnis enim homo qui comedit et bibit et videt bonum de labore suo hoc donum dei est. Didici quod omnia opera que fecit deus perseverent in perpetuum. Non possumus eis quicquam addere nec auferre que fecit deus ut timeatur. Quod factum est ipsum permanet. Que futura sunt iam fuerunt et deus instaurat quod abiit. Vidi sub sole in loco iudicii impietatem et in loco iusticie iniquitatem et dixi in corde meo iustum et impium iudicabit deus et tempus omnis rei tunc erit. Dixi in corde meo de filiis hominum ut probaret eos deus et ostenderet similes esse bestiis. Idcirco unus est interitus hominis et iumentorum et equa utriusque condicio. Sicut moritur homo sic et illa moriuntur. Similiter spirant omnia et nichil habet homo iumento amplius. Cuncta subiacent vanitati et omnia pergunt ad unum locum. De terra facta sunt et in terram pariter revertuntur. Quis novit si spiritus filiorum Ade ascendat sursum et si spiritus iumentorum descendat deorsum. Et deprehendi nichil esse melius quam letari hominem in opere suo et hanc esse partem illius. Quis enim eum adducet ut post se futura cognoscat.

Verti me ad alia et vidi calumpnias que sub sole geruntur et lacrimas innocentum et consolatorem neminem nec posse resistere eorum violentie cunctorum auxilio destitutos. Et laudavi magis mortuos quam viventes et feliciorem utroque iudicavi qui necdum natus est nec vidit mala que sub sole fiunt. Rursum contemplatus sum omnes labores hominum et industrias animadverti patere invidie proximi. Et in hoc ergo vanitas et cura superflua est. Stultus complicat manus suas et comedit carnes suas dicens: Melius est pugillus cum requie quam plena utraque manus cum labore et afflictione animi. Considerans reperi et aliam vanitatem sub sole. Unus est et secundum non habet non filium non fratrem et tamen laborare non

cessat nec satiantur oculi eius divi-
tiis nec recogitat dicens cui laboro
et fraudo animam meam bonis. Hic
quoque vanitas est et afflictio pessima.
Melius est ergo duos simul esse quam
unum. Habent enim emolumentum so-
cietatis sue. Si unus ceciderit ab
altero fulcietur. Ve soli quia cum
ceciderit non habet sublevantem. Et
si dormierint duo fovebuntur mutuo.
Unus quomodo calefiet. Et si quispiam
prevaluerit contra unum duo resistunt
ei. Funiculus triplex difficile rum-
pitur. Melior est puer et pauper
et sapiens rege sene et stulto qui
nescit providere in posterum. Quod et de car-
cere catenisque interdum quis egre-
diatur ad regnum et alius natus in
regno inopia consumatur. Vidi cunctos
viventes qui ambulant sub sole
cum adolescente secundo qui consurgit
pro eo. Infinitus est numerus populi omnium
qui fuerunt ante eum. Et qui postea futuri
sunt non letabuntur in eo. Sed et hoc
vanitas et afflictio spiritus. Custodi
pedem tuum ingrediens domum Dei
et appropinqua ut audias. Multo
enim melior est obedientia quam
stultorum victime qui nesciunt quod
faciunt malum. [illegible]

Ne temere quid loquaris ne-
que cor tuum sit velox ad pro-
ferendum sermonem coram Deo. Deus
enim in celo et tu super terram. Idcirco
sint pauci sermones tui. Multas
curas sequuntur somnia et in multis
sermonibus invenitur stultitia. Si
quid vovisti Deo ne moreris reddere.
Displicet enim ei infidelis et stulta

promissio. Sed quodcumque voveris redde.
Multo melius est non vovere
quam post votum promissa non reddere.
Ne dederis os tuum ut peccare facias
carnem tuam neque dicas coram ange-
lo non est providentia ne forte iratus
Deus super sermones tuos dissipet
cuncta opera manuum tuarum. Ubi multa
sunt somnia plurime vanitates
et sermones innumeri. Tu vero Deum
time. Si videris calumnias egenorum
et violenta iudicia et subverti iustitiam
in provincia non mireris super hoc
negotio quia excelso alius excelsior
est super hos quoque eminentiores sunt
alii. Et insuper universe terre rex imperat
servienti. Avarus non implebitur pe-
cunia. Et qui amat divitias fructum
non capiet ex eis. Et hoc ergo vanitas.
Ubi multe sunt opes multi qui co-
medunt eas. Et quid prodest possessori
nisi quod cernit divitias oculis suis.
Dulcis est somnus operanti sive
parum sive multum comedat. Saturitas
autem divitis non sinit eum dormire.
Est et alia infirmitas pessima quam
vidi sub sole divitie conservate in malum
domini sui. Pereunt enim in afflictione
pessima. Generavit filium qui in summa
egestate erit. Sicut egressus est nudus
de utero matris sue, sic [illegible] revertetur
et nichil auferet secum de labore
suo. Miserabilis prorsus infirmitas.
Quomodo venit sic revertetur. Quid ergo prodest
ei quod laboravit in ventum. Cunctis diebus
vite sue comedit in tenebris et in
curis multis et in erumna atque tristicia.
Hoc itaque visum est mihi bonum

ut comedat quis et bibat et fruatur leticia ex labore suo quo laboravit ipse sub sole numero dierum vite sue quos dedit ei deus divicias atque substanciam potestatemque ei tribuat et comedat ex eis et fruatur parte sua et letetur de labore suo hoc est donum dei Non enim satis recordabitur dierum vite sue eo quod deus occupet delicijs cor eius

Est et aliud malum quod vidi sub sole et quidem frequens apud homines vir cui deus dedit divicias et substanciam et honorem et nichil deest anime eius ex omnibus que desiderat nec tribuit ei deus potestatem ut comedat ex eo sed homo extraneus vorabit illud hoc vanitas et magna miseria est Si genuerit quispiam centum filios et vixerit multos annos et plures etatis dies habuerit et anima illius non utatur bonis substancie sue sepulturaque careat de hoc ego pronuncio quod melior illo sit abortivus frustra enim venit et pergit ad tenebras et oblivione delebitur nomen eius non vidit solem neque cognovit distanciam boni et mali etiam si duobus milibus annis vixerit et non fuerit fruitus bonis Nonne ad unum locum properant omnia Omnis labor hominis in ore eius sed anima illius non implebitur Quid habet amplius sapiens a stulto et quid pauper nisi pergat illuc ubi est vita Melius est videre quod cupias quam desiderare quod nescias Sed et hoc vanitas est et presumpcio spiritus Qui futurus est iam vocatum est nomen eius et scitur quod homo sit et non possit contra forciorem se in iudicio contendere Verba sunt plurima multasque in disputando habencia vanitatem Quid necesse est homini maiora se querere cum ignoret quid conducat sibi in vita sua numero dierum peregrinacionis sue et tempore quod velud umbra preterit Aut quis poterit ei indicare quid post eum futurum sub sole sit Melius est nomen bonum quam unguenta preciosa et dies mortis die nativitatis Melius est ire ad domum luctus quam ad domum convivij In illa enim finis cunctorum admonetur homo et vivens homo cogitat quid futurum sit Melior est ira risu quia per tristiciam vultus corrigitur animus delinquentis Cor sapiencium ubi tristicia est et cor stultorum ubi leticia Melius est a sapiente corripi quam stultorum adulacione decipi Quia sicut sonitus spinarum ardencium sub olla sic risus stulti Sed et hoc vanitas

Calumpnia conturbat sapientem et perdet robur cordis illius Melior est finis oracionis quam principium Melior est paciens arrogante Ne velox sis ad irascendum quia ira in sinu stulti requiescit Ne dicas quid putas cause est quod priora tempora meliora fuere quam nunc sunt Stulta est enim huiusmodi interrogacio Utilior est sapiencia cum divicijs et magis prodest videntibus solem Sicut enim protegit sapiencia sic protegit pecunia Hoc autem plus habet erudicio et sapiencia

quod vitam habuit /// possessori pro(spera)
Considera opera dei quod nemo possit corri
gere quem ille despexerit In die bona
fruere bonis / et malam diem praeca
ve sicut enim hanc sic et illam fecit
deus ut non inveniat homo contra eum
iustas querimonias Hec quoque vidi in
diebus vanitatis mee / Iustus perit
in sua iusticia et impius multo vivit
tempore in malicia sua / noli esse iustus
multum / neque plus sapias quam ne
cesse est / ne obstupescas / ne impie
agas multum et noli esse stultus ne
moriaris in tempore non tuo / Bonum est
te sustentare iustum sed ab illo ne
subtrahas manum tuam / quia qui
deum timet nichil negligit Sapiencia
confortat sapientem super decem principes
civitatis / Non est homo iustus in ter
ra qui faciat bonum et non peccet
Sed et cunctis sermonibus qui dicuntur ne
accomodes cor tuum / ne forte audias
servum tuum maledicentem tibi Scit enim
consciencia tua quia et tu crebro ma
ledixisti aliis Cuncta temptavi in sa
piencia / Dixi sapiens efficiar et
ipsa longius recessit a me multo magis
quam erat Et alta profunditas / quis
inveniet eam Lustravi universa
animo meo ut scirem et considerarem et
quererem sapienciam et racionem et ut cog
noscerem impietatem stulti et errorem
imprudencium Et inveni amariorem mor
te mulierem que laqueus venatorum
est et sagena cor eius et vincula
sunt manus eius Qui placet deo
effugiet eam Qui autem peccator est
capietur ab ea Ecce hoc inveni dixit

Ecclesiastes unum et alterum ut inveni
rem racionem quam adhuc querit anima
mea / et non inveni / virum de mille u
num inveni mulierem ex omnibus non inveni So
lummodo hoc inveni quod fecerit deus
hominem rectum et ipse se infinitis mis
cuerit questionibus / Quis talis ut sapiens
est et quis novit solucionem verbi
Sapiencia hominis lucet in vultu
eius et potentissimus faciem
illius commutabit Ego os regis
custodio et precepta iuramenti dei / ne festi
nes recedere a facie eius neque permaneas
in opere malo / quia omne quod voluerit
faciet et sermo illius potestate plenus
est / nec dicere ei quisquam potest quare
ita facis Qui custodit preceptum non
experietur quicquam mali / Tempus et respon
sionem cor sapientis intelligit / Omni negocio
tempus est / et oportunitas / et multa homi
nis afflictio quia ignorat preterita et ventura
nullo scire potest nuncio / Non est in hominis
dicione prohibere spiritum nec habet potestatem
in die mortis nec sinitur quiescere ingru
ente bello / nec salvabit impietas
impium / Omnia hec consideravi et dedi
cor meum in cunctis operibus que fiunt
sub sole / Interdum dominatur homo homini in
malum suum / Vidi impios sepultos
qui etiam cum adhuc viverent / in loco
sancto erant et laudabantur in civitate
quasi iustorum operum / Sed et hoc vani
tas est / Etenim quia non profertur
cito contra malos sententia absque timore
filii hominum perpetrant mala / At tamen
peccator centies quod facit malum
et per pacienciam sustentatur ego cognovi
quod erit bonum timentibus deum / qui verentur
faciem eius / Non sit bonum impio

nec plangebunt dicentes vnus pro quasi e
mbria cessant qui non timent facere
dominum. Est et alia vanitas que fit super
terram. Sunt iusti quibus mala pro-
veniunt quasi egerint opera impiorum et
sunt impii qui ita securi sunt quasi
iustorum facta habeant. Sed et hoc vanitas
est. Sed vanissimum iudicium. Laudavi
igitur leticiam eo quod non esset homini
bonum sub sole nisi quod comedat et bi-
bat atque gaudeat et hoc solum secum aufe-
ret de labore suo in diebus vite sue
quos dedit ei deus sub sole. Et appo-
sui cor meum ut scirem sapienciam et in-
telligerem distinctionem que versatur in terra.
Est homo qui diebus et noctibus sompnum
non capit oculis et intellexi quod omnium
operum dei nullam possit homo invenire
racionem eorum que fiunt sub sole. Et
quanto plus laboraverit ad querendum
tanto minus inveniet. Etiam si dixerit
sapiens se nosse non poterit
reperire. Omnia hec tractavi in corde
meo ut curiose intelligerem.

Sunt iusti atque sapientes
et opera eorum in manu dei.
Et tamen nescit homo utrum
amore an odio sit dignus. Sed omnia
in futurum servantur incerta eo quod universa
aeque eveniant iusto et impio bono
et malo, mundo et inmundo, immolanti
victimas et sacrificia contempnenti. Sicut
bonus sic et peccator ut periurus ita et
ille qui verum iurat. Hoc est pessimum
inter omnia que sub sole fiunt quod eadem
cunctis eveniunt. Unde et corda filiorum
hominum implentur malicia et contemptu
in vita sua et post hec ad inferos deduce-
ntur. Nemo est qui semper vivat

et qui huius rei fiduciam habeat. Me-
lior est canis vivus leone mortuo.
Viventes enim sciunt se esse mori-
turos. Mortui vero nichil noverunt
amplius nec habent ultra mercedem
quia oblivioni tradita est memoria
eorum. Amor quoque et odium et invidia
simul perierunt nec habent partem in hoc
seculo et in opere quod sub sole geritur.
Vade ergo et comede in leticia panem
tuum et bibe cum gaudio vinum tuum
quia deo placent opera tua. Omni
tempore sint vestimenta tua candida
et oleum de capite tuo non deficiat.
Perfruere vita cum uxore quam diligis
cunctis diebus vite instabilitatis tue
qui dati sunt tibi sub sole omni
tempore vanitatis tue. Hec est enim pars in vita
et in labore tuo quo laboras sub sole.
Quodcumque potest manus tua facere in-
stanter operare, quia nec opus nec
racio nec sciencia nec sapiencia erunt
apud inferos quo tu properas. Verti
me ad aliud vidi quia sub sole nec
velocium esse cursum nec forcium bel-
lum nec sapiencium panem nec doctorum
divicias nec artificum graciam sed
tempus casumque in omnibus. Nescit homo
finem suum. Sed sicut pisces ha-
mo capiuntur, sicut et aves laque-
o capiuntur laqueo. Sic capiuntur
homines tempore malo cum eis extemplo
supervenerit. Hanc quoque vidi sub sole
sapienciam et probavi maximam. Civitas
parva et pauci in ea viri. Venit
contra eam rex magnus et val-
lavit eam extruxitque municiones
per gyrum et perfecta est obsidio. Inventusque
est in ea vir pauper et sapiens

nota

liberavit urbem per sapientiam suam et nullus deinceps recordatus est hominis illius pauperis. Et dicebam ego esse meliorem sapientiam fortitudine. Quomodo ergo sapientia pauperis contempta est et verba eius non sunt audita? Verba sapientium audiuntur in silentio plus quam clamor principis inter stultos. Melior est sapientia quam arma bellica et qui in uno peccaverit multa bona perdet. [illegible]

Muscae morientes perdunt suavitatem unguenti. Pretiosior est sapientia et gloria parva ad tempus stultitiae. Cor sapientis in dextera eius et cor stulti in sinistra illius. Sed et stultus in via ambulans cum ipse insipiens sit omnes stultos aestimat. Si spiritus potestatem habentis ascenderit super te locum tuum ne dimiseris quia curatio cessare faciet peccata maxima. Est et malum quod vidi sub sole quasi per errorem egrediens a facie principis: positum stultum in dignitate sublimi et divites sedere deorsum. Vidi servos in equis et principes ambulantes quasi servos super terram. Qui fodit foveam incidet in eam et qui dissipat sepem mordebit eum coluber. Qui transfert lapides affligetur in eis et qui scindit ligna vulnerabitur ab eis. Si retusum fuerit ferrum et hoc non ut prius sed hebetatum fuerit multo labore exacuetur et post industriam sequetur sapientia. Si mordeat serpens in silentio nihil minus est qui occulte detrahit. Verba oris sapientis gratia et labia insipientis praecipitabunt eum. Initium verborum eius stultitia et novissimum oris illius error pessimus. Stultus verba multiplicat. Ignorat homo quid ante se fuerit et quid post se futurum sit quis ei poterit indicare? Labor stultorum affliget eos qui nesciunt in urbem pergere. Vae tibi terra cuius rex puer est et cuius principes mane comedunt. Beata terra cuius rex nobilis est et cuius principes vescuntur in tempore suo ad reficiendum et non ad luxuriam. In pigritiis humiliabitur contignatio et in infirmitate manuum perstillabit domus. In risum faciunt panem et vinum ut epulentur viventes et pecuniae obediunt omnia. In cogitatione tua regi ne detrahas et in secreto cubiculi tui ne maledixeris diviti quia et aves caeli portabunt vocem tuam et qui habet pennas annuntiabit sententiam. [illegible]

Mitte panem tuum super transeuntes aquas quia post multa tempora invenies illum. Da partes septem necnon et octo quia ignoras quid futurum sit mali super terram. Si repletae fuerint nubes imbrem super terram effundent. Si ceciderit lignum ad austrum aut ad aquilonem in quocumque loco ceciderit ibi erit. Qui observat ventum non seminat et qui considerat nubes numquam metet. Quomodo ignoras quae sit via spiritus et qua ratione compingantur ossa in ventre praegnantis sic nescis opera Dei qui fabricator est omnium. Mane semina semen tuum et vespere ne cesset manus tua quia nescis quid magis oriatur hoc aut illud et si utrumque simul

melius oriatur. Dulce lumen et delec
tabile est oculis videre solem. Si annis
multis vixerit homo et in his omnibus
letatus fuerit meminisse debet tene
brosi temporis et dierum multorum qui cum
venerint vanitatis arguentur preterita. Letare er
go iuvenis in adolescentia tua et
in bono sit cor tuum in diebus iuventutis
tue et ambula in viis cordis tui et
in intuitu oculorum tuorum et scito quod pro
omnibus hiis adducet te deus in iudi
cium. Aufer iram a corde tuo et amove
maliciam a carne tua. Adolescentia enim
et voluptas vana sunt.
Memento creatoris tui in diebus
iuventutis tue antequam
veniat tempus afflictionis tue
et appropinquent anni de quibus dicas
non mihi placent antequam tene
brescat sol et lumen et luna et stel
le et revertantur nubes post pluviam quando commove
buntur custodes domus et nutabunt
viri fortissimi et ociose erunt molentes
in minuto numero et tenebrescent per
foramina videntes et clau
dent ostia in platea in humilitate
vocis molentis et consurgent ad vocem
volucris et obsurdescent omnes filie
carminis. Excelsa quoque timebunt
et formidabunt in via. Florebit a
migdalus et impinguabitur locusta
et dissipabitur capparis quoniam ibit
homo in domum eternitatis sue et circui
bunt in platea plangentes. Antequam
rumpatur funiculus argenteus
et recurrat vitta aurea et conteratur
ydria super fontem et confringatur
rota super cisternam et revertatur
pulvis in terram suam unde erat

et spiritus redeat ad deum qui dedit
illum. Vanitas vanitatum dixit
ecclesiastes et omnia vanitas. Cumque
esset sapientissimus docuit populum
et enarravit que fecerat et investi
gans composuit parabolas multas.
Quesivit verba utilia et conscripsit ser
mones rectissimos ac veritate
plenos. Verba sapientum sicut stimuli
et quasi clavi in altum defixi que
per magistrorum consilium data sunt
a pastore uno. His amplius fili
mi ne requiras. Faciendi plures
libros nullus est finis frequensque
meditatio carnis est afflictio.
Finem loquendi omnes pariter
audiamus. Deum time et mandata
eius observa. Hoc est enim omnis
homo. Et cuncta que fiunt addu
cet deus in iudicium pro omni erra
to sive bonum sive malum sit.

Incipit liber canticorum

Osculetur me osculo oris sui
quia meliora sunt ubera
tua vino fragrancia unguen
tis optimis. Oleum effusum nomen
tuum. Ideo adolescentule dilexerunt
te. Trahe me post te curremus
in odorem unguentorum tuorum. Introduxit
me rex in cellaria sua. Exulta
bimus et letabimur in te memores
uberum tuorum super vinum. Recti dili
gunt te. Nigra sum sed formosa
filie Ierusalem sicut tabernacula cedar
sicut pelles salomonis. Nolite
me considerare quod fusca sim quia
decoloravit me sol. Filii matris
mee pugnaverunt contra me,
posuerunt me custodem in vineis.
Vineam meam non custodivi.

Indica michi quem diligit anima mea, ubi pascas, ubi cubes in meridie, ne uagari incipiam post greges sodalium tuorum. Si ignoras te o pulcherrima inter mulieres, egredere et abi post uestigia gregum, et pasce edos tuos iuxta tabernacula pastorum. Equitatui meo in curribus pharaonis assimilaui te amica mea. Pulchre sunt gene tue sicut turturis, collum tuum sicut monilia. Murenulas aureas faciemus tibi uermiculatas argento. Dum esset rex in accubitu suo, nardus mea dedit odorem suum. Fasciculus mirre dilectus meus michi, inter ubera mea commorabitur. Botrus cipri dilectus meus michi in uineis engaddi. Ecce tu pulchra es amica mea, ecce tu pulchra, oculi tui columbarum. Ecce tu pulcher es dilecte mi et decorus. Lectulus noster floridus, tigna domorum nostrarum cedrina, laquearia nostra cypressina.

Ego flos campi et lilium conuallium. Sicut lilium inter spinas sic amica mea inter filias. Sicut malus inter ligna siluarum sic dilectus meus inter filios. Sub umbra illius quem desideraueram sedi, et fructus eius dulcis gutturi meo. Introduxit me rex in cellam uinariam, ordinauit in me caritatem. Fulcite me floribus, stipate me malis, quia amore langueo. Leua eius sub capite meo, et dextera eius amplexabitur me. Adiuro uos filie ierusalem per capreas ceruosque camporum ne suscitetis neque euigilare faciatis dilectam, quoadusque ipsa uelit. Vox dilecti mei, ecce iste uenit saliens in montibus, transiliens colles. Similis est dilectus meus capree hinnuloque ceruorum. En ipse stat post parietem nostrum, respiciens per fenestras, prospiciens per cancellos. En dilectus meus loquitur michi: Surge propera amica mea, columba mea, formosa mea, et ueni. Iam enim hyems transiit, imber abiit et recessit. Flores apparuerunt in terra nostra, tempus putationis aduenit, uox turturis audita est in terra nostra, ficus protulit grossos suos, uinee florentes dederunt odorem. Surge amica mea, speciosa mea, et ueni, columba mea in foraminibus petre, in cauerna macerie. Ostende michi faciem tuam, sonet uox tua in auribus meis, uox enim tua dulcis et facies tua decora. Capite nobis uulpes paruulas que demoliuntur uineas, nam uinea nostra floruit. Dilectus meus michi et ego illi, qui pascitur inter lilia, donec aspiret dies et inclinentur umbre. Reuertere, similis esto dilecte mi capree hinnuloque ceruorum super montes bether.

In lectulo meo per noctes quesiui quem diligit anima mea, quesiui illum et non inueni. Surgam et circuibo ciuitatem per uicos et plateas, queram quem diligit anima mea, quesiui illum et non inueni. Inuenerunt

me vigiles qui custodiunt civitatem.
Num quem diligit anima mea vidistis?
Paululum cum pertransissem eos inveni
quem diligit anima mea. Tenui eum
nec dimittam donec introducam illum
in domum matris mee et in cubiculum
genitricis mee. Adiuro vos filie ierusalem
per capreas cervosque camporum ne suscitetis
neque evigilare faciatis dilectam
donec ipsa velit. Que est ista que
ascendit per desertum sicut virgula fumi
ex aromatibus mirre et thuris et universi
pulveris pigmentarii. En lectulum salomonis
sexaginta fortes ambiunt
ex fortissimis israel omnes tenentes gladios
et ad bella doctissimi. Uniuscuiusque
ensis super femur suum propter timores
nocturnos. Ferculum fecit sibi rex salomon
de lignis libani. Columpnas eius fecit
argenteas reclinatorium aureum ascensum
purpureum media caritate constravit
propter filias ierusalem. Egredimini et videte
filie syon regem salomonem
in dyademate quo coronavit eum mater
sua in die desponsationis illius et in die
letitie cordis illius. Ca[pitulum]

Quam pulchra es amica mea
quam pulchra es. oculi tui columbarum
absque eo quod intrinsecus
latet. Capilli tui sicut greges
caprarum que ascenderunt de monte galaad.
Dentes tui sicut greges tonsarum
que ascenderunt de lavacro. omnes gemellis
fetibus et sterilis non est
inter eas. Sicut vitta coccinea labia
tua et eloquium tuum dulce. Sicut fragmen
mali punici ita gene tue absque
eo quod intrinsecus latet. Sicut
turris david collum tuum que edificata

est cum propugnaculis. mille clipei pendent
ex ea omnis armatura fortium.
Duo ubera tua sicut duo hynnuli
capree gemelli qui pascuntur in liliis
donec aspiret dies et inclinentur umbre.
Vadam ad montem mirre et ad collem
thuris. Tota pulchra es amica mea
et macula non est in te. Veni de libano
sponsa mea veni de libano veni coronaberis.
De capite amana de vertice
sanir et hermon de cubilibus leonum
de montibus pardorum. Vulnerasti cor
meum soror mea sponsa vulnerasti
cor meum in uno oculorum tuorum et
in uno crine colli tui. Quam pulchre
sunt mamme tue soror mea sponsa
pulchriora sunt ubera tua vino et
odor unguentorum tuorum super omnia
aromata. Favus distillans labia tua
sponsa mel et lac sub lingua tua et
odor vestimentorum tuorum sicut odor
thuris. Ortus conclusus soror mea
sponsa ortus conclusus fons signatus.
Emissiones tue paradisus malorum
punicorum cum pomorum fructibus cypri
cum nardo nardus et crocus fistula
et cynamomum et universis lignis libani
mirra et aloe cum omnibus primis
unguentis. Fons ortorum puteus
aquarum viventium que fluunt impetu
de libano. Ca[pitulum]

Surge aquilo et veni auster perfla
ortum meum et fluant aromata
illius. Veniat dilectus meus
in ortum suum et comedat fructum
pomorum suorum. Veni in ortum meum
soror mea sponsa messui mirram
cum aromatibus meis. Comedi favum
cum melle meo et bibi vinum cum

lacte meo comedite amici mei et bibite et inebriamini karissimi Ego dormio et cor meum vigilat vox dilecti mei pulsantis aperi michi soror mea amica mea columba mea immaculata mea quia caput meum plenum est rore et cincinni mei guttis noctium Expoliavi me tunica mea quo modo induar illa lavi pedes meos quo modo inquinabo illos Dilectus meus misit manum suam per foramen et venter meus intremuit ad tactum eius Surrexi ut aperirem dilecto meo manus mee distillaverunt mirram digiti mei pleni mirra probatissima pessulum hostii mei aperui dilecto meo at ille declinaverat atque transierat anima mea liquefacta est ut dilectus locutus locutus est quesivi et non inveni illum vocavi et non respondit michi Invenerunt me custodes civitatis qui circueunt civitatem percusserunt me et vulneraverunt me tulerunt pallium meum custodes murorum Adiuro vos filie ierusalem si inveneritis dilectum ut nuncietis ei quia amore langueo Qualis est dilectus tuus ex dilecto o pulcherrima mulierum qualis est dilectus tuus ex dilecto quia sic adiurasti nos Dilectus meus candidus et rubicundus electus ex milibus Caput eius aurum optimum come eius sicut elate palmarum nigre quasi corvus oculi eius sicut columbe super rivos aquarum que lacte sunt lote et resident iuxta fluenta plenissima Gene illius sicut areole aromatum consite a pigmentariis labia eius distillancia mirram primam manus illius tornatiles auree plene iacinctis venter eius eburneus distinctus saphiris Crura illius columpne marmoree que fundate sunt super bases aureas Species eius ut libani electus ut cedri Guttur illius suavissimum et totus desiderabilis Talis est dilectus meus et ipse est amicus meus filie ierusalem Quo abiit dilectus tuus o pulcherrima mulierum quo declinavit dilectus tuus et queremus eum tecum

Dilectus meus descendit in ortum suum ad areolam aromatis ut pascatur in ortis et lilia colligat Ego dilecto meo et dilectus meus michi qui pascitur inter lilia Pulchra es amica mea suavis et decora sicut ierusalem terribilis ut castrorum acies ordinata Averte oculos tuos a me quia ipsi me avolare fecerunt Capilli tui sicut grex caprarum que apparuerunt de galaad Dentes tui sicut grex ovium que ascenderunt de lavacro omnes gemellis fetibus et sterilis non est inter eas Sicut cortex mali punici sic gene tue absque occultis tuis Sexaginta sunt regine et octoginta concubine et adolescentularum non est numerus Una est columba mea perfecta mea dilecta mea una est matri sue electa genitrici sue Viderunt eam filie syon et beatissimam predicaverunt regine et concubine et laudaverunt eam Que est ista que progreditur quasi aurora consurgens pulchra ut luna electa ut sol terribilis ut castrorum acies ordinata Descendi in ortum meum ut viderem poma convallium et inspicerem si floruissent

et germinassent mala punica. Nescivi
anima mea conturbavit me propter qua-
drigas aminadab. Revertere revertere
sunamitis revertere revertere ut intueamur
te.

Quid videbis in sunamite
nisi choros castrorum. Quam
pulchri sunt gressus tui in
calciamentis filia principis. Iunctura
femorum tuorum sicut monilia que fabrica-
ta sunt manu artificis. Umbilicus tuus
crater tornatilis numquam indigens
poculis. Venter tuus sicut acervus tritici
vallatus liliis. Duo ubera tua sicut
duo hinnuli gemelli capree. Collum tuum
sicut turris eburnea. Oculi tui sicut pis-
cine in Esebon que sunt in porta filie
multitudinis. Nasus tuus sicut turris
Libani que respicit contra Da-
mascum. Caput tuum ut carmelus et co-
me capitis tui sicut purpura regis
vincta canalibus. Quam pulchra es et
quam decora carissima in deliciis. Sta-
tura tua assimilata est palme
et ubera tua botris. Dixi ascendam
in palmam et apprehendam fructus eius
et erunt ubera tua sicut botri vinee
et odor oris tui sicut malorum. Gut-
tur tuum sicut vinum optimum dignum dilec-
to meo ad potandum labiisque et dentibus
illius ruminandum. Ego dilecto meo
et ad me conversio eius. Veni dilecte mi
egrediamur in agrum commoremur in villis.
Mane surgamus ad vineas et videamus
si floruit vinea si flores fructus
parturiunt si floruerunt mala
punica. Ibi dabo tibi ubera mea.
Mandragore dederunt odorem in portis
nostris. Omnia poma nova et vetera
dilecte mi servavi tibi.

Quis mihi det te fratrem meum
sugentem ubera matris mee
ut inveniam te foris et deosculer te
et iam me nemo despiciat. Apprehendam
te et ducam in domum matris mee et
in cubiculum genitricis mee. Ibi me do-
cebis et dabo tibi poculum ex vino con-
dito et mustum malorum granatorum me-
orum. Leva eius sub capite meo et dex-
tera illius amplexabitur me. Adiuro
vos filie Ierusalem ne suscitetis neque evigi-
lare faciatis dilectam donec
ipsa velit. Que est ista que ascendit
de deserto affluens deliciis innixa super
dilectum suum. Sub arbore malo suscita-
vi te. Ibi corrupta est mater tua ibi
violata est genitrix tua. Pone me ut
signaculum super cor tuum ut signaculum
super brachium tuum quia fortis est ut
mors dilectio. Dura sicut infernus
emulatio. Lampades eius lampades
lampades ignis atque flammarum. Aque
multe non potuerunt extinguere caritatem
nec flumina obruent illam. Si dederit
homo omnem substantiam domus sue pro
dilectione quasi nihil despiciet eam.
Soror nostra parva est et ubera non
habet. Quid faciemus sorori nostre
in die quando alloquenda est. Si mu-
rus est edificemus super eum propugna-
cula argentea. Si hostium est compin-
gamus illud tabulis cedrinis. Ego
murus et ubera mea sicut turris
ex quo facta sum coram eo quasi pa-
cem reperiens. Vinea fuit pacifico

que habet pacificis et tradidit eam custodibus. Vir affert pro fructu eius mille argenteos. Vinea mea coram me est. Mille tui pacifici et ducenti his qui custodiunt fructus eius. Que habitas in ortis, amici auscultant te, fac me audire vocem tuam. Fuge dilecte mi et assimilare capree hynuloque cervorum super montes aromatum.

Prologus.

Liber sapientie apud hebreos nusquam est. Unde et ipse stilus grecam magis eloquentiam redolet. Hunc iudei philonis affirmant. Qui proinde sapientia nominatur quia in eo christi adventus qui est sapientia patris et passio eius evidenter exprimitur.

Diligite iusticiam qui iudicatis terram. Sentite de domino in bonitate et in simplicitate cordis querite illum, quoniam invenitur ab his qui non temptant illum. Apparet autem eis qui fidem habent in illum. Perverse enim cogitationes separant a deo. Probata autem virtus corripit insipientes, quoniam in malivolam animam non introibit spiritus sapientie nec habitabit in corpore subdito peccatis. Sanctus enim spiritus discipline effugiet fictum et auferet se a cogitationibus que sunt sine intellectu et corripietur a superveniente iniquitate. Benignus est enim spiritus sapientie et non liberabit maledictum a labiis suis, quoniam renum illius testis est deus et cordis eius scrutator est verus et lingue illius auditor. Quoniam spiritus domini replevit orbem terrarum et hoc quod continet omnia scientiam habet vocis. Propter hoc qui loquitur iniqua non potest latere nec preteriet illum corripiens iudicium. In cogitationibus enim impii interrogatio erit. Sermonum autem illius auditio ad deum veniat ad correptionem iniquitatum illius. Quoniam auris zeli audit omnia et tumultus murmurationum non abscondetur. Custodite ergo vos a murmuratione que nichil prodest et a detractione parcite lingue. Quoniam sermo obscurus in vacuum non ibit. Os autem quod mentitur occidit animam. Nolite zelare mortem in errore vite vestre neque acquiratis perditionem in operibus manuum vestrarum. Quoniam deus mortem non fecit nec letatur in perditione vivorum. Creavit enim ut essent omnia et sanabiles fecit nationes orbis terrarum. Non est in illis medicamentum exterminii nec inferorum regnum in terra. Iusticia enim perpetua est et immortalis. Iniusticia autem mortis est acquisitio. Impii autem manibus et verbis accersierunt illam et estimantes illam amicam defluxerunt et sponsiones posuerunt ad illam quoniam morte digni sunt qui sunt ex parte illius.

Dixerunt enim impii apud se non recte cogitantes. Exiguum et cum tedio est tempus vite nostre et non est refrigerium in fine hominis et non est qui agnitus sit reversus ab inferis. Quia ex nichilo nati sumus et post hoc erimus tamquam non fuerimus. Quoniam fumus afflatus est in naribus nostris et sermo scintille ad commovendum cor nostrum. Qua extincta cinis erit corpus nostrum et spiritus diffundetur tamquam mollis aer et transiet vita nostra tamquam vestigium nubis et sicut nebula dissolvetur que fugata est a radiis solis et a calore illius aggravata. Et nomen nostrum oblivionem accipiet per tempus et nemo memoriam habebit operum nostrorum. Umbre

Umbre enim transitus est tempus nostrum et non est reversio finis nostri quoniam consignata est et nemo revertitur. Venite ergo et fruamur bonis que sunt et utamur creatura tamquam in iuventute celeriter. Vino precioso et unguentis nos impleamus et non pretereat nos flos temporis. Coronemus nos rosis antequam marcescant; nullum pratum sit quod non pertranseat luxuria nostra. Nemo nostrum sit exsors luxurie nostre. Ubique relinquamus signa leticie quoniam hec est pars nostra et hec est sors nostra. Opprimamus pauperem iustum et non parcamus vidue nec veterani revereamur canos multi temporis. Sit autem fortitudo nostra lex iusticie. Quod enim infirmum est inutile invenitur. Circumveniamus ergo iustum quoniam inutilis est nobis et contrarius est operibus nostris et improperat nobis peccata legis et diffamat in nos peccata discipline nostre. Promittit se scientiam Dei habere et filium Dei se nominat. Factus est nobis in traductione cogitationum nostrarum. Gravis est nobis etiam ad videndum quoniam dissimilis est aliis vita illius et immutate sunt vie eius. Tamquam nugaces estimati sumus ab illo et abstinet se a viis nostris tamquam ab immundiciis et prefert novissima iustorum et gloriatur patrem se habere Deum. Videamus ergo si sermones illius veri sunt et temptemus que ventura sunt illi et sciemus que erunt novissima illius. Si enim est verus filius Dei suscipiet eum et liberabit illum de manibus contrariorum. Contumelia et tormento interrogemus illum ut sciamus reverentiam illius et probemus paciencia illius. Morte turpissima condempnemus eum. Erit enim ei respectus ex sermonibus illius. Hec cogitaverunt et erraverunt. Excecavit enim illos malicia eorum et nescierunt sacramenta Dei neque mercedem speraverunt iusticie nec iudicaverunt honorem animarum sanctarum. Quoniam Deus creavit hominem inexterminabilem et ad ymaginem sue similitudinis fecit illum. Invidia autem dyaboli mors introivit in orbem terrarum. Imitantur autem illum qui sunt ex parte illius.

Iustorum autem anime in manu Dei sunt et non tanget illos tormentum mortis. Visi sunt oculis insipientium mori et estimata est afflictio exitus illorum et ab itinere iustorum abierunt in exterminium et quod a nobis est iter exterminium; illi autem sunt in pace. Et si coram hominibus tormenta passi sunt spes eorum immortalitate plena est. In paucis vexati in multis bene disponentur quoniam Deus temptavit illos et invenit illos dignos se. Tamquam aurum in fornace probavit illos et quasi holocausti hostiam accepit illos et in tempore erit respectus illorum. Fulgebunt iusti et tamquam scintille in arundineto discurrent. Iudicabunt nationes et dominabuntur populis et regnabit Dominus illorum in perpetuum. Qui confidunt in illo intelligent veritatem et fideles in dilectione acquiescent illi quoniam donum et pax est electis eius. Impii autem secundum que cogitaverunt correptionem habebunt qui neglexerunt iustum et a Domino recesserunt. Sapientiam enim et disciplinam qui abicit infelix est et vacua est spes illorum et labores sine fructu et inhabitabilia opera eorum sunt. Mulieres eorum insensate sunt

et nequissimi filii eorum maledicta creatura
illorum quoniam felix sterilis et incoin-
quinata que nescivit thorum in delicto
habebit fructum in respectione animarum sanctarum
et spado qui non operatus est per ma-
nus suas iniquitatem nec cogitavit
adversus deum nequissima dabitur enim
ei fidei donum electum et sors in tem-
plo dei acceptissima bonorum enim
laborum gloriosus est fructus et que non
concidat radix sapientie filii autem adul-
terorum in consummatione erunt et ab ini-
quo thoro semen exterminabitur et si
quidem longe vite erunt in nichilum
computabuntur et sine honore novissima
senectus illorum erit et si celerius de-
functi fuerint non habebunt spem nec
in die agnitionis allocutionem nati-
ones enim inique dire sunt consummationis

O quam pulchra est casta ge-
neratio cum claritate im-
mortalis enim est memoria illius
quoniam et apud deum nota est et apud
homines cum presens est imitantur illam
et desiderant eam cum se eduxerit
et in perpetuum coronata triumphat in-
coinquinatorum certaminum premium vin-
cens multigena autem impiorum
multitudo non erit utilis et spurie
plantationes non dabunt radices
altas nec stabile firmamentum colloca-
bunt et si in ramis in tempore
germinaverint infirmiter posita a vento
commovebuntur et a nimietate ventorum
eradicabuntur confringentur enim rami
inconsummati et fructus illorum inutiles
et acerbi ad manducandum et ad nichilum
apti ex iniquis enim omnes filii qui
nascuntur testes sunt nequitie

adversus parentes in interrogatione sua
iustus autem si morte preoccupatus
fuerit in refrigerio erit senectus enim
venerabilis est non diuturna neque
numero annorum computata cani
sunt autem sensus hominis et etas
senectutis vita immaculata placens
deo factus dilectus et vivens inter
peccatores translatus est raptus est
ne malicia mutaret intellectum eius
aut ne fictio deciperet animam illius
fascinatio enim nugacitatis obscurat
bona et inconstantia concupiscentie transvertit
sensum sine malicia consummatus
in brevi explevit tempora multa placita
enim erat educere illum de medio ini-
quitatum populi autem videntes et non
intelligentes nec ponentes sunt in
precordiis talia quoniam gratia dei et
misericordia dei est in sanctos eius et respectus
in electos illius condempnat autem
iustus mortuus vivos impios et iuventus
celerius consummata longam vitam in-
iusti videbunt enim finem sapientis
et non intelligent quid cogitaverit
de illo deus et quia munierit illum
deus videbunt enim et contempnent eum
illos autem deus irridebit et erunt
post hec decidentes sine honore et
in contumelia inter mortuos in perpetuum
quoniam disrumpet illos inflatos sine
voce et commovebit illos a fundamentis
et usque ad supremum desolabuntur et erunt
gementes et memoria illorum peribit
venient in cogitatione peccatorum suorum
timidi et traducent illos ex adverso
iniquitates illorum

Tunc stabunt iusti in magna
constantia adversus eos qui se

angustiaverunt et qui abstulerunt
labores eorum. Videntes turbabuntur
timore horribili et mirabuntur in subitatione
insperate salutis gementes pangu
stia spiritus dicentes intra se penitentiam age
ntes et pre angustia spiritus gementes.
Hii sunt quos aliquando habuimus in deri
sum et in similitudinem improperii. Nos insen
sati vitam illorum estimabamus insa
niam et finem illorum sine honore. Quomodo ergo
computati sunt inter filios dei et inter
sanctos sors illorum est. Ergo erravi
mus a via veritatis et iustitie lume
n non luxit nobis et sol intelligentie
non est ortus nobis. Lassati sumus
in via iniquitatis et perditionis et ambu
lavimus vias difficiles. Viam autem
domini ignoravimus. Quid nobis profuit
superbia aut quid divitiarum iactantia
contulit nobis. Transierunt illa omnia tam
quam umbra et tamquam nuntius pre
currens et tamquam navis que pertransit
fluctuantem aquam cuius cum pertransierit
non est vestigium invenire neque
semitam carine illius in fluctibus
aut avis que pertransvolat in aere
cuius nullum invenitur argumentum itineris
illius sed tantum sonitus est alarum
verberans levem ventum et scindens
per vim itineris aerem. Commotis
alis transvolavit et post hoc nullum
signum invenitur itineris illius. Aut
tamquam sagitta emissa in locum desti
natum divisus aer in se continuo re
clusus est ut ignoretur transitus illius.
Sic et nos nati continuo desivimus
esse et virtutis quidem nullum signum valuimus
ostendere. In malignitate autem nostra consumpti
sumus. Talia dixerunt in inferno hii
qui peccaverunt quoniam spes impii

quasi lanugo est que a vento tollitur
et quasi spuma gracilis que a procella
dispergitur et tamquam fumus qui a vento
diffusus est et tamquam
memoria hospitis unius diei pre
tereuntis. Iusti autem in perpetuum vivent
et apud dominum est merces eorum et
cogitatio eorum apud altissimum. Ideo acci
pient regnum decoris et diadema
speciei de manu domini quia dextera sua
teget eos et brachio sancto suo de
fendet illos. Accipiet armaturam
zelus illius et armabit creaturam ad ul
tionem inimicorum. Induet pro thorace iusti
tiam et accipiet pro galea iudicium certum. Su
met scutum inexpugnabile equitatem.
Acuet autem duram iram in lanceam
et pugnabit cum illo orbis terrarum contra
insensatos. Ibunt directe emis
siones fulgurum et tamquam a bene
curvato arcu nubium exterminabuntur
et ad certum locum insilient et a petrosa
ira plene mittentur grandines et
excandescet in illos aqua maris et
flumina concurrent duriter. Contra illos
stabit spiritus virtutis et tamquam turbo
venti dividet illos et ad heremum
perducet omnem terram iniquitas eorum et
malignitas evertet sedes potentium.
Melior est sapientia quam vires et vir
prudens magis quam fortis.

Audite ergo reges et intelligite
discite iudices finium terre.
Prebete aures vos qui conti
netis multitudines et placetis vobis in
turbis nationum quoniam data est a domino
potestas vobis et virtus ab altissimo
qui interrogabit opera vestra et cogi
tationes scrutabitur quia cum essetis

ministri regni illius non recte iudi-
castis nec custodistis legem iusticie
neque secundum voluntatem dei ambulastis
et cito apparebit vobis quoniam iudicium
durissimum hiis qui presunt fiet exiguo enim
conceditur misericordia potentes autem
potenter tormenta patientur non enim
subtrahet personam cuiusquam deus qui
est omnium dominator nec verebitur magni-
tudinem cuiusquam quoniam pusillum
et magnum ipse fecit et equaliter cura
est ei de omnibus fortioribus autem
fortior instat cruciatio ad vos ergo
reges sunt hii sermones mei ut
discatis sapienciam et non excidatis qui
enim custodierint iusticiam iuste iuste
iudicabuntur et qui didicerint ista
invenient quid respondeant concupis-
cite ergo sermones meos diligite
illos et habebitis disciplinam
Clara est et que numquam marcescit
sapiencia et facile videtur ab hiis qui
diligunt eam et invenitur ab hiis
qui querunt eam preoccupat qui
se concupiscunt ut se illis prior ostendat
Qui de luce vigilaverit ad illam non
laborabit assidentem enim illam
foribus suis inveniet cogitare
ergo de illa sensus est consummatus
et qui vigilaverit propter illam cito
erit securus quoniam dignos se ipsa circu-
it querens et in viis suis ostendit illis
se hilariter et in omni providencia occurrit
illis Initium enim illius verissima
est disciplinae concupiscencia cura ergo discipline
dilectio est et dilectio custodia legum
illius est custoditio autem legum con-
summacio incorrupcionis est incorrupcio

autem facit proximum esse deo concu-
piscencia itaque sapiencie deducit ad regnum
perpetuum si ergo delectamini sedibus
et sceptris o reges populi diligite sapienciam
ut in perpetuum regnetis diligite lumen
sapiencie omnes qui preestis populis Quid
est ergo sapiencia et quemadmodum facta
sit referam et non abscondam a vobis
sacramenta dei sed ab initio nativitatis
investigabo et ponam in lucem scienciam
illius et non preteribo veritatem neque
cum invidia tabescente iter habebo
quoniam talis homo non erit particeps
sapiencie multitudo autem sapien-
tum sanitas est orbis terrarum et rex
sapiens stabilimentum populi est ergo
accipite disciplinam per sermones meos
et proderit vobis

Sum quidem et ego mortalis
homo similis omnibus et ex ge-
nere terreni illius qui prior
factus est et in ventre matris
mee figuratus sum caro decem men-
sium tempore coagulatus sum in sanguine
ex semine hominis et delectamento somni
conveniente et ego natus accepi com-
munem aerem et similiter in factam
decidi terram primam vocem similem
omnibus emisi plorans in involumentis
nutritus sum et curis magnis nemo
enim ex regibus aliud habuit nativitatis
initium unus ergo introitus est omnibus
ad vitam et similis exitus propter hoc
optavi et datus est michi sensus et in-
vocavi et venit in me spiritus sapiencie
et preposui illam regnis et sedibus et
divitias nichil esse duxi in comparacione
illius nec comparavi illi lapidem preciosum

quoniam omne aurum in comparatione illius harena est et tamquam lutum estimabitur argentum in conspectu illius. Super salutem et speciem dilexi illam et proposui pro luce habere illam quoniam inextinguibile est lumen illius. Venerunt autem mihi omnia bona pariter cum illa et innumerabilis honestas per manus illius et letatus sum in omnibus quoniam antecedebat me ista sapientia et ignorabam quoniam horum omnium mater est. Quam sine fictione didici et sine invidia communico et honestatem illius non abscondo. Infinitus enim thesaurus est hominibus quo qui usi sunt participes facti sunt amicitie Dei propter discipline dona commendati. Mihi autem dedit Deus dicere ex sententia et presumere digna horum que mihi dantur quoniam ipse sapientie dux est et sapientium emendator. In manu enim illius et nos et sermones nostri et omnis sapientia et operum scientia et disciplina. Ipse enim dedit mihi horum que sunt scientiam veram ut sciam dispositionem orbis terrarum et virtutes elementorum initium et consummationem et medietatem temporum vicissitudinum permutationes et mutationes temporum divisiones anni cursus et stellarum dispositiones naturas animalium et iras bestiarum vim ventorum et cogitationes hominum differentias virgultorum et virtutes radicum et quecumque sunt absconsa et improvisa didici omnium enim artifex docuit me sapientia. Est enim in illa spiritus intelligentie

sanctus unicus multiplex subtilis mobilis disertus incoinquinatus certus suavis amans bonum acutus quem nihil vetat benefaciens humanus benignus stabilis certus securus omnem habens virtutem omnia prospiciens et qui capiat omnes spiritus intelligibiles mundus subtilis. Omnibus enim mobilibus mobilior est sapientia attingit autem ubique propter suam munditiam. Vapor est enim virtutis Dei et emanatio quedam est claritatis omnipotentis Dei sincera et ideo nihil inquinatum in eam incurrit. Candor est enim lucis eterne et speculum sine macula maiestatis Dei et imago bonitatis illius. Et cum sit una omnia potest et permanens in se omnia innovat et per nationes in animas sanctas se transfert amicos Dei et prophetas constituit. Neminem enim diligit Deus nisi eum qui cum sapientia inhabitat. Est enim hec speciosior sole et super omnem stellarum dispositionem luci comparata invenitur prior. Illi enim succedit nox.

Sapientiam non vincit malicia. Attingit ergo a fine usque ad finem fortiter et disponit omnia suaviter. Hanc amavi et exquisivi a iuventute mea et quesivi sponsam mihi assumere et amator factus sum forme illius. Generositatem illius glorificat contubernium habens Dei sed et omnium dominus dilexit illam. Doctrix est enim discipline Dei et electrix operum illius. Et si divitie appetuntur in vita quid sapientia

locupletius quam sapientia que omnia operatur? Si
autem sensus operatur: quis horum que
sunt magis quam illa est artifex?
Et si quis iustitiam diligit: labores
huius magnas habent virtutes: sobri-
etatem enim et sapientiam docet et
iustitiam et virtutem quibus utilius
nichil est utilius in vita hominibus.
Et si multitudinem scientie desiderat quis:
scit preterita et de futuris estimat: scit
versutias sermonum et dissolutiones
argumentorum: signa et monstra scit
antequam fiant et eventus temporum et
seculorum. Proposui ergo hanc adducere
michi ad convivendum: sciens quoniam com-
municabit mecum de bonis et erit allo-
cutio cogitationis et tedii mei. Habebo
propter hanc claritatem ad turbas et hono-
rem apud seniores iuvenis: et
acutus inveniar in iudicio et
in conspectu potentium admirabilis
ero et facies principum mirabuntur
me. Tacentem me sustinebunt
et loquentem me respicient et sermo-
cinante me plura manus ori
suo imponent. Preterea habebo propter
hanc immortalitatem
et memoriam eternam his qui post
me futuri sunt relinquam. Dispo-
nam populos et nationes michi
erunt subdite. Timebunt me
audientes reges horrendi: in multi-
tudine videbor bonus et in bello
fortis. Intrans in domum meam con-
quiescam cum illa: non enim habet
amaritudinem conversatio illius nec tedium

conversatio illius sed leticiam et
gaudium. Hec cogitans apud me et
commemorans in corde meo quoniam im-
mortale est in cogitatione sapientie
et in amicitia illius delectatio bona
et in operibus manuum illius honestas
sine defectione et in certamine loque-
le illius sapientia et preclaritas in com-
municatione sermonum ipsius: circuibam
querens ut michi eam assumerem.
Puer autem eram ingeniosus et
sortitus sum animam bonam. Et cum
essem magis bonus veni ad
corpus incoinquinatum. Et ut scivi
quoniam aliter non possem esse continens
nisi deus det et hoc ipsum erat sa-
pientie scire cuius esset hoc
donum: adii dominum et deprecatus sum
illum et dixi ex totis precordiis
meis.

Deus patrum meorum et domine
misericordie qui fecisti omnia
verbo tuo: et sapientia tua constituisti
hominem ut dominaretur creature que
a te facta est ut disponat orbem
terrarum in equitate et iustitia et in
directione cordis iudicium iudicet:
da michi sedium tuarum assistricem
sapientiam et noli me reprobare a pu-
eris tuis quoniam ego servus tuus sum
et filius ancille tue: homo
infirmus et exigui temporis et minor ad
intellectum iudicii et legum. Nam
et si quis erit consummatus inter filios
hominum si abfuerit ab illo sapientia

tua in consilium computabit. Tu autem
elegisti me regem populo tuo et iudi-
cem filiorum tuorum et filiarum et dixi-
sti edificare templum in monte sancto
tuo et in civitate habitationis tue altare
similitudinem tabernaculi tui sancti quod prepara-
sti ab initio tecum sapientia que novit
opera tua que et affuit tunc cum or-
bem terrarum faceres et sciebat quid p-
lacitum esset oculis tuis et
quid directum in preceptis tuis. Mitte
illam de celis sanctis tuis et a sede
magnitudinis tue ut mecum sit et
mecum laboret ut sciam quid ac-
ceptum sit apud te. Scit enim om-
nia illa et intelligit et deducet me in
operibus meis sobrie et custodiet me
in sua potentia et erunt accepta opera
mea et disponam populum tuum iuste et
ero dignus sedium patris mei. Quis
enim hominum poterit scire consilium dei aut
quis poterit cogitare quid velit deus.
Cogitationes enim hominum timide et
et incerte providentie nostre. Corpus
enim quod corrumpitur aggravat animam et
deprimit terrena inhabitatio sensum multa
cogitantem et difficile estimamus
que in terra sunt et que in prospectu sunt
invenimus cum labore. Que in celis sunt
autem quis investigabit. Sensum autem
tuum quis sciet nisi tu dederis
sapientiam et miseris spiritum sanctum tuum de
altissimis et sic correcte sint semite eorum
qui in terris sunt et que
tibi placent didicerint homines

X

et per sapientiam sanati sunt quicumque
placuerunt tibi domine a principio.
Hec illum qui primus formatus
est a deo pater orbis terrarum
cum solus esset creatus custodivit
et eduxit illum a delicto suo et e-
duxit illum de limo terre et dedit
illi virtutem continendi omnia. Ab hac ut
recessit iniustus in ira sua per iram
homicidii fraterni deperiit. Propter quem
cum aqua deleret terram iterum sanavit
sapientia per contemptibile lignum iustum
gubernans. Hec et in consensu nequitie
cum se nationes contulissent
scivit iustum et conservavit sine que-
rela deo et in filii misericordia fortem
custodivit. Hec iustum a pereuntibus
impiis liberavit fugientem descendentem
ignem in Pentapolim quibus in testimonium
nequitie fumigabunda constat deserta
terra et incerto tempore fructus arbores ha-
bentes et incredibilis anime memoria
stans figmentum salis. Sapientiam
enim pretereuntes non tantum in hoc lapsi
sunt ut ignorarent bona sed et
insipientie sue reliquerunt hominibus
memoriam ut in his que peccaverunt
nec latere potuissent. Sapientia autem
hos qui se observant a doloribus
liberavit. Hec autem profugum ire
fratris iustum deduxit per vias rectas
et ostendit illi regnum dei et dedit illi
scientiam sanctorum et honestavit illum in
laboribus et complevit labores illius.
In fraude circumvenientium illum affuit
et honestum fecit illum. Custodivit

illum ab inimicis et a seductoribus
tutavit eum et certamen forte dedit
illi ut vinceret et sciret quoniam omnium for-
tior est sapientia. Haec venditum iustum
non dereliquit sed a peccatoribus liberavit
eum. Descenditque cum illo in foveam
et in vinculis non dereliquit eum
donec afferret illi sceptrum regni
et potentiam adversus eos qui eum
deprimebant et mendaces ostendit qui
eum maculaverunt et dedit illi cla-
ritatem aeternam. Haec populum iustum et
semen sine querela liberavit a na-
tionibus quae illum premebant. Intravit
in animam servi Dei et stetit contra
reges horrendos in portentis et in
signis et reddidit iustis mercedem
laborum suorum et deduxit eos in via
mirabili et fuit illis in velamento
diei et in luce stellarum per noctem
et transtulit illos per mare rubrum
et transvexit per aquam nimiam.
Inimicos autem eorum demersit in mare
et ab altitudine inferorum eduxit
illos. Ideo iusti tulerunt spolia im-
piorum et decantaverunt Domine nomen
sanctum tuum et victricem manum
tuam laudaverunt pariter. Quoniam sapientia
aperuit os mutorum et linguas in-
fantium fecit disertas. Direxit opera
illorum in manibus prophetae sancti.
Iter fecerunt per deserta quae
non inhabitabantur et in locis
desertis fixerunt casas. Ste-
terunt contra hostes et de inimicis
se vindicaverunt te et data est illis
de petra altissima aqua et requies
sitis de lapide duro. Per quae enim poenas
passi sunt et inimici illorum a defectione
potus sui in eis cum abundarent
filii Israel laetati sunt per haec cum
illis et deessent bene cum illis actum
est. Nam pro fonte quidem sempiterni
fluminis humanum sanguinem dedisti in-
iustis. Qui cum minuerentur in traductione
infantum occisorum dedisti illis
abundantem aquam insperate ostendens
per sitim quae tunc fuit quemadmodum
tuos exaltares et adversarios
illorum necares. Cum enim temptati
sunt et quidem cum misericordia disciplinam
accipientes scierunt quemadmodum cum
ira iudicati impii tormenta pa-
terentur. Hos quidem tamquam pater monens
probasti, illos autem tamquam durus rex
interrogans condempnasti. Absentes enim et
praesentes similiter torquebantur. Duplex
enim illos acceperat taedium et gemitus
cum memoria praeteritorum. Cum enim
audirent per sua tormenta bene secum
agi commemorati sunt Dominum admirantes
in finem exitus. Quem enim in exposi-
tione prava proiectum deriserunt
in finem eventus mirati sunt non
similiter iustis sitientes. Pro cogitationibus
autem insensatis et iniquitatibus illorum
quod quidam errantes colebant mutos
serpentes et bestias supervacuas
immisisti illis multitudinem animalium
in vindictam ut scirent quia per
quae peccat quis per haec et torquetur.
Non enim impossibilis erat omnipotens
manus tua quae creavit orbem terrarum ex
materia invisa immittere illis

multitudinem ursorum aut audaces leo-
nes aut novi generis ira plenas
et ignotas bestias aut vaporem ig-
nem spirantes aut odorem fumi
proferentes aut horrendas ab oculis scin-
tillas emittentes quarum non solum
lesura poterat illos exterminare. sed
et aspectus per timorem occidere. sed
et sine hiis uno spiritu occidi po-
terant persecutionem passi ab ipsis
factis suis et dispersi per spiritum virtutis
tue. sed omnia in mensura et numero
et pondere disposuisti. multum enim val-
lere tibi soli supererat semper. et vir-
tuti brachii tui quis resistet.
quoniam tanquam momentum stature sic
ante te est orbis terrarum et tanquam
gutta roris antelucani que
descendit in terram. sed misereris omnium
quia omnia potes et dissimulas peccata
hominum propter penitentiam. diligis enim omnia
que sunt et nichil odisti eorum que
fecisti nec enim odiens aliquid
constituisti. quomodo autem posset aliquid
permanere nisi tu voluisses aut quod
a te vocatum est non conservaretur.
parcis autem omnibus quia tua sunt
domine qui amas animas.

O quam bonus et suavis est
spiritus tuus in nobis. Ideoque
eos qui exerrant partibus corripis
et de quibus peccant admones et alloqueris
ut relicta malicia credant in te
domine. Illos enim antiquos inhabi-
tatores sancte terre tue quos ex-
horruisti quoniam odibilia opera
tibi faciebant per medicamina et sacri-
ficia iniusta et filiorum suorum necato-
res sine misericordia et comestores visce-
rum et devoratores sanguinis a
medio sacramento tuo et auctores
parentes animarum inauxiliatarum per-
dere voluisti per manus parentum nostrorum
ut dignam perciperet peregrinationem filiorum
dei que tibi omnium carior est terra.
Sed et hiis tanquam hominibus pepercisti
et misisti antecessores exercitus tui
vespas ut illos exercitus paulatim
exterminaret. non quia impotens eras
in bello subicere impios iustis aut
bestiis sevis aut verbo duro simul
exterminare sed partibus iudicans dabas
locum penitentie non ignorans quoniam nequam
est natio eorum et naturalis mali-
cia ipsorum et quoniam non poterat mutari
cogitatio illorum in perpetuum. Semen enim
erat maledictum ab initio
nec timens aliquem veniam dabas
peccatis illorum. Quis enim dicet tibi
quid fecisti aut quis stabit contra
iudicium tuum aut quis in conspectu
tuo veniet vindex iniquorum hominum.
aut quis tibi imputabit
si nationes perierint quas tu fecisti.
Non enim est alius deus quam tu cui
cura est de omnibus ut ostendas quoniam
non iniuste iudicas iudicium. neque rex
neque tyrannus in conspectu tuo inqui-
rent de hiis quos perdidisti. Cum
sis ergo iustus iuste omnia dispo-
nis

ipsum quoque qui non debet puniri condemnare, et exterum estimas a tua virtute. Virtus enim tua initium iustitie est, et ob hoc quod dominus omnium es, omnibus te parcere facis. Virtutem enim ostendis tu qui non crederis esse in virtute consummatus, et hos qui te nesciunt in audacia traducis. Tu autem dominator virtutis cum tranquillitate iudicas, et cum magna reverentia disponis nos: subest enim tibi cum volueris posse. Docuisti autem populum tuum per talia opera, quoniam oportet iustum esse et humanum, et bone spei fecisti filios tuos, quoniam iudicans das locum in peccatis penitentie. Si enim inimicos servorum tuorum et debitos morti cum tanta cruciasti attentione, et liberasti dans tempus et locum per que possent mutari a malicia, cum quanta diligentia iudicasti filios tuos, quorum parentibus iuramenta et conventiones dedisti bonarum promissionum? Cum ergo das nobis disciplinam, inimicos nostros multipliciter flagellas, ut bonitatem tuam iudicantes cogitemus, et cum de nobis iudicatur, speremus misericordiam tuam. Unde et illis qui in vita sua insensate et iniuste vixerunt, per hec que coluerunt dedisti summa tormenta. Etenim in erroris via diutius erraverunt, deos estimantes hec que in animalibus sunt supervacua, infantium insensatorum more viventes. Propter hoc tamquam pueris insensatis iudicium in derisum dedisti. Qui autem ludificationibus et increpationibus non sunt correpti, dignum iudicium dei experti sunt. In quibus enim patiebantur moleste ferebant, in quibus patientes indignabantur per hec quos putabant deos, in ipsis cum exterminarentur, videntes illum quem olim negabant se nosse, verum deum agnoverunt; propter quod et finis condemnationis illorum venit super illos.

Vani sunt autem omnes homines in quibus non subest scientia dei, et de his que videntur bona non potuerunt intelligere eum qui est, neque operibus attendentes agnoverunt quis esset artifex; sed aut ignem aut spiritum aut citatum aerem aut gyrum stellarum aut nimiam aquam aut solem et lunam rectores orbis terrarum deos putaverunt. Quorum si specie delectati deos putaverunt, sciant quanto his dominator eorum speciosior est; speciei enim generator hec omnia constituit. Aut si virtutem et opera eorum mirati sunt, intelligant ab illis quoniam qui hec fecit fortior est illis. A magnitudine enim speciei et creature cognoscibiliter poterit creator horum videri. Sed tamen adhuc in his minor est querela; et hi enim fortasse errant, deum querentes et volentes invenire. Etenim cum in operibus illius conversentur inquirunt, et persuasum habent quoniam bona sunt que videntur. Iterum autem nec his

debet cognosci. Si enim tantum potue-
runt scire ut possent estimare seculum
quomodo huius dominum non facilius in-
venerunt. Infelices autem sunt et inter
mortuos spes illorum est qui ap-
pellaverunt deos opera manuum hominum
aurum et argentum artis inventionem
et similitudines animalium aut lapidem
inutilem opus manus antique
aut si quis artifex faber de sil-
va lignum rectum secaverit et huius
docte eradat omnem corticem et
arte sua usus diligenter fabricet
vas utile in conversatione vite
reliquiis autem eius operis ad prepa-
rationem esce abutatur et reliquum
horum quod ad nullos usus facit lignum
curvum et vorticibus plenum sculpat diligenter
per vacuitatem suam et per scientiam artis sue
figuret illud et assimilet
illud ymagini hominis aut alicui
ex animalibus illud comparet perliniens
rubrica et rubicundum faciens fuco
colorem illius et omnem maculam
que in illo est perliniens et fa-
ciat ei dignam habitationem in pariete
ponens illud et confirmans ferro
ne forte cadat prospiciens illi sciens
quia non potest se adiuvare ymago enim
est et opus est illi adiutorium
et de substantia sua et de filiis suis et
de nuptiis votum faciens inquirit
et non erubescit loqui
cum illo qui sine anima est et pro
sanitate quidem infirmum deprecatur et pro vi-
ta mortuum rogat et in adiutorium

inutilem invocat et pro itinere petit ab eo
qui ambulare non potest et de acquirendo et
de operando et de omnium rerum even-
tu petit ab eo qui in omnibus est
inutilis.

Iterum alius navigare cogi-
tans et per feros fluctus
iter facere incipiens ligno
portante se fragilius lignum
invocat. Illud enim cupiditas acqui-
rendi excogitavit et artifex sapien-
tia fabricavit sua. Tua autem pater
gubernat providentia quoniam dedisti et
in mari viam et inter fluctus
semitam firmissimam ostendens quoniam potens
es ex omnibus salvare etiam si sine
rate aliquis adeat mare. Sed ut non
essent vacua sapientie tue opera propter
hoc et exiguo ligno credunt homines
animas suas et transeuntes mare
per ratem liberati sunt. Sed et ab initio
cum perirent superbi gi-
gantes spes orbis terrarum ad ratem
confugiens remisit seculo semen nati-
vitatis que manu tua erat guber-
nata. Benedictum est enim lignum
per quod fit iustitia. Per manus autem
quod fit ydolum maledictum est et ip-
sum et qui fecit illud quia ille
quidem operatus est illud autem cum
esset fragile deus cognominatus
est. Similiter autem odio sunt deo
impius et impietas eius. Etenim quod
factum est cum illo qui fecit tormen-
ta patietur. Propter hoc et in ydolis nacio-
num non erit respectus quoniam creature

Dei in odium facte sunt et in temptacionem anime hominum et in muscipulam pedibus insipiencium. Inicium enim fornicacionis est exquisicio ydolorum et adinvencio illorum corrupcio vite est. Neque enim erant ab inicio neque erunt in perpetuum. Supervacuitas enim hominum hec advenit in orbem terrarum et ideo brevis illorum finis est inventus. Acerbo enim luctu dolens pater cito sibi rapti filii fecit imaginem et illum qui tunc quasi homo mortuus fuerat nunc tamquam deum colere cepit et constituit inter servos suos sacra et sacrificia. Deinde interveniente tempore convalescente iniqua consuetudine hic error tamquam lex custoditus est et tyrannorum imperio colebantur figmenta. Et hos quos in palam homines honorare non poterant propter hoc quod longe essent a longinquo figura illorum allata evidentem imaginem regis quem honorare volebant fecerunt ut illum qui aberat tamquam presentem colerent sua sollicitudine. Provexit autem ad horum culturam et hos qui ignorabant artificis eximia diligencia. Ille enim volens placere illi qui se assumpsit elaboravit arte sua ut similitudinem in melius figuraret. Multitudo autem hominum abducta per speciem operis eum qui ante tempus tamquam homo honoratus fuerat nunc deum estimaverunt. Et hec fuit vite humane decepcio quoniam aut affectui aut regibus deservientes homines incommunicabile nomen lapidibus et lignis in-

posuerunt. Et non suffecerat errasse eos circa Dei scienciam sed et in magno viventes inscientie bello tot et tam magna mala pacem appellant. Aut enim filios suos sacrificantes aut obscura sacrificia facientes aut insanie plenas vigilias habentes neque vitam neque nupcias mundas iam custodiunt sed alius alium per invidiam occidit aut adulterans contristat. Et omnia commixta sunt sanguis homicidium furtum et ficcio corrupcio et infidelitas turbacio et periurium tumultus bonorum Dei immemoracio animarum inquinacio nativitatis inmutacio nupciarum inconstancia inordinacio mechie et inpudicicie. Infandorum enim ydolorum cultura omnis mali causa est et inicium et finis. Aut enim dum letantur insaniunt aut certe vaticinantur falsa aut vivunt iniuste aut peierant cito. Dum enim confidunt in ydolis que sine anima sunt male iurantes noceri se non sperant. Utraque ergo illis evenient digne quoniam male senserunt de Deo attendentes ydolis et iuraverunt iniuste in dolo contempnentes iusticiam. Non enim iuramentorum virtus sed peccancium pena perambulat semper iniustorum prevaricacionem.

Tu autem Deus noster suavis et verus es paciens et in misericordia disponens omnia. Etenim si peccaverimus tui sumus scientes magnitudinem tuam et si non peccaverimus scimus quoniam apud te sumus computati. Nosse enim te consummata iusticia est et

scire iusticiam

et scie iusticiam et virtutem tuam ra-
dix immortalitatis est. non enim in errorem
induxit nos hominum male artis excogitatio
nec umbra picture labor sine fruc-
tu effigies sculpta per varios colores cuius
aspectus insensato dat concupiscentiam et
diligit mortue ymaginis effigiem
sine anima. Malorum amatores digni sunt
morte qui spem in talibus habent
et qui faciunt illos et qui diligunt et
qui colunt. Sed et figulus mollem terram
premens laboriose fingit ad usus nostros
unumquodque vas et de eodem luto que munda
sunt fingit in usum vasa similiter et
que his sunt contraria. horum autem va-
sorum quis sit usus iudex est figulus
et cum labore vano deum fingit de
eodem luto ille qui paulo ante de terra
factus fuerat et post pusillum reducit
se unde acceptus est repetitus debitum
anime quam habebat. Sed est illa cura
non quia laboraturus est nec quia bre-
vis illi vita est. Sed concertatur aurifi-
cibus et argentariis sed et erarios imi-
tatur et gloriam prefert quoniam res supervacuas
fingit. Cinis est cor eius et terra supervacua
spes illius et luto vilior vita illius
quoniam ignoravit qui se finxit et qui inspiravit
illi animam que operatus est et
qui insufflavit ei spiritum vitalem. Sed et esti-
maverunt lusum esse vitam nostram
et conversationem vite compositam ad lucrum
et oportere undique etiam ex malo acquirere.
Hic enim scit se super omnes delinquere qui
ex terre materia fragilia vasa et sculptilia
fingit. Omnes enim insipientes et infelices
supra modum anime superbi sunt et inimici
populi tui et imperantes illi quoniam omnia
ydola nationum estimaverunt deos quibus
neque oculorum usus est ad videndum neque
nares ad percipiendum spiritum neque au-
res ad audiendum neque digiti manuum
ad tractandum sed et pedes eorum pigri ad
ambulandum. Homo enim fecit illos
et qui spiritum mutuatus est eis finxit
illos. Nemo enim sibi similem ho-
mo poterit fingere deum. Cum sit enim mor-
talis mortuum fingit manibus iniquis.
Melior est enim ipse his quos colit
quia ipse quidem vixit cum esset
mortalis illi autem nunquam. Sed et
animalia miserrima colunt. Insensata
enim comparata his sunt deteriora. Sed
nec aspectu aliquis ex his animalibus
bona possunt conspicere. Et
effugerunt autem dei laudem et benedictio-
nem eius.

C

PRopter hec et his si-
milia passi sunt digne tormen-
ta et per multitudinem bestiarum exterminati sunt
pro quibus tormentis bene disposuisti po-
pulum tuum quibus dedisti concupiscentiam de-
lectamenti sui novum saporem escam
parans eis ortigometram ut illi quidem
concupiscentes escam propter ea que illis
ostensa et missa sunt etiam a necessa-
ria concupiscentia averterentur. Hii autem in brevi
inopes facti novam gustaverunt escam.
Oportebat enim illis sine excusa-
tione supervenire interitum exercentibus ti-
rannidem. his autem tantum ostendere
quemadmodum inimici illorum exterminabantur.
Et cum supervenit illis seva bestiarum ira mor-
sibus perversorum colubrorum exterminabantur.
Sed non in perpetuum mansit ira tua sed
ad correptionem in brevi turbati sunt
signum habentes salutis ad commemorationem
mandati legis tue. Qui enim conversus

est non per hoc quod videbat sanabatur
sed per te omnium salvatorem. Et in hoc autem
ostendisti inimicis nostris quia tu es qui
liberas ab omni malo. Illos enim lo-
custarum et muscarum occiderunt morsus
et non est inventa sanitas anime
illorum quia digni erant ab huiusmodi ex-
terminari. Filios autem tuos nec dra-
conum venenatorum vicerunt dentes mi-
sericordia autem tua adveniens sal-
vabat illos. In memoria enim sermo-
num tuorum examinabantur et velociter salva-
bantur ne in altam incidentes oblivi-
onem non possent uti tuo adiutorio.
Et enim neque herba neque malagma
sanavit illos. Sed tuus domine
sermo qui sanat omnia. Tu enim domine
vite et mortis habes potestatem et deducis
usque ad portas mortis et reducis. Homo
autem occidit quidem per malitiam animam
suam et cum exierit spiritus non revertetur
nec revocabit animam que recepta est.
Sed tuam manum effugere impossibile
est. Negantes enim te nosse impii
per fortitudinem brachii tui flagellati sunt
novis aquis et grandinibus et pluviis
persecutionem passi sunt et per ignem consumpti.
Quod enim mirabile erat in aqua que
omnia extinguit plus ignis valebat.
Vindex est enim orbis iustorum. Quodam
enim tempore mansuetabatur ignis ne
comburerentur que ad impios missa erant
animalia. Sed ut ipsi videntes scirent
quoniam iudicio dei patiuntur persecutionem. Et
quodam tempore in aqua supra virtutem ignis
ardebat ut iniquae terre nationem ex-
terminaret. Pro quibus angelorum esca nu-
trivisti populum tuum. Et panem de celo

prestitisti illis sine labore omne delectamentum
in se habentem et omnis saporis suavitatem.
Substantia enim tua et dulcedinem tuam
quam in filios habes ostendebat et deserviens
uniuscuiusque voluntati ad quod quisque volebat
convertebatur. Nix autem et glacies sustine-
bant vim ignis et non tabescebant
ut scirent quoniam fructus inimicorum exterminabat
ignis ardens in grandine et pluvia co-
ruscans. Hic autem iterum ut nutrirentur
iusti etiam sue virtutis oblitus est.
Creatura enim tua tibi factori deserviens
exardescit in tormentum adversus iniustos
et lenior fit ad benefaciendum pro his qui in te
confidunt. Propter hoc et tunc omnia transfigura-
ta omnium nutrici gratie tue deserviebant
ad voluntatem eorum qui a te desiderabant ut
scirent filii tui quos dilexisti domine quia
non fructus nativitatis pascunt homines
sed sermo tuus hos qui in te crediderint con-
servat. Quod enim ab igne non poterat
exterminari statim ab exiguo radio solis
calefactum tabescebat ut notum omnibus
esset quoniam oportet prevenire solem ad
benedictionem tuam et ad orientem lucis te
adorare. Ingrati enim spes tamquam
hibernalis glacies tabescet et disperiet
tamquam aqua supervacua.

Magna enim sunt iudicia tua domine
et inenarrabilia verba tua propter hoc in-
disciplinate anime erraverunt. Dum enim
persuasum habent iniqui posse dominari na-
tioni sancte vinculis tenebrarum et longe
noctis compediti inclusi sub tectis fugitivi
perpetue providentie iacuerunt. Et dum putant
se latere in obscuris peccatis tenebroso oblivi-
onis velamento dispersi sunt paventes horrende
et cum admiratione nimia perturbati. Neque
enim que continebat illos spelunca sine

sine timore custodiebat. Quoniam sonitus descendens perturbabant eos et persone tristes illis apparentes pavorem prestabant. Et ignis quidem nulla vi poterat illis lumen prebere nec siderum limpide flamme illuminare poterant illam noctem horrendam. Apparebat autem illis subitaneus ignis timore plenus et timore perculsi illius que non videbatur faciei extimabant deteriora esse que videbant. Et magice artis appositi erant derisus et sapientie glorie correptio cum contumelia. Illi vero qui promittebant timores et perturbationes expellere se ab anima languente, hii cum derisu pleni timore languebant. Nam et si nichil illos ex monstris perturbabat, transitu animalium et serpentium sibilatione commoti tremebundi peribant et aerem quem nulla ratione quis effugere posset negantes videre. Frequenter enim preoccupat pessima redarguente conscientia. Cum enim sit timida nequitia data est in omnem condempnationem. Semper enim presumit seva perturbata conscientia. Nichil est enim timor nisi presumptionis adiutorium proditio cogitationis auxiliorum. Et dum ab intus minor est expectatio eius maiorem putat scientiam aliam potentiam eius cause de qua tormentum prestat. Illi autem qui impotentem vere noctem et ab infimis et ab altissimis inferis supervenientem eundem somnum dormientes aliquando monstrorum exagitabant timore, aliquando anime deficiebant traductione. Subitaneus enim illis et insperatus timor supervenerat. Deinde si quis ex illis decidisset custodiebat in carcere sine ferro reclusus. Si enim rusticus quis erat aut pastor aut agri laborum operarius preoccupatus esset ineffugibilem sustinebat necessitatem. Una enim cathena tenebrarum omnes erant colligati. Sive spiritus sibilans aut inter spissos arborum ramos avium sonus suavis aut vis aque decurrentis nimium aut sonus validus precipitatarum petrarum aut ludentium animalium cursus invisus aut mugientium valida bestiarum vox aut resonans de altissimis montibus echo, deficientes faciebant illos pre timore. Omnis enim orbis terrarum limpido illuminabatur lumine et non impeditis operibus continebatur. Solis autem illis erat superposita gravis nox imago tenebrarum que superventura erat illis. Ipsi ergo sibi erant graviores tenebris.

Sanctis autem tuis maxima erat lux et horum quidem vocem audiebant sed figuram non audiebant. Et quia non et ipsi eadem passi erant magnificabant te et qui ante erant lesi quia non ledebantur gratias agebant et ut esset differentia te deum petebant. Propter quod ignis ardentem columpnam ducem habuerunt ignote vie et solem sine lesura boni hospicii prestitisti. Digni quidem illi carere luce et pati carcerem tenebrarum qui inclusos custodiebant filios tuos per quos incipiebat incorruptum legis lumen seculo dari. Cum cogitarent iustorum occidere infantes et uno exposito filio et liberato in traductionem illorum multitudinem filiorum abstulisti et pariter illos perdidisti in aqua valida. Illa enim nox ante cognita est a patribus nostris ut vere scientes quibus iuramentis crediderunt

antequam essent suscepta autem a po-
pulo tuo sanitas quidem iustorum iniusto-
rum autem exterminatio sicut enim lesisti ad-
versarios nostros sic et nos provocans ma-
gnificasti Absconse enim sacrificabant
iusti pueri bonorum et iusticie legem
in concordiam disposuerunt similiter
bona et mala recepturos iustos pa-
trum decantantes laudes Resonabat
autem inimicorum vox et flebilis au-
diebatur planctus ploratorum infancium
Simili autem pena servus cum domino
afflictus est et popularis homo
regi similia passus Similiter autem
omnes uno nomine mortis mortuos
habebant innumerabiles nec enim
ad sepeliendum sufficiebant vivi quoniam
uno momento que erat preclarior
natio illorum exterminata est De omnibus
enim non credentes propter veneficia
tunc vero primum fuit exter-
minium primogenitorum spoponderunt
populum dei se esse Cum enim quie-
tum silencium contineret omnia et
nox in suo cursu medium iter haberet
omnipotens sermo tuus de celo de regalibus
a regalibus sedibus venit durus
debellator in mediam terram prosilivit
Gladius acutus insimulatum impe-
rium tuum portans et stans replevit
omnia morte et usque ad celum attin-
gebat stans in terra Tunc continuo
visus somniorum malorum turbaverunt
illos et timores supervenerunt inspe-
rati Et alibi proiectus semivivus
propter quam moriebatur causam demon-
strabat Visiones enim que illos
turbaverunt hec premonebant ne inscii
quare mala patiebantur perirent
Tetigit autem tunc et iustos temp-
tatio mortis et commocio in heremo facta
est multitudinis sed non diu permansit ira
tua domine Properans enim homo
sine querela deprecari pro plebibus propugnavit
proferens servitutis sue scutum orationem et per incen-
sum deprecationem allegans restitit ire
et finem imposuit necessitati ostendens
quoniam tuus est famulus Vicit autem
turbas non in virtute corporis nec armatura
potencie sed verbo vexatorem
subiecit iuramenta parentum et testa-
mentum commemorans Cum enim iam acervatim
cecidissent super alterutrum
mortui interstitit et amputavit in
petum et divisit illam que ad vivos
ducebat viam In veste enim poderis
quam habebat totus erat orbis
terrarum et parentum magnalia in quatuor
ordinibus lapidum erant sculpta et mag-
nificencia in diademate capitis illius
erat sculpta His autem cessit qui exter-
minabat et hec extimuit erat enim
sola temptatio ire sufficiens

Impiis autem usque in novissimum
sine misericordia ira supervenit pre-
sciebat enim et futura illorum quoniam
ipsi cum permisissent et prosequerentur
ut se educerent et cum magna sollici-
tudine premisissent illos consequeban-
tur illos penitencia acti Adhuc
enim inter manus habentes luctum

Capitulum xix

et deplorantes ad monumenta mortuorum
aliam sibi assumpserunt cogitationem
insipientie et quos rogitantes proie
cerant hos tamquam fugitivos perseque
bantur. Ducebat enim illos
ad hunc finem digna necessitas et
horum que acciderant commemorationem
amittebant ut ea que deerant
tormentis repleret punitio et populus
quidem tuus mirabiliter transiret illi
autem novam mortem invenirent.
Omnis enim creatura ad suum genus
ab initio refigurabatur deserviens tuis
preceptis ut pueri tui custodirentur
illesi. Nam nubes castra eorum
obumbrabat et ex aqua que ante erat
terra arida apparuit in mari rubro
via sine impedimento et campus ger
minans de profundo nimio per quem omnis
natio transivit que tegebatur tua ma
nu videntes mirabilia et monstra.
Tamquam enim equi depaverunt escam
et tamquam agni exultaverunt magni
ficantes te domine qui liberasti illos.
Memores enim erant adhuc eorum que
in incolatu eorum facta fuerant quemad
modum pro natione animalium eduxit terra
muscas et pro piscibus eructavit flu
mius multitudinem ranarum. Novissime autem
viderunt novam creaturam avium cum
adducti concupiscentia postulaverunt escas e
pulationis. In allocutione enim deside
rii ascendit illis de mari ortigometra
et vexationes peccatoribus supervenerunt
non sine illis que ante facta fuerant
argumentis per vim fulminis. Juste enim
patiebantur secundum suas nequitias

Prologus in Ecclesiasticum

etenim detestabiliorem inhospitalitatem
instituerunt. Alii quidem ignotos non
recipiebant advenas, alii autem bonos
hospites in servitutem accipiebant. Et
non solum hec sed et alius quidam respectus
erat illorum quoniam inviti recipiebant extra
neos. Qui autem cum letitia receperunt
hos qui eisdem usi erant iustitiis
sevissimis afflixerunt doloribus. Percussi
sunt autem cecitate sicut illi in foribus
iusti. Ita ut subitaneis cooperti essent te
nebris unusquisque hostium sui transitum
querebat. In se enim elementa dum convertuntur
sicut in organo qualitatis sonus immutatur
et omnia suum sonum custodiunt. Unde
estimari ex ipso visu certo potest. Agrestia enim
in aquatica convertebantur et quecumque erant
natantia in terram transibant. Ignis
in aqua valebat supra suam virtutem
et aqua extinguentis nature obliviscebatur.
Flamme econtrario corruptibilium animalium
non vexaverunt carnes coambulantium
nec dissolvebant illam que facile dissol
vebatur sicut glacies bonam escam. In
omnibus enim domine magnificasti populum
tuum et honorasti et non despexisti in omni
tempore et in omni loco assistens eis. Prologus Ecclesiastici

Multorum nobis et magnorum per legem
et prophetas aliosque qui secuti sunt
illos sapientia demonstrata est in quibus
oportet laudare Israel doctrine et sapientie
causa quia non solum ipsos loquentes
necesse est peritos esse sed etiam extraneos
posse et dicentes et scribentes doctissimos
fieri. Avus meus Ihesus postquam se amplius
dedit ad diligentiam lectionis legis et
prophetarum et aliorum librorum qui nobis
a parentibus nostris traditi sunt voluit et
ipse scribere aliquid horum que ad doctri
nam et sapientiam pertinent ut desiderantes

discent et illorum periti facti magis magisque atten
dant animo et adquisitionem confirment
vitam. Hortor itaque venire vos cum
benivolencia et attenciori studio lectionem
facere et veniam habere in illis in quibus
videmur sequentes ymaginem sapiencie
et deficere in verborum composicione nam defici
unt verba hebraica quando translata
fuerint ad aliam linguam. Non solum
autem hec sed et ipsa lex et prophete ceteraque
aliorum librorum non parvam habent
differenciam quando inter se dicuntur. Nam
in octavo et tricesimo anno temporibus
Ptolomei Evergetis regis postquam perveni
in Egyptum et cum multum temporis ibi fecis
sem inveni libros relictos non parve
neque contemptibilis doctrine. Itaque bonum
et necessarium putavi et ipse aliquam addere
diligenciam et laborem interpretandi istum
librum et multa vigilia attuli doctrinam
in spacio temporis ad illa que ad finem ducunt
librum dare et illis qui volunt animum
intendere et discere quemadmodum oporteat
instituere mores qui secundum legem Domini
proposuerunt vitam agere.

Omnis sapiencia a Domino Deo est et
cum illo fuit semper et est ante
evum. Et arenam maris et pluvie gut
tas et dies seculi quis dinumeravit? Alti
tudinem celi et latitudinem terre et profundum
abyssi quis dimensus est? Sapienciam
Dei precedentem omnia quis investigabit?
Prior omnium creata est sapiencia et intellectus
prudencie ab evo. Fons sapiencie verbum Dei
in excelsis et ingressus illius mandata
eterna. Radix sapiencie cui revelata
est et astucias illius quis agnovit?
Disciplina sapiencie cui revelata est et ma
nifestata et multiplicacionem ingressus illius
quis intellexit? Unus est altissimus
creator omnipotens et rex potens et metuendus
nimis sedens super thronum illius et do
minans Deus. Ipse creavit illam in spiritu sancto
et vidit et dinumeravit et mensus est et
effudit illam super omnia opera sua et super
omnem carnem secundum datum suum et prebet
illam diligentibus se. Timor Domini gloria
et gloriacio et leticia et corona exultacionis.
Timor Domini delectabit cor et dabit leticiam
et gaudium et longitudinem dierum. Ti
menti Dominum bene erit in extremis et in die
defunccionis sue benedicetur. Dilectio Dei hono
rabilis sapiencia. Quibus autem apparuerit in
visu diligunt eam in visione et in agnicione
magnalium suorum. Inicium sapiencie timor Domini
et cum fidelibus in vulva concreatus est et cum
electis feminis graditur et cum iustis et fidelibus
agnoscitur. Timor Domini sciencie reli
giositas. Religiositas custodiet et iusti
ficabit cor iocunditatem atque gaudium dabit.
Timenti Dominum bene erit et in diebus con
summacionis illius benedicetur. Plenitudo sapiencie
timere Dominum et plenitudo a fructibus illius.
Omnem domum illius implebit a generaci
onibus et receptacula a thesauris illius.
Corona sapiencie timor Domini replens pacem
et salutis fructum et vidit et dinumeravit
eam. Utraque autem sunt dona Dei. Scienciam
et intellectum prudencie sapiencia conpartietur
et gloriam tenentium se exaltat. Radix sapiencie
est timere Dominum rami autem illius longe
vi. In thesauris sapiencie intellectus et sciencie
religiositas execracio autem peccatoribus
sapiencia. Timor Domini expellit peccatum. Nam
qui sine timore est non poterit iustificari
iracundia enim animositatis illius subversio illius
est. Usque in tempus sustinebit paciens et
postea reddicio iocunditatis. Bonus sensus
usque in tempus abscondet verba illius et labia
multorum enarrabunt sensum illius. In
thesauris sapiencie significacio discipline exe
cracio autem peccatori cultura Dei. Fili con
cupiscens sapienciam conserva iusticiam et Deus

prebebit illam tibi. Sapientia enim et disciplina timor domini et quod beneplacitum est illi fides et mansuetudo et adimplebit thesauros illius. Non fueris incredibilis timori domini et ne accesseris ad eum duplici corde. Ne fueris ypocrita in conspectu hominum et non scandalizeris labiis tuis. Attende in illis ne forte cadas et ponas scandalum anime tue et adducas inhonorationem tibi et revelet deus absconsa tua et in medio synagoge elidat te quoniam accessisti maligne ad deum et cor tuum plenum est dolo et fallacia.

Fili accedens ad servitutem dei sta in iusticia et timore et prepara animam tuam ad temptationem. Deprime cor tuum et sustine, inclina aurem tuam et excipe verba intellectus et ne festines in tempore obductionis. Sustine sustentationes dei, coniungere deo et sustine ut crescat in novissimo vita tua. Omne quod tibi applicatum fuerit accipe et in dolore sustine et in humilitate tua patientiam habe quoniam in igne probatur aurum et argentum, homines vero receptibiles in camino humiliationis. Crede deo et recuperabit te et dirige viam tuam et spera in illum. Serva timorem illius et in illo veterasce. Metuentes dominum sustinete misericordiam eius et non deflectatis ab illo ne cadatis. Qui timetis dominum credite illi et non evacuabitur merces vestra. Qui timetis dominum sperate in illum et in oblectatione veniet vobis misericordia. Qui timetis deum diligite illum et illuminabuntur corda vestra. Respicite filii nationes hominum et scitote quia nullus speravit in domino et confusus est. Permansit in mandatis eius et derelictus est, aut quis invocavit illum et ille despexit eum. Quoniam pius et misericors est deus et remittit in tempore tribulationis peccata et protector est omnibus exquirentibus se in veritate. Ve duplici corde et labiis scelestis et manibus male facientibus et peccatori terram ingredienti duabus viis. Ve dissolutis corde qui non credunt deo et ideo non protegentur ab eo. Ve hiis qui perdiderunt sustinentiam qui dereliquerunt vias rectas et diverterunt in vias pravas. Et quid facient cum inspicere ceperit deus. Qui timent dominum non erunt incredibiles verbo illius et qui diligunt illum conservabunt viam illius. Qui timent dominum inquirent que beneplacita sunt illi et qui diligunt illum replebuntur lege ipsius. Qui timent dominum preparabunt corda sua et in conspectu illius sanctificabunt animas suas. Qui timent dominum custodiunt mandata illius et patientiam habebunt usque ad inspectionem illius dicentes: si penitentiam non egerimus incidemus in manus dei et non in manus hominum. Secundum enim magnitudinem illius sic et misericordia illius cum ipso est.

Filii sapientie ecclesia iustorum et natio illorum obedientia et dilectio. Iudicium patris audite filii et sic facite ut salvi sitis. Deus enim honoravit patrem in filiis et iudicium matris exquirens firmavit in filios. Qui diligit deum exorabit pro peccatis et continebit se ab illis et in oratione dierum exaudietur. Et sicut qui thesaurizat ita et qui honorificat matrem suam. Qui honorat patrem iocundabitur in filiis et in die orationis sue exaudietur. Qui honorat patrem suum vita vivet longiore et qui obedit patri refrigerabit matrem. Qui timet dominum honorat parentes et quasi dominis serviet his qui se genuerunt. In opere et sermone et in omni patientia honora patrem tuum ut superveniat tibi benedictio a deo et benedictio illius in novissimo maneat.

benedictio patris firmat domos filiorum / ma-
ledictio autem matris eradicat fundamenta
Ne glorieris in contumelia patris tui
non est enim tibi gloria sed confusio
Gloria enim hominis ex honore patris sui
et dedecus filii pater sine honore / Fili
suscipe senectutem patris tui et ne contri-
stes eum in vita illius et si defecerit sensu
veniam da et ne spernas eum in virtute
tua / elemosina enim patris non erit
in oblivione nam pro peccato matris restituetur
tibi bonum et in iustitia edificabitur tibi
et in die tribulationis commemorabitur tui
sicut in sereno glacies / solventur peccata
tua. Quam male fame est qui relin-
quit patrem et est maledictus a deo qui
exasperat matrem / Fili in mansuetudine
opera tua perfice / et super hominum gloriam di-
ligeris. Quanto magnus es humilia te
in omnibus et coram deo invenies gratiam
quoniam magna potentia est dei solius
et ab humilibus honoratur / altiora te ne que-
sieris / et fortiora te ne scrutatus fueris
sed que precepit tibi deus illa cogita sem-
per / et in pluribus operibus eius ne fueris cu-
riosus. Non est enim tibi necessa-
ria que abscondita sunt videre oculis
tuis. In supervacuis rebus noli scrutari
multipliciter / et in pluribus operibus eius non
eris curiosus / plurima enim super sensum
hominum ostensa sunt tibi. Multos enim
supplantavit suspicio illorum et in vanita-
te detinuit sensus eorum. Cor durum ma-
le habebit in novissimo et qui amat
periculum in illo peribit. Cor ingrediens du-
as vias non habebit successus
et pravus corde in illis scandalizabitur
Cor nequam gravabitur in doloribus
et peccator adiciet ad peccandum. Syna-
goge superborum non est sanitas / frutex
enim peccati eradicabitur in illis et non in-
telligetur. sapientia et auris bona audiet cum
omni concupiscentia sapientiam. Sapiens cor et
intelligibile abstinebit se a peccatis / et in
operibus iustitie successus habebit. Ignem
ardentem extinguit aqua et elemosina
resistit peccatis / et deus prospector est eius qui
reddit gratiam. meminit in posterum et in tem-
pore casus sui inveniet firmamentum.

Fili elemosinam pauperis ne defrau-
des / et oculos tuos ne transvertas
a paupere / Animam esurientem ne despexeris
et non exasperes pauperem in inopia sua
Cor inopis ne afflixeris / et non protrahas
datum angustianti. Rogationem contribu-
lati ne abicias / et ne avertas faciem
tuam ab egeno. Ab inope ne avertas oculos
tuos propter iram / et non relinquas queren-
tibus tibi retro maledicere. Maledicentis
enim tibi in amaritudine anime exaudie-
tur precatio illius / exaudiet autem illum
qui fecit eum. Congregationi pauperum affa-
bilem te facito / et presbytero humilia animam
tuam et magnato humilia caput tuum.
Declina pauperi sine tristitia aurem tuam
et redde debitum tuum / et responde pacifica
in mansuetudine / libera eum qui
iniuriam patitur de manu superbi et
non acide feras in anima tua. In iudicando
esto pupillis misericors ut pater / et pro viro
matri illorum / et eris tu velut filius
altissimi obediens / et miserebitur tui magis
quam mater. Sapientia filiis suis vitam
inspirat et suscipit inquirentes se et
preibit in via iustitie. Et qui illam
diligit / diligit vitam et qui vigilaverint
ad illam complectentur placorem
eius. qui tenuerint illam / vitam heredi-
tabunt / et quo introibit benedicet deus

Qui serviunt ei obsequentes erunt sancto
et eos qui diligunt illam diligit deus
qui audit illam iudicabit gentes et qui
intuetur illam permanebit confidens si cre-
diderit ei hereditabit illam et erunt in con-
firmacione creature illorum quoniam in temptacione
ambulat cum eo et in primis elegit eum
timorem et metum et probacionem inducet
super illum et cruciabit illum in tribulacione
doctrine sue donec temptet illum in cogita-
cionibus illius et credat anime illius et
firmabit illum et iter adducet rectum ad illum
et letificabit illum et denudabit absconsi-
ta sua illi et thezaurisabit super illum scienciam
et intellectum iusticie si autem oberraverit
derelinquet eum et tradet eum in manus
inimici sui fili conserva tempus et devita a malo
pro anima tua non confundaris verum dicere est
enim confusio adducens peccatum et est confusio
adducens gloriam et graciam ne accipias adversus
animam tuam mendacium non verearis pro-
ximum tuum in casu suo nec retineas verbum
in tempore salutis non abscondas sapienciam tuam
in decore eius in lingua enim agnoscitur
sapiencia et sensus et sciencia et doctrina
in verbo sensati firmamentum in operibus iusticie
non contradicas verbo veritatis ullo modo et de
mendacio ineruditionis tue confundere non con-
fundaris confiteri peccata tua et ne subicias te
omni homini pro peccato noli resistere contra faciem
potentis nec coneris contra ictum contra ictum
fluminis pro iusticia agonizare pro anima
tua usque ad mortem certa pro iusticia et deus
expugnabit pro te inimicos tuos noli citatus
esse in lingua tua et inutilis et remissus
in operibus tuis noli esse sicut leo in do-
mo tua evertens domesticos tuos et op-
primens subiectos tibi non sit porrecta ma-
nus tua ad accipiendum et ad dandum collecta

v.

Noli attendere ad possessiones iniquas et
ne dixeris est michi sufficiens vita
nichil enim proderit in tempore vindicte et ob-
ductionis non sequaris in fortitudine tua concu-
piscenciam cordis tui et ne dixeris quomodo po-
tui aut quis subiciet me propter facta mea
deus enim vindicans vindicabit ne dixeris
peccavi et quid accidit michi triste altis-
simus est enim paciens redditor de propi-
ciato peccato noli esse sine metu neque
adicias peccatum super peccatum et ne dicas
miseracio dei magna est multitudinis peccatorum
meorum miserebitur misericordia enim et ira ab
illo cito proximat et in peccatores respicit
ira illius ne tardes converti ad dominum et
ne differas de die in diem subito enim
veniet ira illius et in tempore vindicte dis-
perdet te noli anxius esse in diviciis
iniustis nichil enim proderunt tibi in die
obductionis et vindicte non ventiles
te in omnem ventum et non eas in omnem
viam sic enim omnis peccator probatur in duplici
lingua esto firmus in via domini et in veritate
sensus tui et sciencia et prosequatur te verbum
pacis et iusticie esto mansuetus ad audi-
endum verbum dei ut intelligas et cum
sapiencia proferas responsum verum si est
tibi intellectus responde proximo sin autem
manus tua sit super os tuum ne capiaris
in verbo indisciplinato et confundaris ho-
nor et gloria in sermone sensati lingua
enim imprudentis subversio est ipsius ne
appelleris susurro in vita tua et lingua
tua ne capiaris et confundaris super
furem enim est confusio et penitencia et deno-
tacio pessima super bilinguem susur-
ratori autem odium et inimicicia et con-
tumelia iustifica pusillum et magnum
similiter

Noli fieri pro amico inimicus proximo
improperium enim et contume-
liam malus hereditabit et omnis peccator
invidus et bilinguis non te extollas in

cogitatione anime tue velud taurus ne forte elidatur virtus per stulticiam et folia tua comedat et fructus tuos perdet et in gaudium inimici dat illum et deducet in sortem impiorum. Verbum dulce multiplicat amicos et mitigat inimicos et lingua eucharis in bono homine habundabit. Multi pacifici sint tibi et consiliarius tibi sit unus de mille. Si possides amicum in temptacione posside eum et non facile credas illi. Est enim amicus secundum tempus suum et non permanebit in die tribulacionis. Est et amicus qui convertitur ad inimiciciam et est amicus qui odium et rixam et convicia denudabit. Est autem amicus socius mense et non permanebit in die necessitatis. Amicus si permanserit fixus erit tibi quasi coequalis et in domesticis tuis fiducialiter agit. Si humiliaverit se contra te et a facie tua absconderit se unanimem habebis amiciciam bonam. Ab inimicis tuis separare et ab amicis tuis attende. Amicus fidelis protectio fortis, qui autem invenit illum invenit thesaurum. Amico fideli nulla est comparacio et non est digna ponderacio auri et argenti contra bonitatem fidei illius. Amicus fidelis medicamentum vite et immortalitatis et qui metuunt dominum invenient illum. Qui timet deum eque habebit amiciciam bonam quoniam secundum illum erit amicus illius. Fili a iuventute tua excipe doctrinam et usque ad canos invenies sapienciam. Quasi is qui arat et is qui seminat accede ad illam et sustine bonos fructus illius. In opere enim ipsius exiguum laborabis et cito edes de generacionibus illius. Quam aspera est nimium sapiencia indoctis hominibus et non permanebit in illa excors. Quasi lapidis virtus probacio erit in illis et non demorabuntur proicere illam.

Sapiencia enim doctrine secundum nomen est eius et non multis est manifesta, quibus autem agnita est permanet usque ad conspectum dei. Audi fili et accipe consilium intellectus et ne abicias consilium meum. Inice pedem tuum in compedes illius et in torques illius collum tuum. Subice humerum tuum et porta illam et ne accidieris in vinculis eius. In omni animo tuo accede ad illam et in omni virtute tua serva vias eius. Investiga illam et manifestabitur tibi et continens factus ne derelinquas eam. In novissimis enim invenies requiem in ea et convertetur tibi in oblectacionem. Et erunt tibi compedes eius in protectionem fortitudinis et bases virtutis et torques illius in stolam glorie. Decor enim vite est in illa et vincula illius alligatura salutaris. Stolam glorie indues eam et coronam gratulacionis superpones tibi. Fili si attenderis mihi disces eam et si accommodaveris animum tuum sapiens eris. Si inclinaveris aurem tuam accipies doctrinam et si dilexeris audire sapiens eris. In multitudine presbiterorum prudencium sta et sapiencie illorum ex corde coniungere ut omnem narracionem dei possis audire et proverbia laudis non effugiant a te. Et si videris sensatum evigila ad illum et gradus hostiorum illius exterat pes tuus. Cogitatum habe in preceptis dei et in mandatis illius maxime assiduus esto et ipse dabit tibi cor et concupiscencia sapiencie dabitur tibi.

Noli facere mala et non te apprehendent. Discede ab iniquo et deficient mala abs te. Non semines mala in sulcis iniusticie et non metes ea in septuplum. Noli querere a domino ducatum neque a rege cathedram honoris. Non te iustifices ante deum quoniam agnitor cordis ipse est. Et penes regem noli velle videri sapiens. Noli querere fieri iudex nisi valeas

virtute irrumpere iniquitates, ne forte extimescas faciem potentis, et ponas scandalum in agilitate tua. Non pecces in multitudine civitatis, nec te immittas in populum, neque alliges duplicia peccata, nec enim in uno eris immunis. Noli esse pusillanimis in animo tuo. Exorare et facere elemosinam ne despicias. Ne dicas: In multitudine munerum meorum respiciet Deus, et offerente me Deo altissimo suscipiet munera mea. Ne irrideas hominem in amaritudine anime, est enim qui humiliat et exaltat circumspector Deus. Noli arare mendacium adversus fratrem tuum, neque in amicum similiter facias. Noli velle mentiri omne mendacium, assiduitas enim illius non est bona. Noli verbosus esse in multitudine presbiterorum, et non iteres verbum in oratione tua. Non oderis laboriosa opera, et rusticationem ab altissimo creatam. Non te reputes in multitudine indisciplinatorum. Memento ire, quoniam non tardabit. Humilia valde spiritum tuum, quoniam vindicta carnis impii ignis et vermis. Noli prevaricari in amicum pecuniam differentem, neque fratrem carissimum auro spreveris. Noli discedere a muliere sensata et bona, quam sortitus es in timore Domini; gratia enim verecundie illius super aurum. Non ledas servum in veritate operantem, neque mercenarium dantem animam suam. Servus sensatus sit tibi dilectus quasi anima tua; non defraudes illum libertate, neque inopem derelinquas illum. Pecora sunt tibi? attende illis, et si sunt utilia, perseverent apud te. Filie tibi sunt? serva corpus earum, et non ostendas hilarem faciem tuam ad illas. Filii tibi sunt? erudi illos, et curva illos a pueritia illorum. Trade filiam tuam, et grande opus feceris, et homini sensato da illam. Mulier si est tibi secundum animam

tuam, ne proicias illam, et odibili non credas te. In toto corde tuo honora patrem tuum, et gemitus matris tue ne obliviscaris. Memento quoniam nisi per illos natus non fuisses, et retribue illis quomodo et illi tibi. In tota anima tua time Deum, et sacerdotes illius sanctifica. In omni virtute tua dilige eum qui te fecit, et ministros eius non derelinquas. Honora Deum ex tota anima tua, et honorifica sacerdotes, et propurga te cum brachiis. Da illis partem, sicut mandatum est tibi, primitiarum et purgationis, et de negligentia purga te cum paucis. Datum brachiorum tuorum et sacrificium sanctificationis offeres Domino, et initia sanctorum. Et pauperi porrige manum tuam, ut perficiatur propitiatio et benedictio tua. Gratia dati in conspectu omnis viventis, et mortuo non prohibeas gratiam. Non desis plorantibus in consolatione, et cum lugentibus ambula. Non te pigeat visitare infirmum, ex his enim in dilectione firmaberis. In omnibus operibus tuis memorare novissima tua, et in eternum non peccabis.

ca. viij

Noli litigare cum homine potente, ne forte incidas in manus illius. Non contendas cum viro locupletato, ne forte contra constituat litem tibi. Multos enim perdidit aurum et argentum, et usque ad cor regum extendit et convertit. Non litiges cum homine linguato, et non strues in ignem illius ligna. Non communices homini indocto, ne male de progenie tua loquatur. Ne despicias hominem avertentem se a peccato, neque improperes ei; memento quoniam omnes in correptione sumus. Ne spernas hominem in sua senectute, etenim ex nobis senescunt. Noli de mortuo inimico tuo gaudere, sciens quoniam omnes morimur, et in gaudium nolumus venire. Ne despicias narrationem presbiterorum sapientium, et in proverbiis illorum conversare. Ab ipsis enim

disces doctrinam intellectus et servire mandatis sine querela. Non te preteriat narratio seniorum, ipsi enim didicerunt a patribus suis, quoniam ab ipsis disces intellectum et in tempore necessitatis dabis responsum. Non incendas carbones peccatorum arguens eos, et ne incendaris flamma ignis peccatorum illorum. Ne contra faciem stes contumeliosi, ne sedeat quasi insidiator ori tuo. Noli fenerari homini fortiori te; quod si feneraveris, quasi perditum habe. Non spondeas supra virtutem tuam; quod si spoponderis, quasi restituens cogita. Non iudices contra iudicem, quoniam secundum quod iustum est iudicat. Cum audace non eas in via, ne forte gravet mala sua in te; ipse enim secundum voluntatem suam vadit, et simul cum stultitia illius peries. Cum iracundo non facias rixam, et cum audace non eas in desertum, quoniam quasi nichil est ante illum sanguis, et ubi non est adiutorium elidet te. Cum fatuis ne consilium habeas; non enim poterunt diligere nisi que eis placent. Coram extraneo ne facias consilium; nescis enim quid pariat. Non omni homini cor tuum manifestes, ne forte inferat tibi gratiam

Non zeles falsam et convicietur tibi.

mulierem sinus tui, ne ostendat super te maliciam doctrine nequam. Non des mulieri potestatem anime tue, ne ingrediatur in virtutem tuam et confundaris. Ne respicias mulierem multivolam, ne forte incidas in laqueos illius. Cum saltatrice ne assiduus sis, nec audias illam, ne forte pereas in efficacia illius. Virginem ne conspicias, ne forte scandalizeris in decore eius. Non des fornicariis animam tuam in [ullo], ne perdas te et heredi-

colo

tatem tuam. Noli circumspicere in vicis civitatis, nec oberraveris in plateis illius. Averte faciem tuam a muliere compta, et non circumspicias speciem alienam. Propter speciem mulieris multi perierunt, et ex hoc concupiscentia quasi ignis exardescit. Omnis mulier que est fornicaria quasi stercus in via conculcabitur. Speciem mulieris aliene multi admirati reprobi facti sunt; colloquium enim illius quasi ignis exardescit. Cum aliena muliere non sedeas omnino, nec accumbas cum ea super cubitum, et non altercaris cum illa in vino, ne forte declinet cor tuum in illam et sanguine tuo labaris in perditionem. Non derelinquas amicum antiquum; novus enim non erit similis illi. Vinum novum amicus novus; veterescet, et cum suavitate bibes illud. Non zeles gloriam et opes peccatoris; non enim scis que futura sit illius subversio. Non placeat tibi iniuria iniustorum, sciens quoniam usque ad inferos non placebit impius. Longe abesto ab homine potestatem habente occidendi, et non suspicaberis timorem mortis. Et si accesseris ad illum, noli aliquid committere, ne forte auferat vitam tuam. Communionem mortis scito, quoniam in medio laqueorum ingredieris et super dolentium arma ambulabis. Secundum virtutem tuam cave te a proximo tuo, et cum sapientibus et prudentibus tracta. Viri iusti sint tibi convive, et in timore dei sit tibi gloriatio, et in preceptis altissimi sit tibi cogitatus dei, et omnis narratio tua in preceptis altissimi. In manu artificum laudabuntur opera, et princeps populi in sapientia sermonis sui, in sensu vero seniorum verbum. Terribilis est in civitate sua homo linguosus, et temerarius in verbo suo odibilis erit.

Iudex sapiens iudicabit populum suum
et principatus sensati stabilis erit
secundum iudicem populi sic et ministri eius
et qualis rector civitatis est tales et in-
habitantes in ea. Rex insipiens perdet
populum suum et civitates inhabitabunt per
sensum prudentium. In manu dei potestas
terre et execrabilis omnis iniquitas gentium
et utilem rectorem in tempus suscitabit super
illam. In manu dei potestas hominis
et super faciem scribe imponet honorem
suum. Omnis iniurie proximi ne memi-
neris et nichil agas in operibus iniurie.
Odibilis coram deo est et abhominabilis
superbia et execrabilis omnis iniquitas
gentium. Regnum a gente in gentem trans-
fertur propter iniusticias et iniurias et
contumelias et diversos dolos. Avaro
autem nichil est scelestius. Quid superbis
terra et cinis. Nichil est iniquius quam
amare pecuniam. hic enim animam suam
venalem habet quoniam in vita sua proiecit
intima sua. Omnis potentatus vita brevis.
Languor prolixior gravat medicum.
Brevem languorem precidit medicus.
Sic et rex hodie est et cras morietur.
Cum enim morietur homo hereditabit serpentes
et bestias et vermes. Initium superbie hominis
apostatare a deo quoniam ab eo qui fecit illum
recessit cor eius quoniam initium omnis peccati
superbia. Qui tenuerit illam adimplebitur
maledictis et abhominabilis erit apud
deum. Propterea exhonoravit dominus conventus
malorum et destruxit eos usque ad finem.
Sedes ducum superborum destruxit deus et
sedere fecit mites pro eis. Radices gentium
superbarum arefecit deus et plantavit
humiles ex ipsis gentibus. Terras gentium
evertit dominus et perdidit eas
usque ad fundamentum. Arefecit ex ipsis et dis-
perdit illos et cessare fecit memoriam eorum
a terra. Perdidit deus memoriam superborum
et reliquit memoriam humilium sensu. Non
est creata hominibus superbia neque iracundia
nationi mulierum. Semen hominum honora-
bitur hoc quod timet deum. Semen autem
hoc exhonorabitur quod preterit mandata dei.
In medio fratrum rector illorum in honore
et qui timent deum erunt in oculis illius.
Gloria divitum honoratorum et pauperum ti-
mor domini est. Non despicere hominem
iustum pauperem et non magnificare
hominem virum divitem peccatorem. Magnus
et iudex et potens est in honore et non
est maior illo qui timet deum. Servo
sensato liberi servient et vir prudens
et disciplinatus non murmurabit correptus
et inscius non honorabitur. Noli te ex-
tollere in faciendo opere tuo et noli cunctari
in tempore angustie. Melior est qui operatur
et abundat in omnibus quam qui gloriatur
et eget pane. Fili in mansuetudine
serva animam tuam et da illi honorem
secundum meritum suum. Peccantem in animam
suam quis iustificabit et quis hono-
rificabit exhonorantem animam suam. Pauper
gloriatur per disciplinam et timorem suum
et est homo qui honorificatur propter substantiam
suam. Qui autem gloriatur in paupertate
quanto magis in substantia et
qui gloriatur in substantia paupertatem vereatur.

Sapientia humiliati exaltabit caput illius et in me-
dio magnatorum consedere illum faciet. Non
laudes virum in specie sua neque spernas
hominem in visu suo. Brevis in volati-
libus est apis et initium dulcoris habet
fructus illius. In vestitu ne glorieris
umquam nec in die honoris tui extollaris
quoniam mirabilia opera altissimi solius

et gloriosa et absconsa et invisa opera
opera illius. Multi tyranni sederunt
in throno et insuspicabilis portavit dya
dema. Multi potentes oppressi sunt val
de et gloriosi traditi sunt in manus al
terorum. Priusquam interroges ne vitu
peres quemquam et cum interrogaveris corripe
iuste. Priusquam audias ne respondeas
verbum et in medio seniorum ne adicias loqui.
De ea re que te non molestat ne certe
neris in iudicio peccantium ne consistas.
Fili ne in multis sint actus tui et si di
ves fueris non eris immunis a delicto.
Si enim secutus fueris non apprehendes et
non effugies si precucurreris. Est homo la
borans et festinans et dolens impius
et tanto magis non habundabit. Est homo
marcidus egens recuperatione plus
deficiens virtute et habundans paupertate
et oculus dei respexit illum in bono. Et ere
xit illum ab humilitate ipsius et exaltavit
caput eius et mirati sunt omnes in
illo et honoraverunt deum. Bona et mala vita
et mors paupertas honestas a deo sunt.
Sapientia et disciplina et scientia legis apud deum.
Dilectio et vie bonorum apud ipsum. Error
et tenebre peccatoribus concreata sunt. Qui
autem exultant in malum consenescunt
in malo. Datio dei permanet iustis
et profectus illius successus habebunt
in eternum. Est qui locupletatur parce
agendo et hec pars mercedis eius in eo
quod dicit Inveni requiem michi et
nunc manducabo de bonis meis solus.
Et nescit quod tempus preteriet illum et re
linquet omnia aliis et morietur. Sta in
testamento et in illo colloquere et in opere
mandatorum tuorum veterasce. Ne manseris
in operibus peccatorum. Confide autem deo
et mane in loco tuo. Facile est enim

in oculis dei subito honestare pauperem.
Benedictio dei in mercedem iusti festinat
et in hora veloci processus illius fructi
ficat. Ne dicas quid est michi opus et
que erunt michi ex hoc bona. Ne dicas
sufficiens michi sum et quid ex hoc pessimabor.
In die bonorum ne immemor sis malorum
in die malorum ne immemor sis bonorum.
Quoniam facile est coram deo in die obitus retribuere
unicuique secundum vias suas. Malicia hore
oblivionem facit luxurie magne. Et in
fine hominis denudacio operum illius. Ante
mortem ne laudes hominem quemquam quoniam in
filiis suis agnoscitur vir. Non omnem
hominem inducas in domum tuam. Multe
enim insidie sunt dolosi. Sicut enim
eructant precordia fetentium et sicut per
dix inducitur in caveam et ut caprea in
laqueum. Sic et cor superborum et prospector
videns casum proximi sui. Bona enim
in mala convertens insidiatur et in electis
imponit maculam. A scintilla una
augetur ignis et ab uno doloso augetur
sanguis. Homo vero peccator sanguini
insidiatur. Attende tibi a pestifero fabri
cat enim mala ne forte inducat super
te subsannationem in perpetuum. Admitte
ad te alienigenam et subvertet te in tur
bine et abalienabit te a tuis propriis.
Si benefeceris scito cui feceris et
erit gratia in bonis tuis multa.
Benefac iusto et invenies retribucionem
magnam. Et si non ab ipso certe a domino.
Non enim est ei bene qui assiduus est
in malis et elemosinam non danti
quoniam et altissimus odio habet peccatores et
misertus est penitentibus. Da miseri
cordi et ne suscipias peccatorem et impiis

et peccatoribus reddet vindictam custodi-
ens eos in die vindicte. Da bono et
ne receperis peccatorem. Benefac humili
et non dederis impio; prohibe panes illi
dari ne in ipsis potentior tibi sit. Nam
duplicia mala invenies in omnibus
bonis quecumque feceris illi, quoniam et altissimus
odio habet peccatores et impiis reddet
vindictam. Non agnoscetur in bonis
amicus, et non abscondetur in malis
inimicus. In bonis viri inimici illius
in tristicia, et in malicia amicus ag-
nitus est illius. Non credas inimico
tuo in eternum; sicut enim eramentum
eruginat nequicia illius. Et si humiliatus
vadat curvus, adice animum tuum et cu-
stodi te ab illo. Non statuas illum penes
te nec sedeat ad dexteram tuam, ne
conversus stet in loco tuo, ne forte querens
locum tuum inquirat cathedram tuam
et in novissimo cognoscas verba mea
et in sermonibus meis stimuleris. Quis
miserebitur incantatori a serpente percusso
et omnibus qui appropiant bestiis? Sic
et qui comitatur cum viro iniquo, et obvolutus
est in peccatis eius. Una hora tecum
permanebit; si autem declinaveris, non
supportabit. In labiis suis indulcat
inimicus, et in corde suo insidiatur ut sub-
vertat te in foveam. In oculis suis lacrimatur
inimicus, et si invenerit tempus non saciabitur
sanguine. Si incurrerint tibi mala, in-
venies illum priorem. In oculis suis
lacrimatur inimicus, et quasi adiuvans
suffodiet plantas tuas. Caput suum
movebit et plaudet manu, et multa
susurrans commutabit vultum suum.

Qui tetigerit picem inquinabitur
ab ea, et qui communicaverit superbo induet
superbiam. Pondus super se tollit qui ho-
nestiori se communicat, et ditiori te ne socius
fueris. Quid communicabit cacabus ad ollam?
Quando enim se colliserint confringetur.
Dives iniuste aget et fremebit; pa-
uper autem lesus tacebit. Si largitus
fueris, assumet te, et si non habueris
derelinquet te. Si habes, convivet tecum
et evacuabit te, et ipse non dolebit super
te. Si necessarius fueris, supplantabit te
et subridens spem dabit, narrans tibi
omnia bona, et dicet: Quid opus est tibi?
Et confundet te in cibis suis donec te
exinaniat bis et ter, et in novissimo
deridebit te, et caput suum movebit ad te.
Humiliare deo et expecta manus eius.
Attende ne seductus in stulticiam humi-
lieris. Noli esse humilis in sapientia tua
ne humiliatus in stulticia seducaris. Ad-
vocatus a potentiori discede; ex hoc
enim magis adte vocabit. Ne improbus
sis ne impingaris, et longe ne sis ab eo
ne eas in oblivionem. Ne retineas
ex equo loqui cum illo, et ne credas
multis verbis illius. Ex multa enim loque-
la temptabit te, et subridens interroga-
bit te de absconditis tuis. Immitis
animus illius conservabit verba tua, et non
parcet de malicia et de vinculis. Cave
tibi et attende diligenter auditui tuo,
quia cum subversione tua ambulas. Audiens
vero illa quasi in sompnis vide et
vigilabis. Omni vita tua dilige
deum, et invoca eum in salute tua.
Omne animal diligit sibi simile; sic
et omnis homo proximum sibi similem.

caro ad similem sibi coniungetur omnis
homo simili sibi sociabitur Si communicabit
lupus agno aliquando sic peccator iusto que
communicatio facto homini ad canem aut
que pars bona diviti ad pauperem Vena-
tio leonis onager in heremo sic pas-
cua divitum sunt pauperes Et sicut
abhominatio est superbo humilitas sic
et execratio divitis pauper Dives
commotus confirmatur ab amicis humilis autem
cum ceciderit expelletur et a notis Diviti
decepto multi recuperatores locutus est
superbe et iustificaverunt illum humilis decep-
tus est insuper et arguitur locutus est
sensate et non est ei locus datus Di-
ves locutus est et omnes tacuerunt
et verbum illius usque ad nubes perducent
pauper locutus est et dicunt quis est
hic et si offenderit subvertent illum Bo-
na est substantia cui non est peccatum in conscientia
et nequissima paupertas in ore impii
Cor hominis immutat faciem illius
sive in bona sive in mala Vestigium
cordis boni et faciem bonam difficile
Beatus vir qui non est *inuenies*
lapsus verbo ex ore suo et non est
stimulatus in tristicia delicti Felix qui
non habuit animi sui tristiciam et non
excidit a spe Viro cupido et tenaci sine
ratione est substancia et homini livido
ad quid aurum Qui acervat ex animo suo
iniuste aliis congregat et in bonis
illius alius luxuriabitur Qui sibi nequam
est cui alii bonus erit et non iocundabitur
in bonis suis Qui sibi invidet nichil
est illo nequius et hec redditio est mali-
cie illius Et si fecerit bene ignoranter
et non volens facit et in novissimo ma-
nifestat maliciam suam Nequam est

oculus lividi et avertens faciem et despi-
ciens animam suam Insaciabilis oculus
cupidi in partem iniquitatis non saciabitur
donec consumat arefaciens animam suam
Oculus malus ad mala et non saciabitur
pane indigens et in tristicia erit super
mensam suam Fili si habes benefac tecum
et Deo dignas oblationes offer Memor
esto quoniam mors non tardat et testa-
mentum inferorum quia demonstratum est
tibi testamentum enim huius mundi morte
morietur Ante mortem benefac amico
tuo et secundum vires tuas exporrigens da
pauperi Non defrauderis a die bono et
particula boni doni non te pretereat Non-
ne aliis relinques dolores et labores
tuos in divisione sortis Da et accipe
et iustifica animam tuam ante obitum
tuum et operare iusticiam quia non est
apud inferos invenire cibum Omnis
caro sicut fenum veterascet et sicut folium
fructificans in arbore viridi Alia gene-
rantur et alia deiciuntur sic et generatio
carnis et sanguinis alia finitur et alia
nascitur Omne opus corruptibile in fine de-
ficit et qui illud operatur ibit cum ipso Et
omne opus electum iustificabitur et qui
operatur illud honorificabitur in illo Beatus
vir qui in sapiencia sua morabitur et qui
in iusticia meditabitur et in sensu cogita-
bit circumspectionem Dei Qui excogitat
vias illius in suo corde et in absconditis
illius intelligens vadens post illum
quasi investigator et in viis illius con-
sistens Qui respicit per fenestras illius
et in ianuis illius audiens qui requi-
escit iuxta domum illius et in pari-
etibus illius figens palum statuet

casulam suam ad manus illius / et requiescent in casula illius bona per evum / statuet filios suos sub tegmine illius et sub ramis illius morabitur et protegetur sub tegmine illius a fervore et in gloria eius requiescet

Qui timet deum faciet bona et qui continens est iustitie apprehendet illam et obviabit illi quasi mater honorificata et quasi mulier a virginitate suscipiet illum / cibabit illum pane vite et intellectus et aqua sapientie potabit illum et firmabitur in illo et non flectetur et continebit illum et non confundetur et exaltabit illum apud proximos suos / et in medio ecclesie aperiet os eius et implebit illum spiritu sapientie et intellectus et stola glorie vestiet eum / iocunditatem et exultationem thesaurizabit super eum illum et nomine eterno hereditabit illum / homines stulti non apprehendent illam et homines sensati obviabunt illi / homines stulti non videbunt illam / longe enim abest a superbia et dolo / viri mendaces non erunt illius memores / et viri veraces invenientur in ea / et successum habebunt usque ad inspectionem dei / non est speciosa laus in ore peccatoris quia non est a deo missus quia a deo profecta est sapientia / sapientie enim dei astabit laus in ore fideli habundabit et dominator deus dabit illi eam / non dixeris per deum abest que enim odit ne feceris / non dicas ille me implanavit non enim necessarii illi sunt homines impii / omne enim execramentum erroris odit deus et non erit amabile timentibus illum / deus ab initio constituit hominem et reliquit illum in manu consilii sui et adiecit mandata

et precepta sua / si volueris mandata conservare conservabunt te / et in perpetuum fidem placitam facere / apposuit tibi aquam et ignem ad quod volueris porrige manum tuam / ante hominem mors et vita / bonum et malum quod placuerit illi dabitur ei / quoniam multa sapientia dei et fortis in potentia videns omnes sine intermissione / oculi domini ad timentes eum et ipse agnoscit omnem operam hominis / nemini mandavit impie agere et nemini dedit spatium peccandi / non enim concupiscit multitudinem filiorum infidelium et inutilium

Ne iocunderis in filiis impiis si multiplicentur / non oblecteris super ipsos si non est timor dei cum illis / non credas vite illorum / et ne respexeris in labores illorum / melior est enim unus timens deum quam mille filii impii / utile est mori sine filiis quam relinquere filios impios / ab uno sensato inhabitabitur patria / et tribus impiis deseretur / multa alia vidit oculus meus et fortiora horum audivit auris mea / in synagoga peccantium exardebit ignis et in gente incredibili exardescit ira / non exoraverunt pro peccatis suis antiqui gigantes qui destructi sunt confidentes sue virtuti / et non pepercit peregrinationi illorum sed execratus est illos pre superbia verbi illorum / non misertus est illis gentem totam perdens et extollentem se in suis peccatis / et sicut sescenta milia peditum qui congregati sunt in duritia cordis sui / et si unus fuisset cervicatus mirum si fuisset immunis / misericordia enim et ira est cum illo / potens exoratio et effundens iram / secundum misericordiam suam sic correptio hominis illius secundum opera

iudicat. Non effugiet in rapina peccator
et non retardabit sufferentiam misericordiam
facientis. Omnis misericordia faciet locum unicui-
que secundum meritum operum suorum et secundum intel-
lectum peregrinationis illius. Non dicas
a Deo abscondar, et ex summo quis mei
memorabitur? In populo magno non ag-
noscar. Que est enim anima mea in
tam immensa creatura? Ecce celum et celi
celorum, abyssus et universa terra et que in
eis sunt in conspectu illius commovebun-
tur. Montes simul et colles et fundamenta
terre, et cum conspexerit illa Deus, tremore
concutientur. Et in omnibus his insensatum
est cor, et omne cor intelligitur ab illo,
et vias eius quis intelliget, et pro-
cellam quam nec vidit oculus hominis?
Nam plurima opera illius sunt in ab-
sconsis. Sed opera iustitie eius quis an-
nuntiabit, aut quis sustinebit? Longe
enim est testamentum a quibusdam,
et interrogatio hominum in consummatione est.
Qui minoratur corde cogitat inania,
et vir imprudens et errans cogitat stul-
ta. Audi me, fili, et disce disciplinam
sensus, et in verbis meis attende in corde
tuo, et dicam in equitate disciplinam,
et scrutabor enarrare sapientiam,
et in verbis meis attende in corde
tuo, et dico in equitate spiritus virtutes
quas posuit Deus in opera sua ab ini-
tio, et in veritate enuntio scientiam eius.
In iudicio Dei opera eius ab initio, et
ab institutione ipsorum distinxit partes illorum,
et initia ipsorum in gentibus suis. Or-
navit in eternum opera illorum. Nec esurierunt
nec laboraverunt, et non destiterunt
ab operibus suis. Unusquisque proximum

sibi non angustiabit usque in eternum.
Non sis incredibilis verbo illius. Post hec
Deus in terram respexit et implevit eam
bonis suis. Anima omnis vitalis de-
nuntiavit ante faciem ipsius, et iterum in ipso eorum
Deus cre-
avit hominem de terra et secundum yma-
ginem fecit illum, et iterum convertit eum
in ipsam, et secundum se vestivit illum virtute.
Numerum dierum et tempus dedit illi, et dedit
illi potestatem illorum que sunt super terram.
Posuit timorem illius super omnem
carnem, et dominatus est bestiarum et
volatilium. Creavit ex ipso adiutorium
sibi simile; consilium et linguam et oculos
et aures et cor dedit illis excogitandi,
et disciplina intellectus implevit illos.
Creavit illis scientiam spiritus, sensu implevit
cor eorum, et bona et mala ostendit illis.
Posuit oculum eorum super corda ipsorum
ostendere illis magnalia operum suorum, ut
nomen sanctificationis collaudent, et
gloriari in mirabilibus illius, ut magna-
lia enarrent operum eius. Addidit illis
disciplinam, et legem vite hereditavit
illos. Testamentum eternum constituit cum
illis, et iustitiam et iudicia sua ostendit
illis. Et magnalia honoris eius
vidit oculus eorum, et honorem vocis
audierunt aures illorum. Et dixit illis:
Attendite ab omni iniquo. Et mandavit
illis unicuique de proximo suo. Vie illorum
coram ipso sunt semper, non sunt absconse
ab oculis ipsius. In unamquamque
gentem preposuit rectorem, et pars
Dei Israel facta est manifesta. Et omnia
opera illorum velut sol in conspectu Dei.
Elemosina viri quasi sacculus cum ipso

et gratiam hominis quasi pupillam con
servabit postea resurget et retribuet illis
retributionem unicuique in caput ipsorum
et convertet in inferiores partes terre. pe
nitentibus autem dedit viam iustitie
et confirmavit deficientes sustinere et
destinavit illos sortem veritatis. Conver
tere ad dominum et relinque peccata tua
precare ante faciem domini et minue of
fendicula. Revertere ad dominum et averte
ab iniustitia tua et nimis odito exe
crationem et cognosce iustitias et iudi
cia dei et sta in sorte propositionis et
orationis altissimi dei in partes vade
seculi sancti cum vivis et dantibus
confessionem deo non demoreris in errore
impiorum ante mortem impiorum a
mortuo quasi nichil perit confessio con
fiteberis vivens vivus et sanus con
fiteberis et laudabis deum et glori
aberis in miserationibus illius. Quam
magna misericordia dei et propiciatio illius
convertentibus ad se nec enim omnia possunt
esse in hominibus quoniam non est immortalis
filius hominis et in vanitate malicie
placuerunt. Quid lucidius sole et
hic deficiet aut quid nequius quam quod
excogitavit caro et sanguis et hoc
arguetur virtutem altitudinis celi ipse con
spicit et omnes homines

Qui vivit in eternum creavit omnia simul terra et cinis
Deus solus iustificabitur
et manet invictus rex in eternum
quis sufficit enarrare opera illius
quis enim investigabit magnalia
eius virtutem autem magnitudinis
eius quis enunciabit aut quis adi
ciet

enarrare misericordiam eius non est minu
ere neque addicere nec est invenire
magnalia dei. Cum consummaverit homo
tunc incipiet et cum quieverit aporiabitur.
Quid est homo et que gratia illius
et quid bonum aut quid nequam illius.
Numerus dierum hominum ut multum
centum anni quasi gutte aque maris
deputati sunt et sicut calculus arene
sic exigui anni in die evi. Propter
hoc patiens est deus in illis et effudit
super eos misericordiam suam. Vidit pre
sumptionem cordis illorum quia mala
est et cognovit subversionem illorum
quia nequam est. Ideo adimplevit
propiciationem suam in illis et ostendit
illis viam equitatis. Miseratio homi
nis circa proximum suum misericordia autem dei
super omnem carnem. Qui misericordiam habet
et docet et erudit quasi pastor gre
gem suum. Miseretur excipientis doct
rinam miserationis et qui festinat
in iudiciis eius. Fili in bonis non
des querelam et omni dato non des
tristiciam verbi mali. Nonne ardorem
refrigerabit ros sic et verbum melius
quam datum. Nonne ecce verbum super
datum bonum et utraque cum homine
iustificato. Stultus acriter improperabit
et datus indisciplinati tabescere facit
oculos. Ante iudicium para iustitiam
tibi et antequam loquaris disce.
Ante languorem adhibe medicinam
et ante iudicium interroga te ipsum
et in conspectu dei invenies propiciationem.
Ante languorem humilia te et in
tempore infirmitatis ostende conversationem tuam
Non impediaris orare semper et vereri

usque ad mortem iustificari quoniam merces dei manet in eternum. Ante orationem
prepara animam tuam et noli esse quasi homo qui temptat deum. Memento
ire in die consummationis et tempus retributionis in conversatione faciei. Memento
paupertatis in die habundantie et necessitatum
paupertatis in die divitiarum. A mane
usque ad vesperam inmutabitur tempus
et hec omnia citata in oculis dei. Homo
sapiens in omnibus metuet et in diebus
delictorum attendet ab inertia. Omnis
astutus agnoscit ~~sapientiam~~ sapientiam
et invenienti eam dabit confessionem.
Sensati in verbis et ipsi sapienter egerunt
et intellexerunt veritatem et iusticiam
et impleverunt proverbia et iudicia.
Post concupiscentias tuas non eas et a volun-
tate tua avertere. Si prestes anime
tue concupiscentias eius faciet te in gaudi-
um inimicis tuis. Non oblecteris in turbis nec
in modicis, assidua est enim commissio
illorum. Ne fueris mediocris in contentio-
ne ex fenore et non est tibi nichil
in sacculo. Eris enim invidus vite tue.

Capitulum

Operarius ebriosus non
locupletabitur et qui spernit mo-
dica paulatim decidet. Vinum et mu-
lieres apostatare faciunt sapientes
et arguent sensatos. Et qui se iungit
fornicariis erit nequam. Putredo
et vermes hereditabunt illum et extolletur
in exemplum maius et tolletur de numero
anima eius. Qui credit cito levis corde
est et minorabitur et qui delinquit in
animam suam insuper habebitur. Qui gaudet
iniquitate denotabitur. Et qui odit correp-
tionem minuetur vita. Et qui odit

loquacitatem extinguit maliciam. Qui
peccat in animam suam penitebit. Et qui
iocundatur malicia denotabitur. Ne iteres verbum
nequam et durum et non minoraberis.
Amico et inimico noli narrare sensum tuum et si
est tibi delictum noli denudare. Audiet
enim te et custodiet te. Et ita aderit
tibi semper. Audisti verbum adversus proximum
tuum, commoriatur in te fidens quia non
te dirumpet. A facie verbi parturit fatuus
tamquam gemitus partus infantis. Sagitta
infixa femori carnis sic verbum in corde
stulti. Corripe amicum ne forte non
intellexerit et dicat non feci, aut si fece-
rit ne iterum addat facere. Corripe proxi-
mum ne forte non dixerit et si dixerit
ne forte iteret. Corripe amicum sepe
enim fit commissio et non omni verbo cre-
das. Est qui labitur lingua sed
non ex animo. Quis est enim qui
non ~~deliquerit~~ deliquerit in lingua
sua. Corripe proximum antequam comminaris
et da locum timori altissimi. Quia omnis
sapientia timor domini et in illa timere
deum et in omni sapientia dispositio legis.
Et non est sapientia nequitie disciplina
et non est cogitatus hominis peccatoris pru-
dentia. Est nequitia et in ipsa execratio
et est insipiens qui minuitur sapientia. Me-
lior est homo qui deficit sapientia et
deficiens sensu et transgreditur legem altis-
simi. Est solertia certa et ipsa iniqua
et est qui emittit verbum certum enar-
rans veritatem. Est qui nequiter humiliat
se et interiora eius plena dolo.
Et est iustus qui se nimium submittit
a multa humilitate et est iustus qui in-
clinat faciem et fingit non videre quod ignoratum est

ignorantiam est Et si ab imbecillitate
virium vetetur peccare si invenerit tempus
malefaciendi malefaciet Ex visu cog-
noscitur vir et ab occursu faciei cognoscitur
sensatus Amictus corporis et risus den-
tium et ingressus hominis enunciant
de illo Est correptio mendax in ira
contumeliosi et est iudicium quod non probatur
esse bonum et est tacens et ipse est
Quam bonum est arguere prudens
quam irasci et confitentem
in oratione non prohibere Concupiscentia spadonis
devirginabit iuvenculam sic qui facit
per vim iudicium iniquum Quam bonum
est correptum manifestare penitentiam
sic enim effugies voluntarium peccatum
Est tacens qui non invenitur sapiens
et est odibilis qui procax est ad loquen-
dum Est autem tacens non habens
sensum loquele Et est tacens sciens
aptum tempus Homo sapiens tacebit usque
ad tempus Lascivus autem et imprudens
non servabunt tempus Qui multis utitur
verbis ledet animam suam et qui potes-
tatem sibi assumit iniuste odietur
Est processio in malis viro indiscipli-
nato est inventio in detrimentum Est datum
quod non est utile et est datum cuius retributio
est duplex Est propter gloriam minoratio
et est qui ab humilitate levabit ca-
put Est qui multa redimat modico
pretio et restituens ea in septuplum
Sapiens in verbis seipsum amabilem
facit gratie autem fatuorum effun-
dentur Datus insipientis non erit
utilis tibi Oculi enim illius ~~septem~~
~~plices~~ septemplices sunt Exi-
gua dabit et multa improperabit et
apertio oris illius inflammatio est
Hodie fenerat quis et cras expetit
et odibilis est homo huiusmodi Fatuo
non erit amicus et non erit gratia in
bonis illius Qui enim edunt panem
illius false lingue sunt quotiens
et quanti irridebunt eum Neque enim
quod habendum erat directo sensu distribuit
similiter et quod non erat habendum
Lapsus lingue false quasi qui in
pavimento cadens Sic casus malorum
festinanter veniet Homo acharis ingratus
quasi fabula vana et in ore indiscipli-
natorum assidua erit Ex ore fatui repro-
babitur parabola non enim dicit illa
in tempore suo Est qui vetatur peccare ab in-
opia et in requie sua stimulabitur
Est qui perdet animam suam pre confusione
et ab imprudenti persona perdet eam persone
autem acceptione perdet se Est qui
pre confusione promittit amico et lucratus
est eum inimicum gratis Obprobrium nequam
in homine mendacium et in ore indisci-
plinatorum assidue erit Potior fur est
quam assiduitas viri mendacis Perditionem
autem ambo hereditabunt Mores hominum
mendacium sine honore et confusio illorum
cum ipsis sine intermissione Sapiens
in verbis producit seipsum et homo pru-
dens placebit magnatis Qui operatur
terram suam inaltabit acervum frugum
Et qui operatur iustitiam ipse exaltabitur
Qui vero placet magnatis effugiet
iniquitatem Xenia et dona excecant
oculos iudicum et quasi mutus in ore
avertit correptiones eorum Sapientia
absconsa et thesaurus invisus que

utilitas utriusque. Melior est qui ce-
lat insipientiam suam quam homo
qui abscondit sapientiam suam.

Fili peccasti non adicias ite-
rum sed et de pristinis deprecare ut tibi
dimittantur. Quasi a facie colubri
fuge peccata et si accesseris ad illa
suscipient te. Dentes leonis dentes
eius interficientes animas hominum. Qua-
si romphea bis acuta omnis
iniquitas. Plage illius non est sa-
nitas. Cataplectatio et obiurgatio
et iniurie nimie adnullabunt substanciam
et domus que locupleta est nimis
adnullabitur superbia. Sic substancia superbi
eradicabitur. Deprecatio pauperis ex ore
usque ad aures veniet et iudicium festi-
nato adveniet illi. Qui odit correp-
tionem vestigium est peccatoris et qui
timet deum convertetur ad cor suum. Notus
a longe potens lingua audaci
et sensatus scit labi se ab ipso. Qui
edificat domum suam impendiis alie-
nis quasi qui colligit lapides suos
in hyeme. Stuppa collecta synagoga
peccantium et consummatio eorum flamma
ignis. Via peccantium complanata la-
pidibus et in fine eorum inferi et
tenebre et pene. Qui custodit iusticiam
continebit sensum eius. Consummatio timoris
dei sapientia et sensus. Non erudietur qui non
est sapiens in bono. Est autem in-
sipientia que habundat in malo et non
est sensus ubi est amaritudo. Scientia
sapientis tamquam inundatio habunda-
bit et consilium illius sicut fons vite
permanet. Cor fatui quasi vas con-
fractum et omnem sapientiam non tenebit.

verbum sapiens quodcumque audierit sciens
laudabit et adiciet. Audivit luxuriosus
et displicebit ei et proiciet illud post dorsum
suum. Narratio fatui quasi sarcina
in via. Nam in labiis sensati invenietur
gratia. Os prudentis queritur in ecclesia et
verba illius cogitabunt in cordibus suis.
Tamquam domus exterminata sic fatuo sa-
piencia et sciencia insensati inenar-
rabilia verba. Compedes in pedibus
stulto doctrina et quasi vincula manuum
super manum dexteram. Fatuus in risu
exaltat vocem suam. Vir autem
sapiens vix tacite ridebit. Orna-
mentum aureum prudenti doctrina
et quasi dextrale in brachio dextro.
Pes fatui facilis in domum proximi. Et
homo peritus confundetur a persona potentis.
Stultus a fenestra respiciet in domum.
Vir autem eruditus foris stabit. Stul-
ticia hominis auscultare per ostium et pru-
dens gravabitur contumelia. Labia impru-
dentium stulta narrabunt. Verba autem
prudentium statera ponderabuntur. In ore fa-
tuorum cor eorum et in corde sapientium
os illorum. Dum maledicit impius
diabolum maledicit ipse animam suam
et in omnibus odietur. Et qui manserit
odiosus erit. Tacitus et sensatus honorabitur.

In lapide luteo lapidatus est piger et omnes
loquentur super aspernationem illius. De
stercore boum lapidatus est piger
et omnis qui tetigerit eum excu-
tiet manus. Confusio patris est
de filio indisciplinato. Filia autem
fatua in deminoratione fiet. Filia

prudens hereditas viro suo nam que con-
fundit in contumeliam fit genitoris pa-
trem et virum confundit audax et ab
impiis non minorabitur ab utrisque autem
inhonorabitur musica in luctu impor-
tuna narratio flagella et doctrina in
omni tempore sapientia | qui docet fatuum quasi
qui conglutinat testam qui narrat verbum
non audienti quasi qui excitat dor-
mientem de gravi sompno | cum dor-
miente loquitur qui enarrat stulto
sapientiam et in fine narrationis dicit quis
est hic | supra mortuum plora de-
fecit enim lux eius | et super fatuum
plora defecit enim sensus | modicum plora
super mortuum quoniam requievit
nequissimi enim nequissima vita super
mortem fatui | luctus mortui septem
dies | fatui autem et impii omnes
dies vite illorum | cum stulto ne multum
loquaris et cum insensato ne abieris
serva te ab illo ut non molestiam habeas
et non coinquinaberis peccato illius | de-
flecte ab illo et invenies requiem et
non acediaberis in stultitia illius | super
plumbum quid gravabitur et quod illi aliud
nomen quam fatuus | arenam et sa-
lem et massam ferri facilius est
portare quam hominem imprudentem
et stultum et impium | sicut loramentum
ligneum colligatum fundamento edificii
non dissolvitur sic et cor confirmatum in co-
gitatione consilii | cogitatus sensati in omni
tempore nec metu non depravabitur | sicut
ornatus arenosus in pariete lim-
pido | et sicut palee excelse et cetera
faciem venti non permanebunt sic et
cor timidi in cogitatione stulti contra
impetum timoris non resistet omni tempore

Sic et cor trepidum in cogitatione fatui
omni tempore non metuet | sic et qui in preceptis
Dei permanet semper | pungens oculum de-
ducit lacrimas | et qui pungit cor profert
sensum | mittens lapidem in volatilia deiciet
illa | sic et qui conviciatur amico dissolvit
amicitiam | ad amicum et si produxeris gla-
dium non desperes | est enim regressus ad
amicum | si aperueris os triste non
timeas | est enim concordatio ad amicum ex-
cepto convicio et improperio et superbia et
mysterii revelatione et plaga dolosa
in his omnibus effugiet amicus | fidem
possede cum amico in paupertate illius
ut et in bonis illius leteris | in tempore
tribulationis illius permane in fidelis
ut in hereditate illius coheres sis | ante
ignem camini vapor et fumus ignis
inaltatur | sic et ante sanguinem male-
dicta et contumelie et mine | amicum
salutare non confundar et a facie illius
non me abscondam | et si mala michi
evenerint per illum sustinebo | omnis qui
audiet cavebit se ab eo | quis dabit
ori meo custodiam et super labia mea
signaculum certum ut non cadam ab ipsis
et lingua mea perdat me

Domine pater et dominator vite mee ne
derelinquas me in consilio illorum | nec
sinas me cadere in illa obiurgatione
quis superponet in cogitatu meo fla-
gella | et in corde meo doctrinam sapientie
ut ignorationibus eorum non parcant michi
et non appareant delicta eorum ne ad-
increscant ignorantie mee et multiplica-
tur delicta mea | et peccata mea abun-
dent et incidam in conspectu adversariorum
et gaudeat inimicus meus | Domine pater
et Deus vite mee ne derelinquas me

in cogitatu illorum, extollentiam oculorum
meorum ne dederis michi, et omne desi-
derium averte a me. Aufer a me ventris
concupiscentias, et concubitus concupiscentie ne appre-
hendant me, et animo irreverenti et
infrunito ne tradas me. Doctrinam oris
audite filii: et qui custodierit illam
non periet labiis, nec scandali-
zabitur in operibus nequissimis. In va-
nitate sua apprehenditur peccator, et superbus
maledictus scandalizabitur in illis. Iu-
rationi non assuescat os tuum, multi
enim casus in illa. Nominatio vero dei
non sit assidua in ore tuo, et nominibus
sanctorum non admiscearis, quoniam non eris
immunis ab eis. Sicut enim servus
interrogatus assidue a livore non minuitur,
sic omnis iurans et nominans in toto
corpore a peccato non purgabitur. Vir multum
iurans implebitur iniquitate, et non disce-
det a domo illius plaga. Et si frustra-
verit, delictum illius super ipsum erit; et
si dissimulaverit, delinquit dupliciter;
et si in vacuum iuraverit, non iustifica-
bitur: replebitur enim retributione
domus illius. Est et alia loquela con-
traria morti: non inveniatur in here-
ditate Iacob. Etenim omnia hec auferentur
et in delictis non volutabuntur. Indisciplina-
tae loquelae os tuum non assuescat;
est enim in illa verbum peccati. Memento
patris et matris tue: in medio enim
magnatorum consistis, ne forte obli-
viscatur te deus in conspectu illorum et
assiduitate tua infatuatus improperium
patiaris, et maluisses non nasci et
diem nativitatis tue maledicas. Homo
assuetus in verbis improperii in omnibus

diebus suis non erudietur. Duo genera
abundant in peccatis, et tertium adducit iram
et perditionem. Anima calida quasi ignis
ardens non extinguetur donec aliquid
deglutiat. Et homo nequam in ore car-
nis sue non desinet donec incendat
ignem. Homini fornicario omnis panis
dulcis, non fatigabitur transgrediens usque
ad finem. Omnis homo qui transgreditur
lectum suum contempnens in animam suam
et dicens: Quis me videt? Tenebre
circumdant me et parietes cooperiunt me
et nemo circumspicit me, quem vereor?
delictorum meorum non memorabitur altis-
simus. Et non intelligit quoniam omnia
videt oculus illius, quoniam expellit a se
timorem dei. Huiusmodi hominis timor et
oculi hominum timentes illum, et non cognovit
quia oculi domini multo plus lucidi-
ores sunt super solem, circumspicientes o-
mnes vias hominum et profundum abyssi,
et hominum corda intuentes in absconditas
partes. Domino enim deo antequam crearentur
omnia sunt agnita; sic et post perfectum
respicit omnia. Hic in plateis civitatis
vindicabitur, et quasi pullus equinus fu-
gabitur, et ubi non speravit apprehendetur,
et erit dedecus omnibus eo quod non intel-
lexerit timorem domini. Sic et mulier
omnis relinquens virum suum, et statuens
hereditatem ex alieno matrimonio. Primo
enim in lege altissimi incredibilis fuit,
et secundo virum suum dereliquit, tertio in a-
dulterio fornicata est et ex alio viro
filios statuit sibi. Hec in ecclesiam addu-
cetur et in filios eius respicietur. Non
tradent filii eius radices, et rami eius
non dabunt fructum. Derelinquet memo-

dictam memoriam illius et dedecus illius
non delebitur. Et agnoscent qui de-
relicti fuerint quoniam nichil melius quam
timor domini et nichil dulcius quam
respicere in mandatis domini. Gloria magna
est sequi dominum longitudo enim dierum
Sapiencia laudabit C assumetur ab eo
bit animam suam et in deo hono-
rabitur et in medio populi sui laudabitur
et in ecclesiis altissimi aperiet os suum
et in conspectu virtutis illius gloriabitur. Et
in medio populi sui exaltabitur. Et in ple-
nitudine sancta admirabitur. Et in multi-
tudine electorum habebit laudem. Et inter
benedictos benedicetur dicens. Ego ex ore
altissimi prodivi primogenita ante omnem
creaturam. Ego feci ut oriretur in celis
lumen indeficiens. Et sicut nebula
texi omnem terram. Ego in altissimis
habitavi et thronus meus in columpna
nubis. Gyrum celi circuivi sola et
in profundum abyssi penetravi et in
fluctibus maris ambulavi et in omni
terra steti et in omni populo et in omni gente prima-
tum habui et omnium excellencium et hu-
milium corda virtute propria calcavi
et in hiis omnibus requiem quesivi et
in hereditate domini morabor. Tunc
precepit et dixit michi creator omnium et
qui creavit me requievit in tabernaculo
meo et dixit michi in Iacob inhabita
et in Israel hereditare et in electis meis mit-
te radices. Ab initio et ante secula cre-
ata sum et usque ad futurum seculum non desinam
et in habitacione sancta coram ipso ministravi.
Et sic in Syon firmata sum et in civitate
sanctificata similiter requievi
et in Ierusalem potestas mea. Et radicavi

in populo honorificato. Et in parte dei
mei hereditas illius et in plenitudine sanctorum
detencio mea. Quasi cedrus exaltata
sum in Libano et quasi cypressus in
monte Syon et quasi palma exaltata
sum in Cades et quasi plantacio rose
in Iericho. Quasi oliva speciosa in
campis et quasi platanus exaltata
sum iuxta aquam in plateis. Sicut
cynamomum et balsamum aromati-
zans odorem dedi. Quasi mirra elec-
ta dedi odorem suavitatis et quasi sto-
rax et galbanus et ungula et gutta
et quasi libanus non incisus va-
poravi habitacionem meam. Et quasi
balsamum non mixtum odor meus.
Ego quasi therebintus extendi ramos
meos et rami mei honoris et gracie.
Ego quasi vitis fructificavi suavitatem
odoris et flores mei fructus honoris
et honestatis. Ego mater pulchre dileccionis
et timoris et agnicionis et sancte spei.
In me gracia omnis vie et veritatis, in
me omnis spes vite et virtutis. Transi-
te ad me omnes qui concupiscitis me et
a generacionibus meis implemini. Spiritus
enim meus super mel dulcis et
hereditas mea super mel et favum.
Memoria mea in generacione seculorum.
Qui edunt me adhuc esurient. Et
qui bibunt me adhuc sicient. Qui
audit me non confundetur. Et qui operantur
in me non peccabunt. Qui elucidant
me vitam eternam habebunt. Hec omnia
liber vite et testamentum altissimi
et agnicio veritatis. Legem mandavit
Moyses in preceptis iusticiarum et heredita-
tem domui Iacob et Israel promissiones.
Posuit David puero suo excitare

regem ex ipso fortissimum in throno ho
noris et sedentem in sempiternum. Qui
implet quasi phison sapientiam et
sicut tigris in diebus novorum. Qui
adimplet quasi eufrates sensum. Qui
multiplicat quasi iordanis in tempore
messis. Qui mittit disciplinam
sicut lucem et assistens quasi gy
on in die vindemie. Qui perfecit primus
scire ipsam et infirmior non inve
stigabit eam. A mari enim habundabit
cogitatio eius et consilium eius ab abisso
magno. Ego sapientia effudi flu
mina. Ego quasi trames aque in
mensa defluxio. Ego quasi fluvius
dorix et sicut aqua ductus exivi
de paradiso. Dixi rigabo ortum meum
plantationum et inebriabo partus
mei fructum et ecce factus est michi
trames habundans fluvius meus appro
pinquavit ad mare quoniam doctrinam quasi
ante lucanum illumino omnibus et
enarrabo illam usque in longinquum. Pe
netrabo inferiores partes terre et inspi
ciam omnes dormientes et illuminabo
omnes sperantes in domino. Adhuc doct
rinam quasi prophetiam effundam et
relinquam illam querentibus sapientiam
et non desinam in progenies illorum usque
in evum sanctum. Videte quoniam non so
li michi laboravi sed omnibus exqui
rentibus veritatem.

In tribus placitum est spiritui meo que sunt
probata coram deo et hominibus. Concordia
fratrum et amor proximorum et vir et
mulier bene sibi consencientes. Tres species
odivit anima mea et aggravabor
valde anime illorum pauperem superbum

divitem mendacem et senem fatuum
et insensatum. In iuventute tua non con
gregasti et quo invenies in senectute
tua. Quam speciosum [illegible] cani
ciei iudicium et presbiteris cognoscere
consilium. Quam speciosa veteranis sa
pientia et gloriosis intellectus et consi
lium. Corona senum multa peritia et gloria illorum
timor dei. Novem insuspicabilia cordis
magnificavi et decimum dicam in
lingua hominibus. Homo qui iocundatur
in filiis vivens et videns subversionem
inimicorum. Beatus qui habitat cum muliere
sensata et qui lingua sua non est lap
sus et qui non servivit indignis se.
Beatus qui invenit amicum verum
et qui enarrat iusticiam auri audienti.
Quam magnus qui invenit sapientiam
et scientiam sed non est super timentes
deum. Timor dei super omnia se super
posuit. Beatus cui datum est habere
timorem dei. Qui tenet illum cui assi
milabitur. Timor dei initium dilectionis
eius fidei autem initium agglutinan
dum est ei. Omnis plaga tristicia cor
dis est. Et omnis malicia nequicia
mulieris. Et omnem plagam et non
plagam videbit cor cordis et omnem
nequiciam et non nequiciam mulieris
et omnem obductum et non obductum
odiencium et omnem vindictam et non
vindictam inimicorum. Non est caput ne
quius super caput colubri. Et non est
ira super iram mulieris. Commorari leoni
et draconi placebit quam habita
re cum muliere nequam. Nequicia mulieris
mutat faciem viri et obcecavit vultum
suum tamquam ursus. Et quasi saccum

saccum ostendit in medio proximorum
ingemuit vir eius et audiens suspi-
ravit modicum. Brevis omnis super mali-
tia mulieris. Sors ante peccatorum cadat super
illam. Sicut ascensus arenosus in pedibus
veterani, sic mulier linguata homini qui-
eto. Respiciens in mulieris speciem et non
concupiscas mulierem in specie. Mulieris ira
et irreverentia est confusio magna. Mulier
si primatum habeat contraria est viro suo.
Cor humile et facies tristis et plaga mortis
mulier nequam. Manus debiles et genua
dissoluta mulier que non beatificat virum
suum. A muliere initium factum est peccati et
per illam omnes morimur. Non des
aque tue exitum nec modicum nec mu-
lieri nequam veniam prodeundi. Si non
ambulaverit ad manum tuam confundet te
in conspectu inimicorum. A carnibus tuis
abscinde illam ne semper te abutatur.

Mulieris bone beatus vir capitulum
xxvi. Numerus enim annorum
illorum duplex. Mulier fortis delectat virum
suum et annos alias oblectat. Vite
illius in pace implebit. Pars bona
mulier bona in parte bona timentium deum
dabitur viro pro factis bonis. Divitis autem
et pauperis cor bonum in omni tempore
vultus illorum hilaris. A tribus timuit
cor meum et in quarto facies mea me-
tuit. Delaturam civitatis et collectionem
populi et calumpniam mendacem super
mortem omnia gravia. Dolor cordis
et luctus communis mulier zelotipa. In
muliere zelotipa flagellum lingue omnibus
communicans. Sicut boum iugum quod
movetur ita et mulier est nequam. Qui
tenet illam quasi qui apprehendat
scorpionem. Mulier ebriosa ira magna
et contumelia et turpitudo illius non conte-
getur. Fornicatio mulieris in extollentia
oculorum et in palpebris illius agnoscetur.
In filia non avertente se firma custodia
ne inventa occasione abutatur se. Ab
omni irreverentia oculorum cave et ne mireris
si te neglexerit. Sicut viator sitiens ad
fontem os aperiat et ab omni aqua proxima
bibet et contra omnem palum sedebit
et contra omnem sagittam aperiat phare-
tram donec deficiat. Gratia mulieris
sedule delectabit virum suum et ossa illius
impinguabit. Disciplina illius datum dei
est. Mulier sensata et tacita et non est im-
mutatio erudite anime. Gratia super
gratiam mulier sancta et pudorata.
Omnis autem ponderatio non digna
continentis anime. Sicut enim sol oriens
mundo in altissimis dei sic mulieris
bone species in ornamentum domus
eius. Lucerna splendens super candelabrum
sanctum et species faciei super etatem stabilem.
Columpne auree super bases argenteas
ac et pedes firmi super plantas sta-
bilis mulieris. Fundamenta eterna super
petram solidam et mandata dei
in corde mulieris sancte. In duobus
contristatum est cor meum et in tertio
iracundia michi advenit. Vir bellator
deficiens per inopiam et vir sensatus
contemptus et qui transgreditur a iusticia
ad peccatum. Deus paravit eum ad rumphe-
am. Due species difficiles et periculose diffi-
ciles michi apparuerunt. Difficile exuitur
negotians a negligentia et non iusti-
ficabitur

Propter inopiam multi deliquerunt et qui querit locupletari avertit oculum suum. Sicut in medio compaginis lapidum palus figitur sic et inter medium venditionis et emptionis angustabitur peccatum. Conteretur cum delinquente delictum. Si non in timore domini tenueris te instanter cito subvertetur domus tua. Sicut in percussura cribri remanebit pulvis sic aporia hominis in cogitatu illius. Vasa figuli probat fornax et homines iustos temptatio tribulationis. Sicut rusticatio de ligno ostendit fructum illius sic verbum ex cogitatu cordis hominis. Ante sermonem non laudes virum. Hec enim temptatio est hominum. Si sequeris iusticiam apprehendes illam et indues quasi poderem honoris et inhabitabis cum ea et proteget te in sempiternum et in die agnitionis invenies firmamentum. Volatilia ad sibi similia conveniunt et veritas ad illos qui operantur eam revertetur. Leo venationi insidiatur semper sic peccata operantibus iniquitatem. Homo sanctus in sapientia manet sicut sol. Nam stultus sicut luna mutatur. In medio insensatorum serva verbum tempori. In medio autem cogitantium assiduus esto. Narratio peccantium odiosa et risus illorum in deliciis peccati. Loquela multum iurans horripilationem capiti statuet et irreverentia ipsius obturatio aurium. Effusio sanguinis in rixa superborum et maledictio illorum auditus gravis. Qui denudat archana amici fidem perdit et non inveniet amicum ad animum suum. Dilige proximum tuum et coniungere fide cum illo. Quod si denudaveris absconsa illius non persequeris post eum. Sicut enim homo qui perdit amicum suum sic et qui perdit amicitiam proximi sui. Et sicut qui dimittit avem de manu sua sic qui dereliquisti proximum tuum et non eum capies. Non illum sequaris quoniam longe abest. Effugit enim quasi caprea de laqueo quoniam vulnerata est anima eius. Ultra eum non poteris colligare. Et maledicti est concordatio. Denudare autem amici misteria desperatio est anime infelicis. Annuens oculo fabricat iniqua et nemo eum abiciet. In conspectu oculorum tuorum condulcabit os suum et super sermones tuos admirabitur. Novissime autem pervertet os suum et in verbis tuis dabit scandalum. Multa audivi et non coequavi ei et dominus odiet illum. Qui in altum mittit lapidem super caput eius cadet et plaga dolosa dolosi dividet vulnera. Et qui foveam fodit incidet in eam. Et qui statuit lapidem proximo offendit in eo. Facienti nequissimum consilium super ipsum devolvetur et non agnoscet unde adveniat illi. Illusio et improperium superborum et vindicta sicut leo insidiabitur illi. Laqueo peribunt qui oblectantur casu iustorum. Dolor autem consumet illos antequam moriantur. Ira et furor utraque execrabilia et vir peccator continens erit illorum.

Qui vindicari vult a domino inveniet vindictam et peccata illius servans servabit. Relinque proximo tuo nocenti te et tunc deprecanti

tibi peccata solventur. Homo homini servat iram, et a deo quaerit medelam? In hominem similem sibi non habet misericordiam, et de peccatis suis deprecatur? Ipse dum caro sit, reservat iram, et propitiationem quaerit a deo? quis exorabit pro delictis illius? Memento novissimorum, et desine inimicari: tabitudo enim et mors imminent in mandatis eius. Memorare timorem, et non irascaris proximo. Memorare testamentum altissimi, et despice ignorantiam proximi. Abstine te a lite, et minues peccata. Homo enim iracundus incendit litem, et vir peccator turbabit amicos, et in medio pacem habentium immittit inimicitiam. Secundum enim ligna silvae sic ignis exardescit, et secundum virtutem hominis sic iracundia illius erit, et secundum substantiam suam exaltabit iram suam. Certamen festinatum incendit ignem, et lis festinans effundit sanguinem, et lingua testificans adducit mortem. Si sufflaveris quasi ignis exardebit, et si expueris super illam extinguetur: utraque ex ore proficiscuntur. Susurro et bilinguis maledictus: multos enim turbabit pacem habentes. Lingua tertia multos commovit, et dispersit illos a gente in gentem. Civitates muratas divitum destruxit, et domos magnatorum effodit. Virtutes populorum concidit, et gentes fortes dissolvit. Lingua tertia mulieres viratas eiecit, et privavit illas laboribus suis. Qui respicit illam non habebit requiem, nec habebit amicum in quo requiescat. Flagelli plaga livorem facit: plaga autem linguae comminuet ossa.

Multi ceciderunt in ore gladii, sed non sic quasi qui interierunt lingua sua. Beatus qui tectus est a lingua nequam, qui in iracundiam illius non transivit, et qui non attraxit iugum illius, et in vinculis eius non est ligatus. Iugum enim illius iugum ferreum est, et vinculum illius vinculum aereum est. Mors illius mors nequissima, et utilis potius infernus quam illa. Perseverantia eius non permanebit, sed obtinebit vias iniustorum. In flamma sua non comburet iustos. Qui relinquunt deum incident in illam, et exardebit in illis, et non extinguetur, et immittetur in illos quasi leo, et quasi pardus laedet illos. Sepi aures tuas spinis, et noli audire linguam nequam, et ori tuo facito ostia et seras. Aurum tuum et argentum tuum confla, et verbis tuis facito stateram, et frenos ori tuo rectos. Et attende ne forte labaris in lingua, et cadas in conspectu inimicorum insidiantium tibi, et sit casus tuus insanabilis in mortem.

Qui facit misericordiam, feneratur proximo, et qui praevalet manu mandata servat. Fenerare proximo in tempore necessitatis illius, et iterum redde proximo in tempore suo. Confirma verbum, et fideliter age cum illo, et in omni tempore invenies quod tibi necessarium est. Multi quasi inventionem aestimaverunt fenus, et praestiterunt molestiam his qui se adiuverunt. Donec accipiant, osculantur manus dantis, et in promissionibus humiliant vocem suam, et in tempore redditionis postulabit tempus, et loquetur verba

tedii et murmurationum et tempus cau-
sabitur. Si autem potuerit reddere, adver-
sabitur; solidi vix reddet dimidium et
computabit illud quasi inventionem. Si
autem fraudabit illum pecunia sua
et possidebit illum inimicum gratis et
convicia maledicta reddet illi con-
tumeliam. Multi non causa nequitie
non fenerati sunt sed fraudari gratis
timuerunt. Verumtamen super humilem
animo fortior esto et pro elemosina
non trahas illum. Propter mandatum
assume pauperem et propter inopiam eius
ne dimittas eum vacuum. Perde
pecuniam propter fratrem et amicum et non
abscondas illam sub lapide in perditionem.
Pone thesaurum tuum in preceptis altissimi
et proderit tibi magis quam aurum.
Conclude elemosinam in sinu pauperis
et hec pro te exorabit ab omni malo.
Elemosina viri quasi sacculus cum
ipso et gratiam hominis quasi pupillam
conservabit et postea resurget et retri-
buet illis retributionem unicuique in
caput illorum. Super scutum potentis
et super lanceam adversus inimicum
tuum pugnabit. Vir bonus fidem
facit proximo suo et qui perdiderit confusi-
onem derelinquet sibi. Gratiam fideiussoris
ne obliviscaris, dedit enim pro te animam
suam. Repromissorem fugit peccator et
immundus. Bona repromissoris sibi a-
scribit peccator et ingratus sensu derelin-
quet liberantem se. Vir repromittit
de proximo suo et cum perdiderit reve-
rentiam derelinquetur ab eo. Repromissio
nequissima multos perdidit di-
rigentes et commovit illos quasi fluctus
maris viros potentes gyrans mi-
grare fecit et vagati sunt in gentibus
alienis. Peccator transgrediens mandatum
domini incidit in promissionem nequam et
qui conatur multa agere incidet in iudi-
cium. Recupera proximum secundum virtutem
tuam et attende tibi ne incidas. Ini-
tium vite hominis aqua et panis et
vestimentum et domus protegens tur-
pitudinem. Melior est victus pauperis
sub tegmine asserum quam epule splen-
dide in peregre sine domicilio. Mini-
mum pro magno placeat tibi et impro-
perium peregrinationis non audies. Vita
nequam hospitandi de domo in domum
et ubi hospitabitur non fiducialiter aget
nec aperiet os. Hospitabitur et pascet
et potabit ingratos et adhuc amara
audiet. Transi hospes et orna mensam
et que in manu habes ciba ceteros.
Exi a facie honoris amicorum meorum
necessitudine domus mee hospitio mi-
hi factus es frater. Gravia hec homini habenti
sensum correptio domus et improperium.

Qui diligit filium Generationis
suum assiduat illi flagella
ut letetur in novissimo suo et non pal-
pet proximorum hostia. Qui docet filium
suum laudabitur in illo et in medio do-
mesticorum in illo gloriabitur. Qui docet
filium suum in zelum mittit inimicum et
in medio amicorum gloriabitur in illo.
Mortuus est pater eius et quasi
non est mortuus, similem enim
reliquit sibi post se. In vita sua
vidit et letatus est in illo; in obitu
suo non est contristatus nec con-
fusus est coram inimicis. Reliquit

enim defensorem / domus contra inimicos
et amicis reddentem graciam / pro animabus
filiorum colligabit vulnera sua et super
omnem vocem turbabuntur viscera eius. Equus
indomitus evadit durus et filius
remissus evadit preceps. Lacta / filium et
paventem te faciet lude cum eo et contris-
tabit te / non corrideas illi / ne doleas
et in novissimo obstupescent den-
tes tui. Ne des illi potestatem in iuventute
et ne despicias cogitatus illius. Curva
cervicem eius in iuventute
et tunde latera eius dum infans est
ne forte induret et non credat tibi et
erit tibi dolor anime / Doce filium
tuum et operare in illo ne in turpitudine
illius offendas. Melior est pauper sanus
et fortis viribus quam dives imbecillis
et flagellatus malicia. Salus anime
in sanctitate iusticie et melior omni
auro et argento et corpus validum
quam census immensus. Non est
census super censum salutis corporis
et non est oblectacio super cordis gau-
dium. Melior est mors quam vita
amara et requies eterna quam languor
perseverans. Bona abscondita in ore
clauso quasi apposiciones epularum circum-
posite sepulcro. Quid proderit libacio
ydolo nec enim manducabit nec odorabit
sic qui effugatur a domino portans
mercedes iniquitatis videns oculis et in-
gemiscens sicut spado complectens vir-
ginem et suspirans / Tristiciam non des
anime tue et non affligas temet ipsum
in consilio tuo. Iocunditas cordis / hec
est vita hominis / et thesaurus sine de-
fectione sanctitatis exultacio viri est

longe vitas. Miserere anime tue pla-
cens deo et contine et congrega cor tuum
in sanctitate eius et tristiciam longe
repelle a te / Multos enim occidit tristi-
cia et non est utilitas in illa / Zelus et
iracundia minuunt dies et ante tempus
senectam adducet cogitatus. Splen-
didum cor bonum in epulis. Epule
enim eius diligenter fiunt.

Vigilia honestatis tabefaciet carnes et
cogitatus eius auferet somnum. Cogi-
tatus prescientie avertit sensum et infir-
mitas gravis sobriam facit animam.
Laboravit dives in congregatione sub-
stancie et in requie sua replebitur
bonis suis / Laboravit pauper in
diminucione victus et in fine inops
fit. Qui aurum diligit non iustifi-
cabitur et qui insequitur consumpcionem
replebitur ex ea. Multi dati sunt in
auri casus et facta est in specie eius
perdicio illorum / Lignum offensionis est
aurum sacrificancium. Ve illis qui se-
ctantur illud et omnis imprudens deperiet
in illo. Beatus dives qui inventus
est sine macula et qui post aurum
non abiit nec speravit in thesauris
pecunie. Quis est hic et laudabimus
eum / fecit enim mirabilia in vita
sua. Qui probatus est in illo et
perfectus est et erit illi
gloria eterna. Qui potuit transgredi et non
est transgressus facere mala et non fecit
Ideo stabilita sunt bona eius in domino
et elemosinas eius enarrabit omnis
ecclesia sanctorum / Supra mensam magnam
sedisti non aperias tuam faucem
prior. Non dicas sic multa
sunt que super illam sunt / Memento
quoniam malus est oculus nequam. Nequius

oculo

quid nequius creatum est ideo ab omni facie
sua lacrimabitur cum viderit ne ex-
tendas manum tuam prior et in-
vidia contaminatus erubescas. Ne com-
primaris in convivio vino. Intellige
que sunt proximi tui ex te ipso. Utere
quasi homo frugi hiis que tibi appo-
nuntur et non cum manducas multum
odio habearis. Cessa prior causa
discipline et noli nimius esse ne for-
te offendas. Et si in medio multorum
sedisti prior illis non extendas
manum tuam nec prior poscas bibe-
re. Quam sufficiens est homini erudito
vinum exiguum et in dormiendo laborabis
ab illo et non senties dolorem. Vigi-
lia et colera et tortura viro infrunito.
Somnus sanitatis in homine parco dor-
miet usque mane et anima eius
cum ipso delectabitur. Et si coactus fueris
in edendo multum surge in mediate vo-
me et refrigerabit te et non adduces
corpori tuo infirmitatem. Audi fili mi
et ne spernas me et in novissimo in-
venies verba mea. In omnibus operibus
tuis esto velox et omnis infirmitas
non occurret tibi. Splendidum in panibus
benedicent labia multorum et testimo-
nium veritatis illius fidele. In nequissimo pa-
ne murmurabit civitas et testimonium
illius nequitie verum est. Diligentes in
vino noli multos provocare enim exterminavit
vinum. Ignis probat ferrum durum sic vinum
superbiorum corda arguet in ebrietate
potatum. Equa vita hominibus vinum
in sobrietate si bibas illud moderate
eris sobrius. Que est vita que mi-
nuitur vino? Quid defraudat vitam

mors. Vinum in iocunditate creatum est non
in ebrietate ab initio. Exultatio cordis et
anime vinum moderate potatum. Sa-
nitas est corpori et anime sobrius po-
tus. Vinum multum potatum irritationem
et iram et ruinas multas facit. Amari-
tudo anime vinum multum potatum. Ebrie-
tas animositas imprudentis offensio minorans
virtutem et faciens vulnera. In convivio vini
non arguas proximum et non despicias eum
in iocunditate illius. Verba improperii non
dicas illi et non premas illum in repetendo.

Rectorem te posuerunt noli extolli esto
in illis quasi unus ex ipsis. Curam
illorum habe et sic conside et omni cura tua
explicata recumbe ut leteris propter illos et
ornamentum gratie accipias coronam et dignitatem
consequeris. Loquere maior natu decet tibi
enim te primum verbum diligenti scientia
et non impedias musicam. Ubi auditus
non est non effundas sermonem et impor-
tune noli extolli in sapientia tua. Gemmula
carbunculi in ornamento auri et compa-
ratio musicorum in convivio vini. Sicut in fabri-
catione auri signum est smaragdi sic
numerus musicorum in iocundo et moderato
vino. Audi tacens et pro reverentia accedet
tibi bona gratia. Adolescens loquere in tua
causa vix cum necesse fuerit. Si bis in-
terrogatus fueris caput tuum habeat responsum.
In multis esto quasi insciens et audi
tacens simul et querens. In medio magnatorum
loqui non presumas et ubi sunt senes
non multum loquaris. Ante grandinem preibit
coruscatio et ante verecundiam preibit
gratia et pro reverentia accedet tibi gratia bo-
na. Et hora surgendi non te trices pre-
re in domum tuam prior advocare et
illic lude et age conceptiones tuas et
non in delictis et verbo superbo et

omnibus benedicitur dominum qui fecit te et inebriante te ab omnibus bonis suis. Qui timet deum accipiet doctrinam eius et qui vigilaverint ad illum invenient benedictionem. Qui quaerit legem replebitur ab ea et qui insidiose agit scandalizabitur in ea. Qui timent dominum invenient iudicium iustum et iustitias quasi lumen accendent. Peccator homo vitabit correptionem et secundum voluntatem suam inveniet comparationem. Vir consilii non disperdet intelligentiam alienus et superbus non pertimescet timorem etiam postquam fecit cum eo sine consilio et suis insectationibus arguetur. Fili sine consilio nihil facias et post factum non poenitebis. In via ruinae non eas et non offendes in lapides nec credas te viae laboriosae ne ponas animae tuae scandalum. Et a filiis tuis cave et a domesticis tuis attende. In omni opere tuo crede ex fide animae tuae hoc est enim conservatio mandatorum. Qui credit deo attendit mandatis et qui confidit in eo non minorabitur.

Timenti dominum non occurrent mala sed in temptatione illum conservabit deus et liberabit a malis. Sapiens non odit mandata et iustitias et non illidetur quasi in procella navis. Homo sensatus credit legi dei et lex illi fidelis. Qui interrogationem manifestat parabit verbum et sic deprecatus exaudietur et conservabit disciplinam et tunc respondebit. Praecordia fatui quasi rota carri et quasi axis versatilis cogitatus illius. Equus emissarius sicut amicus subsannator sub omni suprasedente hinnit. Quare dies diem superat et iterum lux lucem et annus annum a sole? A domini scientia separati sunt facto sole et praeceptum custodiente. Et immutavit tempora et dies festos ipsorum et in illis dies festos celebraverunt ad horam. Ex ipsis exaltavit et magnificavit deus et ex ipsis posuit in numerum dierum. Et homines omnes de solo et de terra unde creatus est Adam. In multitudine disciplinae dominus separavit eos et immutavit vias eorum. Ex ipsis benedixit et exaltavit et ex ipsis sanctificavit et ad se applicavit et ex ipsis maledixit et humiliavit et convertit illos a separatione illorum. Quasi lutum figuli in manu illius plasmare illud et disponere. Omnes viae eius secundum dispositionem eius sic homo in manu illius qui se fecit et reddet illi secundum iudicium suum. Contra malum bonum est et contra mortem vita sic et contra virum iustum peccator. Et sic intuere in omnia opera altissimi duo et duo unum contra unum. Et ego novissimus evigilavi et quasi qui colligit acinos post vindemiatores. In benedictione et ipse speravi et quasi qui vindemiat replevi torcular. Respicite quoniam non soli mihi laboravi sed omnibus exquirentibus disciplinam. Audite me magnates et omnes populi et rectores ecclesiae auribus percipite. Filio et mulieri fratri et amico non des potestatem super te in vita tua et non dederis alii possessionem tuam ne forte paeniteat te et depreceris pro illis. Adhuc cum supersis et aspiras non immutabit te omnis caro. Melius est enim ut filii tui te rogent quam te respicere in manus filiorum tuorum. In omnibus operibus tuis praecellens

esto ne dederis maculam in gloria tua. In die consummacionis vite tue et in tempore exitus tui distribue hereditatem tuam. Cibaria et virga et onus asino, panis et disciplina et opus servo. Operatur in disciplina et querit requiescere; laxa manus et querit libertatem. Iugum et lorum incurvant collum durum et servum inclinant operaciones assidue. Servo malivolo tortura et compedes; mitte illum in operacionem ne vacet; multam enim maliciam docuit ociositas. In opere constitue eum, sic enim condecet illum. Quod si non obaudierit curva illum compedibus et non amplifices super omnem carnem; verum sine iudicio nichil facias grave. Si est tibi servus fidelis sit tibi quasi anima tua; quasi fratrem sic eum tracta, quoniam in sanguine anime comparasti eum. Si leseris eum iniuste in fugam convertetur, et si extollens discesserit quem queras et in qua via queras

Vana est spes et mendacium viro insensato, et sompnia extollunt imprudentes. Quasi qui apprehendit umbram et persequitur ventum, sic et qui attendit ad visa mendacia. Hoc secundum hoc visio sompniorum; ante faciem hominis similitudo hominis. Ab inmundo quid mundabitur, et a mendace quid verum dicetur? Divinacio erroris et auguria mendacia et sompnia malefacientium vanitas est. Et sicut parturientis cor tuum fantasias patitur; nisi ab altissimo fuerit emissa visitacio, ne dederis in illis cor tuum. Multos enim errare fecerunt sompnia, et exciderunt sperantes in illis. Sine mendacio consummabitur verbum legis, et sapiencia in ore fidelis complanabitur. Qui non est temptatus quid scit? Vir in multis expertus cogitabit multa, et qui multa didicit enarrabit intellectum. Qui non est expertus pauca recognoscit; qui autem in multis factus est multiplicabit maliciam. Qui temptatus non est qualia scit? Qui implanatus est abundabit nequicia. Multa vidi errando et plures verborum consuetudines. Aliquociens usque ad mortem periclitatus sum horum causa, et liberatus sum gratia dei. Spiritus timencium deum queritur et in respectu illius benedicetur. Spes enim illorum in salvantem illos, et oculi dei in diligentes se. Qui timet dominum nichil trepidabit et non timebit, quoniam ipse est spes eius. Timentis dominum beata est anima eius. Ad quem respicit, et quis est fortitudo eius? Oculi domini super timentes eum, protector potencie, firmamentum virtutis, tegimen ardoris et umbraculum meridiani, deprecacio offensionis et adiutorium casus, exaltans animam et illuminans oculos, dans sanitatem et vitam et benedictionem. Immolantis ex iniquo oblacio est maculata, et non sunt beneplacite subsannaciones iniustorum. Dominus solus sustinentibus se in via veritatis et iusticie. Dona iniquorum non probat altissimus, nec respicit in oblaciones iniquorum, nec a multitudine sacrificiorum eorum propiciabitur peccatis. Qui offert sacrificium ex substancia pauperum, quasi qui victimat filium in conspectu patris sui. Panis egencium vita pauperis est; qui defraudat illum homo sanguinis est. Qui aufert in sudore panem

quasi qui occidit proximum suum qui effundit sanguinem et qui fraudem facit mercenario fratres sunt. Unus edificans et unus destruens quid prodest illis nisi labor. Unus orans et unus maledicens cuius vocem exaudiet dominus. Qui baptizatur a mortuo et iterum tangit eum quid proficit lavatio illius. Sic homo qui ieiunat in peccatis suis et iterum faciens eadem quid proficit humiliando se orationem eius quis exaudiet.

Qui conservat legem multiplicat orationem. Sacrificium salutare est attendere mandatis et discedere ab omni iniquitate. Et propiciationem litare sacrificii super iniusticias et deprecatio pro peccatis discedere ab iniusticia. Retribuet graciam qui offert similaginem et qui facit misericordiam offert sacrificium. Beneplacitum est domino recedere ab iniquitate et recedere ab iniusticia deprecatio pro peccatis. Non apparebis in conspectu dei vacuus. Hec enim omnia propter mandata dei fiunt. Oblatio iusti impinguat altare et odor suavitatis in conspectu altissimi. Sacrificium iusti acceptum est et memoriam illius non obliviscetur dominus. Bono animo gloriam redde deo et non minuas primitias manuum tuarum. In omni dato hilarem fac vultum tuum et in exultatione sanctifica decimas tuas. Da altissimo secundum datum eius et in bono oculo adinventionem facito manuum tuarum. Quoniam dominus retribuens est et septies tantum reddet tibi. Noli offerre prava munera non enim suscipiet illa. Noli inspicere sacrificium iniustum quoniam dominus iudex est et non est apud eum gloria persone. Non accipiet dominus personam in pauperem et deprecationem lesi exaudiet. Non despiciet preces pupilli nec viduam si effundat loquelam gemitus. Nonne lacrime

vidue descendunt ad maxillam et exclamatio eius super deducentem eas. A maxilla enim ascendunt usque ad celum et dominus exauditor non delectabitur in illis. Qui adorat deum in oblectatione suscipietur et deprecatio eius usque ad nubes appropinquabit. Oratio humiliantis se nubes penetrabit donec appropinquet non consolabitur et non discedet donec aspiciat altissimus. Et dominus non elongabit sed iudicabit iustos et faciet iudicium et fortissimus non habebit patienciam in illis ut contribulet dorsum ipsorum et gentibus reddet vindictam donec tollat plenitudinem superborum et sceptra iniquorum contribulet donec reddat hominibus secundum actus suos et secundum opera ade et secundum presumptionem illius donec iudicet iudicium plebis sue et oblectabit iustos misericordia sua. Speciosa misericordia dei in tempore tribulationis quasi nubes pluvie in tempore siccitatis.

Miserere nostri deus omnium et respice nos et ostende nobis lucem miserationum tuarum. Et immitte timorem tuum super gentes que non exquisierunt te ut cognoscant quia non est deus nisi tu ut enarrent magnalia tua. Alleva manum tuam super gentes alienas ut videant potentiam tuam. Sicut enim in conspectu eorum sanctificatus es in nobis sic in conspectu nostro magnificaberis in illis ut cognoscant te sicut et nos cognovimus quoniam non est deus preter te domine. Innova signa et immuta mirabilia. Glorifica manum tuam et brachium dextrum. Excita furorem et effunde iram. Tolle adversarium et affligere inimicum. Festina tempus

et memento finis ut enarrent
mirabilia tua. In ira flamme de-
voretur qui salvatur et qui pessimant
plebem tuam inveniant perditionem.
Contere caput principum et inimicorum
dicentium non est alius preter nos.
Congrega omnes tribus iacob et cog-
noscant quia non est deus nisi
tu ut enarrent magnalia tua
et hereditabis eos sicut ab initio. Miserere
plebi tue super quam invocatum est
nomen tuum et israel quem primogenito
tuo. Miserere civitati sancte ierusalem civitati
requiei tue. Reple syon inenarrabi-
libus virtutibus tuis et gloria tua populum
tuum. Da testimonium quia ab initio crea-
ture tue sunt et suscita predicationes
quas locuti sunt in nomine tuo prophete
priores. Da mercedem sustinentibus te
ut prophete tui fideles inveniantur et
exaudi orationes servorum tuorum secundum
benedictionem aaron de populo tuo et dirige
nos in viam iustitie ut sciant omnes
qui inhabitant terram quia tu es deus
conspector seculorum. Omnem escam mandu-
cabit ~~[illegible]~~ venter et est cibus melior
cibo. Fauces contingunt cibum fe-
re et cor insensatum verba mendacia.
Cor pravum dabit tristitiam et ho-
mo peritus resistet illi. Omnem masculum
accipiet mulier et est filia melior
filia. Species mulieris exhilarat fa-
ciem viri sui et super omnem concupiscen-
tiam ~~[illegible]~~ hominis superducit desiderium.
Si est lingua curationis et miti-
gationis et misericordie non est vir illius
secundum filios ~~[illegible]~~ hominum. Qui possi-
det mulierem bonam inchoat posses-
sionem adiutorium secundum illum est
et columna et requies. Ubi non est
sepes diripietur possessio ubi non est

mulier ingemiscit egens. Quis cre-
dit qui non habet nidum et deflectens
ubicumque obscuraverit quasi succinctus
latro exiliens de civitate in civitatem.
Omnis amicus dicet et ego ami-
citiam copulavi sed est amicus solo nomine
amicus. Nonne tristitia inest usque ad
mortem. Sodalis autem et amicus
ad inimicitiam convertentur. O presumptio nequissi-
ma unde creata es cooperire aridam
malitiam et dolositatem eius. Sodalis
amico coniocundatur in oblectatione in
tempore tribulationis adversarius erit. Sodalis
amico condolet causa ventris et contra
hostem accipiet scutum. Non obliviscaris
amici tui in animo tuo et non in me-
moria sis eius in operibus tuis. Noli con-
siliari cum socero tuo et a zelantibus
te absconde consilium. Omnis consiliarius prodit
consilium sed est consiliarius in semetipso.
A consiliario malo serva animam tuam.
Prius scito que sit eius necessitas et quid
ipse in animo suo cogitabit ne forte
mittet sudem in terram et dicat tibi bona
est via tua et stat e contrario videre quid
tibi eveniat. Cum viro irreligioso
tracta de sanctitate et cum iniusto
de iustitia et cum muliere de hiis que
emulatur. Cum timido de bello. Cum
negotiatore de traiectione. Cum emptore
de venditione. Cum viro livido de gra-
tiis agendis. Cum impio de pietate. Cum
inhonesto de inhonestate. Cum operario
agrario de omni opere. Cum operario an-
nali de consummatione anni. Cum
servo pigro de multa operatione. Non at-
tendas hiis in omni consilio sed cum
viro sancto assiduus esto quemcumque
cognoveris observantem timorem dei
cuius anima est secundum animam tuam et qui cum
titubaveris in tenebris condolebit

complacebit tibi cor boni consilii statue
tecum / non est enim tibi aliud pluris
illo. Anima viri sancti annunciat
aliquando vera quam septem circum-
spectores sedentes in excelso ad spe-
culandum. Et in his omnibus deprecare
altissimum ut dirigat in veritate viam
tuam / Ante omnia opera verbum verax
precedat te et ante omnem actum con-
silium stabile. Verbum nequam immuta-
bit cor ex quo partes oriuntur
bonum et malum vita et mors et
dominatrix illorum est assidua lingua
Vir peritus multos erudivit et anime
sue suavis est. Qui sophistice loqui-
tur odibilis est / in omni re defraudabit-
ur non enim data est illi a domino gratia
omni enim sapientia defraudatus est. Est
sapiens anime sue sapiens et fructus
sensus illius laudabilis. Vir sapiens
plebem suam erudit et fructus sensus
illius fideles sunt. Vir sapiens imple-
bitur benedictionibus et videntes illum
laudabunt / Vita viri in numero
dierum dies autem Israel innumerabiles
sunt. Sapiens in populo hereditabit ho-
norem et nomen illius erit vivens
in eternum / Fili in vita tua tempta animam
tuam / et si fuerit nequam non des illi
potestatem. Non enim omnia omnibus
expediunt et non omni anime omne
genus placet. Noli avidus esse
in omni epulatione et non te effundas
super omnem escam. In multis enim escis
erit infirmitas et aviditas appropin-
quabit usque ad choleram / Propter
~~crapulam~~ crapulam multi obierunt
qui autem abstinens est adiciet vitam

Honora medicum propter necessitatem
etenim illum creavit altissimus. A deo enim
est omnis medela et a rege accipiet
donationem. Disciplina medici exaltabit
caput illius et in conspectu magnatorum
collaudabitur. Altissimus creavit de terra
medicamenta et vir prudens non
abhorrebit illa / Nonne a ligno
est aqua indulcata amara / Ad
agnitionem hominum virtus illorum et dedit
hominibus scientiam altissimus honorari
in mirabilibus suis / In his curans
mitigabit dolorem et unguentarius
faciet pigmenta suavitatis et unctiones
conficiet sanitatis et non consummabuntur
opera illius. Pax enim dei super faciem
terre. Fili in tua infirmitate non despi-
cias te ipsum sed ora dominum et ipse cura-
bit te. Averte a delicto et dirige manus
tuas et ab omni delicto munda cor
tuum. Da suavitatem et memoriam simi-
laginis et impingua oblationem et
da locum medico etenim illum dominus creavit
et non discedat a te quia opera eius sunt
necessaria. Est enim tempus quando
in manus eorum incurras / ipsi vero
dominum deprecabuntur ut dirigat requiem
eorum et sanitatem propter conversationem eorum
Qui delinquit in conspectu eius qui
fecit eum incidet in manus medici
Fili in mortuum produc lacrimas et
quasi dira passus incipe plorare
et secundum iudicium contege corpus illius
et non despicias sepulturam illius propter
delaturam autem amare / fer luctum
illius uno die et consolare
propter tristitiam et fac luctum secundum
meritum eius uno die vel duobus
propter detractionem / A tristitia enim
festinat mors et cooperit virtutem
et tristitia cordis flectit cervicem
in abductione permanet tristitia

et substantia inopis secundum cor eius. Non des in tristitia cor tuum sed repelle eam a te et memento novissimorum. Noli oblivisci neque enim est conversio et huic nichil proderis et teipsum pessimabis. Memor esto iudicii mei sic enim erit et tuum. Michi heri et tibi hodie. In requie mortui requiescere fac memoriam illius et consolare illum in exitu spiritus sui. Sapientia scribe in tempore vacuitatis et qui minoratur actu sapientiam percipiet. Qua sapientia replebitur qui tenet aratrum et qui gloriatur in aculeo stimulo boves agitat et conversatur in operibus eorum et narratio eorum et narratio eorum in filiis taurorum. Cor suum dabit ad versandum sulcos et vigilia eius in sagina vaccarum. Sic omnis faber et architectus qui noctem tamquam diem transigit qui sculpit signacula et assiduitas eius variat picturam. Cor suum dabit in similitudinem picture et vigilia sua perficiet opus. Sic faber ferrarius sedens iuxta incudem et considerans opus ferri vapor ignis uret carnes eius et in calore fornacis concertatur. Vox mallei innovat aurem eius et contra similitudinem vasis oculus eius. Cor suum dabit in consummationem operum et vigilia sua ornabit in perfectionem. Sic figulus sedens ad opus suum convertens pedibus suis rotam qui in sollicitudine positus est semper propter opus suum et in numero est omnis operatio eius. In brachio suo formabit lutum et ante pedes suos curvabit virtutem suam. Cor suum dabit ut consummet linitionem et vigilia sua mundabit fornacem. Omnes hi in manibus suis speraverunt et unusquisque in arte sua sapiens est. Sine his omnibus non edificatur civitas et non habitabunt nec inambulabunt et in ecclesiam non transilient. Super sellam iudicis non sedebunt et testamentum iudicii non intelligent neque palam facient disciplinam et iudicium et in parabolis non invenientur sed creaturam evi confirmabunt et deprecatio illorum in operatione artis accommodantes animam suam et conquirentes in lege altissimi.

Sapientiam omnium antiquorum exquiret sapiens et in prophetis vacabit. Narrationem virorum nominatorum conservabit et in versutias parabolarum simul introibit. In medio magnatorum ministrabit et in conspectu presidis apparebit. In terram alienarum gentium pertransibit bona enim et mala in omnibus temptabit. Cor suum tradet ad vigilandum diluculo ad dominum qui fecit illum et in conspectu altissimi deprecabitur. Aperiet os suum in oratione et pro delictis suis deprecabitur. Si enim dominus magnus voluerit spiritu intelligentie replebit illum et ipse tamquam imbres emittet eloquia sapientie sue et in oratione confitebitur domino et ipse diriget consilium et disciplinam eius et in absconditis suis consiliabitur. Ipse palam faciet disciplinam doctrine sue et in lege testamenti domini gloriabitur. Collaudabunt multi sapientiam eius et usque in seculum non delebitur. Non recedet memoria eius et nomen eius requiretur a generatione in generationem. Sapientiam eius enarrabunt gentes et laudem eius enunciabit ecclesia. Si permanserit nomen derelinquet plus quam mille et si requieverit proderit illi. Adhuc consiliabor ut enarrem et furore enim repletus sum

In voce enim dicit obaudite me divini
fructus et quasi rosa plantata super
rivos aquarum fructificate quasi li-
banus odorem suavitatis habete flo-
re flores quasi lilium date odorem
et frondete in gratiam et collaudate
canticum et benedicite dominum in operibus
suis Date magnificentiam nomini
eius et confitemini illi in voce labiorum ve-
strorum in canticis labiorum et in citharis
et sic dicetis in confessione Opera domini
universa valde bona In verbo eius
stetit aqua sicut congeries et in sermo-
ne oris illius sicut exceptoria aquarum
quoniam in precepto eius placor fit et non
est minoratio in salute illius Opera
enim omnis carnis coram ipso et
non est quicquam absconditum ab oculis
eius A seculo usque in seculum respicit
et nichil est mirabile in conspectu eius
non est dicere quid est hoc aut quid
est illud Omnia enim in tempore suo quae-
rentur Benedictio eius quasi fluvius
inundavit et quo modo cataclismus ari-
dam inebriavit sic ira ipsius gentes
que non exquisierunt eum hereditabit
que convertit aquas in siccitatem et siccata
est terra et vie illius viis illorum directe
sunt Sic peccatoribus offensiones in
ira eius Bona bonis creata sunt
ab initio sic nequissimis bona et ma-
la Initium necessarie rei vite hominum
aqua ignis et ferrum sal et lac et
panis similagineus et mel et botrus
uve et oleum et vestimentum Hec omnia
in sanctis in bona sic impiis et pecca-
toribus in mala convertentur Sunt spiritus qui
ad vindictam creati sunt et in furore
suo confirmaverunt tormenta sua in tempore

consummationis effundent virtutem et furorem
eius qui fecit illos confundent Ignis
grando fames et mors hec omnia ad
vindictam creata sunt bestiarum dentes
et scorpii et serpentes et rumphea vin-
dicans in exterminium impios In mandatis
eius epulabuntur et in temporibus suis non
preterient verbum Propterea ab initio confirmatus
sum et consiliatus sum et cogitavi et
scripta dimisi Omnia opera domini bona
et omne opus hora sua subministrabit
non est dicere hoc illo nequius est omnia
enim in tempore suo comprobabuntur Et nunc
in omni corde et ore collaudate et bene-
dicite nomen domini In secula seculorum

Occupatio magna creata est omni-
bus hominibus et iugum grave super
filios Adam a die exitus de ventre
matris eorum usque in diem sepulture in
matrem omnium Cogitationes eorum et
timores cordis adinventiones expecta-
tionis eorum et dies finitionis a presidente
super sedem gloriosam usque ad humiliatum
in terra et cinere Ab eo qui utitur iacincto
et portat coronam usque ad eum qui operi-
tur lino crudo et furor zelus
tumultus fluctuatio et timor mortis
iracundia perseverans et contentio in tempore
refectionis in cubili somnus noctis
immutat scientiam eius Modicum tamquam
nichil in requie et ab eo in somnis
quasi in die respectus conturbatus est
in visu cordis sui tamquam qui evaserit
in die belli In tempore salutis sue exsurre-
xit admirans ad nullum timorem Cum
omni carne ab homine usque ad pecus
et super peccatores septemplum Ad hec mors
sanguis contentio et rumphea oppressiones
fames et contritiones et flagella Super
iniquos creata sunt hec omnia et propter illos
factus est cataclismus Omnia enim
que de terra sunt in terram convertentur

et aque omnes in mare convertentur. Om-
ne munus et iniquitas delebitur et
fides in seculum stabit. Substantie iniustorum
quasi fluvius siccabuntur et sicut
tonitruum magnum in pluvia perso-
nabunt. In aperiendo manus suas
letabitur; sic prevaricatores in con-
summatione tabescent. Nepotes impi-
orum non multiplicabunt ramos et
radices immunde super cacumen petre
sonant. Super omnem aquam viriditas
et ad oram fluminis ante omne fe-
num evelletur. Gratia sicut paradisus
in benedictionibus et misericordia in seculum per-
manet. Vita sibi sufficientis operarii
condulcabitur, et in ea invenies thesaurum.
Edificatio civitatis confirmabit nomen
et super hanc mulier immaculata
computabitur. Vinum et musica leti-
ficant cor et super utraque dilecti-
o sapientie. Tibie et psalterium
suavem faciunt melodiam et super
utraque lingua suavis. Gratiam et
speciem desiderabit oculus tuus et
super hec virides sationes. Amicus et
sodalis in tempore convenientes et
super utrosque mulier cum viro. Fratres
in adiutorium in tempore tribulationis
et super eos misericordia liberabit. Aurum
et argentum et constitutio pedum et super
utrumque consilium beneplacitum. Facultates
et virtutes exaltant cor et super hec
timor domini. Non est in timore domini
minoratio et non est in eo querere
adiutorium. Timor domini sicut pa-
radisus benedictionis et super omnem gloriam
operuit illum. Fili in tempore vite tue non
indigeas. Melius est enim mori quam
indigere. Vir respiciens in mensam
alienam non est vita eius in cogi-
tatione victus. Alit enim animam
suam cibis alienis. Vir autem disci-
plinatus et eruditus custodiet se. In ore
imprudentis condulcabitur inopia et in
O mors quam ventre eius ignis ardebit.
amara est memoria tua homini
iniusto et pacem habenti in substantiis
suis, viro quieto et cuius vie directe
sunt in omnibus et adhuc valenti ac-
cipere alias vitam cibum. O mors bonum
est iudicium tuum homini indigenti et qui mi-
noratur viribus, defecto etate et cui de
omnibus cura est et incredibili qui per-
dit sapientiam. Noli metuere iudicium mortis.
Memento que ante te fuerunt et que super-
ventura sunt tibi. Hoc iudicium a domino
omni carni et quid superveniet in beneplacito
altissimi. Sive decem sive centum
sive mille anni, non est enim in in-
ferno accusatio vite. Filii abhominatio-
num fiunt filii peccatorum et qui conversantur
secus domos impiorum. Filiorum peccatorum
peribit hereditas et cum semine illorum
assiduitas obprobrii. De patre impio
queruntur filii quoniam propter illum sunt
in obprobrio. Ve vobis viri impii qui
dereliquistis legem domini altissimi. Et si nati
fueritis in maledictione nascemini et si
mortui fueritis in maledictione erit
pars vestra. Omnia que de terra sunt in
terram convertentur; sic impii a maledic-
tione. Luctus hominum in corpore ipsorum,
nomen autem impiorum delebitur.
Curam habe de bono nomine; hoc enim
magis permanebit tibi quam mille
thesauri pretiosi magni. Bone vite
numerus dierum; bonum autem nomen
permanebit in eternum. Disciplinam
in pace conservate filii. Sapientia enim
abscondita et thesaurus invisus que

que utilitas in utrisque. Melior est homo
qui abscondit stulticiam suam quam
homo qui abscondit sapienciam
suam. Verumtamen reveremini in his
que procedunt de ore meo. Non est
enim bonum omnem reverenciam
servare et non omnia omnibus placent
in fide. Erubescite a patre et a matre
de fornicatione et a presidente et a po-
tente de mendacio a principe et a iudice
de delicto a synagoga et plebe de iniquita-
te a socio et amico de iniusticia et
de loco in quo habitas de furto de
veritate dei et testamento de discubi-
tu in panibus ab obfuscatione dati
et accepti a salutantibus de silencio
a respectu mulieris fornicarie et ab
aversione vultus cognati. Ne avertas fa-
ciem a proximo tuo et ab auferendo
partem et non restituendo. Ne respicias
mulierem alieni viri et ne scruteris an-
cillam eius neque steteris ad lectum eius.
Ab amicis de sermonibus improperii
et cum dederis ne improperes.

Non duplices sermonem auditus
de revelatione sermonis abs(con)-
diti et eris vere sine confusione
et graciam in conspectu omnium hominum
invenies. Ne pro his omnibus confundaris
et non accipias personam ut delinquas
de lege altissimi et testamento de iudi-
cio iustificare impium de verbo sociorum et
viatorum habere et de datione hereditatis
amicorum et de equalitate stature et
ponderum de acquisitione multorum et pau-
corum de corruptione emptionis et nego-
ciatorum et de multa disciplina filiorum
et servo pessimo latus sanguinare.
Super mulierem nequam signum est bonum. Ubi
manus multe sunt claude. Et quodcumque
trades numera et appende. Datum vero
et acceptum omne describe de disciplina
insensati et fatui de senioribus qui iu-
dicantur ab adolescentibus et eris eruditus
in omnibus et ~~probabilis~~ probabilis in
conspectu omnium virorum. Filia patris abs-
condita est vigilia et sollicitudo eius
aufert somnum ne forte in adolescen-
cia sua adultera efficiatur et cum
viro commorata odibilis fiat ne-
quando polluatur in virginitate sua et
in paternis suis gravida inveniatur
ne forte cum viro commorata transgre-
diatur aut forte sterilis efficiatur.
Super filiam luxuriosam confirma custo-
diam ne forte quando ~~ea~~ faciat
te venire in opprobrium inimicis a detra-
ctione in civitate et abiectione
plebis et confundat te in multitudine populi.
Omni homini noli intendere in specie
et in medio mulierum noli commorari.
De vestimentis enim procedit tinea
et a muliere iniquitas viri. Melior est
iniquitas viri quam mulier benefa-
ciens et mulier confundens in opprobrium.
Memoria ergo ero operum domini
et que vidi annunciabo in sermonibus
domini opera eius. Sol illuminans per
omnia respexit et gloria domini plenum
est opus eius. Nonne dominus fecit
sanctos enarrare mirabilia sua
que confirmavit dominus omnipotens stabilire
in gloria sua. Abyssum et cor hominis
investigavit et in astucia eorum exco-
gitavit. Cognovit enim dominus omnem scienciam
et inspexit in signum evi annuncians
que preterierunt et que superventura
sunt revelans vestigia occultorum.
Non preterit illum omnis cogitatus
et non abscondit se ab eo omnis sermo

Magnalia sapientie sue decoravit qui
est ante seculum neque adiectum neque
minuitur et non eget alicuius consilio Quam
desiderabilia sunt opera eius
tamquam scintilla quam est considerare
Omnia hec vivunt et manent in seculum
et in omni necessitate omnia obediunt
ei omnia duplicia unum contra unum
et non fecit quidquam deesse uniuscuiusque
confirmavit bona et quis satiabitur videns
gloriam eius

Altitudinis firmamentum gloriam eius
pulcritudo eius est
species celi in visione glorie sol in
aspectu annuncians in exitu vas et
admirabile opus excelsi in meridiano ex-
urit terram et in conspectu ardoris eius quis
poterit sustinere fornacem custodiens
in operibus ardoris tripliciter sol exurens
montes radios igneos exsufflans
et refulgens radiis suis obcecat
oculos. Magnus dominus qui fecit illum
et in sermonibus eius festinavit iter
Et luna in omnibus in tempore suo ostensio
temporis et signum evi A luna signum
diei festi luminare quod minuitur in
consummatione mensis secundum nomen eius est cre-
scens mirabiliter in consummatione vas
castrorum in excelsis in firmamento resplendens
gloriose species celi gloria stel-
larum mundum illuminans in excelsis dominus
In verbis sancti stabunt ad iudicium
et non deficient in vigiliis suis. Vide
arcum et benedic qui fecit illum val-
de speciosus est in splendore suo gy-
ravit celum in circuitu glorie sue
manus excelsi aperuerunt illum Imperio
suo acceleravit nivem et acceleravit
emittere coruscationes iudicii sui propterea
aperti sunt thesauri et evolaverunt ne-
bule sicut aves Et in magnitudine
sua posuit nubes et confracti sunt
lapides grandinis In conspectu eius mo-
vebuntur montes et in voluntate eius
aspirabit notus Vox tonitrui eius
verberavit terram tempestas aquilonis
et congregatio spiritus sicut avis deponens
se ad sedendum aspergit nivem et sicut
locusta demergens descensus eius pul-
critudinem eius candoris admirabitur oculus
Et super imbrem eius expavescet cor
Gelu sicut salem effundet super terram
Et dum gelaverit fiet tamquam cacumi-
na tribuli Frigidus ventus aquilo
flavit et congelavit cristallus ab aqua
super omnem congregationem aquarum
requiescit et sicut lorica induit se
aquis Et devorabit montes et exuret
desertum et extinguet viride
sicut ignem medicina omnium in festina-
tione nebule ros obvians ab ardore
venienti humilem efficiet eum In sermone
eius siluit ventus cogitatione sua
placavit illum dominus ihesus Qui navi-
gant mare enarrant pericula eius
Et audientes auribus nostris admirabimur
Illic preclara et mirabilia opera
varia genera bestiarum et omnium
pecorum et creatura beluarum propter ipsum
confirmatus est itineris finis et in sermone
eius composita sunt omnia Multa dici-
mus et deficimus in verbis consummatio autem
sermonum ipse est in omnibus gloriantes
ad quid valebimus ipse enim omnipotens
super omnia opera sua Terribilis dominus
et magnus vehementer et mirabilis po-
tentia ipsius Glorificantes dominum
quantumcumque potueritis supervalebit ad-
huc et mirabilis magnificentia eius
Benedicentes dominum exaltate illum

quantum potest maior est enim omni laude Exaltantes eum replemini virtute ne laboretis non enim pervenietis Quis videbit eum et enarrabit et quis magnificabit eum sicut est ab initio Multa abscondita sunt maiora his pauca enim vidimus operum eius Omnia autem dominus fecit et pie agentibus dedit sapientiam

Laudemus viros gloriosos et parentes nostros in generatione sua Multam gloriam fecit dominus magnificentia sua a seculo dominantes in potestatibus suis homines magni virtute et prudentia sua praediti nuntiantes in prophetis dignitatem prophetarum et imperantes in praesenti populo et virtute prudentiae populis sanctissima verba in peritia sua requirentes modos musicos et narrantes carmina scripturarum Homines divites in virtute pulchritudinis studium habentes pacificantes in domibus suis Omnes isti in generationibus gentis suae gloriam adepti sunt et in diebus suis habentur in laudibus Qui de illis nati sunt reliquerunt nomen narrandi laudes eorum Et sunt quorum non est memoria perierunt quasi qui non fuerunt et nati sunt quasi non nati et filii ipsorum cum ipsis Sed illi viri misericordiae sunt quorum pietates non defuerunt Cum semine eorum permanent bona hereditas sancta nepotes illorum et in testamento stetit semen eorum Et filii eorum propter illos usque in aeternum manent semen eorum et gloria ipsorum non derelinquetur Corpora ipsorum in pace sepulta sunt et nomen eorum vivit in generationem et generationem Sapientiam ipsorum narrant populi et laudem eorum nuntiat ecclesia Enoch placuit deo et translatus est in paradisum

ut det gentibus penitentiam Noe inventus est perfectus et iustus et tempore iracundie factus est reconciliatio Ideo dimissum est ei reliquum terre cum factum est diluvium testamenta seculi posita sunt apud illum ne deleri possit diluvio omnis caro Abraham magnus pater generationum pater multitudinis non est inventus similis illi in gloria qui conservavit legem excelsi et fuit in testamento cum illo In carne eius stare fecit testamentum et in temptatione inventus est fidelis Ideo iureiurando dedit illi gloriam in gente sua Crescere illum quasi tumulum terre et ut stellas exaltare semen eius et hereditare illos a mari usque ad mare et a flumine usque ad terminos orbis terre Et in Ysaac eodem fecit propter Abraham patrem eius Benedictionem omnium gentium dedit illi testamentum et confirmavit super caput Iacob Cognovit eum in benedictionibus suis et dedit illi hereditatem et divisit illi partem in tribubus duodecim et conservavit illi homines misericordie et invenientes gratiam in oculis omnis carnis

Dilectus deo et hominibus Moyses cuius memoria in benedictione est Similem illum fecit in gloria sanctorum et magnificavit eum in timore inimicorum et in verbis suis monstra placavit Glorificavit eum in conspectu regum et iussit illi coram populo suo et ostendit illi gloriam suam In fide et lenitate ipsius sanctum fecit illum et elegit eum ex omni carne Audivit enim eum et vocem eius et induxit illum in nubem et dedit illi cor ad precepta et legem vite et disciplinae docere Iacob testamentum et iudicia sua Israel Excelsum fecit Aaron

fratrem eius et similem sibi de tribu levi
statuit ei testamentum eternum et dedit
illi sacerdotium gentis et beatificavit illum
in gloria et circumcinxit illum zona glorie
et coronavit illum in vasis virtutis circumpedes
et femoralia et humerale posuit ei et
cinxit illum in tintinabulis aureis
et plurimis in giro dare sonitum in incessu
suo auditum facere sonitum in templo
in memoriam filiis gentis sue stolam
sanctam auro et iacincto et purpura
opus textile viri sapientis iudicio
et veritate prediti torto cocco opus ar-
tificis et gemmis preciosis figuratis in
ligatura auri opere lapidis sculpti-
lis in memoriam secundum numerum tribuum
israel Coronam auream super mitram
eius expressa signo sanctitatis et gloria
honoris et opus virtutis desideria oculorum
formata sic pulchra ante ipsum non
fuerunt talia usque ad originem Non in-
dutus est illam alienigena aliquis
sed tantum filii ipsius soli et nepotes
eius per omne tempus sacrificia ipsius
consumpta sunt igne cottidie Complevit
moyses eius manus et unxit illum
oleo sancto Factum illi in testamentum
eternum et semini eius sicut dies celi
fungi sacerdocio et habere laudem et
glorificare populum suum in nomine suo
ipsum elegit ab omni vivente offerre
sacrificia deo incensum et bonum
odorem in memoriam placare pro populo
suo et dedit illi in preceptis potestatem
in testamentis iudiciorum docere iacob
testimonia et in lege sua dare lucem
israel quia contra illum steterunt alieni
et propter invidiam circumdederunt illum
in deserto homines qui erant circa dathan
et abiron et congregacio chore vidit

dominus deus et non placuit illi et consumpti
sunt impetu iracundie fecit illis mon-
stra et consumpsit illos in flamma ignis
et addidit Aaron gloriam et dedit illi
hereditatem et primicias frugum terre
divisit illi panem panem ipsis in pri-
mis paravit in saturitatem nam sacri-
ficia domini edent que dedit illi et
semini eius Ceterum in terra gentes non
hereditabit et pars non est illi in gente
Ipse enim pars eius est et hereditas Et
phinees filius eleazari tercius in gloria
est imitando eum in timore domini et
stare in reverencia gentis in bonitate
et alacritate anime sue placuit deo israel
Ideo statuit ad illum testamentum pacis
et principem sanctorum et gentis sue ut
sit illi et semini eius sacerdocii dig-
nitas in eternum Et testamentum david
filio iesse de tribu iuda et hereditas
ipsi et semini eius ut daret sapientiam
in cor nostrum iudicare gentem suam
in iusticia ne abolerentur bona ipsorum
in gloria ipsorum in gentem eorum eternam fecit

Fortis in bello ihesus filius nave
successor moysi in prophetis qui
fuit magnus secundum nomen suum ma-
ximus in salutem electorum dei ex-
pugnare insurgentes hostes ut consequeretur
hereditatem israel Quam gloriam ad-
eptus est in tollendo manus suas
in iactando contra civitates rumpheas
quis ante illum sic restitit Nam
hostes ipse dominus percussit an non
in iracundia eius impeditus est sol
et una dies facta est quasi duo
Invocavit altissimum potentem et op-
pugnando inimicos undique et audivit
illum magnus et sanctus deus in
saxis grandinis virtutis valde fortis
et impetum fecit contra gentem hostilem

et in descensu perdidit contrarios ut
cognoscant gentes potentiam eius quia
contra Deum pugnare non est facile
et secutus est a tergo potentis et in
diebus Moysi misericordiam fecit ipse et
Caleb filius Iephone stare contra
hostem et prohibere gentem a peccatis et per-
fringere murmur malitie et ipsi duo consti-
tuti a periculo liberati sunt a numero sexcen-
torum millium peditum inducere illos in here-
ditatem in terram que manat lacte
et melle et dedit Dominus ipsi Caleb fortitudinem
et usque in senectutem permansit illi virtus
ut ascenderet in excelsum terre locum et se-
men ipsius obtinuit hereditatem et vi-
derent omnes filii Israel quia bonum est
obsequi sancto Deo. Et iudices
singuli suo nomine quorum non est cor-
ruptum cor qui non aversi sunt a Domino
ut sit memoria illorum in benedictione
et ossa eorum pullulent de loco suo et nomen
eorum permaneat in eternum permanens in filios
illorum sanctorum virorum gloria. Dilectus
a Domino suo Samuel propheta Domini renovavit
imperium et unxit principes in gente sua.
In lege Domini congregationem iudicavit
et vidit Dominus Iacob et in fide sua pro-
batus est propheta et in verbis suis cognitus
est fidelis quia vidit Deum lucis et in-
vocavit Dominum omnipotentem in pugnan-
do hostes circumstantes undique in ob-
latione agni inviolati. Et intonuit Dominus
de celo et in sonitu magno auditam
fecit vocem suam et contrivit principes
Tyriorum et omnes duces Philistiim et
ante tempus finis vite sue et seculi
testimonium perhibuit in conspectu Domini et christi
pecunias et usque ad calciamenta ab omni
carne non accepit et non accusavit illum
homo. Et post hoc dormivit et notum
fecit regi et ostendit illi finem vite sue
et exaltavit vocem eius de terra in prophe-
cia delere impietatem gentis. Capitulum xlvii

Post hec surrexit Nathan propheta
in diebus David et ipse quasi
adeps separatus a carne sic David
a filiis Israel cum leonibus lusit quasi
cum agnis et in ursis similiter fecit
sicut cum agnis ovium in iuventute
sua numquid non occidit gigantem et ab-
stulit obprobrium de gente in tollendo
manum in saxo funde deiecit exalta-
tionem Golie. Nam invocavit Dominum
omnipotentem et dedit in dextera eius tollere
hominem fortem in bello et exaltare cornu
gentis sue. Sic in decem millibus glori-
ficavit eum et laudavit eum in benedic-
tionibus Domini in offerendo illi coronam
glorie. Contrivit enim inimicos undique
et extirpavit Philistiim contrarios usque
in hodiernum diem. Contrivit cornu ipsorum
usque in eternum. In omni opere
dedit confessionem sancto et excelso in verbo
glorie. De omni corde laudavit
Dominum et dilexit Deum qui fecit illum
et dedit illi contra inimicos potenciam
potenciam et stare fecit cantores contra
altare et in sono eorum dulces fecit mo-
dos et dedit in celebrationibus decus
et ornavit tempora usque ad consummationem
vite ut laudarent nomen sanctum Domini
ut amplificarent mane Dei sanctitatem.
Christus purgavit peccata ipsius et exalta-
vit in eternum cornu eius et dedit illi
testamentum regni et sedem glorie in
Israel. Post illum surrexit filius
sensatus et propter illum deiecit omnem
potentiam inimicorum. Salomon imperavit
in diebus pacis cui subiecit Deus omnes
hostes ut conderet domum in nomine suo
et pararet sanctitatem in sempiternum.
Quemadmodum eruditus est in iuventute

sapientia et impletus est quasi flumen sapientia et terram retexit anima tua et replesti in comparationibus enigmata. Ad insulas longe divulgatum est nomen tuum et dilectus es in pace tua. In cantilenis et proverbiis et comparationibus et interpretationibus mirate sunt terre et in nomine domini dei cui est cognomen deus israel. Collegisti quasi auricalcum aurum et ut plumbum complesti argentum et inclinasti femora tua mulieribus potestatem habuisti in corpore tuo. Dedisti maculam in gloria tua et prophanasti semen tuum inducere iracundiam ad liberos tuos et ceteram stultitiam tuam ut faceres imperium bipartitum et ex effraym imperare imperium durum. Deus autem non derelinquet misericordiam suam et non corrumpet neque delebit opera sua neque perdet a stirpe nepotes electi sui et semen eius qui diligit dominum non corrumpet. Dedit autem reliquum iacob et david de ipsa stirpe. Et finem habuit salomon cum patribus suis et dereliquit post se de semine suo gentis stultitiam et imminutum a prudentia roboam qui avertit gentem consilio suo et ieroboam filium nabath qui peccare fecit israel et dedit effraym viam peccandi et plurima redundaverunt peccata ipsorum valde. Averterunt enim illos a terra sua et quesivit omnes nequitias usque dum perveniret ad illos defensio et ab omnibus peccatis liberavit eos.

Et surrexit helias propheta quasi ignis et verbum ipsius quasi facula ardebat qui induxit in illos famem et irritantes illum invidia sua pauci facti sunt non poterant enim sustinere precepta domini. Verbo domini continuit celum et deiecit de celo ignem ter. Sic amplificatus est helias in mirabilibus suis et quis potest similiter gloriari tibi qui sustulisti mortuum ab inferis de sorte mortis in verbo domini dei. Qui deiecisti reges ad perniciem et confregisti facile potentiam ipsorum et gloriosos de lecto suo. Qui audis in syna iudicium et in oreb iudicia defensionis. Qui ungis reges ad penitentiam et prophetas facis successores post te. Qui receptus es in turbine ignis in curru equorum igneorum. Qui inscriptus es in iudiciis temporum lenire iracundiam domini conciliare cor patris ad filium et restituere tribus iacob. Beati sunt qui te viderunt et in amicitia tua decorati sunt. Nam nos vita vivimus tantum post mortem autem non erit tale nomen nostrum. Helias quidem in turbine tectus est et in heliseo completus est spiritus eius. In diebus suis non pertimuit principem et in potentia nemo vicit illum nec superavit illum verbum aliquod et mortuum prophetavit corpus eius. In vita sua fecit monstra et in morte mirabilia operatus est. In omnibus istis non penituit populus et non recesserunt de peccatis suis usque dum eiecti sunt de terra sua et dispersi sunt in omnem terram et relicta est gens perpauca et principes in domo david. Quidam ipsorum fecerunt quod placeret deo alii autem multa commiserunt peccata. Ezechias munivit civitatem suam et induxit in medium ipsius aquam et fodit ferro rupem et edificavit ad aquam puteum. In diebus ipsius ascendit sennacherib et misit rapsacen et sustulit manum suam contra illos et extulit manum suam in syon et superbus factus est potentia sua. Tunc mota sunt corda et manus ipsorum et doluerunt quasi parturientes mulieres et invocaverunt

et manus comprehendentes manus contulerunt
ad celum et sanctus dominus deus audivit cito
vocem ipsorum neque dedit illos in manus inimicorum
sed purgavit illos in manu sancti ysaye
prophete et percussit castra assyriorum et contri-
vit illos angelus domini. Nam fecit e-
zechias quod placuit deo et fortiter i-
vit in via patris sui david quam mandavit
illi ysayas propheta magnus et fidelis in
conspectu dei. In diebus ipsius retro redi-
it sol et addidit regi vitam. Spiritu magno
vidit ultima et consolatus est lugentes syon
usque in sempiternum. Ostendit futura et abscon-
dita antequam evenirent.

Memoria yosie
in compositione odoris facta
opus pigmentarii. In omni ore quasi mel
indulcabitur eius memoria et ut musica
in convivio vini. Ipse est directus divinitus
in penitentiam gentis et tulit abhominationes im-
pietatis et gubernavit ad dominum cor suum
et in diebus peccatorum corroboravit pie-
tatem. Preter david et ezechiam et iosiam
omnes reges peccatum commiserunt. Nam et re-
liquerunt legem potentes reges iuda et
contempserunt timorem dei. Dederunt enim
regnum suum alienis et gloriam suam
alienigene genti. Incenderunt electam
sanctitatis civitatem et desertas fe-
cerunt vias ipsius in manu ieremie.
Nam male tractaverunt illum qui a
ventre matris consecratus est propheta
evertere et eruere et perdere et iterum edificare
et renovare. Ezechiel qui vidit conspectum
glorie quam ostendit illi in curru che-
rubin. Nam commemoratus est inimicorum
in ymbri bene facere illis qui ostenderunt
rectas vias. Et xii prophetarum ossa pullu-
lant de loco suo. Nam corroboraverunt
iacob et redemerunt se in fide virtutis.
Quomodo amplificemus zorobabel.
Nam et ipse quasi signum in dextera ma-
nu. Sic et ihesum filium yosedech qui

in diebus suis edificaverunt domum et ex-
altaverunt templum sanctum domino para-
tum in gloria sempiterna. Et in memoria multo
tempore Neemias qui erexit nobis muros eversos
et stare fecit portas et seras qui erexit
domos nostras. Nemo natus est in terra
qualis enoch. Nam et ipse receptus est
a terra. Et ioseph qui natus est homo prin-
ceps fratrum stabilimentum populi et ossa illius visi-
tata sunt et post mortem prophetaverunt.
Seth et sem apud homines gloriam
adepti sunt et super omnem animam in origine
Adam.

Symon Onie filius sacerdos
magnus qui in vita sua suffulsit
domum et in diebus suis corroboravit
templum. Templi etiam altitudo ab ipso funda-
ta est duplex edificatio et excelsi pariet-
tes templi. In diebus ipsius emanaverunt
putei aquarum et quasi mare adimpleti
sunt supra modum. Qui curavit gentem suam
liberavit eam a perditione. Qui prevaluit
amplificare civitatem qui adeptus est gloriam
in conversatione gentis et ingressum domus
et atrii amplificavit. Quasi stella
matutina in medio nebule et quasi
luna plena in diebus suis lucet. Et
quasi sol refulgens sic ille effulsit
in templo dei. Et quasi arcus refulgens
inter nebulas glorie et quasi flos rosarum
in diebus vernis et quasi lilia que
sunt in transitu aque et quasi thus re-
dolens in diebus estatis. Quasi ignis
effulgens et thus ardens in igne. Quasi
vas auri solidum ornatum omni
lapide precioso. Quasi oliva pullulans
et cypressus in altitudinem se extollens. In
accipiendo ipsum stolam glorie et vestiri
eum in consummationem virtutis. In ascensu
altaris sancti gloriam dedit sanctitatis
amictum. In accipiendo autem partes de
manu sacerdotum et ipse stans iuxta

circa illum corona fratrum quasi plantatio cedri in monte Libano. Sic circa illum steterunt quasi rami palme et omnes filii Aaron in gloria sua. Oblatio autem Domini in manibus eorum coram omni synagoga Israel. Et consummationem fungens in ara amplificare oblationem excelsi regis porrexit manum suam in libatione et libavit de sanguine uve, et effudit in fundamento altaris odorem divinum excelso principi. Tunc exclamaverunt filii Aaron in tubis ductilibus sonaverunt et auditam fecerunt magnam vocem in memoriam coram Deo. Tunc omnis populus simul properaverunt et ceciderunt in faciem super terram adorare Dominum Deum suum et dare preces omnipotenti Deo excelso. Et amplificaverunt psallentes in vocibus suis et in magna domo auditus est sonus suavitatis plenus. Et rogavit populus Dominum excelsum in prece usque dum perfectus est honor Domini et munus suum perfecerunt. Tunc descendens extulit manus suas in omnem congregationem filiorum Israel dare gloriam Deo a labiis suis et in nomine ipsius gloriari. Et iteravit orationem suam volens ostendere virtutem Dei. Et nunc orate Deum omnium qui magna fecit in omni terra, qui auxit dies nostros a ventre matris nostre et fecit nobiscum secundum suam misericordiam. Det nobis iocunditatem cordis et fieri pacem in diebus nostris in Israel per dies sempiternos, credere Israel nobiscum esse misericordiam Dei ut liberet nos in diebus suis. Duas gentes odit anima mea, tertia autem non est gens quam oderim: qui sedent in monte Seir et Philistiim et stultus populus qui habitat in Sichimis. Doctrinam sapientie et disciplinae scripsit in libro isto Iesus filius Sirach Ierosolimita qui renovavit sapientiam de corde suo. Beatus qui in istis versatur bonis. Qui ponit illa in corde suo sapiens erit semper. Si enim hec fecerit ad omnia valebit, quia lux Dei vestigium eius est.

Confitebor tibi Domine rex et collaudabo te Deum salvatorem meum. Confitebor nomini tuo quoniam adiutor et protector factus es michi et liberasti corpus meum a perditione, a laqueo lingue inique et a labiis operantium mendacium, et in conspectu astantium factus es michi adiutor. Et liberasti me secundum multitudinem misericordie nominis tui a rugientibus preparatis ad escam, de manibus querentium animam meam et de multis tribulationibus que circumdederunt me, et a pressura flamme que circumdedit me, et in medio ignis non sum estuatus, de altitudine ventris inferi et a lingua coinquinata et a verbo mendacii, a rege iniquo et lingua iniusta. Laudabit usque ad mortem anima mea Dominum, et vita mea appropinquans erat in inferno deorsum. Circumdederunt me undique et non erat qui adiuvaret. Respiciens eram ad adiutorium hominum et non erat. Memoratus sum misericordie tue Domine et operationis tue que a seculo sunt, quoniam eruis sustinentes te et liberas eos de manibus gentium. Exaltasti super terram habitationem meam et pro morte defluente deprecatus sum. Invocavi Dominum patrem Domini mei ut non derelinquat me in die tribulationis mee et in tempore superborum sine adiutorio. Laudabo nomen tuum assidue et collaudabo illud in confessione, et exaudita est oratio mea. Liberasti me de perditione et eripuisti me de tempore iniquo. Propterea confitebor et laudem

dicam tibi et benedicam nomini domini.
Cum adhuc iunior essem priusquam
oberrarem quesivi sapientiam palam
in oratione mea. Ante tempus po-
stulabam pro illa et usque in novissimis
inquiram illam et floruit tamquam
precox uva. Letatum est cor meum
in ea. Ambulavit pes meus iter re-
ctum a iuventute mea investigabam
illam. Inclinavi modice aurem
meam et accepi illam. Multam inveni
in me ipso sapientiam et multum profeci in ea.
Danti michi sapientiam dabo gloriam.
Consiliatus sum enim ut facerem illam.
Zelatus sum bonum et non confundar.
Colluctata est anima mea in illa
et in faciendo eam confirmatus sum. Ma-
nus meas extendi in altum et sapien-
tiam eius luxit. Direxi animam meam ad illam et in agni-
tione inveni illam. Possedi cum ipsis
cor ab initio. Propter hoc non derelinquar.
Venter meus conturbatus est querendo illam;
propterea possidebo bonam possessionem. Dedit
enim michi dominus linguam mercedem
meam et in ipsa laudabo eum. Appropi-
ate ad me indocti et congre-
gate vos in domum discipline. Quid
retardatis et quid dicitis? Anime vestre
sitiunt vehementer. Aperui os meum
et locutus sum. Comparate vobis sine
argento sapientiam et collum vestrum subi-
cite iugo eius et suscipiat anima
vestra disciplinam. In proximo est enim
invenire eam. Videte oculis vestris
quia modicum laboravi et inveni michi
multam requiem. Assumite disciplinam
in multo numero argenti et copiosum aurum
possidete in ea. Letetur anima vestra

in misericordia eius et non confundemini in lau-
de ipsius. Operamini opus vestrum ante
tempus et dabit vobis mercedem vestram
in tempore suo. Et inclinavit Salomon genua
sua in conspectu totius ecclesie Israel
et expandit manus suas ad celos et
dixit: Domine deus Israel non est tibi
similis deus in celo sursum et in terra
deorsum qui custodis testamentum
et misericordiam servis tuis qui ambulant in conspec-
tu tuo in toto corde. Prestans puero
tuo David que locutus es illi et locutus
es ore tuo et in manu tua implesti
quasi dies iste. Et nunc domine deus
Israel custodi puero tuo David patri
meo que locutus es ei non deerit
tibi vir a facie mea sedens in throno
Israel verumptamen si custodierint filii tui vias
suas ut in preceptis meis ambulent
sicut ambulaverunt in conspectu tuo si-
cut et tu. Et nunc domine deus Israel firmetur
sermo tuus quem locutus es puero
tuo David. Quam ergo putabile est ut habitet deus
cum hominibus in terra? Si celi et celi celorum non
sufficiunt tibi quanto magis domus hec
quam edificavi. Sed ut respicias ad
orationem servi tui et deprecationem eius
domine ut exaudias precationem
orationis quam servus tuus orat coram
te hodie, ut sint oculi tui aperti super
domum hanc die ac nocte in locum
quem dixisti ut invocaretur nomen tuum
et exaudias orationem quam servus tuus
orat in hoc loco et exaudias precationem
servi tui et populi tui Israel quicumque oraverit
in loco isto et exaudias in loco habita-
tionis de celo et exaudias et propitius
sis. Si peccaverit vir in te

Sermo de sancta Margaretha

Simile est regnum celorum thezauro
abscondito in agro etc. Mathei xiii.
Hodierna dies de sancta Margaretha
cuius virginitas est sublimis in hoc evangelio
commendatur. Videmus quod omnes homines
cupiunt per thezauros ymo conaliter
acquirunt. Et qui habent thezaurum
sunt ea alia que eis sunt utilia.
Et expediens est sic de thezauro temporali,
multomagis ut dicit Crisostomus debemus
attendere ad thezaurum spiritualem,
qui thezaurus spiritualis est regnum
dei, sed iste habitus et absconditus fa-
aliter regnum celeste habemus
hic per verbum. Qui audiunt verbum
dei et custodiunt illud. Et ut
melius habeamus obtineamus verbum
dei virginum gloriam salutemque.

Simile est regnum celorum thezauro ab-
scondito in agro quem qui invenit
homo abscondit et pre gaudio illius
vadit et vendit universa que habet
et emit agrum illum. Item simile
est regnum celorum homini negociatori que-
renti bonas margaritas, inventa
autem una preciosa margaritha abiit
et vendit universa que habet et emit
eam. Item simile est regnum celorum sa-
gene misse in mare et ex omni
genere piscium congreganti que cum
impleta esset educentes et secus
litus sedentes elegerunt bonos
in vasa sua, malos autem foras
miserunt. Sic erit in consummacione
seculi: exibunt angeli et separabunt
malos de medio iustorum et mittent
eos in caminum ignis; ibi erit fletus
et stridor dentium. Intellexistis
hec omnia? Dicunt ei: etiam. Ait
illis: Ideo omnis scriba doctus in regno
celorum similis est homini patrifamilias
qui profert de thezauro suo nova
et vetera. [illegible] [illegible] [illegible]

Simile est regnum celorum thezauro abscon-
dito. Thezaurus ut dicit Augustinus
et Hylarius designat
sanctam virginitatem. Et quod virgines
istum debent colligere thezaurum istum
sicut emptores faciunt quorum the-
zaurus aut est in auro vel in argento
1ª thezauri aut in gemmis preciosis. Et primo statum
virginis comparat auro, quia sicut aurum
preciosius et fulgidius et carius est
super cetera metalla, sic virginitas

est gradus clarior et ponderosior et fulgi-
dior ceteris deo gratus. Unde ut dicit
Jeronimus: virginitas comparatur auro, vidui-
tas argento, matrimonium ferro. Vel
ultra dicit: virginitas comparatur soli, viduitas
lune, matrimonium stelle. Comparatur etiam
auro quia [illegible] amittit suum splendorem
ut nigredine ut mollitudo, sic casti-
tas virginis et debet esse munda, quia
ut ignis dyabolice temptacionis non
liturnus delicate vite eam destruit
nec longitudo vite debet mutare
castitatem, quia continuatio mutaret
post primum. Virgines debent esse virgines
sicut lilium quod est flos multum
delectabilis et odoriferus, sed cum [illegible]
manibus tangitur amittit suum
odorem. Sic virgo si se permittit
tangere alteri inquinatur. Item
aurum ponderosius est super cetera me-
talla. Per quod designatur quod virgines
debent esse ponderose in factis et
in operibus bonis, ne eas ventus tem-
ptacionum elevet, sicut aurum vanis [illegible]
inveniunt. Graves debent esse
ponderose in facie ne quisquam eorum
scandalizetur, ut dicit Augustinus: Virgines
[illegible] faciem mundam, vestem in sta-
bilitate [illegible] illi placere [illegible]
[illegible] sed [illegible] illi placere [illegible]
corporis passus. Hec ergo aurum bene
virgines [illegible] et habebunt
2ª arg. Simile est thezauro ab-
scondito. Item thezaurus est argentum
quod magis sonorum super cetera. Et
quod [illegible] debet esse sono-
rum [illegible] quod debet [illegible]
vasa sunt bonis operibus et hec debent
acquiri ex devota ubi dei audicione
ut dicit [illegible] Eloquia domini casta
argentum examinata probata terre purgata
septuplum. Et dicit Cassiodorus: casta
fides debet esse
[illegible] casta ab erroribus paganorum
et divinacionibus [illegible] habebunt [illegible]
casta. Et dicit [illegible] quod fides [illegible]
probavi [illegible] infortunia. Et ideo [illegible]
aliquando [illegible] permittit super homines
paciencia et tempus in [illegible]
[illegible]. Et dicit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
3ª gemma. Tercio thezaurus sunt
margarithe que [illegible] sunt valde
[illegible] tanto meliores et [illegible]
designant [illegible] quod [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] [illegible]
virgines debent esse [illegible]

corporalibus qui ipsos ad bona
compellunt. Secundo quia sunt vigiles
quibus compellebant conservare circa
ad spectacula quem inde per adamum
et ipse noluit admittere dicentes
non possumus admittere ut non caperemus
et sic deus ordinavit ut principes
dicentur perdiderunt merendum [illegible]
isti igitur vigiles sive capitanei qui
sunt [illegible] virtutes [illegible] [illegible]
ria pareant ipsos [illegible] mala [illegible]
non [illegible] ut sunt ille qui
volunt plus habere placere quam
deo [illegible] non habent sunt [illegible]
[illegible] cum [illegible] et [illegible]
si igitur ita [illegible] [illegible] [illegible]
tator [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] inter angelos [illegible]
[illegible] qui [illegible] thezauro abscondito
in agro. Nota quod quadruplex
1us ag est ager primus [illegible] iste mundus est
[illegible] ager [illegible] [illegible] mundus [illegible] in
isto crescunt avaricia superbia luxuria
in isto igitur agro sunt [illegible] di-
[illegible] et [illegible] nullus debet con-
fidere [illegible] sunt instabiles talis
contingit tibi sicut abel [illegible]
[illegible] [illegible] mundus [illegible] interfecit
2us ag abel [illegible] [illegible] agro [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] mala volun-
tas [illegible] [illegible] et si quid
boni ad istum agrum mittis [illegible]
[illegible] sicut [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et in isto agro [illegible]
labora talis tibi contingit sicut
[illegible] qui in isto agro laborat
3us ag et dampnatus est. [illegible] ager
est infernus qui [illegible] laborabit in primis
[illegible] agro [illegible] descendit ad agrum
inferni [illegible] [illegible] sibi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] agrum [illegible]
[illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] pluvia
[illegible] super vos [illegible] ad infernum ibi [illegible]
[illegible] super [illegible] nisi [illegible] mala ibi
nichil boni [illegible] nisi [illegible] inextinguibilis pena
[illegible] ignis inextinguibilis pena
intollerabilis [illegible] [illegible] [illegible]
et quod [illegible] [illegible] [illegible] vi-
[illegible] dei [illegible] agro [illegible] [illegible]
tua et in isto [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] si ibi aliquid mali [illegible]
statim [illegible] unde [illegible] [illegible]
boni [illegible] [illegible] in agro [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] si floruit vinea

si flores fructus parturiunt si flo-
ruerunt mala punica [illegible]
[illegible] igitur in agrum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quia nil [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dicit
[illegible] et videamus si floruit
vinea [illegible] [illegible] in bonis operibus
et si mala punica [illegible] mala opera
per bona opera que [illegible] floruit
[illegible] [illegible] agro [illegible] virtutes
et [illegible] debes [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut dicit [illegible] [illegible]
superbia et vult nos [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] bonus [illegible] [illegible]
laudari et videri et ideo dicit
[illegible] thezauro in agro abscondito
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] agrum
[illegible] [illegible] bonorum operum et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] mundana [illegible]
[illegible] superbiam avariciam luxuriam
[illegible] [illegible] plus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et absconde [illegible] ager [illegible] sunt
[illegible] [illegible] debes facere [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] non [illegible]
[illegible] dicit absconde [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] qui publice the-
zaurum in via portat [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] facere bona opera [illegible]
[illegible] [illegible] fiat [illegible] [illegible] [illegible]
ut alii [illegible] [illegible]
[illegible] dicit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] bona [illegible] [illegible] ut
videntes ea glorificent patrem vestrum
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] qui sunt [illegible]
in agro [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
nos [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nego-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] margaritas
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad
thezaurum absconditum in agro [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] negociatori [illegible]
negociator [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

nos aptas et invenies emit ipse
vendens illas quas prius emerat
et sic unum amittit et aliud recipit
Nota Unde dicit Ambrosius quod diverse
sunt negociaciones quedam male
1ª quedam boni Prima est mala
venditor qui vendit penas peccati
et cum ista non est ferendum super
si aliquis [illegible] emperit [illegible]
reddat ei [illegible] infernum [illegible]
2ª venditor est malus [illegible] qui talis
emit [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] emit
[illegible] aliena et deterius est
timendum quia dicit apostolus [illegible]
non [illegible] negociacionum [illegible]
3ª in manus dei Tercius venditor
est bonus [illegible] qui temporalibus
bonis emit [illegible] celestia
[illegible] Unde Augustinus
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] vendit [illegible] celestia
temporalibus gaudia [illegible]
Tercius venditor est Christus et hic
de celo emit apud nos
venientes habuit scilicet [illegible]
quod non habuit et dedit nobis illud quod
recepit et [illegible] habuit scilicet deitatem adhuc
non habuit [illegible] qui [illegible]
[illegible] emptam [illegible] [illegible]
sua passione [illegible] [illegible]
[illegible] quia hic [illegible] recepit et [illegible]
recepit Et ideo dicit [illegible] est
[illegible] negociatori querenti
bonas margaritas Margarita
est verbum dei [illegible] [illegible]
quod est venale [illegible] qui sunt
[illegible] negociatores [illegible] non [illegible]
negociatores [illegible] et audire [illegible] marga-
ritham verbi dei Unde [illegible] audi-
[illegible] ut audirent illum
[illegible] Et sicut mercator vendit et alie-
nat [illegible] emit mar-
garitham Sic [illegible] dimittis [illegible]
[illegible] ad audiendum verbum dei
[illegible] margaritha est ipsa virginitas et
[illegible] virginis sicut mar-
garitas [illegible] status virginis
est altior ceteris statibus [illegible]
No. [illegible] Et [illegible] Primo [illegible]
[illegible] reforma[illegible] et
[illegible] vobis [illegible] et
[illegible] ergo debet esse
[illegible] virginis [illegible] non
debet eis [illegible] malo et si
[illegible] [illegible] ut si [illegible]

debet diligentissime custodire [illegible]
et si [illegible] custodire Et sicut
duas margaritas [illegible] non
invenient sed [illegible] Et virgo
[illegible] debet esse solitaria fugiens
spectacula et choreas [illegible]
Unde [illegible] [illegible] virginum
[illegible] Et sicut margaritha [illegible]
[illegible] aquas in [illegible] maris Sic virgo
debet esse in lacrimis [illegible] ut deum
[illegible] in castitate et sicud
margaritha est alba Sic virgo debet
esse alba corde et corpore Unde
[illegible] civitate [illegible] [illegible]
[illegible] sagene misse in mare et
ex omni genere piscium congreganti Sagena
est [illegible] Sagena est verbum
dei quae [illegible] [illegible]
Et hic capit bonos et malos
quia sicut in rethe capiuntur pisces et [illegible]
Sic [illegible] in mundo boni et mali
capiuntur Et qua dum rethe est in
mari [illegible] quid est [illegible]
Sic sunt predicatores [illegible] qui
sunt boni et qui mali [illegible] [illegible]
[illegible] iudicij videbunt [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] glosa [illegible] margaritha [illegible]
[illegible] dei quia [illegible]
[illegible] et deum dilexit
[illegible] ex toto [illegible] ex
ex tota corde ex tota [illegible]
tota voluntate [illegible]
diliges dominum deum tuum ex toto
corde ex tota [illegible] [illegible] [illegible]
dilexit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] passa
[illegible] aliqua diligit
[illegible] apposuit [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Unde
[illegible] videt [illegible]
[illegible] [illegible] ligatus flag-
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] capta ligata
flagellata [illegible] [illegible] in
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] vera filia
dei [illegible] [illegible]
invenit qui ita [illegible]
[illegible] sicud [illegible] margaritha

porum aliqui diligunt lapides quia
... alii medicos alii senes
alii filios alii ... alii
gaudes ... alii delectatos
alii luxuriam alii avaritiam
alii vana ... alii ...
... Et nunc ... marga-
ritas habent Cant. 7 de ...
... albata sicut ...
i. ... Et idea
b. margarita ... q. i. mar
... valde nobilis
Prima margarita est lapis et
gemma preciosa et in mari ...
... nascitur ut ... dicunt
... nisi ... ...
... est plena claritudine Et de
ista gemma tradunt ... q. est
rotunda et apta nata ad volvendum
... eius in bonis ...
... non sunt ... i. bono
... sunt Et ... velox
ad ... ... fuit famulati
... gemma illa est ... et ...
Sic ipsa ... fuit valde ... 7
... vivit ... ...
eius carnis et ... ... virtute
adlecta i. ... Tertia mar-
garita est ... Sic ipsa ...
fuit ... non fuit ...
ut ... alie puelle ...
est preciosa apud ... Sic ipsa apud
deum est valde preciosa licet in mundo
vilis putabatur Quarta margarita
est candida Sic ipsa pulchra et
candida fuit in ... ...
castitatis sicut dixi ... ...
... angeli ... ...
puritatis Quinta margarita est
... i. ... plures habens
Prima valens est ... caducum
morbum ... ...
... Sic ipsa valens est
contra caducum morbum i. ...
... qui ei ... ... in
... ... cordis sed
diligit ... ... sanat
... luxuriam ... mitigat ...
... sanguinis ... ...

efficit ... ... de peccato
... Septima margarita est
apta nata ad ... ...
Sic ipsa multorum est ... ...
... qui ei ...
famulantur Sicut ... in passione ...
... ...

Sermo dedicationis templi

Dixit qui sedebat in throno Ecce
nova facio omnia Hec verba ...
... ... scripta sunt et ...
... sollempnitatis sunt lecta
Inter miracula multa et magna que
... sunt beati Johannis ... qui ...
in pathmos insula fuit ... ubi re-
legatus fuit Inter alia que vidit
vidit thronum magnum pulcherrimum ...
... et vidit ipsum deum in throno
... et hec verba que ...
... Hec autem sunt verba ...
sedebat in throno dixit Ecce nova
facio omnia Nota quod triplex est thronus
... est ... et ...
... et ... ... est ...
et glorie ... throno ...
... ...
... ... tronus
... ...
... locus ... ...
tronorum ... facit novum ... dico
tronus est ... et ... Et iste dico
thronus fuit ... virginalis in
quo deus ... ...
... De isto throno dicitur in libro
Regum 3 10 Rex salomon fecit sibi thronum
eburneum et vestivit eum auro fulvo
nimis Iste thronus fuit uterus virgi-
nalis Et ... ...
... sunt ... ...
... ...
ipsa mater virgo ... fuit ...
... eius ... ... corruptionem
... ... ma-
... passionem Unde ... ...
et ... ...
... Et tuam ipsius animam pertransivit
gladius doloris ... ... vesti-
ta fuit auro ... ...
... ... metallo nisi ...
... vestita fuit Unde ... ... fecit
thronum et vestivit eum auro ...
ipsa ... vestita fuit auro i. ...
caritate quia ... aliqua creatura ...
dilexit deum ... diligit ...
sicut ipsa fecit Ideo ... ... vestivit

cum auro. Unde dicit David: Astitit
Regina a dextris tuis in vestitu deau-
rato. Iste thronus gratie et hic humilitatis
dicitur quia nulla humana natura est humilior
ea. Virtute autem humilitatis fuit patet
in verbis eius ubi ait ad angelum: Ecce
ancilla domini fiat mihi secundum verbum tuum. Ipsa erat
thronus gratie. Unde angelus ad eam:
Ave gratia plena dominus tecum. Ad hunc
thronum si gratia dei indigemus adeamus
accedamus petamus ut ipsa sua gratia
pro nobis peccatoribus intercedat. Unde apostolus:
Accedamus ad thronum gratie. Secundus thronus
qui sedebat ipse deus tria fecit nova
quia dixit qui sedebat in throno: Ecce
nova facio omnia. Fecit itaque deus in
isto throno [illegible] ista nova. Primum
novum fuit in isto throno scilicet unius dei
de celo descensio. Secundum est unius dei
incarnatio. Tertium in marie virginis
vel virginitatis conceptio. Unde Ysaias: Ecce
virgo concipiet et pariet filium et vocabitur
nomen eius Emanuel id est nobiscum deus.
Unde de ista novitate dicit Jeremias: Novum
faciet dominus super terram: femina circumda-
bit virum. Femina id est intacta [illegible]
Tertius thronus est largitatis et misericordie
et iste thronus fuit arbor penalis id est
crux in qua magnam penam
pro nobis peccatoribus sustinuit. Iste thronus
dicitur misericordie quia ibi audiunt qua miseri-
cordia esset quia magis voluit ut
ipse penam passionis pateretur et mortem
quam nos pateremur. Unde dicit: Misericordia
domini quia non sumus consumpti
ubi ... Unde Ysaias: Quam volo ut fu-
...dicium vel ut sacrificium vel etiam passionem
ista mea nobis facta unquam ab aliquo
... fuit et non unquam debemus obli-
visci sicut dicit David: Quas deus in ...
... Iste etiam thronus vocatur lar-
gitatis quia in hoc qua largus fuit
... largissimus apparuit
... cum deus sicut sponsus Christo
... largissimus qui propter nimiam
... dilectionem magnam largi-
... Et ipse deus propter sue
... dilectionem quam ibi
... sponsam assumpsit et sibi copu-
lavit dedit ... Nota
dico quod dedit ... sponse scilicet
ecclesie huius magne ... Christus ...
... dedit ... cum
sua induimenta et nudus ...
Dictus largissimus dicit ... domini

sicut sibi vestimenta mea et super vestem
meam miserunt sortem. Adhuc sibi non sufficit
propter nimiam suam largitatem cum plus
non habet corpus suum ... tradidit
iudeis et gentibus ut de illo quod eis
placeret facerent. Et ... ipse deus.
Longe autem passionis sue ... discipu-
lus ... Unde dixit: Ecce mater
tua et filius ... Utique tamen
largus fuit vel extitit ibi ... amplius
de corpore ... non potuit latroni gratis
paradisum dedit. Unde ait ad eum: Hodie
mecum eris in paradiso. Et quia largus
fuit in throno isto, dedit etiam Johanni
matrem suam. Unde ait ad eum: Ecce mater
tua. Dedit spiritum suum patri. Unde ait:
Pater in manus tuas commendo spiritum meum.
De isto throno ... vocatur ...
largitatis. Unde de isto throno dicit David:
Thronus tuus deus in secula seculorum. Virga
directionis virga regni tui quia ...
et in illa meruit rex appellari. Unde
... ait: Jesus Naza-
renus rex iudeorum. Et alibi: Regem vestrum cru-
cifigam. Et alibi: Cum ad limbum inferni
descendisset dicebant: Quis est iste rex
glorie? Dominus fortis et potens, dominus potens
in prelio. In isto throno fecit deus tria nova
Quia dicit qui sedebat in throno dixit: Ecce
nova facio omnia. Primum novum in isto throno
... est vel fuit quia in ... capi-
tur. Secundum novum ... vincitur.
Tertium ... est in mortalibus moritur.
Unde Osee: O mors ero mors tua, morsus
inferni. Quartus thronus est eternitatis
et glorie. Et iste thronus est ... sine
... locus ubi pater et filius ...
... De isto throno deus ... dixit
... Qui sedebat in throno: Ecce nova facio
... fecit deus pater in isto throno tria nova
... Primum est bonorum et malorum
... Secundum est angelorum et sanctorum
... gloria et beata. Tertium est
... corporum cum animabus ... glorificatio.
De primo dicit: Exibunt angeli et sepa-
rabunt malos de medio iustorum; hoc est in die iu-
dicii, quia non ita sunt ... boni et
mali. Unde Sapientia: Nescit homo utrum
amore dignus sit an odio. Unde ...
... super iustos et iniustos. De secundo
... Congregabo vos de universis terris et ef-
fundam super vos aquam mundam et mun-
dabimini ab omnibus inquinamentis vestris et
dabo vobis cor novum. Unde ...
... illud quod dicit David ... dicit pater
... Congregabo illi sanctos
... angelos ... filius meus
filius meus eius. De tertio dicit deus ...

Fulgebunt iusti sicut sol in regno patris
eorum. Erunt sicut dies claribus et corpo-
ribus sicut pater familias suis caris diu
advenientibus quos diu non viderat re-
cipiet eos cum muneribus ut Ioseph fratres
suos dicit scriptura ut Gen. 42. Et uni-
cuique largitus est munera. Sic deus
[illegible] suis dilectis corpus remu-
nerabit quattuor dotibus valde magnis. Primum
donum corporis est claritas secundum
agilitas tertium subtilitas quartum inmor-
talitas. De primo quia in eius claritas di-
[illegible] illos vere corpus [illegible]
[illegible] cristallum [illegible] pedibus
[illegible] tam lucidum
et manibus [illegible] Et tunc est sicut
et tam clarus efficietur lucidius et clarius
sol immo septies lucidior est et
sole quia sol septies lucidior [illegible] dicit
fulgebit quam nunc fulget. Et dicit
Ysa. Erit lux lune sicut lux solis
et sol septempliciter lucebit ut dictum est.
Unde Gregorius: Iustorum corpora septies lu-
cidiora erunt et fulgebunt quam nunc
sol fulget. De secundo quia ipsi velocius
[illegible] Vere tunc iusti tantam habebunt
agilitatem quod ubicumque esse voluerint
tam cito ibi erunt sicut cogitatio
modo aliquis posset esse ubi vellet. Tunc
[illegible] corpus gloriosum [illegible] admo-
dum dicit Augustinus: Et ubi volet spiri-
tus ibi promptus erit et corpus. De
tertio scilicet subtilitate dicitur tamquam
scintille in arundineto discurrent. De
quarto dicit Ioh. in Apocalipsi: Et mors ultra
non erit. Vere erunt ita inmortales
et impassibiles etiam quod si aliquis eum
mille acutissimis gladiis percuteret
nichil sibi noceret quia tunc talamus sicut
talamus tangeret. Recipiet etiam anima
tria dona. Primum donum est [illegible]
visio dei quia tunc videbunt deum sicuti est.
Unde Paulus: Videmus eum nunc per speculum
in enigmate tunc autem facie ad faciem.
Secundum est dilectio. Tertia tunc etiam primo
deum diligere incipiet. Unde Paulus:
Caritas nunquam excidit. Tertia etiam
fruicio quia sine fine frui [illegible]
Unde dicit dominus: Vobiscum sum usque ad
consummationem seculi. Sciendum [illegible]
[illegible] voluerit caveat sibi a peccatis
et vitet se a[illegible] et respuat
voluptates ac delectationes huius vite.
Quia si non fecerit eveniet sibi sicut
uni de quodam evenit. Exemplum.

Fuit quidam homo qui campum
transire volebat. Cum in medium campum
transisset vidit unicornem. Cum autem
unicornis hominem vidisset ipsum agitare
cepit. Videns autem homo nimis timuit
et quantum valuit fugit. Sed unicornis
cursu magno ipsum sequebatur. Timens
autem homo in foveam cecidit profundissimam
in qua arbor erat. Homo duas radices
stabat et ad qualibet radicem unus
radendo iacebat unus albus alter
niger. Cum autem homo cum in foveam cecidit
arbori adhesit et sic inherendo pendit.
Vidit in profundo lateris draconem magnum
iacentem os quasi suum aperientem.
Vidensque autem unicornis super foveam
stabat ut si exiret ipsum occidat
et devoret. Draco apto ore iace-
bat ut si ad profundum laci veniret ipsum
utique libentissime deglutiret. Cum tanta
positus angustia esset vidit in summitate
arboris modicum favum mellis quod tum
comedit et maioris desiderio desiderabat
quod ministrabat ferocitatem draconis
aviditate arboris hinc velocitate propter
delectionem mellis arborem ascendit et
antequam plene attingeret arbor propter
corrosionem murium cecidit et ipse in os dra-
conis cecidit et sic ipsum vivum draco
absorbuit. Nota quid hec significet.
Videamus unicornis est mors que nos
in campo huius mundi fugat et sequitur
quam nos omnes tremebundi fugimus.
Et in profundam nisi profunditas peccatorum
in qua fere omnes homines cadimus deiecti.
Et quid per albus et nigrum unus qui rad-
ices arboris rodunt nisi dies et nox
designant quia inter diem et noctem
vita nostra redditur et finitur. Et in per dra-
conem in profunditate fovee iacentem
nisi dyabolus designatur. Et quid per favum
mellis in summitate arboris nisi vana
gloria sive voluptas huius mundi quam
miser homo tam appetit et in illa tam
delectatur quod furorem unicornis id est mortis
ministrat hinc furiens draconis id est dyaboli
qui nos semper expectat tamen super obliviscitur.
Ita quod arbor minatur ruinam et
homo viventem usque hodie vel cras cadam
in moriam et tam ad favum mellis
attendit festinans id est ut suam voluntatem
et carnis delectationem adimplere
possimus anhelamus et antequam adeam
veniamus que huc desideramus. Duos
illi scilicet albus et niger id est dies et nox
vitam nostram consumpserunt et cadit
arbor et nostra vita in os cadit dra-
conis id est dyaboli. Unde in parabola talium
dicit propheta: Antequam ardiver [illegible]

Exemplum pulcrum

me in gradu. Antequam ad illa que desperavi
venirem circuidisti me et audi per
mortem. Rogem ergo dominum quod animam novam
vult facere ut nos dirigat in corpore et anima
renovare ut sic renovati ad gaudia eterna
pertingere valeamus. Amen. De dedicatione

Vidit Jacob scalam cuius summitas
celos tangebat. Per istam scalam
est nobis signata scala spiritualis quam
deus animabus credentibus erexit. Hec scala
est tam longa quod a terra tendit usque ad
celos. Unde quicumque vult stare in regno
celorum oportet eum stare per hanc scalam.
Scala tot gradus ... gloriosos habet. Primus
gradus in scala hac est misericordia. Super hunc gradum
... nobis deus primo ponere pedem ...
... Estote misericordes sicut pater vester miseri-
cors est. Notate quod hic qui ponere vult pedem
in primo gradum oportet quod habeat du-
as manus. Primo debet hic unam ad se-
ipsum. Ideo debet misereri proximi sui
sicut animae. Bernardus [illegible] ... debet
... animam suam diligere. Et ut dimi-
nuat vicia et peccata resecando [illegible]
et opera bona et precepta [illegible] sui.
Sed heu plures sunt qui magis
diligunt corpus quam animam. Quoniam illi
qui bona dei nutriunt corpori suo sunt
in vino cibis preciosis et bonis vestibus
induendo molliter iacendo et dormi-
endo et desideria carnis et delectaciones
[illegible] ... Apostolus dicens: Caritas
quod dissuadet nobis ... qui taliter
curam ne feceritis. Qui tamen
vicia et peccata complet, caritas desideria
ille non diligit animam suam sed odit.
Habet eam. Unde per ... diligit
iniquitatem odit animam suam. Unde si vo-
lumus ... cavere ut non
... gaudent ... sicut misericordes sunt
eius qui dicit: Estote misericordes ... Secunda manus est
pater vester misericors. Secunda manus debes diligere
debet esse ad proximum. Primo si eum diliges
duabus modis. Primo ... indulgeas et ea
ut omnis in iniurias sibi ... dimittas
... eum habes puro corde dimittas
... sicut velles tibi fieri et sic tu fa-
cies illi. Hec enim deus facere iubet:
Quecumque vultis ut faciant vobis homines
hec etiam eadem faciatis vos ipsi.

2us Gradus secundus super quem debes ponere
pedem tuum si tu vis pervenire ad regnum
celorum. Hoc est quod te oportet emere regnum
celorum ... ubi debes emere regnum
celorum et quis habet ... Certe
pauperes. Quoniam illorum est regnum celorum.
Pauperes ... regnum
celorum. Ab istis dico debes emere regnum
celorum cum elemosina tua. Unde dominus

dicit: Sicut aqua extinguit ignem
ita elemosina extinguit peccatum. Hec
est illa aurea elemosina que hominem
a morte eterna liberat. Sicut Thobias
dicit: Elemosina a morte liberat. Et
ipsa est que peccata purgat. Tercius gradus 3us
est super quem oportet te ponere pedem
tuum. Si tu vis ascendere scalam que vadit
ad regnum celorum, est labor sine operatio
in vinea dei. In hac vinea sex opera
operari debemus et septimo die requiescere
debemus. Deus enim sex diebus omnia fecit
et operatus est et septimo die requievit
ab omni opere quod patraverat. Primum enim opus
est quod debes facere quod pauperi esurienti des
ad manducandum, sitienti da bibere,
nudum vestire, infirmos visitare, captivum
visitare vel redimere, sine hospitalitate in pluviis
angustiis eum ... pauperes peregrinos
in domum recipere et eos pascere. Ista sunt
sex opera que deus in die iudicii ... tam
bonis quam malis ... Esurivi et
dedistis mihi manducare et ... sitivi et
... Quibus deus dicit: Recipite venite
... manducare ... et dedistis tibi manducare
... sicut ipse videt. Amen dico
vobis quod uni ex minimis meis fecistis
mihi fecistis. Et deus dicit: Venite
benedicti patris mei. Hec est illa septima
dies in qua requiescere tunc debemus, que
dies ... dies patris. Unde
quod dies ... et dies eterna ...
... inter illos et deus eternam ...
ita quod semper sedere eternum in gaudiis
suis. Sed quidam sunt in hac
vita qui nolunt laborare, talibus dicit
... hic statis tota die ociosi.
Illi stant tota die ociosi qui tamen peccata
... peccata nolunt dimittere
... ad laborem. Ideo
... sine qua hic non ... Unde Salomon:
... non ... nolunt me-
... piger propter frigus arare noluit
mendicabit in estate et non dabitur ei.
Hec etiam contingit eis qui in fugere
... nolunt ... eterna
... in hoc seculo ... in futuro.
... Illi in estate mendicabunt ... in futuro
... mendicabunt et non dabitur eis. Ideo
... Unde dominus dicit illis
... eterna ... eternum. Quartus gradus 4
... maledicti in ignem eternum.
Gradus super quem debemus ponere pedem
... si volumus ascendere in celum. Hoc est
... debes pugnare et luctari contra
... et optimum aptum amicum tuum
... habemus. Hoc est ... quod
non possumus vincere nisi prius vincamus
... corpus ... et
... corpus ... debemus vincere
... et ...
... nos in vicia et peccata. Unde

quibus est castus usque in signo mortis
nec ille diu faciem videbit Unde Math[eus]
Beati mundo corde quoniam ipsi deum videbunt
Secundo mundum debemus vincere per paupertatem
ut non cadamus in avariciam quia divicie
sunt mollibus et vinum Tercia michi
iniquus quia avaricia petivit Prego custo-
dite vos ab avaricia Et statim eum secundo
paupertatem Dominus dicit Beati pauperes spiritu
quoniam ipsorum est regnum celorum Tercio debemus
vincere dyabolum cum humilitate ne in superbiam
cadamus Tercia dyaboli qui quoniam lucifer
creabatur in celo per superbiam de celo deiectus
est in infernum Ideo adhuc hanc libidinem
ducit in superbiam perdicionem dyaboli
ut ipsi cadant in infernum Superbia est
inicium omnis peccati Unde Ecclesiasticus x Et ideo
dicunt hanc de peccato in peccatum Unde istum
dyabolum et superbiam oportet nos fugere
per humilitatem quia tunc sicut humiles et in-
[illegible] ipsi in futuro possidebunt regnum celorum
Dominus dicit Beati mites quoniam ipsi posside-
bunt regnum celorum Tercio debemus pugnare
contra capitaneum inimicum nostrum quem si habere
volumus Deus fortiter debemus contra
eum luctare et fortiter cum brachiis
tenere ne nunquam abire permittamus Ita
fortiter debemus eum tenere sicut legitur
de Jacob Genesis xxxii cum angelo qui tota
die [illegible] eum in pugnacione cum aliquo
vellet vincere luctabatur secum usque appare-
ret per totam noctem Et tam fortiter
luctabatur secum quod angelus tetigit
nervum femoris et adhuc noluit eum
dimittere nisi luctaretur secum usque adductus
Sed aut dixit angelus dimitte me
dimitte me aurora est et adhuc eum
noluit dimittere nisi prius benediceret eum
Et benedixit eum angelus in eadem hora
Sic eciam nos debemus cum deo dicere non
tamen luctavi ut cum Jacob dicamus non
dimittam te nisi prius benedixeris
Sed que sunt brachia cum quibus secum
luctari debemus Et sunt unum duos
sunt brachium validum [illegible] Sinistrum
brachium et hoc est contra Cum istis brachiis
debemus secum luctare usque mane id est ad
mortem nostram cum enim resplenduerit
lux celestis tunc primo debemus eum
dimittere Cum istis duobus brachiis luc-
tabatur sancta Maria Magdalena tamen dimisit
cum vita sua Sic et Petrus quando nega-
verat Christum flevit amare Sic
luctabatur sanctus latro qui propter hoc meruit

sibi dicere hodie mecum eris in paradiso
Sed quia bonum et quam dulce est luctari
cum deo Primo cum deo luctatur ille
capit deum et deus capit eum [illegible]
[illegible] capit et hamus
[illegible] capit Sed qui luctatur cum
deo ille capit deum et deus capit
eum Et ita apparet quod similis sunt
in [illegible] Unde non sufficit quod
multi predones et raptores pauperes
[illegible] pallio suo rapiunt et torquent
illud [illegible] Et hoc fatetur
cum magnus tradit Ideo [illegible]
et [illegible] Sed hic non luctatur
et capit deum qui est divinus super
omnes Ille dat eis divitias et
thezauros celestes et tunc nemo
eos suspenderet nec decapitarent
si deum rapiunt et cum eo luctantur
Sed hoc est quod dicitur Nemo est qui
[illegible] nomen meum et qui con-
[illegible] et tenet me Sed [illegible] quia
pauci inveniuntur qui luctantur cum
deo [illegible] et operibus bonis
Sed multi et infiniti sunt qui cum
dyabolo luctantur qui [illegible] sunt et
peccata non dimittunt Et alios tenent
peccata non dimittunt [illegible]
dyabolum [illegible] et non possunt alios
separari Et non possunt hoc dicere cum Jacob
qui ad angelum dixit Non dimittam
nisi benedixeris me Sed peccatores qui nolunt
peccata dimittere vel penitere vel aliquando
possunt ad dyabolum dicere Non dimittam
nisi prius benedixeris me Sed quia benediccio
dyaboli est pena inferni Tercia [illegible]
[illegible] est benediccio dei vita eterna Sed
benediccio dyaboli est pena eterna Sed
[illegible] qualem premium dat et dyabolus
[illegible] tamen [illegible] servis
suis [illegible] super quoddam [illegible]
[illegible] stando [illegible]
[illegible] est quod te oportet [illegible]
et [illegible] in mundo sunt Sicut fue-
runt pauci Et hodie sunt multi [illegible]
[illegible] Sed cum sicut mercator qui [illegible]
bona sua que habet ea [illegible]
[illegible] et ita [illegible] vendit
et [illegible] apportant [illegible]
[illegible] Sed quod [illegible] intra-
[illegible] in illam terram semper [illegible]
[illegible] Unde [illegible]
vis [illegible] habes
[illegible] dimittas tua bona tua
causa dei et habeas super [illegible]
quod tibi [illegible] Sicut [illegible]
[illegible] dicit [illegible] qui [illegible]
domum [illegible] propter nomen meum
centuplum accipiet et vitam eternam
possidebit Ad quam nos deus perducat

Sermo primus de apostolis

Ego vos elegi de mundo ut eatis
et fructum afferatis et fructus
vester maneat Jo. xv. In quibus
verbis tria tanguntur scilicet divine dignationis
desponsatio ibi ego vos elegi. Secundo
eius [illegible] ibi ut eatis. Tertio habebis
fructuum suorum perpetuata retributio
[illegible] et fructus vester maneat. Pri-
mo ego vos [illegible] glorie elegi
vos ut sitis fideles milites Christi
[illegible] contra [illegible] pugnatores scilicet
contra mundum carnem et dyabolum. Exemplum de
David primi Regum. Qui pugnavit contra
[illegible] [illegible] et tanta gloria
[illegible] [illegible] [illegible] Christo
fortes in bello et pugnate cum antiquo
serpente. Iste [illegible] [illegible] [illegible]
Elegi vos ut sitis [illegible] et dig[illegible]
in ministratores. [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] ut duo ministrando
[illegible] [illegible] ambulabam [illegible]
[illegible] [illegible] ministrabat [illegible]
de beato Mathia [illegible] affectuosissime
[illegible] de Zacheo et [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] promittit. [illegible] Jo.
[illegible] in ministrat me sequatur. Iste [illegible]
vos elegi ut sitis discipuli mei [illegible]
non sufficit discipulo ut sit sicut ma-
gister [illegible] ut veri discipuli [illegible] ab isto
[illegible] [illegible] ut perfectus om-
[illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible]
[illegible] sit sicut magister [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] docuit scilicet [illegible] humilitatis
et perfecte caritatis. Unde tota [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] ego [illegible]
[illegible] et [illegible] sponsas elegi vos ut
[illegible] [illegible] sponse [illegible] Jo. [illegible]
[illegible] sponsus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]
ut dicitur Osee [illegible] desponsabo te mi-
chi in fide et [illegible] et [illegible]
[illegible] scilicet sanguinem suum. Debet [illegible]
[illegible] solicita [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de beata Martha
[illegible] [illegible] [illegible] Martha solicita [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
varietate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de Hester [illegible] [illegible] [illegible]
te [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Cant. [illegible]

Tota pulchra es. Exemplum de Rachel. [illegible]
dicitur [illegible] nobilis [illegible] de [illegible] et [illegible]
[illegible] contemplationis. Exemplum de Judith [illegible]
dicitur cum gloria [illegible] [illegible] [illegible] ut eatis
[illegible] ad fructificandum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] nobilis [illegible] [illegible] [illegible] arbor
[illegible] fructus bonos facit. [illegible] [illegible] apostoli [illegible]
sicut arbor [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et tandem fructificat. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Ezechiel
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] fructum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
bono fructificates et tales [illegible]
fuit [illegible] sua apostoli. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] tenebras tamquam sol
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] apostoli erant
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] multa corda [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
illuminarent et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] multa
[illegible] [illegible] [illegible] Tertio [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
de [illegible] [illegible] [illegible] magnus [illegible]
[illegible] [illegible] sibi [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et apostoli [illegible] [illegible] [illegible] sibi [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
mortuum suscitare et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] multa [illegible] tormenta
et morte [illegible] [illegible] amore [illegible]
[illegible] Exemplum de sancto Jacobo
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] omnibus. Tertio [illegible]
ut [illegible] templum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
honesta et bona [illegible] [illegible] [illegible]
edificat [illegible] [illegible] multa [illegible] [illegible]
templum Salomonis [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] et tanto [illegible]
edificatum fuit [illegible] [illegible] [illegible] figura
et [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ista persona insignita dei ymagine
construenda est operibus virtuosis et deco-
randa est virtutibus dei dilectione et
proximi dilectione. Ipsa et proximi. Sicut
templum erat dauatum operibus et ope-
ribus: et sicut templum salomonis septem
annis edificabatur et octavo fuit
consummatum ut dicitur in hystoriis ad
significandum quod anima septem virtutibus
disponitur ad complacentiam dei scilicet
theologicis que sunt fides spes
et caritas et iiii^or cardinalibus
que sunt iusticia fortitudo prudencia
et temperantia et octavo consummatur
anima de sedendo et deo inseparabiliter
iungitur scilicet finali perseverantia
usque [illegible] ergo [illegible] iustificati-
bus virtutibus coniunctis et perseverantibus
deus. Thezauro [illegible] ut etiam bona
anima. Matth. xiii capitulo. Simile est regnum
celorum thesauro abscondito in agro. Et the-
saurus est ipse deus qui est thezaurus
omnium angelorum et sanctorum animarum. Ymmo
ipse thezaurus omnis boni omnis
essentie omnis sapientie omnis sapie-
gie et glorie. Col. ii capitulo In quo sunt
omnes thezauri absconditi. Ideo dicitur
absconditus quia peccatoribus et etiam
glorie dampnatis absconditur ut magister
loquitur. [illegible] ipse thezaurus
emitur paupertate humilitate abstinentia
et sincera dilectione ut dicit Gregorius
Sic et beati apostoli et omnes veri imi-
tatores ipsius [illegible] dicit.

Vos amici mei estis etc. Ista
verba scribit Johannes xv capitulo et sunt
verba ihesu christi filii dei qui locutus
est ad discipulos suos. Sed hodie
loquitur ea per ora predicatorum ad nos
omnes communiter. Sed tamen principue ad
eos qui eius decem precepta servant.
Hos enim principue vocat amicos dicens
Si feceritis precepta mea amici mei eritis.
Sunt autem hec precepta. Primum
est Non habebis deos alienos coram
me. Deus enim unus est. Sicut [illegible]
[illegible] nos solum deum esse.

amici precepta eius implendo velut servus
tenetur precepta domini sui adimplere
si vult amicus eius optime. Sed amicus
domini secreta sua nobis monstravit. Sed
cum aliquis in amicicia domini vel alicuius
audisset [illegible] amicicia [illegible]
alligatus sibi [illegible]. Et ideo dicit
vos amici mei estis etc. [illegible] amicicia
ego vobis amicicia [illegible] audivi ideo
vos tenemini in amicicia omnes [illegible]-
ant amicitiam ostendit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] maxime ostendit amicicia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
que [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] nos [illegible] et [illegible]
est et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nobis
amicicia. [illegible] quia [illegible] [illegible]
[illegible] Attendite [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] omnibus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] caro [illegible] [illegible]
[illegible] longitudinem dierum [illegible] [illegible]
voluptates. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] multa
bona reposita sunt [illegible] comede bi-
be et [illegible] in deliciis. Unde [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] plu-
rimos. Audite [illegible] sit ei statim [illegible]
[illegible] Stulte hac nocte [illegible] [illegible]
[illegible] tua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] more
Simile [illegible] dicit [illegible] [illegible] [illegible] caro
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] comedit
et bibit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in deliciis quia [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] nobis [illegible] cum [illegible]
[illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] nullus [illegible]
[illegible] [illegible] morte et nil [illegible]
[illegible] mortis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sunt et dampnatur [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

se ex precium ut amet eum et eius
divicias dicens eos esse bonos / quia
prosperitate omnibus bonis temporalibus mundi
huius dicuntur propter que omiserunt propria que
mundi / ecce filii seculi novelle plantaciones
et fingunt dicens contra quos dicit apostolus
tu es sicut et i. tu succedis dictis eo-
rum unde quoniam filii affectant quod dicit
eos esse bonos quibus succedunt in diviciis
tu porro sis tecum maledictus / unde
Gregorius Quantis [illegible] etiam dap-
naciones videtur esse [illegible] porro [illegible]
[illegible] dicit i. quod [illegible] diu tui
sicut [illegible] precius / divites vero mundi
sunt multa bona / et adhuc omnia vel
[illegible] et i. quod sunt non sicut [illegible]
quod auferunt alias [illegible] predones
eorum ut predones accipiunt alias im
dicit Gregorius quia ut [illegible] cum
[illegible] divites [illegible] misero magis
est eis [illegible] totum modum / Tercius
[illegible] affectata est [illegible] affectat
superbus dignitates possessiones [illegible]
[illegible] appetitus [illegible] ei [illegible]
dicit [illegible] dum [illegible]
[illegible] et ondit ei regnum mundi
et promisit ea ei dare si cadens ado-
raret eum / Sic affectat omnibus hominibus
superbus promittens honores mundi [illegible]
[illegible] adoret eum [illegible] adorare eum
in appetitus ei [illegible] Ita facit
[illegible] per [illegible] et [illegible] dyabolus
est [illegible] attende quod [illegible] affectat
volens te decipere et [illegible] si dos
promittere elevat te ad honores et di-
gnitates sicut fecit theophilo et multis
aliis / preter amittit et dignitates in celesti
patria / ymmo propter [illegible] non solum amittit
regnum celi [illegible] non est dignus aut
[illegible] cogitacione [illegible] alia porte ymmo
quo vestiret panem non est dignus / hic [illegible]
[illegible] non est dignus panem quo vestitur
[illegible] falsis affectus dicit Salomon
tres species odivit anima mea / pauperem
superbum / divitem mendacem / senem fatuum
et insensatum / et post salomonem [illegible]
sapiencie nota quibus sapiens [illegible]
[illegible] dicit odio habere ista una vel pauperem

superbum i. carnem / divitem mendacem i. mundum
istum / senem fatuum i. dyabolum pauper sibi
est caro quod superbit [illegible] Grandis
superbus [illegible] et [illegible] superbus de orti-
bus [illegible] quod dicit [illegible] de [illegible]
[illegible] quod [illegible] et [illegible]
[illegible] quid [illegible] quod [illegible]
[illegible] et [illegible] et cadavera [illegible]
[illegible] si superbus de pulchritudine unde [illegible]
[illegible] angelos et [illegible] corporis [illegible]
et non [illegible] in [illegible] / [illegible]
[illegible] / de quo [illegible] fluit [illegible]
[illegible] venenatum [illegible] / [illegible]
[illegible] et [illegible] / [illegible]
[illegible] ea [illegible] adjuvant
sunt / Si si superbus de vestibus non sunt
tue sed mendicasti eas ab aliis [illegible]
et ideo pauperior et miserabilior es omni
[illegible] / [illegible] nascitur cum
suis vestibus tu autem nudus nasceris / unde
[illegible] inter omnia animalia miserabilior homo
nascitur [illegible] et lanam ab ovibus co-
rium ab animalibus [illegible] alia [illegible]
singula singulis et nudus permanes / de
hoc quod gloriaris quod [illegible] non accepi-
sti totum quod [illegible] comedis et bibis et [illegible]
[illegible] et [illegible] totum est alienum est
hic gloriaris sicut [illegible] pa-
vonis [illegible] est [illegible] odio
habere divitem mendacem i. mundum quod sua
pulchritudine vana multos decipit et
perdit / hic [illegible] dicit [illegible] mundum
[illegible] aqua [illegible] speciosa si-
[illegible] sua pulchritudine decipit [illegible]
[illegible] / sic mundus [illegible] divicie mundi
decipiunt sua pulchritudine [illegible] / hic
[illegible] vocat [illegible] alba [illegible]
[illegible] divicie [illegible] mundi sunt
[illegible] dicit [illegible] ad [illegible]
[illegible] divicie [illegible] ad illum
[illegible] dicit Salomon [illegible]
[illegible] / [illegible] divicie
[illegible] ad [illegible] plus [illegible]
[illegible] divicie mundi [illegible]
[illegible] / hic dicit dormierunt sompnum
suum et nichil invenerunt [illegible]
[illegible] divitem alicui

ut non cingulat vel [illegible] / Divites
hii sunt soporati / ps. [illegible] [illegible]
soporati [illegible] et [illegible] e[st] q[uod] de
soporati [illegible] sene [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] i. diviciis q[ui] superbiendo p[ro]pria [illegible]
[illegible] amisit gloriam celestem [illegible] / ps.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] q[ue] [illegible] [illegible] / [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] gloriam [illegible]
et ad infimum deduceat sicut et fecit
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible]
[illegible] [illegible] appetitus [illegible]
[illegible] et [illegible] se [illegible] corruat [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] superbos ut [illegible] [illegible] po-
[illegible] [illegible] [illegible] corruat / [illegible]
[illegible] [illegible] q[ui] elevat [illegible] / [illegible]
[illegible] mittit [illegible] [illegible] ut [illegible]
[illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] paulatim
elevat superbos ad aliquas dignitates
/ ut [illegible] [illegible] [illegible] impetum
et [illegible] [illegible] ut ibi [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible] amicitia [illegible]
[illegible] est nobis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] obligati sumus ad eternam
dampnacionem / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / ps.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] opposuit pro nobis
non solum res s[ed] [illegible] [illegible] / [illegible] oppo-
suit et divicias [illegible] xpc [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] divicias [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] / ps. [illegible] [illegible] [illegible]
xpc nos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ps. [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible]

xpc te [illegible] / Item non solum reb[us] s[ed] et corpore
opposuit. Opposuit enim corpus suum xpc
te multis laboribus et licet statu[m] eminen-
tie sua[m] / ps. [illegible] paup[er] [illegible] et de-
[illegible] amicitie una / et labo-
ravit triginta tribus annis discurrendo per
mundum ut animarum p[ro]curaret salutem / Item
opposuit corpus suum flagellis / Item
opposuit vulneribus [illegible] [illegible] eius
cum perforatum est lancea et pedes et
manus cum clavis duris confixi sunt
[illegible] / ps. [illegible] Cor meum dedi percu-
tientibus / et c[etera] / xpc te fecit sic / [illegible]
[illegible] [illegible] animis laborando [illegible]
/ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] apo-
stolis q[ui] [illegible] et [illegible] [illegible] / [illegible]
et [illegible] [illegible] sustinuerunt [illegible] / et nos
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] possumus [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Sermo tercius

Principes populorum
congregati sunt cum deo Abraham [illegible]
consuetudo [illegible] quando [illegible] aliquid
[illegible] negocium [illegible] elegit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] aliena i. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] apostolis [illegible] de salute [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] notatur
[illegible] [illegible] [illegible] apostolorum et dignitas eorum
/ [illegible] [illegible] / congregati sunt / [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] elevati sunt / [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] apostoli principes
[illegible] [illegible] appellati sunt [illegible] [illegible]
[illegible] principes [illegible] habuerunt et [illegible]-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] milites
[illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] principis
[illegible] insignia regalia portare / [illegible] [illegible]
apostoli principes [illegible] [illegible] / [illegible] insignia
regalia non [illegible] [illegible] habuit
/ [illegible] vocantur principes vel [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] reges [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible]-
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] / et [illegible]

principibus habet sic precipit contra quantum
tum pertinent similitate ab dedit pre-
[exemplo] des destitit amice quia militibus et similibus
sed contra pauperibus pecuniis galee
dicens [illegible] quibus renunciavit omnibus
que possidet non potest esse meus discipulus
caritate prelatis dicens qualiter congregatur
omnes quia non esse discipuli qui caritate
p° habuerint ad invicem similibus sed appositio
preciaverit quia non alia mundi simplicita-
te similibus consentiebat ipse est ad celeste
mundi huius ut catenus habet et celeste
et ad statum suum similibus condicebant
quia omnes [illegible] sicut paulus taceat pari
est alia mundi facti sumus ipse apostol
los quemcunque devit omnibus ut vos milites
2° [illegible] paupertate habuit quia apostoli pre-
dia descendentes ad ipso nuncupato degu-
erat [illegible] clenodium milites ipso cog-
[illegible] et hii sicut [illegible] gloria sed anno
[illegible] [illegible] quia apostoli dicit [illegible] pauperes
3° spiritu quorum verum est regnum celorum caritatis
habuit quia ad invicem caritatis habu-
erunt quorum verum deus [illegible] paulus [illegible]
[illegible] [illegible] eius vos cupio [illegible]
[illegible] [illegible] militibus se susci-
piat ipso eo homini defecta defecebat
tamen [illegible] ut et tu compa-
2m offitium [illegible] amice [illegible] offitium est
utilitatibus [illegible] [illegible] ad ponuntur
principes et ipsum diligat et corpo-
pati [illegible] sunt hii principes
[illegible] [illegible] nostrum ut quidam sunt
illi [illegible] magis [illegible] [illegible]
aliqua [illegible] erunt [illegible] ut illi
[illegible] utilitatis [illegible] communi [illegible]
dabat sicut petrus antiochia paulus
gentia iohannes gregorius [illegible] omnes
apostolo accipientes provincias laboriose
[illegible] [illegible] ut [illegible] dei ad [illegible]
deducerent [illegible] et nos [illegible]
[illegible] istorum [illegible] principio [illegible] ge-
[illegible] pugnavit premium legis bona
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] veniebat
madian et amalech et sicut [illegible]
[illegible] [illegible] cor [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] gedeon [illegible]
[illegible] et [illegible] angelus domini [illegible]
[illegible] fortitudine tua et liberabis israel de
manu madian et gedeone [illegible]
[illegible] [illegible] intellige [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] angelus dicit [illegible] for-
titudine tua [illegible] [illegible] [illegible] pugna

premium bono [illegible] offitium est milites
ad bellum congregare [illegible] et tu vel isti
principes [illegible] facere et [illegible] congregati
sunt congregate illi [illegible] [illegible]
tamen boni [illegible] congregabat sua
[illegible] doctrina de omnibus [illegible] mundi [illegible]
[illegible] ad bellum [illegible] [illegible] vicia et [illegible]
reges [illegible] ipse [illegible] et [illegible] instru-
xerit milites [illegible] pati [illegible] [illegible]
[illegible] agonizare [illegible] tua [illegible]
[illegible] nos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] certavit [illegible] [illegible]
[illegible] regis certare vel pugnare [illegible]
[illegible] pati [illegible] [illegible] [illegible] ipse
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] si ibi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] esse et ipse [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] se [illegible]
ut aliqui [illegible] patentur [illegible] [illegible]
dissolui et esse [illegible] [illegible] et nos [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] debet [illegible]
[illegible] [illegible] aliquis [illegible] et industria
de [illegible] offitio [illegible] ad magnam
dignitatem [illegible] dei filius [illegible]
specialibus et principibus fecit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] super omnia [illegible]
et ut [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sunt [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] se [illegible] [illegible] [illegible] ad ma-
gnam dignitatem posuit apostolo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] 2m [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est
[illegible] [illegible] mundi [illegible] apostolo de toto mundo
[illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] fecit apostoli [illegible]
[illegible] [illegible] et plenitudinem [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] tamen in
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ipse [illegible] [illegible] [illegible] sunt
[illegible] [illegible] [illegible] sunt [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sicut rosa
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] suavissimum [illegible]
neque eos fames neque [illegible] neque
plage neque gladius eos [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] eo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sicut [illegible]

consue[tudo] valde congrua est. karitas que de eis
congerebat deus omnes tamquam filios suos
diligebat. Jo. [illegible] filioli mei hec scribo [illegible]
dicitur tradere vobis [illegible] quod ille
qui vere est proximior [illegible] solet esse
utilior / Item quia apostoli de proximis
fuerunt [illegible] ad utilitatem [illegible]
1º de [illegible] ignobilitate [illegible] / [illegible]
[illegible] nos nobilitaverunt [illegible]
[illegible] / [illegible] / [illegible] eis
[illegible]
baptizatos [illegible] et [illegible]
2º Item [illegible] gratia [illegible] nos [illegible]
[illegible] doctrina [illegible]
3º ut sol et luna / Item amicicia ad deum
[illegible] optinuerunt et hoc [illegible]
[illegible] / [illegible] ergo [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] potestate [illegible]
[illegible] / [illegible] dedit potestatem
[illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible] ut [illegible]
[illegible] / [illegible] ut [illegible]
[illegible]
[illegible] apostolis [illegible]
[illegible] honora[illegible]
[illegible]
[illegible] dignitate / [illegible] sapi[illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible]
[illegible] et doctores [illegible]
[illegible] et [illegible] /
[illegible] et [illegible]
[illegible] / [illegible] ut fortiter [illegible]
sapientes ut [illegible]
[illegible] ad civitatem / Item ipsi
sunt boni pastores [illegible] Greg[illegible]
[illegible] pastor [illegible]
[illegible] apostolos tuos [illegible]
custodias / Item ipsi sunt et erunt
[illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
Tiara plena Sermo [illegible]
[illegible] et [illegible]
et apostoli [illegible] / [illegible]

[illegible] apposita
[illegible] oculos
[illegible] Zacharia [illegible] lapide [illegible]
[illegible] oculi sunt [illegible] sunt
[illegible] / [illegible] oculus [illegible]
[illegible] leva oculos
[illegible] et [illegible] ubi
[illegible] tibi
[illegible] te [illegible]
[illegible] / [illegible] oculi [illegible]
et [illegible] latrones [illegible]
id est dyabolos [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] / [illegible] audisti [illegible]
[illegible]
et [illegible] / [illegible]
[illegible] te [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] levate oculos vestros et [illegible]
[illegible] mala id est [illegible]
[illegible] veniunt [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible]
[illegible] / [illegible] dicuntur
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] oculus [illegible] et
[illegible] / [illegible]
[illegible] id est [illegible] / [illegible]
levavi [illegible] oculos [illegible]
[illegible] apostoli [illegible]
[illegible] / Item [illegible] id est [illegible]
[illegible] levate id est [illegible]
oculos [illegible] id est [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] / [illegible] tota [illegible]
[illegible] et [illegible] festinat
[illegible] / [illegible]
[illegible] ut [illegible]
[illegible] / [illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] temporalia [illegible]
[illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] ut [illegible]
[illegible]
[illegible] id est [illegible]
[illegible]
[illegible] sit [illegible] / [illegible]

Eccli xxxiiij Quasi qui apprehendit umbram
et qui sequitur ventum sic qui attendit ad
visa mendacia. Sed divites dampnati
dicunt Sapie v. Transierunt omnia
illa tamquam umbra [illegible] [illegible] quasi
sic arena. Dicitur [illegible] v. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] mali i. divicias mundanas
sicut cupidi et avari. Ysa [illegible]
[illegible] [illegible] opera inutilia. Tertio dicitur
[illegible] oculus meus non videbat i. non
[illegible] vanitate dicitur [illegible] oculus
[illegible] [illegible] et facie tua et tertio con-
siderando [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] miserabiles. Sed Eccli xiiij [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] venit
sic tenetur. Tertio oculus [illegible] sine
respectu [illegible] [illegible] [illegible] ut
[illegible] et [illegible]. Sic figatur
Ysa xiiij [illegible] [illegible] [illegible] tua et
[illegible] [illegible] apprehensio fuit ad [illegible]
[illegible] [illegible] oculos tuos [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] nos [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] se [illegible] ad [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] dicitur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sicut [illegible] in
[illegible] [illegible] levavit [illegible] oculos et
vidit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] nos omnes [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] oculus [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] ut nos [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
angelorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sic dicitur [illegible]
[illegible] Appruit [illegible] oculos [illegible] et vidit
et ecce [illegible] [illegible] [illegible] igne-
orum et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] angelos
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vigilatum
ego video i. [illegible] [illegible] [illegible]-

sunt impios. [illegible] dicitur [illegible] [illegible] maledi-
[illegible] [illegible] sic figuratur Josue v. Le-
vavit oculos et vidit [illegible] [illegible]
contra se stantem et gladium [illegible] [illegible]
infideles [illegible] [illegible] [illegible] Balaam [illegible]-
[illegible] sic dicitur Num xxij. Aperuit dominus
oculos Balaam et vidit angelum stantem
in via evaginato gladio [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] qui [illegible] [illegible]
[illegible] sic figuratur i. Paral. xxj
[illegible] oculos [illegible] vidit angelum [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] i. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] evaginato [illegible] gladium
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] oculos [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] dicitur [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] igne et sulphure [illegible] [illegible]
[illegible] die ac nocte [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] die ac nocte
igne Job [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] die ac nocte
igne Job [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] die ac nocte
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible]
Leva oculos tuos [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] tibi [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] leva
[illegible] oculos tuos et vide omnes
isti congregati sunt venerunt tibi [illegible]

Sermo secundus

Omnis [illegible] est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] dominus [illegible]-
[illegible] operarios suos [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vita
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Tercio vero presens remunerat operibus
ibi cum multa mercede. Quartus vero tri-
mercede excellenti. Habet quadruplicem
mercedem vel remuneracionem. Prefiguravit
deus in remuneracione assueri qui nuper
vivendo corpore et fuit potentissimus rex
et sibi servientes bene quadruplicat re-
munerasse. Unde bagatham et thares ia-
nitores et aman suspendit per servicia
corporis. Deinde agag cum ministeriis mi-
stris regie promisit suo in sua familia
in palacio promisit et nobis bene cum
alia gloria estimasse. Sed mardocheum
propter fidem et servicium suum pro se fecit et ma-
iorem. Hester vero propter fidelitatem et
quia regi placuit licet pauper fuit
reginam fecit. Intelligitur quod maior est
gracia eorum quod sedem sua servicia re-
munerantur. Primi sunt qui hominibus
laboribus suis vel mercedem recipiunt
a ceteris. Quasi multa bona faciunt et [illegible]
demones peccato sunt ut luxuria et
[illegible] bonum reddit deus secundum parem.
Unde dicit quod qui bono vel laboribus
contulit vel temporale remunerat a
cunctis dampnat nobis in eterna remu-
nerat quod morte peccatum [illegible] computat-
ur sed. Unde augustinus propter merita eorum con-
[illegible] putredini [illegible] [illegible] si [illegible]
mortali peccato fecisset [illegible] bona
[illegible] fecisset nonpresumpsit amicus [illegible]
[illegible] [illegible] nos [illegible]
solo [illegible] dicta bonum facit sed [illegible]
seculo [illegible] [illegible] meliorem faceret
et [illegible] bona [illegible] reddet sed
multa bona dabit [illegible] ut dicit
Augustinus [illegible] multum et [illegible]
[illegible] [illegible] tamen [illegible]
[illegible] bona [illegible] inequabit
Unde [illegible] [illegible] dimidium
dimidium est [illegible] de mobili [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible]
id est angelos [illegible] fecit ut bene
libenter audient quadruplex ut sibi videtur
Secundum [illegible] qui omnibus [illegible] remunerat
deus [illegible] illorum qui in morte debilit
contulit [illegible] [illegible] pauci sunt
qui de morte contulit. Unde [illegible]
solo [illegible] [illegible] [illegible] plures
fuerit legimus [illegible] ut audiret [illegible]

qua rara sit confessio in morte tamen
quod omnibus aliud differunt. Unde augustinus [illegible]
te ne fuga vera fiat [illegible] vel
[illegible] ita monet illos qui volunt
consilium sequi [illegible] [illegible] multi
[illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] laborand et [illegible] [illegible]
mortis [illegible] ergo [illegible] [illegible] diffe-
ratis ultro die [illegible] [illegible] [illegible]
laborare [illegible] [illegible] sunt [illegible] multum
remunerabit sunt qui [illegible] [illegible]
contulit qui sunt [illegible] fortes et
forte agunt [illegible]. [illegible] [illegible]
magis remunerabit deus [illegible]
et valde diligit [illegible] [illegible] quibus
nouerat et nobile diligit [illegible]
[illegible] et [illegible] plura [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] diligit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] tui [illegible] [illegible]
[illegible] affectionis tue id est [illegible] vel mortis
[illegible] [illegible] aliquid [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] contulit [illegible] [illegible] [illegible]
doloris de morte [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de capite [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ut dicit Augustinus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut
[illegible] sui oblivisci qui [illegible] vivet
[illegible] oblitus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] nomine et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de omnibus operibus tuis
[illegible] tua et de [illegible] [illegible]
gracia [illegible] qui [illegible] [illegible]
dat [illegible] gloriam et gaudium [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] tua si [illegible] [illegible] [illegible]
dat [illegible] [illegible] [illegible] super [illegible]
remunerat [illegible] qui [illegible] mortale [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] vel [illegible]
[illegible] agunt [illegible] ut [illegible] Johannes
baptista [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gloria
[illegible] [illegible] [illegible] de vita [illegible] et
[illegible] [illegible] cantat [illegible] [illegible]
quam alios [illegible] [illegible] et [illegible]
super [illegible] libenter audiunt [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] virgo maria et [illegible]
deus [illegible] diligit [illegible] [illegible] [illegible]
solos [illegible] [illegible] fuisse [illegible]
et [illegible] [illegible] passione [illegible] laudare
audiret multum commendat. corpus [illegible]

cum. veritas prestaz laude deus dicens
Ex ore infancium et lactancium perfe-
cisti laudem. Et ideo quibus offenditur relictis
que ut ipsi valde diligit quod innoce-
ntie tito faciunt sicut deo deus virtus
sunt et fortes sunt. Unde Canticum Cante-
comperata cum [illegible] multiplex
malum quod incipiens et post multum
bonum quod est conspectus dei unum et quod
peior comnibus periculo est quod morbi-
pecto est gratia [illegible] vel quantumcumque
vel qualitercumque moritur dampnatur.
Qui nescit quod perdidit deus [illegible]
vite sue ut optat dicere [illegible]
[illegible] velut [illegible] vita [illegible]
[illegible] multi [illegible] ordinatur et
[illegible] succiduntur. Unde
[illegible] et [illegible] dominus
[illegible] qui [illegible] qui [illegible] non valebit
[illegible] quod sit [illegible] est peior quam
[illegible] contra gladios [illegible] et
[illegible] matri sine [illegible]
[illegible] est incipiens et moritur dampnatur
natur et etiam gloria [illegible] Ideo
monet nos Ne tardes converti ad
dominum et ne differas de die in diem
et [illegible] multiplex et magna
[illegible] in [illegible] dei [illegible]
a die quo incipit aliquis [illegible]
semper est beatus [illegible] Beatus vir
qui facit [illegible] custodiens manus suas
ne faciat omne malum [illegible]
qui [illegible] bonus sapiens erit
[illegible] et [illegible] quam [illegible]
[illegible] mors [illegible]
[illegible] omnes qui timent
[illegible] Dicite iusto quoniam bene quia
[illegible] impio in malum [illegible]
moriatur [illegible] tibi gaudere [illegible]
[illegible] non propter [illegible]
[illegible] in malum [illegible]
[illegible] paupertas [illegible]
mala [illegible] sustinuit [illegible]
[illegible] diligentibus deum
omnia cooperantur in bonum [illegible] continui
[illegible] impiis quod non [illegible]
[illegible] salvabit non [illegible]
[illegible] paupertas [illegible]
[illegible] quod omnia bona que
fecit vel faciet a die conversionis sue
[illegible] vel [illegible] scripta sunt et
[illegible] in corde dei [illegible] libro
vite ita quod nunquam aliquid [illegible].

oblivisceretur. Unde [illegible] capilli capitis
omnes numerati sunt [illegible]. Et miro modo
eum exaltabit [illegible] tractat sic
ad malos et inimicos suos [illegible]
Et sic rex Assuerus [illegible]. Amari-
cum mardocheum [illegible] exaltat. Assumit
ut [illegible] honoris [illegible]
[illegible] mardocheus [illegible] et [illegible]
qui [illegible] est ministri ut [illegible]
[illegible] cito honorabitur [illegible]
[illegible] sui [illegible] quid
[illegible] honoris quam vestes regias [illegible]
vestes regie sunt claritas et agilitas
corporis [illegible] fert et dabit [illegible]
[illegible] equus altus super quem
sedet rex angelorum [illegible] et pulche-
[illegible] corona de capite [illegible] dignitas
[illegible] principes [illegible] laudantes
eum [illegible] civitatis [illegible]
[illegible] civitas [illegible] et letabitur [illegible] civitas
celestis [illegible] exultabat [illegible] angelis et
[illegible] et [illegible] tota terra erit gaudium et
[illegible] et dies festus [illegible]
ut ibi [illegible] plures [illegible]
[illegible] et [illegible] tanta gloria
erit [illegible] in celo quod omnes ibi
[illegible] filia [illegible]
[illegible] Sermo tercius

Venite ad me omnes qui laboratis
et honorati estis et ego vos
reficiam. [illegible] sua
deus [illegible]
[illegible] in
[illegible] alios [illegible]
[illegible] cum deo [illegible] pro anta-
[illegible] Unde [illegible]
dei [illegible] nos
[illegible] ad [illegible] ei
[illegible] qui sitit veniat et bibat
[illegible] venire
[illegible] peri
ad [illegible] nullus [illegible]
[illegible] Io. [illegible] venit
ad me non [illegible] nullus [illegible]
[illegible] dignus sit [illegible] semper [illegible]
[illegible] Unde Io. [illegible] et
eum qui venit ad me [illegible]
[illegible] celestis [illegible]
[illegible] nos [illegible] Unde [illegible] nos

quid torpetis quod ad magni regis nuptias venire
negligitis. Sponsus et sponsa dicunt
veni. Ideo enim celestis curia vos expectat
Apoc. ultimo: Sponsus et sponsa
dicunt veni, et qui audit dicat veni, et qui sitit
veniat, et qui vult accipiat aquam vite
gratis. Quomodo [illegible]
[illegible] et regina et tota curia celestis
[illegible] expectavit [illegible] et [illegible] venire
[illegible] attendunt
[illegible] civitatis [illegible]
[illegible] utilitas [illegible]
[illegible] tangitur [illegible]
[illegible] magnum [illegible] quod [illegible]
[illegible] nos invitat [illegible] magis quod [illegible]
[illegible] ad [illegible] venire
[illegible] tangitur [illegible]
[illegible] ad comedendum
[illegible] et
[illegible] nullus negligat venire. Luc.
[illegible] invitatis
[illegible] et omnia parata
[illegible] venite ad nuptias [illegible]
[illegible] omnes excusare [illegible]
[illegible] villam emi [illegible]
[illegible] uxorem duxi [illegible]
[illegible] Luc.
[illegible] villa [illegible]
[illegible] et super [illegible] villa et omnes [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] terra [illegible]
[illegible]
[illegible] ad terrena [illegible] est [illegible]
[illegible]
[illegible] isti tres [illegible] ad nuptias
venire [illegible]
[illegible] nisi [illegible]
[illegible] Luc. [illegible]
[illegible] venire ad me [illegible] est [illegible]
[illegible] est [illegible] et [illegible]
[illegible] nisi [illegible] paupertate
[illegible] Luc. [illegible]
[illegible] et venite [illegible]
[illegible] nullus [illegible] nisi [illegible]
[illegible] carnis [illegible]
[illegible] quibus [illegible] venire [illegible]
[illegible] carnis [illegible]

est nullus [illegible] pauperes [illegible]
[illegible] ad terrena [illegible] venite ad me
[illegible] tangitur [illegible]
[illegible] venite ad me
[illegible] ad [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] Can. [illegible] surge [illegible]
[illegible] surge [illegible]
[illegible] et veni
[illegible]
[illegible] venite [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
est [illegible] qui [illegible]
[illegible] nos [illegible] et [illegible] venire
[illegible] et [illegible] Jo.
[illegible] venire ad nuptias
[illegible] non
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] est [illegible] vos [illegible]
et [illegible]
[illegible] venite
[illegible] omnes [illegible] divites [illegible] et
pauperes [illegible] pau-
[illegible] divites [illegible]
[illegible] et Luc.
[illegible] nuptie [illegible] parate sunt
[illegible] invitati [illegible]
[illegible] et [illegible]
pauperes et debiles [illegible]
[illegible] pauperes [illegible] de-
biles [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible]
qui [illegible] nos invitat [illegible]
[illegible] nos et [illegible] et [illegible]
delicatissima [illegible]
[illegible] venite ad [illegible]
nullus negligat [illegible]
[illegible] Luc. [illegible]
vos [illegible] illorum [illegible]
[illegible] tangitur

creatorum veritas eius dicit omnes qui laboratis
et onerati estis. laboratis et honera-
ti refectio eterna est. primitus labo-
rasti dicitur corporis ad faciendum sed
honerati corporis ad sustinendum. Sunt
igitur quidam laborantes de operibus opere
ad opus Dei qui in mundo laborarunt
laboravit [illegible]. Unde Daniel vi: po-
suit cor suum rex et usque ad occasum
solis laborabat quando ut liberaret
eum. Nota quod in [illegible] sit esse
[illegible] laboriosa est [illegible] Dan
[illegible] Ysaie xliii: [illegible] me fecisti
[illegible] et [illegible] in labore
[illegible] cum collatione [illegible] qui
[illegible] peccatorum [illegible] decorare suo
super lignum. laborantes ergo [illegible]
[illegible] bonos Sunt enim quidam qui
laborant [illegible] diabolo qui super-
[illegible] mortis [illegible] ut dicitur [illegible] vos
[illegible] sua [illegible]
ut unus [illegible] laboraret. labo-
rantes [illegible] premorte sua [illegible]
[illegible] manus suas vacuas [illegible] de-
[illegible] sunt ista [illegible] laborem et
[illegible] fortitudinem [illegible] consumpsi.
Sunt etiam quidam qui laborant
[illegible] mundi qui recipient merce-
dem suam [illegible] plus [illegible]
[illegible] prolabit. Unde dicitur Eccle-
siastes i: Quid [illegible] et [illegible]
[illegible] venit [illegible] nichil
aufferet secum de laboribus. Unde
Proverbiorum xxiii: Noli laborare ut diteris
Sunt enim [illegible] ut apes que [illegible]
[illegible] mellificant [illegible] stultis here-
dibus [illegible] nichil ut [illegible]
[illegible] portantes. Sed advenit Salomon
dicit Ecclesiastici v: cessavit [illegible]
[illegible] laborare [illegible]
[illegible] alii laboraverunt [illegible] carnes
[illegible] quasi solliciti [illegible] omnibus [illegible]
quasi [illegible] pascentes asinam [illegible]
[illegible] In quorum persona dicit
[illegible] Ecclesiastes v: hoc modo [illegible]
ut comedat quis et bibat et fruatur
leticia laboris sui quo laboravit sub
sole. Et isti [illegible] recipiunt iam
mercedem suam. Ecclesiastes viii: laudavi
leticiam quod non esset homini bonum
sub sole nisi quod comedat et bibat et ga-
udeat et hoc solum secum auferet [illegible].

laborant sub sole. Quidam vero
receperunt mercedem suam et spiritua-
lem et temporalem vel in vita vel in morte
[illegible]. Et ad eos [illegible] vocavit
Deus ad laborantes in labore [illegible]
[illegible] cum laboribus gaudens et fructus
ut dicitur Sapientie x: Istos invenit refectio
[illegible] familias [illegible]
Ecclesiastici xi: In opere manuum suorum labo-
rantibus et tecto eos de [illegible] illius
[illegible] facie [illegible] inde
noscitur magis refectio. Ysaie lxv [illegible]
[illegible] qui laborat [illegible] et sa-
turabitur. Nota quod [illegible]
[illegible] bona [illegible] opportet refe-
[illegible] ut etiam laborare [illegible] bona op-
portet mercedem. Ysaie xl [illegible] qui labo-
ravimus [illegible] salvatorem
omnium [illegible] honoratos [illegible] Nota
quod quidam sunt [illegible] diaboli portantes
honus peccati. Ysaie [illegible] iniquitates
super [illegible] sunt caput meum et sicut
honus grave gravate sunt super me. Sed
honus quod portat [illegible]
et sunt [illegible] incipit [illegible]
[illegible] reddunt [illegible]
Ysaie x: In die illa auferetur onus de
[illegible] tuo et iugum de collo tuo et
[illegible] oneratos
[illegible] Matthei xi: Iugum
meum suave est et honus leve. Et bene
dicit [illegible] honus [illegible] leve quia non est one-
rans sed [illegible] alleviavit et sicut
[illegible] non honeravit
[illegible] et [illegible] alleviat
[illegible] usque ad me-
[illegible] refectionis [illegible]
[illegible] ad me [illegible] et ego reficiam vos
[illegible]
[illegible] refectionis [illegible] que
[illegible] illam
[illegible] et alia [illegible] illis
[illegible] maceravit. Judith [illegible]
[illegible] magna et [illegible]
[illegible] refecit [illegible]
[illegible] familiarem. Ecclesia-
stici xxxii [illegible] coram Deo [illegible]
[illegible] reddet [illegible]
[illegible] vel nobilissima [illegible]

s. honorum et bonorum omnium Eccli. xxiiii. Terra
tua et ipsa nobilis est et cum germinibus
ressonnet in tempore suo adrescitur in
abundantiam. Illuc enim erit fertilitas
sine supplicio sed iocundissima redditur. Spi-
ritualissima facies diuinitatis [illegible] et
requies mea et refectio. Ysa. [illegible]
Hec requies mea refectio lasso [illegible]
refectio et habundantia omnium bonorum
et nil ibi deerit. Augustinus [illegible]
[illegible] in deerit [illegible] ibi [illegible]
glorie redditur refectio [illegible] nobilitas
[illegible] magnum et [illegible]
admensa tali domus. Hec est enim ipsa
regina et domus [illegible] et tota [illegible]
celi [illegible] cum Augustinus de [illegible]
[illegible] mater [illegible] amplius
[illegible] agnus [illegible]
[illegible] Hec erit fertilitas [illegible]
[illegible] in deerit [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] nil de [illegible] Hec et [illegible]
[illegible] de loco [illegible]
ibi me collocauit et loci [illegible]
[illegible] gloria [illegible]
[illegible] erit
[illegible] super aquas
refectionis [illegible] super aquas
maior et ibi refectio bonorum [illegible]
[illegible] possit [illegible]
visibilium [illegible] epulabuntur
et [illegible] cibo et potu re-
[illegible] sua [illegible] et
[illegible] Judith [illegible]
erit [illegible] et [illegible]
[illegible] et affectu totaliter [illegible]
[illegible] facies plena gratia est ut dicitur [illegible]
[illegible] totaliter [illegible]
totaliter [illegible] et [illegible] implebitur
[illegible] dilecto mi adme

Sermo [illegible]

[illegible] ambulat [illegible]
Qui sequitur me non ambulat in tenebris
sed habebit lumen vite [illegible]
[illegible] mortem [illegible]
[illegible] me [illegible] primum [illegible]
[illegible] et habebit lumen vite [illegible]
[illegible] et ambitiosi sequuntur
[illegible] superbi et ambitiosi sequuntur
[illegible] gulosi et luxuriosi [illegible]
[illegible] iusti sequuntur
[illegible] et [illegible] celeste primum
[illegible] tamen
[illegible] ut [illegible]
[illegible] adoptari [illegible]

[illegible] Noli timere Abraham
ego protector tuus sum et merces tua
magna nimis [illegible] dulciter al-
loquitur [illegible] et ego protector
tuus sum et merces magna nimis
[illegible] tantum aliquis sed ego protector
tuus sum [illegible] modo [illegible]
[illegible] tuis et [illegible] tuis [illegible] morte
[illegible] et merces tua magna
[illegible] estimari non potest [illegible] nulla [illegible] mundi
[illegible] tam deliciosa [illegible]
[illegible] delectabit [illegible]
[illegible] ut [illegible]
[illegible] distat [illegible]
est [illegible]
fili mi et [illegible] sapientia [illegible]
[illegible] sapientia est [illegible]
[illegible] est ut [illegible] videat mortem
et timeat [illegible] et [illegible]
tormenta vehementer et [illegible] va-
nitate mundi ut [illegible]
ut fugiat [illegible] ut [illegible]
[illegible] conformet gaudium [illegible]
ut illuc [illegible] omnibus [illegible]
[illegible] nobilitatis [illegible] et illa
[illegible] adornet pulchritudine
[illegible] ut [illegible] diligat et
desideret. Hec est summa sapientia quam
[illegible] et apostolis et omnibus
doctoribus [illegible] sapientia dei nullus
[illegible] plenius [illegible]
de summo bono nisi qui [illegible]
[illegible] abstrahere [illegible]
[illegible] Ille vere sapit cui
[illegible] interior [illegible]
[illegible] erigitur [illegible]
[illegible] tamen [illegible] suo
[illegible] ut illi [illegible]
[illegible] beata [illegible] sponsa
[illegible] angeli [illegible] est [illegible]
formosa [illegible] apparuit ut [illegible]
[illegible] regis [illegible]
[illegible] regi complacuit ut de solio
regali descenderet et dimidia parte
regni offerret [illegible] et tu dilecte
surge [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
tua desiderabit [illegible] nil

imperfectis/ primo contra fugam omnis vanitatis quia vanitas est quasi pulvis qui oculos spirituales nocivo medicamine sauciat. Unde Ysido. Ita sol dum est in nubibus inimicus minister/ Secundus contra cecitatem honoris secularis. Unde Hester cum sol dum quia ablato. sicut .i. corona que est de capite quia honores mutant mores ut dicitur quare/ Tertius contra vitium similis. Unde Job. tam humiliatus fuit dignitas et rapi cecitas est sufficientia adulterantis sub tamen inverte. Unde Augustinus. Hic quod sublimem apparet vestitura lux est/ Exemplum de Job/ Quartus de hereticis. Unde Augustinus. Sicut cetera valescit ut ceteri solis caliditate dulcescat/ Exemplum languide et desiderium pro dilectione. Unde Ysa. Ita anima desiderat te. Unde David. Sicut cervus desiderat ad fontes aquarum. Exemplum de sancto Paulo qui dicit cupio dissolvi et esse cum Christo. Sicut sole perfecto gaudium hiis omnia spiritualia que Hester optimum temporalia/ Nota hiis spiritualibus dilectio. Sequitur. et hiis sibi lumine vite habet .2. priva et modo ... Et nos quod sit spiritualia communicationem solvitur. Primo ut admirationem prebeat. Deo mirabile. Unde per Iovem(?) vos vocavit ad admirabile lumen suum et quia dicitur admirabile quia in multa tanta operatur qua invidat quod ut sit in admirabilia dilectionis gaudia quia ut nebulas et opacitates purificas dissolvit. Unde. Sicut sol fumositates et nebulas depellit/ Iste secunditate esse induceret dicitur ut illi boni delis ad eam venire dignatur. Unde Apoc. Gloria eius et velut anima rerum. Cant. Dilectus meus descendit in ortum suum ad spaciam/ Item quia lux omnes colores purificat et roborat sua gratia et pulcritudinem que de peccato obfuscat/ Item quia diverse virtutes gaudium que influxum divini luminis sicut sol diversis terre diversa metalla operatur. Unde Sap. Venit illis declamatio Dei et dulcis sancte lux mortis/ Unde Christus nobis dominus lucem vultus tui/ Item cognita demonstrat sicut lumine divini et quia propter cognita erat dudit per illustrationem intellectus/ De quibus predictis

dicitur etiam sicut Dionysius illuminatus in intellectu et amoribus et amatoribus eius et Credo post. Lux dulce et delectabile quia sicut lumine sol dulce facit fructus arborum. Sic in divino per vite sua inflorescit ut influxu divini luminis amara dulcescit ita ut sit sibi esse dulce quod arenam rigidam oculi propter paupertate et alia multa incommoda sustinet/ Delectabile quia eam diligit et delectabile deo et angelis facit. Unde sol diversis terre operatur aurum et argentum/ Tertio ponit lumine inextinguibile et insuperabile hominibus in quibus lumine sit indeficienter ardet et lucet ut nulla vanitas possit extinguere. Exemplum de Salomone qui inter medios ignes sicut ut dicit ipsius. Sic isti divina gratia inflammati semper ardent anima divino ut nulla adversitas persecutionis aut aquae tribulationis impugnationis extinguere valent. Igitur quis qui quasi nunquam ardet cum aquis. Cantic. Aque multe non poterunt extinguere caritatem/ Unde Sapientie. Et mea non extinguibile lumine illius. Exemplum de beata Maria Magdalena que ardebat desiderio magno et sicut Jo. Bap. Ille erat lucerna lucens et ardens desiderio/ Quarto ponit lumine ante Jo. et in proposito dicitur et habet lumine vite et hic quod dicit vite quia vitam confert inflabiles et angelis quod sine lucem facit vitalis et sol ut dicit Dionysius et Physicus quod generat sed homo et sol absolute generat ipse sol vitam prolongat et confortat et... et cum placea si valeat propter quod lumine vite quod hic nunc deo vita influit perpetue manentem sine mutatione. Augustinus. Gaudium cum tua dia luce quod nobis occasio et quod hoc lumine gloria dicitur Dionysius/ divina caligo est inaccessibile et sicut dicitur inaccessibile quia lux angelica et sic videat quomodo suo modo ... celestis corporis etiam ... mutabilibus generabile ut nutrimenta corporis lucis posset innari vel sedari sibi et lumine solaris fidelibus assimi ut plenum mittet/ est lucidissimum oculis gratia omnibus istud ut illud fontale lumine consistit descendens ut ad radium

Sola lumen mad.

i. ad filium et per filium perveniet ad patrem
perveniat et cetera. Rogemus dominum nostrum Ihesum
Christum ut nos perducat ad istud lucem eternam.

Posuisti domine **Sermo secundus**
in capite eius coronam de lapide pre-
cioso. Et nota istius verba quod est duplex
corona scilicet temporalis [illegible] infernalis
et eterna. Prima dicta corona est temporalis,
secunda spiritualis. Prima dicta corona est temporalis
[illegible] de tenellis floribus que cito marcessit
[illegible] Sapiencie 2o Coronemus nos rosis antequam
marcescant. Hec corona debet et [illegible]
marcescat [illegible] corona [illegible] simpliciter con-
[illegible] ista [illegible] et floris [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] glorie [illegible]
erit flos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
que est regnum [illegible] et honoris [illegible]
divicias [illegible] et honores [illegible]
[illegible] mundo [illegible] [illegible] carnis a est
[illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible]
corona est infernalis. Hec est de [illegible]
que est in regno dyaboli [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ista corona co-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
nabit te [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
at [illegible] sicut ille [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] demonum [illegible] et ita sunt hor-
ribiles ad videndum quod [illegible] [illegible] [illegible]
omnes pena [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ista pena [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] patitur [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sit ita
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] libro Job transibunt ab aquis
[illegible] ad calorem [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ibi [illegible] [illegible] et
[illegible] ideo ignis iste est [illegible]
et iterum [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sic ignis [illegible] [illegible]
sit ille omnis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ita [illegible] ignis
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ignis [illegible] ita fortis
et ita fortis [illegible] quod si possibile
esset quod omnes aque [illegible] et omnes aque

[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] minima scintilla
illius ignis [illegible] ita fortis
et [illegible] est ille ignis [illegible]
[illegible] de isto igne [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] comburit omnes [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et ita [illegible] est
[illegible] et horribilis ad videndum
[illegible] demones sunt ita horribiles
et deformes ad videndum [illegible]
[illegible] illius [illegible] [illegible] [illegible]
est [illegible] [illegible] [illegible] ita magis
et [illegible] [illegible] [illegible] possit
ibi [illegible] demones horribiles illi
[illegible] [illegible] et [illegible] affligent [illegible]
[illegible] [illegible] magna afflictio [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
nisi fletus et stridor dencium [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] oblivionis
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
iste locus [illegible] ita [illegible] et fetidus [illegible]
[illegible] dyaboli illum locum nollet [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] iste locus [illegible] ita
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquid [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nullus [illegible]
[illegible] [illegible] est ita [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] si est possibile [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
Johannes [illegible] [illegible] [illegible] illis
et [illegible] illo [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] mori
et mors fugiet ab eis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] resurgat
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] horri-
biles magne et [illegible] ista est mil-
lesies [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] corpus et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ita magni
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] ita sit mille-

sies et millesies maior et melior cum
[illegible] et [illegible] ledit [illegible] et corpus
et quod [illegible] corporis et animam [illegible]
[illegible] ita [illegible] ambo erunt sic est [illegible]
[illegible] iterum [illegible] dicte [illegible]
iterum erunt ita magna sit [illegible] sunt
et [illegible] ita sit millesies et millesies
[illegible] et [illegible] hec [illegible] plena
[illegible] [illegible] Unde [illegible] capitulum
et [illegible] infinitum [illegible] nunc [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] secunda [illegible]
[illegible] [illegible] quod dum [illegible] tercia
corona est specialis [illegible] regno [illegible]
Unde [illegible] coronat te de misericordia et mi-
serationibus [illegible] corona est [illegible]
[illegible] lapis preciosus [illegible]
[illegible] [illegible] intelligere [illegible]
[illegible] lapis [illegible] [illegible]
Unde [illegible] sapient et intelligent
[illegible] [illegible] novissima [illegible]
et [illegible] Unde [illegible] [illegible]
[illegible] meditari [illegible] [illegible]
[illegible] mortem [illegible] novissima [illegible]
quid est [illegible] [illegible] Unde
[illegible] [illegible] [illegible] suum
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] vel [illegible] et [illegible]
[illegible] illud ubi tu illo [illegible]
[illegible] novissima [illegible] [illegible]
i. [illegible] Unde [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] sapies et intelliges ac
novissima [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] i. lapis est preciosus [illegible]
[illegible] est a posteriori parte [illegible]
[illegible] [illegible] est [illegible] [illegible]
lapis preciosus [illegible] corone [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] Unde [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] i. lapis preciosus [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] corona [illegible]
[illegible] coronat te de misericordia [illegible]
corona [illegible] [illegible] glorie [illegible]
[illegible] corone [illegible] [illegible]
corona [illegible] [illegible] [illegible]

Unde Apoc. Esto fidelis usque ad mortem
[illegible] coronam [illegible] Unde [illegible] Custo-
di [illegible] quod habes Unde Apoc. [illegible] quod
[illegible] i. coronam quam nullus auferre [illegible]
[illegible] ne alius accipiat coronam. [illegible]
temptationes [illegible] Unde Jacobi Bea-
tus vir qui suffert temptationem [illegible]
[illegible] [illegible] Unde Apoc. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] corona [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Sermo [illegible]

Posuisti domine super caput eius
coronam de lapide precioso. [illegible]
[illegible] [illegible] intelligi [illegible]
[illegible] martires [illegible] [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] ultra [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] posui-
sti domine [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] tu [illegible] [illegible] eius
[illegible] magnitudine [illegible] et [illegible]
ubi corona de lapide precioso et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] magis
sit preciosa [illegible] [illegible]
est [illegible] et alios [illegible] Unde
posuisti domine super caput eius coronam
de lapide precioso [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] collocasti
ut [illegible] auferri [illegible] [illegible]
posuisti [illegible] [illegible] ut
[illegible] sit [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] posuisti [illegible] posuisti
[illegible] [illegible] Unde [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] te [illegible] [illegible]
diligentibus te [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] corona [illegible]
[illegible] [illegible] Unde [illegible] corona
glorie [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] corona [illegible]
[illegible] domine [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] coronam [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] merito
[illegible] et omnes [illegible] omnes
[illegible] [illegible] omnes [illegible]
[illegible] et [illegible] illud [illegible]
[illegible] corona [illegible] [illegible] [illegible]

periniq / Hanc coronam reparavit non modico
precio sed precioso sanguine suo / Ideo
portavit coronam ignominie ut homines
portarent coronam glorie Hebr. 2. Et [illegible]
portans spineam coronam. Et tu [illegible] posui-
sti [illegible] promisisti [illegible] dominus dat ad gratiam
promittit gloriam [illegible] virginibus est
gloria 1 Cor. 10. [illegible] sequentes [illegible]
est [illegible] promissionis [illegible] que [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] signata fuit
[illegible] iste [illegible] hodie [illegible]
agimus quem sibi elegit dominus [illegible]
de electione beati Stephani [illegible]
elegerunt Stephanum [illegible] plenum
[illegible] possumus dicere de isto
[illegible] quem elegit [illegible] domini apostolus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fidem
fidem. Et ideo dicitur Apoc. [illegible] fidelis
usque ad mortem et dabo tibi coronam
vite. [illegible] dat coronam [illegible] fidelibus
[illegible] posuisti et custodisti [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] navigandi
[illegible] dominus [illegible] nos [illegible] coronam
[illegible] [illegible] defendendo
nos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
de [illegible] reposita est mihi corona
[illegible] [illegible] [illegible] dominus iustus
[illegible] illud [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] oportet recipiens hanc coronam
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] fuit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] miles bonus [illegible] [illegible]
[illegible] dominus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] magnus
[illegible] [illegible] bonus miles
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
omnibus [illegible] [illegible] [illegible] mortis [illegible]
posuit [illegible] [illegible] [illegible]
et fortitudo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
etiam confortavit [illegible] [illegible] et alios
[illegible] [illegible] [illegible] dominus / Estote fortes in
bello et pugnate cum antiquo serpente
et accipietis regnum eternum [illegible] coronam
vite [illegible] [illegible] fuit [illegible]
[illegible] est miles bonus nisi [illegible]
adversarii ictus recipiat [illegible] fuit
[illegible] iste qui [illegible] beatus Stephanus
de quo dicitur / [illegible] [illegible] lapidaverunt

et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible]
possumus dicere [illegible] [illegible] qui
multos ictus diversos [illegible] [illegible]
nuit / [illegible] [illegible] / ut [illegible]
[illegible] ut [illegible] / [illegible]
[illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] coronam [illegible] [illegible] [illegible]
Attendens [illegible] [illegible] [illegible] / Noli
[illegible] a malo / sed vince [illegible]
malum [illegible] [illegible] reddidit [illegible]
[illegible] dignus corona Jac. 1. Beatus
vir qui suffert temptationem quoniam cum
probatus fuerit accipiet coronam vite
quam repromisit deus [illegible] diligen-
tibus se. [illegible] [illegible] probatus fuit
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] informare [illegible]
[illegible] [illegible] probasti nos deus igne
nos [illegible] [illegible] [illegible] argentum 3°
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] bonus miles qui [illegible]
[illegible] et fugit de bello [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] dicitur [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] nisi fuisset constans et
perseverans [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] perseverantia [illegible] qui pugnat
victoriam [illegible] [illegible] victoriam
[illegible] sed perseverantia est virtus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] filia constantie
[illegible] perseverantia [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 4°
fortitudo [illegible] [illegible] [illegible] mag-
[illegible] fuit [illegible] [illegible] cum ma-
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] / Hanc [illegible]
[illegible] [illegible] beatus Stephanus
[illegible] / et [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Augus
ut dicit / Augustinus [illegible] [illegible] dominus

Sermo de pluribus martiribus

coronam de lapide precioso. Hic notatur ma-
gnitudo mercedis beatorum istorum scilicet et aliorum
omnium sanctorum martirum qui sanguinem suum pro christo
cui est gloriosum premium acquisitum. Primo
Preciosa in conspectu domini. Inter alia
multa tria dicuntur preciosa in scriptura
sacra. Primo mors sanctorum. Secundo anima sanctorum
et gloria eorum. De primo dicitur: Preciosa in
conspectu domini etc. De 2o Apocalypsis: Preciosa
fuit anima mea in oculis tuis. Iste pro-
pterea melior preciosior est quam aurum. De 3o
Posuisti in capite eius coronam de lapide
precioso. Unde Apostolus: fundamenta civitatis
ornantur omni lapide precioso. Preciosa
mors est sanctorum. Preciosa dicitur tamen quia
sancti transferuntur in morte. Primo est quia
liberantur a miseriis huius vite quia in vita
sunt frigus calor et tamen labor et
[illegible]. Illi auferuntur de commodo vite
corporis liberantur. Secundo in morte ideo
preciosa est. Secundo quia sancti recipiuntur
in morte de manus [illegible]
fuit eis vel post mortem. Tertio est adeo
[illegible] deus recipit eum de sua morte
si [illegible] posset optime et multos
recepit in suum [illegible]. Et tamen
dicit Predicator(?) vita deus incorpo-
rat [illegible] pie [illegible] [illegible] suo
dimittit eos [illegible] Iustitia
dissimulare [illegible] [illegible] preciosa
sanctorum liberabit. De [illegible] preciosa
conspectu domini. Dicitur mors sanctorum quia mors
aut peccatorum pessima. Quia veniunt demones
et congregabuntur miseros peccatores
[illegible] eis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] malo de-
mo [illegible] magno [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
valde tormenta [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
ut est Johannes [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] domini [illegible] et rapta fuit
[illegible] que [illegible] diligit et
[illegible] ei commendavit et [illegible]
[illegible] principes tenebrarum non
[illegible] [illegible] beata [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] apparuit [illegible]
timuit [illegible] [illegible] [illegible]
fiet de nobis miseris cum dum [illegible]
[illegible] mihi [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in
morte [illegible] [illegible] sanctorum pre-
ciosa quia vita eorum fuit [illegible]

[illegible] quod sanctis de morte [illegible]
statim [illegible] [illegible] domini [illegible]
[illegible] anima [illegible] preciosa sit anima
[illegible] [illegible] [illegible] corpus [illegible]
[illegible] pulchritudinis fortitudinis sapie-
ntie [illegible] accepit [illegible] [illegible]
[illegible] nobile [illegible] [illegible] est
efficitur [illegible] [illegible] [illegible]
erit [illegible] glorificata [illegible] [illegible]
[illegible] possibile est [illegible] [illegible]
una anima preciosior est quam [illegible]
[illegible] [illegible] angeli [illegible] archangeli [illegible]
[illegible] voluit [illegible] preciosa est [illegible]
sufficit ei [illegible] et [illegible] et
[illegible] ei sufficit quia [illegible] preciosa est
et deus [illegible] filium suum [illegible]
passionibus exposuit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
redemptione sanguinis [illegible] [illegible]
[illegible] angelis [illegible] [illegible]
salutis [illegible] salutis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] est [illegible] dei filius [illegible]
[illegible] passiones [illegible] vel sustinuit
[illegible] fuit [illegible] vel [illegible] [illegible]
fuit [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible]
corporis [illegible] sudore [illegible]
[illegible] [illegible] fuit angustia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] vinculis [illegible] ligatus fuit
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ligaret [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et alapis [illegible] [illegible] fuit [illegible]
flagellis. Quarto [illegible] [illegible] ut [illegible]
[illegible] [illegible] morte [illegible] debuit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
debuit [illegible] morte [illegible] [illegible] [illegible]
manus et pedes affigi debebat. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] morte
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] gla-
diis [illegible] preciosa [illegible] ut filius
dei [illegible] passiones [illegible] [illegible]
[illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

tactus delectacionis gule auaricie p-
medica etc. voluptuosa, plutā.
superbie ut miser esset qui vendidit
potenciam magnam gloriam. Secundo p-
-ciosa est gloria sanctorum de cuius preciosi-
-tate nulla sufficit nec etiam deus gau-
-dium appreciare potuit. Unde mille
annis durare [illegible] credit et ut
sit ibi cum dabunt preciosissima
dona sunt ista fixula. Tertio quia aucto
precioso est quod omnes affectat est
[illegible] sine senectute. Quarto est
sanitas sine egritudine [illegible] sim-
[illegible] nec morbus nec [illegible] purga-
torii nec infirmus si ibi [illegible] duo
[illegible] possent vel possunt. Secundo est
adhuc magis quod dabit [illegible] habun-
dancia omnium rerum quarum indiget.
Tertio est quod omnes pace [illegible]
[illegible] quod omnes boni et mali
[illegible] et angeli appetunt pax quod
[illegible] bone [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] nobis possumus. Unde [illegible]
[illegible] posuit fines tuos pacem. Secundo
[illegible] sunt innumerabilia gaudia quod
[illegible] quod [illegible] quod dicta de [illegible] multo
et de ipso deo similiter habent [illegible]
gaudia infinita quod de gaudio angelo-
rum et sanctorum habent gaudia. Tertio [illegible]
communicat ei gaudium quod habet
de passione [illegible] in religione Sexto
est [illegible] leticia quia habebit
de angelis et sanctis et [illegible] [illegible]
Septimo est securitas et istud magis
[illegible] Secundum est [illegible]
omnia quod [illegible] sufficit [illegible] deside-
rium [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] etc. et venit tibi [illegible]
quod [illegible] desiderat [illegible] [illegible]
[illegible] et totum [illegible] ibi in-
[illegible] omnem [illegible] omni [illegible]
[illegible] [illegible] pulchritudinem [illegible]
omnis [illegible] [illegible] [illegible] dum

Sermo secundus

Hospitalia [illegible]
Leticia [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
leticia [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Primo benedicta [illegible] Unde [illegible]
benedicta [illegible] [illegible] [illegible]
est [illegible] [illegible] [illegible] Unde [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] corporis [illegible]

glorificacionem. Unde apostolus salvatorem
[illegible] dominum [illegible] [illegible] qui
reformabit corpus humilitatis nostre
[illegible] [illegible] in purgatorio [illegible]
[illegible] Primo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] dimissa. Secundo regnum celo-
rum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] remissionem peccatorum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] bona morte. Unde si
ista [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] contricionem et satisfaccionem
Contricio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] federis [illegible] [illegible]
manna et virga [illegible] et due
tabule moysi quod portabant [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] esse
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
si dimisit [illegible] [illegible] vel [illegible] quod
[illegible] [illegible] peccata quod si non dimisit
non est [illegible] contritus. Unde [illegible]
[illegible] Si [illegible] tunc scandalizat
te [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] magis [illegible] sit archi-
diaconatus ducatus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] officia medica
sic [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] iudeos et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sine
peccato. Unde debet [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] simplici [illegible] sicut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] Unde si [illegible]
[illegible] debent dimittere [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] si omnibus satisfecerit
[illegible] [illegible] infamia sua bona
et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
si remisit omnibus qui sibi aliquid
fecerit. Unde [illegible] [illegible] dimitte nobis
debita nostra. Si non dimittis nec tu dimitte-
[illegible] si [illegible] est [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod quod quid
sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] morte
vel [illegible] [illegible] si satisfecerit
omnibus vel si [illegible] [illegible] quod

sunt qui semper vel nunquam satisfaciunt. Secunda
est quedam avis que non possit videre
lucem. Prima est nocticorax, secunda est noc-
tua, tercia est vespertilio. Prima tamen signi-
ficat quia peccatores qui semper vel nunquam sunt
satisfaciunt. Nocticorax que in nocte
volat, clamat semper timide circa cada-
vera mortuorum hominum, significat infectores
retrarum vel retrahi et prestant, significat
luxuriosos fornicatores et adulteros. Tales
perdunt et corpus et animam suam. Sicut
fetet coram deo et angelis [illegible] sicut
vilissimum cadaver, et inde etiam
[illegible] luxurioso et super angelus
plus fetet quam cadaver. Unde
[illegible] [illegible] fetorem ubi ca-
stitas [illegible] omnibus fetet tamquam medi-
[illegible] omnibus est noctua que habitat
[illegible] avis est noctua que habitat
[illegible] et [illegible] habitant
in [illegible] ... significat gulosos
nunquam [illegible] ... sunt satis dicitur
qui [illegible] replent [illegible] est [illegible]
horum deus venter est. [illegible] dicta
[illegible] habent [illegible]. [illegible]
[illegible] vagiunt [illegible] ut [illegible]
[illegible] in peccatis sunt gulosi qui
[illegible] Tercia avis est vesper-
tilio que volat in nocte [illegible]
[illegible] apparet. Unde [illegible] avis [illegible]
bestia quia [illegible] est et [illegible]
[illegible] alas. Significat [illegible] qui
volant [illegible] cogitant [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est [illegible] est avis [illegible] bestia
Unde [illegible] est [illegible] offic[...]
[illegible] [illegible] dyabolus
[illegible] est qui solo nomine
[illegible] officio [illegible] sicut iudas
[illegible] accepit [illegible] mode
[illegible] sunt [illegible] habent unde
[illegible] multa
[illegible] baptisaret [illegible] multa
[illegible] habent castra et villas et [illegible]
[illegible] multa [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] possit [illegible] suis ac
[illegible] et laborem et [illegible]
[illegible] est [illegible] querit
[illegible] vel que [illegible]
[illegible] avaricia [illegible] pecuniam
[illegible] [illegible]
[illegible] qui [illegible] avaricia
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] avarus [illegible] avaricia
[illegible] [illegible] deus permittit [illegible]

regnum celorum. Ubi leviter [illegible] magnum ca-
[illegible] [illegible] avis [illegible]
[illegible] qui [illegible] ascende-
[illegible] regnum [illegible] Sermo [illegible]

Preciosa [illegible] mors [illegible]
[illegible] ps. [illegible] quia [illegible]
[illegible] deus [illegible] sublimato
[illegible] et adulteros [illegible] sunt
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ut [illegible] est
[illegible] utilitatem et nobilitatem dicitur
preciosa [illegible] preciosa [illegible] est sunt
[illegible] [illegible] quia [illegible]
et preciosa [illegible] est [illegible] illud
[illegible] comedendum. Unde [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] preciosa [illegible] est [illegible]
[illegible] est [illegible] plus [illegible] homo
[illegible] [illegible] [illegible]
totus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] peccatorum et [illegible]
gratiam et gloriam [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] qui [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et nobiliter [illegible] est [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] qui [illegible] preciosa [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] est
preciosa valde est. i. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] pro-
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] preciosa [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] nobil [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] angelus [illegible]

Unde ps. minuisti eum paulominus ab an-
gelis id est quam angelos ad eorum custodiam
destinavit. Unde Ieronimus: magna dignitas
animarum. Declaratum est quod filius dei formam
servi assumpsit non angeli. Nomen est
quod filius dei est [illegible]. Unde apostolus
Corinthi [illegible] est pro magnitudine et dei
conversione suo [illegible] vocatur quia ipsa
unius divini sponsa. Secundo quia ad
fine [illegible] id est ad altitudinem est
creata. Secundo quia [illegible] quia [illegible] iam
super angelos exaltatur. Tertio igitur
[illegible] virtutibus est decorata ut pla-
ceat eius sponso qui eam creavit.
Tercio de preciosa morte iustorum. Unde
ps. preciosa in conspectu domini mors
sanctorum eius. Et dicit quod preciosa di-
citur [illegible] quia [illegible] iusti liberan-
tur a miseriis [illegible] et [illegible] qualitatibus
[illegible] sunt. Tercio quia [illegible] ultimus
non [illegible]. Unde [illegible] iustos
iustorum liberabit [illegible]. Iste [illegible]
[illegible] facultas [illegible] in
morte. Iste dignitas [illegible]
quia [illegible] ab angelis [illegible]
[illegible] est [illegible]
[illegible]
[illegible] ipsa [illegible]
Iste gaudent angeli [illegible] glo-
[illegible]. Iste de possessione
[illegible]. Iste de [illegible]
[illegible]. Iste de [illegible]
[illegible] est [illegible]
[illegible] est id est [illegible] Unde Augustinus
[illegible] quia [illegible] preciosa [illegible]
[illegible]. Iste [illegible] facit
bona multa. Primo quia [illegible]
[illegible] tamen color nobilis quia
[illegible] est [illegible] imperialis ut dicit [illegible]
Iste [illegible] nobilitat quia [illegible]
[illegible] preciosa [illegible] anulo
nobilitat. Iste autem [illegible] tamen
[illegible] inter metalla. Unde [illegible]
[illegible] tibi [illegible] id est virtute
ut locuples fias. Iste quia preciosa
facit animam quia soli deo virtuosi
[illegible] deo et angelis et quod
[illegible] sibi est

meritorum et deo acceptum. Iste virtuosi
[illegible] eam continue ad bonum [illegible]
[illegible] adversis. Unde [illegible]
qui diligentibus deum omnia cooperantur
in bonum. Iste de multiplici utilitate
sapiencie [illegible] preciosa [illegible]
[illegible] sapiencia quia [illegible] dicitur [illegible]-
[illegible] est preciosior cunctis opibus
[illegible] tamen preciosa [illegible]
stimabilis et [illegible]
sapienciam [illegible] spirituali [illegible]
[illegible] habitabiliter. Unde Sapientia:
Neminem diligit deus nisi eum
qui cum sapiencia inhabitat. [illegible]
multiplex utilitas [illegible] sapiencia
[illegible] utilitas est [illegible]
bonorum. Unde Sapientia: venerunt mihi
omnia bona pariter cum illa [illegible]
[illegible] est [illegible] est [illegible]
fundamentum est totius edificii spiri-
tualis. Unde Sapientia: [illegible]
[illegible] qui [illegible] sapiencia [illegible]
[illegible] sapiencia-
[illegible] latuerunt id est [illegible]
[illegible]. Unde [illegible] qui male agit
odit lucem et sequitur tenebras
[illegible]
[illegible]. Unde Sapientia: sapiencia [illegible]
[illegible]
[illegible] dei [illegible]. Unde Sapientia:
Neminem deus diligit nisi qui cum
sapiencia [illegible] utilitas
quia [illegible] ad amorem
dei et ad celestis regni desiderium
[illegible] quia ad dei [illegible]
[illegible] tormen-
[illegible] quod [illegible]
[illegible] et [illegible] infinitus
[illegible] gloria [illegible]
[illegible] multa [illegible] et
[illegible] reliquerunt [illegible]
valuit. Unde [illegible] gloria
gloria [illegible] posset [illegible] est
si mille [illegible] nulla gloria [illegible]-
nare [illegible]. Unde [illegible]
[illegible]
[illegible] si [illegible]
[illegible] sit dul-
[illegible] celestis regni ut [illegible]

Sermo de confessoribus

dicit scriptura. Quam magna multitudo dulcedinis tue domine quam abscondisti [illegible] est quam diuturnitas pene consideranda. Vita beati Petri apostoli qui dixit domine mille anni tamquam dies hesterna et hesterna dies tamquam mille anni. Item si pena vel tribulatio sit tecum [illegible] amicus indivisibiliter cum vita. Item si exilium vel famulus tractat considera quod sanctus Petrus tempore sustinuerit multa incommoda. Item si persecutio tibi et ira excommunicatio quod sanctus commisit consolatur. Beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam quoniam ipsi consolabuntur. Item beati pacifici quoniam filii dei vocabuntur. Amicus est qui ex omni corde diligit deum suo

Dilectus qui facit illud. Sapiens [illegible] inter omnes possimus quod qui [illegible] opera que sibi contingit [illegible] sibi [illegible] diligat deum et [illegible] sicut se [illegible] amicum sponsa sponsum [illegible] vita [illegible] est [illegible] cuius redempta [illegible] vita glorificata. [illegible] diligere deum sicut [illegible] filius diligit patrem honestum et [illegible] [illegible] deus [illegible] quia [illegible] nos [illegible] et filius [illegible] est [illegible] qui possidet te et [illegible] te [illegible] qui [illegible] facit [illegible] possidet [illegible] corporis et anime [illegible] et [illegible] diligere [illegible] filii [illegible] imitando [illegible] mortis [illegible] sicut [illegible] tuo [illegible] mee [illegible] sicut [illegible] vite [illegible] ut [illegible] confessione [illegible] pictor [illegible] depingere aliquam domum [illegible] et [illegible] aliquam pulcram picturam et [illegible] depingit domum suam [illegible] nos [illegible] [illegible] altissime [illegible] [illegible] voluit [illegible] ut [illegible] paupertas [illegible] et morte ut [illegible] castitatem [illegible] et sua [illegible] ut [illegible] fortitudinem [illegible] mansuetudinem [illegible] passione ut patientes simus et [illegible] modestiam [illegible] ut [illegible] gulam et [illegible] diligamus [illegible] passione

ut [illegible] amicus ut [illegible] quam [illegible] imitari [illegible] nobis sit [illegible] deus [illegible] quid [illegible] dilecte [illegible] fecit [illegible] quam virgo genuit [illegible] fideliter [illegible] et fidelis [illegible] fidelis [illegible] amicus [illegible] filius [illegible] filia [illegible] argento [illegible] et [illegible] domum [illegible] mortem [illegible] et [illegible] nullum [illegible] fidelissimus amicus [illegible] quam [illegible] diligere [illegible] te [illegible] cordis [illegible] te [illegible] quam [illegible] sunt amicos [illegible] multa [illegible] fecerat [illegible] fidelissimus et illi [illegible] contigit [illegible] ut [illegible] vita [illegible] patibulo [illegible] ad mortem [illegible] amicus [illegible] clamare [illegible] rogare [illegible] ut [illegible] fidei sibi [illegible] te [illegible] ad patibulum [illegible] ille fuit amicus [illegible] fidelis [illegible] ultimus [illegible] ut [illegible] inducias [illegible] optinerent [illegible] tui [illegible] miserere [illegible] ultimus [illegible] fidelissimus cui multa [illegible] intulerat [illegible] fuit [illegible] ille [illegible] clamare [illegible] fidelissime amice [illegible] mee [illegible] deum [illegible] malorum [illegible] tibi intuli multa et [illegible] et [illegible] fidelitatis tue [illegible] ille [illegible] multa mala fecisti nolo tibi malum pro malo reddere [illegible] sicut [illegible] ad patibulo [illegible] diligere [illegible] ad patibulum [illegible] mortem et [illegible] ad patibulum [illegible] filius filia [illegible] et tu [illegible] apostolus [illegible] diligendum [illegible] amicus [illegible] qui [illegible] sibi [illegible] tegit [illegible]

mel domi relinquit in veste linea que tegit
dno ad patibulum [illegible] [illegible] [illegible] pilato
in scriptum iudicii tradit ut eum a patibulo
liberaret in veri dei filius [illegible] [illegible] quod nos
ut beneficaret [illegible] inestimabili [illegible] et
[illegible] istud dilectum [illegible] dominum diligere sit
dicit [illegible] [illegible] [illegible] te [illegible] reddit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bibisti [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
nos tibi [illegible] [illegible] sit sponsa sponso [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] imperabat filio suo [illegible] [illegible]
sit [illegible] [illegible] tue ut [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible]
sit sponsa [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
diligere [illegible] [illegible] [illegible] ligat [illegible]
ad amorem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit amor
[illegible] [illegible] [illegible] diligere [illegible] sit [illegible] [illegible]
tue et [illegible] sit sponsa [illegible] [illegible] ut sit
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] cadat [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] macula [illegible] [illegible] tergit [illegible] levat
ut [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut
sit deo dilecta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tene ne
cadat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alliciat
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] caput meum
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] inspice [illegible]
[illegible] [illegible] tuos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] lavat [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] aliquis [illegible] [illegible] fundi [illegible]
[illegible] calida aqua lavare [illegible] tu [illegible]
[illegible] [illegible] nobilis [illegible] et nobilis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] tua fundatur [illegible] [illegible] la-
[illegible] [illegible] [illegible] tue calidissima lacrimarum
aqua [illegible] [illegible] maria magdalena [illegible] faciat
dilectissimum [illegible] [illegible] [illegible] lavari [illegible] [illegible]
placere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sit vita [illegible] [illegible] [illegible] sit
magis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vita tua [illegible]
longitudo dierum tuorum [illegible] [illegible] vita
[illegible] [illegible] [illegible] diligere [illegible] magis
vita illa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in-
[illegible] [illegible] vita audi [illegible] [illegible]
et [illegible] et laqueus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] mortis [illegible] [illegible] laqueus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] cogitationibus locutionibus et operibus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vitas [illegible]
[illegible] dei [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
sit [illegible] vita [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] flevit [illegible]
plorando [illegible] ut sibi vita [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] si [illegible] vita [illegible] diligere [illegible]
magis [illegible] dulcissima et dilecta [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] iste [illegible] [illegible]
[illegible] predicari [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et penthecosten [illegible] istud thema
[illegible] [illegible] diligentibus deum omnia co-
operantur in bonum [illegible] In [illegible]
[illegible] duo notantur scilicet auctoritas
apostoli [illegible] ubi [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] deum diligentibus ibi [illegible] diligenti-
bus deum omnia cooperantur in bonum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] omnia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
bonum [illegible] [illegible] diligit deum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sit filius [illegible] [illegible]
[illegible] sponsa [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] diligere deum [illegible]
[illegible] illud [illegible] Sermo secundus de confessoribus

Fidelis [illegible] et prudens [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de isto
[illegible] confessore [illegible] [illegible] festum
agimus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] possumus
[illegible] fidelitas [illegible] deo placet [illegible]
[illegible] placitum [illegible] deo fides et [illegible]
[illegible] [illegible] placet ei [illegible] sine ea nil
placet ei [illegible] [illegible] fide impossibile [illegible]
deo placere [illegible] [illegible] ut fides [illegible] deo
placeat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] deo [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] deo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut sit incorrupta ut sit operans
ut sit firma ut sit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] deo [illegible] fidem incorruptam
[illegible] [illegible] sacrilegiis et similibus
[illegible] [illegible] rubigo et scoria de argento
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aufer rubiginem
[illegible] [illegible] ut sit operans [illegible] [illegible]
dicit [illegible] [illegible] [illegible] mortuum [illegible] [illegible]
[illegible] ita fides sine operibus mortua est
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] opera [illegible] [illegible] fides [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut omnia [illegible]
credenda [illegible] ut [illegible] [illegible] contra

diuinitate et humanitate christi scilicet esse et hys
certe sacramenta aliqua breuiter dicta. Sequitur
articulus 3. i. humanitatis christi est de conceptione
christi quod scilicet de spiritu sancto sit conceptus et
generalia virgine carnem assumpsit et omnia
que hominis sunt preter peccatum et ignorantiam
Credimus quod baptista qui recte a quibus-
dam vocatur stultus ad emendationem
peccatorum. Credimus quod passus est et hic mani-
festius manifestatur ut quidam heretici
dicunt quod fantasticam carnem assumpserit de
quibus Jo. Nolite omni spiritui credere. Et quod
omnis spiritus qui confitetur Jhesum christum in carne venisse
ex deo est et omnis spiritus qui soluit Jhesum ex
deo non est. [illegible] verus non fuisset quod
contraxit contra malos quod legitur et
ut suspenderet crucifigeret. ubi sanguis
[illegible] Jo. Credimus carnem et ossa non habet
[illegible] quod descendit ad inferos. Ad illum
[illegible] ubi [illegible] tenebatur non
[illegible] in suum quod sunt in peccato mortis
[illegible] libera. [illegible]
[illegible] culpa [illegible] vel
[illegible] tercia die [illegible] gloria carnis
et [illegible] Credimus quod ascendit in celum et
sedet ad dexteram dei patris omnipotentis
Credimus quod venturus est iudicare vi-
vos et mortuos bonos et malos
[illegible] opera sua [illegible]
[illegible] sunt sacramenta [illegible]
[illegible] sunt [illegible] sunt
[illegible] et [illegible]
saluatur [illegible] baptismus de aqua et spiritu
[illegible] qui datur [illegible] in remissionem
[illegible] peccatorum [illegible] significatur in
baptismus [illegible] celi aperti sunt et baptiso
[illegible] apertur ianua celestis [illegible] sunt
[illegible] originale peccatum et nisi
ab illo [illegible] omnibus [illegible]
nabuntur [illegible] [illegible]
[illegible] renati sunt ex aqua et spiritu
[illegible] debet esse baptismus
[illegible] baptizantis [illegible] baptiza-
[illegible] elemento aque [illegible]
sacramentum est [illegible] gratia
[illegible] datur baptismus [illegible] et qui
[illegible] contempnunt [illegible] dampnabuntur. [illegible]
[illegible] qua lapsi [illegible] baptis-
[illegible] saluari nisi [illegible] et [illegible]
[illegible] dampnabitur si [illegible]
[illegible] et [illegible] contritio
[illegible] satisfactio operis
[illegible] sacramentum est [illegible] christi et san-
[illegible] [illegible]
[illegible]

[illegible] dicit enim quod [illegible]
[illegible] corpus [illegible] dicunt
quod [illegible] dicunt quod
si fuisset corpus [illegible] tam magnum sicut
[illegible] et [illegible] et im-
possibile apud deum omne verbum. Et cum
[illegible] omnia [illegible] potestate
diuina dicit [illegible] et de [illegible]
[illegible] corpus [illegible] et diui-
[illegible] corpus [illegible] videmus
exemplis [illegible] plus maiora
[illegible] ut sol et luna et [illegible] corpora [illegible]
[illegible] quod [illegible] quo possit
[illegible] Ro. ut [illegible] diuina virtute
[illegible] [illegible] in statua salis
[illegible] aquam in sanguinem
[illegible] Ro. quod deo omnia possibilia sunt
diuina potestate qua potest facere ut sol absque
sui diminutione sit in diuersis [illegible] simul
et semel ita [illegible] sacramentum [illegible]
[illegible] sit duplex [illegible]
[illegible] dicto [illegible] sa-
cramentum institutum est ad peccata [illegible]
[illegible] et ad [illegible] corporis alleuiandas
[illegible] Jacobi [illegible] quibus [illegible]
[illegible] sunt [illegible]
[illegible] sacramentum [illegible]
[illegible] baptismus. sacramentum est matrimo-
nium [illegible] conue-
[illegible] non est [illegible] saluari
[illegible] multiplicat [illegible]
[illegible] testamento [illegible] augustinus [illegible]
[illegible] et [illegible] et multos alios ma-
trimonium [illegible] Nota de
[illegible] et [illegible] dixit
[illegible] dimisit [illegible] Item
[illegible] Item
[illegible] matrimonio [illegible] sunt
[illegible] sed [illegible] et [illegible]
[illegible] sunt [illegible] matrimonium [illegible]
[illegible] matrimonium [illegible] homines
[illegible] ordo [illegible]
[illegible] sacramentum est sacer-
[illegible] sacerdotium [illegible] plus [illegible]
[illegible] ligandi [illegible]
[illegible]
[illegible] suggestione [illegible]
[illegible] homines [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible]

dicunt glosa sacerdotes cum peccatores sint
magis et immundi nos non possunt mundare
Contra illud inquit [illegible] ceteris etc. et ab
immundo quis mundabitur / Similiter vult
per filios [illegible] simplices decep-
tiuntur. Vita sacerdotum [illegible] sacerdotibus
duo sunt vita et officium. vita sua
officium suum est propter alios fideles. Unde
sicut [illegible] differentias corporis non differ-
mat [illegible] sit nec immunda vita sacerdotis
immundat officium et potestatem sibi propter
alios tradita. Quia bonus [illegible] et [illegible]
[illegible] malus [illegible] sibi [illegible]
noceat in si [illegible] prelatum [illegible]
mittitur [illegible] immunda [illegible]
argentum [illegible] [illegible] per
[illegible] eius prostitute [illegible]
[illegible] [illegible] vestitum
sua quia non possunt [illegible] / quod patet [illegible]
[illegible] que [illegible] [illegible] ut [illegible]
Sicut cum sol [illegible] splendorem
per [illegible] fenestra [illegible]
sic ut sacerdos [illegible] negat vita sua
[illegible] [illegible] / [illegible]
[illegible] fides [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ut [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] aliquid [illegible]
[illegible] [illegible] petrum et [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] omnes [illegible] gloriosa [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] videbitis gloriam dei / [illegible]
nos perducat deus [illegible] etc. Secundo temus

Vigilare quia nescitis qua hora dominus ven-
turus sit. Consuetudo est bonorum
qui recedunt de familia et re-
[illegible] sicut [illegible]. Dicunt familie sue
vigilate [illegible] [illegible] venia [illegible]
dominus qui [illegible] discipulis suis
et venturus est in novissimis premunit
nos ut vigilemus et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sunt [illegible] que [illegible]
vigilare [illegible] propter quas causas
nos [illegible] vigilare [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
vigilare [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
ne te egestas [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] est [illegible] [illegible]

sed egestate et laboribus [illegible]
sit. Ideo vigilare debemus quia indigemus
bonis operibus quibus repellere debemus
egestatem nostram. [illegible] [illegible]
[illegible] tua [illegible] pauperies tua ita
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
ut fecit iste [illegible] [illegible]
sollicitudini et [illegible] tua aliquid
[illegible] [illegible] vigilia [illegible]
[illegible] [illegible] et cogitatus
[illegible] aufert sompnum [illegible]
qui nescit [illegible] [illegible] vel odio
dignus sit [illegible] cogitatio sollicitam
[illegible] sit [illegible] aliquid [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
et oblitus ut [illegible] petit dominus [illegible]
[illegible] mee et ignorantias meas
ne memineris domine [illegible] et tu
bone [illegible] Tertio vigilat familia
[illegible] dominum suum [illegible] adventum
[illegible] est [illegible] dicit vigilate
quia nescitis horam qua [illegible]
[illegible] hora [illegible] [illegible]
[illegible] sollicita [illegible] ut [illegible]
[illegible] [illegible] cum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] adventum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible]
[illegible] amicorum et [illegible] non sufficit
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] admonere et [illegible]
[illegible] [illegible] adversa mortis
[illegible] [illegible] ut dicit [illegible]
[illegible] [illegible] dicit [illegible]
[illegible] Quarto vigilat nauta
[illegible] ne [illegible] in mari [illegible]
[illegible] navigare ad [illegible] est
mundus iste [illegible] magnum
magnum et spaciosum [illegible] nauta
est corpus nostrum [illegible] in mari
[illegible] [illegible] navigantes
[illegible] [illegible] divicias [illegible]
[illegible] est tibi vigilare et [illegible]
[illegible] [illegible] divicias et [illegible]
[illegible] et [illegible] vigila [illegible]
[illegible] celestes ut iste fecit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad vigilandum [illegible]

fecit illud non addiuinias quas concepsit
ex [illegible] erogando [illegible] quod dormi-
unt .s. delectantes in eis et in peccat[is]
... [illegible] ... Jona cum in tem[pestate]
descendisset ad interiora nauis et dor-
miret propter crudelitatem suam est in
mare ubi eum piscis deglutiuit
Persona dormiens in naui et na-
uigante possessor [illegible] [illegible] tem-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad
salutem [illegible] dormit [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible]
venit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] me [illegible] babilonis [illegible]
obsessi [illegible] castro [illegible] [illegible]
[illegible] hostes qui obsident nos
continue impugnantes temptationibus
[illegible] [illegible] aliud laborem et ideo
temptatione [illegible] [illegible] Ergo vigila [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et for-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] vigilaret
[illegible] et [illegible] temptationibus [illegible]
[illegible] domum suam Ideo et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] omnes
[illegible] diuites et pauperes seculares
et religiosos et [illegible] [illegible] [illegible] Ergo
[illegible] regis [illegible] [illegible] [illegible]
ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] custo-
des corporis regis [illegible] alter ad
alterum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vigilabat
[illegible] regis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et ideo
[illegible] sicut vigilat [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] addormientes
custodes regis [illegible] [illegible] [illegible] filii
[illegible] [illegible] qui non custodiunt [illegible]
[illegible] ita est dicto de illis [illegible] filii
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non custodiunt ut [illegible]
Ergo vigilate vos [illegible] [illegible]
ne [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] corporis
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tu [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] vigila [illegible] [illegible] [illegible]

vigilate iusti et malite peccatores [illegible]
[illegible] vigilat pastores super gregem
suum [illegible] [illegible] pastores erat [illegible] regi-
one eadem vigilantes et custodien-
tes vigilias noctis super gregem suum
pastores gregis vel pastor gregis
est quilibet prelatus cui precipitur ut vi-
gilet super gregem suum sibi commissum
quia de [illegible] reddet racionem et dabit
[illegible] suam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
custodi [illegible] [illegible] quod si lapsus fuerit
anima tua [illegible] tua [illegible] [illegible]
[illegible] vigila [illegible] [illegible] que [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] digni sunt [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ut nos faciat vigilantes amen

Salue regina mater misericordie vita dulcedo
et spes nostra salue ad te clamamus ex-
ules filii eve ad te suspiramus
gementes et flentes in hac lacrimarum
valle Eya ergo aduocata nostra
illos tuos misericordes oculos ad nos
conuerte Et Jhesum benedictum fructum
ventris tui nobis post hoc exilium
ostende O clemens O pia O
dulcis virgo maria amen

Aue maris stella dei mater alma
atque semper virgo felix celi porta

Exurgens maria .s. de domo [illegible] [illegible]
[illegible] domum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
domum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] domum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pro salute [illegible]
[illegible] [illegible] pro nobis cogit
triplex [illegible] [illegible] primo [illegible]
est [illegible] [illegible] [illegible]
Illud [illegible] [illegible] [illegible] obediencia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Secundum [illegible] cogit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] quia filius suus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Et peperit filium suum primogenitum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
et [illegible] [illegible] primogenitum quia nos peccatores per adopcionem filii sui [illegible] [illegible]
Tercium [illegible] quia [illegible] passionis [illegible] [illegible] qui [illegible] [illegible] nos [illegible] [illegible] [illegible]

Sermo de visitacione beate Marie virginis

Exurgens Maria abiit in monta-
na cum festinacione in civitate
Iude. Luce primo. Sicut cum filius
dei carnem visitavit regnum suum in ca-
peretur tunc ipsa surrexit licet impre-
gnata fuit [illegible] Sic etiam [illegible]
[illegible] visitat [illegible] tunc surgit
de peccatis. Et dicit abiit in montana
cum festinacione et de Nazareth in
urbem [illegible] bene [illegible] de qua beata
virgo [illegible] puellarum que
cantabat in monte stando iuxta fontem
et pluvia de fonte descendebat et
terram irrigabat. Legitur quedam
virgo fuit [illegible] in qua
montis excelsi erat et in vertice
eius fons profundus. Cum autem homines
illius regionis pluvia indigebant
tunc castam puellam destinabant
ad montem que stans iuxta fontem
qui ibi erat [illegible] cantilenam
decantabat. Statim aqua de fonte
egrediens in nubem ascendebat et
pluvia ad terram illam descendebat
et eam irrigabat que tandem
fructus diversos producebat. Virgo
[illegible] nisi mundum [illegible]
per montem [illegible]
[illegible] deus. Sicut pluvia indi-
gemus [illegible] fideles [illegible] gratia
dei indigemus. Sic mittit puellas
ad montem [illegible] virginem [illegible]
[illegible] que stans iux-
ta fontem cantat cum ante faciem
dei stando pro nobis orat ut det
nobis graciam dei. Unde canitur
Recordare virgo mater dum steteris
in conspectu dei ut loquaris pro nobis
bona. Item ita [illegible] clemens ita
dulcis ita pia. Salutem [illegible]
[illegible] Ave Maria

In [illegible] quos deus [illegible]
[illegible] In [illegible] deus
[illegible] montes
[illegible] dulcedine [illegible]
[illegible] Vel [illegible] per quam
[illegible] venit [illegible] Nazareth [illegible]
[illegible] virgo [illegible] Nazareth [illegible]
[illegible] salutata [illegible]
angeli [illegible] Ecce [illegible]
ecce ancilla domini fiat michi secundum ver-
bum tuum. Et per quam [illegible]
[illegible] Exurgens [illegible] de Nazareth

surgens in qua filium dei concepit
Vel exurgens de cella sua in qua
laborabat vel orabat vel legebat
[illegible] et [illegible]
que debent claudi [illegible]
[illegible] et [illegible]
bestie. Ezechielis [illegible] porta
[illegible] clausa manebit [illegible]
[illegible] Et [illegible] illa labo-
rabat [illegible] aliis [illegible]
[illegible] eius [illegible]
et panem [illegible] non comedit
[illegible] manuum tuarum quia
manducabis beatus es et bene
tibi erit. [illegible]
tui [illegible] panem tuum. Item orabat
et deum laudabat. [illegible]
[illegible] tibi domine rex et collaudabo
[illegible] Exurgens Maria
[illegible] aquas [illegible]
[illegible] aquas vocavit
[illegible] Maria [illegible] maris
[illegible] Maria [illegible] plena
plenum est aquis et [illegible]
mari [illegible]
in mare [illegible] Maria [illegible]
gratia et [illegible] nobis
[illegible] Salomonem
[illegible] aque. Vel exurgens
Maria [illegible] de Nazareth [illegible] Galilee
[illegible] in qua clausa erat [illegible]
[illegible] standa-
[illegible] stella
[illegible] Maria [illegible]
maris [illegible] stellam
[illegible] stellam
in mari navigantibus [illegible]
[illegible] celestem
[illegible] stellam. Unde
[illegible] stella. Unde
[illegible] stellam
ipsa [illegible] abolgete
[illegible] reges
in [illegible] et bethleem [illegible]
[illegible] magi stellam gau-
[illegible] gaudio magno. Sic qui
[illegible]
laudando et eam [illegible]
[illegible] Unde ipsa dicit
[illegible] vita in me salus. Sicut
[illegible] malis [illegible]
[illegible]
[illegible] qui [illegible]

[illegible] angeli gaudent [illegible] exultat [illegible] fugiunt
[illegible] dicere Ave Maria

[illegible] recommendavit [illegible] filius [illegible] pacior [illegible]
[illegible] tanta [illegible] passio [illegible]
[illegible] recommendent [illegible] fugientes [illegible]
[illegible]

invocare. Ergo mater orphanorum conso-
latrix peccatorum restauratrix perditorum pro-
tectrix suorum. Et iterum me laudat:
salui erunt ubi ego ibi erunt.
Ergo tuti me amate me in mor-
te invocate, vos restaurabo consola-
bor ubi regno collocabo. Abiit ex-
surgens maria. Abiit non equita-
ns in quadraginta annis ut filia pha-
raonis nec in equo vel curru aut
azinis sedens sed pedestris. Abiit
hoc est contra illos vel illas dominas
que volunt ad missam vel ad limi-
na sanctorum ire pedestres sed in curribus
vel equis superbe equitare solent.
Ecce regina celi domina angelorum
imperatrix sanctorum mater regis eterni et
filia humiliter ambulavit. Abiit
aut absque ancillis sine famulis
nullus vir vel mulier cum illa ibat
quia consortia hominum semper vitare sole-
bat eo quod religiosa erat. Et
licet famulis et ancillis caruit
qui eam deducerent tamen habuit
multos angelos eam deducentes
qui videntes regem suum id est christum
in ea esse conceptum eam et reginam
deducebant ad honorem. Et ve-
recundi angeli ministrabant
ei. Item angelus suus dei ma-
gnum ... alias habuit socios
Maria ambulavit cum angelis
sanctis secum esse qui eam ab omni
malo liberarent. Et tamen deum secum
habuit. Et ideo valde secura fuit
in via. Christus dei est nobiscum
quis contra nos. Sed docet dominus:
Et sic tecum ambulasti
sicut socius verus et tunc inveniemus
spiritus magnos ad ambulandum ad
debuit. Abiit ergo ad festinandum
eam quod vos docet quod debemus
festinare ad bonum id est ad eternam ad
limina sanctorum ad sermonem vel ad
celestem urbem. Apostolus: Festinemus
ingredi in illam requiem. Et abiit
nos habemus hic civitatem manentem.
Abiit deo in montana in civitatem
id est in urbem que erat in monte sita

que montes dicebatur syon. Et fuit
civitas Juda id est Judeorum vel Juda
id est Judee. Et spiritualis et capitalis
urbs. Et intravit in domum zacha-
rie qui fuit pontifex nobilissimus
timens deum et in mandatis dei
incedens cuius uxor fuit Elizabeth.
Et primus beata virgo salutavit Eli-
zabeth beatam virginem benedictam
resalutavit. Unde licet ipsa esset
sanctior et nobilior quia regina
angelorum mater dei tamen ex humilitate
salutavit primus Elizabeth. Iterum
minor debere debet salutare superiorem
sed superior inferiorem debet salutare
ex humilitate. Licet Elizabeth fuit
amica beate virginis. Et sicut ut au-
divit salutationem marie Elizabeth
exclamavit voce magna et dixit: Bene-
dicta tu in mulieribus et quia vene-
ratus. Et dixit benedicta tu in
mulieribus id est inter omnes mulieres sanc-
tior et benedictus fructus ventris
tui id est christus qui est fructus dulcis
gustui meo. Psalmus: Et dederit
dilectus suus semper omnem bene-
dictionem id est celum et fructus ventris
id est christum. Nunc dabit electis post
mortem in regno celorum. Et fructus
ille christus quem hec arbor nobi-
lissima genuit. Et unde michi
hoc ut veniat mater domini mei ad
me. Et sicut dixisset beata virgo ma-
ria cuiusquis et dixit quod eo sum
mater domini ego eum et hec non dignus
Unde ergo scio me esse matrem dei?
Respondit. Ecce enim ut facta est vox sa-
lutationis tue in auribus meis exul-
tavit infans in utero meo scilicet Johannes
baptista qui iam repletus miro conceptu
erat. Et cum venit beata virgo ad
Elizabeth visitandam et eam sa-
lutasset mox puer id est Johannes re-
pletus spiritu sancto in utero replevit matrem
et cognovit christum adesse venisse
qui et ipse erat in utero matris virginis
marie. Et ergo quasi motus est in utero
matris et inclinatus salutans suum
salvatorem. Et beata que audidisti scilicet

angelo vel dns deus quem presenciant
in hec dicta que dicta sunt tibi a domino
Sed dicit aliquis quis revelavit
Elyzabeth illud secretum quod beata virgo
salutata esset ab angelo et quod
filium dei concepit Respondeo quod spiritus
sanctus quo repleta fuit ista dicta
sibi revelavit Quando ergo Elyza-
beth dixit Unde michi .i. quibus
meis meritis accidit hoc quod mater
domini mei venit ad me Hic dicit
fidelis famulus vel famula beate
virginis in extremis salutans eam
viderit beatam virginem ad se veni-
re in adiutorium dicat Unde michi
hoc .s. bonum quod mater domini mei
venit ad me consolando et remedio
Ecce enim ut facta est vox salutacionis
tue in auribus meis exul-
tavit infans .i. anima in utero meo
.i. in corpore meo Respice quia felicitas
debet mori et tunc anima vere
quia iusti in agone magna letan-
tur quia miserias huius mundi evadunt
quod dicentes illud psalmi laqueus contritus
est et nos liberati sumus Secunda
anima videns in morte opera sua bona
gaudet quia debet iungi illi
quem operibus dilexit et gaudet
mori cicius Tercia quod claritate
expletur et in gaudio deducitur
nam et montes Respice patet
quod beata virgo multos legitur appropinquasse
in agone et consolari verbis dulcibus
ne timeant malignos spiritus qui
tunc animam tradant carnificibus
pravis Unde canitur Maria mater
gracie mater misericordie tu nos ab hoste
protege Contrario anima aut existat
videns opera sua mala et legiones
demonum qui eam expectant
ut cicius moriatur Et tunc angeli
sancti in agone fugiunt eam
et tradunt tortoribus inferni
iuxta illud Amici mei pro-
ximi mei .i. peccatores mei
sunt in agone inter angustias
Et ut beatam virginem in adiutorium
meum videam in agone meam

pergentes laudes deum Secundus sermo

Exurgens Maria abiit in
montana cum festinacione
Luce primo Cum cum filius dei
iam vestivisset beatam virginem
dum in ea concepit cum ipsa surrexit
licet ante magnam fuit in gracia
Sic eciam quibus homines bonorum vesti-
tur per graciam cum surgit a peccatis
Et dicit Abiit in montana cum
festinacione .i. de Nazareth
cum festinacione quibus eam obviasset
in itinere quis eam interrogaret quo pergeret
et quare festinanter iret Respondet
Ambrosius Beata virgo iniit ad
montes .i. ad virtutes super alios Et
sunt septem montes primus castitas
secundus gracia tercius timor dei quartus
humilitas quintus compassio sextus virtus
passionis septimus amor et beatitudo
Primus mons beata virgo transivit quod nullus
ante eam habuit talem castitatem
excepto Christo quomodo habuit Et
ut ipsa Quidam enim sunt casti
sed modicum ascendunt Alii sunt
qui nichil Et
sunt hos omnes beata virgo fuit casti-
or quia nullus comparatur quo nichil
sed ideo bene clarius videmus Unde Augustinus
Tanta castitate virgo nitebat
super quo maior nequit excogi-
tari Unde eius castitas pulcior
erat castitate angelorum ut dicit
Gabriel Quando angelus deus invenit ma-
riam sed in ipsa nunquam Et ergo bene
tamen dicta Tanta pulchritudo est ce-
lestis cum aliquis debet esse
virginitas tanto debet esse casti-
or sed multi fuit pulcior beata
virgine que ipsum portavit in utero
Christo patet quod ipsa fuit mundior
Secundus mons est gracia Ave Maria
gracia plena Iste mons beata vir-
go super alios transivit quod mater
plena fuit gracia Ave Maria
gracia plena Multis enim
dictum fuit ut sancto Stephano
plenus gracia et veritate Sed beata
virgo magis quia in ipsa fuit ille
qui alios replevit graciam ut dicitur

Tertio. Assimilatur gratia quia multi
arbor in hac vita / et ideo debemus
eam rogare ut nobis virtutes dig-
netur impetrare que pertinent ad
salutem. Tercius modus est pre-
mii seu operum et adiuto ipse aste-
dit super omnes / quia ipsa qualibet
hora in hac vita semper aliquod pre-
mium promeruit apud deum semper
aliquid boni fecit. Sed non sic
nos qui consumimus dies nostros
inutiliter dilapidare. Etiam eius
premium fuit excellencius super alios
quia ipsa semper duxit duplicem
vitam scilicet activam et contemplativam
simul et semel nemo fuit con-
cessum. Secundum eum fuit qui
duxerunt activam solum. Alii contempla-
tivam / Alii utramque sed non eadem
instanti. Secunda beata virgo simul in-
duxerunt activam et contemplativam
vitam / sed tunc cum faciebant acti-
vam tunc contemplativam amiserunt
et econverso. Sed beata virgo quo tempore
Christum nutrivit / eodem tempore deum in
corde cogitavit. Ideo debemus eam
implorare ut nobis porrigeret
manum adiutricem. Quartus modus
est passionis quia plus sustulit
et habuit in mente aliis quam alii
sancti ascendit. Unde legitur
quod alii sancti habuerunt magnas
passiones in corpore / sed in mente
habuerunt consolacionem et nullus eorum
potuit magis sustinere nisi quantum
tantum aliquis sustinere potuit. Sed
beata virgo est passa in anima que est
immortalis iuxta illud. Stabat
mater dolorosa. Ideo quecumque pa-
ssiones advenerunt ei non pene-
trarunt sine lesione / et hoc propter
tria. Primo propter maximam eius
caritatem quam habuit ad filium
2o habuit magnum dolorem propter
innocentem passionem filii sui
3o cum mater videt filium suum

male et vero pati habet quam magnum
dolorem quod igitur ad videntem insta-
Tertio propter multitudinem eorum qui
eum martirizabant quia quidquid
ei fecerunt omnia crudeliter fecerunt
Contra. Plures eius qui tristes fuerunt
Sed propter illos qui eum martirizabant
quia beata virgo scivit quosdam ex
eis damnatos / Pro illis ergo
debemus aliquid eius pati propter Christum
Quintus modus est consolacionis ipse
eum maiorem consolacionem habuit quam
alii et habet semper / Et hoc propter quod
quia illud de quo consolacio procedit habuit
ita scilicet filium dei et filium suum. Sed
in humanitate dei iuxta deitatem illud
ergo eo habuit parvulos et in matribus
semper tanto maiorem habuit consolacionem
sicut ipse eum esse deum. Secundo ex
constancia quia ipse constans et in ipse
fuit in hac consolacione / non sic nos
quia aliquis habet aliquam bonam dilectionem
recedit cito ab eo vel per desperacionem
ita transfiguracionem Christi in monte / Sed
quod est hoc quod quanto sunt erant in
tali demorare tunc apportebat eos
in tempore in corpore debilitari hec est dura
habuit in extasim quam fuit hoc in
beata virgine non fuit. Unde videmus
quod ille qui in ea fecit aliqua mira
Sed ille qui operatus est. Et sed
ille eciam habuit cum ei remittuntur peccata
Petrus gaudet de illo quod
Sed beata virgo gaudebat adhuc
prius consuavit apertis. Et ideo adhuc
montem tendamus ut eciam habeamus
aliqualem consolacionem et hoc per amorem
beate virginis. Sextus modus est quod
ipsa ascendit est modus virtutum / ipsa
eum melius habuit omnes virtutes
quam alii sancti / et hoc ideo / quia ipsa
plenarie habuit virtutes. Sed eum hoc
aliquis habet virtutes tamen non habet plenarie
ut puta de castitate / Tamen eum alios
ut puta de castitate in carne et
hoc tenet castitatem in carne et
in corpore mente sit immunditia est
mediocritas. Etiam aliquis est humilis
in operibus et verbis tamen hoc capillo su-
perbiam in mente / Sed beata virgo

qualis fuit in carne talis fuit in
mente. Ideo cum maxime dilexit
castitatem. Unde ad angelum dixit quomodo
fiet istud quoniam virum non cognosco
Etiam ipsa fuit virtutis valde in-
de. Ideo cum tu iam fueris castitatem
et diligit tamen adhuc vel impedi-
mentum assumite peti originalis
Sed in beata virgine fuit hec extinc-
tum ita quod peccatum nullos patiunt
nec mente. Et ideo tendamus
etiam adhuc montem quantum
possumus. Septimo mons est beatitudo
in regno celesti. Fuit etiam non
tam altius ascendit quam aliquis
sanctorum. Gloria dicit Bernardus Tu etiam
sanctorum nullum similem vel adhuc
in terris. montem tendamus eius auxi-
lia implorantes. Per que possumus.

Tercius sermo

Deposuit potentes de sede et ex-
altavit humiles Luce primo. Hec
verba beata virgo retulit. Super
que verba dixit Beda quod ipse deposuit
potentes i. superbos de sede ut patet
de luciferes et omnibus eius complicibus
Etiam patet de illis qui ex superbia
edificaverunt turrim babilonie volentes
superbe celum de terra ascendere propter quod
facta est confusio linguarum Similiter
Sodom et alias civitates superbas
vide et ipsa fuit civitas Babilo-
nie est destructa Et exaltavit humi-
les hec videmus quod apostolus Unde
petrus fuit piscator et alii quos
hic sunt exaltati quia sunt hic
humiles Cirillus doctor dicit Depo-
suit impietatis de sede ponet in futuro
ipse cum quilibet superbia deponet ut
patet in divitibus qui hodie edifica-
verunt ubi lapidibus diversas hau-
dent i vestibus preciosis et forte cras
morientur et non sumus scimus aliquem
et pauperum solacium exaltat. Esuri-
entes implevit bonis et divites
dimisit inanes Ut dicit Beda
Iudei non locis beati esse dicunt
saturati scilicet prophetarum et habent quod
apud eos erat copia divitiarum. Etiam
Iudei dicunt saturati quod habuerunt

prophetas et fidem legis et pagani
quorum dicunt esurientes quod fide et
prophetis caruerunt. Sunt vero
quorum ad Christum sunt saturati Iudei
non esurierunt scilicet pane verbi quos
nos saturavit. Unde dicit Non in
solo pane vivit homo et ut isto
pane saturari possimus beatam
virginem salutemus dicentes Ave.

Exurgens Maria abiit in
montana cum festinatione
in civitatem Iuda et intra-
vit in domum Zacharie Luce primo
Istud enim legit quod beata virgo
concipiens filium dei visitavit Elyza-
beth. Et dicit Scolasticus Historia quod Elyzabeth
erat quam idem sexto mense erant
et propter quam idem sextus erat festus et
elapsi a conceptione sancti Iohannis et
Ioseph iam erat desponsata cum beata
virgine. Et cum iam erat concepta
venit de Bethleem in Nazareth
Tandem Ioseph emit in Bethleem
et cum angelus veniens saluta-
vit beatam virginem dicens Ave gratia
plena. Et cum beata virgo con-
cepisset concipies Et tunc beata virgo res-
piciens dixit fiat mihi secundum verbum
tuum. Corpus concepit dominum scilicet prophetam
verum deum et hominem et cum angelus
recessisset statim beata virgo cogitat
intra se. Si hic narrarem alicui
non crederet mihi. Sed occultabo hec
et vadam ad Elyzabeth que est
concepit spiritualiter et ibi dicam
quod ego concepi sine semine viri. Et de
isto incipit enim Exurgens Maria
abiit in montana cum festinatione
de Nazareth ad illam que totum
supra debuit scilicet regere supra montes
Et dicit in civitatem Iuda i. domum
Zacharie. Et dicit abiit i. transivit
et non dicit existit. Et quia
certe virgo et quod dixit ad illum
per distanciam duorum miliarium. Et
hec est contra illas que ad balneum
nunc ad ecclesiam pedestres tempore
noluerunt. Cum beata virgo existens
regina angelorum sola processit. Cum
mero eius mater peccatorum adhuc
sola ad ecclesiam tempore ambulantes
Et quod processit Ad antiquam
Elyzabeth Gloza Iuvenis venit

Ad antiquam Regina ad pamphilam
hoc est contra illas que pamphilas
in prosperis visitare nolunt Et gra-
uit dicit Ambrosius Cum beata virgo
ab angelo percepisset quod Elizabeth
concepit sex mensibus tunc exurs
regina glorie duxit videre et
similiter ei voluit cum imple quod
dixit Ecce ancilla domini etc. Ecce
non tussivit ut bibet vina hoc
est contra modernas que cum
iacent bibunt vina diversa et
ideo super tales deus multiplicis per-
mittit infirmitates ita quod vix
surgunt de infirmitate Spacio
quod habent multas fructus
Pampula vos cum parit cito
surgit quia deus adiuvat eam
sicut quod ipsa non habet multas [illegible]
[illegible] Et abijt cum festinatione
Et quare dicit Ambrosius quia pro magno
gaudio in quo dicitur quod debemus
gaudere propter bonum successum pro-
ximi. Ro. xii. Et iterum ut manife-
staret suae amice quod concepisset fi-
lium dei et ideo ut ei ministraret
Et ideo festinavit quia quis dici-
tur quod debemus esse festini ad bo-
num faciendum Et quia debemus ire bonis
sancta veniebamus in bonis
operibus Et dicit Et intravit
in domum zacharie non dicit stetit
in platea hoc est contra virgines
que pueris audiunt sed in plateis
ut videntur ab aliis Et montana ut ad amarum mare
Ambrosius Terra est amara mare
et designat quod per penitentiam
et fletum [illegible] et quis fletu
et flentem [illegible] quam citius hoc
concepit [illegible] valet [illegible] per [illegible]
set nil valet [illegible] quod mala
mater concepit Et sensu dicitur quod mala
[illegible] et iterum admonitione
Sic talis hoc debet surgere [illegible]
de [illegible] sed de peccatis per quam
[illegible] qui [illegible]
dolere Et dicit Ambrosius
Unde Cay. xxi Hoc in admonitione
[illegible] cum non vivus
[illegible] aggravat ipse
vanus [illegible] passus est [illegible]
Et ideo dicit Hoc in admonitionem
mine i. videam et sustinebo
aliqua sed faciendo bona opera
Unde fundamenta eius in montibus
sanctis i. in bonis operibus Sic et
tu debes ire admonitione mine i. videam
et sustinebo aliqua sed faciendo bona
opera Unde fundamenta eius in montibus
sanctis i. in bonis operibus Sic etiam
tu debes ire admonitionem mine
i. adamarum [illegible] et hec festinat
hoc est contra illos qui procrastinant
conversionem Unde [illegible] Qui non
est aptus hodie cras minus aptus erit
[illegible] diu iacet in peccatis
[illegible] difficilius oportet erigi Sicut
sicut ramus qui primo anno [illegible]
facilius potest erui quam post duos vel
tres annos vellere Et dicit ad civi-
tatem que dicitur civitas Iuda Et
in [illegible] ad civitatem i. ad uni-
tatem que adhuc [illegible] [illegible]
Et dicit Iuda quod interpretatur
confessio quod si non fuit confessio nichil
valet Et debes intrare ad domum
zacharie que interpretatur memoria domini
Sic tu cum iam confiteris tunc debes
[illegible] passionem Christi in memoria et ibi
invenies elyzabeth que dicitur satur-
itas domini quod cum iam hoc confiteri et pe-
nitet tunc debet sumere corpus Christi
Unde et primus [illegible] confinet
[illegible] abque [illegible] non potest
vivere Sic [illegible] absque sumptione
corporis Christi Et factum est ut audi-
vit Elyzabeth salutationem Marie
exultavit infans in utero eius
Quam cito cum beata virgo intravit
salutavit elyzabeth statim
[illegible] adventum sui salva-
toris [illegible] et [illegible] Et mater re-
pleta fuit spiritu sancto Et [illegible]
dicens Et unde michi hoc est
datum ut veniat mater domini mei
ad me Hoc est contra illos qui nimis
[illegible] et [illegible] ita
[illegible] sicut assumpta beata virgo
Et dicit Et factum est ut audivit
salutationem Marie [illegible] Quam cito
vox beate virginis intravit in aures
elyzabeth statim infans gaudebat
in utero Et dicit exultavit Et [illegible]

Hara Johes fuit [illegible] sanctificatus et prophetia fuit factus quia prius prophetavit. Et ideo iste dies potius debet celebrari quam nativitas eius. Et ex quo sanctus Johes et elyzabeth tantam virtutem acceperunt ab beata virgine. Sic et nos virginem. Et tunc beata elyzabeth exclamat voce magna. Glosa non clamat voce naturali sed clamat voce devotionis dicens Benedicta tu in mulieribus q. d. tu es mulier de qua nulla alia plus non est quia omnes alie conceperunt de viris tu vero non sed de spiritu sancto [illegible] et sup[er] [illegible] Benedicta tu sed quia tu sola virum genuisti q. d. una quam non est talis alia. Et nulla est etiam talis. Tunc illi Et benedictus fructus ille et [illegible] Et benedicta [illegible] quia sum portas unde Martha: Beatus venter qui te portavit. Et sequitur Et unde michi hoc. Hic sanctus Johes confirmatus est in matre quia mater [illegible] hic [illegible] indignam dicens Unde michi hoc in quibus ego [illegible] meritis [illegible] ut me mater dei visitaret q. d. nullis meis meritis. Et [illegible] etiam sanctus Johes [illegible] dixit non sum dignus solvere corrigiam calciamentorum eius. Et [illegible] dignitates sed hoc [illegible] quia [illegible] spiritus sanctus prophetavit per os Elizabeth de [illegible] antiquorum prophetarum quod hoc [illegible] nullus sanctus [illegible] angelus et virgine [illegible] modo hic sanctus spiritus locutus est per os elyzabeth et prophetavit. [illegible] homo [illegible] tunc ei filius [illegible] donat [illegible] multo magis [illegible] quia mirabiliter [illegible] sunt [illegible] mirabiliter [illegible] nos debitum [illegible] redditum et salvat. Ideo sanctus Johes non habens [illegible] exultavit [illegible] gaudio in utero [illegible] contra [illegible] voluit una voce [illegible]

aliis multa [illegible] Et ait elyzabeth Beata que credidisti quoniam perficientur ista ea que dicta sunt tibi. Hec est alia prophetia [illegible] [illegible] sunt prophetie et aliqui futuris quedam de preteritis. Et sic elyzabeth prophetavit de preteritis [illegible] [illegible] [illegible] beatus [illegible] alia [illegible] sed [illegible] [illegible] beatus [illegible] fides sed [illegible] beata virgo concepit fide [illegible] spiritu sancto et [illegible] hec virgo gloriosa q. d. beata que credidit. Et similiter sanctus petrus [illegible] beatus es Symon petre quia caro et sanguis q. d. quod petrus beatus es sed quia credidit dicens Tu es Christus filius dei vivi. Ideo contra [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] hoc non celebrant [illegible] [illegible] et in aliud [illegible] non habent [illegible] [illegible] damnantur

Magne humilitatis exemplum [illegible] [illegible] [illegible] nobis [illegible] in beata virgine [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Exurgens autem maria abiit in montana cum festinatione in civitatem Juda et intravit in domum zacharie et salutavit Elyzabeth. Et factum est ut audivit elyzabeth salutationem marie exultavit infans in utero eius et repleta est spiritu sancto elyzabeth. Et exclamavit voce magna et dixit Benedicta tu in mulieribus et benedictus fructus ventris tui. Et unde michi hoc ut veniat mater domini mei ad me. Ecce enim ut facta est vox salutationis tue in auribus meis exultavit in gaudio infans in utero meo. Et beata que credidisti quoniam perficientur ea que dicta sunt tibi a domino. Et ait Maria Magnificat anima mea dominum et exultavit spiritus meus in deo salutari meo. Quia respexit humilitatem ancille sue ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes. Quia fecit michi magna qui potens est et sanctum nomen eius. Et misericordia eius a progenie in progenies timentibus eum. Fecit potentiam in brachio suo dispersit superbos mente cordis sui. Deposuit potentes de sede et exaltavit humiles. Esurientes implevit bonis et divites dimisit

Ma'o c'. i. [illegible]

medietas || Suscepit israel puerum suum recordatus misericordie sue Sicut locutus est ad patres nostros abraham et semini eius in secula || pq̄ quasi per menses tres stetit et post receptionem sancti Johannis baptiste et virgo gloriosa reparata erat. Item ipsi Joseph | et tunc angelus veniens salutavit beatam virginem dicens | Ave gratia plena dominus tecum Et ecce elyzabeth cognata tua et ipsa concepit filium etc. et tunc cum dixisset maria | Ecce ancilla domini fiat michi secundum verbum tuum Statim filius dei incarnatus fuit | et cum recessisset angelus statim beata virgo ut salutaret in obsequiis ipsi elizabeth Exurgens abiit in montana cum festinatione Maria itaque dicit sancta Ambrosius in omelia Disce et vos sancte virgines Item ... conversationibus ... tacita ... sola in intimis penetralibus ... non in publicis virginitatis pudore non affectu ... non ... pluralitatis itineris retardavit Disce ergo virgines non ... palacias ... non commorari in plateis non aliquos in publico ... sermones ... virgines pudorem male. Disce humilitatem venit propinqua ad proximam ... digna ad ... filii ... meum | ut ... ad eam ... salutaret Docet eum ut ... castitas virgo tanto sit humilior || quare cum festinatione dicit Ambrosius ... gaudiis ... docens ... debemus gaudere ... Item ... proximi || Secundo ut hec ... manifestaret ... dei filium concepisset Tercio ut instrueret ... doceret quod debeamus esse festini ad bene faciendum Docens etiam quod sancta non ... nisi bonis proximis Secundum ... Maria et ... que ... et flevit pro peccatis suis | talis concepit ... Ysa. 26. A facie tua concepimus et ... spiritum salutis || Secundum aut debet surgere ... et ... peti ... Surgite ... qui manducatis panem doloris Item Vo.

Surge qui dormis exurge a mortuis Secundo admonitus i. ad altiora vite cum festinatione Item ... tardos qui addunt | hec est contra illos qui procrastinant confiteri peccata Item non est aptus ... iacet in ... dicitur tanto difficilius surgit || Et dicit in civitatem Civitas dicitur civium unitas Dicit tu vade ad civitatem i. ad ... dilige ... et ... zacharie ... zacharias interpretatur memoria domini ... et penitet ... debet ... corpus ... Naz ... non potest ... Item ibi est ... i. gratia dei Et factum est ut audivit elizabeth salutationem marie / exultavit infans in utero eius Eliza / quia ... ad ... dominum / quia ... illa marie ... adventum ... lingua non ... exultat salutat et ... officium ... ad ... marie Elizabeth gaudet ... repletur ... infans i. ... gaudio ... Et repleta est spiritu sancto / Elizabeth ... salutacione marie || Secundo salutanda est ... ut in eius salutatione ... repleamur Et exclamavit voce magna i. ... clamat / repleta cum ... non potuit ... Ex habundantia cordis os loquitur Et dixit Benedicta tu in mulieribus ... et ... plus non erit ... ante non / post ... Et ... benedicta super omnes ... plus glorificata / quia filium dei genuit et ... plus ... quia ... filius suus ... effecta est ... virginitas ... fuit ... que ... benedicta ... dicitur ... || Ave maria gratia plena dominus tecum ... est salutacio qua ... [illegible]

meruit luc. ii. et ei preme in
omnibus plena. Secundo de benignitate
eius amoris quia maledicta compensat
Et ideo dicitur benedicta tu. Triplex est
benedictio mala ab angelis quia
certatim triumphantem reparant. Benedicitur
ab elizabeth quia certatim militantem
reparant. Ecce iam fere mortua resuscita-
vit. Et dicit Bernardus custodiamus si volumus
adhuc benedici quia humilitate et gratia
ipsi reparant. Salutatione ut commiter dicit
repellant. Ipsos uno loco. Et Moyses [illegible]
tamen ipsos caste [illegible] apparuit ei. Item castitas
erat cum deus apparuit ei. Item castitas
eius amor debitor compensat maledicta
tamen ut adhuc benedicant. Unde Malachie
[illegible] ut adhuc benedicant. Et benedictus
 fructus id est quia fructus tuus benedictus et
tu benedicta. De quo fructu psalmista dicit
deus dabit benignitatem et terra nostra
dabit fructum suum id est mala dabit
fructum suum id est sibi conformem. Et tunc
benedictus fructus ventris tui. Quia benedicere
fruit deus qui genus benedictum [illegible]
qui percepit [illegible] dixit. Ecce
odor filii mei sicut odor agri pleni
cui benedixit deus. Genesis xxvii. Bene-
dictus [illegible] qui gustandum [illegible]
dixit gustate et videte quoniam sua-
vis est deus. Et ipse fructus descen-
dit [illegible] adhuc esuri-
ent. Ecclesiastici xxiiii. Veritas ipse saps
nos dulcedinem habet [illegible] qui
gustatus semel magis excitat appetitum
bonus fructus est. Et unde hoc
ut veniat mater domini ad me. id est quia
non [illegible] ut magis [illegible] acci-
[illegible] et veniat [illegible] domini [illegible]
virgo fecunda [illegible] et benedicta inter
[illegible] admirati multi. Unde dicit
[illegible] ut [illegible] id est admi-
rari de humilitate visitationis tue et
meritis [illegible] magnificat [illegible]
que apparet [illegible] beata que credi-
disti. Sicut [illegible] apparet de visione
et [illegible] per [illegible] cognita
[illegible] Luce [illegible]
[illegible] quia [illegible]
[illegible] placuit [illegible]
que dicta sunt tibi adhuc. Magnalia
[illegible] qui
credidit [illegible] qui non viderunt
et crediderunt [illegible] placuit
[illegible] audivit et credidit
[illegible] et [illegible]
[illegible] Et ait
Magnificat anima mea dominum
[illegible]

nativitatem elizabeth. Et ante
deum gratiam [illegible] mala id est laudes
decantaverunt. Et sicut sponsus in initio
cepit canticum. Ita in initio salutis
[illegible] inchoavit. Unde
dicit Magnificat anima mea dominum
[illegible] primo sicut humiliando [illegible] 1o
[illegible] ad [illegible] alta et exaltan-
[illegible] Item [illegible] 2o
[illegible] exaltabo te deus meus rex 3o
[illegible] misericordiam augmentando
[illegible] Magnificavit dominus
qui habitavit [illegible] 4o
[illegible] iudicio et iustitia [illegible]
[illegible] sapientie [illegible]
[illegible] Item magnificavit dominus 5o
[illegible] anima mea quia [illegible]
dei [illegible] quia [illegible]
[illegible] imago
[illegible] aut [illegible]
[illegible] reputavit [illegible]
avari magnificat aurum [illegible]
[illegible] aut
[illegible] Et exultavit spiritus
meus in deo salutari meo. Non in
mundi [illegible] in mundi honore non
in voluptate non in nobilitate
non in corporis pulchritudine non in [illegible]
non in [illegible] sed in salutari id est in filio dei
[illegible] gaudium mundi vanitas habe-
[illegible] adquirendo [illegible]
[illegible] carnis et voluptas [illegible]
[illegible] Proverbiorum [illegible]
[illegible] Maria
[illegible]
[illegible] ut [illegible]
[illegible] invenit
[illegible] Maria
[illegible] Et [illegible] humilitatem
[illegible] magnalia
vite [illegible] 1o
[illegible]
xxii [illegible] 2
[illegible]
[illegible] vigilia matutina et [illegible]
[illegible] 3
[illegible] 4
[illegible]
[illegible] 5
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] omnibus [illegible] virtutum operum
et gloriam genuit. Quia fecit mihi
magna / et veniam magnam fecit
[illegible] (sic fecit eam triplicem de
proprie [illegible]. Sicut [illegible] con-
cepit caput [illegible] / fecit eam reginam
angelorum / fecit eam [illegible] filiam
[illegible] et [illegible]
datis apostolis / dona spiritus sancti [illegible]
[illegible] Qui potens est et sanctum
nomen eius. Et misericordia eius a progenie
in progenies [illegible] generatio [illegible]
[illegible] progenies [illegible] Timentibus
eum [illegible] dei / et [illegible]
[illegible] timent eum qui [illegible] corpus
[illegible] patri [illegible]
qui timent deum. Malachie ultimo
Orietur vobis timentibus nomen meum
sol iustitie. Fecit potentiam in brachio
suo / patenter [illegible] est
[illegible] et [illegible]
Dispersit superbos mente cordis sui
[illegible] cogitatione cordis sui [illegible]
sapientes mundi. Deposuit potentes
de sede / superbos [illegible] patet
[illegible] lucifero qui cecidit et de
illis qui volebant edificare turrim
Babel. Et exaltavit humiles
[illegible] de petro qui fuit piscator
et [illegible] in principem apostolorum
Esurientes implevit bonis [illegible]
[illegible] esurientes [illegible]
iustitiam [illegible] divites
[illegible] et [illegible] Suscepit Israel
puerum suum recordatus misericordie
Suscepit deus Israel puerum suum / [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Recordatus misericordie sue / promissa
[illegible] misericorditer [illegible] et misericorditer
adimplevit. Sicut locutus est ad patres
nostros / [illegible] promisit [illegible] patribus nostris
vel [illegible] promisit [illegible] et misterium
filium / promisit [illegible] / et specialiter
Abraham et semini eius / imitatoribus
eius [illegible] non qui filii carnis
hii filii dei sunt / sed qui filii promissionis
[illegible] semine [illegible]
[illegible] In secula / [illegible]
[illegible] salutis spiri-
[illegible] Abraham [illegible]
et [illegible] exprimit [illegible]
specialis [illegible] promisso de [illegible]
[illegible] Rom. [illegible] vide
[illegible] et [illegible] qui [illegible]
[illegible] filii [illegible]
[illegible] specialiter exprimit [illegible]
[illegible] predicavit fidem / [illegible]

[illegible] fidei [illegible] / [illegible] quia nullo
fine clauditur vel [illegible]
[illegible] Sicut locutus est [illegible]
[illegible] promisit patribus nostris [illegible]
[illegible] delectabiliter
[illegible] et nos [illegible] magis
[illegible]
[illegible] patribus [illegible]
[illegible] corporis
[illegible]
[illegible] / [illegible] et hic
[illegible] Mansit autem
Maria cum illa / [illegible] in montana ut
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] / ut [illegible] tantum mare exhiberet
[illegible] et [illegible]
[illegible] autem male in illa
[illegible] ad Nativitatem
[illegible] / [illegible] recedit
[illegible] et [illegible]
[illegible] est [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] ut [illegible]
elyzabeth [illegible] / [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] domum [illegible]
[illegible] / [illegible]
[illegible] patri [illegible]
[illegible] debet [illegible]
aliena negotia [illegible] negligere [illegible]
[illegible] ut aliqui [illegible]
[illegible]
et [illegible] / [illegible]
[illegible] contemplationis
[illegible] alta contemplatione
[illegible] deserit
[illegible] / amor sui et [illegible]
[illegible] desertum
[illegible] Abrahe [illegible]
[illegible] tua et [illegible]
[illegible] vade
[illegible] tibi

Explicit postilla super cantica [illegible] [illegible]
[illegible] Anno domini millesimo CCCC
[illegible] Stephanum

№ 11

Cassa [illegible]

№ 12

Mapp: 68. 3 [illegible] Cassa [illegible]
. 72. 3 [illegible]

[illegible] 1741

[illegible] № 21. Jahr

№ 3 – № 8